Ramuz El-Ehadis

Ahmed Ziyauddin
Gümüşhanevî

Sayfa: 3

1. Kıyamet günü Cennetin kapısına, açtırmak için geleceğim. Kapıcı Hâzin sorar: "Sen Kimsin?" Ben de: "Muhammed (s.a.s.)'im" derim. Kapıyı açar ve: "Senden önce hiç bir kimseye açmamakla, ancak sana açmakla emrolundum" der.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Bit, pire, çekirge, at, katır, sığır vs. gibi bütün hayvanların ecelleri tesbihlerine bağlıdır. Tesbihleri bitince Allah (z.c.hz.) onların ruhunu kabzeder. Azrail (a.s.)'ın bu kabzla alakası yoktur
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bu ümmetten en son ölecek olan Kureyş'ten iki kişidir.
Ravi: Hz. Kays İbni Ebi Hazim (r.a.)

4. Hz. İbrahim (a.s.)'ın ateşe atılırken söylediği son söz: "Hasbiyellahu ve ni'mel vekîl" (Bana Allah kafidir. O, ne güzel vekil)dir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Eski Peygamberlerin kelamlarından insanların son idrak ettiği şudur: "Haya hissetmedikten sonra, istediğini yap."
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Ayın son Çarşamba'sı "Nahsi müstemir" günüdür. (Bu günde Ad kavmi ortadan kaldırıldığı için ayın son Çarşamba'sını iyi saymazlar.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. İslam karyelerinden (şehirlerinden) en son harab olacak belde Medine'dir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. En son ölecek olan Müzeyne kabilesinden iki çobandır. Bir gün dağlarda Medine'ye gelmek için davarlarını toplamak üzere bağırırlar. Fakat görürler ki hayvanları vahşileşmiştir. Seniyetül

Veda'ya geldiklerinde yüz üstüne düşüp ölürler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 4
1. Cennete gireceklerin sonuncusu Cüheyne kabilesinden biridir. İsmi de Cüheyne'dir. Cennet halkı: "Sorun" derler. "Son haber nedir?" Sorarlar: "Halktan azab olan var mı?" "hayır" der. "Son olan benim" (Cehennemden en son çıkacak müslüman)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Adem (a.s.) dünya semasındadır. Kendisine ümmetinin (zürriyetinin) amelleri arz olunmaktadır. Yusuf (a.s.) ikinci semada, teyze çocukları olan Yahya (a.s.) üçüncü semada. İdris (a.s.) dördüncü semada, Harun (a.s.) beşinci semada, Musa (a.s.) altıncı semada. İbrahim (a.s.) da yedinci semadadır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. İlmin afeti unutmak, onu zayi etmek de ehli olmayana söylemektir.
Ravi: Hz. Ameş (r.a.)

4. Zarafetin afeti sakf (övünmek ve manasız sözler)dir. Şecaatin afeti serkeşliktir. Semahatin (hoşgörünün) afeti minnet etmek, güzelliğin afeti kibir göstermek, ibadetin afeti fetrettir (Gayretten sükuna düşmek.), sözün afeti yalandır. İlmin afeti unutkanlıktır. Hilmin afeti hoppalıktır. Asaletin afeti tefahurdur. Cömertliğin afeti israftır. Dinin afeti ise hevadır(Nefsine uymak).
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Dinin afeti üçtür: Fasık alim, cahil ve zalim reisler, cahil sofular. (İbadete çalışıyor, fakat cahil. Bu zümreler din namına yıkımdır.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Faiz yiyene, yedirene, faiz senedini yazana, bu senede şahid olana (farkında olarak yaparsa), dövmeyi de yapan ve yaptırana, sadakayı geciktirene, hicretten sonra İslam camiasından çıkıp gidenlerin hepsine birden, kıyamet gününde Muhammed (s.a.s.) dilinden lanet edilmiştir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Bir kulun yediği gibi yerim. Nefsim Yed'i Kudretinde olan Zata yemin ederim ki, bu dünyanın Allah'ın indinde sivrisinek kanadı kadar bir kıymeti olsa idi, kafire bir yudum su vermezdi.
Ravi: Hz. Amr (r.a.)

8. Ehli Kur'an Ehlullahdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Her muttaki insan Ehlibeyttendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Size dört şeyi emrediyor ve dört şeyden de sizi nehyediyorum: Size, sadece Allah'a iman etmenizi emrediyorum. Allah'a iman nedir bilir misiniz? Allah'tan başka ma'bud olmadığına ve Muhammed (s.a.s.)'in O'nun Peygamberi olduğuna şahid olmaktır. Ayrıca size namaz kılmayı, zekat vermeyi ve Ramazan orucunu tutmayı emrediyorum. Ganimet olarak aldığınızın beşte birini Allah için yerine vermenizi de emrediyorum. Ve sizi kabaktan kap yapmaktan, ağaçtan oyma kaptan, ziftlenmiş kap kullanmaktan ve çömlek kap kullanmaktan (Bütün bu kablar içki için kullanılırdı) men ediyorum. Bu bildirdiklerimi muhafaza ediniz ve onları sizin arkanızda olanlara bildiriniz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 5
1. Size şu üç şeyi emrediyor ve üç şeyi men ediyorum: Size, Allah'a kulluk etmenizi ve O'na hiçbir şeyi ortak etmemenizi, toplu olarak Allah'ın ipine (dinine ve kitabına tutunup birbirinizden ayrılmamanızı ve Allah'ın size veli kıldığı kimselere itaat edip onları dinlemenizi emrediyorum. Ve sizi dedikodudan, çok sual sormaktan ve malı zayi etmekten de men ediyorum.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kadınları evlenmelerinde hüküm sahibi ediniz. Bu hususta dul kadın arzusunu açıklar; kızın rızası ise susmasıdır.
Ravi: Hz. Urs İbni Amire (r.a.)

3. İmanın alameti Ensarı sevmek , nifakın alameti ise Ensara buğz etmektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Münafığın alameti üçtür: Söylediği vakit yalan söyler, vaadinde durmaz ve emanete hıyanet eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. İzzet ayeti şu (mealdeki) ayettir. "Ve söyle, Hamd O Allah içindir ki, O evlad edinmedi. Mülkünde de O'na kimse ortak olmadı. O ihtiyaca düşüp yardımcı edinmekten de münezzehtir. Ve O'nu tekbirle daima ulula."(İsra 111)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Bizimle münafıklar arasındaki ayırıcı bir alamet, yatsı ile sabah vakti cemeatte hazır bulunmaktır. Onlar buna muktedir olamazlar.
Ravi: Hz. Said İbni Müseyyeb (r.a.)

7. Bizimle münafıklar arasındaki ayırıcı bir alâmet, onların zemzemden kana kana içememeleridir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Marufu yap, mekruhtan kaçın ve kavminin, senin gıyabında,

şahsın hakkındaki hoşuna gidecek sözlerine dikkat et ve öyle hareket et. Hoşuna gitmeyecek sözlerine de dikkat edip onları yapmaktan da kaçın.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Üveys (r.a.)

9. Tarlanı istediğin gibi ek. (Helaline helal yoldan dilediğin gibi yakın ol) Sen yediğin vakit ona da yedir. Sen giyindiğin gibi onu da giydir. Yüze hakaret etme ve vurma.
Ravi: Hz. Behz İbni Hakim (r.a.)

10. Filan kabileye var. Onların (evlenmek istediğin) kızına bak. Zira onu görmen ikinizin arasındaki muhabbetin teessüsü için daha elverişlidir. Eğer ona razı olursan sana nikahlarım.
Ravi: Hz. Muğire (r.a.)

11. Bana bir divit ve yazacak şey getirin. Size bir şey yazayım ki ondan sonra ebedi olarak dalalete düşmeyesiniz. Sonra buyurdu ki: "Allah ve mü'minler ancak Ebu Bekir (r.a.) için razı olurlar.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ebu Bekir (r.a.)

12. Namaza sekinet ve vekarla geliniz. Yetiştiğinizi cemaatle kılınız. Yetişemediğiniz kısmını da tamamlayınız.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Camilere baş açık olarak da, sarıklı olarak da geliniz. Ancak sarıklı olmak mü'minlerin alametlerindendir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

14. Zeytinyağını katık ediniz ve onunla yağlanınız. Çünkü o bereketli bir ağacın meyvesinden çıkarılmaktadır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

Sayfa: 6
1. Amelde ittika ediniz. Muhakkak sizin geçmişteki günahlarınız mağfiret olundu. (Bu hadisi Peygamberimiz (s.a.s.) bir hac ibadetinden sonraki tavaf esnasında buyurmuşlardır.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Kadınların gece camiye gitmelerine izin veriniz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Sizden, "Âllah'a şerik koşmamanız, hırsızlık etmemeniz, zina yapmamanız, çocuklarınızı öldürmemeniz, elleriniz ve ayaklarınız arasına ait bir iftirada bulunmamanız ve marufta Bana asi olmamanız üzere"biat alıyorum. Sizden kim bu ahde vefa gösterirse, onun mükafatı Allah'ın üzerinedir. Kim bunlardan birini bozar da bu sebepten dünyada cezalandırılırsa, bu ceza onun için kefaret ve temizliktir. Ve her kimin yaptığını Allah örtmüşse onun durumu Allah'a aittir. İsterse ona azab eder, isterse mağfiret eder.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

4. Allah mü'min kulunu ancak ummadığı yerden rızıklandırmayı diledi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Allah, bid'at sahibinin amelini, bid'atini bırakıncaya kadar kabul etmez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Allah, mü'min kulunun bedeni üzerinde, belayı sultan (hakim) kılmayı istemedi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Cuma gününde duaların icabet buyurulduğu o vakti, ikindi namazı ile güneşin batması arasında arayınız. Ve o da bu kadardır. (buyurup elini kapayıp açtı.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Ezana koşunuz, İmamlığa atılmayınız.
Ravi: Hz. Yahya İbni Ebi Kesir (r.a.)

9. Allah indinde "Yükseklik" isteyiniz. "Ya Resulallah bu nedir?" denildi. Buyurdular ki: "Sana karşı cahilane hareket eden kimseyi hilm ile karşılayıp geçersin ve seni mahrum edene de ihsanda bulunursun."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Büyüklerinizle başlayın. Zira bereket büyüklerinizle beraberdir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Öğleyi tehir ediniz. Zira o sıcağın şiddesi cehennemin nefesindendir.
Ravi: Hz Ebu Said El Hudri (r.a.)

12. Yemeği soğutunuz. Zira soğumanın bereketi daha büyüktür.
Ravi: Hz. Esma Binti Ebu Bekir (r.anha)

13. Müjde olsun sana. Zira Cenabı hak: "Bu humma benim ateşimdir. Onu mü'min kuluma ahiretteki ateş hissesini dünyada savuşturması için musallat ederim"buyurur. (Peygamberimiz humma veya sıtmaya tutulan bir zatı ziyaretlerinde böyle buyurmuşlardır.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Müjde olsun sana. Bizim pazarımıza mal getiren, Allah yolunda savaşan mücahid gibidir. Ve bizim pazarımızda ihtikar yapan da Allah'ın kitabından sapan kimse gibidir.
Ravi: Hz. El Yesa (r.a.)

Sayfa: 7

1. Size müjdeler olsun. Ancak Allah'a yemin ederim ki, sizin için (dünyalık) bir şeyin azlığından ziyade çokluğundan korkarım. Yine Allah'a yemin ederim ki, bu hal (Allah ve dinine hizmet) sizde, İran, Rum ve Yemen toprakları feth edilinceye ve siz Şam, Irak ve Yemen'de birer bölük olmak üzere üç bölük oluncaya ve birinize yüz altın (dinar) verildiğinde onu az görerek kendinde öfkelenme hali doğuncaya kadar devam eder.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Havale (r.a.)

2. Ey mü'minler topluluğu müjdeler olsun, müjdeler olsun size. İşte Rabbiniz sema kapılarından bir rahmet kapısını size açtı. Ve sizinle meleklerine karşı iftihar ederek onlara şöyle buyuruyor: "Benim kullarıma bakınız. Bir farzı eda ettiler, diğerini bekliyorlar"
Ravi: Hz. Abdullah İbni Amr (r.a.)

3. Müjdeler olsun size, ey ashabı Suffe. Ümmetimden her kim ki, sizin bulunduğunuz hal üzerinde, ona razı olarak sebat ederse, işte o kimse kıyamet gününde Benim arkadaşlarımdan biri olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Allah'tan başka ilah olmadığına ve Benim O'nun elçisi olduğuma şehadet ediyorsunuz değil mi? Öyle ise müjdeler olsun. Bu Kur'an öyle bir iptir ki, bir ucu Allah'ın elinde, bir ucu da sizin elinizdedir. Ona yapışınız. Ondan sonra dalalet ve tehlikeye asla düşmezsiniz.
Ravi: Hz. Ebû Şureyh El Huzai (r.a.)

5. Müjdeleniniz ve sizden sonrakilere de müjdeleyiniz ki, her kim sıdk ile Allah'tan başka ilah olmadığına şehadet ederse Cennete girer.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

6. Ey Muhacirinin fıkara topluluğu! Kıyamet gününde tam bir nura mazhar olmakla müjdelenin. Siz Cennete halkın

zenginlerinden (kıyamet günüyle), yarım gün evvel gireceksiniz ki, bu dünya senesi ile beşyüz senedir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Mehdi ile müjdelenin. O Kureyş'ten ve Ehlibeytimden bir kişidir. O insanların ihtilaf ve içtimai sarsıntılar içinde bulundukları bir sırada çıkar. O yeryüzünü, kendinden önce zulüm ve baskı ile doldurulduğu gibi, adalet ve insaf ile doldurur. Ondan yer ve gök ehli razıdır. Ve O malı "Sahâhan" olarak taksim eder. Dediler ki: "Sahâhan nedir?". Buyurdu ki: "Seviye üzere" demektir. Ve ümmeti Muhammed (s.a.s.)'in kalblerini zenginlikle doldurur ve adaleti onları ihata eder. O kadar ki bir munadiye: "Kimin ihtiyacı varsa bana gelsin" diye nida etmesi emrolunduğunda, bir kişiden başka kimse gelmez. O kimse istekte bulunur. O da "Sâdin'e (hazinedara) git, sana versin" der. O da gider ve: "Ben Mehdi tarafından kendisine istediği verilmesi için gönderilen kimseyim" dediğinde hazinedar: "Al " der. O da alır. Fakat aldığını taşımaya gücü yetmez. Bunun üzerine taşıyabileceğini alır, fazlasını geri bırakır. O malla çıkar ama sonra pişman olur ve: "Ümmeti Muhammed'den (s.a.s.) nefis cihetinden en aç gözlüsü herhalde benim. Onların hepsi de bu mala davet olundukları halde benden başkası buna icabet etmedi" diyerek aldığı malı iade etmek ister. Hazinedar da: " Biz verdiğimizi katiyyen geri almayız" der. Bu devir altı, yedi, sekiz veya dokuz sene devam eder. Bundan sonraki hayatta ise hayır yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Said el Hudri. (r.a.)

8. Halkın içinde Allah'dan en uzak olan iki kimsedir: Birincisi, umeranın meclisinde oturur da zulme ait sözlerinde onları tasdik eder. Diğeri ise çocukların muallimidir. Fakat onların hepsini aynı derecede eşit tutmaz. Ve yetimin hakkı hususunda Allah'dan korkmaz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.).

Sayfa: 8
1. Kıyamet gününde 'insanların Allah'dan en uzağı, kendisinin emrettiği şeye muhalif hareket eden vaizdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Allah'ın hiç sevmediği helal; talaktır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Allah'ın hiç sevmediği kişiler, düşmanlıklarında çok şedid olanlardır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Allah'ın kullarından en sevmediği kişi, giyinişi amelinden daha hayırlı olan bir kimsedir ki, onun elbiseleri Peygamberlerin elbiseleri gibi ,amelleri ise cebbarların ameli gibidir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Allah'ın insanlar içerisinde hiç sevmediği üç kişi vardır: 1- Haremin hürmetine riayet etmiyen. 2- İslam'da cahiliyet adetlerini ihya etmeye kalkışan. 3-Haksız yere bir kimsenin kanının akıtılmasına yol arayanlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Allah'ın insanlardan en nefret ettiği kişi, sığırın diliyle ağzını karıştırdığı gibi (yanlışı doğru, doğruyu yanlış göstermek için) konuşurken dilini dolaştırıp duran belağat sahibi kimsedir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Amr (r.a.)

7. Kıyamet gününde Allah'ın mahlukatı içinden en çok buğz ettiği kimseler şunlardır: Yalancılar, kibirliler ve din kardeşlerine karşı kalblerinde (gizli) kin besledikleri halde, onlarla buluştuklarında kendilerine (zahiren) iyi muamele yapanlar. Bir de Allah ve Resulüne çağrıldıklarında yavaş davranan, fakat şeytan ve onun emrine çağrıldıklarında ise süratle hareket edenlerdir.
Ravi: Hz. Vazin İbni Ata (r.a.)

8. Benim için zaiflerinize talib olun. Zira onlar sebebiyle rızıklanır ve yardım görürürsünüz.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

9. Ağlayınız, fakat şeytanın çığırtkanı olmaktan sakınınız. Zira ağlamak göz ve kalbten oldukça Allah'tandır ve Rahmettendir. El ve dille oluduğu zaman ise şeytandandır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Mekkelilere ve mücavirlere tebliğ edin; Tavaf yerini, Hacer'i Esved'i, Makam'ı İbrahim ve ön safı, Zilkadenin 20'inci gününden itibaren bayram gününe kadar, hacılar için serbest bıraksınlar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Hacetini arz edemeyen kimsenin hacetini siz tebliğ ediniz. Her kim ki, ihtiyacını arza muktedir olamayan bir kimsenin hacetini Sultana bildirirse, Allah, onun ayaklarını kıyamet gününde sırat üzerinde sabit kılar.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

12. Şu dört hususu tarafımdan onlara tebliğ ediniz: Bir satışta iki şartın koşulması, satış ve ödünç akdinin birleştirilmesi, malik olunmayan bir şeyin satılması, tazminle mükellef olunmayan bir şeyin satılması, tazminle mükellef olunmayan (henüz teslim olunmamış) bir şeyin kazancının alınması, sahih olmaz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

13. Bedenlerinizi açlık ve susuzlukla zaifletiniz, etlerinizi azaltınız, yağlarınızı eritiniz. Böylece onları Cennette misk ve kafur ile karıştırılmış temiz etle değiştirmiş olursunuz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 9
1. Ey Adem oğlu! İhtiyacına yetecek olan yanında varken, kendini azdıracak olan fazlasını aramaktasın. Adem oğlu, aza kanaat etmiyorsun, çok ile de doymuyorsun. Ey Adem oğlu! Vücudun afiyette, nefsin emniyette ve günlük nafakan da yanında olarak sabahladığında, artık dünya kendi haline kalsın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

2. Ey kardeşim oğlu! Bu arefe günü öyle bir gündür ki, kim bu günde kulağına, gözüne ve diline sahip olursa mağfiret olunur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. (Allah Teala buyurur ki): "Ey Adem oğlu, günün evvelinde benim için iki rek'atı deruhde et, sana o günün sonu için kafi olayım."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Adem oğlunda üçyüz altmış mafsal vardır. Hergün her mafsal için sadaka vardır. Denildi ki: "Ya Resulallah buna kim güç yetirebilir?" Buyurdu ki: "Kişinin kardeşine söylediği güzel bir söz sadakadır. Keza kişinin bir hususta kardeşine yardımı sadakadır. İçirdiği bir içim su sadakadır. Yol üzerinden eza verecek bir şeyin giderilmesi de sadakadır. (İki rek'at duha namazı bunu karşılar)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Mescidler bina edin ve onlardan toz toprağı çıkartıp temiz tutunuz. Her kim Allah için bir mescid bina ederse, Allah ona Cennette bir köşk yapar. Denildi ki: "Ya Resulallah bunlara yol kenarlarında yapılan namazgahlar da dahil mi? "Evet" buyurdu. Mescidlerden toz-toprağı çıkarmak hurilerin mehirleridir.
Ravi: Hz. Ebû Kırsafe (r.a.)

6. Bununla mı emroldunuz? (Kader mevzuunda münakaşa etmekle mi?) Sizin yaratılmanızdan kast olunan bu mudur? Sizden evvelkiler ancak bu gibi şeylerle, Allah'ın kitabının bir kısmını diğer kısmı ile karşılaştırmak yüzünden helak oldular.

Allah size birşeyi emretti mi ona tabi olun. Ve birşeyden de nehyetti mi ondan sakının.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Ebu Bekir (r.a.) ve Ömer (r.a.), Nebiler ve Murseller müstesna, evvelki ve sonraki ümmetler dahil, Cennet ehlinin olgunlarının seyyidleridir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Ebu Bekri Sıddık (r.a.) vezirimdir ve Benden sonra ümmetim üzerine halifemdir. Ömer (r.a.) Benim lisanım üzerine konuşur. Ali (r.a.) amcamın oğludur, kardeşimdir, bayrağımın hamilidir. Ve Osman (r.a.) Bendendir ve Ben de Osman (r.a.)'danım.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Size Yemenliler geldi. Onlar pek ince gönüllü ve çok yumuşak yüreklidirler. İman Yemenlidir ve Hikmet de Yemenlidir. Öğünme ve kibirlenme deve sahiplerinde, sükunet ve vekar ise koyun sahiplerindedir.
Ravi: Hz. Ebû Hureyye (r.a.)

10. Size Ramazan ayı geldi. O bereket ayıdır. O ayda tam hayır vardır ve Allah sizi gaşyeder. Rahmetini inzal eder, hataları siler, duaları kabul eder. Sizin rağbetinize bakar ve sizinle meleklerine iftihar eder. Onun için Allah'a kendi tarafınızdan hayır ödeyin (Çok hayır yaparak Ramazanın hakkını verin). Zira şaki, o ayda Allah'ın Rahmetinden mahrum kalan kimsedir.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

Sayfa: 10
1. Size Ramazan ayı geldi. O mübarek bir aydır. Allah size Ramazan ayı orucunu farz kıldı. O ayda gök (rahmet) kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır ve azılı şeytanlar bağlanır. O ayda bir gece vardır ki bin aydan daha hayırlıdır. Kim o gecenin hayrından mahrum kalmışsa, o kimse hakikaten (bütün hayırlardan) mahrum kalmıştır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Rabbim katından bana bir melek geldi de: "Ümmetimin yarısının Cennete konulması ile şefaat arasında" beni muhayyer kıldı. Ben de "Şefaati" seçtim. Bu şefaat, hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmadan ölen kimse içindir.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

3. Cibril (a.s.) Bana humma ve taun ile geldi. Hummayı Medine'de alıkoydum ve taunu da Şam'a gönderdim. Taun ümmetim için şehidlik ve rahmet, kafirler için ise azabtır.
Ravi: Hz. Ebû Asiyb (r.a.)

4. Cibril (a.s.) Bana geldi: "Ümmetinden Allah'a bir şeyi ortak koşmadan ölen kimse muhakkak Cennete girer" müjdesini verdi. Bunun üzerine dedim ki: "Zina etmiş veya hırsızlık yapmış olsa da mı?" Buyurdu ki: "Zina etse de, hırsızlık yapsa da."
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

5. Cibril (a.s.) Bana geldi: "Ya Muhammed (s.a.s.) hasta mısın? dedi. "Evet" dedim. "Allah adıyla başlar. Sana eza veren her şeyden, her bir nefsin şerrinden ve hased eden gözden Seni korumasını Allah'dan dilerim. Allah adıyla başlar, Seni korumasını dilerim. Sana şifa verecek olan Allah'dır" dedi.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Cibril (a.s.) Bana geldi ve tebessüm ediyordu. "Seni güldüren nedir" dedim, buyurdu ki: "Bir akrabalık Arşa yapışmış, kendisinden kat'ı münasebet eden kimse aleyhinde davada bulunuyor." "Aralarındaki yakınlık ne derecede?" dedim.

Buyurdu ki "Beş baba." (Buna gülüyorum.)
Ravi: Hz. Habib İbni Eddahkak (r.a.)

7. Cibril (a.s.) Bana geldi ve: "Allah Sana, eshabına telbiye esnasında seslerini yükseltmelerini bildirmeyi emrediyor. Zira o haccın şiarındandır" dedi.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

8. Cibril (a.s.) Bana: "Kufeyt" denilen bir kabla geldi. Ondan bir sefer yedim. Bununla Bana cimam hususunda kırk er gücü verildi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Biraz önce Cibril (a.s) Bana geldi ve: "İnnâ lillah ve innâ ileyhi râci'ûn" dedi. Ben de: "Evet, biz Allah'ınız ve ona dönücüyüz. Fakat ne sebeble böyle söyledin Ya Cibril?" dedim. Buyurdu ki: "Senin ümmetin, çok değil, Senden az bir zaman sonra fitneye düşecektir." Ben de: "Küfür fitnesi mi, yoksa dalalet fitnesi mi?" diye sordum. Buyurdu ki: "Bunların hepsi olacak." "Ben onlara Allah'ın kitabını bırakıyorum, bu fitne nereden doğar?" dedim. Dedi ki: "Allah'ın kitabını bırakmaları sebebiyle dalalete düşerler. Ve bu onların Uleması ve Umerası ile başlar. Umera halkın haklarını kendilerine vermez ve aralarında kıtal vaki olur. Ulema da umeranın arzu ve heveslerine tabi olur ve onların dalalette devamlarına sebep olurlar. Sonra da bu hallerinden çekinmezler." Ben de: "Ya Cibril! Onlardan kurtulmak isteyen kimse ne ile kurtulur?" dedim. Buyurdu ki: "Çekinmek ve sabır etmekle ki, hakları verilirse alırlar, verilmezse vazgeçerler"
Ravi: Hz. Amr İbni As (r.a.)

Sayfa: 11
1. Cibril (a.s.) Bana geldi ve buyurdu ki: "Ya Muhammed (s.a.s.) Rabbin Sana selam ediyor ve şöyle buyuruyor: "Kullarımdan öyle kimse vardır ki, onun imanı ancak zenginlikle salah bulur. Eğer onu fakir kılsa idim o küfranı nimet ederdi. Ve yine kullarımdan öyle kimse vardır ki, onun imanı ancak fakirlikle salah bulur. Eğer onu zengin kılsa idim o küfrederdi. Kullarımdan öylesi de vardır ki onun imanı ancak sıhhatta olması ile tamam olur. Eğer ona hastalık versem, o küfrederdi. (Diğer bir nüshada şu ilave vardır) Kullarımdan öyle kimse de vardır ki, onun imanı ancak kendisinin hastalık içinde bulunması ile tamam olur. Eğer onu sıhhatte kılsam, o küfranı nimet ederdi"
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Cibril (a.s.) Bana geldi ve dedi ki: "Ya Muhammet (s.a.s.) Allah içkiye, onu yapana, yaptırana, içene, taşıyana, kendisine taşınılan kimseye, satana, satın alana, sakiliğini yapan ve onu içene lanet etti."
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

3. Cibril (a.s.) Bana geldi ve dedi ki: "Allah azze ve celle sana şu kelimelerle dua etmeni emrediyor. Onlardan birini muhakkak sana verecektir: "Allahım ben Senden acil afiyetini, belalarına karşı sabrı ve dünyadan Senin Rahmetinle çıkmayı dilerim."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Cibril (a.s.) Bana geldi ve dedi ki: "Cinnilerden bir ifrit sana desise kurmak istiyor. Yatağına girdiğinde Ayetül Kürsi'yi oku."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

5. Şimdiye kadar yeryüzüne hiç inmemiş bir melek. Bana Rabbimden bir risalet (vazife) ile geldi. Ayağının birini dünya semasının üzerine koymuş ve diğer ayağı da arz üzerinde hiç kımıldamadan sabit bulunuyordu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. (Bir Yahudiye hitaben) Misk ağacına inanıyor ve onu kitabınızda buluyor musun? Bevl ve cünüplük bir terdir; insanın şakaklarından ayaklarına kadar misk olarak akar. (Cennette)
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

7. Alimlere tabi olunuz. Zira onlar dünyanın çerağı ve ahiretin kandilleridir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Ey Cübeyr! Bir sefere çıktığında, arkadaşlarının hal itibariyle en iyisi ve azık itibariyle de en çoğa sahip olanı olmaktan hoşlanır mısın? Şu beş sureyi oku: Kul Ya eyyühel kafirun, İzâcâe nasrullahü vel fethu, Kulhuvallahü ehad, Kul euzubirabbil Felak ve Kul euzubirabbinnas. Her sureye Bismillahirrahmanirrahim ile başla ve Bismillahirahmanirrahim ile bitir.
Ravi: Hz. Cubeyr İbni Mut'im (r.a.)

9. Kalbinin yumuşamasını ve hacetinin görülmesini sever misin? Yetime merhamet et, onun başını okşa ve ona yediğinden yedir. Kalbin yumuşar ve hacetine erişirsin.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. Ey insanlar! Duada cehd etmeyi sever misiniz? Öyle ise, "Allahümme e'innâ alâ şükrike ve zikrike ve hüsnü ibâdetike." (Allahım verdiğin nimete şükretmemiz, Seni zikretmemiz ve Sana güzelce ibadet edebilmemiz için bize yardım et) deyiniz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Allah, Hz. İbrahim (a.s.)'ı "Halil". Hz. Musa (a.s.)'ı "Neciy" ve Beni de "Habib" ittihaz etti. Sonra buyurdu ki: "İzzetim ve Celalim hakkı için Habibimi, Halilim ve Neciyyim üzerine tercih ederim."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Beyaz horoz edininiz. Zira kendisinde beyaz horoz olan eve şeytan ve büyücü yaklaşamaz. Ve o evin etrafındaki evlere de.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 12
1. Evlerinizde kanatları kesilmiş güvercin bulundurunuz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Evlerinizde bu kanatları kesilmiş güvercinlerden edininiz. Zira o cin taifesini oyalayarak cocuklarınızdan alıkor.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Fakirler nezdinde eller ediniz. Zira kıyamet gününde devlet onlarındır.
Ravi: Hz. Hasan İbni Ali (r.a.)

4. Koyun edinin. Zira o hayırla gelir; hayırla gider. Hz. Aişe r.anha'dan rivayette ise: "Koyun temin edin. Zira o berekettir."
Ravi: Hz. Ümmühani (r.anha)

5. Ümmetim üzerine şirk ve gizli şehvetten korkarım. Denildi ki: "Ya Resulallah, ümmetin Senden sonra şirk eder mi?" Buyurdu ki: "Evet, ama onlar ne güneşe, ne aya, ne taşa ve ne de puta taparlar. Lakin onlar insanlara amellerle riyakarlık yaparlar. Gizli şehvete gelince: Onlardan biri oruçlu olarak sabahlar, sonra ona, hevai arzularından bir şehvet arız olur. Ve isteğine uyarak orucunu terk eder.
Ravi: Hz. Şeddat İbni Evs (r.a.)

6. Ümmetim üzerine iki şeyden korkarım: Bolluk olan (ve rahat) yerlere göçüp, şevhetlerine tabi olurlar ve namazı ve Kur'an'la ilim ehliyle mücadele ederler.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

7. Bilir misiniz gıybet nedir? Kardeşini hoşlanmadığı şeyle zikretmendir. Denildi ki: "Dediğim şey kardeşimde mevcut olsa da mı öyle görürsün?" Buyurdu ki: "Söylediğin onda varsa gıybet ettin. Eğer onda yoksa ona iftira ettin."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bilir misiniz insanların Cennete girmelerini en çok sağlayan

şeyler nelerdir? Allah korkusu ve güzel ahlaktır. Bilir misiniz, insanların cehenneme girmelerine en çok sebeb olan şey nedir? İki aralıktır; Ağız ve bacak arasıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bilir misiniz İzzet ve Celal sahibi Allah'ın gölgeliğine ilk koşacaklar kimlerdir? Şu kimselerdir ki: Hakkı verildiğinde onu kabul ederler. Kendilerinden hak istendiğinde de onu bezlederler (verirler). Ve insanlar için, kendi nefislerine hükmettikleri gibi hükmederler.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Bilir misin seninle niçin bu şekilde yürüdüm? Namaza giderken adımlarının sayısı artsın için.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Sabit (r.a.)

11. Bilir misin, nimetin tamamı nedir? Nimetin tamamı Cennete girmek ve Cehennemden kurtulmaktır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

12. (Ey ümmetim) Cennet ehlinin dörtte biri olmaya razı olur musunuz? Cennet ehlinin üçte biri olmaya razı olur musunuz? Cennet ehlinin yarısı olmaya razı olur musunuz? Muhakkak ki Cennete ancak Müslüman kimse girer. Sizler ehli şirkin içinde sadece siyah bir öküzün cildi üzerindeki beyaz bir tüy, veya kırmızı bir öküzün cildi üzerindeki kara bir tüy kadarsınız.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. İnsanlar onu tanıyacak diye faciri anmaktan çekiniyor musunuz? Facirden, bulunduğu hal üzere bahsedin ki, insanlar ondan sakınsınlar.
Ravi: Hz. Behz İbni Hakim (r.a.)

Sayfa: 13
1. Habeşiler sizi bıraktıkça siz de onları bırakınız. Zira Kabe'nin hazinesini ancak Habeşilerden iki bacağı ince bir kimse çıkaracaktır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. Dünyayı ehline terkediniz. Zira kim ki dünyadan, kendisine yetecek olandan fazlasını alacak olursa, farkına varmadan ölüm sebebini almış olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Çocuğuna çok merhametli olan şu kadını görüyorsunuz değil mi? Nefsim (kudret) elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Allah Teala mü'minlere, şu kadının çocuğuna olan merhametinden çok daha merhametlidir.
Ravi: Hz. İbni Ebi Evfa (r.a.)

4. Nerede olursan ol Allah'tan kork. Bir kötülük yaptığında arkasından onu giderecek bir iyilik yap. İnsanlarla güzel ahlak sahibi olarak muâşeret et.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

5. Allah'tan kork. Bir mecliste bulunup da, oradan kalktığında hoşuna gidecek şeyler söylendiğini işitmişsen oraya tekrar git. Şayet hoşuna gitmeyen şeyler söylendiğini işitmişsen (bir daha) oraya gitme.
Ravi: Hz. Darğâme İbni Uleybeh (r.a.)

6. Allah'tan kork. Namazı dosdoğru kıl, zekatı ver. Beytullah'a hac ve umre yap, ana ve babana iyilik yap, yakınlarını ziyaret et, misafirine ikram et, emri bil marut nehy'i anil münker yap. Hak nerede ise sen de onunla beraber ol.
Ravi: Hz. Essülemi (r.a.)

7. Haramlardan sakın ki, insanların en abidi olasın. Allah'ın taksimine razı ol ki, halkın en zengini olasın. Komşuna iyilik yap ki, (Kamil) mü'min olasın. Nefsin için sevdiğini insanlar için de

sev ki, (halis) müslüman olasın. Bir de sakın çok gülme. Zira fazla gülme kalbi öldürür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah'tan korkun. Aranızı ıslah edin. Muhakkak ki Allah Teala müslümanların arasını ıslah eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Şu sabırlı ve mütehammil hayvanlar hakkında Allah'tan korkun. Onlara salih olarak binin ve onları salih olarak yeyin.
Ravi: Hz. Sehl ibni Hanzele (r.a.)

10. Allah'tan korkun. Evladınız arasında adaletle muamele edin. Diğer rivayette, Allah'tan korkun. Çocuklarınızın sizlere itaatli olmalarını istediğiniz gibi siz de onların aralarında adaletle davranınız.
Ravi: Hz. Numan (r.a.)

11. Namaz hususususunda Allah'tan korkun. Namaz hususunda Allah'tan korkun. Namaz hususunda Allah'tan korkun. Köleleriniz hakkında da Allah'tan korkun. Şu iki zaif hakkında da Allah'tan korkun; Dul kadın ve yetim çocuk.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Zulümden sakının. Zira zulüm, kıyamet gününde karanlıklardır. Cimrilikten de sakının. Zira cimrilik, sizden öncekileri helak etmiş, onları birbirilerinin kanlarını akıtmağa ve haram olan haklarını helal saymaya sevketmiştir.
Ravi: Hz. Câbir İbni Abdullah (r.a.)

13. Gücünüz yettiği ölçüde zulümden sakının. Zira bir insan kıyamet günü hasenatı ile gelir ve öyle zanneder ki, bir hasenatı onu kurtaracaktır. (O sırada) denir ki: "Filanın senin üzerinde hakkı vardır." Bunun üzerine buyurulur ki: "Onun hasenatından silin." Öyle ki, hiçbir hasenatı kalmaz. Bunun misali, bir çöle inen yolcuların hali gibidir ki, yanlarında odunları yoktu. O insanlar ateş için odun toplamak üzere dağıldılar. Derledikleri

odunları yakıp istediklerini pişirdiler. İşte günahlar da böyledir. (Hasenatı yakar kül eder.)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

Sayfa: 14
1. Binada haram taş kullanmaktan sakınınız. Zira haram taş harabiyet sebebidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Benden, bildiğinizin haricinde hadis naklinden sakının. Zira her kim kasden yalan bir hadis söylerse ateşten oturacağı yeri hazırlasın. Ve her kim de, Kur'an'ı kendi rey'i ile tefsir ederse, gene ateşten oturacağı yeri hazırlasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Dünyadan sakının. Kadınlardan da sakının. Zira şeytan çok aldatıcı, yanıltmak için gözetici ve netice alıcıdır. O, takva sahiplerini avlamakta kadınlardan daha uygun bir tuzağa sahip olmamıştır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

4. Allah'tan korkun. Beş vakit namazınızı kılın. (Ramazan) ayınızda orucunuzu tutun. Malınızın zekatını eda edin. Emir sahiplerinize itaat edin ve Rabbinizin Cennetine girin. (Hulaî, Fevaid adlı kitabında şu ilaveyi zikretmiştir: Ve Rabbinizin Beytini hac edin. Zekatınızı nefsiniz razı olarak eda edin.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Dünyadan sakının. Nefsim kudret elinde olan Allah'a kasem ederim ki, muhakkak O, Harut ile Marut'tan daha büyüleyicidir.
Ravi: Hz. Abdullah ibin Büsr el Mazini (r.a.)

6. Laneti celbedici iki şeyden sakının; İnsanların yolları üzerine veya gölgelenecekleri yerlere def'i hacet yapmaktan sakının.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Laneti celbedici şu üç şeyden sakının; İnsanların gelip geçeceği yerlere, yol ortasına ve gölgelere def'i hacetten sakının.
Ravi: Hz. Muaz İbni Cebel (r.a.)

8. Velev ki bir yarım hurma ile de olsa, ateşten korununuz. Eğer (onu da) bulamazsanız bir güzel sözle.
Ravi: Hz. Adiy İbni Hâtim (r.a.)

9. Sultan ve maiyetindekilerin kapılarından sakının. Çünkü insanlardan onlara en yakın olanı, Allah'tan en uzak olanıdır. Her kim Sultanı, Allah Teala üzerine tercih ederse, Allah o kimsenin kalbinde gizli ve açık fitne yaratır. Ondan Vera'ğı giderir. Ve o kimseyi şaşkınlık içinde terkeder. (Verağ, takvanın ileri derecesidir.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Allah yolundaki mücahide eza etmekten sakının. Zira Allah Teala, Peygamberine eza edenlere gadap ettiği gibi, onlara eza edenlere de gadap eder. Ve (Peygamberlerinin) dualarına icabet ettiği gibi (mücahidlerin) dualarına da icabet eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Alimin sürçmesinden sakının ve onun hatasından dönmesini bekleyin.
Ravi: Hz. Amr İbni Avf (r.a.)

12. Mü'minin ferasetinden sakınınız. Çünkü O, Allah'ın nuru ile bakar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Mazlumun bedduasından sakının. Zira o bulutlara yüklenir. Allah Teala buyurur ki: "İzzetim ve Celalim hakkı için, bir müddet sonra da olsa muhakkak sana (mazluma) yardım ederim."
Ravi: Hz. Huzeyme bin Sabit (r.a.)

14. Mazlumun bedduasından sakının. Zira o bir şerâre gibi semaya yükselir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Kafir de olsa, mazlumun bedduasından sakının. Zira o

bedduanın (ulaşmasına mani olacak) bir perde yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. Ey Fatıma! Allah'tan takva üzere ol. Rabbinin farzını yerine getir. Ehlinin işini yap. Yatağına girince; otuz üç kere tesbih, otuz üç kere tahmid, otuz dört kere de tekbir et. Böylece yüz eder. Bu senin için bir hizmetçiden daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 15

1. Namazınızda imam okurken siz de mi okuyorsunuz? Öyle yapmayınız. Siz Fatiha'i şerifi kendi içinizden okuyun.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Öndeki saffı tamamlayın, sonra onu takip edin. Öndekinde noksanlık yoksa, sonraki safta yer alın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Rükû ve secdeleri tam yapın. Nefsim yed'i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki Ben sizi, rükû ve secde yaptığınızda, arka tarafımdan görüyorum.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. "İsra" olunduğum gece Kesîbi Ahmer'de (Kudüs'e yakın bir yer) Hz. Musa (a.s.)'a uğradım. Kabrinde ayakta namaz kılıyordu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. İsra gecesi bir kavme uğradım. Onların dudakları ateşten makaslarla kesiliyordu. Dudakları her kesilişde yeniden tamamlanıyordu. " Ya Cibril! Bunlar kimlerdir?" dedim. Buyurdu ki: "Bunlar ümmetinin hatipleridir ki, yapmadıklarını söylerler ve Allah'ın kitabını okurlar, fakat onunla amel etmezler."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. İsra gecesi bir kavme uğradım. Karınları evler gibi idi ve içi yılanlarla dolu idi. Ve bu yılanlar karınlarının dışından görünüyordu. Dedim ki: "Ya Cibril! Bunlar kimlerdir?" Buyurdu ki: "İşte bunlar faiz yiyenlerdir."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sırat üzerinde ayağı sabit olanınız Ehlibeytimi ve Ashabımı sevmekte en üstün olanınızdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Ey Hıra, sakin ol. Muhakkak ki senin üzerinde bir Peygamber,

bir Sıddık ve bir Şehid var.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Müminin mizanında en ağır basacak şey, güzel ahlaktır. Muhakkak ki Allah Teala işi ve sözü çirkin olan ve hayasızca konuşan kimseye buğz eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. İki kimse vardır ki, Allah Teala Kıyamet gününde onlara bakmaz; Sılai Rahmi kesene ve kötü komşuya.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. İki (kişi) bir'den hayırlıdır. Ve üç iki'den hayırlıdır. Ve dört de üç'ten hayırlıdır. Öyle ise siz cemaatle birlikte olunuz. Muhakkak ki Allah'ın eli (Rahmet ve yardımı) cemaat üzerindedir. Aziz ve Celil olan Allah ümmetimi ancak hidayet üzerinde birleştirir. Biliniz ki, cemaaten uzak olan her kişi için ateşe düşme vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. İki kimse vardır ki, Cennette mekan edinirler. Kim ki iki çene arası ile iki bacak arasını korursa Cennete girer.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Kardeşinize mukabelede bulunun. Ona bereketle dua edin. Zira bir kimsenin yemeği yenir, içeceği içilir de sonra ona bereketle dua edilirse işte bu misafirleri tarafından ona bir mukabeledir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Kardeşinin davetine icabet et. Zira kardeşin için, sen iki durumda bulunursun: Ya o hayır üzeredir. Ve sen o davette hazır olmaya layıksın, veya o şer üzerinedir. Ve sen onu ondan men eder ve hayırla emredersin.
Ravi: Hz. Ya'lâ İbni Murre (r.a.)

15. Yemeğinizi toplu halde yeyiniz. Ve (başlarken) Allah'ın ismini zikrediniz. Bu takdirde sizin için onda bereket olur.

Ravi: Hz. Vahşi (r.a.)

16. Kur'an üzerinde anlayışta birlik olduğunuz müddetçe toplanın, ihtilaf ettiğinizde kalkın.
Ravi: Hz. Cündüb (r.a.)

17. Helak edici şu yedi şeyden kaçınınız: Allah'a ortak koşmaktan, sihirden, haklı durum hariç Allah'ın haram kıldığı cana kıymaktan, faiz yemekten, yetim malı yemekten, savaş günü harpten kaçmaktan ve namuslu, mü'min, habersiz hanımlara iftira etmekten.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 16
1. Şu yedi büyük günahtan kaçınınız: Allah'a şirk koşmaktan, adam öldürmekten, harpten kaçmaktan, yetim malı yemekten, faiz yemekten, namuslu kadınlara iftiradan, hicretten sonra bekar kalmaktan.
Ravi: Hz. Sehl ibni Ebu Hayseme (r.a.)

2. İçkiden kaçının. Zira o her şerrin anahtarıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Tekebbürden kaçının. Zira kul, kibirlenmekte o kadar devam eder ki, Allah Teala: "Bu kulumu Cebbarlar'dan yazın" buyurur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Aşiret (malayani) meclislerinden kaçınınız.
Ravi: Hz. Eban ibni Osman (r.a.)

5. Allah Teala'nın nehy ettiği kötü şeylerden kaçının. Bunlardan bir şeye kim düşerse, Allah'ın örttüğünü o da gizli tutsun. Ve Allah'a tevbe etsin. Zira, her kimin durumu bize açıklanırsa Allah'ın kitabının hükmünü o kimse üzerine tatbik ederiz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. İmamlarınızı en hayırlı olanlarınızdan yapın. Zira onlar sizinle Rabbınız arasında öncü ve aracıdırlar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Haramla aranızda helalden bir sütre edinin. Kim bunu yaparsa, dinini ve iffetini korumakta çok ihtiyatlı davranmış olur. Kim de kendi dilediği gibi yer, içerse, koru kenarında otlayan bir hayvana benzer ki, o koruluğa düşmesi yakındır. Her hükümdarın bir korusu vardır. Allah Teala'nın yer yüzündeki korusu ise haramlarıdır.
Ravi: Hz. Numan ibni Beşir (r.a.)

8. Namazlarınızdan bazılarını evlerinizde kılın. Ve onları kabir haline getirmeyiniz.

Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Evet, Ben Kur'an'ı fehm ile okuyorum. Siz ise zahiri ile okuyorsunuz . Dediler ki: "Ya Resulallah, zahir ile batın (fehm)'in farkı nedir?" Buyurdu ki: "Ben Kur'an'ı okuyorum ve tefekkür ediyorum. Ve ahkamı ile amel ediyorum. Halbuki siz şöyle okuyorsunuz, buyurdu ve elini süratle geçirerek işaret etti. (Bu hadis-i şerif Ashabın peygamber Efendimize şöyle demeleri üzerine varid olmuştur: "Ya Rasülallah! Siz Kur'an-ı Kerim'i okuduğunuz zaman öyle bir manevi haz duyuyoruz ki, kendi kendimize okuduğumuzda bu halaveti duyamıyoruz.")
Ravi: Hz. Umeyr İbni Hani (r.a.)

10. Dünyayı talebte güzel davranın. Zira Allah Teala rızıklarınızı katiyetle tefekkül etmiştir. Herkese yapmakta olduğu kolaylaştırılmıştır. İşlerinizde Allah'tan yardım dileyiniz. Zira o dilediğini mahveder ve dilediğini de sabit kılar. Esasen Ana kitab O'nun nezdindedir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Davet edene icabet edin. Hediyeyi reddetmeyin ve müslümanları dövmeyin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Amellerin Allah Teala'ya en sevimli olanı, vaktinde kılınan namazdır. Sonra anaya ve babaya iyilik, sonra da Allah yolunda cihattır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Amellerin Allah Teala'ya en sevimli olanı, aç bir fakiri yediren, yahud onun borcunu ödeyen veyahud da ondan bir sıkıntıyı gideren kimsenin amelidir.
Ravi: Hz. Hakem ibni Umeyr (r.a.)

14. Amellerin Allah Teala'ya en sevimli olanı, Allah'a imandır. Sonra sıla-i rahim, sonra da emr'i bil Maruf ve Nehyi anil münker yapmaktır. Allah Teala'nın en çok buğz ettiği ameller

ise, Allah'a şirk koşmak, sonra sıla-i rahimi kesmektir.
Ravi: Hz. Katade (r.a.)

15. Beldelerin Allah Teala'ya en sevimli olan yerleri, mescidleridir. Ve beldelerin Allah'a en sevimsiz olan yerleri de çarşı-pazarlarıdır.
Ravi: Hz. Cubeyr ibni Mut'im (r.a.)

16. Allah'a isimlerin en sevimlisi Abdullah, Abdurrahman ve Haris'tir
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Allah Teala'ya cihadın en sevimli olanı, zalim hükümdara söylenen hak sözdür.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 17
1. Allah'a en sevimli yemek, çok elin uzandığı yemektir.
Ravi: Hz. Câbir ibni Abdullah (r.a.)

2. Allah'a en sevimli kelam, kulun: "Sübhanellahi ve bihamdihi" demesidir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

3. Allah Teala'ya en sevimli gelen şu dört sözdür: "Sübhanellahi, Velhamdülillahi, Ve lâ ilâhe illallahu, Vallahu ekber." Onların hangisinden başlarsan mahzuru yoktur. Erkek çocuğuna "Yessar, Rebbah, Necid ve Eflak" diye isim verme. Zira bir yerde (Bu isimlerden birisi için) "Orada var mı?" diye sorarsın. O çocuk da orada yoktur. Cevaben "Hayır" denir. Böylece ismin manasının aksine olarak hoş olmayan bir mana belirir.
Ravi: Hz. Semure ibni Cündüb (r.a.)

4. Aziz ve Celil olan Allah'a kullarının en sevimli olanları: Etkiya ve Ahfiyalardır. Ki, onlar gözden gaib oldukları zaman (aranıp) bulunmazlar. Hazır olduklarında ise bilinmezler. İşte bunlar hidayet önderleri ve ilim kandilleridir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. insanların Allah Teala'ya en sevimli ve kıyamet gününde O'na en yakın olanı, Adil hükümdardır. Kıyamet gününde Allah'ın en buğz ettiği ve azabı en şiddetli olan insan ise, zalim hükümdardır.
Ravi: Hz. Ebû Said el Hudri (r.a.)

6. Allah Teala'ya en sevimli kimseler, dinleri sebebiyle yurdlarını terkeden gariblerdir. Allah Teala, kıyamet gününde onları Meryemoğlu İsa (a.s.) ile baas eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Sizin Allah Teala'ya en sevimli olanınız, yemesi en az ve bedenen en hafif olanınızdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Sizin Allah'a en sevimli geleniniz, ahlakça en güzel olanlarınızdır. Onlar öyle mütevazi kimselerdir ki, başkaları ile ülfet ederler ve kendileri ile de ülfet olunur. Sizin Allah Teala'ya en sevimsiz olanlarınız ise, insanlar arasında laf taşıyan, onların hatalarını araştıran ve kardeşler arasını ayıran kimselerdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Allah Teala şu kulu sever: Sattığında müsamahalı, aldığında müsamahalı, borcunu ödeme müsamahalı ve alacağı talebte de gene müsahamalıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kendi nefsin için sevdiğini insanlar içinde sev.
Ravi: Hz. Esedul Karsi (r.a.)

11. Allah Teala'yı nimetleri ile sizi rızıklandırdığı için seviniz. Beni de, Allah Beni sevdiği için seviniz. Ehlibeytimi de Allah ve Ben onları sevdiğim için seviniz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Şu üç sebebden dolayı Arabı sevin: Ben arabım, Kur'an Arabçadır ve Cennet ehlinin lisanı da Arabçadır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Fakirleri sevin ve onlarla oturup kalkın. Arabı kalbden sev. Kendi nefsin hakkında bildiğin şeyler, seni diğer insanlardan men etsin. (Kendi kusurları ile meşgul olup diğer insanların ayıbları ile uğraşmamalı)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Arabı ve onların bekasını da sevin. Zira onların bekası İslam'da nurdur. Son bulmaları ise İslam'da zulmettir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

15. Fakirleri seviniz ve onlara yakın olunuz. Siz onları severseniz Allah da sizi sever. Siz onlara yakın olursanız. Allah

da size yakın olur. Siz onları giydirirseniz, Allah da sizi giydirir. Siz onları yedirirseniz, Allah da sizi yedirir. Siz cömerd olunuz ki, Allah Teala da size karşı cömerd olsun.
Ravi: Hz. Selman Farisi (r.a.)

16. Marufu (iyiliği) ve ehlini sevin. Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, bereket ve afiyet onlarla beraberdir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 18
1. Mal sahipleri hakkında şu hususlarda dikkatli davranın. Damızlık veya iş yapan hayvanlar, develer ve hurmadan vacip olan hak.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Ey insanlar! Alemlerin Rabbına hüsnü zanda bulunun. Zira rab, kulunun zannına göre ona muamele eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kanınızı kameri ayın onbeş, onyedi, ondokuz veya yirmi birinde aldırın. Zira fazla kan icabında insanın ölümüne sebep olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Cennet ile Cehennem ihticacda bulundular. (Her biri haklılığı için delil ileri sürdü.) Cennet: " Bana zaifler ve miskinler girer" dedi. Cehennem de: "Bana da cebbarlar ve kibirliler girer" dedi. Bunun üzerine Allah Teala Cehennem için: "Sen Benim azabımsın, dilediğim kimseleri seninle cezalandırırım." Ve Cennet için de: "Sen Benim Rahmetimsin, dilediğim kimseye seninle Rahmetimi ikram ederim." (Ey Cennet ve Cehennem) sizden her birinizin doldurulması Bana aittir" buyurdu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Meddahların yüzlerine toprak atın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Uhud öyle bir dağdır ki, Bizi sever Biz de onu severiz. Siz ona geldiğinizde meyvasından yiyiniz. Oradaki "İdah" ağacının meyvesinden olsa bile, (İdah, dikenli büyük bir ağaçtır.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Uhud, Cennet rukünlerinden bir rukündur.
Ravi: Hz. Sehl İbni Said (r.a.)

8. Size şu üç sözü kasemle söyleyeyim: Bir kulun malı

sadakadan dolayı katiyyen noksanlaşmaz. Bir kul bir zulme uğrar da, o zulme sabrederse Allah Azze ve Celle o sebeble o kulun izzetini arttırır. Bir kul da isteme kapısını açarsa (Devamlı olarak başkanlarından isteklerde bulunursa), ona da fakirlik kapısı açılır.
Ravi: Hz. Ebû Kebşe (r.a.)

9. Gizli şehvetten sakının. Bu, alimin, insanların kendi etrafında toplanmalarından hoşlandığ için ilmi tahsil etmesidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Yüzleri sararmış olanlardan sakının. Bu sararma bir hastalık veya uykusuzluktan değilse, onların kalblerinde müslümanlara karşı besledikleri kindendir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Şu iki şöhretten sakının: Sof (yünlü) ve ipek (giyinmek)tir. (Yani sofilere ve zenginlere benzemeye çalışmak)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Sizleri Benden sonra vuku bulacak yedi fitneden sakınmaya davet ederim. Medine'den çıkacak bir fitne, Mekke'den çıkacak bir fitne, Yemen'den çıkacak bir fitne, Şam'dan çıkacak bir fitne, Şark'tan çıkacak bir fitne Garb'tan çıkacak bir fitne. Bir fitne'de Şam'ın merkezinden zuhur eder ki, işte bu Süfyan'nın fitnesidir. (Mehdi (a.s)'dan bir sene evvel çıkacak bir fitne.)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Kur'an okuma bakımından insanların en güzeli, okuduğu zaman Allah'dan haşyet ettiğini gördüğün kimsedir.
Ravi: Hz. Halid ibni Fadale (r.a.)

14. Kıraat cihetinden insanların en güzeli, Kur'an'ı okuyunca hüzünlenen kimsedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Bir hadiseyi "uğursuz" olarak yormaktansa, yapılacak en iyi

şey tefe'ul (iyiye yormaktır.)dür. Esasen bu davranış, Allah'ın takdirinden de hiç bir şeyi müslümandan geri çevirmez. Sizden biriniz hoşuna gitmeyen uğursuzluk zannettiği bir şey görünce şöyle desin: "Yarabbi! İyilikleri getirecek, kötülükleri de def edecek ancak sensin. Lâ havle velâ kuvvete illâ bike."
Ravi: Hz. Urve ibni Amir (r.a.)

16. Yolların en güzeli Hz Muhammed (s.a.s.)'in yoludur. İşlerin en şerlisi ise sonradan (bu yolun dışında) ihdas edilenlerdir. Her bid'at sapıklıktır. Kim ölür de geriye mal bırakırsa, onun varislerine aiddir. Kim de geriye borç, yahudi (bakıma muhtaç) çoluk-çocuk bırakırsa, o aile ve çocukların bakımı ve borcun tediyesi Bana aittir. (Yani devlete.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 19
1. Ölülerinizin kefenlerini güzelleştiriniz. Zira onlar kabirlerinde kefenleri ile övünürler ve birbirlerine ziyarette bulunurlar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Kefeni güzelleştiriniz. Ölülerinize, arkalarından feryad etmekle, fena tezkiye ile, vasiyetlerini tehirle ve yakanlarını ve kabirlerini ziyareti terk ile eza vermeyiniz. Onlaran borçlarını ödemede acele ediniz. (Kabirde) kötü komşudan uzak tutunuz. Kabir kazdığınızda, onu derinleştirip güzelleştiriniz.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.a.)

3. Avret mahallini, hanımın ve cariyen müstesna, (herkesten) koru.
Ravi: Hz. Behz İbni Hakim (r.a.)

4. Ashabım ve akrabalarıma hürmet ederek Bana hürmetinizi muhafaza ediniz. Kim ki, onlara hürmetle Bana olan hürmetini teyid ederse, Allah da onu dünya ve ahirette korur. Her kim de onlara hürmet etmeyerek, Bana olan hürmetini muhafaza etmezse, Allah ondan yüz çevirir. Ve bir kimseden de Allah yüz çevrir ise onun (azab için) yakalanması yakındır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Ashabıma, sonra arkadan gelenlere, sonra da onları takib edenlere hürmet ederek, Bana olan hürmetinizi muhafaza ediniz. Daha sonra yalan yayılır. Öyle ki, kişi kendisinden istenilmeden şahidlik yapar ve yemin teklif edilmeden yemin eder.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

6. Sekerat (ölüme yaklaşma) halindekilerin yanında hazır olun. Ve onlara "Lâ ilahe İllallah'ı" telkin edin. Ve onları Cennetle de müjdeleyin. Zira erkeklerden ve kadınlardan halim olanlar bile böyle bir durumda şaşkınlık içinde kalır. Ve şeytanın da, Adem oğluna en yakın olduğu zaman bu vakittir. Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, ölüm meleğinin görülmesi bin kılıç

darbesinden daha müthiştir. Gene nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, mü'min bir kulun, her bir damarının dolaştığı yerde acı duymadıkça, nefesi çıkmaz.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

7. Cuma namazında hazır olun ve imama da yakın bulunun. Zira insan Cuma'dan geri kalmakla, Cennet ehli olduğu halde, Cennetten geri kalmış olur.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

8. Benden sonra ümmetim üzerine şu üç dalaletten korkarım. Hevalara uymak, karın ve şehvetlere uymak ve marifetten sonra gaflete düşmek.
Ravi: Hz. Eflah (r.a.)

9. Benden sonra ümmetim üzerine şu üç şeyden korkarım. Devlet reisi ve vekillerinin zulmünden korku duyulması (Hükümde tesir altında kalmak), yıldızların (tesirine) itikad ve kaderi tekzib etme.
Ravi: Hz. İbni Muhaccir (r.a.)

10. Sizin üzerinize şu altı şeyden korkarım. Sefihlerin amirliğinden, kan dökmekten, hükmü satmaktan, sıla-i rahmi kesmekten, Kur'an'ı musiki eğlencesine vesile yapmaktan ve askerlerin çoğalmasından.
Ravi: Hz. Avf ibni Malik (r.a.)

11. Bıyıkları kesin, sakalı affedin. Yahudilere benzemeyin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 20
1. Hz. İbrahim(a.s.) yüzyirmi yaşında iken sünnet oldu. Ondan sonra seksen sene daha yaşadı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Benim nezdimde, müslüman cinniler ile müşrik cinniler muhasamada bulundular ve Benden kendilerini iskan etmemi istediler. Ben de müslüman olanları mamur yerlere, müşriklerini ise harap yerlerde iskan ettim.
Ravi: Hz. Bilal İbni Hars (r.a.)

3. Kına ile kınalanınız. Zira o, güzellliğinizi, gençliğinizi ve nikah muhabbetinizi arttırır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Emirin hediye alması haramdır. Hakimin rüşvet kabul etmesi ise (rüşveti helal kabulu) küfürdür.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Kader hakkında konuşma ahir zamanda bu ümmetin şerlilerine bırakıldı. (Ancak şerli kimseler bu mevzuda ileri geri konuşur.)
Ravi: Hz. Ebû Hureyye (r.a.)

6. Aziz ve Celil olan Allah, diğer Peygamberlerden misaklarını aldığı gibi Benden de misak aldı. Meryem oğlu Mesih İsa (a.s.) Beni müjdeledi. Ve Peygamberinizin (s.a.s.) Annesi rüyasında, iki ayağının arasından bir nur çıktığını ve o nur ile Şam'ın köşklerinin aydınlatıldığını gördü.
Ravi: Hz. Ebû Meryem el Gassani (r.a.)

7. Müşrikleri Arab yarımadasından çıkarınız. Gelen heyetlere Benim ikram ettiğim gibi ikram ediniz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Hicaz yahudilerini ve Necran ehlini Arab yarımadasından çıkarınız. Biliniz ki, insanların en şerlileri, Peygamberlerinin

kabirlerini mescid ittihaz edenlerdir. (Ravi: Resuli Ekrem (s.a.s.)'in son sözünün bu olduğunu söyleyerek hadisi rivayet etmiştir.)
Ravi: Hz. Ubeyde ibni Cerrah (r.a.)

9. İnsanların hüsranı en şiddetli olanı; ellerini boş ümidlerle yıpratmış, günleri onun arzusuna ermesine yetmemiş ve böylece dünyadan azıksız ayrılıp Allah Teala'nın huzuruna hüccetsiz çıkan kimsedir.
Ravi: Hz. Abdullah ibni Amir (r.a.)

10. Ümmetimin üzerine korktuklarının en korkuncu; Karnının büyüklüğü, uykuya devam, tembellik ve yakînin zayıflığıdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. (Kızlar için) Sünnet et, fakat aşırı gitme. Zira bu sünnet hem yüzü parlatıcı, hem de zevci için haz vericidir.
Ravi: Hz. Dahhak ibni Kays (r.a.)

12. Dininde halis ol, az amel sana kafi gelir.
Ravi: Hz. Muaz ibni Cebel (r.a.)

13. Amellerinizi Allah için halis kılınız. Zira Alla Teala ancak kendisi için ihlasla yapılan ameli kabul eder.
Ravi: Hz. Dahhak ibni Kays (r.a.)

14. Yemek esnasında ayakkabılarınızı çıkarınız. Zira bu güzel bir sünnettir (yoldur.)
Ravi: Hz. Ebû Abs ibni Cabir (r.a.)

15. Ümmetim için korktuklarım arasında en çok korktuğum şey, saptırıcı önderlerdir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

16. Ümmetim için korktuklarım arasında en ziyade şu üç şeyden korkarım; Yıldızlardan yağmur umma. Sultanın zulmü ve kaderi tekzib etme.

Ravi: Hz. Câbir ibni Semure (r.a.)

Sayfa: 21
1. Ümmetim için korktuklarım arasında en ziyade şu üç şeyden korkarım. Nefsi hevanın dalaleti, midenin iştihasına ve şehvete tabi olmak, ve ucub. (Dini hususlarda kendini beğenmişlik.)
Ravi: Hz. Eflah (r.a.)

2. Ümmetim için korktuklarım arasında en ziyade korktuğum şeyler; kendisine itaat edilen cimrilik (zekatı vermemek gibi), tabi olunan heva ve heves ve her rey sahibinin kendi fikrini beğenmesi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. O köle senin islamda kardeşindir. Ona ancak gücünün yettiği işi yükle. Yediğinden yedir, giydiğinden ona da giydir. Eğer kendisinden hoşlanmıyorsan onu sat.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah telâlanın sana farz kıldığı şeyleri eda et ki, insanların en abidi olasın. Allah'ın sana haram kıldığı şeylerden kaçın ki, insanların en vera sahibi olasın. Allah'ın senin için yaptığı taksime razı ol ki, insanların en zengini olasın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Farz olan zekatı eda et. Zira o zekat seni arındıran bir temizliktir. Sıla-i rahmi yerine getir. Ve dilencinin, komşunun ve fakirin hakkını tanı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. "Burr" ve " kamh" denilen iki cins buğdaydan bir sa' (1040 dirhem kadar), yahut hurmadan bir sa', veyahut arpadan bir sa', hür veya köle, küçük veya büyük olsun, her bir şahıs için bir sa' veriniz. (sadaka-i fıtır için.)
Ravi: Hz. Abdullah ibni Salebe (r.a.)

7. Bir adam kabrine konulduktan sonra yanına iki melek geldi. Ve ona: "Biz sana şiddetli bir darbe vuracağız" dediler. Ve vurdular da. Bundan dolayı adamın kabri ateşle doldu.

Ayılıncaya kadar melekler onu bıraktılar. Adam ayılıp da korkusu gidince meleklere dedi ki: "Neden bana vurdunuz?" Bunun üzerine melekler: "Sen temiz olmadığın halde namaz kılmıştın ve mazlum bir adama rastladığın halde ona yardım etmemiştin" dediler.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Dünya meşakkatlerine (tedbirini alarak) gir. Ve sabır ve kanaat ile nefsini dünyanın sıkıntı ve kederlerinden çıkar. Bir de kendi nefsin hakkında bildiklerin, insanlardan (onları ayıplamaktan) seni men etsin
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

9. (Miraç gecesi) Cennete dahil edildim. Cennet ehlinin çoğunun, mü'minlerin çocukları ile fakirler olduğunu ve azının da kadınlar ile zenginler olduğunu gördüm.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Gücünüz yettiği ölçüde, müslümanlardan hadleri (cezaları) kaldırın. Şayet müslüman için bir çıkış yolu bulursanız onu tatbik edin. Zira imamın (hakimin) afv etmekte hata etmesi, ceza vermekte hata etmesinden daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Şüpheli durumlarda hadleri kaldırın. Ve kerim insanların zelle (sürçme)lerini muahaze etmeyin. Ancak Allah'ın hududundan belli bir had ise o müstesnadır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Hadleri kaldırın. Bununla beraber imamın (devlet reisinin) belli hadleri terketmesi caiz olmaz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. Siz, kabul edileceğine yakınen inanarak, Allah'a dua ediniz. Ve biliniz ki Allahü Teala, kalbi gaflet ve boş şeylerle dolu olan bir kimsenin duasını asla kabul etmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 22
1. Kardeşlerinizi isimleri ile çağırınız. Onları lakapları ile çağırmayınız.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cerad (r.a.)

2. Abdestinizdeki şüpheyi, yakın bilginizle def edin. Namazda ise zannınıza göre hareket edin. (Abdestten şüphelendiğinde zanna göre değil, kat'i bilgiye dayanılır. Halbuki namazda ise tereddüde düşüldüğünde galip zanna göre hareket edilir.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Ölülerinizi salih insanların arasına defnediniz. Zira ölü, kötü komşudan eza görür. Nasıl ki hayattaki bir kimse de kötü komşudan eza duyar.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Siz, kan, saç ve tırnaklarınızı toprağa gömünüz ki, büyücüler onlarla sihir yapmasınlar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Süt ile yağlanınız. Zira bu sizin için hanımlarınızın nezdinde daha haz vericidir. Menekşe yağı da sürünüz. Zira o yazın serinlik ve kışında hararet verici vasıftadır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Hac ve Umreye devam ediniz. Zira demirci ocağının, demirin pasını temizlemesi gibi, hac ile umre de fakirliği ve günahları yok eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Yetimi kendine yakın tut. Başını elinle okşa ve onu sofrana oturt. Böyle yaparsan, kalbin yumuşar ve hacetin görülür.
Ravi: Hz. Ebû İmran (r.a.)

8. Cennet ehlinden derecesi en az olan kimse için, seksen bin hadim ve yetmiş iki zevce vardır. Onun için, büyüklüğü Cabiye (Şam) ile San'a (Yemen) arası kadar olan inci, zebercet ve

yakuttan bir kubbe kurulur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Her hak sahibine hakkını veriniz. Çocuk yatağındır(yatak sahibinin). Zani için de recm vardır. Kim ki, efendisinden başkasını veli edinirse, yahud başkasına nisbet iddia ederse Allah'ın meleklerinin ve insanların hepsinin laneti onun üzerine olsun. Böylesinin ne nafile, ne de farz ibadeti kabul olunur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Allah'ı çok zikretmekle meclislerin hakkını verin. Doğru yolu gösterin ve gözlerinizi indirin. (Haramdan sakının).
Ravi: Hz. Sebi İbni Huneyf (r.a.)

11. Azimetleri yerine getirin ve ruhsatları da kabul edin. (Din kolaylıktır icabında faydalanın.) İnsanları bırakın (gizli hallerini ve ayıblarını araştırmayın). Onlara böyle yapmanız sizin için yeterlidir (şerlerinden emin olursunuz.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Şu maldan (dünyadan) istemeksizin ve tamah etmeksizin Allah Teala sana verdiğinde onu al ve ye, Onu mal edin.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Allah sana bir mal verdiği zaman, Allah'ın bu nimet ve ikramının eseri senin üzerinde görülsün.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

14. Bir kimse ile kardeşlik kurduğunda onun adını ve babasının adını sor. Onun gaybutinde aile efradını korursun, hasta olursa ziyaret edersin, vefat ederse cenazesinde hazır olursun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Sizden biriniz bir hadim (köle) satın aldığında ona ilk yedireceği şey helva (tatlı) olsun. Onun alışması için bu daha iyidir.
Ravi: Hz. Muaz ibni Cebel (r.a.)

16. Marufu (iyilik) istediğiniz zaman onu güzel yüzlülerden taleb ediniz.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cerad (r.a.)

17. Sizlerden biri, müslümanlar hakkında hüküm vermek durumunda kaldığı zaman öfkeli iken hüküm vermesin. Onlara (davacı ve davalıya) bakışta, oturtma yerinde ve işaret etmede kendilerine eşit davranılmasını temin etsin.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

1. Sizden biri, müslümanlar arasında hüküm vermek durumunda kaldığı zaman, sesini iki hasımdan birine yükselttiğinden daha fazla diğerine yükseltmesin.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

2. Allah Teala müslim bir kulunu, bedenine bir musibetle ibtilaya maruz bıraktığı zaman, Aziz ve Celil olan Allah meleklerine şöyle buyurur: "Onun için evvelce işlemekte olduğu amelin en iyisini yazın." Eğer Allah o kuluna şifa verirse onu günahtan yıkar ve temirler. Eğer ruhunu kabz ederse onu bağışlar. Ve rahmetine nail kılar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Allah teala bir kula buğz ettiği zaman, ondan hayayı soyup alır. Hayayı alınca da o kimseyi sen sevmeyen ve sevilmeyen bir şahıs olarak görürsün. Allah, emaneti de ondan alır. Emanet alınınca, merhameti de alır. Merhamet alınınca da İslam'ın esasını da o kimseden alır. İslam'ın esası alınınca da, o kimseyi artık kovulmuş bir şeytan olarak görürsün.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Müslümanlar alimlerine buğz ettikleri, çarşı pazarlarını süsledikleri ve para toplamak için evlendikleri (Kadınla malı için evlenmek) zaman, Allah onları şu dört hususla mubtela kılar. Zamandan kıtlık, sultandan zulüm, hakimlerden hıyanet, düşman saldırısına maruz kalma.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Köle kaçtığı zaman, tekrar efendisine dönünceye kadar namazı kabul olunmaz.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

6. Sizden biriniz yatmağa geldiği zaman şöyle desin: "Ey göklerin ve yerlerin Rabbi olan Allahım! Sen bizim ve herşeyin Rabbisin. Herşeyin tasarrufu Senin elindedir. Evvel sensin, Senden önce bir şey yok. Ahir de sensin, Senden sonra da bir

şey yok. Sen Batınsın. Senin gizliliğinden öteye bir şey yok. Bizi fakirlikten zenginliğe eriştir. Borcumuzu bize ödettir Allahım".
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sizden biri yatağına gireceği zaman, gömleğini çıkarıp onunla yatağını silsin, temizlesin. Zira o bilmez ki yatağından kalktıktan sonra yatağına bir şey oldu mu? (böcek, akreb v.s girdi mi?) Sonra sağ yanı üzerine yatsın ve şöyle dua etsin: "Ya Rabbi! Senin adını anarak sağ yanımı yere koydum. Ancak senin yardımınla kaldırabilirim. Eğer ruhumu kabzedersen ona merhamet eyle. Eğer onu geri verirsen salih kullarını muhafaza ettiğin şekilde onu koru Allahım".
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Sizden biri bir meclise gelince selam versin. Oturma gözüküyorsa otursun. Kalkıp gitmek isterse yine selam versin. Zira birinci selam ikinci selamdan evla değildir. (İkinci selama da ihtiyaç vardır.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Sizden biri helaline yakın olduktan sonra tekrar yaklaşmak isterse, önce abdest alsın.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. Sizden biri helaline yakın olduktan sonra tekrar yakın olmak isterse, taharet alsın.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

11. Sizden biri helaline yakın olmak istediğinde örtünsün, helalini de örtsün. Onlar merkeb çıplaklığı gibi üryan olmasınlar. (Allah'dan haya, meleklerden edep, şeytandan da kaçınmak için.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Sizden biri helaline yakın olduğu zaman örtünsün. Vahşi merkeblerin çıplaklığı gibi soyunmasın.
Ravi: Hz. Utbe (r.a.)

13. Sizden biri defi hacet esnasında kıbleyi önüne almasın ve arkasını da döndürmesin. Batı veya doğu cihetine dönsün.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

Sayfa: 24
1. Erkek erkeğe tekarrüb ettiği takdirde her ikisi de zanidir. Kadın kadına yakın olmuş ise her ikisi de zaniye hükmündedir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

2. Kişi bir kavme geldiğinde kendisine "Merhaba" (yerin geniş olsun) denirse, kıyamet günü Rabbına kavuştuğu günde kendisine "Merhaba" denir. Kişi gene bir kavme geldiğinde ona "Kahtan" (şiddet darlık sana olsun) denirse, kıyamet gününde ona "Kahtan" denir.
Ravi: Hz. Dehhak (r.a.)

3. Kişi (hasta) kardeşini ziyarete gelip de oturuncaya kadar Cennet yollarında yürümüş olur. Oturunca rahmet o kimseyi kuşatır. Eğer bu ziyareti sabah yapmışsa, yetmiş bin melek onun için akşama kadar dua eder. Bu ziyareti akşam yapmışsa yetmiş bin melek onun için sabah oluncaya kadar dua eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Sizden birisine hizmetçisi yemeğini getirdiğinde, onu hazırlamak için kafi meşakkat çekmiş olabileceği için, yemeğe onunla birlikte otursun. Eğer böyle yapmaz ise, ona bir veya iki lokma yedirsin. Böylece onun açlık ve meşakkatini (bir miktar) gidermiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir kavmin kerimi size geldiğinde ona ikram edin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Namaza geldiğin zaman, vakar ve sekinetle gel. Yetiştiğini kıl, yetişemediğin kısmını tamamla.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

7. Sizden birine bir hediye getirildiğinde, yanında oturanlar o hediyeye ortaktırlar.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

8. Rıdanız (elbisenin üst kısmı) geniş olunca omuzlarınıza sarın. Sonra namazınızı kılın. Eğer bu kadar geniş değilse, onu beline bağla, sonra rıdasız olarak namazını kıl.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Hastalarınız ağırlaştığında onları "Lâ ilâhe illallah" sözüne zorlamayın, lakin telkinde bulunun. Münafığın sonu asla kelimei tevhid ile nihayete ermez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Komşuların seni övdüklerinde sen iyilerdensin. Komşuların seni kötü olarak vasıflandırdığında ise sen kötülerden olursun.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. Seni iki kişi aynı zamanda davet etmişlerde kapısı sana yakın olana icabet et. Zira kapısı yakın olan, komşuluk bakımından sana daha yakındır. İkisinden biri daha önce çağırmış ise önceden çağırana icabet et.
Ravi: Bir Racülden

12. Sırat üzerinde alim ile abid bir araya geldiğinde, abide denir ki: "Cennete gir. Ve ibadetin sebebiyle oradaki nimetlerden faydalan." Alime de denir ki: "Sen burada dur ve sevdiklerine şefaat et. Senin şefaatin mutlaka kabul olunur." Böylece o alim Nebiler makamına yükseltilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Bir kavim bir seferde bir araya gelirlerse, yiyeceklerini içlerinden birinin yanında toplasınlar. Zira böyle yapmaları hem nefisleri için daha iyi ve hem de ahlakları için daha güzeldir.
Ravi: Hz. Şuayb (r.a.)

14. Bir seferde üç müslüman buluşursa, Allah'ın kitabını en iyi okuyan (Fakih olan), en küçükleri de olsa onlara imamlık etsin. İmamlık edince de onların emiri de olur.
Ravi: Hz. Ebû Seleme İbni Abdurrahman (r.a.)

15. Allah Teala bir kulunu severse, o kulun yalvarmasını işitmek için, kendisini ibtilaya maruz bırakır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 25
1. Allah Teala bir kulu sevdiğinde, onu kendisini ittihaz eder (Kulu kendisi ile meşgul eder.), zevce ve çocukları ile meşgul etmez.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

2. Allah Teala bir kulu sevdiğinde, onu dünyadan korur; sizden birinizin hastasını sudan koruması gibi.
Ravi: Hz. Katade ibni Numen (r.a.)

3. Allah Teala bir kulu sevdiğinde ona dünya işlerini kapar, ahiret işlerini ise açar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah Teala bir kulu sevdiğinde, onun sevgisini meleklerin kalblerine de ilka eder. Bir kula buğz ederse, onun da buğzunu meleklerin kalblerine ilka eder. Sonra da o sevgi veya buğzu insanların kalblerine yerleştirir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Allah Teala bir kavmi sevdiği zaman onları ibtilaya uğratır. Kim sabrederse ona sabrının karşılığı verilir. Kim de sabretmez şikayete bulunursa, ona da karşılığı verilir.
Ravi: Hz. Mahmud İbni Lebib (r.a.)

6. Allah Teala bir kulu sevdiğinde Cebrail (a.s.)'a şöyle seslenir: "Ben filanı sevdim, sen de onu sev." Cebrail (a.s.) da ayın şeyi semada nida eder. O kimsenin muhabbeti sonra arz ehline indirilir. İşte bu, Allah Teala'nın şu mealdeki kavlinin ifadesidir: "O kimseler ki, iman edip iyi ameller işlediler. Rahman onlar için bir muhabbet kılacaktır." Allah, bir kula buğz ederse Cebrail (a.s.)'a şöyle nida eder: "Ben filana buğz ettim." Cebrail (a.s.) da aynı şeyi semada nida eder. Sonra o kimse için buğz arza indirilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah Teala bir kulu sevdiğinde, onu, henüz yapmamış olduğu

yedi türlü hayırla sena ettirir. (Sonra da ona tevfik ihsan edip o amelleri yapmaya muktedir kılar.) Bir kula da gadap ettiğinde, ondan, henüz yapmamış olduğu yedi türlü şer ile bahs ettirir.
Ravi: Hz. Ebû Said el Hudri (r.a.)

8. Sizden biriniz kardeşini sevdiği zaman onu sevdiğini kendisine bildirsin.
Ravi: Hz. Mikdad (r.a.)

9. Sizden birisi kardeşini Allah yolunda sevdiği zaman kendisine bildirsin. Zira bu, ülfette daha kalıcı, muhabbette sebat vericidir.
Ravi: Hz. Mücahid (r.a.)

10. Bir kimseyi sevdiğin zaman onunla mücadele (ve münazaa) etme. Ona zulmetme ve zarar verme. Kendisi hakkında kimseye bir şey sorma. Olur ki, ona düşman olan bir kimseye rastlarsın da, o da sana, onda olmayan şeyleri varmış gibi anlatır. Böylece seninle sevdiğin kimsenin arasını açmış olur.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

11. Bir günah işlediğin zaman derhal tevbe et. (Günah) gizli ise gizli, aleni ise aleni.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Sizden biriniz, müslümanlık görevini güzel yaptığı zaman, amel ettiği her hasene için, kendisine on mislinden yedi yüz katına kadar sevap yazılır. Yaptığı her bir seyyie için ise misli kadar yazılır. Allah'a kavuşuncaya kadar bu böyledir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. (Helal, haram veya diğer hususlarda) Çeşitli şeylerde ve hadis-i şeriflerin çoğaldığı zamanda doğru yol, sana tereddüt vereni bırakman ve sana itminan vereni almandır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Bir yolun genişliği hususunda ihtilafa düştüğünüzde, yolun genişliğini yedi zir'a (arşın) yapınız.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

15. Müezzin ezan okumaya başladığı zaman Rab, rahmet elini onun başının üzerine koyar. Ezan bitinceye kadar bu böylece devam eder. Sesinin eriştiği yer vus'atınca ona mağfiret eder. Ezanı bitirdiğinde de Allah teala: "Kulum doğru söyledi. Ey kulum Hakka şehadet ettin. Sana müjde olsun" diye buyurur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 26
1. Sizden biriniz, uyumak için yatağına girdiğinde, Fatiha ile birlikte bir süre okusun. Bu takdirde Allah Teala o kimse için bir melek görevlendirir ki, o kimse nereye gitse melek de onunla beraber gider.
Ravi: Hz. Şeddad İbni Evs (r.a.)

2. Yatağına girdiğinde şöyle dua et: "Allahım! Tamam olan kelimelerine sığınırım. Onun gazab ve ikabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve yanıma gelmelerinden."
Ravi: Hz. Velid İbni Muğire (r.a.)

3. Sizden biri, yağ sürünmek istediği zaman kaşlarından başlasın. Zira böyle yapması baş ağrısını giderir. Kaşlar, Ademoğlunun vücudunda ilk biten tüylerdendir.
Ravi: Hz. Katade (r.a.)

4. Malının zekatını verdiğinde onun şerrini kendinden gidermiş olursun.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Malının zekatını verdiğinde üzerinde olan borcunu ödemiş olursun. Kim haram mal toplasa ve sonra da onu tasadduk etse, kendisi için o sadakada bir ecir yoktur, üstelik de o malın günahı ve ağırlığı kendi üzerinde kalır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Müezzin ezan okuduğunda o Aziz ve Celil olan Allah'ın direğidir. İmam öne geçtiğinde o Allah'ın nurudur ve saflar hizaya girince o saflar Allah'ın rukünleridir. Öyle ise Allah'ın direğine koşunuz. Allah'ın nurundan alınız ve yer yüzünde Allah'ın rukünleri olunuz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Müezzin ezan okuduğu zaman şeytan mescidden sür'atle çıkar, müezzin sükut edince de geri döner. Müezzin kamet

alınca, şeytan sesli bir şekilde yellenerek yine mescidden çıkar, sükut edince tekrar döner de namazda bulunan müslüman kişi ile nefsi arasına girer. Böylece o şahıs namazını fazla mı, yoksa noksan mı kıldı bilemez olur. Sizden biriniz böyle bir durumla karşılaştığında, otururken, selam vermeden önce, iki secde yapsın ve sonra selam versin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Aziz ve Celil olan Allah bir kula hayır murad ettiğinde onu: "İsti'mal eder". Denildi ki: "İsti'mal etmesi ne demektir?" Buyurdu ki: "Onu ölümden önce salih amele hidayet buyurur, sonra da onun ruhunu bu hal üzere kabz eder."
Ravi: Hz. Amr ibni Hamik (r.a.)

9. Kul günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta meydana gelir. Eğer tevbe ederse o leke kaldırılır. Tekrar günaha dönerse o leke büyür ve kalbini tamamı ile örter.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Aziz ve Celil olan Allah bir kula hayır murad ettiğinde, onu "ballandırır". Denildi ki: "ballandırma nedir?" Buyurdu ki: "Onu komşularına sevdirir."
Ravi: Hz Amr ibni Hamık (r.a.)

11. Allah Teala bir kula hayır murad ettiğinde onu dinde fakih ve dünyada zahid kılar ve ona ayıblarını görecek basireti verir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Allah Teala bir kula hayır murad ettiğinde, onun günahının cezasını dünyada acele verir. Allah bir kula da şer murad ederse, günahının cezasını kıyamette verinceye kadar geciktirir. Bu yüzden o kimse de kendi reyini beğenmiş biri (veya yaban eşekleri gibi) olur.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

13. Allah bir kula hayır dilediği zaman onun güzel işlerini ve iyiliklerini emanete ehil kimseler (iyiliğin kadir ve kıymetini bilip

teşekkür edenlere) isabet ettirir. Allah bir kula da şer murad ederse, onun güzel ve iyi işlerini emanete ehil olmayan kimselere rastlatır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Allah bir kula hayır murad ettiğinde, onun zenginliğini nefsinde ve takvasını kalbinde kılar. Bir kula da şer murad ederse, onun fakirliğini gözleri önüne koyar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 27
1. Allah bir kula hayır murad ettiğinde, onun kalbinin kilidini açar. Ve onun kalbinde yakın ve sıdk hasıl eder. Onun kalbini, içine girenleri koruyan, bir mahfaza kılar ve o kimsenin kalbini selim, lisanını sadık, ahlakını müstakim, kulağını işitici ve gözünü de görücü kılar.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. Allah bir kula hayır murad ettiğinde, o kulu için yaptığı taksime kendisini razı eder ve onda bereket kılar.
Ravi: Hz Ebu Hureyye (r.a.)

3. Allah bir kula şer murad ettiğinde, ona kerpiç ve çamuru ve bunlarla bina yapmayı güzel gösterir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Allah bir kula zilleti murat ettiğinde, ona malını binada, suda ve çamurda harcatır.
Ravi: Hz. Muhammed ibni Beşir (r.a.)

5. Allah kullarına hayır murad ettiğinde, onları maişetlerinde kolaylıkla rızıklandırır. Kullarına şer murad ettiğinde ise, onları maişetlerinde zorlukla karşılaştırır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Aziz ve Celil olan Allah, nutfeden bir insan yaratmak murad ettiğinde, Rahimler meleği şöyle sual arzeder: "Ya Rabbi bu Said midir? Şaki midir? Erkek midir? Dişi midir? Ey Rabbim kırmızı mı, yoksa siyah mıdır? Allah Teala da emrini bildirir. Sonra o insanın iki gözü arasına (alnına) karşılaşacağı iyilik ve kötülük, hatta göreceği meşakkate kadar hepsi yazılır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Allah bir kula hayır murad ettiğinde onu "ballandırır" "Ballandırmak" nedir bilir misiniz? Ölümünden önce, komşuları kendisinden razı oluncaya kadar, iyi işler yapmaya onu muvaffak kılar.

Ravi: Hz. Amr ibni Hamık (r.a.)

8. Allah teala bir insanı yaratmak dilediğinde, erkek hanımına yakın olur. Ve onun suyu kadının her damar ve sinirinde cereyan eder. Yedinci gün olunca Allah o cenini birleştirir. Sonra onu hazırlayıp insan biçiminde terkib eder. Dedi ve şu mealdeki ayeti okudu: "Rabbın seni dilediği şekilde terkib etti".
Ravi: Hz. Malik ibni Hureyris (r.a.)

9. Allah Teala, emrini vayhetmek murad ettiği zaman, o vahyi tekellüm eder. Vahyi tekellüm ettiğinde, Allah Teala'nın korkusundan gökleri şiddetli bir sarsıntı alır. Gök ehli bunu duyunca hepsi birden düşüb secdeye kapanırlar. Başını secdeden ilk kaldıran Cebrail (a.s.) olur. Allah Teala dilediği vahyini Cebrail (a.s.)'a bildirir. Cebrail (a.s.) da o vahyi meleklere intikal ettirir. O her semaya uğradıkça gök ehli ona sorar: "Rabbımız ne buyurdu" Cebrail (a.s.) da: "Rabbımız hak olanı buyurdu. O pek yüce ve büyüktür" der. Bunun üzerine gök ehlinin hepsi Cebrail (a.s.)'ın söylediği gibi söyler. Cebrail (a.s.) emrolunduğu ilahi vayhi böylece semadan yere getirir.
Ravi: Hz. Nevvas (r.a.)

10. Allah bir ev halkına hayır murad ettiğinde, onları dinde fakih kılar. Küçükleri, büyüklerine hürmet eder. Onlara rızıkları hususunda kolaylık verir ve nafakalarında iktisadlı kılar. Kedilerine ayıplarını gösterir ve onlar da hemen tevbe ederler. Allah Teala bir ev halkına da hayırdan başkasını murad ederse, onları kendi hallerine bırakır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Allah bir yer halkına azab murad ettiğinde, onlara gelmiş olan açlık ve susuzluğa bakar da, kendilerine azabdan sarfınazar eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Allah, yumuşaklık ihtiva eden bir emri, mukarrebin olan meleklere vahyetmek murad ettiğinde onu Farsça, vahyeder.

Şiddet ihtiva eden bir emri vahyetmek dilediğinde ise, onu açık bir Arapça ile bildirir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

13. Allah Teala halkını korkutmak murad ettiğinde, korkutucu bir şeyden pek azını arz'da izhar ede de mahlukat ondan ürperir. Onları helak etmeyi dilediği zaman ise, o şeyin hepsini birden izhar eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 28

1. Allah bir emire hayır murad ettiğinde, ona sadık bir vezir ihsan eder. Unuttuğu zaman ona hatırlatır, hatırladığı zaman ona yardım eder. Allah bir emire de hayırdan başkasını murad ederse, ona kötü bir vezir verir. Unuttuğu zaman ona hatırlatmaz, hatırladığı zaman da yardım etmez.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Allah bir kavme bereket murad ettiğinde, onları semahat ve afiflikle rızıklandırır. Bir kavim için de bereketin kesilmesini dilerse, onların üzerine hıyanet kapısını açar.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

3. Allah, bir kavme hayır murad ettiğinde, onların fakihlerini çoğaltır ve cahillerini azaltır. Fakih konuştuğu zaman yardımcılar bulur, cahil konuştuğunda ise yalnız kalır. Bir kavme de şer dilediğinde, cahillerini çoğaltır ve fakihlerini azaltır. Cahil konuştuğunda yardımcılar bulur, fakih konuştuğunda ise yalnız kalır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Allah bir kavme hayır murad ettiğinde, onların başına hilim sahiblerini geçirir, aralarında alimleri hüküm verir, serveti de en cömert olanlarına ihsan eder. Allah bir kavme de şer murad ederse, akılsızları onların başına amir olarak geçirir, aralarında cahiller hüküm verir ve serveti de en cimri olanlara verir.
Ravi: Hz. Mihran (r.a.)

5. Allah bir kavme hayır murat ettiğinde, onlara misafir hediyye eder. Misafir, rızkı ile gelir ve rızkı ile gider. Allah Teala da o ev halkına mağfiret eder.
Ravi: Hz. Ebû Kirsâfe (r.a.)

6. Allah bir kavme kıtlık murad ettiğinde, gökten bir melek şöyle nida eder: "Ey mide genişle! Ey göz sakın doyma ve ey bereket ortadan kalk!"
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Allah bir kavme bir afet vermek murad ettiğinde, mescidlerin ehline nazar eder de onlardan o belayı önler.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

8. Allah bir karyeyi (beldeyi) helak etmek murad ettiğinde, orada zinayı izhar eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Allah Teala hilafet için bir kul yaratmak murad ettiğinde, kudret eliyle onun nasiyesini mesh eder.
Ravi: Hz Ebu Hureyye

10. Allah bir kulu (haktan) meylettirmek isterse, tedbir almakta basiretini kapalı kılar. (Doğruya yol bulamaz)
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

11. Allah kaza ve kaderini infaz etmek murad ettiğinde, kaza ve kaderinin hükmünü infaz edinceye kadar, akıl sahiplerinin akıllarını alır. Emrinin hükmü yerine geldikten sonra ise, onların akıllarını iade eder de onlarda nedamet vuku bulur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Allah bir kulun ruhunu bir yerde kabz etmek murad ettiğinde, o kimse için o yerde bir ihtiyaç halkeder.
Ravi: Hz. Ebû Ğarre el Huzeli (r.a.)

13. Sizden biriniz helaya gitmek isterse, namaza da kamet getirilmiş olsa bile, o kimse (önce) helaya gitsin.
Ravi: Hz Abdullah İbni Erkam (r.a.)

14. Sizden biriniz sefere çıkmak murad ettiğinde, kardeşlerine (veda edip) selam versin. Zira Allah onların duaları sebebiyle o kimsenin hayrını artırır.
Ravi: Hz. Zeyd ibni Erkam (r.a.)

15. Sizden biriniz bir yeri mü'min kardeşine ziraat için vermek

isterse, atiyye olarak versin. Üçte bir veya dörtte bir (kira ile) vermesin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Gazaya gitmek istediğinde yağız olan, sağ ön ayağı müstesna ayakları ve alnı beyaz bir at satın al. Böyle yaparsan ganimete erişir ve selamette olursun.
Ravi: Hz. Ukbe ibni Amir (r.a.)

Sayfa: 29
1. Bir işi yapmak istediğinde, sonunu iyice düşün. Eğer neticesi hayır ise onu yap, neticesi şer ise ondan vazgeç.
Ravi: Hz. Abdullah ibni Misver (r.a.)

2. Eğitilmiş av köpeğini, Allah'ın adını anarak avın üzerine gönderdiğinde, o köpeğin senin için avladığını ölü olsa da ye. Eğitilmemiş olan köpeğini av üzerine gönderdiğinde, yakaladığını kendin yetişip boğazlarsan onu da ye. "Bismillah" diyerek attığın okunun vurduğu avın ölmüş olsa da onu da ye.
Ravi: Hz. Ebû Salebe (r.a.)

3. Talim görmüş av köpeklerini, Allah'ın adını anarak av üzerine gönderdiğin zaman, senin için tuttukları avı öldürmüş olsalar bile onu ye. Ancak köpek yakaladığı avı yemiş ise (onu yeme.) Korkarım yakaladığı avı kendi nefsi için tutmuş olur. Onlara başka köpekler karışmış ise sakın yeme. Zira onu hangisinin öldürdüğünü bilemezsin. Ava attığında, onu bir yahut iki gün sonra bulsan da üzerinde senin okunun izinden başka yara izi yoksa onu da yiyebilirsin. Av suya düşmüşse sakın yeme.
Ravi: Hz. Adiyy İbni Hatem (r.a.)

4. Sizden biriniz üç defa izin istediğinde, kendisine izin verilmezse geri dönsün.
Ravi: Hz Cündüb (r.a.)

5. Sizden birisi, kardeşinden kendi kirişini onun duvarına koymak için izin isterse mani olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sizden birisi, hanımı mescide gitmek için izin isterse ona mani olmasın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Sizden birisi (taharet için) taş kullandığında tek sayıda kullansın. Zira allah Teala tektir ve teki sever. Görmez misin gökler yedidir, arzlar yedidir, günler yedidir, tavaf ve cemreler de

yedidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bu ümmet şarabı üzüm suyu, faizi alış veriş, rüşveti hediye gibi kabul eder ve zekatı (öşrü) ticaret vesilesi yaparsa, işte bu, günahı artırdıklarından dolayı helaklerine sebep olur.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

9. Ümmetim şu beş şeyi helal saydığı zaman, helak onların üzerine hemen gelir. Aralarında lanetleşmenin ortaya çıkmasını, ipekli giyilmesini, şarkıcı kadınlar ittihaz edilmesini, şarab içilmesini, erkeğin erkekle, kanının kadınla iktifa etmesini.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Sultan öfkelendiği zaman şeytan ona musallat olur.
Ravi: Hz. Urve Bin Muhammed (r.a.)

11. Kadınlar kadınlarla, erkekler de erkeklerle yetinirlerse, onlara doğu tarafından çıkacak kızıl bir rüzgarı haber ver. O rüzgar, onların bir kısmının suretlerini değiştirir, bir kısmını da yere batırır. "Bu ise onların isyanları ve aşırı gitmeleri sebebiledir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Ehli Cennet, Cennette karar kıldıklarında, kardeşlerden bazıları bazılarını görmek isterler. Birinin sediri diğerinin sedirine, berikinin sediri ötekinin sedirinin yanına gider. Onlar buluşunca her ikisi de yaslanır ve dünyada aralarında olan şeyleri karşılıklı konuşmaya başlarlar. Birisi şöyle der: "Ey kardeşim, hatırlar mısın biz dünyada falan mescitte iken Allah'a dua etmiştik. İşte Allah da bizi bağışladı."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Sabi (yeni doğan çocuk) hayat belirtisi gösterdikten sonra ölürse, üzerine cenaze namazı kılınır, kendisine varis olunur ve kendisi de varis olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Adam gece uyanır, ailesini de uyandırır, kalkarlar ve ikişer rek'at namaz kılarlarsa, Allah'ı çok zikreden zâkirîn ve zâkirât zümresinden yazılmış olurlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Sizden birisi uykusundan uyandığında, elini üç kere yıkamadıkça bir kaba sokmasın. Zira o kimse elinin nerede gecelediğini bilmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sizden biriniz uykudan uyandığı zaman şöyle desin: "Hamd olsun O Allah'a ki, ruhumu bana iade buyurdu, bedenime afiyet verdi ve Kendisini zikretmeme izin verdi."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. İnsan uykusundan uyandığı zaman, ona sür'atle bir melek ve bir şeytan yaklaşır. Melek kendisine: "Hayırla başla", şeytan ise: "Şerle başla" der. Eğer o kimse: "Hamd olsun O Allah'a ki, ölümümden sonra nefsime hayat verdi. Hamd olsun O Allah'a ki, göğü arz üzerine düşmekten alıkoydu. Hamd olsun O Allah'a ki, üzerine ölüm hüküm olunanı tutar, diğerlerini belirli bir müddete kadar bırakır" der ise, melek şeytanı kovar ve o kimseyi muhafaza eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Allah Teala Cennet ehlini Cennette iskan ettiğinde, geriye geniş bir mekan kalır. Allah Teala oraya herbiri, yaratıldığından sona ereceği güne kadar ki dünyadan daha büyük olan, üç yüz altmış alemi iskan eder.
Ravi: Hz. Ebû Saidil Hudri (r.a.)

6. Bir kul (yeni) müslüman olduğu ve islamı da güzel olduğu zaman, Allah o kimsenin evvelce yapmış olduğu her hasenesini yazar, evvelce yaptığı bütün seyyielerini ise silip atar. Bundan sonra yeni hesap başlar, her hasenesi on mislinden yedi yüz misline kadar yazılır. Günahı (Seyyiesi) ise misliyle kaydolur.

Ancak Allah Teala'nın vazgeçtiği seyyie hariç.
Ravi: Hz. Ebû Said el Hudri (r.a.)

7. Müslüman, müslüman kardeşine silahla işaret ederse, her ikisi de Cehennemin kenarında olurlar. Biri diğerini katlederse, her ikisi de ona düşerler.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

8. Sıcak şiddetlendiği zaman, namazı daha serin zamana bırakınız (Öğle namazını). Zira hararetin şiddeti, Cehennem ateşinin şiddetindendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Açlık şiddetlendiği zaman, sana düşen bir parça ekmek ve bir kırba su ile yetinmen ve "Dünya ve ehli için helak" demendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Sizden biriniz et aldığında, onun suyunu çoğaltsın. Zira sizden birine et isabet etmese bile tiridi isabet eder ki, o da iki etten biridir.
Ravi: Hz. Abdullah el Müzeni (r.a.)

11. Ayakkabı satın aldığında sağlamını al, elbise satın aldığında da iyisini al, bir binek satın aldığın zaman ise, alnı beyaz olanını tercih et. Bir kavmin şerefli bir hanımı yanında olduğu zaman ona ikramda bulun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Satılacak bir şeyi satın aldığında, onu kabz ve teslim almadıkça satma.
Ravi: Hz. Hakim ibni Hizam (r.a.)

13. Sizden biri hastalıktan şikayet edince, elini elem duyduğu yere koysun ve sonra yedi defa şöyle desin: "Eûzü bi 'izzetillâhi ve kudretihî min şerri mâ ecidu ve uhâzirü." (Elem duyduğum ve çekindiğimin şerrinden Allah'ın izzetine ve onun kudretine sığınırım.)

Ravi: Hz. Osman İbni Ebil As (r.a.)

Sayfa: 31
1. Mü'min hasta olduğu zaman bu hastalık onu, tıpkı demirci körüğünün demirin pasını temizlemesi gibi günahlardan temizler.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Mümin kul hasta olduğu zaman, Allah Teala kiramen katibine şöyle buyurur: "Bu kulum için, hastalığını devam ettirdiğim müddetçe, sıhhatte olduğu zaman yapmakta olduğu şeyin mislini yazın. Eğer ruhunu kabzedersem, hayra kabzetmiş olurum. Eğer afiyet verirsem, etini kendi etinden daha hayırlısı ile ve kanını da kendi kanından daha hayırlı bir kanla değiştiririm."
Ravi: Hz. Ata İbni Yesar (r.a.)

3. Müslim bir kul hastalandığı zaman, yazıcı meleklere Allah Teala şöyle buyurur: "Onu, hastalığından kurtaracağım zamana kadar, kendisine sıhhatte iken yaptığından daha faziletlisini yazınız.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

4. Sizden birinin hastası, canı bir şeyi çektiği zaman, onu yedirsin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Sizden biri bir düşmana mızrağı ile hamle eder de, mızrağın ucu o kimsenin tam gırtlağına geldiği sırada da olsa o adam: "Lâ ilâhe illallah" derse, mızrağı ondan derhal kaldırsın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Sizden birine gam veya keder isabet ettiğinde şöyle desin: "Allah, Allahü Rabbî, lâ üşriku bihî şey'en. Allah, Allahü Rabbî, lâ üşriku bihî şey'en. (Allah, Allah Rabbimdir. Ona hiçbir şeyi ortak koşmam.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Sizden birine bir gam veya hüzün isabet ederse yedi defa:

"Allah, Allahü Rabbî, lâ üşriku bihî şey'en" desin.
Ravi: Hz. Abdulaziz (r.a.)

8. Sizden birine bir musibet isabet ettiği zaman: "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ûn." Ey Allahım, bu musibetimin sevabını sen muhafaza et, ondan bana ecir ver. Ve halimi o musibetten daha hayırlı olan şey'e tebdil et." desin.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

9. Bir "Mukatebe" köleye "had" tatbik edilecekse veya bir mirasa varis oluyorsa, kölelikten kurtulduğu nisbette mirasa hak kazanır. Ve kendisine aynı ölçüde had (ceza) tatbik olunur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Adem oğlu sabaha erişince azalarının hepsi hal lisanı ile ona şöyle der: "Bizim hakkımızda Allah'tan kork. Zira biz sana aidiz. Sen müstakim olursan, biz de doğru oluruz. Sen müstakim olmazsan, biz de öyle oluruz."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Sizden birisi sabaha eriştiğinde şöyle desin: "Ey Allahım, ancak senin yardımınla sabaha eriştik. Ve Senin lütfunla akşama ulaştık. Senin emrinle hayat bulur ve Senin emrinle ölürüz. Ve gidiş de yalnız Sanadır..." Akşama ulaştığında da şöyle desin: "Ey Allahım, Senin yardımınla akşamı bulduk. Senin lütfunla sabaha ulaştık. Senin nimetlerinle yaşar ve Senin takdirinle ölürüz. Ve dönüş de ancak Sanadır."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Şeytan sabaha eriştiğinde askerlerini etrafa gönderirken onlara şöyle der: "Kim bir müslümanı haktan saptırırsa, ona taç giydiririm." Sonra askerlerinden biri ona gelir ve şöyle der: "Ben, birisinin karısını boşayıncaya kadar yanından ayrılmadan çalıştım." Bunun üzerine şeytan: "Mümkündür ki, o tekrar evlensin." Diğer biri gelir ve şöyle der: "Bu gün birisini ana ve babasına isyan ettirinceye kadar başından ayrılmadan uğraştım." Bunun üzerine şeytan: "Umulur ki, o kimse onlara

iyilik yapsında iyilerden olsun" der. Başka birisi gelir ve şöyle der: "Ben, bir insanı Allah'a şirk koşuncaya kadar saptırmaya devam ettim." Bunun üzerine şeytan: " İşte aradığım sensin, sen" der ve tacı ona giydirir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

Sayfa: 32

1. Sabaha eriştiğin zaman üç kere şöyle de: "Allahümme ente Rabbî Lâ şerîke leh. Esbahnâ ve esbahal mülkü Lillahi Lâ şerîke leh." Akşama eriştiğinde yine bunun benzerini söyle. Zira bu sözler iki vaktin arasındakilere (hata ve günahlara) kefaret olur.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

2. İki müslüman beraber giderken aralarına bir ağaç, toprak veya bir kaya girerse, biri diğerine selam versin ve selamı çoğaltsınlar.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

3. Bir erkek çocuk üç gün arka arkaya oruç tutmaya muktedir oluyorsa, Ramazan orucu onun üzerine vacip olur.
Ravi: Hz. Lebibe (r.a.)

4. Bir adam birine eman verdikten sonra onu katlederse, kıyamet gününde kendisi için "gadr sancağı" dikilir.
Ravi: Hz. Amr İbni el Hamık (r.a.)

5. Sizden biri sağ yanı üzerine yatar da sonra: "Ya Rabbi ben nefsimi Sana teslim ettim ve yüzümü Sana tevcih ettim ve sırtımı Sana dayadım (Sana tevekkül ettim.) ve işimi Sana havale ettim. Senden başka, Senden sığınacak yer yoktur. Senin kitabına ve Resulüne iman ederim" derse ve o kimse o gece ölürse Cennete girer.
Ravi: Hz. Rafi (r.a.)

6. Mecbur kaldığınız zaman onları (mecusilere ait kabları) su ile yıkayınız ve onlarda yemek pişiriniz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Sizden birisi hiçbir kimsenin olmadığı bir yerde, bir şeyini kaybeder veya bir yardıma ihtiyacı olursa şöyle desin: "Ey Allahın kulları bana imdat ediniz. Ey Allahın kulları bana yardım ediniz." Muhakkak ki her yerde Allah'ın görünmiyen bir kısım kulları bulunur.

Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

8. Allah birinize mal ihsan ettiğinde ikrama, önce kendisinden ve ehli beytinden başlasın.
Ravi: Hz. Câbir ibni Semure (r.a.)

9. Bir adam cariyesini azad ettikten sonra onunla yeniden bir mehirle nikahlanırsa, o kimse için iki ecir vardır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

10. Adam bir köleyi azad ederse, köleye aid mal da o köleye tabi olur. Ancak azad edenin bir şartı varsa o müstesna.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. (Efendisinin izni ile birisine nikahlanmış olan) Bir cariye azad edilirse, henüz zifaf olmamışsa muhayyerdir. Dilerse o adamdan ayrılabilir. Eğer zifaf olmuşsa kadın için ihtiyar yoktur, ayrılamaz.
Ravi: Birçok ashabdan

12. Sizden birisine reyhan (kokulu çiçek) verildiğinde onu reddetmesin. Zira o Cennetten çıkmıştır.
Ravi: Hz. Ebû Osman el Mehdi (r.a.)

13. Sizden biriniz (yürürken) yorulup aciz kalırsa adımlarını geniş atsın, zira bu şekil yürüme yorgunluğu giderir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Kadın "âdet" den dolayı yıkanacağı zaman örülü bulunan saçını çözer ve hatmî ve çövenle yıkar. Cünüplükten dolayı yıkanacağı zaman ise çözmeyib başına su döker ve saçını yıkar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Sizden birisi, bir kadın veya erkek hizmetçi veya bir hayvandan fayda gördüğü zaman, elini onun alnına koyup bereketle dua etsin ve şöyle desin: "Allahım, bunun hayrını ve tabiatının hayırlı tarafını Senden niyaz ederim ve Allahım onun

şerrinden ve tabiatının şerrinden Sana sığınırım." Eğer aldığı hayvan deve ise eliyle devesinin hörgücünü tutsun (gene bereketle dua etsin.)
Ravi: Hz. Amr bin Şuayb (r.a.)

Sayfa: 33

1. Sizden birisi eli ile, arada hiçbir hicab, bir perde olmadan fercine dokunursa abdest ona vacib olur. Bu takdirde abdest alsın. (Bu husus şafilere göredir. Hanefilerde abdest bozulmuyor.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Sizden biri iftar edeceği zaman hurma ile iftar etsin, zira o berekettir. Şayet hurma bulamazsa su ile iftar etsin, çünkü o tertemizdir.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

3. Çocuklarınız vazıh konuşmaya başladığı zaman onlara: "Lâ ilâhe İllallah"ı öğretin. Sonra vefat etseler de merak etmeyin. Okumaya başladıklarında ise onlara namazla emredin.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

4. Bir adam iflas ettiği zaman, kendisine bir malı veresiye olarak satmış olan kimse, o malı aynı ile bulursa, bu mala diğer alacaklılardan daha ziyade hak sahibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Siyah bayraklar gelip de karşınıza çıktığında, Farslılara ikramda bulunun. Zira devletiniz onlarla beraberdir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Zaman (kıyamet) yaklaştığında müslüman kimsenin rüyası hemen hemen yalan çıkmayacaktır. Rüyası en sadık olan da sözü en doğru olandır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Kıyamet yaklaştığında; taylasan giyilmesi çoğalır, ticaret artar, mal çoğalır, mal sahibine malı için tazim edilir, fuhuş yayılır, çocuklar amir durumuna gelir, kadınların sayısı artar, Sultan zulüm eder, eksik ölçü ve tartı yapılır, bir adamın köpek yavrusunu yetiştirmesi, kendi çocuğunu yetiştirmekten kendisine daha cazip gelir, büyüğe hürmet, küçüğe de

merhamet edilmez ve gayri meşru çocuklar çoğalır, hatta yol ortasında adam kadınla yakınlaşır. İnsanlar, kalbleri kurt olduğu halde koyun postuna bürünürler, o zaman da insanların en iyi görüneni "müdahim" (kötülükleri gördüğü halde karışmayıp, kendi işine bakan) olanıdır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

8. Kıyamet yaklaştığında, müslümanın rüyası hemen hemen yalan çıkmaz. Rüyası en sadık olan da sözü en doğru olandır. Müslümanın rüyası Nübüvvetin kırkbeş cüz'ünden biridir. Rüya üçtür: Salih rüya ki, Bu Allah'dan bir müjdedir. Hüzün veren rüya ki, bu da şeytandandır. Ve bir de kişinin kendi nefsinin ilka ettiği rüyadır. Biriniz hoşuna gitmeyen bir rüya gördüğünde kalksın ve (sol tarafına) tükürsün. Ve onu başkalarına anlatmasın. Rüyada bağlı olmaktan sevin. Zira rüyada bağ, dinde sebattır. Lakin boynundaki demir bağdan hoşlanma. (Zira bu ağır yüke delalet eder.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Kıyamet yaklaştığında zamanın akışı hızlanır. Böylece sene ay gibi, ay Cuma (hafta) gibi olur. Cuma'dan Cuma'ya olan vakit de kuru bir hurma dalının yaprakları ile birlikte ateşte yanması gibi kısa olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Sizden birisi eşine yaklaştığında inzal vaki olmaz ise veya acizlik durumu olursa, sadece abdest alması yeterlidir. (Sonradan bu hadisi şerifin hükmü başka bir hadisi şerifle nesh edilmiştir)
Ravi: Sahabeden bir zattan

11. Sizden birisi bir kardeşine bir şeyi ödünç verdiğinde, o kardeşi bir tabak hediye gönderirse, kabul etmesin, yahud bir hayvana bindirirse binmesin. Ancak bundan önce aralarında böyle işler cereyan ediyordu ise o zaman müstesna.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Bir kulun cildi, Allah'dan haşyeti dolayısı ile, ürperir ve tüyleri diken diken olursa, o kulun hataları kurumuş ağaç yapraklarının dökülmesi gibi, üzerinden dökülür.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

13. İnsan yemesini azalttığı zaman içi nur dolar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 34

1. İki melek gelip de mü'min kabrinde sual için oturtulduğu zaman, onun: "Lâ ilâhe illâllah ve enne Muhammenden abduhû ve resûluh " diyerek şehadet etmesi, Cenabı Hakk'ın: "Allah, iman edenleri sabit söz ile tesbit eder" mealindeki ayetin muktetezasıdır.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

2. Namaz kılar, zekatı verir, kötülüklerin açık ve gizli olanından da hicret edersen, "Hasreme" de de ölsen, sen muhacisin. (Hasreme bir yer ismidir.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Namaz için kamet alındığında beni görmediçe kalkmayınız.
Ravi: Hz Cabir (r.a.)

4. Namaz için kamet alındığında farzdan başka namaz yoktur. (O sırada sünnete başlanmaz)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Namaz vakti geldiğinde akşam yemeği de hazırsa, önce yemeğinizi yeyin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Namaz için kamet alındığında şayet helaya gitmek ihtiyacında iseniz, önce helaya gidiniz.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Erkam (r.a.)

7. Namaz için kamet getirildiğinde (veya namaz bittiğinde) sema kapıları açılır ve dualar kabul olur. Namazı bitiren bir kimse hiçbir şey konuşmadan: "Allahümme ecirnî minennâr ve edhilnil Cennete ve zevvicnî minel hûril-'iyn"demez ise, melekler: "Yazık şuna, Cehennemden korunmasını istemekten aciz kaldı." Cennet de: "Yazık şuna, Cenneti istemekten aciz oldu." Huriler ise: "Yazık şuna, Allah'dan kendisinin huril-'iyn ile tezvic edilmesini istemekten aciz kaldı" derler.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Namaza kamet alındığında farzdan başka namaz yoktur. Denildi ki: "Ya Resulullah, sabahın iki rek'at (sünneti) de mi yoktur?" Evet sabahın iki rek'atı de yoktur, buyurdu. (Başka bir rivayette sabahın sünneti hariç buyurulmuştur. Yalnız cemaati kaçırmamak şartı ile kılınır.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Sizden biri sürme çekmek istediğinde tek olarak çeksin ve taharet için taş kullandığında da tek sayıda kullasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Düşman size yaklaştığı zaman oklarınızı kullanın, uzakta ise oklarınızı muhafaza ediniz.
Ravi: Hz. Hamza (r.a.)

11. Onlar size yaklaştığında onlara ok atın. Tam içinize dalmadıkça kılıçlarınızı sıyırmayın.
Ravi: Hz. Ebû Luseyd (r.a.)

12. Sizden birisi yemeğe başlarken Allah'ın adını ansın. Eğer o zaman Allah'ın adını zikretmeyi unutmuşsa: "Bismillâhi alâ evvelihî ve ahirihî"desin.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Sizden birisi yemek yediği zaman şöyle desin: "Allahümme bârik lenâ fîhi ve et'imnâ hayran minhü" (Allahım bize bu yemekte bereket kıl ve bundan hayırlısını bize yedir). Eğer süt içerse şöyle desin: "Allahümme bârik lenâ fîhi ve zidnâ minhü." Zira yiyecek ve içecek olarak sütten daha yeterli bir şey yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Sizden biri yemek yediği zaman elini (parmağını) yalamadıkça mendil ile silmesin. Zira insan, bereketin yemeğin neresinde olduğunu bilemez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Oruçlu bir kimse unutarak bir şey yerse veya içerse, bunlar ancak Allah'ın ona gönderdiği bir rızıktır. Kaza gerekmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 35

1. Sizden birisi yemek yediğinde tabağın ortasından yemesin. Lakin onun kenarında yesin. Zira bereket üstten iner.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Sizden birisi yemek yediğinde ellerini, etin yağ ve kokusu sebebiyle yıkasın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Sizden biri bir şey yediği zaman sağ eliyle yesin, bir şey içtiği zaman sağ eliyle içsin. Zira şeytan sol eliyle yer, sol eliyle içer.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Sizden birisi bir şey yediğinde sağ eliyle yesin, sağ eliyle içsin, sağ eliyle alsın, sağ eliyle versin. Zira şeytan solu ile yer, solu ile içer, solu ile verir, solu ile alır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Sizden birisi yemek yediğinde lokması düşerse, üzerinde olanı temizlesin sonra da onu yesin. O lokmayı şeytana bırakmasın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Oruçlunun yanında bir şey yenildiği zaman, melekler onun mağfireti için dua ederler.
Ravi: Hz. Ümmü Ammare (r.a.)

7. Yemek yediğiniz zaman ayakkabılarınızı çıkarınız. Zira böylesi ayaklarınız için daha rahatlıktır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Yemek yediğinde veya bir şey içtiğinde şöyle de: Bismillâhi ve billâhillezî lâ yedurru ma'asmihî şey'ün fil ardı ve lâ fissemâi yâ Hayyu ya Kayyûm." Böyle söylersen o yiyecek veya içecekten sana bir hastalık gelmez. Hatta içinde zehir bile olsa.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. İki müslüman buluştuğunda musafaha eder, Allah'a hamd eder ve Ona istiğfar ederlerse, Allah her ikisine de mağfiret eder.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

10. İki müslüman kılıçları ile karşılaşırlar da onlardan biri arkadaşını öldürürse, katil de maktul de ateştedir. Denildi ki: "Ya Resulallah biri katil, amma maktulun suçu ne?" Buyurdu ki: "O da arkadaşını öldürmeye haris idi."
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

11. İki müslaman buluşup da onlardan biri arkadaşına selam verdiğinde, bu ikisinden Allah'a daha çok sevgili olanı, arkadaşına karşı güler yüzlülükde daha önde olanıdır. Musafaha ettiklerinde ise Allah onların üzerine yüz rahmet indirir; ilk başlıyana doksan, diğerine ise on rahmet verilir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

12. İki sünnet yeri karşılaştığında (Erkek ve kadın arasında) haşefe kaybolursa, meni inzal olsun olmasın gusul vacib olur.
Ravi: Hz. Şuayb (r.a.)

13. Batı tarafından gelen bir fitne, doğu tarafından gelen bir fitne ile karşılaşınca Şam'ın ortasında toplanın. O gün yerin altı üstünden daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Allah Teala, sizden bir erkeğin kalbine, bir kadını nikahlama arzusu vermişse, o kimsenin o kadına bakmasında bir beis yoktur.
Ravi: Hz. Muhammed ibni Mesleme (r.a.)

15. Sizden birisi bir kardeşinin sakal veya başından eza veren bir şeyi giderdiğinde, onu o kardeşine gösterip sonra atsın. Zira o kimsenin o şeyi almasında bir hasene vardır ki, o da on misli iledir. Keza, ona göstermesinde bir hasene vardır ki, o da on mislidir. Ve o şeyi atmasında da bir hasene vardır ki, o da on

misli iledir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Abbas (r.a.)

Sayfa: 36
1. Sizden birisi insanlara imam olduğu zaman namazı hafif kıldırsın. Zira cemaatin içersinde küçük, yaşlı, hasta ve ihtiyaç sahibi kimseler bulunabilir. Nefsi için kıldığı zaman ise dilediği gibi uzatsın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir kimse bir cemaate imam olduğunda duasından onları hariç tutmasın. Hariç tutarsa onlara hıyanet etmiş olur. Bir kimse, izin almadıkça sağ ayağını bir kavmin evine atmasın. İzinsiz atarsa onlara hıyanet etmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. İmam "amin" dediği zaman siz de "amin" deyiniz. Zira bir kimsenin "amin" demesi meleklerin "amin" demesine tevafuk ederse, o kimsenin geçmiş günahları mağfiret olunur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Ben öldüğüm zaman, Ebu Bekir (r.a.) Ömer (r.a.) ve Osman (r.a.) da öldükleri vakit ölmeye gücün yeterse sen de hemen öl.
Ravi: Hz. Sehl ibni Ebu Hasme (r.a.)

5. Gaza yerleriniz uzak olduğunda, Emirlerin sizleri uzak köşelerde görevlendirmeleri artınca, ganimetler de helal sayıldığında, cihadınızın en hayırlısı, hududlarda yerleşerek yaptığınız cihaddır.
Ravi: Hz. Utbe (r.a.)

6. Sizden birisi ayakkabısını giyerken sağı ile başlasın, çıkarırken de soldan başlasın ki, giyerken sağ ayak birinci, çıkarken de sonuncu olsun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sizden biri, bir meclise geldiğinde kendisi için bir yer açılırsa oraya otursun, aksi halde baksın, nerede daha geniş bir yer görürse oraya otursun.
Ravi: Hz. Mus'ab (r.a.)

8. Sizden birisi bir meclise geldiğinde selam versin. Oturması icab ediyorsa otursun. Sonra kalktığı zaman yine selam versin. Zira evvelkisi gibi sonuncusu da haktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Namaza kalktığın zaman tekbir al. Sonra Kur'an'dan sana kolay geleni oku, sonra rükû'a varınca bütün uzuvların sükun buluncaya kadar ellerini dizlerinin üzerinde sabit tut. Sonra başını kaldırdığında bütün uzuvların eski haline dönünceye kadar doğrul. Sonra secdeye vardığında bütün kemiklerin tam sükuna erinceye kadar otur. Sonra ordan kalkınca bütün kemiklerin yerlerine gelinceye kadar sabit ol. Sonra bunun aynını yap. Sonra namazın ortasında oturduğun zaman itmi'nan bulup, sol ayağını yere yay. Sonra teşehhüdde bulun. Sonra kıyama kalktığında namazı bitirinceye kadar benzer şekilde (yaparsın.)
Ravi: Hz. Rifaa (r.a.)

10. Allah bir kavme azab indirdiğinde, o azab onların içinde olan herkese isabet eder. Sonra amellerine göre baas olunurlar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Akşam namazını kıldığın zaman yedi kere: "Allahümme ecirnî minen nâr" de. Eğer sen bunu yapar ve o gece ölürsen senin için ateşten eman yazılır. Sabah namazını kıldığın zaman da böyle söyle, zira sen o gün ölürsen gene senin için ateşten eman yazılır.
Ravi: Hz. Müslim İbni Hars (r.a.)

12. Adam ehline bir nafaka infak ederse, bu nafaka onun için bir sadaka sayılır.
Ravi: Hz. Ebû Mes'ud (r.a.)

13. Bir kadın kocasının evinden bir şeyi makul ölçüde infak ederse, o kadına infak ettiği şeyin ecri verilir. Kocası için de o şeyi kazanmış olduğu için ecir vardır. Veren hizmetçi ise ona da

benzer ecir vardır. Birine verilen ecir sebebiyle diğerlerinin ecrinde bir noksanlık olmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Sizden birisinin hayvanı çöl gibi ıssız bir yerde elinden kaçarsa şöyle nida etsin: "Ey Allah'ın kulları benim için onu tutunuz. Ey Allah'ın kulları benim için onu tutunuz." Zira yer yüzünde Allah'ın öyle hazır kulları vardır ki, o hayvanı onun için tutacaktır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

Sayfa: 37
1. Sizden birisinin ayakkabısının bağı (nalininin kayışı) koparsa, onu ıslah etmedikçe tek ayakkabı ile yürümesin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Sizden birisinin ayakkabısının bağı koparsa, onu düzeltinceye kadar tek ayakkabı ile yürümesin. Tek mesh ile de yürümesin. Sol eli ile de yemesin. Tek bir örtüye de sarınmasın ve elbisesini tersine çevirip giymesin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. İki veli aynı bir kadını ayrı iki kişiye nikahladığı zaman, ilk nikahlayanınki geçerlidir. Ve bir adam bir şeyi iki kişiye satarsa ilki geçerlidir.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

4. Kullar, kıyamette durdurulduğu zaman bir münadi şöyle seslenir: "Ecri Allah'ın üzerinde olan ayrılsın, şu Cennete girsin." Denilir ki: "Ecri Allah'ın üzerinde olan kimdir?" Münadi: "İnsanlardan afv edenlerdir" der. Bunun üzerine şu kadar, şu kadar bin kişi kalkıp hesaba çekilmeden Cennete girerler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Yatağına geldiğinde "Kul yâ eyyühel kâfirûn" suresini oku, sonra onun üzerine de uyu. Zira bu şirkten beri olmaktır.
Ravi: Hz. Ferve (r.a.)

6. Yatağına geldiğinde şöyle de: "Eûzü bi kelimâtillâhit tâmmâti min ğadabihî ve 'ikâbihî ve min şerri 'ibâdihi ve min hemezâtişşeyâtîn. Ve eûzü bike Rabbi en yahdurûn." Eğer böyle dersen sana bir şey zarar vermez. Ve hatta onlar sana yaklaşamazlar bile.
Ravi: Hz. Muhammed ibni Yahya (r.a.)

7. Misafir (yemek, içmekten) mahrum olarak gecelemiş ise, ona yardım etmek, (hane sahibinin ve kendilerinin) hayvânî veya zirâî gıdalarından o misafire ikram etmeleri müslümanlar

üzerine borçtur. (Sonradan bu mecburiyet kaldırıldı.)
Ravi: Hz. Mikdat ibni Esved (r.a.)

8. Geceleyin yatağına gireceğin zaman şöyle dua et: "Bismikellâhümme vada'tü cenbî, tahhir lî kalbî, ve tayyib kesbî, vağfir zenbî" (Allahım isminle yanımı yere koydum, kalbimi temizle, kazancımı güzelleştir, günahımı mağfiret et.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Kadın, kocasının yatağından uzaklaşarak gecelerse dönünceye kadar melekler ona lanet eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Sizden birisi küçük abdest bozduğunda uzvunu sağ eliyle tutmasın, sağ eliyle taharetlenmesin, bir şey içtiğinde kabın içine nefeslenmesin.
Ravi: Hz. Katade (r.a.)

11. Sizden birisi küçük abdest bozduğunda üç defa istibra etsin.
Ravi: Hz. Yezdan ibni Fes'ed (r.a.)

12. Alış veriş yaptığında "Hile etmece yok" de. Sonra sen her satın aldığın şeyde üç gece muhayyersin. Razı olursan tut, hoşlanmazsan iade et.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Askeri bir birlik gönderdiğin zaman, seçme yapma (Yalnız kuvvetlileri seçme). İçlerinden bir kıt'a al. Zira Allah Teala, bir kavme zayıfları sebebiyle yardım eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Bana bir elçi gönderdiğinizde güzel yüzlü ve güzel isimli olanı seçin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

15. Allah teala, kıyamet gününde mahlukatı baas buyurduğu zaman, arşın altından bir münadi üç kere şöyle nida eder: "Ey

muvahhidler topluluğu! Muhakkak ki Allah sizi afvetti. Siz de birbirinizi affediniz."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 38
1. Gecenin üçte biri kaldığında Allah Teala dünya göğüne nüzûl eder de şöyle buyurur: "Kim bana dua eder ki o duayı kabul edeyim. Kim bana istiğfar eder ki, ben onu mağfiret edeyim. Kim sıkıntısının giderilmesini istiyor ki, onu gidereyim. Kim benden rızık taleb eder ki, onu rızıklandırayım." Ortalık aydınlanıncaya kadar bu böyle devam eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kul kırk yaşına ulaşınca, Allah onu cinnet, cüzzam ve baras gibi üç beladan emin kılar. Kul elli yaşına gelince, Allah ondan hesabı hafifletir. Altmış seneye ulaşınca, Allah onu kendisine inâbe ile rızıklandırır. Yetmiş seneye erişince, gök ehline onu sevdirir. Seksen yaşına gelince, Allah hasenatını sabit kılar ve seyyiatını siler. Kul doksan seneye ulaştığında ise Allah onun geçmiş ve gelecek günahlarını mafiret eder ve kendisini aile halkına şefaatçı kılar ve ona gökten bir münadi şöyle nida eder: "Bu kul dünyada Allah'ın esiridir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Çocuk yedi yaşına geldiği zaman, ona namaz kılmayı emredin. Onuna baliğ olunca, gerekirse namaz için onu dövün.
Ravi: Hz. Sebre ibni Mabed (r.a.)

4. Su iki "kulleye" baliğ olunca pislik taşımaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Ebülasi oğulları, otuz erkeğe ulaşınca, Allah'ın kullarını hizmetçi edinirler ve Allah'ın malını ganimet sayarlar. Allah'ın kitabını da hile ve fesad vesilesi yaparlar.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

6. Bir kimse binasını yedi veya dokuz zir'a (arşın) yüksekliğinde yaptığında, gökten bir münadi ona şöyle seslenir: "Ey fasıkların en fasıkı, bununla nereye gidiyorsun?
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kul tevbe ettiği zaman, Allah onun günahlarını hafaza meleklerine unutturur. Keza bunu onun uzuvlarına ve arzdan bilenlere de unutturur ki, Allah'a mülaki olduğunda, günahı sebebiyle aleyhine şahidlik yapacak kimse kalmasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Teenni edersen isabet edersin, yahud hemen hemen isabet etmiş olursun. Acele ettiğin zaman ise hataya düşersin, yahud neredeyse hata etmiş olursun.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. "Îne" (Bir malı önce yüksek fiatla veresiye satıp sonra onu ucuz fiatla peşin olarak alma şeklidir) alış verişi yaptığınız, sığırların kuyruğuna yapıştıdığınız, ekine razı olduğunuz, cihadı terkettiğiniz zaman, Allah sizin üzerinize öyle bir zillet musallat eder ki, siz dininize dönünceye kadar o zilleti sizden kaldırmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Cenazeye tabi olduğunuz zaman, kabre konuluncaya kadar oturmayınız.
Ravi: Hz. Ebû Saidel Hudri (r.a.)

11. Sizden birisi esnediği zaman elini ağzına koysun. Zira şeytan esnemeyle birlikte girer.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Sizden birisi genirdiğinde veya aksırdığında sesini yükseltmesin. Zira şeytan böyle durumlarda sesin yükselmesinden hoşlanır.
Ravi: Hz. Şeddat ibni Evs (r.a.)

13. Sizden birisine Sultan korku verdiği zaman şöyle desin: "Yedi kat göklerin ve Arşı Azim'in Rabbı olan Allahım! Filan oğlu filanın şerrinden ve cin ve insanların ve onlara uyanların şerrinden beni beri eyle, onların herhangi birinin benim üzerime yapacağı taşkınlıktan beni koru. Senin koruduğun kimse aziz olur. Seni Sena etmek ne yücedir. Ve Senden başka ilah yoktur."

Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

Sayfa: 39
1. Kul, anne ve babasına dua etmeyi terkettiğinde ondan rızık kesilir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Sizden biri evlendiği zaman, onun şeytanı sesini yükseltir ve şöyle der: "Eyvah, bu Adem oğlu dininin üçte birini benden korudu."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Sizden birisi evlendiği zaman ona şöyle densin: "Bârekallâhü lek ve bâreke aleyk."(Allah sana mübarek eylesin ve bereket ihsan eylesin)
Ravi: Hz. Akil İbni Ebu Talib (r.a.)

4. Sizden birisi evlendiğinde veya bir cariye, at veya hizmetçi aldığında, elini onun alnı üzerine koyup bereketle dua etsin.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Adam bir kadınla dini ve güzelliği için evlendiği zaman, bunda onun için ihtiyaçtan kurtulma vardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Bir kimse bakire hanımı dul üzerine nikahlaşmış ise, onun yanında yedi gün kalır. Dul bir hanımı bakire üzerine nikahlamışsa, onun yanında üç gün kalır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Sizden birisi teşehhüdü okuduktan sonra şu dört şeyden Allah'a sığınsın: Cehennem azabından, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden ve mesih deccalın fitnesinin şerrinden. Sonra kendi nefsi için içine doğduğu şekilde dua etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. İlimden bir bab (bölüm) öğrendiğin zaman, o senin için kabul edilmiş bin rek'at nafile namaz kılmandan daha hayırlıdır. Bunu insanlara öğrettiğin zaman ister amel edinsin, ister edilmesin;

senin için gene kabul edilmiş bin rek'at nafile namaz kılmandan hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

9. İki kişi kazai hacette bulunduklarında birbirlerinden gizlensinler ve def 'i hacet esnasında konuşmasılar. Zira Allah aksini yapanlara gazab eder.
Ravi: Hz. Ebû Said el Hudri (r.a.)

10. Kıyamet yaklaştığı zaman, sizden birinin tabaktan hurmanın iyisini seçmesi gibi, ölüm de ümmetin en en hayırlılarını seçer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Sana iki adam hüküm vermen için geldiklerinde, ikincinin sözünü dinlemeden birincinin sözü ile hüküm verme. Bu takdirde nasıl karar vereceğini daha iyi anlarsın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Siden biri mazmaza yaptığında, elleri sebebiyle işlediği hatalar dökülür. Yüzünü yıkadığında, yüzü sebebiyle isabet eden hatalar dökülür. Kollarını yıkadığında, onların günahları dökülür. Başını mesh ettiği zaman, hataları saçlarının diplerinden dökülür ve ayaklarını yıkadığı zaman ise, ayakları sebebiyle isabet eden hatalar dökülür.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

13. Sizden birisi bir şeyi temenni ettiğinde, temenni ettiği şeye baksın. (Hayırsa mesele yok, değilse elini ondan çeksin.) Zira o kimse, o temennisinden dolayı kendisi için ne yazılacağını bilmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Bir kul abdest aldığı zaman, şu ağacın yapraklarının dökülmesi gibi, o kimseden de günahlar öylece dökülür.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

15. Bir kimse abdest aldığında, abdestini güzelce alır, sonra

namaza kalkar ve o namazın rükû'unu, secdelerini ve ondaki kıraati tam olarak yerine getirirse, namazı ona: "Sen beni muhafaza ettiğin gibi Allah da seni muhafaza etsin" der. Sonra o namaz, bir ziya ve nur ile semaya yükseltilir ve o namaz için semanın kapıları açılır. Kul abdestini güzel almaz, rükû, secde ve kıraatını tam yapmazsa, namazı ona: "Sen beni zayi ettiğin gibi Allah da seni zayi etsin." der. Sonra o namaz, üzerinde bir zulmet olduğu halde semaya yükseltilir. Lakin semanın kapıları açılmaz. Sonra o namaz eski bir elbise gibi dürülür ve sahibinin yüzüne vurulur.
Ravi: Hz. Übade (r.a.)

16. Bir kimse abdestini güzelce alır, sonra namaz için evinden ayrılırsa ki, onun bu çıkışı ancak namaz içindir. Allah o kimseyi attığı her adım için bir derece yükseltir ve attığı adımları sebebiyle ondan hataları dökülür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Müslim bir kimse abdest aldığında, onun hataları kulaklarından, gözlerinden, ellerinden ve ayaklarından çıkar. Oturursa mağfur olarak oturmuş olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

1. Sizden birisi abdest aldığında, abdestini tam alır ve mescidi kasdedip çıkarsa ve ellerinin parmaklarını da birbirine kilitlemez ise, o kimse namazda sayılır.
Ravi: Hz. Kaab ibni Ucze (r.a.)

2. Abdest aldığınızda gözlerinize de abdest suyundan içirin, ellerinizi de silkelemeyin, zira o şeytanı ferahlandırır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Abdest aldığın zaman oruçlu değilsen, mazmaza ve istinşakta suyu iyice ulaştır.
Ravi: Hz. Asım İbni Lakit (r.a.)

4. Sizden biri geldiğinde kardeşi ona bir yer açarsa, o yer öyle bir ikramdır ki, Allah onu o kimse vasıtası ile ikram etmiştir.
Ravi: Hz. Mus'ab ibni Şeybe (r.a.)

5. Sizden birisi mescide geldiğinde, oturmadan evvel iki rek'at kılsın, sonra dilerse otursun veya hacetine gitsin.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

6. Sizden birisi mescide geldiğinde ayakkabısına baksın. Eğer bir pislik varsa onu temizlesin, sonra onların üzerinde kılsın.
Ravi: Hz. Ebû Said el Hudri (r.a.)

7. Bir kimse bir hastayı ziyarete geldiğinde şöyle desin: "Allahım, kulun filana şifa ihsan et. O senin için düşmanı kahreder, yahud rızan için cenazeyi teşyi eder."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Sizden birisi Cuma'ya geldiğinde, oturan bir kimseyi kaldırıp da onun yerine oturmasın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Ramazan ayı geldiğinde Cennet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapatılır, şeytanlar da bağlanır. Bir münadi Ramazan

bitinceye kadar şöyle nida eder: "Ey hayra talib olan koş, Ey şerri istiyen, azalt (terk et)."
Ravi: Hz. Utbe İbni Abd (r.a.)

10. İlme talib olan bir kimseye ölüm geldiğinde, o bu hal üzerinde ölürse şehiddir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

11. Dininden ve ahlakından razı olduğunuz bir kimse size geldiğinde (velisi olduğunuz bir kıza talib olursa), onu evlendiriniz. Eğer böyle yapmazsanız, yer yüzünde bir fitne ve büyük bir fesad zuhur edebilir.
Ravi: Hz. Ebû Hatim (r.a.)

12. Size bir ziyaretçi geldiğinde ona ikramda bulununuz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Sizden birisi geceleyin helaline yakın olur da, sonra tekrar dönmek isterse, ikisi arasında abdest alsın.
Ravi: Hz. Ebû Said el Hudri (r.a.)

14. Sizden birisi geceleyin helaline yakın olma durumunda inzal vaki olmazsa, namaz için aldığı abdest gibi abdest alsın. (mensuh)
Ravi: Hz. Ebû Eyyüb (r.a.)

15. Sizden birisi geceleyin helaline yakın olduğu zaman çok konuşmasın. Zira bu dilsizliğe sebeb olur. Gene sizden birisi zevcesine yakın olduğunda fercine bakmasın, zira bu körlüğe sebeb olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

16. Namaza geldiğinizde bizi secde halinde bulursanız, sizde hemen secde ediniz. Lakin o secdeyi (rek'atten) saymayın. Her kim bir rek'ate yetişmiş olursa, o kimse namaza yetişmiştir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Namaza geldiğinde insanları (namazda) bulursan sen de onlara uy. Bu farzı sen önceden kılmışsan, bu namaz senin için nafile olur.
Ravi: Hz. Yezid ibni Amir (r.a.)

Sayfa: 41
1. Sizden biriniz helaline yakın olmak istediğinde örtünsün, hayvanlar misali çıplak olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Kilabe (r.a.)

2. Sizden birisi helaline yakın olduğunda ona sadık olsun. Kendi haceti bitmiş olsa da, helalinin ihtiyacı bitinceye kadar acele etmesin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Hitan hitanı (sünnet yerleri) geçince gusul abdesti farz olur. Bir rida ile namaz, ancak ihram gibi geniş olursa, mümkündür. Adet halinde bulunan kadından helal olan, ancak gömlek üzerinden dokunmaktır. Efdal olan bundanda sakınmaktır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

4. Kişi helalinin önüne oturur ve sonra da temas olursa, inzal vuku bulmasa da gusul farz olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Hakim, hüküm vermek için makamında oturduğu zaman, üzerine iki melek iner. Haksızlık etmediği müddetçe onu doğrultur, başarısına yardım eder ve onu irşad ederler. Hakim zulmederse onu terkederler ve yükselirler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Sizden birisi ölüm halinde olan birisinin yanında oturduğu zaman, onu şehadet getirmeye zorlamasın. Zira o kimse, şehadeti lisanı ile söylüyor, eli veya gözü ile işaret ediyor, yahutta kalbi ile söylüyor olabilir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kadın namaza oturduğu zaman, uyluk kemiklerinin birini diğeri üzerine koyarak otursun. Secde ettiğinde de karnını uyluk kemiklerine yapıştırsın ki, bu durum vücudunun belli olmaması bakımından en uygun şekildir. Böyle yaparsa Allah teala ona nazar eder ve buyurur ki: "Ey meleklerim, siz şahid olun, Ben

onu bağışladım."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bir muallimin önünde veya ilim meclislerinde oturduğunuzda, onlara yaklaşın ve birbirinize yakın oturun. Cahiliye ehlinin yaptığı gibi dağınık oturmayın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Allah Teala evvelkileri ve sonrakileri kıyamet gününde bir araya getirdiği zaman, ahdini bozup haksızlık yapan her bir kimse için birer sancak nasbeder. Ve: "Bu filan oğlu filanın gadridir" denilir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Kendisinde şüphe olmayan kıyamet gününde, Allah Teala evvelkilerle sonrakileri topladığı zaman, bir münadi şöyle seslenir: "Her kim Allah için yaptığı ameline birisini ortak koşmuşsa sevabına o kimsenin yanında arasın. Muhakkak ki Allah ortaklardan müstağnidir."
Ravi: Hz. Ebû Said ibni Ebu Fudale (r.a.)

11. Allah kıyamet gününde bütün halkı bir araya getirdiğinde Muhammed (s.a.s.) ümmetine, Allah'a secde etmelerine izin verilir. Bunun üzerine onlar uzun bir secde yaparlar. Sonra kendilerine şöyle denir: "Başlarınızı kaldırın, küfür ehlinden sayınız kadar size karşılık fidye kıldık."
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

12. Bir kimse anne ve babası namına hac ederse, bu hac hem kendisi, hem de ana ve babası için kabul edilir ve ayrıca ana ve babasının ruhu semada müjdelenir.
Ravi: Hz. Zeyd ibni Erkam (r.a.)

13. Kişi, helal olmıyan bir mal ile hac ettiğinde: "Lebbeyk, Allahümme lebbeyk" dediği zaman, Allah cevaben: "Sana Lebbeyk te yok, sa'deyk te yok. Bu ibadetin geri çevrilmiştir" buyurur.

Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

14. Bir çocuk hac yaptığı zaman, âkil oluncaya kadar bu onun için bir hac'tır. Büluğa erince başka bir hac yapması üzerine borç olur. Bir A'râbî hac yapınca, bu onun için hac'tır. Hicret ettiğinde (Müslünman olunca) onun üzerine de diğer bir hac farz olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Bir kimse söz söyler de sonra etrafına bakınırsa o söz emanettir (gizlenmelidir).
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 42
1. Sana bir hadis bildirildiğinde sözüm üzerine sakın bir şey ilave etme. Dört kelime vardır ki, bunlar kelamın en güzellerinden ve Kur'an'dan dır. Onların hangisinden başlasan zarar yok. Bu sözler: "Sübhânellâhi velhamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber" dir.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

2. İnsanlara Rablerinden bahsettiğiniz zaman, onlara korku ve meşakkat verecek hususlardan söz etmeyin.
Ravi: Hz. El Mikdam ibni Madikerb (r.a.)

3. Benden bir hadis size bildirildiğinde, hakka muvafıksa, ister söylemiş, ister söylememiş olayım onu alınız. (Onunla amel ediniz)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Ehli kitap ile konuştuğunuzda: "Biz Allah'a, Meleklerine, Kitaplarına ve Peygamberlerine inandık" deyiniz.
Ravi: Hz. Amir ibni Rebia (r.a.)

5. Benden size bir hadis haber verildiğinde, siz onun (hakka muvafık olduğunu) bilir, fakat (Şeriata uygun olup olmadığını) bilmezseniz, Ben onu söylemiş olayım veya olmayayım onu tasdik edin. Zira Ben ancak maruf olanı söylerim, münkeri değil. Keza Benden size bir hadis haber verildiğinde, (Şeriata uygun olduğunu) bilmiyor, fakat onu (Hakka uygun) görmüyorsanız onu tezkib ediniz. Zira Ben münker olanı ve maruf olmayanı söylemem.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sizden birisinin zevce ve çocuğu yoksa, o kimse cihadı iltizam etsin.
Ravi: Hz. Muhammed ibni Hatip (r.a.)

7. Hased ettiğinizde haddi aşmayın, zanda bulunduğunuzda onu tahkik etmeyin, bir şeyden size bir uğursuzluk hissi gelirse onu

geçin ve ancak Allah'a tevekkül edin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. İnsana ölüm hazır olduğunda, onu Hak'dan alıkoyan ve terkettiği herşey derlenip toplanır, iki gözünün önüne getirilir. İşte o anda o insan şöyle der: "Ya Rabbi beni geri döndür. Umulur ki terkettiğim salih amelleri yapayım."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Ölünün yanında hazır olduğunuz zaman şöyle deyiniz: "Sûbhâne Rabbike Rabbil izzeti ammâ yesifûn Ve Selâmün 'alel mürselin. Vel hamdülillâhi Rabbil 'âlemin."
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

10. Hasta veya ölünün yanında hazır olduğunuzda hayır söyleyin. Zira sizin söylediklerinize melekler "Amin" derler.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

11. Hakim hüküm verirken içtihadında isabet ederse, onun için iki ecir vardır. Ve yine hüküm verirken içtihadında hata ederse, onun için bir ecir vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Masiyet üzerine yemin ettiğinde onu terk et. Cahiliyet meyillerini (saz tambur vs.) ayağının altına al. İçki içmekten sakınmanı tavsiye ederim. Mukakkakki Allah içki içeni temize çıkarmaz. (tevbe etmedikçe).
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

13. Sizden biri hummaya yakalandığı zaman onun üzerine üç gece seher vaktinde su dökülsün.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Kul Kur'anı Kerim'i hatmettiği zaman, altmış bin melek o kulun üzerinde istiğfarda bulunur.
Ravi: Hz. Amr ibni Şuayb (r.a.)

15. Kul ailesinin ihtiyaçları için çıktığında, her bir adımına Allah Teala bir derece yazar ve ailesinin ihtiyaçlarını tamamladığı zaman ise mağfiret olunur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

16. Bir köle efendisinden önce Şirk diyarından çıkarsa o hürdür. (Lakin ondan sonra çıkarsa efendisine iade olunur. Kadın şirk diyarından kocasından önce müslüman olup) çıkarsa dilediği kimse ile evlendirilir. Kocasından sonra çıkarsa ona iade edilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 43
1. Sizden birisi sefere çıktığında kardeşlerine veda etsin. Zira Allah Teala onların duaları sebebiyle o kimse için bereket ihsan eder.
Ravi: Hz. Zeyd ibni Erkam (r.a.)

2. Üç kişi sefere çıktıklarında içlerinden birini emir yapsınlar.
Ravi: Hz. Said el Hudri (r.a.)

3. Hacı ehlinden ayrılıp da üç gün veya üç gece (yol) gittiğinde, anasının onu doğurduğu gün gibi günahlarından çıkmış olur. Diğer günleri ise derecesinin yükselmesine vesile olur. Kim ki bir ölüyü kefenlerse, Allah o kimseye Cennet elbisesi giydirir. Kim de ölüyü gaslederse günahlarından çıkmış olur. Her kim de kabrinde onun üzerine toprak atarsa attığı toprağın her zerresi o kimsenin mizanında dağlardan bir dağdan daha ağır olur.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. Sizden biri heladan çıkınca şöyle söylesin: "Hamd olsun o Allah'a ki, bana eza vereni benden giderdi ve bana yararlı olanı da benim üzerimde tuttu."
Ravi: Hz. Tavus (r.a.)

5. Bir kimse bir sefer murad ederde evinden çıktığı zaman: "Bismillah, Hasbiyallah, tevekeltü Alallah" derse, melek der ki: "Bu sana yeterli oldu. Hidayete nail oldun ve korundun." Şeytan ise oradan uzaklaşır ve diğer bir şeytana söyle der: "Hidayete nail olan, kifayete eren ve korunan bir kişiye sen ne yapabilirsin?"
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Siz hep birlikte bir emir üzerinde ittifak ettiğiniz halde, biri çıkar da müslümanların birliğini bölmek ve tefrika çıkarmak isterse onu hemen katlediniz.
Ravi: Hz. Abdullah İbn Umey (r.a.)

7. Sizden biri evinden çıktığında şöyle desin: "Bismillah, Lâ

havle ve lâ kuvvete illâ Billah, Maşaallah, tevekkeltü 'alellah, Hasbiyallah ve ni'mel vekil."
Ravi: Hz. Yezid ibni Huseybe (r.a.)

8. Adam hasta kardeşini ziyaret için çıktığı zaman, onun yanında oturuncaya kadar rahmete dalmış hali devam eder. Oturunca o rahmete tamamen gömülür.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Siyah bayraklar zuhur ettiğinde evveli fitne, ortası dalalet, sonu küfürdür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kadın mescide gitmek için çıktığında, cünüplükten yıkandığı gibi, kokudan yıkansın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Sahibinin ağzından lanet çıktığı zaman bakar, eğer yöneltildiği kimsede kendisine yol bulursa ona gider, aksi halde kendisinden çıktığı kimseye döner.
Ravi: Hz. Abdullah (r.a.)

12. Evinden çıkacağın zaman iki rek'at namaz kıl, o seni kötü bir çıkıştan men eder. Evine girdiğinde de iki rek'at namaz kıl, o namaz da seni, zararlı bir girişten men eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. (Cahiliye adabına) dayanmamak için hac veya umre için çıktığınızda temettü yapın. Ve ekmeğe ikram ve tazim edin. Zira Allah Teala göklerin ve yerin bereketlerini ona müsahhar kılmıştır. (Cahiliye zamanında arablar hac mevsiminde umre yapmayı büyük günah sayarlardı.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Hurmanın (zekatını) ağacı üzerinde takdir ettiğinizde kesiniz. Fakat üçte birini bırakınız. Eğer üçte birini bırakmazsanız, dörtte birini bırakınız.

Ravi: Hz. Sehl ibni Ebu Hasme (r.a.)

15. Alim ilmini bir cemaate tahsis edip diğerlerini mahrum ederse, o ilimden kendisi de, talebesi de, (o cemaat de) faydalanamaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 44

1. Sizden birisi bir kadınla evlenmek istediğinde, imkan bulursa, nikahını destekleyici olacak vasıflarına nazar etsin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Sizden birisi bir kadına talib olduğunda, güzelliğinden sorduğu gibi saçı hakkında da bilgi alsın. Zira saç iki güzellikten birisidir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Mü'minler ateşten halas bulduklarında, Cehennemle Cennet arasında bir köprüde durdurulur ve dünyada iken aralarında olan haksızlıklar temizlenenceye kadar takas olunur. Tertemiz olduktan sonra Cennete girmelerine izin verilir. Muhammed (s.a.s.)'in nefsi kudret elinde olana yemin ederim ki, onlardan her biri Cennetteki meskenini dünyadaki evinden daha rahatlıkla bulur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Bir kimse evine girerken ve yemeğe başlarken Allah'ın ismini zikrederse, şeytan (yardımcılarına): "Sizin için burada gecelemek de yok, yemek te yok " der. Fakat evine girerken Allah'ın adını anmazsa şeytan: "Geceleyecek yere de yemeğe de kavuştunuz" der.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Cennet ehli Cennete girdiklerinde, Aziz ve Celil olan Allah şöyle buyurur: "İstediğiniz bir şey var mı ki size onu ziyade edeyim?" Bunun üzerine şöyle derler: "Ey Rabbimiz bize verdiğinin üstünde başka şey var mı?" Buyurur ki: "Rızam en büyüktür."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Cennet ehli Cennete, Cehennem ehli de Cehenneme girecekleri sırada Arşın altından bir münadı şöyle nide eder: "Ey birbirlerine karşı haksızlık yapmış olanlar, aralarınızdaki haklarınızı birbirinize ödeşin ve Cennete girin."

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Bir adam Cennete girdiği zaman ebeveynini, zevcesini ve çocuklarını sorar. Denilir ki: "Onlar senin derecene ve ameline ulaşamadılar." O kimse: "Ya Rabbi ben hem kendim için ve hem de onlar için amel etmiştim" der. Bunun üzerine onların da o kimseye ilhak edilmeleri emrolunur."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Sizden biri mescide girdiği zaman, namaz kendini orada tuttuğu müdetçe namazda sayılır. Ve o kimse namaz kıldığı yerde bulunduğu sürece melekler ona salat ederler. Ve: "Ey Allahım, ona rahmet et ve onun tevbesini kabul eyle" derler. Bu durum, o kimsenin başkasına eza etmediği ve kendisinden bir hades vuku bulmadığı sürece böylece devam eder gider.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Sizden biri mescide girince selam versin ve sonra şöyle desin: "Allahümmeftahlî ebvâbe rahmetike" (Ey Allahım bana rahmet kapılarını aç). Ve mescidden çıkınca da şöyle desin: "Allahümmeftahlî ebvâbe fazlike." (Ey Allahım bana senin fazilet kapılarını aç.)
Ravi: Hz. Ebû Humeydi (r.a.)

10. Sizden birisi mescide girdiği zaman Peygamber üzerine selam getirsin, sonra şöyle desin: "Allahümmeftahlî ebvâbe Rahmetike." Ve mescidden çıkınca da Peygambere selam getirsin ve desin: "Allahümmağsamnî mineşşeytan." (Allahım beni şeytanın şerrinden koru.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Sizden biri mescide girince, imam minberde ise, ne namaz ve ne de konuşma vardır, imam hutbeden ayrılıncaya kadar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Sizden biri müslüman kardeşini ziyarete gittiğinde, yemek yedirirse yesin ve o yemekten sual etmesin. Ve içecek bir şey

içirirse içsin ve ondan da sual etmesin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Sizden biri müslüman kardeşini ziyaret ettiğinde, kardeşi ondan orucunu bozmasını isterse bozsun. Ancak Ramazan, Ramazanın kazası veya nezir orucu olursa onlar müstesnadır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Sizden biri mescide girdiğinde imam teşehhüdde ise tekbir alsın ve onunla otursun. İmam selam verince kalksın ve namazını tamamlasın. O kimse böylece cemaatin faziletine erişmiş olur.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

Sayfa: 45
1. Sizden birisi bir hastayı ziyaret ettiğinde, onunla musafaha yapsın ve elini hastanın alnına koyarak nasıl olduğunu sorsun ve onun için şifa ve uzun ömür dileğinde bulunsun. Ve ondan kendisi için de dua etmesini istesin. Zira hastanın duası meleklerin duası gibidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Bir kavme misafir geldiğinde rızkı ile beraber gelir. Ve gittiğinde de o kavmin günahları mağfiret edilmiş olduğu halde çıkar gider.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Ölü kabre konulduğunda, kendisine güneş batmak üzere imiş gibi temsil olunur ve o doğrulup oturur, gözlerini oğuşturarak şöyle der: "Beni bırakın da namazımı kılayım."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Ramazan ayı girdiğinde Allah teala arşı taşıyan meleklere, tesbihten ellerini çekip Muhammed (s.a.s.) ümmetine ve mü'minlere istiğfarda bulunmalarını emreder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Bir cemaat bir adamın evine girdiğinde, onlar evden çıkıncaya kadar, ev sahibi o cemaatin emiri olur. Ve kendisine itaat de onlara vacib olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Bir sail (dilenci) evinize izinsiz girerse ona bir şey yedirmeyiniz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Sizden biri dua ettiği zaman istediğini azimle istesin ve şöyle demesin: "Allahım dilersen bana ver." Zira, zaten Allah'ı zorlayıcı hiçbir şey yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Sizden birisi dua ettiği zaman kendi duasına "amin" desin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir kimse bir kardeşine gıyabında dua ederse, melaike o kimse için "Sana da bir misli" der.
Ravi: Hz. Ebû Hureyre r.e

10. Bir kimse haceti için zevcesini çağırdığında, tandır üzerinde de olsa ona gelsin.
Ravi: Hz. Talk İbni Ali (r.a.)

11. Bir kimse zevcesini yatağına çağırdığında, o kadın deve sırtında da olsa davetine icabet etsin.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

12. Bir kimse zevcesini yatağına çağırdığında gelmez, yüz çevirir de kocası ona öfkeli olarak gecelerse, sabah oluncaya kadar melekler o kadına lanet eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Allah'a dua ettiğinde iki elinin içi ile dua et. Onların dışları ile dua etme. Duayı bitirdiğinde de iki elini yüzüne sür.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Yahudi veya hıristiyanlardan birisine dua etmeniz icap ettiğinde: "Allah, senin malını ve çocuğunu çoğaltsın" deyiniz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Sizden biri "velime"ye çağrıldığında gitsin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

16. Sizden biri bir yemeğe davet edildiğinde oruçlu değilse gitsin, oruçlu ise dua etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Sizden biri mescidde iken bit gördüğünde öldürmesin. Elbisesinde tutup, çıkınca yok etsin.

Ravi: Hz. Yahya ibni Ebu Kesib (r.a.)

18. Ashabımdan (aralarındaki münazaalardan) bahsedildiğinde kendinizi tutunuz. Yıldızlardan bahsedildiğinde sükut ediniz. Kaderden bahsedilince de gene kendinizi tutunuz.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

19. Sizden biri büyük veya küçük abdeste çıktığında ön veya arkasını kıbleye dönmesin.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

20. Sizden biri kazai hacete gittiğinde, taharetlenmek için yanına üç adet taş alsın. Bunlar onun için yeterlidir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

21. Sizden biri güzel bir rüya gördüğünde, onu tabir etsin ve anlatsın. Fena bir rüya gördüğünde ise tabir etmesin ve anlatmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 46
1. Sizden biri hoşuna gitmeyen bir rüya gördüğünde sol tarafına üç defa tükürsün ve şeytandan Allah'a sığınsın ve üzerinde olduğu yanından diğerine dönsün.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Sizden biri hoşlandığı bir rüya görürse o ancak Allah'dandır. Öyle ise Allah'a hamd etsin ve onu anlatsın. Bunun gayrısını, yani hoşlanmadığı bir rüya görürse, o da ancak şeytandandır. Öyleyse şerrinden Allah'a sığınsın ve onu hiç kimseye anlatmasın. Bu takdirde kendisine bir zarar olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Sizden biri kendinde, malında veya kardeşinde hoşuna giden bir şey görürse bereketle dua etsin. Zira nazar haktır.
Ravi: Hz. Amr İbni Rabia (r.a.)

4. Sizden biri derde uğramış birini gördüğünde kendi kendine: "Hamd olsun o Allah'a ki, onu mübtela ettiği şeyden bana afiyet verdi. Onun ve pekçok kulunun üzerine beni tafdil etti." derse bu, nimetin şükrü olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Sizden biri bir cenaze gördüğünde onunla beraber yürümeyecekse cenazeyi arkada bırakıncaya, yahud cenaze kendisini arkada bırakıncaya kadar, yahud da o onu arkada bırakmazdan önce cenaze yere indirilinceye kadar ayakta kalsın.
Ravi: Hz. Abir İbni Rebia (r.a.)

6. Sizden biri yaradılış veya rızık bakımından kendinden üstün birini görürse, kendisine nazaran daha yüksek birine bakmaktansa, kendinden daha aşağısına baksın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. İnsanların akidlerini bozduklarını, emanetleri hafife aldıklarını, ve -parmaklarını birbirine geçirip- böyle olduklarını gördüğün zaman evini tercih et, lisanına sahip ol, maruf olanı

al, münkeri bırak, kendi işinle meşgul ol ve ammenin işlerini kendilerine bırak.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Amr (r.a.)

8. Ümmetimin zalime "Sen zalimsin" demekten korktuğunu görürsen onlardan ayrılabilirsin.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Amr (r.a.)

9. Alimin sultanla çok sıkı ihtilatta olduğunu görürsen bil ki, o hırsızdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bir kul masiyetlere devam ettiği halde, dünyadan sevdiği şeyleri Allah'ın ona verdiğini gördüğün zaman, bu muhakkak ki o kimse için Allah'dan bir "istidraç" tır.
Ravi: Hz. Ukbe İbni amir (r.a.)

11. Kardeşinde haya, emanet ve sıdk gibi üç hasleti gördüğünde ondan (dilediğin bir şeyi) ricada bulun. Onları göremediğinde ricada bulunma.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Şayet ahiretle alakalı bir şeyi istediğinde onun sana kolaylaştırıldığını ve fakat, dünya hususunda arzu ettiğin bir şeyin ise zorlaştırıldığını gördüğün zaman şunu bil ki, sen muhakkak güzel bir hal üzerindesin. Yine sen ahiret hususunda istediğin bir şeyin zorlaştırıldığını ve dünya hususunda ise arzu ettiğin bir şeyin sana kolaylaştırıldığını görürsen bil ki, sen kötü bir hal üzerindesin.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

13. Mezi gördüğünde uzvunu yıka ve namaz abdesti gibi abdest al, meni (fışkırarak) geldiğinde gusul abdesti al.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

14. İki mü'min kardeşi arzdan bir karış toprak için muhasama eder gördüğünde, o yerden hemen çık.

Ravi: Hz. Ebüdderda (r.a.)

15. Müteşabih ayetlere tabi olanları gördüğünüzde, işte onlar Allah'ın Kur'an'da isimlendirdiği kimselerdir ki, onlardan uzak durun.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 47
1. Bir kimseyi mescidde bir şey satarken veya satın alırken görürseniz: "Allah senin ticaretinde kazanç vermesin" deyiniz. Ve yine bir kimseyi mescidde yüksek sesle kaybettiği şeyi aradığını gördüğünüzde de: "Allah sana onu döndürmesin" deyiniz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir kimseyi mescidlere devamı itiyad edinmiş gördüğünüzde, onun imanına şehadet ediniz. Zira Allah teala: "Allah'ın mescidlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse imar eder" buyurmaktadır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Bir kimseye dünyada zühd ve az konuşma verildiğini gördüğünüzde ona yakın olunuz. Zira o kimse hikmete ulaşmıştır.
Ravi: Hz. Ebû Hallad (r.a.)

4. Bir kimsenin tutulup katledildiğini gördüğünüzde o yerde hazır bulunmayın. Zira o kimse zulmen öldürülmüş olabilir de, inecek gazabdan sonra size de isabet edebilir.
Ravi: Hz. Harşe İbni El Hars (r.a.)

5. Ashabıma kötü söyleyenleri gördüğünüz zaman: "Allah'ın laneti en şerliniz üzerine olsun" deyiniz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Meddahları gördüğünüzde, onların yüzlerine toprak saçınız.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Değiştirmeye gücünüzün yetmediği bir (kötü) işi gördüğünüzde, onu düzeltecek olan Allah onu değiştirinceye kadar sabrediniz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Yangın gördüğünüzde Tekbir getiriniz. Zira Tekbir onu

söndürür.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

9. Hastalık ve fakirlikle Allah'ın kendisini elemlendirdiği bir kulu gördüğünüzde, (biliniz ki) Allah onu temizlemeyi murad ediyor.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Başlarının üzerini deve hörgücü gibi yapan kadınları gördüğünüzde onlara: "Hiçbir namazlarının kabul olmayacağını" bildiriniz.
Ravi: Hz. Ebû Şakre (r.a.)

11. Ramazan ayında doğu tarafında kırmızı bir sütun gördüğünüz zaman, senelik yiyeceğinizi biriktirin. Zira o işaret kıtlık senesi alametidir.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

12. Bir mescid görürseniz veya bir müezzini işitirseniz kimseyi öldürmeyin. (Harpte düşman memleketinde)
Ravi: Hz. İsam El Müzeni (r.a.)

13. Evlerinizde onlardan (yılanlardan) birini görürseniz deyiniz ki: "Bize eziyet vermemeniz hususunda Nuh (a.s.)'ın sizden aldığı akdi sana hatırlatırım ve yine Süleyman (a.s.)'ın sizden aldığı akdi sana hatırlatırım." Buna rağmen eğer (üzerinize) gelirse onu öldürünüz.
Ravi: Hz. Ebû Leyla (r.a.)

14. Bir kimsenin yüzünün hastalık veya ibadetin dışında sararmış olduğunu görürseniz, işte o renk o kimsenin kalbindeki İslama karşı olan gıllı gışındadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Açlık ve tefekkür ehli kimseleri gördüğünüzde onlara yakın olunuz. Zira hikmet onlarla beraber akıp gider.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

16. Bir genci (siret ve suretle) müslüman kisvesinde gördüğünüzde işte o sizin en hayırlılarınızdandır. İki bıyığını uzatmış, elbisesini yerde sürüyen yaşlı bir kimseyi görürseniz bilin ki, o da sizin en şerlilerinizdendir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 48

1. Horasan cihetinden gelen siyah sancaklar gördüğünüzde onlara katılın. Zira onların içinde Allah'ın halifesi Mehdi (a.s.) vardır.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

2. Hilali gördüğünüzde orucu tutunuz. Ve yine onu gördüğünüzde bozunuz. Eğer hava bulutlu olursa (Şaban ayını) otuz gün sayınız.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Sizden biri seferinden döndüğünde ehline bir hediye ile gelsin. Hiçbir şey bulamaz ise, mendiline bir taş veya bir tutam odun koysun. Bu onların hoşuna gider.
Ravi: Hz. Ebû Ruhem (r.a.)

4. Secdeden başını kaldırdığın zaman, kelbin oturuşu gibi oturma. Uyluk kemiklerini ayaklarının arasına koy ve ayaklarının üst kısmını da yere bitiştir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Allah, geceleyin müslüman kuluna ruhunu iade ederse (uyandırırsa), Allah'ı tesbih etsin. Onu temcid etsin ve Ondan mağfiret dilesin. Eğer böyle yaparsa, o kulun geçmiş günahları mağfiret olunur. Şayet o kimse kalkar, abdest alır, namaz kılar ve sonra Onu zikrederse, O'ndan mağfiret diler ve O'na dua ederse, bunlar kabul olunur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sizden biri namazda iken burnu kanarsa veya ağız dolusu veya daha az miktarda bir kusmuk çıkarırsa, onu yıkasın; yahud da mezi gördüğünde namazı bıraksın, gidip abdest alsın, sonra dönsün ve namazının kalanını tamamlasın. Lakin namazı tamamlayıncaya kadar arada konuşmasın.
Ravi: Hz. İbni Cüreyc (r.a.)

7. Sen yattığın zaman kapını kapa, su kaplarının ağzını bağla,

yemek kaplarının üstünü ört, kandilini de söndür. Zira o zaman şeytan kapıyı açamaz, su kabının ağzını çözemez, örtüyü de açamaz. (Kandili söndürmemişsen) fare evi ev sahiplerinin üzerine yakabilir. Sol elinle yeme ve içme, tek ayakkabı ile yürüme, elbiseni, giymeksizin boynuna dolama, ellerini dizlerine bağlayıp evde öfkeli oturma.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Kul, bir hayvana binerken Allah'ın ismini anmadıysa şeytan onunla beraber olur ve der ki: "Şarkı söyle". Eğer o kimse iyi şarkı söyleyemiyor ise ona kuruntular verir ve o kimse ininceye kadar o kuruntularda devam eder durur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Sizden biri bir hayvana bindiğinde o hayvanı süratliye yakın orta bir hızla yürütsün -Yahut şöyle buyurdu- yormaksızın kolay ve hızlı bir tarzda yürütsün. Muhakkak ki Allah Teala kulunu güçlü ile zaif arasında bir vasatta taşıtır. (Hayvanı fazla zorlatmamak lazım)
Ravi: Hz. İbnül As (r.a.)

10. İnsanlar hayvana binerek kıpti elbisesi giyip Şam'a yöneldiklerinde, erkekler erkeklerle, kadınlar da kadınlarla iktifa ettiklerinde Allah onların hepsine birden Kendi indinden bir ceza gönderir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Sizden biri rükua vardığında ellerini dizleri üzerine koysun. Sonra mafsallarındaki bütün kemikler sükunet buluncaya kadar beklesin. Ve üç defa tesbih getirsin. Esasen insanın bedeninde üçyüz otuz üç kemik ve üçyüz otuz üç damar Allah'ı tesbih ederler. Secdeye vardığında da üç defa tesbih etsin. Zira o kimsenin bedenindeki bütün kemik ve damarlar yine aynı şekilde tesbih eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Rükua vardığında avuç içlerini, uzuvların sükunete erinceye

kadar dizlerinin üzerine koy. Secdeye vardığında da yerin sertliğini duyuncaya kadar alnını yere koy.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 49
1. Siz şu hayvanlara bindiğinizde konaklarda onların nasiblerini verin, onların üzerinde şeytanlar olmayın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kişi büyük şeytanı taşladığı ve başını da traş ettiği zaman, kadınlar müstesna ona her şey helal olur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Bir ava ok attığında ok onu yaralamış ise o avı ye. Lakin okun yanı ava isabet etmişse onu yeme. Zira o, darbe ile ölmüştür.
Ravi: Hz. Adiy İbni Hatem (r.a.)

4. Okunu attıktan sonra üç gün içinde avını bulursan ve o da korkmamış ise onu ye.
Ravi: Hz. Ebû Salebe (r.a.)

5. Bir kul zina işlediğinde iman ondan çıkar ve bir gölge gibi başı üzerinde olur. O kimse o (masiyetten) çekilince geri döner.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Gölgeler geri döndüğü (batıdan doğuya), rüzgarlar da estiğinde (duha saatinde) hacetlerinizi Allah'tan isteyiniz. Zira o saat, tevbe ile Allah'a dönenlerin çok olduğu saattir. Ve "Allah tevbe edenleri mağfiret edicidir."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Sizden birisinin cariyesinin zina ettiği tebeyyün ederse, ona "had" tatbik etsin. Ama onu tekdir etmesin (ayıblamasın). Sonra yine zina ederse tekrar "Had"di tatbik etsin. Fakat onu tekdir etmesin (ayıblamasın). Sonra üçüncü defa zina ederse kıldan bir ip karşılığında da olsa onu satsın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Sizden biri cariyesini kölesi veya işçisi ile evlendirdiğinde artık onun avret yerine bakmasın. (Dizi ile göbeği arasına)
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

9. "İzâ Zülzilet" Kur'an'ın yarısına muadildir. "Kulyâ eyyühel kâfirûn" Kur'an'ın dörtte birine muadildir. "Kul hüvallâhü ehad" ise Kur'an'ın üçte birine muadildir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Sizden birisi Rabbından bir şey istediğinde, icabet edildiğini anladığı vakit desin ki: "O Allah'a hamd olsun ki, bütün iyilikler O'nun nimeti ile tamamlanır, icabetin geciktirildiği kimse de desin ki: "Elhamdülillahi alâ külli hal".
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Siz sefere çıktığınızda Kur'an'ı en iyi okuyanınız -yaşça en küçüğünüz de olsa- size imam olsun. İmam olunca da artık o sizin emirinizdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Siz bolluk bir zamanda sefer yaptığınızda, develere arzdan nasiblerini veriniz. Kıtlık bir zamanda sefer yaptığınızda ise, onların yürüyüşünü süratlendiriniz. Gece istirahat için durduğunuzda yollardan uzak durunuz. Zira yol üzerleri gece vakti hayvanların yoludur ve haşeratın sığındıkları yerlerdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Sen istemeksizin ve uğraşmaksızın Allah sana bir rızık gönderirse onu al. Zira Allah Teala onu sana ikram etmiştir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

14. Bir kul secde ettiğinde, onunla birlikte yedi azası secde eder; yüzü, iki eli, iki dizi ve iki ayağı.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

15. Sizden biri secde ettiğinde avucunu yere koymakla başlasın. Umulur ki, Allah kıyamet gününde onun bağlarını çözer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

16. İyiliğin seni sevindiriyorsa ve günahın da seni üzüyorsa, bu

takdirde sen mü'minsin.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

17. Kölen hırsızlık yaptıysa onu, yarım okiyyeye (20 dirheme) de olsa sat.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 50
1. Sizden birinin lokması yere düştüğünde, üzerine bulaşan bir şey varsa gidersin ve onu yesin, Onu şeytana terketmesin. Bir de elini (parmağını) yalamadan mendille silmesin. Zira o bilmez ki bereket yemeğin hangi kısmındadır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Bir kimse sarhoş olursa ona "had" tatbik ediniz. Sonra tekrar sarhoş olursa yine "had"di tatbik ediniz. Sonra yine sarhoş olursa yine "had"di tatbik ediniz. Dördüncüde artık onu öldürünüz
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir müslüman müslüman kardeşine silah çekerse, o silahını kınına koyuncuya kadar Allah tealanın melekleri ona lanet etmeye devam eder.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

4. Ehli kitaptan biri size selam verdiğinde deyiniz ki: "Ve Aleyküm"
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Komşularının "iyi yaptın" dediklerini işitmişsen, bilki iyisin. Eğer onların "sen kötü yaptın" dediğini duymuşsan bilki sen kötü yaptın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Bir yerde veba olduğunu işittiğinizde oraya girmeyin. Siz bir yerde iken orada veba zuhur etmişse, kaçmak için oradan çıkmayınız.
Ravi: Hz. Usame İbni Zeyd (r.a.)

7. Şu vebanın bir ülkede olduğunu duyarsanız onun üzerine gitmeyiniz. Siz orada iken vaki olmuşsa, ondan kaçmak için o yerden çıkmayınız.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Avf (r.a.)

8. Gök gürültüsü işittiğinizde Allah'ı zikrediniz. Zira zikredene ondan bir zarar isabet etmez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Gök gürültüsü işittiğinizde Allah'ı tesbih ediniz, tekbir getirmeyiniz.
Ravi: Hz. Abdullahİbni Ebu Cafer (r.a.)

10. Horoz sesleri işittiğinizde Allah'ın fazlından isteyiniz. Zira o horoz bir melek görmüştür. Siz merkep anırması duyarsanız şeytandan Allah'a sığınınız. Zira o merkep bir şeytan görmüştür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Geceleyin merkep anırması, köpek havlaması veya horoz sesi işittiğinizde şeytandan Allah'a sığının. Çünkü onlar sizin görmediklerinizi görüyorlardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Bir dağın yerinden ayrıldığını işitirseniz tasdik edin. Amma duymuşsanız ki, bir adam ahlakını değiştirmiştir, o sözü tasdik etmeyin. Zira insan cibilliyeti üzerine olmakta devam eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Benden bir hadis duyduğunuzda kalbleriniz onu kabul ediyor, tüy ve ciltlerinize yumuşak geliyor ve onu size yakın görüyorsanız bu takdirde Ben o hadise sizden daha yakınım. Ama siz gene, benden nakledilen bir hadis duyarsanız ki, kalbleriniz onu inkar eder, tüy ve cildiniz ondan nefret eder ve kendinizden uzak görürseniz , bilin ki ben o söze sizden en uzak olandan daha uzağım.
Ravi: Hz. Ebû Useyd (r.a.)

14. Bir kavmin yakında şuralarda yere geçirildiğini duyduğunuzda bilin ki, kıyametin gölgesi üzerinize düşmüştür
Ravi: Hz. Bakıyratül Hilaliye (r.a.)

15. Doğu tarafından veya ona yakın biryerden, giyimleri

herkesin hoşuna giden bir kısım insanların geldiğini duyarsanız bilin ki, kıyametin gölgesi üzerinize düşmüştür.
Ravi: Hz. Hafsa (r.a.)

Sayfa: 51
1. Siz "Muhammed" adını koyduğumuz kimseyi küçümsemeyin. Onu mahrum etmeyin, onu çirkin görmeyin. Muhammed isminde, Muhammed'in olduğu evde ve Muhammed'in bulunduğu mecliste bereket vardır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Sizden birine namazda bulunduğu sırada şeytan: "Senden bir hades mi vuku buldu?" diye bir şüphe sokarsa, o kimse ona içinden: "Yalan söyledin" desin. Ta ki, kulağı ile bir ses veya burnu ile bir koku duymuş olsun. Sizden biri namaz kılarken fazla veya noksan kıldığını bilemez ise son ka'dede iki secde yapsın (sehiv secdesi)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Sizden biri bir şey içtiğinde süzerek içsin. Bir yudumda, nefes almadan içmesin. Zira böyle içmemesi karaciğer hastalığına sebep olur.
Ravi: Hz. İbni Ebu Hüseyin (r.a.)

4. Sizden biri bir şey içtiğinde kabın içinde teneffüs etmesin. Helaya gittiğinde sağ eliyle uzvunu tutmasın. Ve sağ eliyle taharetlenmesin.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebu Katade (r.a.)

5. Sizden birinin kabından köpek içerse, o kabı yedi kere yıkasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Siz bir şey içtiğiniz zaman üç nefeste içiniz: Birincisi içmenin şükrüdür. İkincisi insanın içine şifadır. Üçüncüsü de şeytanın kovulmasıdır. Gene, içtiğinizde süzerek içiniz. Zira böyle içilmesi en iyi akışı sağlar ve ihtiyacı kolaylık ve afiyetle gidermiş olur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. İçki içenlere "had" tatbik ediniz. Tekar içerlerse gene "had" tatbik ediniz. Yine içerlerse yine "had" di tatbik ediniz. Gene de

içerlerse o zaman onları katlediniz.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

8. Sizden biri namazında üç veya dört rek'at kıldığı hususunda tereddüte düşerse şüpheyi atsın ve namazını kendisine yakın gelene göre bina etsin; sonra selamdan önce iki secde yapsın (sehiv secdesi). Bu takdirde, şayet beş kılmışsa namazı, melekler vasıtasıyla altıya tamamlanmış addedilir. Şayet dört rek'at kılmışsa, bu iki secde şeytanın vesvesesini bozmaya vesile olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Cennet ehli Cennete Cehennem ehli de ateşe girdiklerinde, ölüm (bir koç şeklinde) Cennetle Cehennem arasında bir yere getirilir ve kesilir. Sonra bir münadi şöyle nida eder: "Ey ehli Cennet, ebedilik var ölüm yok. Ey ehli nar, ebedilik. Ölüm yok." Bunun üzerine Cennet ehlinin sevinç üzerine sevinçleri artar. Cehennem ehlinin ise hüzünleri üzerine hüzünleri artar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Sizden biri farz namazı kıldıktan sonra nafile (veya sünnet) namaz kılmak isterse, ya biraz ileri veya biraz geri çekilsin, yahud da biraz sağa veya sola gitsin.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Sabit (r.a.)

11. Sizden biri namazını bir sütre arkasında kılsın ve sütreye de yakın olsun. Bu takdirde şeytan onun namazını kesemez.
Ravi: Hz. Sehl İbni Ebu Hasme (r.a.)

12. Sizden biri cenaze namazı kıldığında onunla gitmeyecekse, o cenaze gözden gaib oluncaya kadar ayakta dursun. Eğer cenaze ile gidiyorsa o indirilinceye kadar oturmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 52

1. Sizden biri namaz kıldığında, bir sütreye karşı kılsın ve ona da yakın olsun. Önünden bir kimsenin geçmesine de imkan vermesin. Eğer birisi gelip geçerse onu menetsin. Zira o şeytandır.
Ravi: Hz. Ebû Saad (r.a.)

2. Sizden birisi insanlara namaz kıldırdığında namazı hafif tutsun. Zira, onların içinde zaif, hasta ve yaşlı kimseler olabilir. Sizden biri kendi başına kıldığı zaman ise dilediği kadar uzatsın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sizden birisi geniş bir elbise (örtü) ile namaz kıldığında uçlarını çaprazlama omuzlarına alsın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kul aleni olarak namaz kıldığında güzel kılar, yalnız kıldığında da kılarsa, Allah teala şöyle buyurur: "Kulum güzel yaptı."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Sizden biri bir yerde namaz kıldıktan sonra, farzı henüz kılmamış olan bir imama yetişirse onunla da kılsın. Zira bu onun için nafile olur. (Sabah, ikindi ve akşam namazları hariç.)
Ravi: Hz. Câbir İbni Yezid (r.a.)

6. Bir kimse açıkta namaz kıldığında, bir semerin arkasındaki tahta kadar veya biraz daha küçük olan ortasındaki tahta kadar bir yükseklikte önünde sütre bulunmaz ise, siyah bir köpek veya merkep (geçtiğinde) namazı keser. Denildi ki: "Siyah köpeğin kırmızıdan farkı nedir?" Buyurdu ki: "Siyah köpek şeytandır."
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

7. Sizden biri namaz kıldığında iki örtüsünü de (Rida ve İzarını) giysin. Zira Allah, kendisi için zinetlenmeye en layık olandır. Şayet kendisinin sadece bir parçadan başka giyeceği yoksa onu, namaz kılacağında izar olarak altta kullansın. Sizden biri

namazında yahudilerin sarındığı gibi sarınmasın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Kadın beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, namusunu korur ve zevcine de itaat ederse, ona: "Cennetin hangi kapısından istersen Cennete gir." denilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Namaz kılarken ön tarafına da, sağ tarafına da sakın ha tükürme. Şayet sol tarafın boşsa o tarafa tükürürsün. Aksi halde sol ayağını kaldırıp tükür ve ayağını toprağa sürt.
Ravi: Hz. Tarık İbni Abdullah (r.a.)

10. Namaz kıldığında kollarını yırtıcı hayvanlar gibi yayma. Kollarını dik ve dirseklerini böğürlerinden aç.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Namaz kıldığınızda Allah'dan Benim için "Vesile"yi isteyiniz. Denildi ki: "Vesile nedir?" Buyurdu ki: Cennette en yüksek derecedir ki, ona bir kişiden başkası erişemeyecektir. Ve Ben ümid ediyorum ki Ben o kişi olayım.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Cenaze üzerine namaz kıldığınızda onun için ihlasla dua ediniz.
Ravi: Hz. Ebû Husayne (r.a.)

13. İmamlarınızın arkasında namaz kıldığınızda temizlik ve abdestinizi güzel yapın. Zira imam arkasında namaz kılan kimsenin temizliği iyi olmaz ise, imamın okumasına zorluk verir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

14. Namaz kıldığınızda elbiselerinizi biraz yukarı çekin. Zira elbisenizden yere değer her şey ateştedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Sabah namazını kıldığınızda rızık talebinden gafil olup da

uyumayınız.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Farz namazınızı kıldığınızda arkasından on defa şöyle deyiniz: "Lâ ilâhe illallâhü vahdehû lâ şerîke leh, lehül mülkü ve lehül hamdü ve Hüve alâ külli şey'in kadîr." Bu takdirde o kimse için bir köle azad etmiş gibi sevap yazılır.
Ravi: Hz. Bera İbni Azib (r.a.)

Sayfa: 53
1. Sabah namazınızı kıldığınızda duaya çok sarılınız. Ve hacetlerinizi talebde de erken davranınız. Ey Allahım! Ümmetim için erken davranışta işlerini bereketli kıl.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Evinizde namaz kıldıktan sonra mescide geldiğiniz takdirde cemaatle de namaz kılın. Zira o namaz sizin için nafile olur.
Ravi: Hz. Câbir İbni Yezid (r.a.)

3. Bir ayda üç gün oruç tutmak istiyorsan ayın onüç, ondört ve onbeşinci günlerinde tut.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. Oruç tuttuğunuzda sabahleyin misvak kullanın, lakin akşama doğru kullanmayın. Akşam üzeri iki dudağı kurumuş oruçlu bir kimse için misvak uygun olmaz. Zira o kurumuş dudaklar kıyamet gününde gözler önünde bir nur olacaktır.
Ravi: Hz. Habbab (r.a.)

5. Sizden biri bir kavme misafir olduğunda onların izni olmadan sakın oruç tutmasın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Sizden birisi bir kimseyi dövdüğünde yüzüne vurmaktan sakınsın. Ve: "Allah senin yüzünü ve senin yüzüne benzeyen yüzü de çirkinleştirsin" demesin. Zira Aziz ve Celil olan Allah Adem (a.s.)'ı kendi suretinde yarattı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. İnsanlar dinar ve dirheme (para hususunda) cimrilik ederlerse, 'îne alış verişi yaparlarsa, sığırların kuyruğuna tabi olurlarsa (çiftlikle uğraşırlarsa) ve Allah yolunda cihadı terkederlerse, Allah onların üzerine öyle bir zillet verir ki, dinlerine uymadıkça o zilleti üzerlerinden kaldırmaz. ('Îne alışverişi yüksek fiatla vadeli satıp peşin olarak ucuz fiatla geriye almaktır. Bir nevi faizli kredi vermek demektir)

Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Emanet zayi edildiğinde kıyameti bekle. Denildi ki: "Emanetin zayi edilmesi nasıl olur?" Buyurdu ki: "Vazife ehlinden başkasına verildiği zaman kıyameti bekleyin."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Et pişirirken suyunu çoğaltın. Zira böylesi komşulara da yetişmesi bakımından daha iyidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Balık suyun üzerine ölü olarak çıkarsa onu yeme. Deniz cezir dolayısı ile çekilip de (balık açıkta kalmışsa) onu ye. Bu halde denizde olanı da ye.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Sizden biri kardeşinden biri bir hacetini taleb ederken, onun medh etmekle işe başlamasın. Yoksa onun belini kırmış olur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Fecr tulû' ettiği zaman, bütün gece namazları ve vitr geçmiş olur. Öyle ise fecr tulû' etmeden önce vitiri kılınız.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Sizden birisinin kulağı çınladığında beni hatırlasın ve bana salat ü selam getirsin. Ve bir de: "Beni anan kimseyi Allah hayırla ansın" desin.
Ravi: Hz. Ebû Rafi (r.a.)

14. Ehli zimmete zulmedildiğinde devlet, düşman devleti gibi olur. (Yani ya kafirlerin müdahalesine sebeb olur veya devletin ömrü kısalır.) Zina çoğaldığında esirler artar. (Düşmanın tasallutu çoğalır, esirler artar.) Lûtîlik çoğaldığında ise, Aziz ve Celil olan Allah halktan Rahmet elini kaldırır ve onların hangi vadide helak olduklarına bakmaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

15. Bir kimse, zevcesini adetinden temiz iken üç talak ile boşadığında veya sarih olmasa bile, yine üç talakla boşadığında, kadın başka bir erkekle nikahlanmadıkça kendisine bir daha helal olmaz. (Yeni kocasının ölümü veya boşaması neticesinde serbest kalmadıkça onunla tekrar evlenemez)
Ravi: Hz. Hasan İbni Ali (r.anhüma)

16. Bir zanda bulunmuşsanız onu tahkike kalkışmayın, hased ettiğinizde aşırı gitmeyin (ona uyup amel etmeyin.) Uğursuzluk zannettiğinizde (üzerinde durmayıp geçin ve ancak Allah'a tevekkül edin. Ve bir şey tarttığınızda da ağdırın.
Ravi: Hz Cabir (r.a.)

Sayfa: 54
1. İsrail oğullarında görülen şeyler sizin aranızda da zuhur ettiği zaman, şöyle ki; kötülük büyüklerinizde, mülke tasarruf küçüklerinizde, ilim de en rezillerinizde olduğu zaman. (Bu hadisi şerif Peygamberimiz (s.a.s.)'e şöyle sorulduğunda varid olmuştur: "Ya Resulallah biz marufla emri ve münkerden nehyi ne zaman terkediniz?" Diğer bir rivayette ise şöyle buyurulmuştur: "Hayırlarınız arasında medihçilir (iki yüzlülük) şerlileriniz arasında fuhuş, küçükleriniz arasında mülke tasarruf ve rezil kimseler arasında fıkıh meydan aldığında.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Arz üzerinde bir yerde kötülük yayıldığında, onların arasında salihler bulunsa da, Allah o yer halkına azabını indirir. İnsanlara gelen azab o salihlere de isabet eder. Lakin daha sonra onlar Allah'ın rahmetine ve Onun mağfiretine kavuştururlar.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anhüma)

3. Bir yerde bir kötülük zuhur ettiğinde o kötülük men edilmez ise, Allah azabını o kavme indirir. Denildi ki: "Onlar arasında salihler bulunsa da mı?" Buyurdu ki: Evet, onlara isabet eden o salihlere de isabet eder. Lakin, daha sonra o salihler Allah'ın mağfiretine ve O'nun rahmetine ulaşırlar.
Ravi: Resulü Ekremin azadlısından

4. Yalan söz ve davalar meydan aldığında, ameller gizlenip bozulduğunda, dilde ülfet olduğu halde kalbler birbirlerine buğz ettiklerinde, akrabanın akrabası ile alakasını kestiğinde, işte o zaman, Allah o kavme lanet eder ve onların kulaklarını sağır ve gözlerini de görmez yapar.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

5. Fuhuş yayıldığında zelzeleler ve fitneler çoğalır. İdareciler zulmettiğinde yağmur azalır. Zimmet ehline gadr edildiğinde ise düşman galebe çalar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

6. Ümmetimde masiyetler zuhur ettiğinde, Allah Teala kendi indinden onlara umumi bir azab verir. Denildi ki: "O gün insanların içinde salih kişiler yok mudur?" Buyurdu ki: "Evet vardır. Ancak insanlara isabet eden şey onlara da isabet eder. Fakat daha sonra onlar Allah'ın mağfiret ve rızasına nail olurlar."
Ravi: Hz. Ummü Seleme (r.anhüma)

7. Evde yılan görüldüğünde ona şöyle deyiniz: "Nuh (a.s.) ve Davud oğlu Süleyman (a.s.)'ın senden aldıkları ahde dayanarak bize eza vermemeni istiyoruz." Buna rağmen yine de size yönelirse onu hemen öldürün.
Ravi: Hz. Ebû Leyla (r.a.)

8. Bid'atler yayıldığı ve bu ümmetin sonra gelenleri öncekilere lanet ettiği zaman, kendinde ilim olanlar onu yaysın. Zira böyle zamanda ilmini gizleyen kimse, Allah'ın Muhammed (s.a.s)'e indirdiğini gizleyen kimse gibidir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

9. Ümmetim arasında bid'atler zuhur ettiğinde ve ashabım hakkında kötü sözler söylendiğinde, alim ilmini açığa çıkarsın. Eğer böyle yapmazsa onun üzerine Allah'ın laneti olsun.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

10. Adam kardeşine hasta ziyaretinde bulunduğu veya onu sırf Allah rızası için ziyaret ettiğinde, Allah o kimse için şöyle buyurur: "Pek güzel ettin. Gidişin de güzel oldu. Cennette de kendine bir menzil hazırlamış oldun."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Rebia kabilesi izzet bulduğu zaman İslam zillete düçar olur. Halbuki, Mudar ve Yemen kabileleri izzet bulduğu müddetçe Allah Teala İslam'a ve ehline izzet vermekte, şirki ve ehlini ise noksanlaştırmakta devam edecektir.
Ravi: H. Şeddad İbni Evs (r.a.)

12. Bir beldede zina ve riba meydan alırsa, onlar (o belde halkı)

Allah'ın azabına hak kazanmış olurlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Şu beş şey zuhur ederse helak ümmetim üzerine hak olur: Birbirleriyle lanetleşme, içki içme, ipekli giyme, çalgılar ve erkeklerin erkeklerle, kadınların kadınlarla iktifa etmeleri.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 55
1. Bir kimse aksırdığında hamd etmemiş ise ona hatırlatmak için siz "Elhamdülillah" deyiniz. Zira aksıranın hamd etmesi her derde deva ve böğür ağrılarına da şifadır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Sizden biri aksırdığında onun yanında oturan kendisini "Teşmit" etsin. (Yerhamukellah desin.) Eğer üç defadan fazla aksırır ise o kimse nezle olmuş demektir. O zaman üçten fazla teşmit gerekmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Ümmetim dünyaya ehemmiyet verdiğinde, islamın azamet ve heybeti kendisinden alınır. Marufu emr ve münkerden nehyi terkettiğinde vahyin bereketinden mahrum kalır. Ümmetim birbirine kötü sözler söylediklerinde ise Allahın gözünden düşer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Alim bilir de amel etmezse, insanlara ışık veren, fakat kendi kendini yakan bir kandil gibi olur.
Ravi: Hz. Süleyk el Gatafani (r.a.)

5. Sizden biri bir amel yaptığında, onu layıkı veçhile yapsın. Amelin böyle yapılması, şayet bir musibete uğrarsa, kendisini teselli edici şeylerden olur. (Bir iş yaparken tedbir iyi alınmışsa, fena görünen neticeden dolayı insan kendine kabahat bulmayıp teselli olmuş olur.)
Ravi: Hz. Saad İbni Ata (r.a.)

6. Bir seyyie yaptığın zaman onun yanında hemen bir hasene yap; gizli ise gizli, açık ise açık.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. Bir seyyie yaptığında akabinde tevbe et; gizli ise gizli, aleni ise aleni.
Ravi: Hz. Ata İbni Yesar (r.a.)

8. Hilal, şafaktan (güneş battıktan sonra ufuktaki aydınlık doğmadan öncekine benzer gibi) önce kaybolursa gecesine aittir. (Bir günlüktür) Şafaktan sonra gurub ederse iki geceliktir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Ay, kırmızılık mevcut iken ufuktan gaib olursa, bulunduğu gecesine aittir. Beyazlık varken gaib olduğunda iki geceliktir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

10. Bir kimse zevcesine ait cariyeye zorla yakın olmuş ise, o cariye hürdür. Ve zevce de o cariyenin bedelini kocasından almak hakkına sahip olur. Cariyenin rızası ile ona yakın olmuş ise, o yine cariyedir. Ancak zevce kocasından cariyenin değer kıymetini yine almak hakkına sahiptir.
Ravi: Hz. Seleme İbni Muhabbık (r.a.)

11. Sizden birisi ayakta iken öfkelenmişse hemen otursun. Ondan gazab giderse ne âlâ, Aksi takdirde uzansın.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

12. Sizden biri aksırdığında, "Elhamdülillahi Rabbil âlemin" yahud "Elhamdülillahi alâ külli hal" desin. O böyle söyleyince yanındaki kimse de "Yerhamükellah" desin. O böyle deyince, aksıran da "Yağfirullâhü lenâ ve leküm" desin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Faris ve Rum ülkelerinin fethi size müyesser olduğu zaman, siz nasıl bir kavim olursunuz? Denildi ki: "Allahın emrettiği gibi oluruz." Buyurdu ki: "Bundan başkası da olursunuz. Siz nefsaniyet yarışına düşersiniz. Sonra birbirinize hased edersiniz. Sonra birbirinize arka çevirirsiniz. Sonra birbirinize buğz edersiniz. Sonra muhacirlerin zaiflerine gidersiniz ve onların bazılarını diğer bazıları (kuvvetlileri) üzerine hakim kılarsınız.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

14. Sizden biri son teşehhüdden fariğ olunca, dört şeyden söyle diyerek Allah'a sığınsın: "Allahümme innî eûzübike min azâbi

cehennem ve min azâbil kabri ve min fitnetil mahyâ vel memâti ve min şerri fitnetil mesîhiddeccâl." (Ey Allahım; Cehennem ve kabir azabından, hayat ve ölümün fitnesinden ve deccalın fitnesinin şerrinden sana sığınırım.)
Ravi: Hz. Ebu Hureyre (r.a.)

15. Sizde biri aksırdığında "Elhamdülillah" derse, melekler de "Rabbil âlemin" derler, Aksıran kimse "Rabbil âlemin" de derse, melekler bu defa "Rahimekellah" (Allah sana merhamet etsin) derler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Sizden biri namazda yellendiği takdirde, namazdan ayrılsın ve abdest alsın, namazı da iade etsin. Kadınlara meşru yoldan başka şekilde yakın olmayınız. Şüphe yoktur ki Allah, hakdan gerekeni beyan etmekten çekinmez.
Ravi: Hz. Ali İbni Talk (r.a.)

Sayfa: 56
1. Sizden biri namazda iken kusar veya burnu kanarsa, namazdan hemen ayrılsın ve abdest alsın; sonra, arada konuşmamışsa namazını kıldığının üzerine tamamlasın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Bir adam müslüman kardeşine "Sana merhaba" derse, melekler de ona "Sana da merhaba" derler. Eğer kardeşine "Sana merhaba yok" derse, melekler de kendisine "Sana da merhaba yok" derler. Hiç şüphe yok ki, kul, mü'min kardeşinin yüzüne karşı abûs bir çehre takınırsa melekler ona lanet ederler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Kul "Estağfirullahe ve etûbü ileyh" dedi ve sonra o günaha döndü ise, sonra tekrar deyip yine döndü ise, sonra gene deyip döndü ise, dördüncüde Allah o kimse için: "Çok yalancılardan" diye yazar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Kul "Sübhanellah" dediğinde Allah: "Kulum Beni tesbihte ve Bana hamdde sadıktır ve Benden başkasına tesbih layık değildir" buyurur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Müslüman bir kul "Lâ ilâhe İllallah" dediğinde, o tevhid gökleri yarıp geçer ve Allahın huzurunda durur. Cenabı Hak ona: "Sakin ol" diye buyurur. O tevhid der ki: "Nasıl sakin olayım? Beni söyleyen mağfiret olunmadıkça" Allah Teala buyurur ki: "Sen o kulumun dilinden çıktığın anda Ben onu bağışlamıştım."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bir adam kardeşine "Sen benim için düşmansın" derse ve dediği doğruysa, bunların ikisinden biri günaha müstehak olur. Aksi halde (aslında aralarında bir düşmanlık yoksa) kardeşine suizan etmektedir ve o (sözün günahı) ilk söyleyene aittir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Sizden biri namazda "Amin" dediğinde, melekler de göklerde "Amin" derler. Bu Aminler birbirine tevafuk ettiğinde, o kimsenin geçmiş günahları mağfiret olunur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Adam kardeşine "Cezâkellahu hayran kesîra" (Allah seni çok hayırlarla mükafatlandırsın) derse, onu sena etmekte (duada) en yüksek dereceye çıkmış olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Adam kardeşine "Ey kafir" derse, onlardan biri bu söze müstehak olur. Kendisene "Kafir" denilen kimse gerçekten öyleyse, o kafirdir. Aksi halde o söz söyleyen kimseye rücu eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Adam, "İnsanlar helak oldu" dediğinde (kendisini üstün görerek), kendisi onların en fazla helak olanıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Kul, "Estağfirullah ellezi lâ ilâhe illâ Hû, El hayyel kayyûme ve etûbü ileyh" derse, harpten kaçmış dahi olsa mağfiret olunur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Kul, "Yâ Rabbi, Yâ Rabbi" dediği zaman, Allah o kimseye: "Lebbeyk, kulum iste, o istediğin sana verilecektir" şeklinde buyurur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Adam bir münafıka "efendim" derse, Rabbısını gadaba getirmiş olur.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

14. Kul "Eşhedü en lâ ilâhe illallah" dediğinde, Allah Teala şöyle buyurur: "Ey meleklerim, kulum benden başka Rabbi olmadığını bildi. Sizi şahid tutarım ki, Ben o kulumu muhakkak mağfiret ettim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Şam ehli fesada uğradığında, sizde hayır kalmaz. Fakat ümmetimden bir taife, kıyamet kopuncaya kadar mansur ve muzaffer olmakta devam eder. (Bunlar islam uleması veya askerleridir.) Onları yardımsız bırakanların bu durumları kendilerine bir zarar vermez.
Ravi: H. Muaviye İbni Kurre (r.a.)

16. İnbat halkı (Basra ile Kufe arasında bir yer halkı) arasında İslamiyet yayıldığında ve onlar sizin aranızda evler yapıp avlularında oturdukları zaman, kendilerinden sakınınız. Zira içlerinde hilekar, bozguncu ve fitneciler bulunur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 57
1. Kadın zevcine "Senden asla bir hayır görmedim" derse, ameli boşa gider.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Sizden biri, gece namaz için kalktığında Kur'an okurken zorlanır ve ne dediğini bilemeyecek durumda olursa, bıraksın ve yatsın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sizden biri, gece namaz kılmak için kalktığında misvak kullansın. Zira bir kimse namazında Kur'an okurken bir melek ağzını onun ağzına dayar ve o kimsenin ağzından bir şey çıkmaz ki o meleğin ağzına girmiş olmasın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Bir adam bulunduğu meclisten kalktıktan sonra tekrar döndüğünde, eski oturduğu yere en fazla hak sahibi olandır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir kimse namaz kılarken gözlerini yummasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Bir kimse, sana tazim için oturduğu yerden ayağa kalkmış ise, onun yerine oturma. Sana ait olmayan bir şeyle de elini silme.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

7. Sizden biri namaza durduğunda rahmet ona teveccüh eder. Onun için namazda iken tozu toprağı silmesin (ameli kesir yapmasın.)
Ravi: Hz. İbni Huzeyme (r.a.)

8. Sizden biri namaza durduğunda, yahudilerin yaptığı gibi sağa sola meyillenmesin. Azaları sükunette olsun. Zira namazda azaların sükuneti, namazın tamamlayıcı bir unsurudur.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

9. Kul namaza kalktığında Aziz ve Celil olan Allah vechiyle ona yönelir. Kul namazdan ayrılmadıkça veya kendisinden fena bir hades vuku bulmadıkça ondan dönmez.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

10. Sizden biri uykusundan kalktığında şöyle desin: "Hamd olsun o Allah'a ki, biz uykuda ölüler haline geldikten sonra ruhlarımızı bize iade buyurdu."
Ravi: Hz. Ebû Cuheyfe (r.a.)

11. Sizden biri meclisten kalktığında selam versin. Zira böyle yaparsa onun için bin hasene yazılır, bin haceti yerine getirilir ve anasının onu doğurduğu gün gibi günahsız hale gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Ademoğlu secde ayetini okuyup da secde ettiği zaman, şeytan ağlıyarak uzaklaşır ve şöyle der: "Yazık bana, ademoğlu secde ile emr olundu ve secde etti. Onun için Cennet var. Ben de secde ile emir olundum, lakin isyan ettim. Benim için ateş var."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Kur'an okuyan kimse hata etse, "Lahin" yapsa veya acemi olsa bile, melek o kıraati indirildiği gibi yazar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Bir kimse Kur'an'ı okuyup dini hükümlerini de anladığı halde, Sultana yaranmak veya elindekine tamaen onun kapısına giderse, attığı adım miktarınca Cehennem ateşine dalmış olur.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

15. Adam, bir adama "Ey Yahudi" derse, ona yirmi vurun, "Ey muhannes" derse, yine ona yirmi vurun. Bir kimse mahrem olduğu bir kadına tasallut ederse o adamı katlediniz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Siz Elhamı okuduğunuzda, "Bismillahirrahmanirrahim" i de okuyunuz. Zira bu sure "Ümmül Kur'an, ümmül kitab ve es seb'ul mesani" dir. Ve "Bismillahirrahmanirrahim" de onun ayetlerinden biridir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Sizden birine yemeği getirildiğinde, ayaklarında ayakkabı varsa çıkarsın, Zira bu hal ayakları için rahatlıktır ve sünnettendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. Kadın hasta bulunduğu sırada kocasına "Mehrimi sana terkettim" demişse ve sonra da ölmüşse, bu sözü muteber olmaz. Şayet yaşarsa geçerli olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

19. Sizden biri oruçlu iken yemek getirildiğinde şöyle desin: "Bismillahi velhamdülillah. Allahümme leke sumtü ve alâ rızgike eftartü ve aleyke tevekkeltü, sübhâneke ve bihamdike tekabbel minnî inneke entessemî'ul alîm."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 58

1. Kul amelde noksanlık yaptığında, Allah onu "hem" le (üzüntü, kuruntu) mübtela eder.
Ravi: Hz. Hakem (r.a.)

2. Allah bir kulun bir yerde ölmesini takdir etmiş ise, onun için o yerde bir ihtiyaç halkeder.
Ravi: Hz. Matar İbni Ukamis (r.a.)

3. Sizden biri namazını mescidde kılarsa, evi için de bir nasib ayırsın. Zira Allah ona evinde kıldığı namazdan da hayır vericidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Sizden biri haccını yerine getirdiğinde, ailesine dönmeyi çabuklaştırsın. Zira bu hareketi ecrini daha arttırır.
Ravi: Hz. Âişe (r.a.)

5. Sizden biri oturup kardeşinden bir mesele sorduğunda, öğrenip anlamak için sorsun, onu taannüt (imtihan, meşakkat) için sormasın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Cuma günü imam hutbede iken, yanındakine "sus" dersen, Cumanı ilga etmiş olursun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. İmam namazı bitirip tehiyatı tamamlandığında, selamdan önce abdesti bozulursa namazı tamam olmuştur. Arkasında bulunan kimselerden namazı ikmal etmiş olanların da namazı tamam olmuştur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

8. Hakim hüküm verirken, içtihad edip onda isabet ederse, kendisi için on ecir vardır. Şayet içtihadda bulunup da hata ettiyse, kendisine bir veya iki ecir vardır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

9. "Sübhanellah" dediğinde sen Allah'ı zikretmiş olursun. Allah da seni anar. "Elhamdülillah" dediğinde, Allah'a şürketmiş olursun. O da sana ihsanını artırır. "Lâ ilâhe illallah" dediğinde, işte o öyle bir kelimei tevhiddir ki, kim bu kelimeyi şeksiz, tereddüdsüz, kibirsiz ve zulüm yapmaksızın söylerse, Allah onu ateşten azad eder.
Ravi: Hz. Hakem İbni Umeyr (r.a.)

10. Gece namaz için kalktığında sesini biraz yükselt. Böylece şeytanı kahreder, komşularını uyandırır ve Rahman'ı da razı edersin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Namaza kalktığınızda saflarınızı düzeltiniz, boşlukları doldurun. Muhakkak ki Ben sizi arkamdan da görürüm.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Siz kadınlardan biri, kölesini "Mükateb" hale getirirse (Köle, belli bir para karşılığ hür olacak ise) anlaşmadaki miktardan köle üzerinde bakiye kaldığı müddetçe, köle kadına bakabilir. Tam ödediğinde ise artık onunla ancak hicab arkasından konuşabilir.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.a.)

13. Kıyamet günü olduğunda Allah alimleri toplar ve onlara şöyle buyurur: "Ben sizin kalblerinize hikmeti, size azab etmek kasdı ile, tevdi etmiş değilim. Haydi Cennete giriniz."
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

14. Kıyamet günü olduğunda, belaya müptela olan kimseler getirilir. Lakin onlar için divan açılmaz, mizan kurulmaz ve sıratta konulmaz. Onların üzerine ecir dökülür de dökülür.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

15. Kıyamet günü olduğunda "Valiyi getirin" diye emrolunur. Ve o Cehennem köprüsü üzerinde durdurulur. Allah, köprüye emreder ve köprü şiddetle sarsılır. Öyle ki, o valinin her kemiği

yerinden ayrılır. Sonra Allah o kemiklere emreder de onlar da yerlerine gelir. Sonra da Allah valiyi sorguya çeker. Eğer o Allah'a muti bir kimse idiyse onu geçirir ve onun ecrini iki misline çıkarır. Şayet asi bir kimse idiyse köprü yarılır ve o Cehennemin içine yetmiş yıl düşer.
Ravi: Hz. Asım İbni Sufyan (r.a.)

Sayfa: 59
1. Kıyamet günü olduğunda bir münadi Arşın ortasından şöyle nida eder: "Dikkat edin, hulefadan (Müslümanlara hitab) affedici olanlar en güzel müafatları almak üzere kalksınlar." Bunun üzerine affedenler kalkarlar.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

2. Kıyamet günü olduğunda ameller muhkem sahifelerde getirilir. Aziz ve Celil olan Allah buyurur ki: "Bunu kabul edin, şunu reddedin." Bunun üzerine melekler derler ki: "İzzetin hakkı için biz ancak onun yaptığını yazmıştık." Buyurur ki: "Onun o ameli Benim rızmdan gayrisi için olmuştu. Halbuki Ben bu gün ancak Rızam için yapılan ameli kabul ederim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Kıyamet günü olduğunda, Allah Tela kullarından bir kulu çağırır. O da O'nun huzurunda durur. Allah, o kula malından sual ettiği gibi, kendisini makamı hususunda da sorguya çeker.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Kıyamet günü olduğunda Allah bu ümmetten her bir kişiye, kafirlerden bir adamı verir ve kendisine denilir ki: "Bu adam senin ateşten fidyendir."
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Kıyamet günü olduğunda, bir münadi nida eder ki: "Allah'dan gayrisi için kim bir amel işlemiş ise, onun sevabını kendisi için amel işlenen kimseden taleb etsin."
Ravi: Hz. Useyd İbni Ebu Fadale (r.a.)

6. Kıyamet günü olduğunda şehidlerin kanı alimlerin mürekkebi ile tartılır da alimlerin mürekkebi, şehidlerin kanından ağır basar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kıyamet günü olduğunda, bir münadi arşın ortasından şöyle seslenir. "Ey insanlar! Fatıma (r.anha) Cennete geçinceye kadar

gözlerinizi eğiniz."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kıyamet günü olduğunda arşın ortasından bir münadi şöyle nida eder: "Allah üzerinde ecir alacağı olan kalksın." Bunun üzerine hiç kimse kalkmaz, ancak kardeşinin suçunu affeden kalkar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Kıyamet günü olduğunda, komşu komşusuna asılır da, "Ya Rabbi Sen buna sor ki, kapısını bana niçin kapattı ve taamını neden benden menetti?" der.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Kıyamet günü olduğunda Allah Teala bu ümmet için yeşil zümrütten bir çadır kurdurur da sonra bir münadi ile şöyle nida ettirir: "Ey ümmeti Muhammad (s.a.s.), muhakkak ki Allah sizi affetti. Öyleyse siz de birbirinizi affedin de hesaba gelin.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

11. Kıyamet günü olduğunda Aziz ve Celil olan Allah meleklerine şöyle buyurur: "Kulaklarını ve gözlerini şeytanın çalgılarından ve haramlardan koruyanlar neredededir? Onları ayırınız." Bunun üzerine melekler onları arayıp, misk ve anber tepeleri üzerinde toplarlar. Sonra Allah Meleklerine tekrar şöyle buyurur: "Onlara tesbihimi ve temcidimi duyurun." Bunun üzerine o kimseler öyle güzel sesler duyarlar ki, benzerlerini hiç kimse duymamıştır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Kıyamet günü olduğunda Allah Teala Kur'an'ı okur. İnsanlara öyle gelir ki, sanki o Kur'an'ı hiç işitmemişler. Mü'minler O'nu hıfzeder, münafıklar ise unutur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Sizden birisi güneşli bir günde, üzerinden gölge çekilip vücudundan bir kısmı güneşte kalırsa oradan kalksın.

(Vücudunun bir kısmı güneşte bir kısmı gölgede kalmasın.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Sizden biri abdestli iken yemek yerse, yeniden abdest alması gerekmez. Şu kadar var ki, deve sütü içmiş olursa ağzını su ile çalkalasın.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

15. Ahir zaman geldiğinde, insanlar için dirhem ve dinara (paraya) ihtiyaç daha fazla olur. Zira insan o zaman din ve dünyasını onlarla ayakta tutabilir.
Ravi: H. Mikdam İbni Ma'dikerb (r.a.)

16. Bir adamın diğer bir adam üzerinde alacağı olduğunda, eğer onu tayin edilmiş müddetinden önce istemezse, o kimse bir sadaka sevabı alır. Şayet müddeti dolduktan sonra tehir ederse, her geçen gün için bir sadaka sevabı alır.
Ravi: Hz. İmran İbni Huzay (r.a.)

Sayfa: 60

1. Sene yüz otuz beş olunca, Davud oğlu Süleyman (a.s.)'ın deniz adalarında hapsettiği şeytanların azılıları serbest kalır. Ve onların onda dokuzu Irak'a gider. Ve orada Kur'an hakkında (şeytanca) mücadele ederler. Onda biri ise Şam'da kalır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Ahir zaman geldiğinde, ümmetimin erkeklerine, peştemalla bile olsa hamama girmeleri haram olur. Dediler: "Ya Resulallah, bu nedendir?" Buyurdu ki: "Zira onlar çıplak insanların üzerine girerler veya onların üzerine çıplak insanlar girer. Agah olunuz ki, Allah Teala bakana da kendisine baktırana da lanet etmiştir."
Ravi: Hz. Zahri (r.a.)

3. İki kişi gizli konuşurlarken aralarına girmeyin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Sizden biri, fakr u zarurette iken önce nefsinden başlasın, artarsa aile efradına, daha artarsa akrabalarına, daha da artarsa şuna buna versin.(Kendi zarurette iken önce başkasına vermesin)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Kıyamet günü olduğunda, "Altmış yaşındakiler nerededir?" diye nida olunur. Bu öyle bir ömürdür ki, Allah Teala bu hususta: "Öğüt alacak kişinin alabileceği kadar bir ömür ile sizi yaşatmadık mı?" diye buyurmuştur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Kıyamet günü olduğunda, kafire ameli bildirilir. Lakin o inkar edip mücadeleye girişir. Ona denilir ki: "İşte şunlar senin komşularındır. Aleyhinde şahidlik ediyorlar." O der ki: "Yalan söylüyorlar". O zaman denir ki: "Ailen ve kavmin de böyle söylüyor." O der ki: "Onlar da yalan söylüyorlar." Kendisine: "Peki öyleyse yemin et." denilir. O da yemin eder. Sonra Allah, o kafirleri susturur. O zaman kafirlerin kendi dilleri kendisi aleyhinde şahidlik eder. Bunun üzerine Allah onları cehenneme

atar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Sizlere namaz kılmanızı, zekat vermenizi ve Allah yolunda cihadı emreden emirleriniz üzerinizde oldukça, Allah Tealâ onlar hakkında kötü söz söylemenizi sizlere haram kılmıştır. Onların arkasında namaz kılmayı da sizin için helal kılmıştır.
Ravi: Hz. Amr El Yekâli (r.a.)

8. Bir kişinin yanında iki hanımı olup da, aralarında adalet gözetmez ise o kimse kıyamet gününde bir omuzu düşük olarak gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Hayz kanı gördüğünde -ki o bilinen siyah bir kandır- namaz kılma. Eğer başka bir şey olursa, abdest al ve namazını kıl. Zira o bir damar kanıdır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Bir kul için Allah Kendi kabında bir derece takdir etmiş de, o kul o dereceye ameli ile erişememişse Allah, dünyada onu (bazı musibetlerle) mübtela kılar. Sonra da kendisine o belaya karşı sabır ihsan eder ki o dereceye erişebilsin.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Cariye (r.a.)

11. Cuma günü olduğunda, kuş kuşa, vahşi hayvanlar vahşi hayvanlara, yırtıcılar da yırtıcılara "Selamün aleyküm, bugün Cuma günüdür" derler.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. İki adam bir mecliste fıkıh üzerinde konuşurlarken, üçüncü bir kimse onlardan izin almadan yanlarına oturmasın.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

13. Arefe günü olduğunda, Allah Tealâ ihlaslı hacıyı mağfiret eder. Müzdelife gecesi olunca ticaret kasdi ile geleni de mağfiret eder. Mina günü olduğunda devecileri de (hacıları taşıyanları)

affeder. Ve cemretül akabenin taşlama gününde dilencileri de affeder. Netice olarak, hiç bir mahluk yoktur ki, o mevkide hazır olsun da Allah onu mağfiret etmiş olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 61
1. Arefe günü akşamı olduğunda, kalbinde hardal tanesi ağırlığında iman bulunan hiç bir kimse kalmaz ki mağfiret edilmiş olmasın. Denildi ki: "Ya Resulallah, bu yalnız Arafat ehline mi mahsustur?" Buyurdu ki: "Hayır, belki bütün müslümanlar içindir."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Sizden biri oruçlu olduğu bir günde, sakın kötü bir söz söylemesin ve bir cahillik yapmasın. Şayet birisi kendisine kötü bir söz söyler veya mücadeleye kalkarsa o, sadece "Ben oruçluyum, ben oruçluyum" desin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kul salih bir amel yapmakta iken, bir hastalık veya sefer hali kendisini bu amelden alıkoymuşsa, (defterine, yapamadığı o amel için) sıhhatli veya mukim olduğu zamanda yaptığı salih ameli gibi sevab yazılır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

4. Ahir zaman olduğu ve heva ve hevesler muhtelif olduğu zaman (bid'atler hususunda) işte o zaman size köy ehlihin ve de kocakarıların itikadını tavsiye ederim. (Bu gibi kimseler bid'atlerden korunmuş olurlar)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Şaban'ın onbeşinci gecesinde (Beraat gecesi) ibadetle kâim olun ve gündüzünde ise oruç tutun. Muhakkak ki, Allah Tealâ'nın rahmeti, güneşin batışında dünya göğüne nüzul eder de şöyle buyurur: "Agâh olun ey kullarım; istiğfar eden yok mu? Onu mağfiret edeyim. Rızık istiyen yok mu? Rızıklandırayım. Bir şeye mübtelâ olan yok mu? Ona afiyet vereyim. Bir şey istiyen yok mu ki ona vereyim." Ve bu şekildeki hitabları fecir tulû' edinceye kadar devam eder, gider.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Cuma günü olduğunda, sizden birisi başını yıkar, gusl eder,

mescide erkenden gider, yakın oturur, hutbeyi dinler ve sükut ederse, o kimsenin attığı her bir adım için kendisine bir senelik oruç ve bir senelik namaz sevabı vardır.
Ravi: Hz. Evs İbni Evs (r.a.)

7. Perşembe günü olunca Allah Tealâ meleklerini, beraberinde gümüşten sahifeler ve altından kalemler olduğu halde gönderir. Onlar Perşembe günü ve Cuma gecesi Bana salâtı çok getiren insanları kaydederler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Yetim (babası ölmüş olan) bir çocuğun başını şöyle arkadan öne doğru okşayınız. Eğer babası varsa (öksüzse) önden arkaya doğru şöyle okşayınız.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Bir yolculukta üç kişi varsa, yaşça en küçükleri olsa bile, en iyi Kur'an okuyan onlara imam olsun. İmam olunca da o kimse artık onların emiridir.
Ravi: Hz. Ebû Seleme İbni Abdurrahman (r.a.)

10. Kıyamet günü olduğunda, peygamberlerin imamı, hatibi ve şefaat sahibi Ben olurum. Bunu öğünmek için söylemiyorum.
Ravi: Hz. Ubeyy İbni Kaab (r.a.)

11. Allah yolunda bir yarası olan veya çiçek hastalığı cerahatları bulunan bir kimse, cünub olduğunda, yıkandığı takdirde ölüm tehlikesi varsa, teyemmüm etsin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Bir kul "Tekbir" getirdiğinde, onun bu tekbiri yerle gök arasındaki her şeyi kaplar.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Siz bir yazı yazdığınızda "Bismillâhirrahmanirrahim"i belirtmeyi güzelce yapın. Bu takdirde hacetleriniz kolay yerine gelir. Ve onda Aziz ve Celil olan Rahman'ın rızası olur.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Siz bir hadis yazdığınızda, onu senedi ile birlikte yazınız. Eğer o hadis doğru ise, ecirde o ravi ile ortak olursunuz. Eğer yanlış ise onun vebali isnad edilen ravinin üzerine olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

15. Bir kulun günahları çok olup da onlara kefaret olacak amelleri de yoksa Allah o kulunu öyle bir hüzünle mübtela kılar ki, günahlarına kefaret olsun.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

16. Günahların çok olduğunda, su üzerine su içir (veya gözyaşı dök). Böyle yaparsan günahların, şiddetli bir rüzgarın ağaç yapraklarını dökmesi gibi, dökülür.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Bir meclisten kalktıktan sonra senin hakkında hoşuna gidecek şeyler söylediklerini duyarsan, onları yapmaya devam et. Şayet hoşuna gitmiyen şeyleri söyledíklerni duyarsan onları terket.
Ravi: Hz. Harmele (r.a.)

1. Kamışlıkta, karla kaplı bir yerde veya mezarlıkta bulunurken, namaz vakti gelirse namazı îmâ ile kılın.
Ravi: Hz. Alkame İbni Abdullah (r.a.)

2. Sizden biri yeni bir elbise giydiğinde: "Bana vücudumu kendisi ile örtebileceğim ve hayatımda onunla güzelleşeceğim elbise ikram eden Allah'a hamd olsun" desin.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ebu Leyla (r.a.)

3. Bir kimse yemek yediği kabı yalayarak güzelce sünnetlerse, o kab onun için mağfiret talebinde bulunur ve şöyle der: "Ey Allahım; bu kimse beni şeytandan kurtardığı gibi sen de onu ateşten kurtar."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bu ümmetin sonradan gelenleri, evvelkilere lanet ettiği zaman, kimde ilim varsa onu ızhar etsin. Muhakkak ki ilmi gizleyen kimse, Allah'ın Muhammed (s.a.s.)'e indirdiğini gizliyen gibidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Şeytan lanetlendiğinde: "Ben zaten mel'un olarak lanetlenmiştim" der. Halbuki ondan Allah'a sığındığın zaman: "İşte şimdi belimi kırdın" der.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sizden biri kardeşine kavuştuğunda ona selam versin. Eğer ikisi arasına ağaç, duvar, yahut taş gibi bir engel girip de sonra yine buluşurlarsa, ona tekrar selam versin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Mü'minin mü'minle buluşması bir binanın yapısını andırır. Biri diğerini takviye eder.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

8. Bir hacıya mülâki olduğunda ona selâm ver, onunla musafaha

yap ve evine girmezden önce senin için istiğfar etmesini kendisinden iste. Zira o, mağfiret olunmuş bir kimsedir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Müşriklerle bir yolda karşılaştığınızda, onlardan önce selam vermeyin ve kendilerini yolun dar yerine doğru zorlayın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. İhrama girecek kimse, alt kısmı için "izar" bulamadığında, don giysin. Nalın bulamadığında da (topuktan yukasırı kesilmiş) papuç giysin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. İnsan ölünce ameli kesilir. Ancak kendisine ait şu üç şey müstesna: Sadaka-i Cariye, kendisinden faydalanılan ilim, kendisine dua eden salih evlâd.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. İnsan ölünce melekler: "Ne takdim etti", insanlar ise: "Ne bıraktı" derler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Sizden biri öldüğünde, o kimsenin yeri, sabah akşam kendisine gösterilir. Eğer o kimse Cennet ehlinden ise o ehli Cennettendir. Şayet o Cehennem ehlinden ise, o ehli Cehennemdendir. Ve ona denir ki: "Bu senin yerindir ve Allah seni kıyamet gününde dirilttiğinde oraya erişeceksin."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Bir bid'at sahibi öldüğünde islâmda bir fetih vuku bulmuş gibi olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Kardeşlerinizden biri ölüp de toprakla örtülmesi tamamlanınca, sizden birisi kalksın, başucunda dursun ve sonra: "Ey filan kadının oğlu filan" desin. Çünkü o vefat eden kimse: "Bizi irşad edin de Allah da size rahmet eylesin" der.

Lakin siz bu durumu bilmezsiniz. Sonra şöyle devam etsin: "Üzkur mâ harecte aleyhi mineddünya Şehâdete en lâ ilâhe illallah ve enne Muhammeden abduhû ve Resuluh. Ve enneke radiyte billahi Rabben ve bi Muhammedin Nebiyyen ve bil-islâmi dinen ve bil Kur'âni imâmâ" Zira bunu söylediği zaman Münker ve Nekir'den biri diğerinin elini tutar da ötekine der ki: "Gel, bunun yanından beraber gidelim. Yapacağımız bir şey kalmadı. Hücceti kendisine telkin edildi. Ve bundan da öte şimdi onun esas koruyucusu Aziz ve Celil Allah'dır. Ashabdan birisi: "Ya Resulallah, eğer ben onun annesinin ismini bilmiyorsam?" Buyurdu ki: "Onu Havva'ya nisbet et ve Havva oğlu filan" de.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 63

1. Bir kulun çocuğu öldüğünde, Allah Tealâ meleklerine şöyle sorar: "Kulumun çocuğunun ruhunu kabzettiniz öyle mi?" Derler ki: "Evet." Allah: "Demek onun gönül meyvasını aldınız?" Yine derler ki: "Evet." "Peki kulum ne dedi?" Derler ki: "Sana hamd etti ve O'na döneceğiz" dedi. Bunun üzerine Allah buyurur ki: "Kulum için cennette bir ev inşa edin ve ona "Hamd evi" adını verin."
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

2. Bir mü'min öldüğünde, komşularından iki kişi: "Biz onun hakkında hayırdan başka bir şey bilmiyoruz" demişlerse, Allah Tealâ'nın ilminde o kulun hali öyle olmadığı halde, Allah meleklerine buyurur ki: "Ölen kulum hakkında, şu iki kulumun şehadetini kabul ediniz ve bu hususta Benim ilmimde mevcut olan durumunu dikkate almayınız."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sizden biri öldüğünde onu fazla bekletmeyin, kabrine götürmekte acele edin. Kabrinde onun başucunda Fatihatülkitab ve ayak ucunda da Bakara'nın sonu okunsun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Mü'min olduğu zaman, namazı başucunda, sadakası sağında, orucu ise göğsünde durur.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

5. Bir mü'min öldüğünde, yer yüzünün her tarafına müjde verilir. Hiç bir yer parçası kalmaz ki, onun kendisine defnedilmesini temenni etmesin. Kâfir öldüğünde ise yeryüzü zulmete boğulur ve arzdan hiç bir yer olmaz ki, onun kendisine defnedilmesinden Allah'a sığınmış olmasın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Cennet ehlinden bir kimse öldüğünde, Allah Azze ve Celle, onu taşıyana, arkasından gidene ve onun namazını kılana azab etmekten haya eder.

Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Sizden biri öldüğünde, muhakkak ki onun kıyameti kopmuş demektir. Öyle ise Allah Tealâ'ya, onu görüyormuşsunuz gibi ibadet edin. Ve her vakit ona istiğfarda bulunun.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

8. Hamil-i Kur'an öldüğünde, Allah Tealâ arza, onun etini yememesini vahyeder. Arz ise şöyle der: "İlahi, senin kelamın onun içinde iken ben onun etini nasıl yerim?"
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Bir kadın, sadece erkeklerin bulunduğu bir yerde ölür de, onlarla birlikte başka bir kadın da bulunmaz ise veya bir adam kadınlar arasında iken ölür de o kadınlarla birlikte yanlarında başka erkek de yoksa, o takdirde bu iki ölü teyemmümle defnedilir. Onlar, su bulamayan kimseler durumundadır.
Ravi: Hz. Mekhul (r.a.)

10. Ben vefat ettiğimde ve Ebu Bekir (r.a.), Ömer (r.a.) ve Osman (r.a.) da vefat ettiklerinde ölmeğe gücün yeterse sen de öl.
Ravi: Hz. Sehl İbni Hasme (r.a.)

11. Yemen halkı, kadınları ve omuzlarında çoukları ile size geldiklerinde, bilin ki onlar Bendendir ve Ben de onlardanım.
Ravi: Hz. Utbe İbni Abd (r.a.)

12. Bir takım kimseler bir cemaat üzerine rastlar da, gelenlerden biri oturanlara selâm verir ve onlardan birisi de o selâmı alırsa bu hepsine kifayet eder.
Ravi: Hz. Said (r.a.)

13. Bir fasık medh olunduğu zaman Rab gazab eder ve bu sebeble de Arş titrer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Kendisinde Sultan olmayan bir beldeye rastlarsan oraya girme. Muhakkak ki Sultan yeryüzünde Allah'ın gölgesi ve mızrağıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Sizden biri, Bizim mescidimize veya çarşımıza uğrarsa ve yanında da oklar varsa, onların demirini eliyle muhafaza etsin ki, herhangi bir müslümanı yaralamış olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

16. Allah Tealâ'nın, halkını helak ettiği bir beldeye uğradığınızda, oradan sür'atle geçiniz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

1. Siz, Cennet bahçelerine uğradığınızda otlayınız. Dediler ki: "Cenet bahçeleri nedir?" Buyurdu ki: "Zikir halkaları" dır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Siz Cennet bahçelerine rastaladığınızda faydalanınız. Dediler ki: "Ya Resulallah Cennet bahçeleri nedir?"Buyurdu ki: "İlim meclisleri" dir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Siz Cennet bahçelerine uğradığınızda otlayınız. Denildi ki: "Ya Resulallah Cennet bahçeleri nedir?" Buyurdu ki: "Mescidler" dir. Denildi ki: "Otlamak nedir?" Buyurdu ki: "Subhanellâhi velhamdülillahi velâ ilâhe illallahu vallahü ekber" demenizdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bizden ve sizden cahiliyet ehlinden olan kimselerin kabrine uğradığınızda, onlara haber verin ki, ateşdedirler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Kul hasta olduğunda veya sefere çıktığında, Allah onun için sıhhatte ve mukim iken yapmakta olduğu amelinin ecrini yazar.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

6. Kul, üç gün hasta yatınca, annesinin onu doğurduğu gün gibi günahından arınmış olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Ümmetimin hizmetçileri, hükümdar çocukları ve Fars ve Rum'un evladı oldukları zaman, ümmetim kibirlenerek yürürlerse, kendilerinin şerlileri hayırlıları üzerine musallat kılınır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Gecenin yarısı veya üçte ikisi geçtiği zaman, Allah Tealâ dünya semasına nüzul eder de buyurur ki: "İsteyen yok mu verilsin, dua eden yok mu müstecab olsun, istiğfar eden yok mu

mağfiret olunsun. "Bu hal tâ fecr açılıncaya kadar devam eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir müslüman, Yahudi veya Nasrani cenazesi yanınızdan geçtiği zaman, onun için ayağa kalkınız. Zira Biz sadece cenaze için değil, onunla beraber bulunan melekler için de kalkmış oluruz.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

10. Bir meclise uğradığında orada olanlara selâm ver. Onlar bir hayır üzerinde iseler sen de ortak olmuş olursun. Eğer bunun dışında iseler bu selâm senin için ecir olur.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

11. Kumar, satranç, tavla ve benzerleri gibi şu bir takım oyunları oynayan kimselere rastladığınızda, onlara selâm vermeyin. Şayet onlar selam vermişlerse selamlarını da almayın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Sizden biri, bir kölenin bedelini aşan bir mala malik olduğunda, hemen onu azad etsin. Zira azad ettiği o kölenin her uzvu, kendisinin ona tekabül eden bir uzvuna fidye olmuş olur.
Ravi: Hz. Ebû Sıkkine (r.a.)

13. Kaab İbni Luey oğullarından on iki kişi Melik olduklarında, kıtal ve husumet kıyamete kadar devam eder.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

14. İki azadlı; Arab azadlısı ve Rum azadlısı Melik olduklarında, onların elleriyle melhameler (Büyük harpler) doğar.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

15. Müezzin namaz için ezan okuduğunda, şeytanlar "Revha"ya kadar kaçarlar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

16. Siz bir kavme misafir olduğunuzda, onların size layık ikramlarını kabul ediniz. Şayet bunu yapmazlarsa, onlardan misafire layık olan hakkı alın.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

17. Rahmet mescid ehline indiği zaman imamla başlar, sonra sağ tarafa geçer, sonra da diğer saflara yönelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

18. Sizden biri, bir namazı unutup da bir farz namazı kılarken onu hatırlarsa, önce başladığı namazı tamamlasın, onu bitinrince de unuttuğunu kılsın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

19. Sizden biri, mal ve yaratılış itibariyle kendinden üstün bir kimseyi gördüğünde, kendinden daha aşağı olana baksın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Bir baba veya anne, evladına hoşnudluk ifade eden bir bakışla baksa, onun bu bakışı, o evlad için bir insan azad etmiş olmasına denk olur. Denildi ki: "Ya Resulallah üçyüz altmış defa baksa da mı?" Buyurdu ki: "Allahuekber." (Allah bundan fazlasına da kadirdir)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Sizden biri namazda uyuklarsa, uyku hali ondan gidinceye kadar namazı bırakıp uyusun. Zira o kimse namazını kılarken uyuklarsa olabilir ki, istiğfar edeyim derken, farkına varmaz da aleyhine bir şeyde bulunur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Sizden biri, Cuma günü mescidde uyuklarsa, oturduğu yeri değiştirsin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Bir kul mescidde tükürmeğe davranırsa, mescidin duvarları sarsılır. O kimse, bir dalın ateşte yanarken kıvranması gibi zorlanarak da olsa o tükürüğü yutarsa, Allah o kimseden yetmiş iki hastalığı çıkarır ve yine bu yüzden o kuluna iki milyon hasene yazar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Kisra helak olduğu zaman ondan başka Kisra yoktu. Kayser helak olduğu zaman da ondan başka Kayser yoktur. Nefsim kudret elinde Olana yemin ederim ki, siz muhakkak onların hazinelerini Allah yolunda infak edeceksiniz.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

6. Şam ehli helak olduğunda, ümmetimde hayır kalmaz. Bununla beraber Deccalla savaş oluncaya kadar ümmetimden bir taifenin "hak üzere" galib olması devam edecektir.
Ravi: Hz. Muaviye İbni Kurre (r.a.)

7. Bir işe azmedip de akibetini iyice düşündükten sonra iyi

görürsen, o işi yap. Eğer zararlı görürsen o işten vazgeç.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. Sizden biri bir elem duyduğunda, elini acısını duyduğu yere koysun ve yedi defa şöyle desin: "Eûzü bi izzetillâhi ve kudretihî alâ külli şey'in min şerri mâ ecidü."
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik (r.a.)

9. Sizden biri, kendinde kardeşine verebileceği bir nasihat bulursa ona hemen söylesin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. İçinde vesvese doğduğunda sağ elinin şehadet parmağını kaldır, sol uyluğuna vur ve "Bismillah" de. Zira bu şeytanın bıçağıdır.
Ravi: Hz. Ebû Melih (r.a.)

11. Salih bir kimse tabutuna konduğunda devamlı olarak: "Beni götürün, beni götürün" der. Kötü bir kimse ise tabutuna konduğunda: "Eyvah bana, beni nereye götürüyorsunuz?" der.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Sofra kurulduğunda, kişi önünden yesin. Arkadaşının önünden ve tabağın tepesinden yemesin. Zira bereket yukarıdan gelir. Sofra kaldırılmadan da kalkmasın. Bütün insanlar elini çekmedikçe, doysa bile elini yemekten çekmesin ve etrafını gözetsin. Zira olabilir ki henüz yemeğe ihtiyacı olan bir kimse utanır da, elini yemekten çeker.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Sizden birine güzel bir koku ikram edilirse, ondan sürünsün ve reddetmesin. Ve sizden birinin önüne tatlı konulduğunda, ondan yesin ve reddetmesin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 66

1. Yanını yatağa koyduğunda, "Fatiha ve İlhas" okursan ölümden başka her şeyden emin olursun.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Siz ölülerinizi kabirlerine koyarken, "Bismillâhi ve Alâ Sünneti Resûlillâhi" deyiniz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Bir kimse, niyetinde vadini yerine getirmek düşüncesi olduğu halde, kardeşine bir vaadde bulunup da onu yerine getiremez veya vaad olunan zaman ve yerde bulunamaz ise, kendisine bir günah yoktur.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

4. Sizden birinin kabına sinek düştüğü zaman o sineği ona batırsın (sonra çıkarıp atsın). Zira onun iki kanadından birinde zehir, diğerinde şifa vardır. Ve böylece şifası zehirini yok eder.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Bir vartaya düştüğünde: "Bismillâhirrahmanirrahim velâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyil Azim." de. Zira Allah Tealâ onun sebebiyle belâ nevilerinden dilediğini senden kaldırır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Büyük bir afet vuku bulduğunda veya zulmetli rüzgârlar estiğinde size "Tekbir" tavsiye ederim. Zira o, gürültüyü ve zulmeti giderir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Melhameler vuku bulduğunda Allah Tealâ Şam cihetinden "Mevâlî" kabilesinden bir gurubu gönderir ki, onlar Arab'ın en iyi ata binenleri ve silâhlı olanlarıdır. Allah, onlar sebebiyle bu dini kuvvetlendirir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir fare yağa düştüğünde, eğer yağ katı ise fareyi ve

etrafındaki yağı atın. Eğer yağ mayi ise onu kullanmayın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir cemaat içinde bulunurken, bir kimse hakkında gıybet edildiğini görürsen o kimse için yardımcı ol. Ve cemaati de ondan men etmeye çalış veya oradan kalk, git.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Kız çocuğu doğduğu zaman, Allah onun üzerine bereketi yağdıran bir melek gönderir. Ve o melek şöyle der: "Aciz bir kul zaiften doğdu. Ona yardım edenler, kıyamete kadar yardım görücüdürler." Erkek çocuk doğduğunda Allah Telalâ ona da semadan bir melek gönderir ki, o çocuğun iki gözü arasından öper ve der ki "Allah sana selam gönderdi."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Adam evine girince şöyle desin: "Allahım, ben senden hayırlı giriş ve hayırlı çıkış dilerim. Allah'ın adıyla girdik ve Allah'ın adıyla çıktık. Ve ancak Rabbımız olan Allah'a tevekkül ettik." Sonra nefsine selam versin.
Ravi: Hz. Ebû Malik el Eş'ari (r.a.)

12. Sizden birisinin kabını köpek yaladığında, o kabı yedi kere yıkasın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Köpek bir kabı yaladığında, ilki toprakla olmak üzere, o kab yedi defa yıkanır. Şayet kedi yalarsa bir defa yıkanır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Sizden biri kardeşine veli olduğu zaman, onun kefenini güzel yapsın. Çünkü ölüler kefenleri içinde baas olunurlar. Ve yine kefenleri içinde birbirlerini ziyaret ederler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. (Çocuğun) ismi üzerine kurban kesin ve "Bismillâhi Allahümme leke ve ileyke. Hâzihî akikatü fülân" (Ey Allahım, bu

filânın akikasıdır. Senin için ve Sanadır.) deyin.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 67
1. Her taş ve ağacın yanında Allah'ı zikret. (Hatta münafıklar senin için "mürâî" deseler de.)
Ravi: Hz. Ata İbni Yesar (r.a.)

2. Allah'ı "Zikr-i Hâmil" ile zikret. Denildi ki: "Zikr-i Hâmil nedir?" Buyurdu: "Zikr-i Hafî"dir.
Ravi: Hz. Damre İbni Habib (r.a.)

3. Namazında ölümü hatırla. Zira insan namazında ölümü hatırlarsa, namazı "ihsan" ile kılmaya çalışır. Ve bundan sonra namaz kılmayacağını zanneden bir kimsenin namaz kılması gibi kılar. Ve bir de sana, sonradan kendisinden özür beyan edilecek her işden sakınmanı tavsiye ederim.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. İnsanlara duyur ki, kim bir şey yemiş olsa da günün geri kalanını oruçlu geçirsin. Kim de yememişse yine oruçlu olsun, zira bugün Aşûre günüdür.
Ravi: Hz. Seleme İbni Ekva (r.a.)

5. Allah Tealâ'nın Hamele-i Arş meleklerinden bir melekten bahsetmem için bana izin verildi ki, onun kulağının yumuşağı ile boynu (omuzu) arasındaki mesafe yediyüzyıllık bir yoldur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Arşın taşıyıcılarından bir melekten bahsetmem için bana izin verildi ki, onun ayakları arzın en aşağı tabakasındadır. Başında ise Arş vardır. Kulağının yumuşağı ile omuzu arasında kuş uçuşu ile yediyüz yıllık mesafe vardır. Bu melek devamlı olarak "Subhâneke" diyerek tesbih eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. "Ya Rabbi derdi gider, ey insanların Rabbı! Şifa ver. Sen Şâfîsin. Senin şifandan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki, geride hiç bir hastalık bırakmasın". (Hastalıktan şikâyetçi olan kimse üzerine sağ el konup bu dua okunur.)

Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. Git, ona bak. Zira böyle yapman, aranızın daha iyi olması için uygundur. (Evlenmek istediği kimseyi görmek)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Git, insanlar arasında şöyle nida et: "Bir kimse yakinen inanarak veya ihlasla "Lâ ilâhe illallah" diye şehadet ederse onun için Cennet vardır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Yemeğinizi Allah'ın zikri ile ve namazla eritin. Yemek üzerine uyumayın. Yoksa kalbleriniz katılaşır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Ümmetimin ümmetime en merhametlisi, Ebu Bekir (r.a.)'dır. Onların, Allah'ın dininde en kavi olanı, Ömer (r.a.)'dır. Onların haya cihetinden en sadıkı, Osman (r.a.)'dır. Ve onların en iyi hüküm vereni ise Ali İbni Ebu Talib (r.a.)dır. Ferâiz ilminin en iyi bileni, Zeyd İbni Sabit (r.a.)'dır. Ve Allah'ın kitabını en iyi okuyanı,Übey İbni Kaab (r.a.)'dır. Onların helâl ve haramı en iyi bileni ise, Muaz İbni Cebel (r.a.)'dır. Haberiniz olsun ki her ümmetin bir emini vardır. Bu ümmetin emini de Ubeyde İbni Cerrah (r.a.)'dır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Ne düşünürsün? Senin annenin birisine bir borcu olsa, onun yerine o borcu öder misin? Dedi ki: "Evet". Buyurdu ki: "Allah'a olan borcun ödenmesi daha evlâdır. (Abdullah İbni Abbas'ın ''Ya Resulallah, annem öldü. Üzerinde bir aylık oruç borcu vardır.'' demesi üzerine yukarıdaki hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. İşte şu gecenizi görüyor musunuz? Bundan yüz sene sonra, şu anda arz üzerinde bulunan insanlardan o zaman hiç kimse kalmaz.(Şu andaki insanlar yüz sene içinde ölüler.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Ne zannedersiniz? Sizden birisinin evinin önünden bir nehir aksa da o kimse orada her gün beş defa yıkansa, o kimsenin üzerinde kirden bir şey kalır mı? Dediler ki: "Hayır hiç bir şey kalmaz". Buyurdu ki: "Muhakkak ki "namaz" da, suyun kirleri gidermesi gibi, günahları giderir.
Ravi: Hz Osman (r.a.)

Sayfa: 68
1. Bana söylermisin; iki kölen olsa, biri sadık, doğru sözlü, diğeri hain ve yalancı. Hangisini seversin? İşte Allah'ın indinde siz de böylesiniz.
Ravi: Hz. Ebül Ahvas'ın babası (r.a.)

2. Bana söylermisin; babanın bir borcu olsa, sen de onu ödesen bu kabul edilir değil mi? Ashab: "Evet" dedi. Allah senden daha merhametlidir. Babanın yerine hac et.
Ravi: Hz. Sevde binti Zem'a (r.a.)

3. Ribaların en şiddetlisi, müslim kardeşinin ırzı hususunda (Şeref v.s. hepsi dahil) insanın haksız olarak onu tahkir etmesidir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Ribanın en şiddetlisi, ırz hakkında söz söylemek, bunların en şiddetlisi de hiciv'dir. "Filanca filanca hakkında şöyle demiş" dese o da onlardandır.
Ravi: Hz. Amr İbni Osman (r.a.)

5. Dört şey her kimde bulunursa halis münafık olur. Bir kimsede bunlardan birisi varsa, onda da nifaktan bir huy vardır. Bunu terketmeden mü'mini kamil olamaz: Konuşurken yalan söyler, vadinden hulfeder, ahdinde durmaz, muhasama ettiğinde haktan batıla meyleder.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Dört şey sende olursa, dünyadan fevt olan (elde edemediğin, kaçırdığın) şeylerden dolayı üzülme: Doğru sözlü olmak, vaadinde durmak, hüsnü ahlâk (güzel ahlâk) sahibi olmak, yemek içmekte israftan kaçıb, helâl lokma yemek.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Dört şey bu ümmete cahiliyyetten miras olarak kalmıştır: Haseble iftihar, nesebe taan, yıldızla istiska (Yıldızlara bakıp yağmur var demek), ölülerin medhiyesini anarak ağlamak. (Bu

ağlayanlar tevbe etmeden ölürlerse kıyamette cehennem elbiseleri giyeceklerdir)
Ravi: Hz. Ebû Malik (r.a.)

8. Dört kimseye Allah (z.c.hz.)'i yardım eder. Gaziye, evlenen kimseye, kölelikten kurtulmak istiyen kimseye, hacıya.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Dört dua reddolmaz: Hacının duası, evine dönünceye kadar. Gazinin duası, evine dönünceye kadar. Hastanın duası, iyi oluncaya kadar. Kardeşin kardeşe arkadan yaptığı dua.(En süratle icabette bu sonuncuya aittir.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Dört şey kimde bulunursa Allah, onun vücudunu Cehenneme haram eder. Ve dünyada onu şeytandan ve nefsinden korur. Nefsi bir şeye heves ettiği halde nefse hakim olur, yaptırmaz; Nefsi bir şeyden tiksindiği halde onu yaptırır; Nefsin şehvet ve gadabına hakim olur. Dört şey de kimde bulunursa, Allah onu rahmetine gark eder ve Cennetine kor; Bir miskini barındırmak; Zaif birine acımak; Köleye rıfk ile muamele etmek; Anne ve babasına infak etmek.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Dört şey kime verilmişse dünya ve ahiret hayırları ona verilmiştir: Lisanı Zâkir (Zikreden dil), Kalbi Şâkir (Şükreden kalb), Belâya sabreden beden, nefsine hıyanetlik etmeyen, efendisinin malını canı gibi muhafaza edip dininde ona yardımcı olan salih kadın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Dört şey evvelki Peygamberlerin sünnetindendir: Haya, kokulanmak, nikah, misvak.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

13. Dört şey kişinin saadetindendir: Zevcesinin saliha olması, evlâdının salihlerden olması, görüştüğü kimselerin salihlerden

olması ve kazancının beldesinde olması.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 69
1. Dört şey dört şeyden doymaz: Göz bakmaya, arz yağmura, dişi erkeğe, âlim ilme.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Dört şey dört yerde nafaka olarak kabul olunmaz: Hıyanet, hırsızlık, suistimal ve yetim malından sağlanan kazançla Hac, Umre, Sadaka ve Cihad olmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Dört şey Arşı Âzam altındaki hazineden inzal edildi: Fatiha, Ayetel Kürsi, Amenerresulü, İnna Â'tayna.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Dört taife Cennete giremez: İçkiye devamlı, faiz yiyen, haksız yere yetim malı yiyen ve anne babasına (ailesine) asi olan. (Tevbe ederse mesele yok.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Şu dört şey saadettendir: Saliha kadın, geniş mesken, iyi komşu, iyi hayvan (binek).Ve dört şey de şekavettendir: Fena kadın (huysuz, itaatsiz), kötü komşu, kötü binek ve dar ev.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Saad (r.a.)

6. Dört şey cefadan sayılır: Ayakta su dökmek, namazda alnını çok silmek, ezan okuyan müezzini işitip söylediği gibi söylememek, yol üstünde namaz kılmak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Dört şeyle oruç iyi tutulur: İftarı su ile açma, sahurda yemek yeme, gündüz uykusu ve güzel koku.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Dört haslet karunun ki gibidir: İçi dışa çevrilmiş derili mesh giymek, erguvani (allı) giymek, kılıçlarını sürümek, kibrinden hizmetçisinin yüzüne bakmamak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Dört gece gündüz, dört gündüz de gece gibidir. Allah, o günlerde and verenin isteğini geri çevirmez. İnsanları mağfiret eder ve onlar bu günlerde bol ihsana nail olurlar. Bunlar: Kadir gecesi, Kurban arefesi, Beraat gecesi, Cuma gecesi ve günleridir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Dört kişinin defteri yeniden başlar; Hasta iyi olduğunda, müşrik müslüman olunca, mağfiret ümid eden kimse Cuma'dan dönünce, Hacı hacdan dönünce.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Dört şey vardır ki sevabı yedi yüze çıkartır: Fisebilillah vermek, anaya ve babaya harcamak, Ramazan bayramında çoluk çocuğa kurban kesmek. Dört şey de günahları siler: Ramazan orucu, Beytin haccı, Mescidi Nebevi'yi ve Kudüs'ü ziyaret.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 70
1. Dört çeşit hayvan kurban borcunu ödemez: Gözü kör, hasta, topal ve zayıf.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

2. Dört şey Cennet hazinesidir: Sadakayı gizli vermek, musibeti saklamak, sılai Rahim (Akraba ziyareti) ve "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" demek.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Dört zümre arasında karşılıklı "lian" olmaz: Hür kimse ile cariye arasında, hür kadın ile köle erkek, Müslüman erkekle yahudi kadın, Müslüman erkekle hristiyan kadın arasında. (Lian veya Luan (lanetleşme) Hak dini Kur'an Dili sahife 3478-3483 arasında izahat vardır.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

4. Bir kimsede dört haslet olursa Allah, ona Cennette köşk verir ve o kimse Allah'ın nuru içinde gark olur: İsmeti "Lâ ilâhe illallah" olmak, bir günah üzerine istiğfar etmek, hasene yaptığında "Elhamdülillah" demek. Musibet zamanında "İnnâ lillâh ve İnnâ ileyhi Raci'ûn" demek.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

5. Evde dört şey berekettir: Koyun, kuyu, el değirmeni, çakmak, Zahirenizi ölçün, Allah onda sizin için bereket yaratır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Dört kapı Cennet kapılarından dünyaya açılmıştır: İskenderiye, Askalan, Kazvin ve Abadan. Cidde'nin bu şehirlere afdaliyeti ise, Beytullah'ın diğer evlere üstünlüğü gibidir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Kırk hasletten en üstünü, bir keçiyi istifade için ödünç vermektir. Bu hasletlerden biri ile sevabına inanarak amel eden bir kulu Allah, o haslet sebebiyle Cennetine koyar.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

8. Kırk kişi bir cemaattir. Bir ölüye dua ederlerse Allah onu o cemaate bağışlar ve ona mağfiret eder.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

9. Yerdekilere merhamet edin, gökteki merhamet etsin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Merhamet edin, merhamet olunasınız. Af edin, af olunasınız. Yazık, lâf ebesi olanlara. Yazık günahlarını bilerek devam edip istiğfar etmeyenlere.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

11. Hayvanlara salim olarak binin ve salim olarak inin. Ve hayvanları yollarda konuşmak için kürsü ittihaz etmeyin. Nice binilenler vardır ki, binenden hayırlıdır. Zira onlar Allah'ı daha çok zikrederler.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

12. Mü'minlerin ruhları yeşil bir kuşun karnındadır. O kuşlar, gagası ile Cennet ağaçlarında asılıdır. Ta ki Allah, o ruhları kıymet gününde cesedine geri verinceye kadar.
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik (r.a.)

Sayfa: 71
1. "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" ile istiâne ediniz. Zira bu, yetmiş nevi nâçarlığa devadır. En aşağısı hem (tasa)dır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh"ı çok söyleyiniz. Doksandokuz türlü derdi def'eder. En aşağısı "hem" dir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Gündüz uykusu ile teheccüd namazına, sahurla da oruca yardım temin edin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

4. Amellerin en dürüstü üç nevidir: Nefsinde insanlara karşı insaflı olmak, din kardeşini malında ayni derecede hak sahibi görmek, her hal üzerinde Allah'ı zikretmek.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Cennet ehlinin en aşağı derecede olanının baş ucunda 10.000 hâdim, her hâdimin elinde farklı renkte altın ve gümüşten iki sahan ve içlerinde ayrı ayrı meyvalar vardır. En son yediğini de ilk iştaha ile yer ve bunlar misk şekline ter ve geğirti olarak çıkar. Bu Cennet ehli ufa ve büyük defi hacete gitmez ve onlarda sümkürmek de yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Sıcağın şiddeti üzerine hacamatla istiâne ediniz. Zira kan yoğunlaşır da adamı hasta eder, hatta öldürür.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Cehennem Rabbına şikâyet etti: "Ya rabbi, bazı kısmım, bazı kısmımı yedi." Allah da ona iki defa nefes almaya müsaade etti. Biri yazın, biri kışın. Bunlar, sizin yazın ve kışın duyduğunuz sıcak ve soğuklardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Köle satın alınız. Onları san'atta ve ticarette kullanın. Sakın

zenci almayın. Ömürleri kısa ve rızıkları kıt olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Belâsı en şiddetli olan Peygamberlerdir. Ondan sonra derece derece dininin kuvveti derecesinde olur. Bir kimse dininde ne kadar selâbetli ise belâsı da o derece şiddetli olur. Belâ insanın yakasına o kadar yapışır ki, üzerinde bir günahı yok halde gezesiye kadar.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

10. Kıyamet gününde en şiddetli azab görecekler (canlıların) resmini yapanlardır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Kıyamet gününde en şiddetli azab görecek olanlar, zalim hükümdarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Kıyamet gününde en şiddetli azab görecek olanlar, kendilerinde hayır olmadığı halde halkın hayır gördüğü kimselerdir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Kıyamet gününde en şiddetli azab görecek olanlar, ilminin kendisine menfaati olmayan âlimlerdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Kıyamet gününde en çok hasret duyacak olanlar şu kimselerdir: "Dünyada ilim taleb etmeye fırsatı olduğu halde taleb etmeyen, bir de öğrettiği adamlar ilminden fayda gördüğü halde kendisi görmeyen."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. En kuvvetliniz, gadab halinde öfkesini yenen, en haliminiz de intikam alacak vaziyette iken almayanınızdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

16. Abdest alırken gözlerinize suyu içirin. Ellerinizi ise silkelemeyin. Zira bu şeytanın yelpazesidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 72
1. İmanın en şereflisi, insanların senden emin olması, İslâm'ın en şereflisi elinden, dilinden başkalarına zarar gelmemesi, hicretin en şereflisi günahları terk, cihadın en şereflisi, hem kendinin, hem hayvanının vurulması, zühdün en şereflisi ise kalbinin nasibinle tatmin edilmiş olmasıdır. Allah'tan istenilecek en şerefli dilek de; din, deünya ve ahiret için âfiyettir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Eşhedü Billah, Eşhedü Billah; Cebrail (a.s.) geldi ve dedi: "Ya Muhammed (s.a.s.) içkiye devam eden puta tapan gibidir."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Şehadet ederim ki, bunlar Kıyamet gününde Allah'ın indinde şehidlerdir. Ve kendilerine kıyamete kadar, selâm verenlere mukabele ederler. (Bedir veya Uhud'da Efendimizle beraber bir safta harbedip şehid olanlar.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Sabret ey kadın! Humma Adem oğlunun kirini giderir. Demirci ocağı körüğünün demirin pasını giderdiği gibi.
Ravi: Hz. Fatımatı Huzaiye (r.anha)

5. Bid'at ehli Cehennem köpekleridir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Rüyanın en gerçeği, seherde görülenidir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Yormanın en gerçeği, iyiye olandır. Bu da müslümandan bir şey reddetmez. Kuştan filân hoşunuza gitmiyen bir şey görünce: "Yarabbi hasenatı senden başkası getirmez ve seyyiatı da Senden başkası defetmez. Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" deyin.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

8. Cennet ehli üçtür: Adaletli ve tevfikatlı sultan, Akrabasına ve

her müslümana merhametli, rakik kalbli kimse, Hem fakir, hem afif, hem de sadaka veren kimse. Cehennem ehli de beş sınıftır: Tamahını gizleyemeyen hiyanet eden, Akşam sabah demeden, ehline veya malına her muamelede oyun yapan, Aklı yok, kendine hakim değil, nefsine zebun, hiçbir şeye hayrı olmayan, kötü ahlâklı, fena lisanlı olan, Bu meyanda hasislik ve yalanı olan.
Ravi: Hz. İyad (r.a.)

9. Rüyanın en gerçeği gündüz görülendir. Zira Allah (z.c.hz.) gündüz vaktini vahiyle Bana tahsis etti.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Her hastalığın başı, karnı fazla doldurmaktır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Her hastalığın başı, karnı fazla doldurmaktır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

12. İyiliği yap, ehil olana da olmayana da. Ehline isabet ederse yerini bulur, etmez ise ehli sen olursun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Çocuğu yedi yaşında namaz için dövün. Dokuz yaşında yatağını ayırın. Ve onyedi yaşında ehli kesbederse evlendirin. Hangi baba bunu yaparsa ona desin, "dünya ve ahirette başıma fitne olma."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Sözü hoş söyle, selâmı da aşikâre et, akrabanı yokla ve gece herkes uyurken namaz kıl. O zaman selâmla da Cennete gir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Kadınlarınıza lohusalıklarında hurma yediriniz. O zaman çocuklar halim olur. Hz. İsa (a.s.)'ın doğumunda Hz. Meryem (a.s.)'ın yediği şey hurma idi. Ve Allah (z.c.hz.) daha iyisini seçse idi, O'na onu verirdi.
Ravi: Hz. Seleme (r.anha)

2. Mü'minlerin çocukları cennette bir tepededir. Onlar, kıyamete kadar, İbrahim (a.s.) ile zevcesi Sâra'nın terbiyesi altındadırlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Âfiyeti başkası için iste, Sanada nasib olur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

4. Hacetleri merhamet sahiplerinden taleb ediniz. Bu takdirde işiniz görülür. Allah, buyuruyor ki: "Benim Rahmetim merhametli kimselerdedir." Ve kalbi kasvetli kimselerden istemeyiniz, muvaffak olamazsınız. Zira, Allah buyuruyor ki; "Gadabım onlardadır."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Fadlı, merhametli kimselerden isteyiniz. Onların koltukları altında geçinmek mümkündür. Allah, buyuruyor ki; "Onlarda Benim Rahmetim vardır. Ve yüreği katı olanlardan ise istemeyin. Zira, Benim gadabım onlardadır."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Marufu, ümmetmin merhametlilerinden isteyin. Onların koltuklarının altında geçinirsiniz. Ve katı yüreklilerden istemeyin. Zira onlara lânet edilir. Ya Ali, Allah, iyiliği ve iyilik ehlini yarattı. Onlar iyiliği sevdirdi. Ve onlara iyilik arayanları da sevketti. Susuz yere suyu sevkettiği gibi. Dünyada iyilik ehli olan ahirette de iyilik ehlidir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. İlmi Pazartesi, Perşembe günleri taleb edin. O gün taliplere o müyesserdir. Sizlerden biri hacetini sabah erken taleb etsin. Zira

Allah'a: "Sabahları ümmetime müberek et" diye yalvarmıştım.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. İlmi ve ilimle beraber sekinet ve hilmi de taleb ediniz. Ve öğrettiğineze de mülâyim olun. Cebabiri ulemadan olursanız cehaletiniz ilminizi yener.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Cennete muttali oldum. Ekseri ehlini fakirler gördüm. Cehennem ehlinin ekserisini zenginler ve kadınlar gördüm. (Kadınları, altın ve kırmızı safran, zenginleri ise dünya peşinde koşmaları oraya sevk etti.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

10. Allah'a ibadet et. Ve ona hiç bir şeyi ortak etme. Onu görüyormuşsun gibi amel et. Ve kendini ölülerden say. Ne görürsen sahibini an. Bir kabahat yaparsan yanı sıra da iyilik yap. Kabahati gizli yapmışsan, iyiliği de gizli yap. Peygamberimiz, "insanlara hakim olan şey" diyerek dilini gösterdi ve Cehenneme yüz üstü düşmeye sebeb başka şey var mı buyurdu.
Ravi: Hz. Muaz İbni Cebel (r.a.)

11. (Arkadaşlarımızdan birisi katil sebebiyle cehennemi hak etmişti.) "Ne yapalım?" dediler. Onun namına bir köle azad edin. Allah (z.c.hz.)onun her bir azasına bir azasını cehennemden azad eder.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

Sayfa: 74
1. Ramazanda on gün itikâf etmek, nafile iki hac ve iki umre gibidir.
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

2. Evlatlarınızın arasında ihsanda bulunmak hususunda adalet edin. Onların adalet etmelerini sevdiğiniz gibi.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

3. Kıyametin önü sıra altı şeyi say: Benim ölümüm, koyun kıran gibi ölüm çokluğu, Kudüs'ün fethi, mal bolluğu; Öyle ki bir kişiye yüz altın (dinar) verilir de beğenmez. Arab evlerinden girmedik hiç bir evin kalmadığı bir fitne, Beni Esfer'in sizinle olan sulhunu bozması ve 12.000 kişilik 80 sancakla size hücum etmesi (Amik ovası olayı)
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

4. Kur'anın i'rabı (ifadesindeki inceliği) ve garaibine (farz ve hududları) tabi olunuz. Kur'an beş vecih üzerine inmiştir: Helâl, Haram, Muhkem, Muteşabih ve Emsal. O halde siz helâlle amel edip, haramdan sakınınız. Ve muhkemata uyunuz. Muteşabihata iman ediniz, Emsalden de ibret alınız.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. At üzerinde de gelse saili (istiyeni) boş çevirme ve ücretlinin hakkını teri kurumadan ver.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Allah'ın emrini aziz et, Allah da seni aziz etsin.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Benden evvelki Peygamberlere verilmeyen Bana verildi. Düşmanıma korku vermekle Bana yardım edildi. Bana arzın anahtarları verildi. (Hazinede Mehdi (a.s.) zamanında olacak). Ben Ahmed ismi ile zikrolundum. Benim için toprak temiz ve temizleyici oldu. Ümmetim de ümmetlerin hayırlısı oldu.
Ravi: Hz. Übey İbni Kaab (r.a.)

8. Üç şey bana verildi: Saf halinde namaz kılmak, "Selam" ki, ehli cennete mahsustur, "Amin" ki, Harun'dan başkasına verilmemiştir. Zira Hz. Musa dua ettiğinde Harun Amin derdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bana "Kevser" verildi. Bu cennette bir ırmaktır. Eni, boyu Şark ile Garp arasıdır. Ondan içip de susayan ve abdest alıp da toza bulanan olmaz. Bundan, ehli zimmetime haksızlık eden ve Ehli Beytimi katl eden içemez. (Rum, Ermeni vs.nin müslümanlar arasında yaşaması zimmetinden oluyor.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Ümmetimden Cennete hesabsız girmek için 70.000 kişi vaad edildi. Yüzleri ayın ondördü ve kalbleri de İbrahim (a.s.)'ınki gibi. Bunun üzerine Allah'a, bunu ziyade etmesi için yalvardım. Her birisine 70.000 daha ilave etti.(Toplam 4.900.000.000 oluyor.)
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

11. Dünyada insanların kaygısı en büyük olanı mü'mindir. Zira hem dünyası, hem de ahireti için kaygı çeker.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Kadın üzerine insanların içinde en büyük hak sahibi olan kocası ve erkeğin üzerine de anasıdır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. İnsanların içinde derecesi en büyük olanlar, Allah'ı zikredenlerdir.(Ehli Zikir)
Ravi: Hz. Said (r.a.)

14. Hizmetçiyi günde yetmiş kere affedin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Sakalı affedin, bıyıklarınızı kesin. İhtiyarlığınızda görünüşünüzü değiştirin, Nasara ve Yahudiye benzememek

şartıyla.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 75

1. Hiç ölmiyeceğini zanneden adam gibi amel et ve yarın ölecek adam gibi de hazer et (kork).
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

2. Amel et (çalış) güvenme, Zira Benim şefaatim ümmetimden helâk olanlaradır. (Ehli kebairden tevbesiz ölenlere.)
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

3. Yarabbi! Senin gadabından Senin rızana, azabından affına, Senden Sana sığınırım. Seni sena ederim, Fakat her vasfını sena edebilmeme kudretim yok.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Allah (z.c.hz.)'nin kelimât'ı tâmmesine ve onun esmasına sığınırım. Zehirliden ve nazarlıdan, her hased edenin hasedinden, şeytandan ve onun sülâlesinden. 33 melek geldi ve: "Yerinizin toprağından alınız ve onunla hastanızı mesh ediniz" dedi. Bu bana (Hz. Muhammed s.a.v.'e) ait bir nefestir. Kim bunun için bir ip dahi alırsa, iflâh olmasın. Bu topraklar Cüzzama, Abraşa, Akrep sokmasına, Kan hastalığı veya Cin çarpmasına devadır. (Medine toprağı)
Ravi: Hz. Umame (r.a.)

5. Cuma günü guslediniz. Kim ki böyle yaparsa, bir haftalık günahlarına kefaret olur. 3 günde ziyadesi vardır.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Beş şeyden evvel beş şeyi ganimet bil: Ölmeden evvel hayatını, hastalıktan evvel sıhhatini, meşguliyetten evvel boş geçirdiğin vaktini, ihtiyarlığından evvel gençliğini ve ihtiyaca düşmeden zenginliğini.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Rikkat halinde duayı ganimet bilin. Zira bu hal Rahmettir.
Ravi: Hz. Ubey İbni Kaab (r.a.)

8. Dertli mü'minin duasını ganimet bilin.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

9. Ya âlim, ya öğrenci ya dinleyici veyahutta ilim ehlini seven olunuz. Beşinci olmayın yoksa helak olursunuz.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

10. Fisebilillâh harbe buyurun. Ganimeti iç etmeyin, ahdinizi bozup gadr etmeyin. Öldürmeden evvel burnunu kulağını kesmeyin (Haram). Çocuk da öldürmeyin. Mesh müddeti yolcu için üç gün üç gece, mukim için bir gün, bir gecedir.
Ravi: Hz. Safvan İbni Assal (r.a.)

11. Kadını (cenazeyi) tek olarak yıkayın. Üç, beş, yedi veya lüzum görürseniz daha fazla yıkayın. Su ve sidrle, sonunda da kâfur kullanın.
Ravi: Hz. Ümmü Atiyye (r.a.)

12. Elbiselerinizi yıkayın, fazla tüylerinizi alın. Dişlerinizi misvaklayın. Süslenin de. Kıyınızı köşenizi de temizleyin. Beni İsrail böyle yapmadı da kadınları zina etti.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Meymun (r.a.)

13. Kapını besmele ile kapadınmı şeytandan korunursun. Kandilini de (Lâmba, ateş gibi) besmele ile ört. Kabını da besmele ile ört, bir çubukla da olsa.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Kapıları kapayın, kırbaların ağzını bağlayın, boş kabı kapatın veya ters çevirin. Kandilleri söndürün. Zira şeytan, kapalı kabı açamaz. (Olur ki fare ateşi devirip yangına sebeb olur.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 76
1. Çocuklarınızın ilk sözü "Lâ ilâhe illallah" olsun. Ölümlerinde de "Lâ ilâhe illallah"ı telkin edin. Böyle olursa bin sene de yaşasa, Allah ondan bir günah sormaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Beni İsrail 71 fırkaya ayrıldı. Ümmetim bundan bir fazladır. Onların içinde dini akılları ile ölçen kimseler kadar zararlısı yoktur. Neticesi, Allah'ın helâl ettiğini haram, haram ettiğini de helâl etmek olur.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

3. Din kardeşinin kabına kovandan su boşaltmak sadakatır. Emri bil maruf ve nehyi anil münker yapmak, din kardeşine iltifat etmek, yoldan taş vs. kaldırmak, kılavuzluk etmek de bir sadakadır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. Aleni selâm verin, yemek yedirin ve Allah'ın emrettiği gibi kardeş olun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Müslümanın en efdali, kendisinin elinen ve dilinden herkesin salim olduğu müslüman, Mü'mini kâmil olanı da ahlâkça iyi olan, namazın efdali kıyamı uzun olan, sadakanın efdali ise eli kısa olanın verdiği sadakadır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Amellerin en efdali mü'min kardeşinin içine sevinç sokmak, onun borcunu ödemek veya yemek yedirmektir. (ekmek de olsa.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. İmanın en efdali; Allah için sevmek ve Allah için buğz etmek, lisanını Allah'ın yâdında çalıştırmak, kendine hoş geleni başkasına da hoş görmek, istemediğini de başkası için de istememeketir. Ya hayır söyle, ya sus.

Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

8. İmanın efdali sabır ve semahattir.(Asıl sabır ilk sadmede yutmak. Acı hapı yuttun bir şey yok. Semahat musameha, hakkının bir kısmını verebilmek.)
Ravi: Hz. Ubeyd İbni Amir (r.a.)

9. İmanın efdali, nerede olursan ol, Allah'ın seninle beraber olduğunu bilmekliğindir.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samit (r.a.)

10. Arz kıt'alarının efdali, mescidlerdir. Cami ehlinin de en efdali, ilk girib, son çıkandır. İlk cemaate gelen ilk müslüman olan gibidir.
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.)

11. Cihadın efdali, zalim amir veya hükümdarın önünde hakkı söylemektir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Cihadın efdali, adamın kendi nefsi ve hevası ile mücadelesidir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

13. Faziletlerin efdali, seni yoklamayanı yoklamak, seni mahrum edene vermek, sana kötü muamele edene af ile muamele etmektir.(Üçünde de tecelli eden şey, kükrediği zamanda nefsine karşı gelmektir.)
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

Sayfa: 77
1. Duanın efdali Arefe günü yapılanıdır. Benim ve Benden evvelki bütün Peygamberlerin söylediği sözlerin efdali: "Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerîke leh" dir.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

2. Duanın efdali kulun: "Allahümmerham ümmete Muhammedin Rahmeten âmme" demesidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Duanın efdali, Rabbinden, dünya ve ahiret için afüv ve afiyet dilemektir. Dünyada ve sonra da ahirette bu oldumu sen iflâh oldun demektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Sadakanın efdali lisanla olanıdır. O da şefaattir. Bu şefaatle esiri kurtarır, kan dökülmesine mani olur, din kardeşine ihsan gelmesine sebeb olur ve bir fenalığı def edersin.
Ravi: Hz. Semüre (r.a.)

5. Şehidlerin efdali, ilk safta, yüzlerini geriye çevirmeden ölünceye kadar harb edenlerdir. Onlar Cennet köşklerinde keyfinden yuvarlanırlar ve Rabları onlara güler. (Bu Allah'u alem öleceği sırada olur.) Rabbın bir kula bir merhalede gülerse ona hesap sorulmaz.
Ravi: Hz. Nuaym (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.)'nin indinde en efdal kimse adil emirlerdir. İnsanlar için Allah'dan alır (yani Allah için insanlara mükellefiyet verir). Yine insanların bir kısmından, bir kısmı için alır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. İbadetin efdali ilim taleb etmektir. (İlimden maksad evvelâ, "Falem ennehû Lâ ilâhe illallah"dır.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Dünyada zahid olmanın efdali ölümü düşünme ve ibadetin

efdali ise tefekkürdür. Ölümden sonrakilerden kim korkarsa kabrini Cennet bahçesi yapar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Hasta yoklamanın en efdali, hastanın yanından çabuk kalkmaktadır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Amelin efdali Allah'ı bilmektir. Amelin azı ilimle faideli olur. Çoğu cehaletle faide vermez.
Ravi: Hz. Müemmel (r.a.)

11. Kur'an surelerinin efdali Bakara suresi, onun ayetlerinin en büyüğü de Ayetil Kürsi'dir. Şeytan, Bakara suresi okunduğunu duyduğu evden çıkar gider.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

12. Amelin efdali niyeti sadıkadır.(Hüsnüniyetin ardı arkası yoktur)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Ölümün efdali, Allah uğrunda ölmek, ikincisi nöbet veya gözcülükte, üçüncüsü hac veya umre yaparken ölmektir. Bedevi veya tüccarken ölmezsen ne mutlu.
Ravi: Hz. Ebû Yezidil Ğavsi (r.a.)

14. Hicretin efdali, Allah'ın hoşlanmadığını terketmendir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

15. Cennet kadınlarının en efdali, Huveylid kızı Hz. Hatice (r.anha), Hz. Muhammed (s.a.s.)'in kızı Fatumatü (Zehra) (r.anha), İmran kızı Meryem (a.s.) Firavun'un ailesi ve Mezahim kızı Asiye (r.anha)dır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 78
1. Sükûtu tefekkür, bakışı ibret ve defterinde çok istiğfar olan kimse iflâh oldu.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

2. Ey Kudeym, emir, kâtip, arif (maruf ve tahsildar) olmadan ölürsen felâhı buldun. (Yani yük altında kalmadan.)
Ravi: Hz. Mikdam (r.a.)

3. Allah'ın hududlarından (kanunlarından) bir haddi yerine getimek, Allah'ın beldelerine kırk gece (bereketli) yağmur yağmasından hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Sana Hakkı getirenden hakkı kabul et. Küçük büyük veya hoşuna gitmeyen birinden de olsa. Ve batılı da reddet. Küçük, büyük veya hoşlandığın bir adamdan da olsa.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

5. (Huzeyfe (r.a.) hazretleri buyurur ki, Peygamber (s.a.s.) efendimiz buyurdu: "Aranızda ne kadar kalacağımı bilemem.") Benden sonra Ebubekir (r.a.) ve Ömer (r.a.)'a tabi olun. Ammar (r.a.)'ın gösterdiği yola gidin. Ve İbni Ümmi Abdirraman (r.a.)'ın ahdine de tutunun.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Kıyamet yaklaştıkça insanların ancak dünyaya tamahları ve Allah'tan uzaklaşmaları artar.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anha)

7. Kertenkeleyi, Kabenin içinde de olsa öldürün.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Yılanları öldürün. Küçük, büyük, beyaz veya siyah olsun. Kim yılan öldürürse Cehenneme fidye olur. Ve yılan da kimi öldürürse o şehiddir.
Ravi: Hz. Serra binti Benham (r.a.)

9. Erkekler arasında kötü iş yapanların (kavmi Lût ameli) ikisini de, hayvanla da yapanın ikisini de öldürün. Mahremi ile de fiili şeni yapanı öldürün.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Kur'an-ı ayda bir kere oku. Dedi ki: "Dahasına kuvvet bulurum." Buyurdu ki, onu yirmi günde bir oku. Dedi ki: "Dahasına kuvvet bulurum." Buyurdu ki Onu on günde bir oku. Dedi ki: "Dahasına kuvvet bulurum'' Buyurdu ki: Onu yedi günde oku.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Amr (r.a.)

11. Kur'an'ı otuz, yirmibeş, on beş, on, yedi günde hatim et. Üç günden aşağı okuyan anlamaz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

12. Uykuya yatınca "Kulya Eyyühel Kâfirun" oku. Bu insanı şirkten çıkarır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Kur'an'ı hüzün ile okuyun. Nazil olurken de öyle oldu.
Ravi: Hz. İbni Büreyde (r.a.)

14. Kalbinizi toplayabildiğiniz kadar Kur'an okuyun. Dağıldımı bırakın.
Ravi: Hz. Cündüb (r.a.)

15. Kur'an'ı Arab şivesi ve Arab makamı ile okuyun. Ehli fıskın ve Nasara veya Yahudi şivesinden de sakının. Benden sonra bir kavim gazel gibi, ruhbanların mersiyeleri gibi okuyacaklar. Onların okudukları Kur'an hançereleri geçmiyecek, onların kalbleri ve onları beğenenlerin kalbleri de fitneye uğramış olacaklardır.
Ravi: H. Huzeyfe (r.a.)

16. Kuran okuyun ve ağlayın. Veya ağlar gibi yapın. Kur'an'ı

kendi edası ile okumayan Bizden değildir.
Ravi: Hz. Saad İbni Ebi Vakkas (r.a.)

Sayfa: 79
1. Kur'an okuyun onunla amel edin. Ondan uzaklaşmayın. Haddi aşmayın. Onunla yemeyin ve dünyalığa alet etmeyin.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Şibl (r.a.)

2. Kur'an'ı yedi harf üzerine okuyun. Hangisini okursanız isabet etmiş olursunuz. Kur'an'la mücadele yapmayın, küfür olur.
Ravi: Hz. Amr İbnil Âsi (r.a.)

3. Benden sonra gelen ümmetimden kıyamete kadar rast geldiklerinize selâm söyleyin. (Resulallah (s.a.s.) Meymune (r.anha)'nın evinde otuz kadar ashabına nasihat ve veda ettiğinde bu hadisi şerifi söyledi.)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Yasini okuyunuz. Onda on bereket vardır: Aç okursa, doyar. Çıplak okursa giyinir. Bekâr okursa, evlenir. Korkan okursa, emin olur. Mahzun okursa, ferahlar. Misafir okursa, seferde yardım görür. Kayıb bulunur ve Hasta okursa, şifa bulur. Ölü üzerine okunursa azabı hafifler. Susayan okursa, suya kavuşur. (Yani hangi hacet için okunursa o hasıl olur.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Peygamberlik derecesine en yakın olan ehli Cihad ile ehli ilimdir. Zira cihad ehli ve ehli ilim Peygamberlerin getirdiği esas üzerine cihad eder ve insanlara yol gösterirler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Kulun, Allah'a en yakın olduğu sıra secdede olduğu sıradır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Allah (z.c.hz.)'nin kula en yakın olduğu sıra, gecenin yarısından sonraki zamandır. O sıra "Zakir olmak" elinden gelirse ol.
Ravi: Hz. Amr İbni Abbas (r.a.)

8. Kıyamette bana mevkice en yakın olacak kimse, ahlâkça en

iyi olanınızdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Havf ile reca yemin etmişler ki: "Kimde yerleşirlerse o adam Cehennem kokusu koklamayacak ve kimden ayrılırlarsa o adam Cennet kokusu koklamayacaktır."
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

10. Geğirmeni kısalt. Zira bu dünyada çok doyan, ahirette çok açlık çeker.
Ravi: Hz. Ebû Cüheyfe (r.a.)

11. Hükmünde isabet edersen on sevap, içtihat edip hata yaparsan (hüsnüniyetle hareket edip) bir sevap vardır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Aralarında hükmet. Zira Allah, kadı ile beraberdir, kasten hareket etmedikçe.
Ravi: Hz. Mağkil İbni Yesar (r.a.)

13. Zenginlerin yanına girip çıkmayı azaltınız. Bu, Allah'ın sizdeki nimetini istihkar etmenize sebeb olur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Şıhhir (r.a.)

14. "İsmit" ile sürmelenin. Hem göze parlaklık verir, hem kirpiklerinizi büyütür.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. "İsmit" ile, uyuyacağınız sırada sürmelenin. Gözyaşına mani olur, Ve kirpiklerinizi büyütür.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 80
1. Cenab-ı Hakk'ın kaza ve kaderinden sonra ümmetimden ekserisinin ölümleri gözdendir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Ümmetimin münafıklarının çoğu, okumuşlarıdır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. İnsanları Cennete en çok Allah korkusu ve iyi ahlâk, Cehenneme ise dudak arası ve bacak arası sokar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Arz üzerinde Allah'ın ordusunun ekserisi çekirgedir. Yemem de, haram da etmem.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

5. İnsan oğlunun hatalarının çoğu dilindedir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Ümmetime Benden sonra en çok tehlikeli insan, Kur'an'ı yersiz yere te'vil eden ve halifeliğe kendini lâyık gören kimsedir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Vahşet (yadırgama, ürkme) halinde şunu söyle: "Sübhânel Melikil kuddûsi Rabbil melâiketi ver'ruh Celleleti's semâvâtü vel ard, bil ızzeti vel ceberût."
Ravi: Hz. Berâ (r.a.)

8. (Efendimiz (s.a.s.)'e mücahidlerin, oruç tutanların, namaz kılanların, zekat ve sadaka verenlerin ve hac yapanların hangilerinin ecirleri daha büyüktür diye sormuşlar) "Zikri en fazla olanın" buyurmuşlardır.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

9. Allah'ı o kadar çok zikrediniz ki size "mecnun" desinler. (Müslüman demez ya. Münafıklar)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. Evlerinizde Kur'an'ı çok okuyun. Kur'an okunmayan evde hayır az, şer çok olur ve ehlini sıkar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Cennetin dikilecek ağaçlarını çok ekin. Zira onun suyu tatlı, toprağı güzeldir. Onun ağaçlarından olan "Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh"ı çoğaltınız.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Cuma günü bana çok salâtü selâm getirin. Kim salâvat getirirse onu bana arz ederler.
Ravi: Hz. İbni Me'sud (r.anhüma)

13. Sübhanallahi Velhamdülillâhi ve lâ ilâhe illallahü vallahü ekber. Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh'ı çoğaltınız. Zira onlar salih amellerdendir. Ağaçların yapraklarını döktükleri gibi bunlar da hataları dökerler. Bunlar cennet hazinelerindendir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

14. Elhamdülillâh'ı çok söyleyiniz. Zira o iki gözü ve kanadı havi olarak kıyamete kadar cennette uçar ve sahibine istiğfar eder.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

15. Ölümü çok yad edin. Kim ki ölümü çok yad ederse Allah onun kalbini ihya eder ve ölümünü âsan eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

16. Ölümü çok zikredin. Zira bu, insanı dünyadan çeker ve günahlardan sıyırır. Ölüm kıyamettir, ölüm kıyamettir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Musa (a.s.)'a salâtı çoğaltın. Ümmetime en yakın olan Peygamberdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. İnsanların en yalancısı san'atkârıdır. (Söz sanatında mahir,

ikna etmeye çalışırken çok yalana düşer)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 81
1. Ulemaya ikram ediniz. Miskinleri seviniz ve onların meclisinde bulununuz. Zenginlere de merhamet ediniz. Mallarında da gözünüz olmasın. (Dünyalığın helâlı hesap, haramı azab, şüphelisi de itabdır)
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

2. Hameleyi Kur'an'a (Kur'an'a sahip olanlara) ikram ediniz. Kim ki onlara ikram ederse, Allah'a ikram etmiş olur. Onlara hürmette de kusur etmeyin. Çünkü onlar Allah indinde Peygamberler gibidir. Yalnız kendilerine vahiy olunmaz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Kur'an'a hürmet ediniz. Onu taşa yazmayın, kerpiçe de. Onu silinen yerlere yazın. Tükürüğünüzle de temizlemeyin, suyla siliniz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Ekmeğe hürmet ediniz. Zira Allah ekmeği mükerrem kılmıştır. Kim ki ekmeğe hürmet ederse, Allah ona bereket verir ve onu zelil kılmaz.
Ravi: Hz. Ebû Sekine (r.a.)

5. Ekmeğe hürmet edin. Zira o, yerin göğün berekâtındandır. Kim ki düşen kırıntıyı yerse, günahı affolunur.
Ravi: Hz. Abdullah ibni Ümmi Haram (r.a.)

6. Ashabıma ve onları takip edenlere, onları da takip edenlere hürmet ediniz. Bundan sonrakilerde yalan zuhur eder. Daha "yemin et" demeden yemin ederler. İstenmeden şahidlik yaparlar. Kim ki Cennetin orta yerin isterse, cemaate katılsın. Tefrikadan sakının. Muhakkak şeytan, yalnız kimselere musallat olur. İki kişiden ise uzaktır. Sakın ha hiç bir adam (yabancı) bir kadınla yalnız kalmasın. Zira üçüncüsü şeytandır. Kim ki hasene yapınca sevinir ve seyyiat yapınca üzülürse o mümindir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Ulemaya hürmet edin. Zira onlar Peygamber varisleridir. Kim ki onlara hürmet ederse, Allah ve Peygamberine hürmet etmiş olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Bana altı şeyi deruhde edin, Ben de size cenneti deruhde edeyim: Namaz, Zekât, Emanet, Ferç, Karın (helâl lokma) ve Lisan.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Müminlerin imanca en kâmili, ahlâkça yüksek olanıdır. Vasıfları: Yanları basık (yani herkes sokulabiliyor) geleni gideni çok olması ve başkalarıyla ülfet etmeleri, hem de kendileri ile ülfet olunmasıdır. Kim etrafı ile ülfet edemiyorsa, onda hayır yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. İneğin sütü şifâ, yağı ilaç, eti ise derttir. (Yani üzerine düşmeye gelmez ve basuru tahrik eder.)
Ravi: Hz. Muleyke binti Amr (r.a.)

11. Yeni giy, mahmud olarak yaşa, şehid olarak öl, Allah sana dünyada ve ahirette gözbebeği (aydınlığı) ihsan etsin. (Efendimiz Hz. Ömer'e rast gelmiş, üzerinde beyaz gömlek varmış "Yeni mi, yıkanmış mı?" demiş ve bu hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Elbiseleriniz arasında beyaz olanını giyin. Zira içlerinde hayırlısı budur. Ölülerinizi de beyazla kefenleyin. En iyi sürme de ismittir. Onunla sürmelenin. Gözünüzü cilâlar, kirpiklerinizi uzatır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Adem (a.s.)'a lâhid yapıldı. Su ile tek olarak yıkandı ve defn olundu. Melekler dediler ki: "Bu Âdem oğlunun sünnetidir."
Ravi: Hz. Übey (r.a.)

14. Şu duaya devam edin: "Allahümme innî es'elüke bismikel Âzam ve Rıdvânikel ekber." Zira bu, Esmai Hüsnadandır.
Ravi: Hz. Hamza İbni Abdulmüttalib (r.a.)

15. Ümmetimin ihlilâttan emin olması, Kureyşle iyi geçinmelerindendir. Kureyş Ehlullahtır, Kureyş Ehlullahtır, Kureyş Ehlullahtır. Kim ki Kureyş'e karşı asker olursa, o şeytanın askeridir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 82
1. Ümmetim, denizde batmaktan emin olmaları için şunu okumalıdırlar: "Bismillâhi mecrâhe ve mürsêhê inne Rabbî le ğafûrur Rahim Ve mâ kaderullahe Hakka Kadrihi."
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

2. Hiç şüphe yok ki o adam "Bismillâh" diyeydi, o yemek size yeterdi. Sizlerden birisi yemeğe başlarken "Bismillâh" desin. Evvelinde Bismillâh demeyi unutursa yarıda: "Bismillâhi evvelehû ve ahirehû" desin.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Bilmiyorsun, Allah Beni Cennette İmran kızı Meryem'e, Musa (a.s.)'ın kardeşi Gülsüm'e ve Firavun'un karısı Mezahim kızı Asiye'ye zevc yaptı.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Bir kul iyilik gördüğünde: "Cezâkellahu hayran" derse, bir mü'mine duada mübalağa etmiş olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Sizden biriniz imamdan evvel başını kaldırırsa, Allah onun başını eşek başı etsin korkmaz mı? Ve siretlerinizin suretleriniz olduğu günden de korkmaz mı?
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Eğer o "Eûzü bi kelimetillâhittâmmâti min şerri mâ halak" dese idi, akşamdan sabaha kadar hiç bir şey ona zarar vermezdi. (Filancayı akreb soktu, uyuyamıyor dediklerinde bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Eğer o "Eûzü bi kelimetillâhittâmmâti min şerri mâ halak" dese idi, akşamdan sabaha kadar hiç bir şey ona zarar vermezdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Sizlerden biriniz her gün bin ayet okuyamaz mı? dediler, "Nasıl okuyalım?" "Elhakümüttekâsür"ü okuyamaz mı, buyurdular.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. (Abdullah İbni Selâm, müslüman olmadan huzura geldi. Üç şey soracağım dedi: 1. İlk kıyamet alâmeti, 2. İlk cennet yiyeceği, 3. Çocuğun ana, babaya benzemesi.) İlk Kıyamet alâmeti, şarktan zahir olup, halkı garba toplıyan ateş, İlk Cennet yiyeceği büyük balıkların karaciğerindeki fazlalık, Çocuğun ana babaya benzemesinde âmil olan şudur: Babanın suyu önden yürürse babaya, ananınki önden yürürse anaya benzer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Erkek gusülde saçını dağıtsın ve öyle yıkasın. Saçının köklerini ıslatıncaya kadar. Amma kadına örgüsünü sökmek borç değil. Üç sefer saçını suyla karıştırması kâfirdir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

11. İnsanlara ne oluyor ki, Allah'ın kitabında olmayan şartları koşarlar. Cenab-ı Hakk'ın kitabında olmayan şart, yüz de olsa batıldır. Allah'ın hükmü uyulmaya daha lâyık, şartı ise daha sağlamdır. Hak, Azad edenindir.(Berîde isminde bir cariye on taksitle azad olmak için on okiye gümüşle Hz. Aişe (r.anha)'ya gelmiş, oda sahibin kabul ederse benim azadlım ol, ben parasını vereyim, demiş. Durum, Peygamber (s.a.s.)'e aksettiğinde yukarıki hadisi şerifi buyurmuşlardır.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Bu resmi buraya koyanlar bilirler ki melâike suret olan yere girmez. Bunu, İbrahim (a.s.) diye yapmışlar. Ne olmuş İbrahim (a.s.)'a İbrahim bunu mu yapar ki ezlâm (fal oku) çekiyor.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Senin o bahsettiğin ehli kitab kabına gelince, başka bulursanız kullanmayın onları. Yok, bulamazsanız yıkayıb kullanın. Besmele ile attığın ok ile avladığını ye, Av köpeğini de

besmele ile salmışsan ve talimli köpek ise, yersin. Talimsiz köpeğinle avladığını, yetişip kesersen yersin. (Köpek talimsiz olur ve ölü getirirse yenmez)
Ravi: Hz. Ebû Salebe (r.a.)

1. Ehli cehennemin, gerçekten ehli olan kısmı ne ölüp o azaptan kurtulur, ne de hayat hazzı bilirler. Lâkin bir sınıf kimseleri yakar, öldürür, kömür halini alasıya kadar. Ve o zaman şefaat olunmak için izin çıkar. Onlar Cennet kıyılarına getirilip, Cennet ehline; "Bunlara onun ırmaklarından dökün" denir. Ve bunlar, yeni biten ot gibi hayat bulurlar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Ümmetim beş tabaka üzeredir: 40 senelikler vefa ve takva ehli, 120 senelikler birbirini yoklarlar, 160 senelikler birbirlerine yüz çevirir ve samimiyeti keserler. Bundan sonra hercümerc içinde kalınır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Ümmetim, ümmeti mübarekedir. Evveli mi hayır, sonu mu bilinmez.
Ravi: Hz. Ömre (r.a.)

4. Ümmetim, ümmeti merhumedir (merhamete uğramış). Ona ahirette azab yoktur. Dünyada verilen zelzeleler, belâlar, fitneler günahlarına kefaret edilir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Ümmetim üç sülüstür. Üçte biri Cennete hesapsız girer. Üçte biri hafif hesaplı girer. Üçte biri temizlenir (cehennemde). Bunun üzerine melekler tarafından Resulallah (s.a.s.)'a duyurulur ki, bunları "Lâ ilâhe illallahu vahdehû" derken duyduk. Allah buyurur ki: "Doğru söylediler. Gerçek mabud ancak Benim. Onları "Lâ ilâhe illallahu vahdehû'' sözü sebebiyle Cennete koyun. Ve günahlarını kâfirler üzerine yükleyin." Bu hal Allahu Tealâ'nın: "Kendi günahlarını yüklenecekler ve onunla beraber diğerlerinin günahlarını da yüklenecektir" mealindeki ayetin tefsiridir.
Ravi: Hz. Avf bin Malik (r.a.)

6. Ümmetim ümmeti merhumedir, ahirette ona azab yoktur.

Kıyamette onlar yerine bedel olarak batıl din ehlinden bir adam verilir. Bu onun cehennemden fidyesidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Kendisi ile tedavi olduğunuz şeylerin en iyisi hacamat ve kustu bahridir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. İmril Kays, şairleri Cehenneme götüren bir önderdir. Dünyada anılan, fakat ahirette unutulmuş bir adamdır.
Ravi: Hz. Ferve ibni Said (r.a.)

9. Yetimin başını öne doğru, babası öleni de arkaya doğru mesh et.
Ravi: Hz. Muhammed ibni Süleyman (r.a.)

10. İman, adamı veraya (haram, şüphesi olandan sakınmaya) götürür. Allah'ın verdiğine razı olan Cennete girer. Gerçekten Cennete talib olan adam, Allah uğrunda levm edilmekten (kınanmaktan) korkmaz.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. İbrahim (a.s.)'ın suhufu Ramazanın birinde, Tevrat altısında, İncil onüçünde, Zebur, onsekizinde ve Kur'an ise yirmidördü yirmibeşe birleştiren gecede indirildi.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

Sayfa: 84
1. Kur'an yedi vecih üzere nazil oldu. Kur'an'la cidal küfürdür. Bildiğinizde amel ediniz. Bilmediğinizi ehline bırakınız.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kur'an on vecih (kesim) üzerine indirildi. Bunlar: Korkutucu, Müjdeleyici, Nâsih, Mensuh, Nasihat, Temsil, Muhkem, Müteşabih, Helâli bildiren ve Haramı bildiren ayetlerdir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Kur'an yedi vecih (lügat) üzerine indirildi. Her vechin iç yüzü ve dış yüzü var. Hududu var, inkişaf noktası var.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Kur'an yedi kesim üzerine indirildi. Bunlar: Emir, Nehiy, Müjde, Korkutma, Cedel, Kıssa ve Misallerdir.
Ravi: Hz. Ebû Kulate (r.a.)

5. Kur'an yedi kapıdan yedi vecih üzerine indirildi. Her kısmı Kâfi ve Şâfi'dir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Kur'an üç mekânda, Mekke, Medine ve Şam'da (Tebük Şam'dan sayılır.) indirildi.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Din kardeşine, zulme uğradığında da, zulmünde de yardım et. Denildi ki: "Mazlûma yardım ederiz. Zalime nasıl yardım edeceğiz?" Zulmünden men edersin, bu ona yardımdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Resulallah'ın dini üzerine sefere çıkın. Ancak; İhtiyar, kadın ve çocuklara ilişmeyiniz. İslâh ve ihsan ehlinden olunuz. Ganimetleri iç etmeyiniz. Allah, muhlisleri sever.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Kureyşe bakınız, sözlerini dinleyiniz. Yaptıklarına bakmayınız.

Ravi: Hz. Amir (r.a.)

10. Kendinizden aşağı olana bakın, yukarı bakmayın. Bu, Allah'ın size verdiği nimeti küçümsememek için daha uygundur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Kendileriyle oturduğunuz ve ilim aldığınız kimselere bakınız. Zira ahir zamanda şeytanlar insan şeklinde temessül edecekler. Onların yanlış hadis uyduracakları endişesiyle memleketini, ismini, babasının ismini, aşiretini tahkik edin. Ayrıldığında onu kaybedersiniz.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

12. Kimin evinde oturuyor, nerede sakin oluyor, kimin yolunda yürüyorsunuz bakınız.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

13. Şeytan kaçtı mı? Şeytan kaçtı mı? Şeytan kaçtı mı? Ya Ömer (r.a.). Kur'an'ın hepsi (haktır, kâfidir ve şafidir) gerçektir. Mağfiret azaba dönüştürülmedikçe, helâli haram, haramı da helâl kılmadıkça.
Ravi: Hz. İshak (r.a.)

14. Ağızlarınızı temizleyin. Zira ağız içi Kirameyn kâtiplerinin meskenleridir. Dilinizi kalem, tükürüğünüzü mürekkep edinirler. Onlar için, ağızdaki yemek artıklarından daha kötü bir şey yoktur.
Ravi: Hz. İbrahim ibni Hassan (r.a.)

15. Evlâd analarını nikâh ediniz. Ben kıyamet gününde diğer ümmetlere karşı o evlâdlarla iftihar ederim.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 85
1. Çoğu sekir veren şeyin azından da nehyediyorum.
Ravi: Hz. Amr ibni Sa'd (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) bir şeyi bir kula takdir ettiğinde, onu çevirecek hiçbir şey yoktur.
Ravi: Hz. Muhallet ibni Ukbe (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) kullara nikmet (musibet) murad ettiğinde, çocuklar ölür, kadınlar doğurmaz ve içlerinde rahmete şayan bir kimse yoksa başlarına belâ gelir.
Ravi: Hz. Huzeyfe ibni Yemani (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) bir kulu helâk etmek murad ettiğinde, önce ondan "haya" alınır. O zaman o kimse buğza lâyık olarak Allah'ın huzuruna mülâki olduğunda kendisinden "emanet" alınır. Ve hain tanınır. Böyle olunca "Rahmetten tard" olunur. O zaman lânete lâyık hale gelmiş olur. Ve o zamanda "İslâm hırkası" üzerinden alınır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Allah (z.c.hz.) bir ev halkını sevdiğinde, aralarında mülâyemet kaim olur.
Ravi: Hz Cabir (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) bir kavmi sevdiğinde, onlara belâ musallat eder. Sabreden mükâfata nail olur, sızlanan da cezaya.
Ravi: Hz. Muhammed bin Lebid (r.a.)

7. Allah kulunu sevdiğinde, rızkını yetecek kadar verir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Allah bir kulu sevdiğinde, mescide kayyum eder. Sevmezse hamama hizmetçi eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Allah, bir kula hayır murad ettiğinde, onu müptelâ eder. Ve

ona meşgul olacak mal ve evlâd bırakmaz. (Kendisi ile meşgul eder.)
Ravi: Hz. Utbe (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) bir Peygambere bir geçimlik verdiğinde ve onu da ahirete aldığında, bu geçimlik, onun yerine geçenindir (halifenin).
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) kuluna bir nimet verdiğinde, o nimetin eserinin o kul üzerinde zahir olmasını sever.
Ravi: Hz. İmran ibni Hasin (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.) hilâfet için kul yarattığında alnını mesh eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.) bir ümmete gadab edip azab vermemiş ise, zahireleri pahalanır, ömürleri kısalır, tüccarları ticaret edemez, yağmurları azalır ve başlarına da şerirleri musallat olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

14. Allah (z.c.hz.) hilâfet için kul yarattığında nasiyesini (alnını) mesh eder ve onu sevmiyen göz olmaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Allah (z.c.hz.) ehli arza belâ verdiğinde, camileri ibadetle şenlendirenlere bunu uğratmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. Allah (z.c.hz.) Bana bir horozdan bahsetmeme izin verdi. Ayakları arza batmış, boynu Arşı Alânın altında bükülmüş, O horoz diyor ki: "Seni tesbih ederim. Şanın ne büyüktür." Buna cevap verildi ki: "Allah'a yalan yere yemin edenler O'nun azametini bilemez."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Allah (z.c.hz.) bu dini kendisi için halis etti. Bu din için önde gelen cömertlik ve güzel ahlâktır. Bununla dininizi bezeyin.
Ravi: Hz. İmran ibni Hasin (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) Benim yüzümü Şam'a, arkamı Yemen'e verdi ve Bana dedi ki: "Ya Muhammed (s.a.s.), önündekini Sana ganimet, arkandakini meded ettim." İslâm artmaya devam eder, Şirk ve ehli azalmakta devam eder. Ve hatta iki kadın korkmadan Havrâ'ya kadar gider. Ve nefsim yed-i kuretinde Olana yemin ederim ki, din gökteki yıldız gibi şereflenmedikçe dünya yıkılmaz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) insanların içindan Arab'ı, Arab'dan Kureyş'i ve ondan da Beni Haşimi, ondan da Ehli Beytimi ve ondan da Beni seçti. Hz. Hamza (r.a.), Hz. Ali (r.a.), Hz. Cafer (r.a.), Hz. Hasan (r.a.), Hz. Hüseyin (r.a.)'nın içinden.
Ravi: Hz. Hubeşi (r.a.)

4. Hastanın inlemesi tesbih, bağırması tehlil, nefes alıp vermesi sadaka, uyuması ibadet, bir taraftan bir tarafa dönmesi ise cihattır. Allah melâikelere buyurur ki: "Kuluma sıhhatinde yaptığı en iyi ameli yazınız." Kalktığında da günahsız kalkar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) sizi üç halden emin etti: Size Peygamber beddua edip de mahvolacak değilsiniz. Ehli küfür sizi mahvedecek kadar galebe edecek değil. Dalâlet üzerinde ittifak edecek değilsiniz. Allah (z.c.hz.)'nin eli (rahmeti) cemaatle beraberdir. Müslümanların çoğunluğuna tabi olun. Ayrılan Cehenneme ayrılır. Sizi bu üç şeyden emin etti ve şu üç şeyden ise korkuttu: Duhan, mü'mini nezle gibi tutar, kâfiri ise şişirtir ve mafsallarını çıkartır. Dabbe, Deccal (ki bütün Peygamberler bunun şerrinden Allah'a sğınmışlardır.)
Ravi: Hz. Ebû Malik (r.a.)

6. Allah (z.c.hz) Bana ashab seçti. Ve onları Bana arkadaş, hısım ve yardımcı kıldı. Benden sonra gelecekler arasında bunlara kötü söz söyleyenlere rastlarsanız, onlardan kız alıp vermeyin, onlarla beraber yemek yemeyin, onlarla beraber namaz kılmayın ve onların cenaze namazını da kılmayın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Allah (z.c.hz.) Beni seçti. Benim için de ashabı seçti. Onlar bana yardımcı ve akraba olur. Kim ki onlara fena söz söylerse. Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların lâneti onun üzerine olsun. Kıyamette Allah, böyle kimselerden, ne farz ve ne de nafile ibadet kabul etmeyecektir.
Ravi: Hz. Abdurrahman ibni Salim (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bir kaderin hükmünü infaz etmek isteyince, akılları başlardan alır. Hüküm yerini bulunca, akıllar geri verilir. Ve o zaman kendilerine nedamet gelir.
Ravi: Hz. Cafer bin Muhammed (r.a.)

Sayfa: 87
1. Muhakkak Allah Tealâ Bana Bedir'de, Huneyn'de şu sarıklardan takan meleklerle yardım etti. Sarık, küfürle iman arasında ayırd edici bir alâmettir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) Bana, insanlara müdara etmeyi (aşağıdan almak) emretti. Farzları yerine getirmeyi emrettiği gibi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

3. Allah (z.c.hz.) derdi de, devayı da inzal etti. Her derde de bir deva verdi. Onun için tedavide haram kullanmayın.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) gökten yere dört bereket inzal etti. Demir, ateş, su ve tuz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Allah (z.c.hz.) arefe günü arafattakileri umumi olarak melâikelere takdim etti. Hazreti Ömer'i ise hususi takdim etti. Gök yüzünde hiç bir melek yoktur ki Ömer (r.a.)'i sevmesin, hürmet etmesin. Yer yüzünde de hiç bir şeytan yok ki ondan kaçmasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Ümmetim için, nefislerine söyledikleri affedildi. Ağıza ve tatbik mevkiine konmadıkça.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) ümmetimin içinde olan vesveseleri affetti. Ağıza ve fiiliyata çıkmadıkça. Cebren yapılanları da affetti.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bu cemiyetinizde size büyük bir lütufta bulundu. Sizin günahkârlarınızı iyilerinize bağışladı. İyilerinize istediğini verdi. Ve buyurun (Arafat'tan) dönelim dedi.

Ravi: Hz. Bilâl (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) yıldızları gök ehline eman kıldı. Yıldızlar döküldüğünde semanın inkirazı yaklaşmıştır. Allah, ashabımı da ümmetime eman kıldı. Ashabım gidince ümmetim için inkiraz yaklaşmıştır.
Ravi: Hz. Abdullah (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) tevbe için mağribte bir kapı yarattı. Genişliği yetmiş yıllıktır. Güneş garbtan doğmadıkça bu kapı kapanmaz. Bunlar ayet istiyorlar. "O günde iman edeceklerin imanı fayda vermiyecektir."
Ravi: Hz. Safvan ibni Assal (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) güzeldir, güzelleri sever. Bir kula nimet verdiğinde eserinin üzerinde görülmesinden hoşlanır. Fakirken veya fakir değilken bir kimsenin fakirliğini ortaya çıkarmasını sevmez. Kibir, Halıkı üzer ve mahlûkatı kızdırır.
Ravi: Hz. Yahya ibni Ca'de (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

12. Allah (z.c.hz.) mürayilerin hepsine cenneti haram etti. (dinindeki riyadan mürayilik). İnsan iyi giyinmekle iyi olmaz. İyilik itminan ve sekinetledir (ağır başlılık).
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.) Rahimdir, Hayat sahibidir, Kerimdir. Kullarının ellerini kaldırmasında, üzerine bir hayır koymamaktan haya eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

14. Allah (z.c.hz.) arz halkını zulmette yarattı. Sonra onların üzerine nurundan bıraktı. Bu nur kimlere isabet ettiyse iman etti. İsabet etmeyen dalâlette kaldı. Artık yeni bir şey olacak değil. Yazılanlar meydana gelecek.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma).

15. Allah (z.c.hz.) Levhi Mahfuzu beyaz inciden ve kenarlarını

da kırmızı yakuttan yarattı. Kalemi de, yazısı da nurdur. Allah'ın her gün 360 nazarı vardır. Bunlar da öldürmek, diriltmek, zelil etmek gibi hassalar vardır. Allah (z.c.hz.) her şeyi dilediği gibi yapar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma).

Sayfa: 88
1. Allah (z.c.hz.) yüz rahmet yarattı. Bunlardan birini halka taksim etti. Doksan dokuzunu kıyamete bıraktı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Allah (z.c.hz.) yüz rahmet yarattı. Her bir rahmet gök ile yer arasını dolduracak kadardır. O rahmetten biri mahlûkat arasında taksim edilmiştir. Bu sebeble valide çocuğuna acır, bu sebeble vahşi hayvarlar ve kuşlar su bulup içer ve bununla mahlûkat birbirine merhamet eder. Kıyamette 99 rahmeti 99 misli yapar ve onları müttakilere tahsis eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) bin türlü varlık yarattı. Altı yüzü denizde, dört yüzü karadadır. Bunlardan en evvel helâk olacak olanı çekirgedir. Diğerleri de kopmuş boncuk dizisi gibi bunu takip ederler.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) dört şey yarattı, onlara da dört şeyi destek etti: Zahire kıtlığını züht ile yarattı ve Hicaz'a bıraktı. İffeti yarattı, gafleti ilâve etti ve Yemen'de bıraktı. Bolluğu yarattı. Taunu kattı, Şam'a yerleştirdi. Fıskı, fücuru yarattı. Yanına parayı kattı, Irak'a yerleştirdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Allah (z.c.hz.) Cennette bir Rîh (rüzgâr, koku) yarattı. Bu, bir kapısı olan yedi yıllık bir saha içine alınmıştır. Size bazen tatlı rüzgârlar gelir. Bu, o kapının aralanmasından esen rîh'tır. Şayet bu kapı açılsa gökle yer arasını helâk eder. Allah indinde buna "Ezyeb", sizin lisanınızda da "Cenup rüzgârı" denir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.).

6. Allah dünyayı yarattı, amma ona bakmadı. Ancak ibadet ehlinin makamlarına nazar etti. Zaten kıyamete kadar diğerlerine bakacak değildir. Dünyaya buğz ettiği için onu "Makten" (helâk ederek) ortadan kaldıracaktır. Dünyayı da hiç

bir zaman ahirete tercih etmedi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) Adem'in Hamurunu kırk gün, kırk gece yoğurdu. Aldı, ikiye kesti. Sağ tarafa iyiler, sol tarafa habisler ayrıldı. Sonra tekrar yoğurdu. Onun içindir ki iyilerden kötü, kötülerden iyiler çıkabilir.
Ravi: Hz. İbni Me'sud (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) buyurdu: "Biz malı insana ibadet için ihsan ettik. Namazını kılsın, zekâtını versin." Bu Adem oğlu bir vadiye sahip olunca ister ki, ikincisine de sahip olsun. İkincisine sahip olunca ister ki, üçüncüsüne de sahip olsun. Adem oğlunun karnını toprak doldurur. Sonra bir kısmına Allah tevbe nasib eyler.
Ravi: Hz. Ebû Vagıd (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) buyurdu ki: "Bir kimse Benim yolumda, Benim rızam için gazaya çıkarsa ve imanı da varsa, bu adam Benim zimmetimdedir. Ya onu orduda öldürür, Cennete yollar veyahutta sağ olarak, ecir ve ganimetle evine kavuştururum."
Ravi: Hz. Malik El Eş'ari (r.a.)

1. Allah (z.c.hz.) hayayı ona ayırdı. Birini erkeklere, dokuzunu kadınlara verdi. Böyle olmasaydı kadınlar, erkeklerinizin ayakları altında, hayvanlarda olduğu gibi, dökülürledi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Allah (z.c.hz.) şu üç şeyi mekruh kıldı: Kur'an okurken konuşmayı, Yüksek sesle dua etmeyi, Secdede dirsekleri yere yapıştırmayı.
Ravi: Hz. Muammer (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) sizin için şu üç şeyi mekruh gördü: Kıl-ü kâl ve çok sual sormak, mal telef etmek ve müracaatı reddetmek, kızları diri gömmek ve anaya asi olmak.
Ravi: Hz. Ammar İbni Yesar (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) devasını vermediği hastalık vermedi. Bilen bildi, bilmiyen bilmedi. Yalnız ölüme çare yok.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) devasını inzal etmemiş hiçbir hastalık vermedi. Kocamak müstesna. Bakınız inek sütüne. Zira inek her ottan yer.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Allah (z.c.hz.) size haram ettiği şeyde şifa halk etmedi.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

7. Allah (z.c.hz) üç şeyden başkasını eli ile yaratmadı. Diğerleri, "Ol" dedi, hemen oldu. Levhin kalemi, Adem (a.s.), Cenneti Firdevs. Ve bu Cennete buyurdu ki: "Hasis, sende, Bana komşu olamaz. Deyyus (ırzını kıskanmıyan) senin kokunu bile duyamaz." (ki bu Cennetin kokusu beş yüz yıllık mesafeye gider.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) havarisi olmayan hiç bir Peygamber

göndermedi. Bu yardımcılar, Peygamberlerinin arkasında Allah'ın dilediği kadar dururlar. Orada Allah'ın kitabı ve Nebisinin sünneti ile amel edilir. Ondan sonra Umera gelir. Bunlar kürsülerde otururlar. Bildiğiniz şeyleri söylerler. Reddettiğiniz şeyleri yaparlar. Onları gördüğünüz zaman, kendileri ile mücadele etmek her mü'mine borçtur. Fiilen, sözle veya kalbi ile mücadele etmek. Bunun gerisinde müslümanlık yoktur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. Allah (z.c.hz.) halini ifadede sadık olan bir sâile yapılan yolsuz muameleye, kendine yapılmış gibi gadap eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) kulunu, yediğinde veya içtiğinde, bir defa dediği "Elhamdülillâh" sözünden dolayı Cennete koyar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) mü'min kuluna belâyı yetiştirmeyi deruhde eder. Bir babanın evlâdına hayır yetiştirmek istemesi gibi. Ve yine onu, bir hastaya yemek perhizi yaptırıldığı gibi, dünyadan korur.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.) Zekâtı, malınızın geri kalanının güzelleşmesi ve temizlenmesi için farz kıldı. Mirası da sizden sonrakiler için. Bak sana haber vereyim; en iyi hazine saliha kadındır. Kocası yüzüne bakınca, içi açılır, bir şey emrettimi yerine getirir ve kocasının gıyabında onun ırzını ve malını korur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Allah (z.c.hz) şu üç taifeye güler (Hem hoşnut olur, hem taltif eder.): Namaz safındakilere, gece yarısı namaz kılanlara, saffı harbde fisebilillâh cihad edenlere.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Allah (z.c.hz) Şabanın onbeşinci gecesinde (Berat gecesi) bütün halkı mağfiret eder. Müşrik ile Müşahin (Din kardeşine karşı bozuk yürek taşıyan)'ı etmez.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) sizlerden birisi için bir lokma veya hurmayı öyle büyütür ki, evlâdınızı veya bir tayı büyüttüğünüz gibi. Ve bu lokma kıyamete kadar Uhud dağı gibi olur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Allah (z.c.hz.) bir haseneyi iki milyon hasene yapar mı, yapar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) erkeğin ailesi ile lâtifeleşmesinden hoşlanır ve bundan dolayı ikisine de sevap yazar. Ve rızıklarını da helâlinden artırır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) kulu, rızkı ile mübtelâ kılar; Onun amelini sınamak için. Kul kaderine rıza gösterirse geçimi mübarek olur. Göstermezse mübarek olmaz.
Ravi: Hz. Abdullah ibni Şıhhiri (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) İslâmiyette kocayan kuluna âzab etmeye haya eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bir ok sebebiyle üç kişiyi cennete kor: Silâhı yapan, yapana yardım eder, o silâhı cephede kullanan.
Ravi: Hz Hüreyre (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) bir sadaka sebebiyle yetmiş türlü fena ölümü men eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) mü'mini, sırf ona ikramdan dolayı, mübtelâ eder.
Ravi: Hz. Abdullah ibni İyas (r.a.).

11. Allah (z.c.hz.) bir salih müslüman sebebiyle yüz komşudan belâyı def'eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Allah (z.c.hz.) kula, yaptığı bir günahtan dolayı fayda ihsan eder. (tevbe ve nedametle Allah yoluna yaklaşır)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Allah (z.c.hz.) bir kulu, kıyamet gününde öyle ayıblar ki, bütün komşuları, akraba ve onu tanıyanlar: "Eyvah, sen de adamsın ha. Bunların hepsini Allah'a karşı yaptın ha. Halbuki dünyada iyi görünürdün" derler. (Günahını, Allah'tan haya ederek saklarsa onda ümid var)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Allah (z.c.hz.) her gün kullarına 360 nazar eder ve her nazarında ihya eder, imha eder. Bu da halka olan muhabbetindendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Allah (z.c.hz.) Kur'an'a susar, ve onu ehlinden dinler
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

16. Allah (z.c.hz.), bilerek zulmetmedikçe kadı ile beraberdir. Zulmedince onu kendi kendisine bırakır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebu Evfa (r.a.)

17. Allah (z.c.hz.) zulmetmedikçe, kadı ile beraberdir.

Zulmedince himayesini çeker. Ve onu şeytanla yalnız bırakır.
Ravi: Hz. İbni Ebu Evfa (r.a.)

18. Allah (z.c.hz.) borcunu ödeyinceye kadar borçlu ile beraberdir. Bu borç Allah'ın hoşlanmadığı bir borç olmadıkça.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

19. Allah (z.c.hz.) tek'tir. Tek namazı (Salâtı vitri) sever. Ey ehli Kur'an siz de tek yapın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

1. Allah (z.c.hz.) ümmetimden 400.000 kişiyi Cennete sokacağını vaad etti. Ebu Bekiri Sıddık (r.a.): "Ziyade et, ziyade et. Ya Resulallah " dedi. Peygamber (s.a.s.) efendimiz de ellerini bir araya getirip Allah'a yalvarmıştır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) ve melekleri ön safa salât eder. Ve müezzin sesinin uzandığı saha kadar mağfirete mazhar edilir. Ve onu canlı, cansız bütün mahlûkat tasdik eder. Ve namaz kılanlarınızın ecri kadar ona da (müezzin) ayrıca mükâfat verilir.
Ravi: Hz. Berâ (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) ve melekleri, saflarının aralarını vasledene salât eder. (Allah rahmet, melekler istiğfar eder.) Bir boşluğu doldunanın ise bu sebeble derecesini bir derece yükseltir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Allah (z.c.hz.) ve melekleri ilk saffa salât eder. Safları düzeltin, omuzları birleştirin ve kardeşinize mülâyim bulunun. Boşlukları doldurun. Zira şeytan aranıza -Hicaz koyunu gibi- girer. (Bu koyun kavruk olur)
Ravi: Hz. İbni Umame (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) ve melekleri ve hatta denizde balıklar ve yuvasındaki karınca bile, insanlara hayır talim edenlere salât ederler.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) ve melekleri Cuma gününün sarıklılarına salât ederler.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) fahişi de (haddini bilmiyen erkek) mutefahhişi de (haddini bilmeyen kadını) sevmez. Fuhuş ve tefahuş açık olmadan, komşular fenalaşmadan, hainler emin, eminler hain sayılmadan, akrabalık arasında soğukluk olmadan, kıyamet

kopmaz.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

8. Allah gazab etmez (durup dururken), Gazab ettiğinde de bundan dolayı melekler tesbihe dururlar. Çocukları, masumları Kur'an okurken gördüğünde Allah'ın rahmeti artar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Allah (z.c.hz.) hususi bir zümrenin ameli ile topluma âzab vermez. Şayet toplum, gücü yettiği halde, hususi zümreye aldırmaz ise, hepsine âzab eder.
Ravi: Hz. Adiy bin Amire (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) kullarının içinden ancak "Lâ ilâhe illallah" (dememekte inad edene) âzab eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Allah (z.c.hz.) ilmi kullarından soyub almaz, ancak âlimleri alır. Bu şekilde âlimsiz kalanlar, cahil kimseleri önder edinirler, onlar da ilimsiz fetvalar verirler. Ve hem kendilerini, hem de başkalarını saptırırlar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Allah (z.c.hz.) zaiflerinin hakkını vermeyen ümmeti takdis etmez.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Allah (z.c.hz.) amelden ancak halis olanını kabul eder.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.).

Sayfa: 92
1. Allah (z.c.hz.) (dinde, amel ve inanışta) bid'at ehlinin ne duasını, ne zekâtını, ne haccını, ne namazını, ne de sadakasını kabul eder. Yani hiç bir şeyini kabul etmez. Nihayet bunlar, kılın hamurdan çekilişi gibi, dinden çıkarlar.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) uyumaz ve uyumak ona lâyık değildir. O, alçaltmak istediğini alçaltır, yükseltmek istediğini de yükseltir. Kulun gece amelleri, gündüz ameline başlamadan önce ve gündüz ameli de gece amelinden önce Allah'a yükseltilir. Allah'ın hicabı nurdur. Hicabını açsa idi, nazarının her erdiği, yanardı. (Yani bütün mevcudat yanar. Hicabları bir nebze evliyaya açılır)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) doğru konuşan lâtifeciyi muahaze etmez.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Allah (z.c.hz.) sizin suretlerinize ve mallarınıza değil, kalbinize ve amellerinize bakar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) sizin cisminize bakmadığı gibi, soyunuza, mal ve mülkünüze de bakmaz. Kim de ki salih kalb bulunur, ona muhabbet eder ve salih nazarla bakar. Siz Ademoğulları, hanginiz daha muttaki olursanız Bana daha sevgiliniz o olur. (Takva da ilim, irfan ve akla göre olur.)
Ravi: Hz. Ebû Malik el Eş'ari (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) saçını, sakalını siyaha boyayanın, kıyamette yüzüne bakmaz.
Ravi: Hz. Amir (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) cömert kâfiri Cehenneme gönderirken, Cehennem kapıcısına emreder ki: "Bunu içeri al ama, cömertliği derecesinde hafif tarafına koy."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Allah (z.c.hz.) kendini ibadete vermiş olan genci meleklerine takdim eder: "Bakın kulum Benim için şehvetini bırakıyor." Kula hitaben de: "Sen Benim nazarımda bazı muhterem meleklerim gibisin" buyurur.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) fisebilillâh kılıcını kuşananı meleklerine takdim eder. Melekler de ona bu vaziyette iken istiğfar ederler.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) kıyamet gününde bir münadi gönderip nide ettirir: "Ademe söyleyin Cehennemlikleri göndersin." Adem (a.s.) der ki: "Ne kadarını?" Denir ki: "Her 100 kişide 99'unu." Siz bilir misiniz insanlar arasında ne miktardasınız? Siz insanlar arasında bir devenin üzerindeki ufak bir tüy kısım kadarsınız.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. Allah (z.c.hz.) her kaba, haris ve mütekebbir olan kimseye ve çarşılarda da sesi çok çıkanlara buğz eder. Bu adamın gecesi leş, gündüzü merkeb gibidir. Dünya için bilir, ahiret içinse anlamaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.) doyduğundan fazla yiyeni, taattan gafil olanı, sünneti terk edeni, Peygamberinin âline buğz edeni, komşusuna eza edeni ve zımmilere zulmedeni sevmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.) kibirlileri, ferih ve fahur adamları sevmez. Hazin kalblileri sever. (Yürek sıkıntısı kaderine razı olmamaktan gelir)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

14. Allah (z.c.hz.) her şeyde rıfk ve mülâyemeti sever.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 93
1. Allah (z.c.hz.) üç kimseyi sever, üçüne de buğz eder. Sevdikleri kimseler: Fisebillâh gaza eden, sabırla ve ihtisapla (ecrini ümid ederek) ölünceye kadar harp eden; Eza eden komşusuna, Allah onu, elinden kurtarıncaya kadar sabreden; Bir cemaatle sefere çıkan, geceleyin uyku bastırıp inip uykuya yattıklarında kalkıp temizlenen ve Allah'dan ümid ve korku ile namaz kılan. Buğz ettiği kimseler ise: Başa kakıcı, hasis; Böbürlenen kibirli kimse; Çok yemin eden tacir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) faslı (ayırd edici olmayı) sever. İş, söz ve hatta namazda bile.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) aksırmayı sever. Esnemekten ise hoşlanmaz. Sizden birisi aksırıp, "Elhamdülillâh" dedi mi, duyan her müslümanın "Yerhamükellah" demesi vacib olur. Esnemek ise şeytandandır. Esnemek gelince, elinizden gelirse geri çevirin. Biriniz "haa" diye esnerse şeytan güler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) üç yerde sukûtu sever: Kur'an okunurken, Cephede düşmanla karşılaşınca ve Cenazede.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkan (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) rıfkı ve mülâyimliği sever. Ondan hoşlanır ve ona yardım eder. Şiddetle hareket edildiğinde ise yardım etmez.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) istediği kula, kıyamet gününün uzunluğunu bir farz namazı vakti kadar duyurur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) sizin için şu üç şeyi hoş görür, üç şeyden de hoşlanmaz. Hoşlandıkları: Kendisine kul olup, O'na kimseyi şerik koşmamak; Allah'ın ipine (Kur'ana) hep birlikte yapışıp asla

tefrikaya düşmemek; Başınızdaki emirinize hayırhahlıkta bulunmak. Hoşlanmadıkları ise: Çok konuşmak, çok sual sormak ve mal telef etmek.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bir kavmin içindeki bir kimseyi, diğerlerini mağfiret ettiği halde, mağfiret etmemekten haya eder.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) Berat gecesinde (Şaban'ın 15'i) mü'minleri mağfiret eder, Kafirleri bırakır. Kin sahiplerini de, bu huylarını bırakıncaya kadar, mağfiret etmez.
Ravi: Hz. Ebû Sa'lebe (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) ehli tevhide, Cehennemde, imanlarının noksanı kadar âzab eder. Sonra, imanları sebebiyle ebedi olarak Cennete sevk eder. (İmanı tamamlamak ameli salihle olur.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) dünyada insanlara âzab edenlere kıyamette âzab eder.
Ravi: Hz. Hişam bin Hakim (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.) bir kimseye ahiret niyeti üzerine dünyayı verir, ama, dünya niyeti üzerine ahireti vermekten çekinir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.) bir fasıkın dünyada övülmesine gabad eder. (Öyle ki arşı alâ titrer)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Allah (z.c.hz.) kendisinden dilekte bulunmayan kimseye gadab eder. Bunu da Allah'tan başkası yapmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Allah (z.c.hz.) kulunu, hicab vaki olmadıkça, affeder. Bu husus soruldu. Buyurdu ki: Hicab vaki olması ruhun müşrik olarak (yani imansız olarak) çıkmasıdır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) sadakayı kabul eder. Ve onu sağ eliyle alır ve büyütür. Sizden birinizin bir tayı büyüttüğü gibi. Öyleki bir lokma (kıyamete kadar) Uhud Dağı kadar büyür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Arzdaki halka azab murad ettikte, camileri şenletenlere, Benim için birbirini sevenlere, seher vaktinde istiğfar edenlere bakıb, azabtan vazgeçerim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben kulumun zannındaki gibiyim. Hayır ise hayır, şer ise şer (Yani kulum beni nasıl bilirse öyle bulur.)
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) Cehennem ehlinin azâbı en az olanına der ki: "Arz üzerindeki bütün şeyler senin olsaydı, bu günkü vaziyetin için onları feda eder miydin?" O da: "Evet" der. "Ben senden, sen Ademin sulbünde iken, bu istediğimden çok ehven bir şey istedim. Ben sana illâ şirk etme dedim. Sen şirkten ayrılmadın." diyecek.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Oruç Benimdir. Ona mükâfatını Ben veririm." Oruçluya iki ferah vardır: Biri iftarda, ikincisi Allah'a kavuştuğunda mükâfatını alacağı zaman. Muhammed (s.a.s.)'in nefsi yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, Oruçlunun ağız kokusu Allah'a, amber kokusundan daha güzel gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) buyurur ki: "Birbirlerine ihanet etmedikçe iki

ortağın üçüncüsü Benim. Ederlerse aralarından çıkarım."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ey Adem oğlu! Benim ibadetim için elini meşgaleden çek ki, senin kalbini zenginlikle doldurayım. İhtiyacını da kapatıyım. (Biri ihtiyacını temin etmek, ikincisi ihtiyacını gözüne göstermemek) Eğer böyle yapmazsan o vakit senin ellerini meşgale ile doldurur ve ihtiyacını da örtmem."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) her gün şöyle buyurur: "Ben sizin Aziz Rabbinizim. İki cihanda aziz olmak istiyen Azize itaat etsin."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) kıyamette şöyle buyurur: "Nerede Benim Celalimden ötürü muhabbet edenler? Onları kendi gölgemde (Arşın gölgesinde) gölgelendireceğim. Öyle bir günde ki, o günde Benim gölgemden başka gölge yoktur."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Humma (sıtma, tifo) benim ateşimdir. Ben onu mü'minlere ahirette ateşleri kalmasın diye veririm."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.) hasta için, hastalığı devam ettikçe sağlıklı iken yaptığının en efdalini yazdırır. Yolculuktakine de hazardaki amelinin en efdalini yazar.
Ravi: Hz Ebu Musa (r.a.)

Sayfa: 95
1. Allah (z.c.hz.) kıyamet gününde şiddetsiz, yüksek bir nida ile şöyle nide eder: "Ey kullarım! Ben ki Benden başka Rabbınız yok. Ben Erhamürrahiminim. Ahkemül Hakiminim, Esraül Hasibinim (Hesabları çabuk görenim). Korkmayın, mahzun da olmayın hüccetlerinizi hazırlayın. Cevaplarınızı çabuk verin. Şüphesiz siz mes'ulsünüz ve sorguya çekileceksiniz. Ey Melekler! Kullarımı hesap vermek üzere, parmaklarının ucunda saf halinde dizin."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) hasta ziyaret eden kimse için yetmiş bin meleği istiğfara memur eder. Ertesi günün aynı vaktine kadar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) size analarınızı tavsiye eder, analarınızı tavsiye eder, analarınızı tavsiye eder. Allah size babalarınızı tavsiye eder, babalarınızı tavsiye eder. Sonra da yakınlığına göre akrabalarınızı.
Ravi: Hz. Mikdat (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) sirke yiyene iki melek memur eder. Yiyinceye kadar ona istiğfar ederler.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Ahmak, ahmaklığı sebebiyle fasıkın fıskından daha büyük bir derde düşer. İnsanlar, Allah'a akılları nisbetinde yakınlaşırlar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ebdal Şam'da bulunur. Kırk kişidirler. Bunlar yüzünden yağmur görürsünüz. Bunlar yüzünden düşmana galip gelirsiniz. Bunlar yüzünden arzın batmasından, sizlere bela gelmesinden kurtulursunuz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Deve, şeytanlardan yaratıldı. Her devenin arkasında bir şeytan vardır. (Deve sahibine gurur gelir)

Ravi: Hz. Halid bin Mi'dan (r.a.)

8. Riya olarak aba giyenlerden, arz Allah'a şikayet eder.
Ravi: Hz. İbn Abbas (r.anhüma)

9. Arz, donla namaz kılanlara istiğfar eder.
Ravi: Hz. Malik bin Atahiye (r.a.)

10. Arz günde yetmiş defa nida eder: "İstediğinizi yiyin, Vallahi sizin etlerinizi de, derilerinizi de yiyeceğim."
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

11. Arzlar, her arz ile onu takip eden arz arası, 500 senelik mesafedir. Birincisi bir balık üzerindedir. Öyle bir balık ki, iki ucu gökte, balık kaya üzerinde, kayayı da bir melek tutuyor. İkinci arz tabakası ise havayı hapseden tabakadır. Allah (z.c.hz.) Ad kavmini helak edeceği zaman onun melaikesine emretti: "Bir delik aç" O da: "Bir öküz burnu kadar açayım mı?" dedi. Allah: "Hayır, o bütün insanları helaka yeter. Sen bir yüzük kadar aç." O rüzgar öyle bir rüzgardır ki, Allah Teala kitabında onun hakkında şu mealde buyurmuştu: "O rüzgar, uğradığı şeyi, çiğnenmiş ot parçası gibi yaptı." Üçüncü tabakada cehennem taşları vardır. Dördüncü tabakada cehennem kibritleri vardır. Dediler ki: "Cehennem için kibrit var mı?" Evet var, dedi. Allah'a yemin ederim ki, o Cehennemde kibritten öyle bir vadi var ki, oraya dağlar gönderilse erirdi. Beşinci tabakayı Cehennem yılanları teşkil ediyor. Onların ağızları kafirleri yalıyor, onda et bırakmıyor, sinir ve kemik kalıyor. Altıncı tabakada Cehennem akrebleri var. Onların en küçükleri katır kadardır. Kafirlere tekme vurur. Onu sokması, Cehennem ateşini unutturur. Yedinci tabakada iblis hapsedilmiştir. Bir eli önde bir eli arkada demire bağlanmıştır. Allah onu birine musallet edeceği vakit çözer. (İşini bitince tekrar bağlanır.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 96
1. Ameller Perşembe ve Cuma günleri Allah'a arzolunur. Herkes mağfiret olunur. Şirk edenler kalır. Aralarında geçimsiz olanlar da, barışıncaya kadar, bırakılır. (Ondan sonra mağfiret ederim buyuruyor Cenabı Hak.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Müslümanlık temizdir, kirsizdir. Siz de temiz olun, temizleniniz. Zira Cennete temizler girer.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Ameller Pazartesi, Perşembe geceleri Allah'a arzolunur. Bu günlerde oruçlu olmaktan hoşlanırım.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Sünnetsiz adam, seksen yaşında da olsa, müslüman olunca yine sünnet edilir.
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

5. Peygamberler kabirlerinde kırk günden fazla bırakılmazlar. Sura üfürülünceye kadar Huzuru İlâhide namaz kılarlar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Sizin içinizde iman, elbisenin eskidiği gibi eskir. Allah'a niyaz edin ki, sizin imanınızı tazelesin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Akraba yoklamak, iyilik yapmak memleketleri mamur eder, ömürleri uzatır, malları artırır. Şayet facir de olsalar.
Ravi: Hz. Abussamet İbni Abdullah (r.a.)

8. Emri bil'marufu ve nehyi anil münkeri bırakmış olan insan, Kur'ana ve Bana inanmış olmaz.
Ravi: Hz. Zeyd bin Erkan (r.a.)

9. Tüccar füccardır. "Ya Resulallah, Allah alışverişi helâl etmedi mi?" diye soruldu. Cevaben: "Evet, fakat bunlar yalan söylerler

ve yemin edip günaha girer."
Ravi: Hz: Abdurrahman İbni Şibl (r.a.)

10. Tevbe günahı yıkar. İyilikler fenalıkları giderir. Kul, Rabbini rahatlık ve bollukta zikrettiğinde, Allah onu, belâ zamanında kurtarır, korur. Allah şöyle buyuruyor: "Bir kuluma iki korku da vermem, iki eminlik de vermem. Eğer dünyada Benden emin olursa, ahirette korkar. Dünyada korkarsa onu ahirette emin kılarım. Ve onu mahvedeceğim insanlar meydanında kılmam."
Ravi: Hz. Şeddat İbni Evs (r.a.)

11. Baştan kal aldırmak delilik, alaca, beres, başağrısı, göz hastalığı gibi her derde devadır.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

12. Humma ölümün habercesi, mü'minin hapsi, ateşten bir parçadır. Onu soğuk su ile teskin ediniz.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

13. Haya imandandır, İman da cennettedir. Şayet haya bir adam olsaydı, salih bir insan olurdu.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Haya, iffet, dile hakim olma ve akıl, imandandır. Bunlar bir insanda bulunursa ahiretliği çoğalır, dünyalığı azalır. Hasislik, fuhuş, çirkin sözlü olmak ise hayasızlıktan, nifaktan ileri gelir. Böylelerinin dünyalığı çoğalır, ahiretliği azalır. (Rabbini tanıyan haya eder.)
Ravi: Hz. İlyas bin Muaviye (r.a.)

1. Böğür sancısı, böbrekteki damardandır. Bu ayaklandığı zaman bunun ilâcı sıcak bal şerbetidir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Habâisin (kötülüklerin) hepsi bir odaya konup kapısı kapandı, kilitlendi. Anahtarı içki oldu. Kim ki içki içer, o kapıyı açar ve içine düşer.
Ravi: Hz. Muammer (r.a.)

3. Hızır yerde ve İlyas denizdedir.Onlar her gece Zülkarneny'in insanlar ile Ye'cûc-Me'cuc arasında yaptığı set üzerinde birleşirler. Senede bir kere de Hac ve Umre yaparlar ve zemzem içerler. O zemzem, bunlara bir sene yeter.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Fena ahlâk, sirkenin balı bozduğu gibi, ameli bozar.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Hiç şüphe yok, deccal çıkacaktır. Onun sol gözü kördür. Ve üzerinde beyaz bir ben vardır. Gözsüzleri ve abraşı iyi eder. Ölüleri diriltir. Ve "ben rabbinizim" der. Kim onu tasdik ederse fitneyi deccale düştü. Kim de "Rabbim Allah" der ve böyle ölürse o zaman deccalın fitnesine düşmemiş olur ve ona bir daha fitne ve azab yoktur. Deccal yerde Allah'ın dilediği kadar kalır. Sonra İsa (a.s.) gelir. O Bana vekil ve Benim dinim üzerine gelir. Deccalı öldürür. Ondan sonra kıyamet kopar.
Ravi: Hz. Sumre (r.a.)

6. Deccalın sol gözü kör ve alnında "Kafir" diye yazılıdır. Gözlerinin üzerinde de kalın bir perde vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Deccal şarktan, Horasan'dan çıkar. Ve ona "kalkan yüzlüler" tabi olur.(Yahudiler ve Horasan Türkleri deccalın yardımcıları olacaklar.)
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

8. Deccal her yere varır, yalnız dört mescidin bulunduğu yere varamaz. Mescidi Haram, Mescidi Medine, Mescidi Aksa ve Mescidi Turi Sina.
Ravi: Hz. Recul (r.a.)

9. Dünya mel'undur ve onda bulunan şeyler de mel'undur. Yalnız Zikrullah, Allah'ın sevdiği iyi amel, Âlim ve müteallim haricdir. Beni İsrail'in ilk fitnesi kadınlardan olmuştur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Duanın, nazil olan ve olmayan belâya da faidesi vardır. Ey Allah'ın kulları! Duaya sarılın. (Allah'a çok yalvarın.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Din nasihattir, din nasihattir, din nasihattir. Soruldu: "Kimin için Ya Resulallah?" Buyurdu ki: "Allah için, Kitabı için, Resulü için, ümera için ve bütün müslümanlar için.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Din kolaydır. Kimse dine karşı şedid olamaz, zira dine mağlub düşer. (Yani dinin kolaylığına intibak etmeli. Sıkı tutayım diyen aciz kalır) Hattı hareketinizi doğrultun. (hududa) yakın olun. Müjdeler olsun size böyle oldukça. (Burada efendimiz dine sulûku bildiğimiz yola çıkmaya benzetmiştir.) Sabahın, akşamın, gecenin bir kısmını boş geçirmeyin, ibadetle geçirin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Borç, o borcun sahibine ödettirilir. Yalnız şu üç hal hariç: düşmanla mücadeleden geri kalmamak için borç etmiş ve ödeyemeden ölmüş ise; Bir fakir adama garib bir misafir gelmiş ve o evde ölmüş, cenazeyi kaldırmak için o fakir adam borç etmiş fakat ödeyememiş ise; Bekâr bir adam harama girmemek için borçla evlenmiş ödeyememiş ise, Bunların borcunu kıyamette Allah (z.c.hz.) öder.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Fisebilillâh zikir (harb esnasında ve hac için yapılan nafaka gibi) yedi yüz misline gider.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

4. Rüya nasıl tabir olursa öyle vaki olur. Ayak kaldırılmış yerleşecek gibi. Onun için rüyanızı ya nâsih veya âlim kimseye söyleyin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Adam, Cennet ehlinin amelini yapar görünür, halbuki Cehennemliktir. Bir kimse de görünüşte Cehennem ehlinin amelini yapar. Halbuki o cennetliktir.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

6. Bir adam uzun zaman Cennet ehlinin amelini yapar. Sonra Allah onun amelini Cehennem ehlinin ameliyle neticelendirir ve onu Cehennem ehli kılar. Diğer bir adam da uzun zaman Cehennem ehlinin amelini yapar durur. Sonra Allah onun amelini Cennet ehlinin ameliyle neticelendirir ve Allah onu Cennet

ehlinden kılar. Ve böylece Cennete dahil eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Adam, yaptığı günah karşılığı rızkından mahrum olabilir. Kaderi ancak dua karşılar. Ömrü de "ihsan" dan başka şey artırmaz.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

8. Adam, Cennet ehli ameli yapar, halbuki ehli nar'dandır. Ve yine adam Cehennem ehli ameli yapar, fakat Cennet ehlindendir. Şekavet veya saadet, canın çıkması sırasında ona gelir, yetişir ve hayatı öylece son bulur.
Ravi: Hz. Ekteme İbni Ebil Cevan (r.a.)

9. Adam, Cennetin meyvasından koparınca, yerine yenisi biter.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

10. Adam ailesine, kadın da ona baktıklarında Allah (z.c.hz.) onlara Rahmet nazarı ile bakar ve ellerini ellerine aldıklarında, günahları parmakları arasından dökülür.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Adam namaza girdiğinde, Allah ona yüzünü döner. Bu yüzünü dönme, kul kendisi dönünceye veya münasebetsiz bir şey yapana kadar sürer.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

12. Adam, imamla beraber namaza devam ettiğinde, kıyam-ı leyl (gece namazı) sevabı alır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

Sayfa: 99
1. Adamın lâyıkıyla müslüman olması için, dili kalbiyle, kalbi diliyle bir olmalı, ameliyle sözü aynı olmalı, komşusu da onun şer ve gailesinden emin olmalıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Ehli İlliyyinden biri Cennet ehline baktığında yüzünün nurundan Cennet ışık bulur, yıldız gibi.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Ehli Cennetten olan birine yemekte, içmekte, şehvette, yüz erkek kuvveti verilir. Yedikleri terle çıkar ve bir de bakar ki karnı incelmiş.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

4. Cehennem ehlinden olan bir kişinin vücudu büyür. Öyleki, bir dişi Uhud dağı kadar olur.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

5. Adam oruç tutar, namaz kılar, hac ve umre yapar. Mükâfatını kıyamette aklı kadar alır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Adam camiye gider, namaz kılar. Allah indinde sivri sinek kanadı kadar kıymeti olmaz. Kiminin de namazının Uhud dağı kadar kıymeti olur. Bunun sebebi, ikincinin birinciden daha akıllı olmasıdır. "Akılca güzel nasıl olur?" diye soruldu. Buyurdu ki: "Eğer, haramdan kim daha çok sakınıyorsa hayra kim daha çok haris ise, o daha akıllıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hamidissaidi (r.a.)

7. Adam ahlâkının güzelliği ile, geceleri kaim, gündüzleri saim olanların mertebesine erişir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Cennette insanın bir temaşası yetmiş yıl sürer. Bir kadın gelir, omuzunu dürter. Adam bakar, onda kendini görür. Kadının

boynundaki incilerin bir tanesi garbla şark arasını aydınlatır. Kadın ona "selâm" verir. Erkek de selâmını alır ve ona sorar; "Sen kimsin?" "Ben Meziddenim" der. Üzerinde yetmiş kat elbisesi olur. En aşağısı Tuba ağacından yapılmış, gelincik çiçeği gibi. Böyle olduğu halde, bakınca ayağının iliği görülür. Başında bulunan taçların en küçük incisi de yine şarkla garb arasını aydınlatır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Adamın Cennette derecesi yükseltilir. Sorar: "Yarabbi nerden bu?" "Çocuğun senin için istiğfar etti de onun için" diye cevab verilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Adamın, kendisi bir mahzur görmeden, Allah'ın gadabını celbedecek öyle bir kelime söyler ki, bu söz sebebiyle Cehennemin yetmiş yıl dibine gider.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Adam, meclisinde, güldürmek için öyle bir söz söyler ki, Sureyya yıldızı kadar aşağı düşer.
Ravi: Hz Ebu Hüreyre (r.a.)

12. Adam, bir adamın gidişini ve amelini hoş gördümü o da onun gibi sayılır.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

Sayfa: 100

1. Adamın, Allah indinde bir mevkii vardır ki, ona ibadetle erişemez. O mevkiye erişinceye kadar, Allah ona hoşuna gitmeyeceği şeyler verir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Akrabalık, kıyamet günü arşa yapışır: "Yarabbi Sen benimle arasını keseni kes, birleştireni birleştir." (Yani benimle iyi geçinene Sen de iyi muamele et)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Rıfk (mülâyim olmak) ve rıfk ile muamele etmek uğurluluk, şiddetle muamele etmek de uğursuzluktur. Cenabı Hak bir evin hayrını murad ettiğinde, onlara rıfk kapısını açar. Rıfk nerede bulunursa orasını zinetlendirir. Şiddet ise orası için leke olur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Rükn ile Makamı İbrahim Cennet yakûtlarından iki yakuttur. Allah (z.c.hz.) onların nurunu aldı, şayet almasa idi onlar garb ile şark arasını nurlandırırlardı.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

5. Şu on alâmet olmadan kıyamet gelmez: Duhan, Dabbetül arz, Deccal, Güneşin garbtan doğuşu, Üç yerde yere batış, Şark, Garb ve Ceziretül Arab'da, İsa ibni Meryem'in inmesi, Ye'cüc ve Mec'ücün çıkması ve Aden içinden bir ateş çıkması ve insanları mahşere (Şam'a) sürmesi ve yanlarından ayrılmaması. Öyle ki onla geceleyince o ateş de geceler. Kaylûle yaptıklarında o da yanlarında bekler. (Yanlarından ayrılmaz.) (Bu on alâmet oluş sırasına göre değildir.)
Ravi: Hz. Ebû Tufeyl (r.a.)

6. Mes'ud kimse, Fitnelerden uzaklaştırılmış kimsedir. Fitneye düşmüşte sabretmiş, ne güzel şey, ne güzel şey, ne güzel şey. Fitneyi yayanların ise, vay haline, vay haline, vay haline.
Ravi: Hz. Mikdad İbni Esved (r.a.)

7. Düşük olarak doğan çocuk, annesi babası Cehenneme düştüğünde, "Allah'la mücadele" eder. Kendisine: "Ey Allah'la mücadele eden çocuk al anneni babanı da gir cennete" denir. O da onları göbek bağı ile sürükleyip Cennete götürür ve sokar.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Selâm, Allah'ın isimlerinden bir isimdir. Arza konulmuştur. Aranızda selâmı ifşa ediniz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Muhakkak ki Selâm, Allah (z.c.hz.)'nin isimlerindendir. Ve onu arza koymuştur. Dindaşlarınız için Selâm olarak ve ehli zimmet için de eman olarak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Selâm, Allah'ın isimlerinden bir isimdir. Arza sunulmuştur. Aranızda Selâmı ifşa ediniz. Bir adam bir kavme selâm verdiğinde, alırlarsa verenin kazancı, alanlardan daha fazla olur. Şayet o Selâmı almazlarsa onu daha hayırlı bir kavim alır. (Melekler)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. Yedi kat gökler, yedi kat yerler ve dağlar zina eden ihtiyara lânet eder. Zina edenlerin avretlerinin kokusu bütün Cehennem halkına eza verir.
Ravi: Hz Ebu Büreyde (r.a.)

Sayfa: 101
1. Tam manasıyla kavi o kimsedir ki, öfkesinde kendine malik olur.
Ravi: Hz. Hafsa (r.anha)

2. Güneş ve ay, birisinin doğması ile ve ölmesi ile, tutulmaz. Bu, Cenab-ı Hakkın bir burhanıdır. Bununla kullarını korkutur. Böyle bir hadise olduğunda, açılana kadar, namaz kılın, dua edin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Güneş ve ay, Allah'ın burhanlarından iki burhanıdır. Ve bir kimsenin doğup ölmesiyle tutulmaz. Bu hali gördüğünüzde tekbir getirin, namaz kılın, dua edin, sadaka verin. Ey Ümmeti Muhammed (s.a.s.) Allah'a yemin ederim ki, kulunun ve cariyesinin zina etmesinde Allah'dan gayretli kimse olmadı. Ey Ümmeti Muhammed (s.a.s.) Allah'a yemin ederim ki, siz benim bildiğimi bilseydiniz az güler, çok ağlardınız. Yarabbi tebliğ ettim mi?
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Güneş şeytanın boynuzu ile doğar, sonra ayrılır. Öğlende tekrar beraber olur, sonra ayrılır. Batmaya yüz tuttumu yine beraber olur, sonra yine ayrılır. Bu üç zamanda namaz kılmayın.
Ravi: Hz: Saffan İbni Muattal (r.a.)

5. Ay yirmi dokuz gün olabilir. (Efendiniz ezvacı tahiratın yanına bir ay gelmeyeceğim dedi. 29 gün sonra geldi. Sordular:"Ya Resulallah, hani ya 30 gün kalacaktın?" Bir ay oldu. Bir ay olması için mutlaka 30 gün geçmesi lâzım değil buyurdu.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Ay, otuz geceyi tamamlamaz. (Ayın otuzu tamamlaması şart değildir)
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

7. Şeytanlar, bayrakları ile çarşılara giderler. İlk girenle girerler, son çıkanla çıkarlar.

Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Şeytan sizin her işinize burnunu sokar. Hatta yemeğinize bile. Sizden birinizin lokması düşünce çöpünü alsın ve yesin, şeytana bırakmasın. Yemekten sonra ellerini (parmaklarını) yalasın. Çünkü bilmezsiniz yemeğin sizin için mübarek kısmı neresidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Şeytan alı sever. Onun için al giymekten ve şöhretli elbise giymekten sakınınız.
Ravi: Hz. Rafi İbni Yezid (r.a.)

10. Şeytan, sizden biriniz namaz kılarken gelir, karıştırır. Hatta hangi rek'atte olduğunu da şaşırtır. Böyle zamanlarda secde-i sehiv yapınız.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 102
1. Şeytan Ademoğlunun damarında kan dolaşır gibi dolaşır. (Bırakmaz peşini.)
Ravi: Hz. Safiyye (r.anha)

2. Şeytan senden korkuyor ya Ömer (r.a.)
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

3. Şeytan dedi ki: "Yarabbi! İzzetin hakkı için canı çıkıncaya kadar onları iğfal edeceğim". Rab da buyurdu ki: "İzzetim Celâlim hakkı için istiğfar ettikçe, Ben de onları affedeceğim."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Şeytan önümden geçmek istedi, boğazını sıktım. Hatta dilinin soğukluğunu elimde duydum. Süleyman (a.s.)ın duası olmasaydı, bu mescidde onu direğe bağlardım. Çocuklar da gelir, seyrederlerdi.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

5. Şeytan, besmele çekilmemiş taamı kendine helâl görür. Bir arabi geldi. Yemeğe besmelesiz, uzanan elini tuttum. Yemin ederim ki, şeytanın eli de onunki ile beraber elimin içindeydi.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Sizden birisine namazda iken şeytan gelir, maksadının teline dokunur. Bu ona yel gibi gelir. Böyle olunca, koku veya ses olmadıkça namazını bozmasın.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Şeytan namaz ezanını duyunca zartayla kaçar, sonra tekrar gelir, vesvese yapar. Kamette kaçar ve tekrar gelir, gene vesvese yapar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Sizlerden birine şeytan gelir ve içinizden sorar: "Seni kim yarattı?" "Allah" dersin. "Peki, Allah'ı kim yarattı?" der Böyle olunca: "Amentü Billâhi ve Resûlihi" dersin. O durmaz kaçar.

Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Şeytan hortumunu ademoğlunun kalbinin üstüne koymuştur. O kimse Allah'ı anarsa, hortumu kalkar, unutursa, kalbi hortumunun içine düşer. (O zaman yürek sıkıntısı vaki olur. Bunu zikir giderir.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Şeytan gelir, namazda mak'adı hareket ettirir. Böyle olunca açık bir ses veya koku duymadıkça namazdan dönmesin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Muhakkak ki şeytan, insanın kurdudur, koyunun kurdu gibi. Kurdun, sürüden ayrılan koyunu yakaladığı gibi, o da cemaatten ayrılanı kollar. Çokluk arasında bulunan Cemaate ve mescide devam edin. (Burnunuzun doğrusuna gitmeyin)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

Sayfa: 103
1. Şeytan bir kişiye kast eder, iki kişiye de kast eder. Ama üç kişi olunca kast edemez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Büyük bir kaya cehennem kenarından bırakılır. Yetmiş yıl düşer, dibini bulamaz.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Ğazvan (r.a.)

3. Sabır sadmeyi ulâdadır. (İlk karşılaşmada)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Doğruluk insanı iyiliğe, iyilik ise Cennete sevkeder. İnsan doğru söyleye söyleye Allah'ın indinde "Sıddîk" yazılır. Yalancılık insanı fücura, fücur da Cehenneme düşürür. İnsan yalan söyleye söyleye Allah'ın indinde "Yalancı" yazılır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Sadaka Rabbın gadabını söndürür. Ve fena ölümden de korur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Zengin, sağlam ve kuvvetli sadaka kabul edemez. Ancak sıkışık ve borçlu durumda olursa sadaka kabul edilebilir. Bir insan, malı çoğalsın diye ötekinden berikinden bir şey isterse kıyamette yüzünün eti yenmiş olarak haşrolur ve Cehennemden yiyeceği de kızgın taş olur. İstiyen bunu az yapsın, istiyen çok yapsın.
Ravi: Hz. Habeşi İbni Cumade (r.a.)

7. Akrabaya verilen sadakanın sevabı iki olur. (Biri sıla, biri sadaka)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Sadaka ile Allah'ın vechi kast olur. Hediye ile Rasulullah'ın rızası ve kazayı hacet kast olunur.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Nikame (r.a.)

9. Sadaka, sahibinin kabir hararetini (azabını) söndürür. Ve mü'min kıyamette ancak sadakasının gölgesinde gölgelenecektir.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

10. Taun, Rabbinizin rahmeti, Resulullah'ın duası, sizden evvelki salihlerin ölümü ve şehidliktir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

11. Ar, insana kıymette o kadar musallat olur ki, o kimse: "Yarabbi! Beni bu halde tutacağına Cehenneme sok" der. (Cehennemin vaziyetini bildiği halde.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Kul bir şeye lânet ettiğinde, o lânet göğe çıkar. Gök kapıları kapanır, giremez, yere döner. Yerin kapıları kapanır, giremez. Sağa sola gider. Kalacağı yere giden bir yol bulamayınca, edilene gider. Lâikse onda kalır, lâik değilse sahibine gelir gelir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Bir kul, bir kelimeyi söyler, ne söylediğini fark etmez. (Sözün ne netice vereceğini) Bu yüzden Cehennemde şark ile garb arasında daha uzak bir yere düşer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Kul bir günah yapar, sonra bunu hatırladıkça üzülür. Onun bu üzüntüsü üzerine Allah, namaz ve oruç gibi, ona kefaret olacak bir amel yapmadan kendisini mağfiret eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

15. Kul namaza durunca, günahları başına ve omuzuna konur. Rükû ve secdeye kapandıkça dökülür.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 104

1. Bir müslüman, lâyıkı ile abdest aldığında ve namazını da lâyıkı ile kıldığında, namazdan çıkarken annesinden yeni doğmuş gibi çıkar. (Bütün günahları dökülür.)
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

2. Kulun uykusunda ruhu kabzolur. Ve geri verilib verilmeyeceğini de bilmez. Vitir namazını kılıp yatması onun için daha hayırlıdır. Ayda üç gün oruç tutan, ayın hepsini oruçlu geçirmiş gibi olur. Çünkü Allah bire on sevab verir. Kul, kendisinden her "Sülâmâ"sının bir zekâtı olduğu halde sabahlar. "Sülâmâ nedir? Ya Resulallah" denildi. Buyurdu ki: "Ceseddeki her kemiğin mafsalıdır. Eğer o kul, dört secde ile iki rek'at namaz kılarsa (İşrak veya duha namazı) cesedinin zekâtını ödemiş olur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

3. Kul namaza durduğunda, ona Cennet kapıları ve Rabbi ile arasında bulunan perdeler açılır. Huriler ona karşı bulunurlar, tükürmedikçe ve sümkürmedikçe.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Kul bir çok zamanlar, bir çok zamanlar, bir çok zamanlar müslüman yaşar. Fakat sonunda Allah'ın gazabına uğrayabilir. Yine, ömrünü hep küfürle geçirir. Fakat sonunda Allah'ın Rahmetine uğrayabilir. Kim ki herkese gıybet ederek ve fena lâkap takarak ölürse, kıyamette, burnu ile iki dudağı arasına damga vurulur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

5. Kul, her harcadığından me'cur olur. Yalnız binaya harcadığından olmaz.(Fazlasına giderse)
Ravi: Hz. Habbab (r.a.)

6. Kulun, eğer azmi, meramı (tasası) dünya olursa, Allah onun meşgalesini, ihtiyacını açar, yayar. Ve ihtiyacını iki gözü arasına koyar. Akşam yatar fakir, sabah kalkar fakir. Eğer, azmi ve

meramı ahiret olursa, Allah onun meşgalesini toplar. İhtiyacını kaldırır. Zenginliği kalbine verir. Zengin yatar zengin kalkar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kul hasta olur, kalbi rikkat kesbeder. Günahlarını hatırlar, sinek kadar yaş döker. Bunun yüzü suyu hürmetine kendisine mağfiret olunur. Eğer kalkarsa günahlarından sıyrılıp kalkar. Ölürse mağfiret olunur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Kula, duadan üç şeyden biri şaşmaz; Ya günahı affolunur, ya hayrı çoğaltılır. Veyahutta işlenmiş amel ecri alır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Kul zulme uğradığında, intikam alamamış, yardımcı da bulamamış olduğu halde, ellerini göğe kaldırmış dua ederse, Allah ona; "Lebbeyk kulum: Ben sana dünyada ve ahirette yardım edeceğim." buyurur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. Kul namaza durduğunda sağa sola bakarsa, ona Rabbi buyurur ki: "Ey kulum, Ben senin iltifat ettiğin şeylerden hayırlıyım." 2'inci ve 3'üncü defa bakarsa yine aynı şekilde buyurur. 4'üncü defa bakarsa ondan yüz çevirir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

11. Kul bir yalan söyler ki, melek onun ağız kokusundan bir mil öteye kaçar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 105
1. Mü'min kul Allah'a dua eder, Allah (z.c.hz.) Cibril (a.s.)'a der ki: "İstediğini yapma. Ben onun sesini seviyorum." Facir dua ettiğinde ise: "Ya Cibril (a.s.)! Hacetini yap. Çünkü ben onun sesini sevmiyorum" buyurur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Kıyamet gününde ter yerde yetmiş kulaç gider ve insanların ağızlarına, kulaklarına kadar gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Gadr eden kimse için kıyamet gününde bir bayrak dikilir ve: "Dikkat edin, bu falan oğlu filanın gadridir" denir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Gazab şeytandandır. Şeytan da ateşten yaratılmıştır. Ateşi de ancak su söndürür. Sizden biriniz gazaba gelince abdest alsın.
Ravi: Hz. Atiyyetüssadi (r.a.)

5. Gazab, Cehennem ateşinden bir alâmettir. (Dağlama ile yapılan işaret gibi.) Allah, gazab edenlerin kalb damarları üzerine bu ateşten yapılmış damgayı vurmuştur. Görmüyor musun ki, gazaba gelince, insanın gözleri kanlanır, suratları kızarır ve damarları şişer.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. İhtiyaç ve fakirlik ashabım için saadet, ahir zamanda ise mü'minler için zenginlik saadettir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Fitne gelir, kulları fırtına gibi savurur. Bunun içerisinden âlim, ancak ilmiyle kendini kurtarır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Fuhuş (her şeyde haddi aşmak) ve tefahuşun (lâfta hududu aşmak fena konuşmak) İslamda yeri yoktur. Kimin ki, ahlâkı güzeldir, o İslâm tarafından da güzeldir.

Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Fitne gelir savrulur. Heva ve sabrı da beraber getirir. Kim hevaya tabi olursa onun fitnesi siyah (kara) olur. Kim de sabra tabi olursa, onun fitnesi ak (nur) olur.
Ravi: Hz. Ebû Malik el Eş'ari (r.a.)

10. Adil kadı kıyamet günü hesaba getirilir. Hesabın şiddeti ile karşılaşınca: "Keşke iki kişi arasında bir hurma için bile karar vermemiş olsaydım" der.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Kadı, ayak kayacak noktalarda o kadar düşer ki, Medine ile Aden arası kadar Cehenneme düşer.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

12. Kabir ahiret menzillerinden ilk menzildir. Kim ki kabirde işi kurtardı, arkası iyidir. Kim ki işi kurtaramadı, arkası da çetindir.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

13. Kur'an yedi vecih üzerine nazil oldu. Hangisini okursanız, isabet edersiniz. Kur'an üzerine münakaşa etmeyin. Çünkü o münakaşa küfürdür.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Kalbler, Allah'ın parmaklarından ikisi arasındadır. İstediği gibi çevirir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Cemaat, toplulukla namaz kıldığında, Allah onlardan hoşlanır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

16. Kâfir Cehennemde büyür. O kadar ki, bir azı dişi Uhud dağı kadar olur. Onun cesedinin bu dişe göre büyüklüğü, sizden birinizin cesedinin azı dişine nisbeti gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

17. Kâfirin dili kıyamette iki fersah (24.000 adım) arkadan gelir. Yani o kadar sarkar ki, herkes onu çiğner.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

18. Kafir, bir iş hususunda Allah'a dua eder, hemen yerine getirilir. Mü'min dua eder, hemen yerine getirilmez. Melâike bundan endişeye düşer. Allah buyurur ki: "Ben kâfire icabet ettim. Şunun için ki, Ben kâfire ve sesine gazab ederim. Benden duasını kessin ve Beni anmasın diye veririm. Mü'mine gelince, ağır davranırım. Benden ve Beni zikretmesinden kesilmesin diye. Çünkü Ben onu ve onun tazarruunu severim."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 106
1. Yalan, nifak kapılarından biridir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. Yalan, yalan olarak yazılır. (Yani bir tane de olsa sicile geçer)
Ravi: Hz. Esma Binti Umeys (r.a.)

3. Hiç şüphe yok ki, Kerim oğlu, Kerim oğlu, Kerim oğlu Kerim, İbrahim (a.s.) oğlu, İshak (a.s.) Yakup (a.s.) oğlu, Yusuf (a.s.) dır. Eğer Ben onun kadar hapiste olsaydım, son davete icabet ederdim. Rahmet Lut (a.s.) üzerine olsun ki, "Kuvvetli bir duvar (sığınak) bulsaydım ona sığınırdım" dedi. Ondan sonra Allah, Nebilerini bu hale düşürmedi, kavimlerine hâkim gönderdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Onları dünyada ayakları üzerine yürüten, ahirette yüzleri üzerine gezdirmeye kadirdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Zekâtını ödemeyen kimsenin karşısına, kıyamet gününde, malı eskimiş bir yılan olarak çıkar ve onun boynuna dolanmak ister. Ve kendisine: "Ben senin malınım, ben senin malınım" der.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Derdi veren Allah, devayı da verir. O devası olmayan dert vermemiştir. Ancak devasız bir dert vardır, o da kocamaktır.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

7. Allah'ın Celâlini zikredenlerin ve tesbihle meşgul olan kimselerin zikirleri arı uğultusu gibi bir uğultu şeklinde arşı bulur. Orada dolanır ve sahibini Arşı Alâda anar. İstemez misiniz, orada sizin de, bir hatıranız olsun.
Ravi: Hz. Saffan İbni Asral (r.a.)

8. Suyu hiç bir şey kirletmez, kokusunu, tadını ve rengini bozmadıkça.

Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. Müezzinlerle "lebbeyk" diyenler kabirden çıkınca, müezzinler ezan okur, "lebbeyk" diyenler de "lebbeyk" derler.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Mü'min her yaptığından sevap alır: Yoldan bir şey kaldırır, yol tarif eder, lâfını anlatamayana yardım eder, birine keçisini sağıverir, sevab alır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Mü'min, kabrinde yeşillik bir bahçededir. Ve kabri yetmiş zira (arşın) genişliğinde ve ayın ondördü gibi olur. (Zikirden yüz çevirenlere kabir darlığı vardır) Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, bunlara (zikirden yüz çevirenlere) hücum edecek 99 yılan var ki, her birisi de dokuz başlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Mü'min kabirden çıkınca, onun ameli kendisine güzel bir şekilde görünür. Ve o mü'min yemin ederek ona sorar ki, "Sen kimsin? Sadıka benziyorsun?" O da: "Senin amelinim" der. Ve o kimseye Cennete kadar rehberlik eder. Kâfir ise kabirden çıktığında fena bir kimse gelir ve kâfir ona sorar: "Sen kimsin?" O da: "Ben senin amelinim" der. Ve ona Cehenneme kadar arkadaşlık eder.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

Sayfa: 107
1. Mü'min necis olmaz.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

2. Mü'mine hastalık gelip, Allah onu iyi ettiğinde, bu müminin günahlarına kefaret ve ilerisi için ders olur. Münafık ise, hasta olup iyi olduğunda, bağlanıp salıverilen deva gibi kalkar. O niçin bağlandığını ve niçin salıverildiğini bilmez.
Ravi: Hz. Amir (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

3. Allah'dan ötürü birbirlerine sevgisi olanlar, kırmızı yakuttan bir kule üzerinde bulunurlar. O kulenin üzerinde 70,000 köşk mevcuttur. Onlar yukarıdan Cennete baktıklarında yüzlerinin ışığı, güneşin dünyaya verdiği ışık gibi olur. Cennet ehli "Haydi onları seyredelim" diye seyre çıkarlar. Onların üzerlerinde yeşil sündüsten elbiseler ve alınlarında da: "bunlar Allah uğrunda birbirini sevenlerdir" diye yazılır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Allah uğrunda birbirlerini sevenler, Arşı Alânın gölgesinden başka gölge olmayan bir zamanda (kıyamette) onun altında gölgelenir. Diğer insanlar korkar, onlar korkmazlar. Diğer insanlar dehşette kalır, onlar kalmazlar.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

5. Kocasından her ne suretle olursa olsun boşanmak isteyen kadınlar, münafıktırlar. Onlara Cennetin kokusu bile haram olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Kadın, dini, malı ve güzelliği için nikâhlanır. Bak din sahibine, elin toprak olası.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Kadın kaburgadan yaratılmıştır. "Doğrultayım" dersen kırarsın. (Müdâra et ki geçinesin, uyarına git.)
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

8. Cennetlik bir kadının baldırının beyazlığı, yetmiş kat elbise altından bile görünür. Hatta içindeki iliği dahi görülür. Allah (z.c.hz.) bunu "yakutla" teşbih etti, oradan anlayın. Yakut öyle bir taştır ki, içinden bir iplik geçirsen onu görürsün.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. Kadın şeytan suretinde gelir ve şeytan suretinde gider. Sizlerden biriniz bir kadını beğendiğinde, gelsin hanımının yanına, nefsindeki geçer.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Kadın, şeytanın oklarından bir oktur. Kim ki bir güzel kadın görür de, Allah rızası için ona gözünü kaparsa, bunun hemen akabinde, Allah o kimseye öyle bir ibadet lütfeder ki, zevkini ona duyurur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Allah yolunda gözcülük eden kimse, bir ay gündüzlerini oruçlu, gecelerini ibadetle geçirmeye hazırlanmış kimseden daha sevaplı bir iş yapmış olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Bir kimse yalnız şu üç halde istekte bulunabilir: (Diyet verecek) bir kan sahibi için, şiddetli borç, şiddetli ihtiyaç.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 108
1. İstişare eden yardıma mazhardır. İstişare edilen de emindir. (Yani bildiğini doğru söylemelidir, doğru söylemez ise emanete hıyanet etmiş olur)
Ravi: Hz Aişe (r.a.)

2. İnsanlarla alay edenlere, kıyamette Cennet kapısı açılır, "Gel" denir. Gelince kapı kapanır. Sonra başka bir kapı açılır. Yine, "gel, gel" denir. Gelince o da kapanır. Bunu o kadar tekrar ederler ki, (alayının her biri için) artık "gel, gel" derler ama, onun gelecek hali kalmaz.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. Allah'tan yardım, kulun yüküne göre gelir. Sabır da, belâ nisbetinde gelir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah'tan yardım, kulun yüküne göre gelir. Sabır da, musibet nisbetinde gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Adalet sahibi kimseler kıyamet günü Allah'ın huzurunda, sağında nurdan minberler üzerinde bulunurlar. -Hoş Allah'ın iki eli de sağdadır- Bunlar, hükümlerinde, efradı ailesine ve veli olduğu kimselere adalet edenlerdir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Dünyada malı çok olanlar, ahirette sevabı az olan kimselerdir. Yalnız Allah'ın hayır ihsan ettiği, sağa sola, ön ve arkasına dağıtan ve hayırla amel eden kimseler hariç.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

7. Mescit kapılarında (cuma namazında) melekler insanları geliş saatine göre yazarlar. "Falan adam şu saatle geldi, filân da şu saatte geldi, filân, hutbe okunurken geldi, filân da namaza yetişti, fakat hutbeye yetişemedi."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Melekler, sizlerden birine namaz kıldığı yerden ayrılıncaya kadar istiğfar eder; bir uygunsuzluk yapmadıkça. Ve "Allah'ım ona mağfiret et, rahmet et." diye dua ederler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Melekler, Cuma günleri cami kapılarında, yanlarında defterler olduğu halde oturur ve "1'inci, 2'inci, 3'ncü" diye gelenleri yazarlar. İmam hutbeye çıktı mı defteri dürerler.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Melekler, ilme talib olanları kanatları altına alır. Ancak ilim talebinin Allah rızası için olması şartı ile.
Ravi: Hz. Saffan İbni Asal (r.a.)

11. Kışın gittiğine, melekler ferahlanırlar, müslüman fakirler şiddetten kurtuldular diyerek.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Sizlerden birine, melâike istiğfar etmekte devam eder, sofrası açık durdukça.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Melâike, çanı olan kervana arkadaş olmaz.
Ravi: Hz. Huveytab (r.a.)

14. Melâike cünüb olanın yanına sokulmaz, bir de renkli koku kullanan erkeklere.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Melâike an'ana (Bulut)dan indiklerinde, gökte kararlaşan şeylerden bahsederler. Şeytanlar ise bunlardan bazılarına kulak kabartıp duyarlar ve kâhinlere bildirirler. Kâhinler de bunun yanına yüz daha katıp satarlar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 109
1. Meliâke, hacıların binekli olanları ile musahafalaşır ve yaya yürüyenleri ile de kucaklaşır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Melâike heykel ve resim olan eve girmez.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Allah yolunda ata ve beygire para harcayan adam, eli sadakada açık olan adam gibidir.
Ravi: Hz. Sehl İbni Hanzele (r.a.)

4. Ölü, ehlinin kendi üzerine ağlaması ile muazzeb olur.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Mevta, kendisini taşıyanları, gasledenleri ve kabre indirenleri tanır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Mevta, öldüğü elbise üzerinde olduğu halde baas olunur. (Kefeni ile)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. İnsanlar, kıyamet günü Allah'ın huzurunda, Cuma günü camiye gidişlerine göre, önce birinci, sonra ikinci, sonra üçüncü, sonra dördüncü olarak sıra ile otururlar.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. İnsanlar, ye'cûc me'cûc çıktıktan sonra Hacca da giderler, umre de yaparlar, hurma da yetiştirirler.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. İnsanlar mallarını çoğaltmak peşindedir. Ashabım ise azaltma peşindedir. Onlara kötü söz söylemeyin. Kötü söz söyleyenin üzerine Allah'ın lâneti olsun.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Nezir (adak) olmayacak şeyin olmasına sebeb olmaz. Yani kader üzerinde tesiri yoktur. Böylece cimriden mal çıkarılmış olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer ra

11. Nezir iki türlüdür: Allah için olanın kefareti, onu ödemektir. Şeytan için olanın ise, vefası yoktur. Bunun için yemin etmiş olsa bile kefaret vermez. (tevbe gerekir)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Bakış, iblisin zehirli oklarından biridir. Bir kimse Allah korkusundan dolayı bakışına hakim olursa, Allah ona imanının tadını duyurur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Nutfe rahimde yerleşim üzerinden kırk gün geçtiğinde, rahim meleği gelir, kemiğini, etini, kanını, kılını, derisini, kulağını, gözünü, yani her şeyini teşekkül ettirir. Sonra sorar: "Ya Rabbi kız mı olacak, erkek mi? Şaki mi, mü'min mi? Ve ne zaman ölecek?" Bunların cevapları söylenir ve bir deftere yazılıp dürülür. Kıyamete kadar da açılmaz.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

14. İtidal (güzel gidiş, güzel yüzlülük), Peygamberlik gidişinin yirmibeş cüz'ünden biridir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Yılan taifesi cindendir. Biriniz onu (evde) görünce (Nuh a.s'ın ahdini koyarak) üç defa üzerine yürüsün. Gene gelirse öldürsün. Zira o şeytandır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

16. Uyumak abdesti yenilemeyi icap ettirmez. Ancak uzanarak uyunduğu zaman bozulur. Çünkü mafsallar gevşer.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Üssetki el, alttaki elden hayırlıdır; Nafakası üzerine terettüp edenden başka.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Riyanın azı da şirktir. Allah'ın dostlarına düşmanlık edenler, Allah'a ilânı harb etmiş gibidirler. Allah ebrarı, ahfiyayı ve etkiyayı sever. Onlar öyle kimselerdir ki, kaybolurlarsa bulunmazlar, hazır olurlarsa aranmazlar ve bilinmezler. Onların kalbleri hidayet kandilleridir. Karanlık yerlerden çıkarlar.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

3. Yahudiler ve Hıristiyanlar sakallarını boyamazlar. Siz onlara benzemeyiniz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. İyiliğin en iyisi, babasının vefatından sonra, insanın onun dostlarını yoklamasıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Ümmetimin Ebdalı Cennete amelleriyle girmez. Lâkin onlar, Allah'ın rahmeti, nefislerinin cömertliği, göğüslerinin selameti ve bütün müslümanlara merhametleri sebebiyle girerler.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. İbrahim (a.s.) ateşe atıldığında, bütün hayvanlar ateşi söndürmek için çalıştılar, Yanlız kertenkele yanması için körükledi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. İbrahim (a.s.) sordu: "Yarabbi sana hamd edenin mükâfatı nedir?" Allah Teala buyurdu ki: "Hamd şükrün başıdır ve arşa çıkarılır." "Seni tesbih edenin ecri nedir?" "Tesbihin mükâfatını ancak Ben veririm. Kul bunu anlamakta acizdir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. İblis, tahtını deniz üzerine kurar. Yanında hicablar vardır.

Allah'a benzemek için. Sonra askerini yayar ve der ki: "Filânı kim azdıracak?" Askerinden ikisi kalkar. İblis der ki: "Size bir sene müddet. O adamı azdırırsanız sizi bağışlarım. Aksi halde sizi asarım."
Ravi: Hz. Ebû Beyhane (r.a.)

9. İblis, su üzerinde tahtını kurar. Askerlerini etrafa gönderir. Onların fitnesi en fazla olanını kendisine yaklaştırır. Askerlerden biri gelir: "Birine şöyle, böyle yaptım" der. O da: "Sen bir şey yapmadın" diye çıkışır. Bir diğeri de: "Ben bir adamın hanımı ile arasını açtırasıya kadar onu terk etmedim." der. İblis onu yanına yaklaştırır: "İşte aradığım sensin" der.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. İblis, yer yüzüne atıldıktan sonra, "Ya Rabbi bana ev ver" dedi. "Hamamlar senin evin olsun" buyuruldu. "Meclis" istedi, "Çarşılar ve yol ağızları" verildi. "Yemek" istedi, "Besmelesiz yenen yemekler senin olsun" dendi. Müezzin istedi, "Çalgıcılar müezzinin olsun" buyuruldu. "Kur'an" istedi, "şiir" verildi. "Yazın dövme, hadisin yalan olsun, resulun de bakıcılar, falcılar olsun, öksen, tuzağın da kadınlar olsun" buyuruldu.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 111
1. İblis, en şiddetli ve kuvvetli adamlarını malını hayra sarf eden kimseye musallat eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. İblis, Âdem (a.s.)'ı içi boş görünce yemin etti ki: "Yaşadığı müddetçe onun içinden çıkmam." Allah da yemin etti ki: "Ben de onunla tevbe arasına hâil koymam."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. İblisin köpek burnu gibi burnu vardır. Ve onu Âdem oğlunun kalbine koymuştur. Ona şehvet ve lezzetleri hatırlatır. Ve Allah hakkında şekke düşürecek vesvese verir. Kul, "Eûzü billâhissemî'il alimi mineşşeytanirracim. Ve Eûzü billâhi en yahdurûn, İnnallahe hüvessemî'ul alim" dedikçe hortumunu kalbinden çeker.(Bu sözler yürekten söylenecek. Yoksa zikirden ileri geçmez)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

4. Mel'un iblis şeytanlarına hitab eder ve der ki: "Et, kadın ve içkileri ele alın, zira şer için bunlardan daha müessir bir şey bulamadım."
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. İbrahim (a.s.) Iraklılar hakkında beddua etmek istedi. Allah buyurdu ki: "Yapma, Ben onlara ilim ve kalblerine merhamet verdim."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Benim bu oğlum ki (İmam-ı Hasan) Seyyiddir. Umulur ki onun sebebiyle Allah (z.c.hz.) iki ordunun arasında sulhu sağlar.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

7. Benim bu oğlum ki (İmam-ı Hüseyin) Irak'ta Kerbalâ'da katlolunacaktır. Kim ki, bu vak'aya şahid olursa kendisine yardım etsin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Cennetin kapıları kılıçların gölgeleri altındadır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

9. Benim hadislerim birbirini nesh eder. Kur'an-ı Kerim ayetlerinin birbirini nesh etmesi gibi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Kulun uyandığında söyleyeceği en güzel söz, "Sübhânellezî yuhyil mevtâ ve Hüve alâ külli şey'in kadir" dir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Allah'a en sevgili ev, içinde ikram gören yetim bulunan evdir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Amellerin Allah'a en sevgili olanı, namazı ilk vaktinde (ilk cemaatle) kılmaktır.
Ravi: Hz. Ümmü Ferve (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.)'ne en sevgili kelâm: "Sübhâneke Allahümme ve bihamdike ve tebârekesmüke ve teâlâ ceddüke ve lâ ilâhe ğayrük" En sevmediği de: "Allah'dan kork" diyene karşı: "Sen kendine bak" diyenin bu sözüdür.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

14. Gerek mescidlerinizde, gerekse kabirlerinizde (Allah'a gidişinizde) Allah'ın en sevdiği renk beyazdır.
Ravi: Hz. İmam İbni Hüseyin (r.a.)

Sayfa: 112
1. Bana en sevgili olanınız ve Bana kıyamette en yakın bulunacak olanınız, ahlâkça iyi olanınızdır. Sizlerden en sevmediğim ve kıyamette de Bana en uzak kalacak olan, ahlâkça fena olanınızdır. Bunların da en fenası çok konuşan, sözü tavır ve eda ile söyleyip, her şeyin dibini kurcalayanlar ve kibirlilerdir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Sizlerden biriniz namaza durduğunda, Rabbi ile hususi konuşuyor demektir. (münacaat halindedir) Binaen aleyh kendisi ile kıblesi arasında Rabbi (Rabbinin huzuru) vardır. Onun için sakın ha kıbleye karşı tükürmeyin. Ya sol yanınıza veya ayağınızın altına tükürün. (Şimdiki camiler gibi bir yerde ise mendiliniz kolayda ise ona veya elbisenizin yanına tükürün)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Sizden biri namazda iken, Allah onun karşı tarafında bulunuyormuş gibi olduğundan, kıble tarafına tükürmesin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Sizlerden biri öldüğünde, kendisine akşam sabah makamı gösterilir. Eğer o Cennet ehlinden ise Cennet ehlindendir. Eğer Cehennem ehlinden ise Cehennem ehlindendir. Denir ki: "Bu senin makamındır ve Allah kıyamette seni baas edinceye kadar bu durumda kalırsın"
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Sizlerden biri namaza durduğunda, Rabbi ile münacaat halindedir. Binaen aleyh bunu bilmesi icap eder. Ve Kur'an okurken dışarıdaki adama sesini yükselterek bir haber vermek istemesin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Sizlerden bir mescidde iken şeytan gelir, onunla oynamaya başlar. Adamın hayvanı ile oynadığı gibi. O adam kendini buna kaptırınca şeytan da nihayet ağzından gemini vurur.(Yani huzuru

filân unutturur ona)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sizlerden biri mescidde iken şeytan gelir, onunla oynamaya başlar. Adamın hayvanı ile oynadığı gibi. Adam mücadele etmeyip ona teslim olduğunda, yellenme taklidi yapıp da alay edenler gibi, o taklidi yapar, adamı fitneye uğratmak için. Böyle bir şey olduğunda şüphelenip de namazı terkederek camiden çıkmayın. Ne zaman koku veya ses işitirseniz o zaman başka.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Sizlerden birinizin nalının tasması bile kopsa ve adam: "İnnâ lillahi ve innâ ileyhi râci'un" dese, Allah'dan Salâta, Rahmete ve Hidayete nail olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Güzelin güzeli güzel ahlaktır.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

10. Ödemeniz en haklı olan şartlar, mehirlerdir. (Nikah bedelleri)
Ravi: Hz. Ukbe bin Amir (r.a.)

11. Kur'an okuma mukabilinde karşılık alınabilir.(Ashabdan bir zat koyun karşılığında nefes etmişti.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Ahmaklığın en şiddetlisi ve dalâletin de en büyüğü şu kavminkidir ki, kendi Peygamberlerini bırakıp, başka milletin Peygamberine meylederler ve kendilerine nazil olanı bırakıp başka kavme nazil olana meylederler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Ümmetim için en korktuğum şeyler; Âlimin hatası, münafığın Kur'anla mücadelesi ve maneviyatınızı mahveden dünya.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 113
1. Ümmetim üzerine en korktuğum kimseler, ilimleri dillerinde olan münafıklardır. (Dili âlim)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Ümmetim üzerine korktuklarımın en korkuncu; âlimin hatası, münafığın Kur'anla mücadelesi, kendisine fetholunacak dünya. (Yani dünya rahata mübtelâ edip, insana fedakârlığı unutturur. Dinin temeli ise fedakârlık üzerine kaimdir.)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

3. Ümmetim üzerine korktuğumun en korkuncu, ya namazın vaktini geciktirmeleri veya vaktinden evvel kılarak acele etmeleridir. (İlk cemaati kaçırmamak efdaldir.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Ümmetim üzerine korkmakta olduklarımın en korkuncu, mudil insanlar (önderler)dir. (Mudil, şaşırtıcı, istikamet kaybettirici demektir)
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Ümmetim üzerine korkmakta olduklarımın en korkuncu kavmi Lut'un hareketidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Ahir zamanda, ümmetim üzerine en korktuğum üç şey; Müneccimlik ve müneccimlere inanmak, kaderi tekzib ve sultanın zulmüdür.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. (Dini hususlarda) riyanın en azı dahi şirktir. Ve en iyi kulluk, mütteki olmak ve ittikasında gizli olmaktır. Bu gizlilik, bir merhalede bulunmayınca aranmamak ve bulununca da nazarı dikkati çekmemektir. Bunlar hidayet rehberi ve ilim kandilidirler.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

8. Ehli Cennet'in en aşağı dereceli olanının Cennetteki mülkünü

temaşası ikibin sene sürer ve bu mülkün en uzak kısmını en yakını gibi görür. Bunlar zevceleri, hizmetçileri, kürsüleri, bahçeleri vs.dir. Efdal dereceli olanı ise, Allah (z.c.hz.)'nin Cemalini günde iki defa temaşa eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

9. Fisebilillâh mücahid olanlar en ufak bir zorlama ile bir senelik oruç bedeli ve bir senelik gece ibadeti hak ederler. Soruldu: "En ufak zorlama nedir?" Buyuruldu ki: "Meselâ böyle bir mücahid gece giderken hayvan üzerinde uyuklar ve kamçısını düşürür, inip bunu alması en ufak zorlamalardandır."
Ravi: Hz. Sabit İbni Ebu Asım (r.a.)

10. Ehli Cennetin derecesi en aşağı olanının bahçelerine, kürsülerine, zevcelerine bakışı bin sene sürer. En efdali ise günde iki kere, sabah, akşam Allah (z.c.hz.)'ni temaşa eder buyurup şu ayeti okudular: "Vücûhün yevme izin nâdiretün ilâ Rabbihâ nâzıra."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Mü'minlerin ruhları yedinci kat göktedir. Ve oradan Cennetteki makamlarına bakarlar. (Muellif hazretleri şu 7 sıfat dolayısıyla makamına varamaz buyurmuşlardır: Gıybet, tefahur, kibir, ucub (yaptığı ibadetten dolayı kendini beğenme), hased, merhametsizlik ve riya.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 114
1. Müminlerin ruhları Cennet ağacında sakin olan yeşil kuşlardadır.
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik (r.a.)

2. Sadakaların göğe en tez çıkanı, bir adamın helâl olan malından ortaya yemek koyması ve ihvanını da ona davet etmesidir.
Ravi: Hz. Habbab (r.a.)

3. Hırsızlıktan yana insanların en kötüsü, namazından çalandır. Rükûundan çalar, secdesinden çalar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Ümmetimden bana en şiddetli muhabbeti olanı, beni görmeden kitapta gördükleriyle iman eden ve sevgice en fazla olan kavimlerdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Kıyamette insanların en şiddetli azaba uğrayacak olanı, dünyada insanlara en fazla azab etmiş olanıdır.
Ravi: Hz. Halid İbni Hizam (r.a.)

6. İnsanların tecavüz ve tekebbür cihetinden en şiddetlisi şu kimsedir ki, (Hakkı kabul etmemekte direniş sahibidir.) bi gayri hakkın adamı döver ve adam öldürür, velinimetini bırakıp başkası ile ülfet eder. Kim ki bunları yaparsa o adam, Allah ve Peygamberine küfretmiş olur. Onun ne farz ne de nafile ibadetleri makbuldur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Kıyamet günü azâbı en şiddetli olan kimse, sahib olduğu ilimden kendisine, Allah'ın istifade nasip etmediği alimdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bu suretlerin sahipleri (resim, heykel v.s yapanlar) kıyamet gününde: "Bunlara can verin!" diye azab olunur.

Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Dünyada hüznü uzun olan ahirette çok ferah olacak ve dünyada çok doyan ise ahirette çok acıkacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. En hoş kazanç o tüccarındır ki, konuştuğunda yalan söylemez, emniyeti hulfetmez, vadinden dönmez, borcunu geciktirmez, alacaklısını sıkıştırmaz, satarken mallarını aşırı medh etmez ve alırken de kötülemez.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

Sayfa: 115
1. Helâlin en güzeli kesbinizden (alın terinden) yediğinizdir. Evlâdınız da kesbinizdendir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Hayırların içinde sevabı en çabuk gelen sılai rahim, en çabuk cezası gelen de hükümete isyandır. Yalan yere yemin de memleketleri harabeye çevirir.
Ravi: Hz. Mekhul (r.a.)

3. Allah nazarında, Allah'ın nehyettiği kebairden sonraki günahların en büyüğü, karşılık bırakmadan borçlu ölmüş olmaktır. (Ki varisi de ödeyemiyor)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

4. Allah nazarında günahların en büyüğü şu kimsenin yaptıklarıdır. Bir adam bir kadın alır ve hevesi geçince boşar ve mehrini dahi vermez. Bir adam da adamı çalıştırır parasını vermez. Bir tanesi de boşu boşuna hayvan öldürür.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

5. Kulların amelleri, Pazartesi ve Perşembe günleri Allah'a arz olunur. Ve şirk etmeyenlerin günahı afv olunur. Birbirlerine karşı dargınlığı olanlarınki kalır.
Ravi: Hz. Talha İbni Ubeydullah (r.a.)

6. Her Cuma gecesi beni Âdem'in amelleri Allah'a arz olunur. Akrabasını yoklamayı kesenin ameli kabul olunmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sizin amelleriniz akrabanızdan olan ölülere duyurulur. İyi ise sevinirler, kötü ise şöyle dua ederler: "Yarabbi bize nasıl hidayet ettinse onlara da hidayet etmeden canlarını alma."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Sizin amelleriniz kabirde yatan akrabalarınıza duyrulur. İyi ise sevinirler. Fena ise şöyle dua ederler: "Yarabbi sen ona ilham et,

taatınla amel etsin".
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Benim ümmetimin hallerine en imrenilecek olanı şu kimsedir; Malı az, çoluk çocuğunun da namaz ve oruçtan nasibi var. Rabbine ibadet ve itaatını da gizlide ve en güzel şekilde yapar. İnsanlar arasında tanınmaz. Ve kimse onu parmakla işaret etmez. Rızkı ancak yetecek kadardır. Ve buna da sabırlıdır. Halini kimse bilmez. Arkasından ağlayanı az ve mirası da azdır.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 116
1. İftiracıların iftiracısı o kimsedir ki, Benim söylemediğimi "söyledi" der. Rüyada görmediğini de "gördüm" der. Ve bir de babası olmadığı halde "filanın oğluyum" der.
Ravi: Hz. Vesile (r.a.)

2. Mü'minin amelinin en efdali, Allah için cihad etmektir.
Ravi: Hz. Bilâl (r.a.)

3. Hediyenin ve ihsanın en efdali, kelâmı hikmetten bir kelimeyi öğrenip başkasına da öğretmektir ki, bu kendisi için niyeti sadıka ile bir sene ibadetten hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Kulun imanının en efdali, nerede olsa Allah'ın kendisi ile beraber olduğunu bilmesidir.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samid (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.)'nin nezdinde, kıyamette kulların en efdali, rıfk ve adaletle idare eden hükümdardır. En fenası da sert ve şerir hükümdardır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

6. Kıyamet günü Allah'ın kullarının en efdali, çok Hamd edenlerdir.
Ravi: Hz. İmran İbni Husayn (r.a.)

7. İbadetin en efdali, Allah (z.c.hz.)'ne hüsnüzan etmektir. Allah buyurur ki: "Ben kulumun zannı gibiyim."
Ravi: Hz. Übeyye (r.a.)

8. Sizin ağızlarınız Kur'an için yollardır. Onları misvakla temizleyin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Kıyamet gününde her merhalede Bana en yakın olanınız, dünyada Bana en çok salât ve selâm getirerinizdir. Kim ki Cuma

günü ve Cuma gecesi Bana salâtı şerife getirirse, Cenab-ı Hak, onun yetmişi ahiret ve otuzu dünya ihtiyaçlarından olmak üzere, yüz hacetini giderir. Sonra Allah bir meleği vazifelendirir. Size nasıl hediyeler gelirse o da kabrime girer. Bana salât edeni haber verir. Adı, nesebi ve kabilesine kadar. Ben de beyaz bir deftere yazarım.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Kıyamette bana meclis bakımından en yakın olanınız, bıraktığım gibi dünyadan gideninizdir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

11. Ümmetimden bir taife şediddir. Kur'an üzerine dilleri fasihtir. Fakat bu, dillerinden aşağı gitmez. Ve imandan okun atıldığı gibi çıkarlar. Onları gördüğünüz yerde öldürünüz. Çünkü onları öldüren ecir kazanır.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

1. Kıyamet günü günahı en çok olan kimse, manasız sözü çok olandır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebi Evfa (r.a.)

2. Deccalın önü sıra hilekâr seneler vardır. O senelerde sadıklar yalanlanır, yalancılar tasdik olunur. Eminlere hain, hainler emin nazarı ile bakılır. Ve halıkın umuru hususunda "Rüveybida" söz sahibi olur, "Rüveybida nedir?" diye soruldu. Buyurdu ki: "Umumun işlerinde söz sahibi olan fasık bir kimsedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. İsrail oğullarından bir cemaat hayvan suretine değiştirildi. Bilemem hangileridir. (Mensuh)
Ravi: Hz. Asım (r.a.)

4. Humma insan oğlunun kirini çıkarır. Demirci ocağının demirin pasını çıkarması gibi.
Ravi: Hz. Abdi Rabbih (r.a.)

5. Ümmetim kıyamet günü, elleri, alınları, ayakları (abdest yerleri) nurlu olarak gelirler. Mümkün olduğu kadar bu nuru büyültün.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Ümmetim ahir zamanda şarabı, ismini değiştirerek içer.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Ümmetim dinine tutunmuş olarak devam eder, Kaderi tekzib etmedikçe. Ettikleri zaman helâk olurlar.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

8. Ümmetim, ümmeti merhumedir. Ona ahirette azab yoktur. Onun azâbı, dünyadaki ölüm, zelzele, sıkıntılar ve fitnelerdir.
Ravi: H. Ebu Musa (r.a.)

9. Ümmetim, ümmeti merhumedir. Mağfiret olunmuştur. Allah

Tealâ dünyadaki sıkıntıları onlara kefaret kılmıştır. Kıyamet günü gelince müslümanlardan her bir kimseye yahudi veya nasraniden bir fidye verilir. Ve kendine denir ki: "Bu ateşten senin fidyendir."
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

10. Ümmetim hiç bir vakit dalâlette toplanmaz. İhtilâfta kalabalık tarafını tutunuz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Ümmetim, ümmeti merhumedir, mukaddestir, mübarektir. Kıyamette ona azab yoktur. Azâbları ancak dünyada aralarındaki fitnelerledir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

1. "Lâ ilâhe illallah" ehlinden bazıları günahları sebebiyle Cehenneme girdiklerinde, Lât ve Uzza ehlinin onlara: "Allah'a inanmanız size faide vermedi" demeleri üzerine, Allah Tealâ gadab eder. Ve o iman ehlini Cehennemden çıkarıp hayat ırmağında yıkatır. Onlar da ayın kusuftan kurtulması gibi, fenalıklardan temizlenmiş olarak Cennete girerler. Orada onlar "Cehennemîler" diye isimlenirler. (Bir müddet)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Ümmetimden Benden sonra gelen bir kısmı, mal, mülk ve ıyali pahasına da olsa, Beni görmek ister.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bütün iyiliklerin yarısı ibadet ve yarısıda duadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir aile halkı, birbirini yokladıklarında, Allah onların rızkını geniş ve kolay kılar. Ve onlar Allah'ın dairei himayesi altında bulunurlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Cennet ehli, gurfelerin ehlini sizin yıldızları seyrettiğiniz gibi seyrederler.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

6. Ehli Cennete, ehli Cennet ameli müyesserdir. Ehli Cehenneme de ehli Cehennem ameli müyesserdir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Gök ehli yerdeki seslerden ancak ezan seslerini duyarlar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Cennet ehli Cennetteki makamlarına yerleşir ve Cuma'dan Cuma'ya Allah'ı ziyarete giderler. Onlara Arşı Rahman aşikâr olup, Allah'ı görürler. Bu Cennet bahçelerinden birinde olur. Ve herkes derecesine göre bir minbere yerleşir. En aşağısının

yerleri misk tepelerindedir. Ve bunlar kendi hallerini diğerlerinden aşağı görmezler. Soruldu ki: "Rabbimizi görecek miyiz?" Buyurudu ki: "Evet, ayın 14'üncü gününde görülmesinde, ya da güneşin görülmesinde nasıl hilâf yoksa, (veya bunları nasıl izdihamsız görüyorsanız) öyle Rabbinizi göreceksiniz." Allah (z.c.hz.) onlara ayrı ayrı muhatap olur. Ve hatta bazılarına dünyadaki bazı sözlerini hatırlatır. Kul: "Yarabbi mağfiret etmemiş miydin?" der. Allah: "Ettim de onunla buraya geldin" buyurur. O esnada iki bulut öyle güzel kokular serper ki, kimse böylesini görmemiştir. O zaman Allah Tealâ buyurur ki: "Haydi kalkın ikram edeceğim şeylerin başına." O zaman kalkıp cennetin çarşılarına gelirler. Bu çarşılarda aklın tasavvur edemiyeceği şeyler vardır. Orada ne para verilir, ne de yüklenilir. Sadece emredilir. İşte orada biz birbirimizle karşılaşacağız. Derecesi üstün olanların elbisesi başka olur. Ve birinin gözüne bu ilişince kendi elbisesi de derhal fevkalâde olur. Çarşılardan yerimize döneriz. Ailelerimiz: "Başka bir şekilde güzelleşip geldiniz" derler. Biz de deriz ki: "Tabii güzelleşip gelmek hakkımızdır. Zira Rabbımızı ziyaretten geliyoruz."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 119
1. Ehli Cehennemin o kısmı ki, Allah onları oradan çıkarmaz. Bunların yaşayışı ne ölüm, ne de hayattır. Allah'ın çıkarmak istedikleri ise, kömür haline gelinceye kadar öldürülür. Sonra çıkarılır. Cennet ırmağında tekrar canlandırılır ve sel yataklarında biten tohumlar gibi biterler. Cennettekiler onlara "cehennemlikler" diye hitab ederler. Bunlar da yalvarırlar. Allah da bu ismi onlardan kaldırır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Cehennem ehli ağlar. O derecede ki göz yaşlarında gemi bile yüzebilir. Ve kan ağlarlar.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Cehennem ehli cehennemde büyür. O derecede ki, kulak yumuşağı ile boyuk kökü arası 700 yıllık olur. Derilerinin kalınlığı 40 arşın ve azı dişi de Uhud dağından büyük olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

1. Cennet ehli o kimsedir ki, Allah onun kulağını sevdiği şeyle doldurmadan o ölmez. Cehennem ehli de o kimsedir ki, hoşlanmadığı haberle kulağı doldurulmadan ölmez.(Yani mü'mine müjdesi gelir, diğerine kara haberi)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Cennet ehli ulemaya Cennette de muhtaç olur. Şu şekildeki, Cuma günü Allah Tealâ hazretlerinin huzuruna gidilince ve Allah onlara "İstediğinizi isteyin" deyince ne isteyeceklerini şaşırırlar. Ve ulemaya dönerler. Âlimler de hallerine göre tavsiyelerde bulunur. "Şöyle, şöyle isteyin" derler. Böylece âlimlere dünyada muhtaç oldukları gibi Cennette de muhtaç olurlar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Cennet ehli Allah'ın huzuruna iki defa girer. Allah onlara Kur'an okur. Onlardan Herbiri o mecliste, amellerine göre inci, yakut, zümrüt, altın ve gümüşten minberler üzerinde otururlar. Gözleri hiç bir zaman bu kadar aydın olmamıştır. Ve dinlendikleri Kur'an gibi de hiç bir şey dinlememiş ve hoşlanmış değildir. Bunun tekrarına kavuşmak ümidiyle ertesi günü bekler halde yerlerine dönerler.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

4. Kıyamet gününde kula ilk sorulacak nimet şudur; "Biz sana sıhhat vermemiş miydik ve soğuk suya kanmış değil miydin?"
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bu ümmetten ilk kaldırılacak şey emanet ve huşûdur. O derecede ki, huşû sahibi biri görülemez duruma girilir.
Ravi: Hz. Zamre İbni Habib (r.a.)

6. Şehidin kanından ilk damla ile günahları afv olur. İkincisi ile iman elbisesi giydirilir. Üçüncü damla ile hurilerle tezvic olunur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Mü'mine ilk hediye, cenazesine iştirak edenlerin mağfireti

olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Allahın mü'mine ilk ikramı cenazesi teşyi edenlerin mağfiret olunmasıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Ümmetimin budelâsı (erenleri) Cennete çok oruç ve namazla girmezler. Ancak Allah'ın rahmeti, sadırlarının selâmeti, (içlerinde kötülük yoktur) canların cömertliği ve umum müslümanlara merhameti ile bunu kazanırlar.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

Sayfa: 121
1. Kıyametin önü sıra yalancılar vardır. Onlardan sakının.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

2. Kıyametin önü sıra hilekâr seneler vardır. O zamanlarda emin adamlara töhmet, haine emniyet edilir. Ve emin susturulur. Yalancıya emin nazarı ile bakılır. Ve "Rüveybida" söz sahibi olur. "Rüveybida kimdir?" diye soruldu. Ammenin işleri hakkında söz sahibi olan sefih kimsedir." buyuruldu.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

3. Kıyametin önü sıra deccal ve onun önü sıra da 30 kadar veya daha fazla yalancı gelir. Bu yalancıların alâmetleri soruldu. Buyuruldu ki: "Onlar sizde olmayan adetler getirirler ve diyanetinizi o âdetlerle değiştirirler. Bunları gördüğünüzde onlardan sakının ve onlara düşman olun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Kıyametin önü sıra tanıdık kimselere selâm vermek âdet olur. Ticaret meydan alır, o derecede ki, kadın erkeğine yardımcı olur. Akraba yoklamaları kalkar ve yalancı şahidler çıkar, gerçek şahidlik gizlenir, muharrirler ise çoğalır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Kıyametin önü sıra karanlık geceler gibi fitneler vardır. O fitne devrinde adam sabah mü'min, akşam kâfir olur. Ve akşam mü'min sabah ise kâfir olur. O zaman oturan, ayakta durandan hayırlıdır. Ayakta duran yürüyenden hayırlıdır, yürüyen ise koşandan hayırlıdır. O devirde okların yayını kırın, kirişlerini koparın, kılıcınızı da taşa vurun, evinize çekilin. Birinizin evine girilse ve üzerinize varılsa o zaman Adem (a.s.)'ın iki oğlundan hayırlısı gibi olun. (Yani öldürülen gibi.)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

6. Yeryüzünde Allah'ın evleri mescidlerdir. Ve oraya gelene ikramda bulunmak Allah'ın kendi üzerine aldığı bir haktır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Cebrail (a.s.) Benî Ademin ihtiyaçlarını yerine getirmeye memur edilmiştir. Kâfir dua ettiğinde Allah buyurur: "Bunun isteğini vererek ağzını kapatın. Duasını işitmek istemiyorum."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Rabbim Tebareke ve Teala hazretleri Kur'an'ı Bana bir vecihle okumak üzere gönderdi. Ben de ümmetime kolaylık olması için iade ettim. İki vecih yapıp gönderdi. Ben yine, ümmetime kolaylık olması için, tekrar iade ettim. Bunun üzerine yedi vecihle okunmak üzere tekrar gönderdi ve: "Reddin için istiyeceğin üç dilek vardır" buyurdu. İki defa, "Allahümmeğfir li ümmetî" dedim. Üçüncüyü ise öyle bir güne bıraktım ki o gün bütün halk ve hatta İbrahim (a.s.) bile Bana gıpta eder.
Ravi: Hz. Ubey İbni Kaab (r.a.)

1. Cebrail (a.s.) firavunun ağzına toprak tıkıyordu. "Lâ ilâhe illallah" deyip de mağfiret görmesin diye.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Allah (z.c.hz.) üzerine, dünyaya ait yükselttiği şeyi düşürmek haktır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Tabiinin en hayırlısı, öyle bir Üveysi (Veysel Karani) vardır ki, o annesine sadıktır. Allah'a and verse Allah onun andını geri çevirmez. Onun elinde bir beyazlık vardır. Ona rastlarsanız sizin için istiğfar etmesini isteyin.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

4. Tedavide kullandığınız şeylerin en hayırlıları Ledûd (ağız ağrılarında), enfiye, hacamat, müshil ve ismit (sürme)''. İsmit gözü açar ve kirpikleri besler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Bir adamın din kardeşi için gıyabında yaptığı dua müstecab olur. Ve dua edenin başında bir melek "amin" der. Ve "Sana da bir o kadar" diye söyler. (Diğer bir hadiste, Meleğin "amini" geri dönmez buyurulmaktadır)
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) ile mahlûku arasında nurani veya zulmani yetmiş bin hicab vardır. Kim bu hicabı aşan bir şey hissederse mahv olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Allah (z.c.hz.)'nin zikri şifa, insanların zikri ise derttir.
Ravi: Hz. Mekhul (r.a.)

8. Aklın başı insanlarla sevgi tesis etmektir. Sakalının hafif olması insan için saadettendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) kulunun: "Rabbiğfirlî zünûbî" demesinden hoşlanır. Ve buyurur ki: "Kulum Benden başkasının günahlarını afv edemiyeceğini biliyor."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Rabbınız Celle Şânuhû Rahimdir. Kim ki bir iyilik yapmak ister de yapamaz ise ona bir sevap yazılır. Yaparsa, 10 ilâ 700 misli veya daha fazla sevab yazılır. Kim bir kötülük yapmak ister de yapmaz ise bir sevab, yaparsa bir günah yazılır. Allah isterse onu da affeder. Allah'ın muamelesinde helâk olacak adam, mahvolmaya lâyık olan adamdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 123
1. Rabbiniz de birdir, babanız da birdir. Dininiz ve Peygamberiniz de birdir. Arabın Acem, Acemin de Arab üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Yine kızılın kara üzerine, karanın da kızıl üzerine üstünlüğü yoktur. Hiç bir milletin diğerine üstünlüğü yoktur. Yalnız takva bakımından biri diğerine üstün olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Rabbim Beni ümmetimin yarısının Cennete girmesi veya şefaat arasında serbest bıraktı. (Ben de şefaati seçtim). (Bu, ümmetin hepsinin neticede Cennete gideceğini anlatmaktadır. Yalnız Allah iman selâmeti versin)
Ravi: Hz. İbni Malik (r.a.)

3. Biri Cennete girdiğinde gördü ki, kölesi kendisinden yüksek dereceye malik. Dedi ki: "Bu benim kölem olduğu halde derecesi benden yüksekte mi olacak?" Allah buyurdu ki: "Evet, Ben onu da seni de amellerinizle mükâfatlandırdım."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Gizli sadaka Rabbin gadabını söndürür. Sılai Rahim ömrü uzatır. Hayır yapan fena ölümden kurtulur. "Lâ ilâhe illallah" sözü 99 belâyı defeder ki, en aşağısı hem (tasa, gam)dır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Müslümanın sadakası ömrü ziyade eder, onu fena ölümden korur, ondaki kibir ve tefahuru giderir.
Ravi: Hz. Amr İbni Avf (r.a.)

6. Sadakai fıtır her müslümana haktır. Küçük, büyük, erkek, kadın hür veya köle, şehirli veya köylü olsun. Arpadan veya hurmadan bir Saa olarak.(1040 dirhem)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Ara düzeltmek, nafile oruç ve namazlardan büyüktür.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Murabıtın (Allah yolunda nöbet tutan kimse) namazı beş yüz namaza muadildir. Ve onun fisebilillâh bir dinar harcaması, Allah yolunda olmayan 900 dinardan efdaldir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. Bir kişinin yemeği iki kişiye, iki kişinin ki üçe, üç kişinin ki dörde ve dört kişinin ki beş ve altıya yeter.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

10. Taybe Medine'dir. Onun geçitlerinden hiç biri yoktur ki, melekler orada kılıcını sıyırıb beklemiş olmasın. Ona ebeden deccal giremez.
Ravi: Hz. Temimüd Dari (r.a.)

11. Cennetin dereceleri Kur'an'ın ayetleri adedi derecesindedir. Cennete giren kimseler içinde Kâri-il Kur'an'dan üstün kimse olamaz. (Cennette kendisine oku ve yüksel denir. Her ayet okuyuşunda bir derece yükselir. Son ayeti okuduğunda son mertebeye yükselir.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 124
1. Meryem oğlu İsa (a.s.) su üzerinde yürüyordu. Eğer (Allah'a) yakînini artırsa idi, havada da yürürdü. (Yakinin hududu yok. Yakîn arttıkça imkânsız şeyler mümkün oluyor)
Ravi: Hz. Zafir İbni Sülayman (r.a.)

2. Cezanın (burada karşılık manasınadır) büyüklüğü, belânın büyüklüğü nisbetindedir. Sabır ilk kademededir. Allah (z.c.hz.) bir kavmi sevdiğinde onları mübtelâ eder. Sabredenler Allah'ın rızasına nail olur, diğerleri cezasına.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Aleykesselâm, ölülerin selâmıdır. Sizlerden biri din kardeşine rastlayınca: "Esselâmü aleyküm verahmetullahi ve berekâtuhü" desin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Kâfirin derisinin kalınlığı, Cebbar'ın arşını ile kırk iki arşındır. Dişi Uhud dağı, ve vücudu Mekke ile Medine arası kadardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Fatıma ırzını muhafaza etti. Ve Allah (z.c.hz.) ona ve zürriyetine Cehennemi haram etti.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

6. Bir facire kadının fücuru bin erkeğin fücuru gibi ve bir mü'mine kadının iyiliği yetmiş sıddıkın iyiliği gibidir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Müslümanların fakirleri Cennete kuşlar gibi koşuşurlar. Denecek onlara ki: "Hesaba dursanıza." Onlar diyecek ki: "Vallahi hesaplık bir şeyimiz yok". Ve Allah buyuracak ki: "Kullarım doğru söylüyorlar." Onlar Cennete diğerlerinden yetmiş yıl önce girerler.
Ravi: Hz. Said İbni Amir (r.a.)

8. Muhacirin fıkarası, zenginlerinden beşyüz sene evvel girer

Cennete.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Müslümanların fıkarası, zenginlerinden beşyüz sene evvel Cennete girer. Ve zenginler derler ki: "Keşke biz de dünyada fakir olsaydık." Kâfirlerin zengini de, fakirlerden kırk sene evvel Cehenneme girer. Hatta kâfirlerin zenginleri derler ki: "Keşke biz de dünyada fakir olsaydık."
Ravi: Hz. Ebû Berze (r.a.)

1. Cennette "Darül ferah" denen bir eve ancak çocukları sevindirenler girer.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Cennette "Darül ferah" denilen bir eve ancak mü'minlerin yetimlerini sevindirenler girer.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

3. Cennetteki bir dereceye ancak şu üç sınıf erer. İmamı adil, akrabasını yoklayan adam ve başı kalabalık sabırlı adam, onlara verdiğini başlarına da kakmıyor.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Cennette bir derece vardır. Oraya ancak kaygı (geçim kaygısı) sahipleri varır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Cennette bir köşk vardır. Etrafı burçlar, otluk, sulak yerlerle çevrilidir. Beş bin de kapısı vardır. Buraya ancak Peygamber, sıddık, şehid ve adil hükümdarlar girer.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Cennette altından bir direk ve üzerinde zebercedden şehirler vardır ki, onlar Cennete yıldızlar gibi ışık verirler. Ve bunlar Allah rızası için birbirlerine muhabbet edenler içindir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Cennette yüz derece vardır. Allah (z.c.hz.) bunları fisebilillâh harp edenler için hazırlamıştır. Her derecenin arası gökle yer arası gibidir. Cenette Firdevsi isteyin. O cennetin hem ortası, hem de âlâsıdır. Ve onun üstünde Arşı Âlâ vardır. Cennet nehirleri de oradan kaynar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Cennette yüz derece vardır. Bir tanesi bütün âlemleri içine alır.

Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Cennette öyle köşkler vardır ki, içindeki dışındakini, dışındaki içindekini görür. Bunlar sözü hoş, selâmı çok olana, yemeği çok yedirenlere, oruca devam edenlere ve gece namazı kılanlara verilir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Cehennemde bir vadide hep-hep kuyusu vardır. Ne kadar cebbar varsa onları orada yerleştirmek Allah üzerine haktır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

Sayfa: 126
1. Cehennemde öyle bir değirmen vardır ki, o fena ulemayı öğütür.(Yani ilmiyle amel etmiyen)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Cehennemde bir değirmen vardır. Ulemanın cebbar kısmını öğütür.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Cehennemde değirmenler vardır. Onlar ulemayı döndürür. Cennetten tanıdıkları kimseler onlara bakarlar ve sorarlar: "Size ne oldu? Biz sizden istifade ettik de buraya geldik." O alimler derler ki: "Biz size bir şey emrederdik, fakat kendimiz onu yapmazdık."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Cehennemde bir vadi vardır. Cehennem günde dörtyüz defa o vadiden Allah'a sığınır. Buraya ümmeti Muhammed (s.a.v)'in müraileri girecektir. Bunlar şunlardır: Kur'anı ezberlemiş, öğrenmiş fakat riyakar olanlar; Sadakayı Allah rızasından başka bir maksadla vermiş olanlar. Hacca itibar kazanmak için gitmiş olanlar. Gazaya Allah rızasından başka maksadla gitmiş olanlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Adem oğlunda 360 mafsal vardır. Her gün bunun için 360 sadaka vermesi lazımdır. Sormuşlar: "Ya Resulallah, buna kim muktedir olabilir?" Buyurmuş ki: Birine yol göstermek bir sadaka, zahmet veren bir şeyi yoldan kaldırmak bir sadaka, ihtiyaçtan fazla elbiseyi vermek de bir sadakadır. Yine sormuşlar: "Ya Resulallah bunu da yapmazsak?" Buyurdular ki: Halka şerri dokunmaktan çekinmek de kendisi için bir sadakadır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Gecede öyle bir saat vardır ki, o saatte bir müslüman dünya ve ahiret işlerinden ne dilek dilerse Allah ona verir. Bu her gece böyledir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Cuma gününde öyle bir saat vardır ki, Allah o saatte kula ne isterse verir. O da namaz sırasındadır.
Ravi: Hz Amr İbni Avf (r.anhüma)

8. Cuma gününde bir saat vardır. Mümin kul o saatte bir şey isterse o müstecap olur. Hangi saat olduğu soruldu: 'İkindi ile akşam arasıdır' buyurdu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 127

1. Gökte bir melek vardır ki, ismi İsmail'dir. Emrinde yetmiş bin melek vardır. Onların her birinin emrinde de yetmişer bin melek vardır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Cehennemde bir vadi vardır. Cehennem her gün, bu vadiden yetmiş defa Allaha sığınır. Allah bu vadiyi amelleriyle riya yapan, okumuş mürailer için hazırladı. Allah indinde en fazla buğza layık kullar, sultanlara, baştakilere sokulan alimlerdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Adamda bir et parçası vardır, o sağlam olursa cesedi de sağ selamettir. Dertli ise başka yerleri de dertlidir. Burası da kalbidir.
Ravi: Hz. Numan (r.a.)

4. Adamın malında da, zevcesinde de, evladında da fitne vardır. (Yani hepsinde fitne bulunabilir. İnsan hiç birine güvenmesin, Allah'a güvensin)
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

5. Âli Davud'a nazil olan hikmette ibret vardır. Akıllı olan insan şu dört vakitten başka şeyle nefsini meşgul etmemelidir: Rabbine dua (ve ibadet) edeceği vakit, Nefsini muhasebe edeceği vakit, Kendisi hakkında, kardeşlerini nasihat etmesine ve ayıblarını kendisine haber vermelerine kafi gelecek bir vakit. Kendi nefsinin helal ve temiz ihtiyaçlarına ayıracağı bir vakit. Bu vakitte diğer zamanlar içinde bir yardım vardır ve kalbin istirahatı kafi miktarda varlık iledir. Sonra da akıllı kimse için, diline sahip olması, zamanını bilmesi, işine yönelmesi ve en sağlam dostuna karşı bile ihtiyatlı olması icap eder.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Namuslu bir kadının namusuna buhtan etmek, yüz senelik ameli yıkar.(Yani bir ömrün amelini yıkar)
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

7. Benî Ademin hepsinin kalbleri Allah'ın iki parmağı arasında tek bir kalb gibidir. "Ey kalbleri istediği gibi çeviren Allahım, bizim kalblerimizi ibadetin üzerine çevir."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bir kavim bir kavmi çok sevdi ve bunun yüzünden helak oldu. Siz böyle olmayın. Bir kavim de başka bir kavme çok buğz etti ve ondan dolayı helak oldu. Siz onlar gibi de olmayın.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.anhüma)

9. Müslümanın ölüsünün kemiğini kırmak, dirisinin kemiğini kırmak gibidir. (Kısas yok, fakat 30 sopayı geçmemek şartı ile dayak yiyebilir.)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

10. Bir namaz, önündeki namaza kadar olan hataları kaldırır, yok eder.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

Sayfa: 128
1. Her Peygambere eşraf ve kerimden yedi kimse verildi. Bana ise on dört tane: Hz. Ali, Hasan, Hüseyin, Cafer-i Tayyar, Hamza, Ebu Bekir, Ömer, Mus'ab bin Umeyr, Bilal, Selman, Ammar, Abdullah İbni Mes'ud, Mikdat ve Huzeyfe İbni Yemani (r.anhüm)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Her ümmetin bir fitnesi var. Benim ümmetiminki maldır.
Ravi: Hz. Kaab İbni İyaz (r.anhüma)

3. Her ümmette bir rahbaniyet vardır. Benim ümmetiminki, Allah yolunda cihaddır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Her ümmetin bir seyahati vardır. Benim ümmetimin seyahati Allah yolunda cihaddadır. Her ümmetin rahbaniyeti vardır, benimki cephede gözcülüktür.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Her adamın ateşten payı vardır. Mümininki cildini yakan hummadır. Bu ona cehenneme keffarettir.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

6. Her baba evladının kök sülalesi vardır, nesebi ona müntehi olur. Yalnız Fatıma'nın sülalesi Bana çeker. Bunlar Benim Ehl-i Beytim'dir. Benim hamurumdandır. Veyl onların faziletini inkar edene. Onlara muhabbet edene Allah muhabbet eder. Onlara buğz edene Allah da buğz eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Her evin kapısı vardır. Kabirinki ayak tarafındandır.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.anhüma)

8. Her şeyin senamı (zirvesi) vardır. Kur'anın da Bakara suresidir. Bu sure kimin evinde gece okunursa, üç gece şeytan o eve gelemez. Kim de gündüz okursa, şeytan o eve üç gün

gelemez.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.anhüma)

9. Her şeyin kapısı vardır. İbadetin kapısı da oruçlardır.
Ravi: Hz. Zamre İbni Hatib (r.anhüma)

10. Her şeyin tövbesi vardır. Fena ahlak sahibinin yoktur. Zira o kimse günahtan tövbe etmez de, onu daha şiddetle işler.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

11. Her paslanmanın bir cilası vardır. Kalbin cilası da "Estağfirullah" demektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Her amelin bir şiddeti ve her şiddetin bir fetreti (gevşemesi) vardır. Kimin fetreti sünnetime uygun olursa, o hidayet bulur. Bunun gayri olursa o helak olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 129
1. Allah (z.c.hz) nin öyle kulları vardır ki onları beladan esirger, afiyette yaşatır. Afiyet üzere ruhlarını kabzeder. Ve onları afiyet üzere Cennete sokar.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

2. Allah'ın öyle kulları vardır ki, onları insanların hacetine tahsis etmiştir. Bunlar azabı İlahiden emindirler.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Allah (z.c.hz)'nin nimetleri sebebiyle kulların menfaatine tahsis ettiği kulları vardır. Onlar bu hizmeti ağırsanırlarsa, Allah o nimeti onlardan alır, başkasına verir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Allah (z.c.hz)'nin üç hürmeti vardır. Bunları gözeten, dini ve dünyası hususlarında muhafaza edilir; yoksa hiç bir şeyi korunmaz. Bunlar şunlardır. Hurmetul İslam, Peygambere hürmet, onun soy, sop ve sülalesine hürmet. (Hürmetül İslam, İslama zarar veren bir şey yapmamak, mümine hakaret etmemek, Allah'ın, Resulunun, müminlerin izzetini korumak Peygamberimize ve sünnetine hürmet ve korumaktır)
Ravi: Hz Ebu Said (r.a.)

5. Allah'ın bazı seyyah melekleri vardır, yeryüzünde dolaşırlar. Ümmetimden Bana salat ü selam getirenlerin selamını bana tebliğ ederler.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Aldığı da Allah'ındır, verdiği de. Her şey onun indinde muayyen bir müddetledir. Ona (o hanıma) taziyede bulununuz. Sabır etsin, ecrini görecektir. (Kerimesi Zeynep (r.anha)'nın çocuğunun ölmek üzere bulunması sırasında bu hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Usame İbni Zeyd (r.anhüma)

7. Allah'ın bir meleği vardır, her namaz zamanı şöyle nida eder:

"Ey Adem oğulları kalkın ateşlerinizi söndürmeye, Öyle ateşler ki, siz onu kendi nefisleriniz üzerine yaktınız."(Günah yapmak suretile)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Allah (z.c.hz)'nin cenazelerle gitmeye memur melekleri vardır ki, şu tesbihi yaparlar. "Subhane men teazzeze bil kudreti ve kahharel ibade bil mevti." (İnsanları kudreti ile aziz eden ve ölümle de kahreden Zatın şanı ne yücedir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Allah (z.c.hz)'nin bir "Levhi" vardır. Bir yüzü yakut, bir yüzü yeşil zümrüt ve kalemi de nurdur. Oraya halk edeceği, rızıklandıracağı, yaşatacağı, öldüreceği, izzetlendireceği ve dilediği şeylerden yapacağı her şeyi o nurdan kalemle yazdırır. Bu her gün ve her gece böyledir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Allah (z.c.hz)'nin yer halkından kabları vardır ki, bunlar salih kulların kalbleridir ve onların içinde en hoşuna gideni ise yumuşacık ve yufka olanlarıdır.
Ravi: Hz. Ebû Utbe (r.a.)

11. Allah (z.c.hz)'nin yer yüzünde melekleri vardır. Bunlar, hayır ve şerden insanın dili üzerinde söyler. (Yani o adamda olan hal üzere)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 130

1. Allah (z.c.hz)'nin, her cuma günü hepsi cehennemi hak etmiş oldukları halde, oradan azad ettiği altıyüz bin azadlısı vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Allah (z.c.hz)'nin her gün yer halkına üç yüz altmış Rahmet nazarı vardır. Bunlardan biri her kime isabet ederse, o kimse dünya ve ahiret şerrinden uzak olur. Ve ona dünya ve ahiret hayrı verilir.
Ravi: Hz Ali İbni Hüseyin (r.anhüma)

3. Şeytanın sürmesi de vardır. Yalayıp, koklayıp, keyiflenecek şeyi de vardır. (Besmeleyle yersen şeytanın zayıflar) Uykuyu çok uyursan gözleri sürmeli olur. Yalanın varsa yalanır. Ve öfkelendiğin kadarda enfiyesini çeker.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Şehid için Allah'ın indinde altı haslet vardır: Kanının ilk damlasında günahları mağfiret olur. Kabir azabından emindir. Kendisine iman hulleleri giydirilir. Cennette makamını görür. Kıyamet korkusundan emin olur ve Hurilerle tezvic olunur.
Ravi: Hz. Kays (r.a.)

5. Miskinlerin kıyamette saltanatı olacaktır. Onlara denecek ki: "Allah rızası için sana var mı bir şey veren, bir lokma yediren, bir yudum içiren. Bak, onları götür Cennete" (Onlar da bakar. Kim Allah rızası için kendilerine bir şey vermişse alıp götürürler)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Ölümün mühim korkusu vardır. Bir kardeşinizin ölüm haberi geldiğinde: "İnna lillah ve inna ileyhi raciun. Ve ey Allahım onu salihlere kat, rahmetine erişir, çoluk çocuğuna da sahip ol, kıyamette bizi de onu da mağfiret et. Yarabbi onun ecrinden de bizi mahrum etme. Ondan sonraki yaşıyacağımız günleri de fitnesiz olarak yaşıyalım." diye dua edin.
Ravi: Hz. Ebû Hind (r.a.)

7. Allah (z.c.hz)'nin, bir kulun dünyadaki ayıbını örtmesi, ona dünya afiyeti ihsan etmesi demektir.
Ravi: Hz. Bilal İbni Yahya (r.anhüma)

8. Ahlakını değiştiren, yapısını değiştiren gibidir. Sen onun yapısını değiştirmedikçe ahlakını değiştiremezsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. "Ya Erhamerrahimin" niyazına memur melek vardır. Kim bunu üç kere derse o melek der ki: "Allah sana teveccuh etti. İste istiyeceğini" (Her mümin için her vakit mevcut.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Ölüm meleği kullarının yüzüne günde yetmiş kere bakar. Vakti gelenin güldüğünü görünce, Allah Allah amma tuhaf şey. Ben onun canını alacağım o gülüyor" der.(Akıllı adam hesaplı güler)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 131
1. Peygamberlerden bazıları ses işitirlerdi. Bununla tebliğe memur edilirlerdi. Bir kısmı rüyada (tebliği) alır, bir kısmının da kalb ve kulaklarına yerleşirdi. Bana ise Cebrail (a.s.) gelir, şifahen tebliğini yapar, sizden birinizin gelib arkadaşları ile konuşması gibi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Bu beş vakit farzı cemaatle kılmaya devam eden kimse, sırat köprüsünü ilk geçenleren olur ve onu şimşek gibi geçer. Allah, o kimseyi sâbıkların ilk zümresinde haşreder, namazına devam ettiği her gün ve gece içinde bin şehid sevabı alır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sözün içinde, büyü hükmünde sözler vardır. Şiirlerin içinde de hikmet vardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bir meclisin baş köşesinden aşağısına razı olmak, Allah için tevazudan sayılır.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

5. Sözün içinde büyü gibi tesir edeni vardır. Sizden biriniz bir kardeşinden bir hacetini talep ettiğinde, söze onu medh ile başlamasın. Ki onun sırtını kesmiş olmasın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Söz içinde büyü, şiir içinde de hikmet ifade eden sözler vardır. Talebi ilim içinde de cehl ifade eden şeyler vardır. (Müneccimlik v.s öğrenmek gibi) Öyle sözler de vardır ki, dinlemeyi istemiyen kimseye söylenmiş olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Buğdaydan da, arpadan da, kuru üzüm ve baldan da içki olur. Ne ki sarhoş eder, o haramdır. Onlardan sizleri nehyederim.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.anhüma)

8. Günahların içinde öyleleri vardır ki, onları ne namaz, ne oruç ne de hac ve zekat paklar. Onları geçim hususunda çekilen sıkıntılar paklar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Salih zevce, elverişli ev, binmeye uygun bir hayvan saadetten maduttur. Fena zevce, fena ev ve fena binek de şekavetten maduddur. (Bunlar dünyevi, fakat ahirete de tesiri vardır)
Ravi: Hz. Saad İbni Ebi Vakkas (r.a.)

10. Her istediğini yemekliğin israftan sayılır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Öyle insan vardır ki, hayrın anahtarıdır ve şerrin üstüne kiliddir. Bir kısmı da şerri açarlar ve oldukları yerde şer yaparlar. Ne mutlu o kimseye ki, hayrın anahtarı onun elindedir. Veyl o kimseye ki, şerrin anahtarı onun elindedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Namaz kılanlar içinde öyle adam var ki, namazı (huzurla) tam kılar. Onlardan namazı yarım kılan, çeyrek kılan, beşte bir, altıda bir, yedide bir, sekizde bir, onda bir kılan da vardır.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

Sayfa: 132
1. Camilere çocukların musallat oluşu Allah'ın gadabının alametidir. Nehyedilseler bile onlar musallat olacaklardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Allah'ın yarattıklarına benzetenler (canlı resmi ve heykeli yapanlar) kıyamet gününde en şiddetli azaba uğrıyacak kimselerden olurlar.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

3. Hıyanetin en büyüğü, bir valinin kendi râiyesinde ticaret yapmasıdır. (Mevkiini kazanç vesilesi yapması)
Ravi: Hz. Ebul Esvedin dedesi (r.a.)

4. Hırsızların hırsızı, Emirin lisanını çalan kimsedir. (Emire nüfuz edip onun yularını eline alma) Hataların en büyüğü, bir müslüman malını haksız yere almaktır. Hasta ziyareti güzel işlerdendir. Ziyaretin tamamlanması da elini onun üzerine koyman ve nasıl olduğunu sormandır. Şefaatin efdali ise dargın evlilerin arasını bulmaktır. Dondan önce gömleği giymek (uzun gömlek olmalı) Peygamber giyimindendir. Dua ederken aksırmak ise duanın kabulunun işaretlerindendir.
Ravi: Hz. Ebû (r.a.)hen (r.a.)

5. Malın meydan alması, katiplerin artması, ticaretin çoğalması, cehlin yayılması, insanın ticareti, "Falan kimselerden izin almadıkça olmaz" şeklinde yapması, müstakil bir mahalde katib bulunmaması (ticaretin çokluğundan yazmıya vakti olan adam bulunmaz) kıyamet alametlerindendir.
Ravi: Hz. Amr İbni Tuğlabe (r.a.)

6. İlmin kaldırılması, cehlin artması, zinanın alenileşmesi, içkilerin meydan alması, erkeklerin gidip kadınların kalması, hatta elli kadına bakan bir erkek kalıncaya kadar erkeklerin azalması, kıyamet alametlerindendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Mamur yerlerin harabe olması, harabe yerlerin imar edilmesi, cihadın terki, devenin pervasızca otlaması gibi bir adamın da elindeki emanetten faydalanması, kıyamet alametlerindendir.
Ravi: Hz. Atiyye (r.a.)

8. Kişinin nerede olursa olsun. Allah'ı unutmaması imanının efdal olmasıdır.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samid (r.a.)

9. Cennetten bir kamçılık yer dünya ve içindekilerden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Cin taifesinin mü'minlerine de sevap vardır. Denildi ki: "Sevabları nedir?" Buyurdu ki: Onlar Â'rafta olurlar Cennette olmıyacaklar, "Â'raf nedir?" diye soruldu. Buyurdu ki, Cennet duvarıdır. Orada nehirler akar, ağaç ve meyvalar biter.
Ravi: Hz. Kays (r.a.)

Sayfa: 133
1. Peygamberlerden biri Allah'a zafiyetten şikayet etti. Allah (z.c.hz) de yumurta yemesini emretti.
Ravi: Hz. Ebû Rebil (r.a.)

2. Ehline, çocuğuna, hizmetçisine yaptığın harcama sadakadır. Öyle ise onlara eza yaparak bu nafakayı başlarına kakma.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bu öyle bir gündür ki (arefe günü) bir kimse, kulağına, eline, gözüne ve diline sahip olursa geçmiş günahları afvolur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bu öyle bir gündür ki (arefe günü) bir kimse, kulağına, eline, gözüne ve diline sahip olursa geçmiş günahları afvolur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Bu Adem (a.s.)'ın kadınlarının takdiridir. Hac usulünün hepsini yap. Tavafı sonra yaparsın. (hac günü Hz. Aişe validemizde kadınlık hali zuhur etmesi üzerine.)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

6. Bu para, pul sizden evvelkileri mahvettiği gibi sizleri de mahvedebilir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Bu Kur'an, hoşlanmıyan için gayet zordur. Ona ısınana ise gayet kolay gelir. Hadisime gelince, hoşlanmıyan için gayet zor, tâbi olan içinse gayet kolaydır. Bir kimse benim hadisimi dinler, hemen hıfz eder ve tatbik ederse mahşerde Kur'anla haşrolur. Hadisime ehemmiyet vermiyen ise Kur'anı hor görmüş olur. Kim de Kur'anı hor görürse dünya ve ahirette hüsrana düşer.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

8. Bu ümmet rahmete mazhar olmuştur. Bunların azabı dünyada ve birbirlerindendir. Kıyamet günü müslümanlardan her biri için müşriklerden bir kimse ayrılır ve şöyle denir: "İşte bu senin

Cehennemden fidyendir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bu ümmet kabirlerinde ibtilaya uğrar. Eğer birbirlerinizi defnetmiyeceğinizden korkmasaydım, kabir azabından duyduğumu sizede duyurması için Allaha dua ederdim. Cehennem azabından Allaha sığının, kabir azabından da Allah'a sığının. Gizli ve açık fitnelerden de Allah'a sığının. Deccal'ın fitnesinden de Allaha sığının.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Sabit (r.a.)

10. Bu ortaya konan sizin ganimetlerinizdendir. Bundan sizinle birlikte olan hissem hariç. Benim için helal olan bir şey yoktur. Ancak humus (beşte biri) müstesna. Beşte bir de size dönecektir. İplik ve iğne de olsa ödeyin. Bundan az veya çok da olsa getirin, verin, aldatmayın. Zira aldatma dünya ve ahirette aldatan için ateş ve ardır. Allah'ın emrine muhalif olanlarla yakınınız bile olsa, mücadele edin. Allah yolunda kınayanın kınamasına aldırış etmeyin. Gerek hazarda, gerek seferde Allah'ın hududunu yerine getirin. Allah yolunda mücadele edin. Zira cihad, Cennet kapılarından büyük bir kapıdır. Ve cihad sebebiyle Allah insanı hem ve gamdan kurtarır.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

Sayfa: 134

1. Bu kalbler, kendisine suyun değdiği zaman demirin paslanması gibi, paslanırlar. Denildi ki: "Ya Resulallah onların cilası nedir?" Buyurdu: Ölümü çok hatırlamak ve Kur'an okumak.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Ye'cüc ve Me'cüc Adem (a.s.)'ın sulbündendir. Şayet onlar insanlar üzerine gönderilirse insanların yaşayışlarını ifsad ederler. Onlardan hiç kimse geride bin veya daha fazla zürriyet bırakmadıkça ölmez. O Ye'cüc ve Mec'cücün arkasından üç ümmet daha olacaktır. Te'fil, Te'ris ve Mensek.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

3. Zekeriya (a.s.)'ın oğlu Yahya (a.s.) Allah'tan niyaz etti ve dedi ki: "Ya Rabbi, beni insanların diline dolama." Allah Teala ona vahyetti ki: "Ya Yahya, ben onu kendime yapmadım. Onu sana nasıl yapayım? Oku kitabı ezeliyi, orada bulacaksın. Yahudiler dediler ki; Üzeyir Allah'ın oğludur. Nasraniler de Mesih Allah'ın oğludur dediler. Allah'ın eli bağlıdır (veremez) dediler de dediler." Yahya (a.s.) Ya Rabbi beni mağfiret et. Bir daha böyle istekte bulunmam" dedi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Riyanın azı da şirktir. Kim Allahın bir dostuna düşmanlık ederse, Allah'a harp açmış olur. Muhakkak ki, Allah, Ebrar, Etkiya ve Ahfiyayı sever. Onlar öyle kimselerdir ki: gözden uzak olunca aranmazlar. Hazır bulundukları zaman çağrılmazlar ve tanınmazlar. Bunlar hidayet nurlarıdır. Ve karanlık yerlerden çıkarlar.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. Pazartesi ile Perşembe günleri Allah müminleri afv ve mağfiret eder. Yalnız araları açık olanları barışıncaya kadar, geri bırakır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Cuma günü ve Cuma gecesi yirmi dört saattir. Onlardan hiç bir saat yoktur ki, Allah teala, o saatte ateşi hak etmiş altıyüz kişiyi azad etmesin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Biz müşriklere karşı müşriklerden yardım istemeyiz.
Ravi: Hz. Hubeyde (r.a.)

Sayfa: 135
1. Biz müşriklerden bir şey kabul etmeyiz. Istersem para ile alırım.
Ravi: Hz. Hakim İbni Hizam (r.a.)

2. Biz Peygamberler topluluğuyuz. Bizim için belalar, ecirler gibi, kat kat verilir. Peygamberlerden bazılarına bitler, onu öldürünceye kadar, musallat olurdu. Onlar, belalardan, sizin rahatlıktan hoşlandığınız gibi hoşlanırlar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Biz öyle bir Ehli Beytiz ki, Allah Bizlere dünyayı değil, ahireti nasib etti. Benden sonra ehli Beytim, bela şiddet ve tarda maruz kalacaklar. Doğu tarafından siyah bayraklılar gelinceye kadar. Bunlar mal istiyecek, kendilerine mal verilmeyecek. Bunlar döğüşecekler, sonra geri çekilecekler, istedikleri kendilerine verilecek, fakat kabul etmiyecekler ve onu, ismi ismime, babasının adı, babamın adına uyan, Ehli Beytimden bir kimseye teslim edecekler. O (Mehdi) arza sahib olur. Ve kendisinden önce baskı ve zulümle dolu olan arzı, doğruluk ve adaletle doldurur. Sizden veya sonra gelenlerden birisi ona yetişirse, kar üzerinde sürünerek dahi olsa, gelsin ona katılsın. Muhakkak ki onlar hidayet sancaklarıdır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Sen ve cemaatin Cennettedir. Bir kavim gelecektir ki, kendilerine (Rafızı) denecektir. Onlara rastlarsanız öldürün. Zira müşriktirler.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Siz kıyamet gününde isimleriniz ve babalarınızın isimleri ile çağrılırsınız. (Filan oğlu filan) diye. Onun için güzel isimler takının.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

6. Yarın düşmanla karşılaşacaksınız. Parolanız "Ha mim Lâ yunsarûn" olsun.

Ravi: Hz. Bera (r.a.)

7. Siz Rabbinizi izdiham olmadan göreceksiniz. Tıpkı şu ayı gördüğünüz gibi. (Buna nail olmak için) gücünüz yeterse, sabah ve ikindi namazlarını kaçırmayın. (Seherde de zikredin) buyurdu ve sonra "Fesebbih bihamdi rabbike kable tulû'iş Şemsi ve kablel ğurûbi"(Taha:20/130) ayetini okudu.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

8. Siz öyle bir zamanda bulunuyorsunuz ki, fukahası çok, hutebası az, istiyeni az, vereni çok, işte böyle zamanda amel ilimden hayırlıdır. Size öyle bir zaman gelecektir ki, fukahası az, hatibleri çok, istiyeni çok, vereni az. O zamanda ise ilim amelden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Said (r.a.)

Sayfa: 136
1. Siz bugün öyle bir zamandasınız ki, sizlere emrolunanın onda birini terketseniz helak olursunuz. Ama öyle bir zaman gelecektir ki, emrolunanın onda birini yapanlar kurtulacaklardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Siz bugün öyle bir zamandasınız ki, alimleri çok, hatibleri azdır. Bugün bir kimse bildiğinin onda birini terketse düşer. Bir zaman gelecektir ki, bileni az, anlatmaya çalışanı (hatibleri) çok olacak. O zamanda, bildiğinin onda birini yapan kurtulacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

3. Siz bugün tam bir Hak dini üzerinderisiniz. Ben sizin çokluğunuzla iftihar ederim. Benden sonra gerilemeyin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Siz memleketinizin kıtlığından (Kıtlık, pahalılık, şiddet) şikayetçi olursunuz. Yağmurdan (azlığından) şikayetçi olursunuz. Halbuki Aziz ve Celil olan Allah, size duayı emretmiş, Ve şu duaya icabet etmeyi de size vaad etmiştir. "Bütün Hamdler, Rahman, Rahim ve Alemlerin Rabbi olan Allaha mahsustur. O ceza gününün sahibidir. Ondan başka gerçek Mabud yoktur. O murad ettiğini yapar. Ey Allahım! Sen Allahsın, Senden başka İlah yoktur. Ancak sensin zengin. Biz ise fıkarayız. Bize yağmur indir. Bize indirdiğini bizim için kuvvet yap. Ulaştırıcı yap, bir vakte kadar."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Siz mansur ve muzaffer olacaksınız. İsabetli yol üzerindesiniz. Siz ganaime, şarkla garbın futuhatına erişeceksiniz. Sizden herhangi biriniz buna ulaşırsa, Allah'tan korksun. (Takvayı elden bırakmasın) Emr-i bil maruf, nehy-i anil münker yapsın ve sılai rahimde bulunsun. Akrabalık bağlarını birleştirsin. Kim kasten Bana yalan isnad ederse ateşteki yerine hazırlansın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Sizler yaya, binekli olarak ve yüz üstünde bu tarafa (Şam tarafına) toplanacaksınız.
Ravi: Hz. Bekr (r.a.)

7. Yakında birkaç bölüğe ayrılacaksınız. Bir kısmınız Şam, Mısır, lrak ve Yemen'de olacak. Dediler: "Hangi tarafta bulunalım?" Buyurdu ki, Şamdakilere katılın. Veya ona katılamazsanız, Yemen'e gidin ve onun göllerinin suyundan istifade edin. Allah Teala Bana Şam'ı tekefful etti.
Ravi: Hz. Ebud derda (r.a.)

8. Ameller kablar gibidir. Altı güzel olursa üstü de güzel olur, altı bozuk olursa üstü de bozuk olur.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

9. Ameller niyetlere göredir. Herkes için aslolan niyet ettiği şeydir. Her kim Allah'a ve Resulüne hicreti niyet etti ise, onun hicreti Allah'a ve Resulünedir. Her kim hicreti kendine isabet edecek bir dünyalığa veya nikah edeceği bir kadına niyet etti ise, onun hicreti o niyet ettiğinedir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

Sayfa: 137

1. İki kimseye gıbta edilir: Bir adama ki, Allah ona Kur'an verdi, o da o Kur'anın ahkamiyle amel etti. Helalini helal, haramını haram kabul etti. Diğeri de öyle bir kimsedir ki, Allah ona mal verdi, o da o maldan akrabalarına ulaştırdı ve o malı Allah'a taat yolunda harcadı.
Ravi: Hz. Amr İbni As (r.a.)

2. Kalbe, tekallub ettiği için kalb denildi. Kalb inkilab geçirir. Onun teskini lazımdır. Kalb tıpkı, ağaçta rüzgarda sallanan pamuk gibidir. Bunun tesbiti lazımdır. (Ashab telaş etti. Bunun üzerine Allah (z.c.hz) inzal buyurduğu ayetle kalblere "Sebat" vereceğini vaad etti.)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. İlim çalışmakla, Hilmde gayretle olur. Hayır istiyene hayır verilir. Kim şerden uzak durursa o da korunur. (Demek ki, Allah önce irade, meram, azim verir, bundan sonra tevfik verir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Ben sizin için hikmetle söz söyliyen ve zalimane amel eden münafıktan korkarım.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Ben de beşerim, dine ait bir şey söylersem onunla amel edin. Dünyaya ait söylediklerime mutlaka itaat etmeniz şart değildir. Tahminlerimde yanılabilirim. Ben de beşerim.
Ravi: Hz. Rafi (r.a.).

6. Ben de sizin gibi bir beşerim. Zan (tahmin) yanılır ve isabet eder. Benim size sözüm Allah'ın söylediğidir. Ben Allah adına asla yalan söylemem.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

7. Medine demirci ocağı gibidir. Kir pas kabul etmez. Öz sahibi orada bulunur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Siz ancak kolaylaştırıcı olarak gönderildiniz. Müşkilat çıkarıcı olarak değil.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Size bu dünyada yol azığı kadar bir şey kafidir.
Ravi: Hz. Habban (r.a.)

10. Benim nefsim Adem (a.s.)'a kadar zinadan paktır.
Ravi: Hz. İbn Saad (r.a.)

11. Cebrail (a.s.)'ı kendi suretile iki yerde gördüm. Büyüklüğü yer ile gök arasını dolduruyordu. (Hz. Aişe buyuruyor: "Ben Resulallah'a 'Velekad raâhu nezleten uhrâ', Velekad reahu bil ufukil mubin.' Ayetlerini sordum." Onu hatırla" buyurdu ve yukarıdaki hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

Sayfa: 138

1. Ümmetim için şaşırtıcı önderlerden korkarım.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

2. Dünyada mal olarak, gazaya gitmek için hayvanın, bir de hizmetçin olsun, sana yeter.
Ravi: Hz. Ebû Haşim (r.a.)

3. Evde bir yatak zevc için, bir tane zevce için, bir de misafir için bulunsun yeter. Fazlası şeytan içindir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

4. Uğursuzluk ancak üç şeydedir: Atta, kadında ve evde. (Atın uğursuzu sarsanıdır. Kadının nikahı pahalı olanı, Evinki ise "Mukassı" -kasvetli olan-)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. İtaat ancak maruf olanadır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. İmam (kumandan) kalkandır. Onun arkasında çarpışılır ve onunla korunulur. Eğer o takva ile emrederse ve kendisi adil olursa ona ecir var. Bunun gayrisini emrederse ona vebal vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sizden evvelkileri helak eden günah şu idi ki, onlar, mevki sahibi birisi hırsızlık yaptığı zaman ceza vermezler, zayıf birisi hırsızlık yaptığında ona had ikame ederlerdi. Allah'a yemin ederim ki: Muhammed (s.a.v)'ın kızı Fatıma hırsızlık yapacak olsaydı elbette onun elini de keserdim. (Hırsızlık yapan bir kadın için ashabın Usame İbni Zey'i ricacı göndermeleri üzerine varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

8. Ben ancak bir kulum. Bir kölenin yediği gibi yerim, içtiği gibi içerim.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ben ona değil, ancak (defin) melekleri için kalktım.(Bir Yahudi cenazesi geçmişti.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Hızır (a.s.)'ın "Hızır" diye isimlendirilmesi şöyle oldu: O beyaz bir kürk üzerine oturtmuştu. O kürk sallanınca altı yeşil oldu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Ancak günahları bağışlanan adam rahata kavuşmuş olur.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

12. Ancak günahları bağışlanan rahata kavuşmuş olur.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

13. Ancak Cennete giren rahata kavuşur.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

14. Ebrar'a "Ebrar" isminin verilmesi ana, baba ve çocuklarına iyilik etmelerindendir. Nasıl ki, ananın, babanın senin üzerinde hakkı varsa, çocuklarının da senin üzerinde hakkı vardır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Emel, ümmetim için Allah'tan bir rahmettir. Emel olmasaydı, hiç bir ana çocuğuna süt emzirmezdi, kimse bir ağaç dikmezdi. (Dünya da mamur olmazdı)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Yüzük ancak küçük parmakla yanındakine takılır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

2. Güzel ahlakın ifadesi şudur: Dünyadan nasib olana razı olur, nasib olmıyana da kızmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah (z.c.hz) Adem oğluna korktuğunu musallat eder. O Allah'dan başkasından korkmazsa, kimseyi ona musallat etmez. (Yani ona başkası hakim olamaz) Allah Adem oğlunu, bir şey beklediği adama ısmarlar. Eğer Adem oğlu sırf Allah'tan isterse, Allah onu başkasına bırakmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Beş vakit namazın misali, kapısının önünden akan sudan günde beş defa yıkanan adamın hali gibidir ki, onda kirden bir şey kalmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Ben ancak Hâtim ve Fâtih olarak gönderildim. (Umum beşere mebus) Ve bana şumullu manayı haiz ve fasih konuşma verildi. Ve söz Benim için kısaltıldı. Siz artık cüretkarlara (Günahkarlara) uymayın. Sakın onlar sizi helak etmesin.
Ravi: Hz. Ebû Kutade (r.a.)

6. Kızım Fatıma'nın ismi şu manadadır: Allah onu da, onu sevenlerin de alakasını Cehennemden kesmiştir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. "Siyamı Biyd" (Kameri ayın 13. 14. 15inci günleri orucu) denmesi şunun içindir ki: Adem (a.s.) yeryüzüne inince güneşten yandı karardı. Allah (z.c.hz)'i ona oruç tutmasını emretti. İlk gün oruç tuttu bedeninin üçte biri, ikinci gün ise üçte ikisi, üçüncü gün ise tamamı beyazlaştı. Bu sebeble "Biyd" diye isimlendi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Şu kimselere Cehennem haram olur. Kibirsiz, yumuşak, cana yakın ve sert olmıyan.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. O zaman tehacümden men etmiştim. Şimdi mahzur kalmadı. (Bidayette kurban eti saklamak men edilmişti.)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

10. Öyle zaman gelecek ki, dünyada yalnız fitne, bela ve fesad olacak. Böyle bir zamanda sizin ameliniz bir kale gibidir. Üstü güzelse, altı da güzel olur.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

11. Ümmetim yağmur misalidir. Evveli mi hayırlıdır, ahirimi bilinmez?
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Ümmetime cehennem sıcağı hamam sıcağı gibi olacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

13. Ben de ancak bir beşerim. Olabilir ki, bazınız hüccetini daha parlak iddia eder. Bu suretle lehinizde hükmedersem size ateşten bir gömlek kesmiş olurum.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Eğer namaz hakkında yeni emir olsaydı haber verirdim. Ben de beşerim, sizin unuttuğunuz gibi bende unuturum. Unuttuğum zaman bana hatırlatın. Sizden biriniz namazda şüphelenirse doğruyu araştırsın, onun üzerine tamamlasın, sonra sehiv secdesi yapıp selam versin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

Sayfa: 140
1. Kimse rızkını tamamlamadan ölmez. Sabırsızlık etmeyin. Allah'tan korkun Ey insanlar, rızkı aramakta güzel davranın. Helal olanı alın, haram olanı bırakın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Her insan üç yüz altmış mafsaldan yaratıldı. Kim ki Cenabı Hakka tekbir, tahmid, tehlil, tesbih ve istiğfarda bulunur, yoldan dikeni, taşı, kemiği kaldırır ve emri bil maruf ve nehyi anil münker yaparsa (Bunları üçyüz altmış kadar yaparsa) o kimse akşama cehennemden kendini uzaklaştırmış olur.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

3. Yakında fitne ve fesad olur. Kim ki bu ümmeti, bir baş altında toplu iken ayırmak isterse kim olursa olsun başını vurun.
Ravi: Hz. Arface (r.a.)

4. Derttir. Deva değildir. ("Şarabtan deva olur mu?" sualine karşı)
Ravi: Hz. Tarık (r.a.)

5. Benim de kalbime arada kapanıklık gelir ve Cenabı Hakka günde yüz kere istiğfar ederim.
Ravi: Hz. Egar (r.a.)

6. Yakında namazı vaktinden geciktirecek umera gelecektir. Sen namazını kıl da öyle git yanlarına, Eğer onlar kılmışsa sen de kılmış vaziyettesin. Kılmamışlarsa sen de onlara uyarsın. Bu senin için nafile olur.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

7. Yer ile gök arasında hiç bir şey yoktur ki, benim Resulullah olduğumu bilmesin. Yalnız ins ile cinnin kafiri tanımaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Sizin üzerinize yakında kabul edeceğiniz veya kabul etmiyeceğiniz işler yapan umera gelir. Kim ki bunu reddeder,

beraat kazanır. Hoşlanmıyan selamet kazanır. Hoşlanan, uyan fitneye uğramış olur. Dediler ki: "Onlarla cenkleşmiyelim mi?" Namaz kılarlarsa cenkleşmeyin buyurdu.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

9. Allah (z.c.hz) kendinden talep etmiyene kızar. (Kul ihtiyacını zahirde başkalarından istese de esasda her şeyi Allah'tan beklemelidir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Seni (Hz. Ali'ye) ancak mümin sever. Ve sana ancak münafık buğz eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Benden evvelki peygamberlerden, ümmetimi deccal ile korkutmıyan hiç kimse olmadı. Onun sol gözü şaşı, sağ gözü ise perdelidir. Ve alnında kafir diye yazılıdır. Yanında Cennet, Cehennem diye iki vadi olur. Cennet dediği Cehennem, Cehennemi ise Cennetir. Yanında Peygamber kıyafetinde iki melek bulunur. Biri sağında biri solundadır. Bu beraberlik insanları imtihan içindir. Ve deccal onlara sorar: "Ben sizin Rabbiniz değilmiyim? Diriltiyorum, öldürüyorum." Meleklerden biri "Yalan söylüyorsun" der. Fakat bu sözü yanındaki melekten başkası duymaz. İkinci melek diğerine "Doğru söylüyorsun" der. İkinci meleğin sözünü ise insanlar işitir. Ve zannederler ki, deccalı tasdik etti. Bu da imtihan içindir. Sonra Medine'ye yürür. Giremeyince: "Bu O'nun (s.a.v)ülkesidir" der. Sonra Şam'a yürür. Orada "Akıbeti Efik" mevkiinde Allah onu helak eder.
Ravi: Hz. Sefine (r.a.)

1. Ahir zamanda ümmetim üzerine şiddetli bir bela zuhur eder. Bundan ancak iki sınıf kurulur: Biri Allah'ın dinini tanır ve onun için lisan ve kalbi ile mücadele eder. İkinci ise dinini anlamış, dinlemiş ve tasdik etmiştir. (Yani cahil kalanlar bu belada tehlikededir)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Zekatı vermeniz, İslamiyetinizin kemalindendir.
Ravi: Hz. Alkame (r.a.)

3. İmam, namazı tamamlayıp cemaate doğru dönünceye kadar onunla bulunan, gece kâim sevabını alır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, faiz yemeyen adam kalmaz. Onu yemese bile kendisine tozu isabet eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Erkeklerin kadınlara bakması mekruh olduğu gibi, kadınların da erkeklere bakması mekruhdur.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

6. Cennete ancak müslüman girer. Allah (z.c.hz) bu dini isterse facirle de teyid eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Bir taife üreyecek ve Allah'ın kitabını dillerinin ucundan okuyacaklar ve okun yaydan çıkması gibi boş olarak dinden çıkacaklar. Ben onlara yetişseydim kendilerini, Semudu katleder gibi katlederdim. (Bunlar havariçtir.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Hiç bir Peygamberin ruhu, cennetteki makamını görmeden kabz olunmamıştır. Sonra serbest bırakılır. (Kendi ister, ruhu öyle kabz olur.)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

9. Sizlerin üzerinizde bazı umera bulunur. Yaman söyler ve zulüm yaparlar. Kim ki, bunların yalanlarını tasdik eder ve zulümlerine yardım ederse ben onlardan değilim, onlar da Benden değildir ve havzıma da gelemezler. Kim de onların yalanlarını tasdik etmez ve zulümlerine yardımcı olmazsa o Bendendir, Ben de ondanım. Ve havzımda Benim yanıma gelir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

1. Rabbına itaat edip, kocasının hakkını ödiyen, ona nefsi ve malı hususunda hıyanet etmiyen kadınla şehid arasında, Cennette bir derece fark kalır. Kocası güzel ahlaklı ve mü'min ise Cennette de onun kocası olur. Değilse, Allah (z.c.hz) onu bir şehidle evlendirir.
Ravi: Hz. Meymune (r.a.)

2. Bir kadına, kocasının izni olmayınca kendi malına tasarrufu caiz olmaz.
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik (r.a.)

3. Harem de bir adam haddini aşacak, onun günahı da insin ve cinnin günahını aşacaktır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

4. (Hz. Ebu Bekir r.anh'a) Senin yanında bir melek vardı. Sana yapılan tecavüzü reddediyordu. Ne vakit sen onun bazı sözlerini redde başladın, araya şeytan girdi. Ben de burada şeytanla oturamam dedi ve şöyel buyurdu: Üç şey haktır; Zulme uğrıyan bir kul Allah için (ehemmiyet vermez) oralı olmazsa, Allah (z.a.hz) da, yardımı ile onu aziz eder. Bir adam sılai rahim niyetiyle verme kapısını açarsa, Allah (z.c.hz) da ona bolluk ihsan eder. Bir kimse de çoğaltmak için isteme kapısını açarsa, onu da Allah darlığa düşürür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Siz arzın şark ve garbını feth edeceksiniz. O zaman memuriyet yapanlar Cehennemliktir. Allah'tan korkanlar müstesna.
Ravi: Meharib'den bir kimseden.

6. Benden evvelki Peygamberlerden hiç bir Peygamber yoktur ki, arkasına yedi kişi verilmiş olmasın. Bunlar necib ve yardımcı kimselerdir. Bana ise on dört kişi verildi. Bunlar Hz. Hamza, Cafer, Ali, Hasan, Hüseyin, Ebu Bekir, Ömer, İbni Mes'ud, Ebu Zer, Mikdat, Huzeyfe, Ammar, Bilal ve Suheyb (r.anhüm)dür.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Benden sonra hamamlar olacak. Bunlarda kadınlar için hayır yoktur, örtüsü ile girse bile. Hiç bir kadın yoktur ki, evinden başka yerde başını açsın da, Allah (z.c.hz) ile arasındaki kerameti kaybolmasın.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

8. Kıyamet gününde bir münâdi nida eder: "Nerede ümmeti Muhammedin (s.a.v) fıkaraları, kalkın! Size kim Allah (z.c.hz) uğrunda bir şey verdi, yedirdi ve içirdi, eski veya yeni bir şey giydirdi ise, tutun elinden de götürün Cennete," Orada hiçbir kimse fakir kimse olmıyacak ki, arkadaşını kollamasın. Birisi diyecek ki: "Bu beni yedirdi.". Öbürü diyecek ki: "Bu beni içirdi". Böylece ümmeti Muhammed'in (s.a.v) fakirlerinden, küçük büyük bunu yapmıyan kalmaz ve böylece cemîan Cennete dahil olurlar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 143

1. Nuh (a.s.)'dan sonra hiç bir Peygamber olmadı ki, kavmini Deccal ile korkutmuş olmasın. Şüphesiz Ben de sizi onunla korkutuyorum. Olur ki, Beni görüp sözümü işitenlerden ona yetişen bulunur. Ashab dediler ki: "O zaman kalblerimiz hasıl olur? Buyurdu ki, şimdiki gibi veya daha hayırlı.
Ravi: Hz. Ebû Ubeyde (r.a.)

2. Yakında size Şam feth olur. Orada öyle evler bulursunuz ki, onlara hamam denir. Oralara peştemalsiz girmek ümmetimin erkeklerine caiz olmaz. Kadınlara da hepten haramdır. Lohusalık veya hastalık hali müstesna.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

3. Abbas oğulları için şarktan bayraklılar çıkar. Bunların evveli de sonu da helake mahkumdur. Siz onlara yardım etmeyin. Allah onlara yardım etmiyecek. Kim onların bayrağı altına giderse Allah onu Cehenneme sokar. Gözünüzü açın ki, onlar Allah'ın mahlukatının şerlileridir. Zannederler ki Ben onlardanım. Agah olun! Ben onlardan uzağım onlar da Benden uzaktır. Onların alametleri saçlarını uzatmaları ve siyah gömlek giymeleridir. Kendileri ile oturmayın, pazarlarda alış veriş yapmayın, onlara yol göstermeyin, su dahi vermeyin. Bunlara yapılan hürmetle ehli semaya eziyet verilmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Muhakkak ki, kıyametin önündeki alametlerden biri de şudur: Adam evinden çıkar ve kendisi evde yokken kadının yaptığını ayakkabısı ve kamçısı ona haber verir. (Cansızların konuşması Kıyamet alametlerinden olup, İsa (a.s.)dan sonra vuku bulacaktır.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. O (zemzem) mübarektir ve yemekliktir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

6. Zemzem mübarektir, yemekliktir ve hastalıklara da şifadır.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Kedi necis değildir. O sizin etrafınızda çok dolaşanlardandır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 144
1. Ben size öfkelenirim, sonra da üzüntü izhar ederim Sonra da şöyle dua ederim: Ben onlara nasıl öfkelendim ise, Sen onu onlar için rahmet bereket ve yakınlık et. Zira bunlar Benim ehlimdir. Ben onların nâsıhıyım. (Fenalıklarını istemem Yarabbi)
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

2. Ben size bir şeyi haram etseydim yanardınız. Peygamberlerin haram edişine dağlar dayanmaz.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

3. Ben Hakka meyyal kolay bir din ile gönderildim. Sonradan ruhbaniyet icad etmedim. Bazıları böyle yaptılar, sonra da o onlara farz oldu. Fakat tutamadılar. Et yeyin, ailelerinize mübaşeret edin, oruç tutun, iftar edin, namaz kılın, uyuyun da. Ben bunlarla emrolundum.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Ben bir kavme bir şey yazıyorum, sonra da, ilave veya noksan bir şey yapmalarından korkuyorum. Olduğu gibi duruyorlar mı? Süryanice öğrenin.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Sabit (r.a.)

5. Size iki şey bıraktım: Allah'ın kitabı ve (Ehli Beytim) Kim ona tabi olursa hidayet üzere olur. Kim de ayrılırsa delalete düşer.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

6. Tez olur, davet olunur, icabet eder, giderim ahirete. Size iki şey bırakıyorum: Kitabullah ve İtretim. Kitabullah gökten yere uzanan bir iptir. "İtretim" ise Ehli Beytimdir. Latif ve Habir olan Allah Bana haber verdi ki, "Bu ikisi asla birbirinden ayrılmaz, havza gelinceye kadar." Bakınız benden sonra, bunlara nasıl sahip olacaksınız.
Ravi: Hz Ebu Said (r.a.)

7. Şüphesiz ben bir kelime biliyorum ki, (Şu öfkeli adam) bunu söyleseydi elbette öfkeden ona gelen hal kendisinden giderdi.

"Eûzübillâhimineşşeytânirracîm" ve ondan o hiddet gitti. (İki kişi birbirlerine kötü sözler söylemişler, birinin yüzü kızarmış damarları kabarmış idi)
Ravi: Hz. Süleyman İbni Sured (r.a.)

8. Ben bir kelime biliyorum ki, bu kızgın kimse onu söylese idi gazabını giderirdi; "Allahümme innî eûzu bike mineşşeytanir racim."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

Sayfa: 145
1. Ben size filan-falan kimseleri ateşle yakmanızı emretmiştim. Halbuki ateşle ancak Allah azab eder. Eğer onları yakalarsınız öldürün, kafi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Ben sizin önünüzden "Havza" varıp, sizi arayacağım. Kim ki Beni orada bulur ve Havzı kevserden içerse bir daha susamaz. Öyle kimseler gelecek ki, Ben onları, onlar da Beni tanıyacak. Fakat kendileriyle aramız açılacak. Soracağım. Niye böyle? Denilecek ki: "Onlar senden sonra yaramaz işler yaptılar?" O zaman Ben onlara sahip çıkmıyacak ve benden sonra (dini) değiştirenlere "uzak , uzak olun" diyeceğim.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

3. Sizin üzerinize üç şeyden korkarım. Ki bunlar da vuku bulacaktır: Alimin hatası, Münafıkın Kur'anla cidali, Dünyalık kapısının size açılması. (Dünyanın yıkım oluşu şundandır. Dünya muhabbeti gönüle girerse çok fazla uyanıklık istiyor. Dünya teveccühüne aldanmasa da vasıta gibi hizmetinde kullansa büyük bir nimettir.)
Ravi: Hz Muaz (r.a.)

4. Kadınlarla biat edildiğinde el almam. Lakin ben onlardan Allah'ın aldığını alırım. (Kadınlardan sözle, erkeklerden ise söz ve musafaha ile biat alırlardı.)
Ravi: Hz. Enes binti Yezid (r.a.)

5. Öyle kast ediyorum ki, cemaate bir imam tayin edeyim, kendim de dolaşayım. Ve Cuma günü kimi evinde bulursam yakayım.
Ravi: Hz. İbni Mektum (r.a.)

6. Ben Rabbimden ümmetim için şefaat diledim. Onu bana verdi. Bu, şirk koşmıyan her mü'mine nasib olacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

7. Ben sizin görmediklerinizi görüyor, işitmediklerinizi işitiyorum. Gök gıcırdıyor, hakkıdır da. Gökte dört parmaklık boş bir yer yok ki, oraya bir melek secde etmiş olmasın. Nefsim kudretinin elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Benim bildiğimi siz bilseydiniz, az güler çok ağlardınız. Döşekler üzerinde kadınlarla telezzüz edemezdiniz ve bağrınızı döverek yabana uğrardınız.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

8. Ben bir kelime biliyorum ki, ölümü yakın olan kimse onu derse, ruhu rahatlık bulur ve kıyamette de ona nur olur. Bu, "Lâ ilâhe illallah" dır.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

9. Ben bir kelime biliyorum ki, kim onu hakkı ile söylerse Cehennem ona haram olur. O da, "Lâ ilâhe illallah" dır.(Hakkı meselesi haramdan kendisini koruması demektir.)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

10. Ümid ediyorum ki, Bana tabi olanlar Cennet ehlinin dörtte biri, ümid ediyorum ki, üçte biri ve ümid ediyorum ki, yarısı olur (Sonradan üçte ikisi buyurulmuş.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

1. Seni davarları ve kır hayatını seviyor görüyorum. Kırlarda bulunduğun ve ezan okuduğunda sesini yükselt, Muhakkak ki müezzin sesini işiten cin, insan, taş, ağaç ve her şey kıyamet gününde (sesini işittikleri müezzinin ezanına) şahidlik edeceklerdir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Ben, kıyamet gününde, yeryüzündeki taş, toprak ve ağaç adedinden fazla bir cemmi gafire şefaat edeceğim.
Ravi: Hz. Uneysil Ensari (r.a.)

3. Ben gümüşten mühür edindim ve üzerine "Muhammedün Resulullah" nakşettirdim. Kimse böyle bir mühür kullanmasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Ben rağbet ve rehbet ile namaz kıldım. Ve namazımda üç şey diledim. İkisi kabul edildi. Biri kabul edilmedi. Harici düşmanlar onlara (Mahv edecek derecede musallat olmasın istemiştim. O ümmetime verildi. İstedim ki, boğularak helak olmasınlar, o da verildi. Aralarında düşmanlık olmasın istedim, bu reddedildi.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. Rabbimden müşriklerin çocuklarını diledim. Onları bana verdi. Cennet ehline hizmetçi olarak. Zira bunlar fitreten islamdırlar. Ve babalarının düştüğü şirke henüz düşmediler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ümmetim için mü'minden de, müşrikten de korkmam. Zira mü'min zarar yapmaz. İmanı onu bundan men eder. Müşrikin ise şirk başının belasıdır. Ve lakin dili bilgili münafıktan korkarım. Marufu konuşur, münkeri yapar. (Bunlar ümmeti şaşırtırlar)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Bir taife bilirim ki, ne Peygamber, ne de şehiddirler. Lakin Peygamberler ve Şehidler kıyamette onların makamlarına imrenirler. Bu taifenin insanları hem Allah'ı severler, hem de

Allah'ı sevdirmeye çalışırlar. Halka, Allah'a itaat etmeyi emrederler. Halk Allah'a itaat edince de Allah onları sever. (Yani halkta Allah sevgisi uyanır.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 147

1. Rabbimden ümmetimi kıtlıkla helak etmemesini istedim. Onu bana verdi. Ve istedim ki harici düşmanla mahv etmesin. Onu da verdi. Ve yine istedim ki onlar birbirlerinden ayrılmasın ve birbirlerini vurmasın. Onu bana vermedi. O zaman Ben, ya humma ya taun, ya humma ya taun, ya humma ya taun olsun istedim.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Ben öyle bir kelime bilirim ki, musibete uğrıyan adam söylerse, Allah ondan o musibeti kaldırır. Bu kardeşim (Yunus (a.s.)'ın sözüdür ki, (Balığın içinde) karanlıklarda şöyle nida etmişti: "Lâ ilâhe illâ ente, sübhâneke innî küntü minezzâlimîn." (Çok kimse selamete çıkmış. Ayeti kerimenin sonunda da "Böylece mü'minleri kurtarırız" buruyuruluyor.)
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

3. Melekleri, yer ile gök arasında, Hanzeleyi gümüş levha üzerinde yağmur suyu ile gasl ederlerken gördüm. (Uhud harbinde)
Ravi: Hz. Huzeyme (r.a.)

4. Rabbimi çok Kerim ve Mâcid (azamet ve şeref sahibi) buldum. Bana Cennete hesapsız girmeyi vaad ettiği yetmiş bin kişinin her birine de ayrıca yetmişer bin kişi bağışladı. Dedim ki, "Ümmetim o kadarı bulmaz." Buyurdu ki: "Ben onu ağreb (müminlerin cahilleri) den tamamlarım"
Ravi: Hz. Amir (r.a.)

5. Rüyamda bir siyah koyun sürüsüne, alaca koyun sürüsünü katılmış gördüm. Tabir et Ya Ebubekir (r.a): "Siyah arabtır. Diğeri de acemden (arabdan gayri) sana tabi olacaklardır." Seher vaktinde melek te böyle tabir etti.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

6. Size bir sure okuyacağım ki, kim ağlarsa Cennetliktir. Ağlayamazsa hüzünlü bulunsun (El hakümüttekasur suresi)

Ravi: Hz. Abdil Melik (r.a.)

7. Bir kelime biliyorum. Bir mü'minin onu yürekten söylerse ona Cehennem haram olur. (Bu kelime-i şehadettir.)
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

8. Dün gece rüyamda acaib şeyler gördüm. Ümmetimden bir kimse gördüm ki, azab melekleri onu kuşatmışlardı da abdesti gelib, onu içinde bulunduğu bu istenmiyen halden kurtardı. Gene bir kimse gördüm ki kabir onu sıkıyordu. Namazı ona geldi ve onu kabir azabından kurtardı. Gene bir kimseye şeytanların musallat olduğunu gördüm. Zikrullahı ona geldi ve şeytanın tasallutundan onu kurtardı. (Şeytanın tasallutu yürek sıkıntısından anlaşılır) Gene ümmetimden bir kimse gördüm ki susuzluktan dili çıkmıştı. Ramazan orucu geldi onu suvardı. Yine bir recul gördüm, kendisini zulmet sarmıştı. Haccı ve umresi geldi ve onu o karanlıklardan çıkardı. Birini de gördüm. Melekül Mevt ruhunu kabz etmek için ona gelmişti. Anasına, babasına yaptığı iyilikler gelip o meleğe karşı çıktı ve geri çevirdi. Bir recul de görüm. "müslamanlarla konuşayım" diyor amma konuşturmuyorlardı. Buna da sılai rahmi gelip "Bu adam akrabasına giderdi" diyerek şefaat etti. Onlarla konuştu ve beraber oldu. Birini de gördüm, Peygamberlerin yanına gitmek istiyor, halka halka kovuyorlar onu. Onu da cünüplükten korkar olması (gusül abdesti) geldi de aldı, onu da yanıma oruttu. Bir recul de gördüm, ateşin şiddetinden eliyle korunmak istiyordu. Sadakası geldi de başı üzerinde gölge yaptı ve yüzüne perde oldu. Birini de gördüm, zebaniler kendisini almaya gelmişti. Yaptığı emri bil maruf, nehyi anil münkeri geldi de kendisini kurtardı. Bir recul de gördüm, ateşe atılmış (Allah korkusundan döktüğü) göz yaşları geldi de onu Cehennemden kurtardı. Birini de gördüm, defterini solundan veriliyor. Allah korkusu geldi, onu kurtardı ve defterini sağa aldı. Terazisi hafif gelen bir kimse gördüm. Kendinden evvel ölen çocukları gelip mizanını ağırlaştırdı. Cehennemin kenarında bir adam gördüm, onu da oradan Allah korkusu kurtardı. Birini de gördüm, hurma sazı gibi titriyordu. Allah'a hüsnü zannı geldi ve titremesi durdu. Sırat

köprüsünde düşe kalka giden birini gördüm. Onu da selatı selamı gelip kurtardı ve sıratı geçene kadar doğrulttu. Biriside Cennetin kapısına kadar geldi fakat kapılar kapanıyordu. Onu da Kelimei Şehadeti gelip Cennete koydu.
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

Sayfa: 148

1. Eğer siz, öküzlerin kuyruğuna yapışır, hilei şeriyeli alışveriş yapar ve cihadı da terkederseniz üzerinize öyle bir zillet verilir ki, Cihada dönmedikçe ve tövbe etmedikçe bundan kurtulamazsınız.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Bir adam evinden çocukları, ana babası ve iyali için (onların ihtiyacını temin için) çıkıyorsa, bu Allah uğrundadır. Çalım, tekebbür ve tefahur için çıkarsa o da şeytan yolundadır.
Ravi: Hz. Kaab (r.a.)

Sayfa: 149
1. Ben minber edindi ise, asa edindi isem babam İbrahim (a.s.) da edinmişti.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Namazınızın kabulünü isterseniz alimleriniz imam olsun. Zira onlar Rabbinizle aranızda aracınızdır.
Ravi: Hz. Mersed (r.a.)

3. Duha namazını iki rikat kılarsan gafillerden sayılmazsın. Dört rikat kılarsan muhsin yazılırsın. Altı rikat kılarsan kamîlîn yazılırsın. Sekiz rikat kılarsan Fâizîn sayılırsın. On rik'atte sende o gün günah tutunmaz. On iki rikat kılarsan senin için Allah Cennette bir köşk yapar.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. Ümmetim hıyanet etmezse düşman onun karşısında ebediyen duramaz.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

5. Eğer nasip olur da cennete girersen: "Kızıl yakuttan bir beygire bineyim" dersen binersin. "uçayım" dersen uçarsın.
Ravi: Hz. Alkame b. Mersed (r.a.)

6. Tedavi olduğunuz şeylerin en hayırlısı hacamattır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Tedavi olduğunuz şeylerden şunlarda şifa vardır. Hacamat, bal şerbeti ve hastalığa uygun bir dağlama (Şimdi elektirik tedavisi var) Lakin ben dağlamayı sevmem.
Ravi: Hz. Ebû Busre (r.a.)

8. Tedavi olduğunuz şeylerden hayır şunlardadır; hacamat, bal şerbeti ve hastalığa uygun bir dağlama. Fakat ben dağlamayı sevmem.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Eğer beni seviyorsan, belaya sabıra hazırlan. Yemin ederim ki, Beni sevene bela, tepeden dereye gelen sudan hızlı gelir. Yarabbi Beni sevene iffet nasib et. Rızkı kafi miktarda olsun. Sevmeyenin malı da evladı da çok olsun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Bizi seviyorsan fakirlik için kendine siper hazırla. Zira fakirlik Bizi sevenlere, dağın tepesinden inen selden daha süratli gelir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. (Dininden dönen) bir kimseyi görürseniz onu katlediniz. Fakat ateşle yakmayın. Çünkü ateşle, ancak ateşin Rabbı azab eder.
Ravi: Hz. Hamza (r.a.)

3. Bir yere misafir olduğunuzda, misafire layık olanı, size emrettilerse onu kabul edin. Vermezlerse onlardan misafırlik hakkını alın.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

4. Eğer üzerinize, Allah'ın kitabile idare eden, siyah bir köle de emir olsa, onu dinleyin ve ona itaat edin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Sizden biriniz arkadaşına çaresiz fena bir söz söyliyecekse ona iftirada bulunmasın. Ona, babasına ve akrabasına da kötü konuşmasın, öyle olduğunu biliyorsa, hiç olmazsa, cimrisin, korkaksın, yalancasın, kınayıcısın desin.
Ravi: Hz. Habib (r.a.)

6. Sâil at üzerinde gelse de, iki elini açarsa, yarım hurma ile de olsa onu boş çevirme, Zira hakkını vermek vacib olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kalbinin yumuşamasını istersen yetimin başını okşa ve miskini doyur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Hiç bir şeye lanet etmemeye gücün yetiyorsa bunu yap. Zira lanet ettiğin kimse ona ehilse onda kalır. Değilse sana geri döner. Sen de değilsen, o lanete müstehak bir Yahudi, nasrani veya mecusiye gider. Gücün yeterse ebedi olarak kimseye lanet etmemeye bak.

Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

9. Allah ve Resulunun sizi sevmesini istiyorsanız, size bir emanet bırakılırsa onu yerine verin. Konuştuğunuzda doğru konuşun, komşunuza eza verecek şeyleri kaldırın ve onlara iyi muamele edin.
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

10. (Birisi sordu: Hangi sadaka sevap bakımından büyüktür?) Sen genç, sıhhatlı, paraya kıyamazken, paranın yokluğunda fakirliğe düşeceğinden korktuğun, ölümü hiç düşünmediğin zaman verdiğin sadaka (Sevab bakımından) büyüktür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Ben, Nizar oğlu, Mudar oğlu, İlyas oğlu, Mudrike oğlu, Huzeyme oğlu, Kinane oğlu, Nadr oğlu, Malik oğlu, Fahir oğlu, Galib oğlu, Luey oğlu, Kaab oğlu, Mürve oğlu, Kusey oğlu, Abdi Menaf oğlu, Haşim oğlu Abdülmuttalib oğlu, Abdullah oğlu Muhammed (s.a.v)'ım. İnsanlar ikiye ayrılırsa Allah beni onların en hayırlısından kılmıştır. Bana cahiliyet devrinin kötülüğü isabet etmedi. Ve ben Adem (a.s.) dan beri nikahla oldum. Ve Ben sizin ecdad ve nefis (soy, sop) olarak en hayırlınızım.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Ben bütün Peygamberlerin seyyidiyim, iftihar yok. Ve Ben bütün Peygamberlerin sonuncusuyum, iftihar yok. Ben şefaat edicilerin ilkiyim, iftihar yok.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Arablardan ilk önce Cennete girecek Benim. Faristen Cennete ilk girecek Selman (r.a)'dır. Rumlardan Cennete ilk girecek Suheyl (r.a), Habeşten Cennete ilk girecek kimse ise Bilal (r.a)dır.
Ravi: Hz. Eu Umame (r.a.)

4. Ben kıyamet gününde, Rabbimin huzurunda O'nun dilediği kadar dururum. Sonra Cenab-ı Hak Beni mağfiret ettiği halde huzurdan ayrılırım. Sonra Ebu Bekir (r.a) durur. Benim durduğumun ikisi gibi (Birisi hesab, diğeri varidad için). Ve sonra mağfiret olduğu halde ayrılır. Sonra aynı şekilde Ömer (r.a) durur ve o da mağfiret olduğu halde ayrılır. "Osman (r.a) da duracak mı?" diye soruldu. Buyurdu ki, Osman (r.a) haya sahibi bir kişidir, Aziz ve Celil olan Rabbimden hesab için huzurda durmaması için şefaat ettim. (Bu isteğim kabul edildi.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Ben ve ashabım hayırlıdır. Müslümanlar da hayırlıdır. Mekke'nin fethinden sonra hicret yoktur. Lakin cihad ve niyet vardır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Ben Allah üzerine şehaded ederim ki, hiç bir akıllı kimse yoktur ki, ayağı sürçsün de (Bir günah işlesinde) tövbe ettiğinde Allah onu afvetmesin. Tekrar işler, tekrar afvolunur. Tekrar işler tekrar afv olunur. Taki Cennete gidene kadar. (Akıldır insanı günahtan kurtaran. Akıldır insanı tövbe ettiren, Akılsız ise yaptığına hiç aldırış etmez.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 152
1. Ben Abdülmuttalib'in torunu Muhammad (s.a.v)'im, Allah Teala halkı yarattı. Beni onların hayırlıları arasında kıldı. Sonra onları iki fırkaya böldü. Beni en hayırlı olan fırkadan kıldı. Sonra onları kabilelere böldü. Ve Beni en hayırlı kabileden kıldı. Sonra ailelere böldü. Ve Beni en hayırlı aileden kıldı. Ben aile cihetinden de şahıs olarak da en hayırlınızım.
Ravi: Hz Muttalib İbni Ebu Vedaa (r.a.)

2. Ben, kıyamet gününde Adem oğlunun seyyidiyim, iftihar etmem. Livâhül Hamd elimdedir, iftihar etmem. O günde Benim sancağımın altında Adem (a.s.) dahil, toplanmayan hiç bir Peygamber yoktur. Ben arzın yarılıpta baas olunacak insanların ilkiyim, iftihar etmem. Ben şefaatçilerin ilkiyim. Ve şefaati makbul olanların da ilkiyim. Gene de iftihar etmem.
Ravi: Hz Ebu Said (r.a.)

3. Ben Bana iman eden ve müslüman olan ve hicret eden bir kimseye, Cennet bahçelerinde, Cennetin ortasında (Firdevs'te) ve Cennetin alasında (Adn)de bir meskene sahib olmasına kefil olurum. Ben gene Bana iman eden, müslüman olan ve Allah yolunda cihad eden bir kimseye, Cennet bahçelerinde, Cenneti Firdevs'te ve Cenneti And'da bir köşk sahibi olmasına kefilim. Kim böyle yaparsa, Hayırdan taleb edeceği bir şey ve şerden de kaçacağı bir şey bırakmamış olur. Bu kimse nerede isterse orada olsun.
Ravi: Hz. Fudale İbni Abid (r.a.)

4. Ben, baas olunduklarında, bütün Peygamberlerin seyyidiyim. (Mahşere) vardıklarında, onların en önde olanıyım. Onlar ye'se düştüklerinde müjde vericileriyim. Secde ettiklerinde onların imamıyım. (Allah huzurunda toplanıldığında) Allah'a en yakın olanıyım. Ben konuşurum. Allah beni tasdik eder. Ben şefaat ederim, şefaatim kabul olunur. Ben isterim, o da verir.
Ravi: Hz. Ümmü Kevzi (r.a.)

5. Ben Peygamberlerin sonuncusuyum. Benim mescidim, bütün

Enbiyanın mescidlerinin sonuncusudur. Ve mescidlerin ziyarete en layık olanıdır. Yolculuk için hazırlanmıya en layık mescidler Mescid-i Haram ve Benim mescidimdir. Benim mescidimdeki bir namaz, başka mescidlerde kılınan bin namazdan daha faziletlidir. Ancak Mescid-i Haram müstesna
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

6. Ben, Cennet bahçelerinde, Cennetin üstünde ve Cennetin alt tarafında birer köşke şu kimse için kefilim ki o: Haklı olduğu halde mücadeleyi terkeder, şaka için de olsa, yalanı söylemez ve insanlar için ahlakını güzelleştirir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Ben, kıyamet günü secdeye izin verilecek ilk kimseyim. Sonra başımı kaldırmaya izin verilir. Ben de başımı kaldırırım ve sağımda ve solumda duran ümmetimi tanırım. Denildi ki: "Onları nasıl tanırsınız ya Resulallah?" Buyurdu ki, Abdest azalarının ve alınlarının parlaklığından Ve yine önlerinde nur gibi parlıyan çocuklarından.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

8. Ben Saad'dan daha gayretliyim. (Dini hususlarda daha titizim) Allah teala ise benden de gayretlidir. Özrü kabul etmeyi Allah'dan daha çok seven kimse yoktur. Bunun için (Kulların aczi sebebiyle Peygamberler göndermiştir. Medh edilmeyi de Allah'tan çok seven kimse yoktur. Bunun için Cenneti vaad etmiştir.
Ravi: Hz. Muğire İbni Şube (r.a.)

Sayfa: 153

1. Ben her mü'mine nefsinden daha evlayım. Kim ki bir borç veya zarar bırakırsa Bana aittir. Kim de mal bırakırsa o veresesinindir. Ve Ben velisi olmıyanın velisiyim. Malına vâris olur, borcu varsa öderim. Dayı, velisi olmıyanın velisidir. Malına vâris olur, diyetini öder.
Ravi: Hz. El Mikdam (r.a.)

2. Ben Meryem oğlu İsa (a.s.)'a dünya ve ahirette insanların en yakınıyım. Benimle onun arasında hiç bir Peygamber yoktur. Peygamberler babaları bir, anneleri ayrı ve dinleri bir (kardeşler)dir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Ben insanların soy sopça en şereflisiyim, iftihar yok. Kadr ü kıyamette en kerimiyim, iftihar yok. Ey insanlar! Bize gelene gideriz. Bize ikramda bulunana ikramda bulunuruz. Bizim kölemizi azad edenin kölesini azad ederiz. Bizim ölümüzü teşyi edenin ölülerini teşyi ederiz. Hakkımızı koruyanın hakkını koruruz. Ey insanlar! İnsanlarla soyları derecesine göre oturup kalkın ve dinleri derecesinde de onlarla karışın. Mürüvvetleri nisbetinde onlara misafir olun, insanları aklınızla ikna edin.
Ravi: H.Cabir (r.a.)

4. Ben Muhammed ve Ahmed (s.av)'im. Ben Rahmet Peygamberiyim. Ben cihad Peygamberiyim. Ben artçıyım ve toplayanım (Kıyamette). Ben cihad için gönderildim, ziraat için değil.
Ravi: Hz. Mücahid (r.a.)

5. Ben oruç tutarım ve iftar ederim. Namaz kılarım ve uyurum. Her amelin bir şevkli zamanı ve her şevkin de bir fetrek (durgunluk) zamanı vardır. Kimin fetreti sünnete yönelik olursa doğruyu bulmuştur. Kimin fetreti bunun dışına olursa dalâlete düşmüştür.
Ravi: Hz. Cade İbni Hubeyre (r.a.)

6. Siz bu gün Rabbınızdan gelen açık beyyine (delil) üzerindesiniz. Marufu emir ve Münkerden nehy ve Allah yolunda cihad ediyorsunuz. Sonraları sizin aranızda iki sarhoşluk zuhru edecek. Cehalet sarhoşluğu ve yaşama sevgisi. Bu sebeble haliniz değişecek ve marufu emretmiyecek ve münkerden nehyetmiyecek ve Allah yolunda cihadda bulunmıyacaksınız. İşte o günde Kitap ve Sünnete tutunanlar için elli sıddık ecri vardır. Dediler ki: "Ey Allah'ın Resulü! Bizden mi yoksa onlardan mı?" Buyurdu ki, hayır, bilakis sizden.
Ravi: Hz. Muaz ve Enes (r.a.)

1. Rahman'ın Arşı Sa'd İbni Muaz'ın ölümü sebebiyle titredi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Müşrikleri hicvet, muhakkak ki Ruhul Kudüs Cebrail (a.s.) seninle beraberdir.-Bunu Hasan (r.a) söylemiştir-
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

3. Masiyetlerden (Allah'a isyandan) uzaklaş, Zira bu, hicretin en faziletlisidir. Farzları muhafaza et. Zira bu cihadın en faziletlisidir. Allah'ı da çok zikret, Zira sen Allah'a, O'nun zikrinin çokluğundan, kendisine daha sevimli bir şeyle gelmiş olmazsın.
Ravi: Hz. Ümmü Enes (r.a.)

4. Cehennemden kaçın, Cenneti de olanca gücünüzle isteyin. Zira Cenneti istiyen uyumaz ve Cehennemden kaçan da uyumaz. Muhakkak ki ahiret zorluklarla kuşatılmıştır, dünya ise lezzet ve şehvetlere bürünmüştür. Onun lezzet ve şehvetleri sizi ahiretten alıkoymasın.
Ravi: Hz. Kuleyb İbni Cera (r.a.)

5. Cennet ehli yüz yirmi saftır. Onların sekseni bu ümmettendir. Kırkı da diğer ümmetlerden.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

6. Ehli Cehennem, her kaba saba "Kab'a seri" olan kimsedir. "Ya Resulallah, Kab'a seri kimdir?" denildi. Buyurdu ki, ehline karşı kaba, arkadaşına karşı kaba ve aşiretine karşı kaba davranan kimsedir. Ehli Cennet ise, her mütevazi ve zahid olan kimsedir.
Ravi: Hz. Amir el Eş'ari (r.a.)

7. Şam ehli Allah'ın yeryüzündeki kamçısıdır. Kullarından dilediğinden onlar vasıtası ile intikam alır. Onların münafıklarının, mü'minler üzerine galib gelmelerinin imkanları yoktur. Onlar ancak hem, gayz, gam ve hüzün içinde ölürler.
Ravi: Hz. Hüseyin İbni Fatik (r.a.)

Sayfa: 155

1. Dünyada Alah (azze ve celle) ile (onun taatı ile) meşgul olanlar, ahirette de Allah'la meşgul olanlardır. Dünyada kendi nefisleri ile meşgul olanlar, ahirette de kendi nefisleriyle meşgul olanladır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Ehli Cennet öyle bir kimsedir ki; Allah onun iki kulağını insanların kendisini hayırlı senası ile doldurur. Ve o da onu duyar. Ehli Cehennem ise öyle bir kimsedir ki, Allah onun iki kulağını insanların kendisini şerli olarak zikirleri ile doldurur ve o da bunu duyar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Ehli Cennet, kendi isimleri, babalarının ve kabilelerinin isimleri ile bellidir. Kıyamet gününe kadar onların adedlerinde çoğaltılma ve azaltılma olmaz. Ehli Cehennem de yine kendi isimleri, babalarının ve kabilelerinin isimleri ile bellidir. Kıyamet gününe kadar onların adedlerinde de çoğaltılma ve azaltılma olmaz. Bazan saaded ehli şekavet yoluna sapar da onlar için "İşte bunlar (şakilerin) ta kendileridir" denir. Derken saaded onlara yetişir ve onları şekavet yolundan çıkarır. Bazen de şekavet ehli saadet yolunda yürürler de onlar için "Bunlar (sâcidlerin) ta kendileridir" denir. Derken şekavet onları yakalar ve saadet yolundan çkarır. O halde herkes ne için yaratılmışsa, o kendisine kolaşlaştırılır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Düsr (r.a.)

4. Bid'at ehli, Cehennem ehlinin köpekleridir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Şam ehli, zevceleri, çocukları, köleleri ve cariyeleri ta Arab yarımadasının sonuna kadar Allah yolunda murabıtlardır. Kim oradaki şehirlerden birine yerleşirse o da murabıttır. Kim de oranın serhadlerinden birinde oturursa o cihaddadır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

6. Yemenliler ince kalbli, çok yumuşak yürekli, çok emire muti kimselerdir.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

7. Cehennem ehlinin en hafif azab görecek olanı, Ebu Talib'dir. (Böyle olduğu halde) kendisine giydirilecek ateşten iki nalın sebebile beyni kaynıyacaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Cehennem ehlinin en hafif azab göreni, ayağında beynini kaynatan ateşten iki nalın olan bir adamdır. Cehennem ehlinin bazıları topuğuna kadar ateşe girmiş olarak azab görür. Bazısı ise dizlerine kadar ateşte olarak azab görür. Bazısı da göğsüne kadar ateşte olarak azab görür. Bir kısmı ise tamamen ateşe batmış olarak azab görür.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 156
1. Allah Teala Hz. Musa (a.s.)'a: "Ey Musa evinde seninle beraber oturmamı istermisin?" diye vahyetti. O hemen secdeye kapandı. Sonra: "Ey Rabbim, evimde benimle nasıl kalırsın?" dedi. Allah Teala: "Ey Musa, sen bilmezmisin ki, Ben, Beni zikredenin yanında olurum. Ve kulum Beni nerede ve ne zaman ararsa bulur" buyurdu.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Allah Teala Hz. Adem (a.s.)'a vahyedip buyurdu ki: "Ey Adem, başına bir iş gelmeden önce şu beyti haccet." Adem (a.s.): "Ya Rabbi, başıma gelecek iş nedir?" dedi. Buyurdu ki: "Sorduğun o şey ölümdür." Adem (a.s.): "Ölüm nedir?" dedi. Buyurdu ki: "Sen onu tadacaksın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Allah Teaal Davud (a.s.)'a şöyle vahyetti: "Ey Davud, Dünyanın misali, köpeklerin üzerine toplanıp da sürüdükleri bir leşe benzer. Sen onlar gibi olup, onlarla beraber onu sürüklemeyi arzu eder misin? Ey Davud, güzel yemek, yumuşak elbise ve batıl şöhret, hem insanlar arasında (bu dünyada) ve hem de ahirette elde edilsin, bu asla olmaz."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Allah Teala İmran oğlu Musa (a.s.)'a şöyle vahyetti: "Ümmeti Muhammed (s.av) içinde öyle kimseler vardır ki; onlar her yüksek yerde veya bir vadide durduklarında "Lâ ilahe İllallah" diye şehadet getirirler. İşte onların mükafatları, Peygamberlerin mükafatları gibidir."
Ravi: Hz Enes (r.a.)

5. Allah teala Davud (a.s.)'a şöyle vahyetti: "Zalimlere söyle, Beni anmasınlar. Çünkü Ben, Beni zikredeni anarım, O zalimleri anmam ise kendilerini Rahmetimden uzaklaştırmam olur."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Allah Teala Bana şöyle vahyetti: "Ey Peygamberlerin kardeşi!

Ey korkutanların kardeşi kavmini korkut. Benim mescidlerimden birine ancak, selim kalblerle, sadık lisanlarla, temiz ellerle, tahir ferçlerle girsinler. Mescidlerime, üzerlerinde kullarımdan birinin hakkı varken girmesinler. Zira o, bu hakkı hak sahibine vermedikçe, namaz kılmaya devam etse bile, Ben onu rahmetimden uzaklaştırırım. Ama, bu bildirilenleri yaparsa, Ben onun işiten kulağı, gören gözü olurum. O, Benim velilerimden, halis kullarımdan olur. Ve o kimse Peygamberlerle, sıddıklarla ve şehidlerle beraber Cennette Benim yakınımda olurlar."
Ravi: Hz Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 157
1. Allah Teala Bana şöyle vahyetti: "Ben Zekeriya oğlu Yahya (a.s.) sebebiyle yetmiş bin kişiyi öldürdüm. Ve Senin kızının oğlu (Hz. Hüseyin r.a) sebebiyle ise yetmiş bin ve yetmiş bin kişiyi öldürürüm."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Allah Teala Musa (a.s.)'a şöyle vahyetti: "La ilahe İllallah" diye şehadet edenler olmasaydı, Cehennemi Dünya ehline musallat ederdim. Ey Musa! Bana ibadet eden olmasaydı, Bana isyan edenlere göz açıp kapayıncaya kadar bir mühlet vermezdim. Ey Musa! Şurası muhakkak ki, Bana inananan Benim indimde mahlukatın en kerimidir. Ey Musa! Asi olanın sözünün ağırlığı dünyadaki bütün kumların ağırlığına muadildir." Musa (a.s.) ise: "Ya Rabbi, bu asinin kim olduğunu lütfen bildir" dedi. Allah Teala buyurdu ki: "Bir kimsenin anasına-babasına (ben sizi dinlemiyorum) diyenidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Cebrail (a.s.) Bana kırk eve kadar komşuluk tavsiye etti. On bu taraftan, on bu taraftan, on şu taraftan, on da şu taraftan.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

4. Sana Allah'dan korkmanı tavsiye ederim. Zira o korku, bütün işlerinin zinetidir. Sana Kur'an okumanı, Allah'ı zikretmeni tavsiye ederim. Zira o, senin semada anılmana sebebdir, yeryüzünde ise senin için nurdur. Sükutunun uzun olmasını tavsiye ederim. Ancak hayır söz müstesna, zira bu sükut, şeytanı senden uzaklaştırır. Ve din işinde sana yardımcı olur. Çok gülmekten de sakın. Çünkü o, kalbi öldürür ve yüzün nurunu giderir. Cihada mülazemet et, Çünkü o, ümmetimin Ruhbanlığıdır. Miskinleri sev ve onlarla düşüp kalk. Kendinden aşağıdakine bak, yukarıdakine bakma. Zira, sana Allah'ın verdiği nimetleri küçümsememen için bu hal daha uygundur. Seninle alakayı kesseler de akrabanı ziyaret et. Acı olsa da Hakkı söyle, Allah yolunda kınayanların kınamasından korkma. Kendi nefsin hakkında bildiğin şeyler, insanlardan seni alıkoysun. Yaptığın

şeylerde onlara üstünlük taslama. Şu üç hasletin bulunması, kişiye ayıb olarak yeter. Kendi kusurlarını bilmeden, başkasının kusurlarını görmesi, ayni hal kendisinde de olduğu halde, başkalarında utanılacak hal görmesi ve arkadaşına eziyet etmesi. Ey Ebu Zer! Tedbir gibi akıl, sakınmak gibi verağ, güzel huy gibi şeref yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

5. Size Allah'dan korkmanızı ve Habeşli bir köle bile üzerinize emir yapılsa onu dinleyip itaat etmenizi tavsiye ederim. Muhakkak ki, sizden biri Benden sonra yaşarsa, çok ihtilaflar görecektir. İşte o zaman Benim sünnetime ve Mehdi ve Raşidîn olan hulefanın sünnetine uyun. Onlara tutunun. Hem de can havliyle, azı dişlerinizle ısırır gibi. İşlerin, muhdes olanlarından sakının. Zira, her ihdas olunan bidattir. Her bid'atte dalalettir. (Her dalalette cehennemdedir.)
Ravi: Hz. İrbad (r.a.)

Sayfa: 158

1. Size ashabım hakkında hayır tavsiye ederim. Sana tabiin ve tebai-tabiin hakkında da hayr tavsiye ederim. Sonra yalan yaygınlaşır. Öyle ki, adam kendinden yemin istenmeden yemin eder. Şahid de istenilmeden şahidlik yapar. Dikkat edin, bir erkek, yabancı bir kadınla asla yalnız kalmasın. Yoksa üçüncüleri şeytan olur. Size cemaate devamı tavsiye ederim. Aman tefrikaya düşmeyin. Zira şeytan, tek insanla beraberdir. Halbuki o iki kişiye daha uzak olur. Cennetin ortasını istiyen cemaate yapışsın. İyiliği, kendisini sevdiren, kötülüğü ise üzen kimse gerçek mümindir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Nezrini ifa et, ancak Allah'a masiyet hususunda nezir ifa edilmez. Ve Adem oğlunun malik olmadığı şeye nezretmesine de itibar olunmaz.
Ravi: Hz. Sabit İbni Dahhak (r.a.)

3. Cehennem kızarıncaya kadar bin yıl yakıldı. Sonra beyazlaşıncaya kadar yine bin yıl yakıldı. Sonrada kararıncaya kadar bin yıl daha yakıldı. Şimdi o, zifiri karanlık gece gibi, kapkaranlıktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir koyunla da olsa düğün yemeği ver.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Dininizden ilk kaybedeceğiniz şey emanet, sonra da namazdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Kulun, kıyamet gününde ilk hesaba çekileceği şey namazdır. Eğer onu tamamlamışsa onun için "Tam" diye yazılır. Eğer tamamlamamışsa, Aziz ve Celil olan Allah Meleklerine şöyle buyurur: "Bakın bakalım, kulumun farzlarını tamamlayacağınız nafile ibadetinden bir şey bulacak mısınız?" Sonra Zekat da böyledir. Sonra diğer ameller de bu şekilde ele alınır.

Ravi: Hz. Temim ed-Derda (r.a.)

7. (Namaz için) vaktin evveli Allah'ın rızası, vaktin ortası Allah'ın rahmeti ve vaktin sonu ise Allah'ın affıdır.
Ravi: Hz. İbrahim İbni Abdilmelik (r.a.)

Sayfa: 159
1. Kıyamet gününde şefaat edecek olanların ilki, Peygamberlerdir. Sonra alimler, sonra da şehidlerdir.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

2. Kıyamet gününde Cennete ilk davet edilecek olanlar, çok hamd edenlerdir ki, onlar genişlikte de darlıkta da Allah'a hamd ederler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Resullerin ilki Adem (a.s.) ve onların sonuncusu Muhammed (s.a.v) dir. İsrail oğullarının Peygamberlerinin ilki Musa (a.s.) ve onların sonuncusu İsa (a.s.) dır. Kalemle yazanların ilki ise İdris (a.s.)'dır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. İlk kucaklaşan İbrahim (a.s.)'dır. Daha önceleri secde etmek vardı. Bu şuna, şu şuna secde ederdi. İslam musafaha ile geldi.
Ravi: Hz. Tamim ed Dâri (r.a.)

5. Kına ve keten ile ilk boyanan ibrahim Halilürrahman (a.s.) dır, Siyahla ilk boyanan da Firavundur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Yer yüzünden ilk kaldırılacak rahmet, taundur. Arzdan ilk kaldırılacak nimet ise baldır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Peygamberlerin ilki Adem (a.s.), sonra Nuh (a.s.)'dır. İkisi arasında on baba vardır. Namaz, dikilmiş şeylerin en hayırlısıdır. (Namaz, dinin direğidir.) Kim dilerse onu çoğalsın. Sadakanın sevabı kat kat verilir. Oruç ise kalkandır. Allah buyurdu ki: "Oruç, Benim içindir. Onu Bizzat Ben mükafatlandırırım." Nefsim elinde olana yemin ederim ki, oruçlunun ağız kokusu Allah indinde misk kokusundan daha güzeldir. Sadakanın en faziletlisi; azlıkta, gayretle ve fakire de gizlice verilenidir. Köle azad etmenin en faziletlisi de bedelce en yüksek olandır.

Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

8. Kulun kıyamet gününde ilk sorulacağı şey, namazına bakılmasıdır. Eğer namazı salih ise o muhakkak felah bulur. Eğer namazı bozuksa hüsranda kalır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ümmetimden deniz gazasına çıkan ilk asker (cenneti ve mağfireti) hak etmiştir. Ümmetimden Kayser'in şehrine (Kostantaniyye) gazaya giden ilk asker ise mağfiret olunmuştur.
Ravi: Hz. Ümmü Haram (r.a.)

10. Allah Teala'ya ilk nazar edecek göz, Benim gözümdür. (Cennette)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Allah'ın yer yüzündeki Sultanını zelil etmek için koşan ilk fırkayı, kıyametten önce Allah zelil edecektir.
Ravi: Hz Huzeyfe (r.a.)

12. Kulun ilk hesab verecek olduğu şey, abdestidir. Eğer abdesti güzel olursa, tıpkı abdesti gibi namaz hesabına sıra gelir. Eğer namaz da güzel olursa, tıpkı namazı gibi diğer amellerinin hesabına sıra gelir.
Ravi: Hz. Ebû Âliye (r.a.)

1. Cennete girecek ilk üç kişi şunlardır: Biri şehid birisi çoluk çocuk sahibi ve fakir olduğu halde iffetini muhafaza edip dilencilik ve yüzsüzlüğe düşmeyen adam, diğeri de Rabbına ibadeti güzel yapıp efendisinin hakkını da eda eden köledir. Cehenneme girecek ilk üç kişi ise; Halka musallat olan emir, Allah'ın hakkını eda etmiyen zengin ve mağrur fakirdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kitab-ı evvelde (Levhi mahfuzda) Allah Teala'nın yazdığı ilk söz şudur: "Muhakkak ki Ben Allahım. Benden başka ilah yoktur. Rahmetim, gazabımı geçmiştir. Kim ki, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in (s.a.v) O'nun kulu ve Resulü olduğuna şehaded ederse, ona Cennet vardır."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Allah teala'nın Levhi Mahfuzda yazdığı ilk şey şudur: "Bismillahirrahmanirrahim, Kazama teslim olan ve hükmüme razı olan ve belama da sabredeni kıyamet gününde sıddıklarla beraber baas ederim."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Adem oğlundan amelleri hakkında ilk konuşturulacak, azalarıdır. Onlar şöyle derler: "İzzetin hakkı için, bana göre bunun büyük helak edici şeyleri var." Allah da şöyle buyurur: "Ben onları senden daha iyi biliyorum. Sen haydi git, git. Ben seni affettim."
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Ateşe gireceklerin ilki, saltanatı sırasında adalet yapmıyan zalim sultandır. Kibri onu azdırmış, kudreti de zulmettirmiştir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Bu ümmetten, Rabbin huzurunda ilk davalaşacak olan Ali (r.a) ve Muaviye (r.a)'dır. Cennete ilk girecek olan da Ebubekir (r.a) ve Ömer (r.a)'dır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Mümin ilk önce, rahmet, reyhan ve naîm cennetiyle müjdelenir. Mümine ilk tebşirat da şöyle olur: "Ey Allah'ın dostu, O'nun rızası ve Cennetle müjde sana. Sen hayırlı bir gelişle geldin. Allah seni teşyi edeni affetti. Senin için istiğfar edene icabet etti. Ve senin lehine şehadet edeni de kabul etti. (Ölen bir mümin için)
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

8. Hesaba ilk çağrılacak olanlar, altmış veya yetmiş yaşlarındakilerdir.
Ravi: Hz. Âişe (r.a.)

9. Kıyametin ilk alametleri: Deccal, İsa (a.s.)'ın inmesi, Aden toprağından bir ateşin çıkıp halkı mahşere (Şam'a) sürmesi, öyle ki onlar kaylule (öğle uykusu) yaptığı zaman o ateş bekler. (Onlar yürüyünce o da yürür). Ve bir de Duhan, Dabbe ve Ye'cüc ve Me'cücün zuhurudur. Denildi ki : "Ya Resulallah, Ye'cüc ve Me'cuc nedir?" Buyurduki: Yec'cüc ve Me'cuc bir takım ümmetlerdik ki, her biri dörtyüz binliktir. Onlardan her bir kişi etrafında, kendi sulbünden gelme bin tane göz görmedikçe ölmez. Bunlar Adem evladıdır. Ve dünyanın harab olmasına çalışırlar. Geldiklerinde Fırat ve Dicle'den içerler. Taberiye gölünü kuruturlar. Beyt'i Makdise vardıklarında ise şöyle derler: "Dünya halkını tamamen öldürdük. Şimdi de göktekilerini öldürelim." Ve oklarını göğe doğru atarlar da, o oklar kana bulaşmış alarak geri dönerler. Bunun üzerine: "Semadakileri de öldürdük" derler. O sırada İsa (a.s) ve müslümanlar Turi-Sina dağında bulunurlar. Allah, İsa (a.s)'a şöyle vahyeder: "Kullarımı Turdağı ve Eyle etrafında muhafaza et." Sonra İsa (a.s) ellerini semaya kaldırıp dua eder. Müminler de "amin" derler. Bunun üzerine Allah Ye'cüc ve Me'cücün üzerlerine "hegaf" denen ve insanların burnundan giren kurtçukları gönderir. Bu kurtçuklar onları Şam'dan Şark'a kadar sarar ve böylece Ye'cüc ile Mec'ücün hepsi ölürler. Öyleki, onların cifelerinden arz kokar. O zaman Allah, göğe emreder. Ve gökten kırbadan boşanırcasına yağmur yağar, onların cife ve kokularından arzı yıkar. İşte ondan sonra güneşin garbten

doğma vakti gelir.
Ravi: Hz. Huzeyfetil Yemani (r.a.)

Sayfa: 161
1. Cennete ilk önce girecek olan dosdoğru tacirdir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. İnsanlardan ilk önce helak olacak olan, Faris'tir. Sonra onların arkasından Arab gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kuldan Allah'ın ilk çekip aldığı şey, "Haya"dır. O zaman O gadab eder ve kul gadaba uğramış duruma gelir. Sonra kendisinden "Emaneti" alır. O zaman o kimse "hain ve hor" olur. Sonra ondan "Rahmeti" alır. O zaman da o kimse katı kalbli ve kaba olur. İşte o zaman onun boynundan islam bağını çözer. Artık o kimse, lanete uğramış ve lanetlenmiş şeytan olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah'ın, halkı arasında velileri, açlık ve susuzluk ehli olanlardır. Kim onlara eza ederse, Allah o kimseden intikamını alır. Perdesini parçalar ve ona Cennetinde yaşamayı haram eder.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Abbas (r.anhüma)

5. Allah'ın velileri öyle kimselerdir ki, görüldüklerinde Allah hatırlanır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 162
1. İçinizden benim dostlarım, müttekilerdir. İşte siz onlardan olduysanız ne ala. Aksi halde basiretli olun, basiretli olun. İnsanlar hayırlı amellerle gelirken, siz kötü yükler ile gelirseniz sizden yüz çevrilir. Muhakkak ki Kureyş emanet ehlidir. Kim onlara tecavüz ederse, Allah da onları yüzüstü düşürür.
Ravi: Hz. İsmail İbni Ubeyd (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

2. Kur'anın en faziletli suresini sana bildireyim mi? O, "Elhamdülillahi Rabbil alemin" dir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Ey Cabir oğlu Abdullah! sana Kur'an'da hayrı en ziyade olan sureyi bildireyim mi? O Elhamdülillahi Rabbil alemin" dir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cabir (r.anhüma)

4. (Ey kadın) sana, bundan daha kolay ve faziletli olanını haber vereyim mi? "Subhanellahi adede ma halaka fissema ve subhanellali adede ma halaka fil ardı ve subhanellahi adede ma halaka beyne zalik ve subhanellahi adede ma hüve halik, vallahu ekber misle zalik, velhamdülillah misle zalik, vela ilahe illallah misle zalik, vela havle vela kuvvete illa billih misle zalik" de. (Ravi, peygamberimizle birlikte bir kadına uğramıştı. Kadının yanında çekirdek veya çakıl taşları olup, onlarla tesbih çekiyordu. Bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Sa'd İbni Ebi Vakkas (r.a.)

5. Ey Ebud Derda! Cehennem ehlinin kimler olduğunu sana bildireyim mi? Her böbürlenen, kaba, büyüklük taslıyan, mal toplıyan, iyiliğe mani olan kimsedir. Cennet ehlinin kimler olduğunu da sana bildireyim mi? Her fakir kimse ki, Allah'a yemin etse, Allah onu doğru çıkarır. (İbra eder)
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

6. Sığınanların kendisi ile sığındıklarının en efdalini sana haber vereyim mi? "Kul euzu bi Rabbil felak ve kul euzu bi Rabbinnas"

dır.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

7. İkinizin benden istediğinizin daha hayırlısını size haber vereyim mi? Onlar Cibril (a.s)'ın Bana öğrettiği kelimelerdir. Siz, her namazın arkasında on kere "Tesbih" edersiniz. On kere "Tahmid" edersiniz ve on kere de "Tekbir" edersiniz. Yatağınıza yattığınızda da otuz üç "Tesbih" edin, otuz üç "Tahmid" edin. Ve otuz dört "Tekbir" getirin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Sizin ikinizin melekler arasındaki benzeriniz ile, Peygamberler arasındaki benzerinizi size haber vereyim mi? Ey Ebubekir! Senin melekler arasındaki benzerin Mikail (a.s) misali gibidir. Ki o rahmetle iner. Senin Peygamberler arasındaki benzerin, İbrahim (a.s) misali gibidir. Kavmi onu yalanladığı ve ona yaptıklarını yaptıkları zaman, o buyurdu ki: "Kim bana tabi olursa o Bendendir. Kim ki bana isyan etti ise (Ey Allahım) Sen gafurur rahimsin." Ey Ömer! Senin melekler arasındaki benzeri ise Cibril (a.s.) misali gibidir ki, O, Allah'ın düşmanlarına şiddet, nikmet ve azaba iner. Peygamberler arasındaki benzerin ise Nuh (a.s) misali gibidir. Ki o, "Ey Rabbim, yer yüzünde hiç bir kafir bırakma" dedi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 163

1. Sizin en hayırlınızı, şerlinizden ayırd ederek haber vereyim mi? Sizin en hayırlınız, kendisinin hayrı umulan ve şerri olmayacağından emin olunan kimsedir. Sizin en şerli olanınız ise, kendisinden iyilik beklenilmiyen ve şerrinden emin olunmıyan kimsedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Sizin umeranızın en hayırlıları ve en şerlilerini size haber vereyim mi? Onların en hayırlıları öyle kimselerdir ki, siz onları seversiniz, onlarda sizi severler. Siz onlar için dua edersiniz, onlar da sizin için dua ederler. Emirlerinizin en şerlilerine gelince: Onlar öyle kimselerdir ki; siz onlara buğz edersiniz onlarda size buğz eder ve siz onlara lanet edersiniz, onlar da size lanet ederler.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. İnsanların hayırlıları ile şerlilerini size haber vereyim mi? İnsanların hayırlıları öyle kimselerdir ki; ölüm, atının sırtında, yahud devesinin üzerinde veyahutta ayaklarının üzerinde iken, ona gelinceye kadar Allah yolunda çalışır. İnsanların şerlisi ise; o kimsedir ki, hakikaten facir ve çok cüretkardır. Allah'ın kitabını okur da, onun buyruklarından hiç birine uymaz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. "Müstear teke" nedir, onu size haber vereyim mi? O, hülle yapan bir kimsedir ki, Allah ona ve kendi lehine hülle yaptırana lanet etmiştir. (Üç talaktan sonra yalandan evlenme hali)
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

5. Size en cömerd olanı haber vereyim mi? En cömerd Allah'dır. En cömerd Allah'dır. Ben ise Adem oğlunun en cömerdiyim. Onların Benden sonra en sonra en cömerdi ise şu kimselerdik ki: İlim öğrendi ve ilmini yaydı. İşte bu kimse kıyamet gününde tek başına bir ümmet olarak baas olunur. Bir de şu kimsedir ki; Allah yolunda ölünceye kadar nefsini cömerdce harcadı. **...**

(AÇIKLAMASI MEC)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bana göre, sizin için deccaldan daha ziyade korktuğum şeyi haber vereyim mi? O, gizli şirktir ki, kişinin kalkıp, adamın makamına gösteriş için amel etmesidir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 164
1. Size en hayırlılarınızı haber vereyim mi? Sizin en hayırlınız, ahidlerini tam olarak yerine getirenler ve nefislerini temizleyenlerdir. Aziz ve Celil olan Allah, hiç şüphesiz gizli takva sahibi olanları sever.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Azameti gökle yer arasını dolduran ve yetmiş bin meleğin tazim ve teşyi ettiği bir sureyi size haber vereyim mi? O "El Kehf" suresidir. Her kim Cuma günü onu okursa, Allah Teala bu sebeble o kimsenin diğer cumaya kadar ki ondan sonra da üç gün ilavesi içindeki günahlarını mağfiret eder. Ayrıca kendisine semaya kadar erişen bir nur verilir. Ve deccal fitnesinden korunmuş olur. Her kim yatacağı zaman bu surenin sonundan beş ayet okursa, korunur ve gecenin istediği vaktinde de uyandırılır.
Ravi: Hz. İsmail İbni Rafi (r.a.)

3. Size bir şeyi haber vereyim mi? Sizden bir adama, dünyada bir sıkıntı veya musibet geldiğinde şu şekilde dua ederse, o kimseden musibet kaldırılır. O Zünnun'un (Yunus a.s) duasıdır: "La ilahe illa ente Subhaneke inni küntü minezzalimin."
Ravi: Hz. İbrahim İbni Muhammed İbni Saad (r.a.)

4. Size, şerlilerinizden ayrılan hayırlarınızı haber vereyim mi? Onlar, amelleri en güzel olmak üzere ömürleri en uzun olanlarınızdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Şahidlerin en hayırlısını size haber vereyim mi? O, kendisine sorulmadan önce gelip, şehadetini yapan kimsedir.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

6. Size, münafığın namazını haber vereyim mi? Onun ikindi namazını, güneş sığırın karnındaki yağ gibi sararıncaya kadar geciktirmesidir.
Ravi: Hz. Rafi İbni Hadic (r.a.)

7. Size, amellerinizin en hayırlısını, en temizini, derecelerinizi en fazla yükseltenini, altın ve gümüş infak etmekten daha hayırlı olanını ve düşmanla karşılaşıp sizin onların, onların da sizin boyunlarınızı vurmasından daha hayırlı olanını haber vereyim mi? ALLAH'I ÇOK ZİKREDİNİZ.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bu ümmetin en şerlilerini size haber vereyim mi? Onlar, bağırarak konuşanlar, belağatla konuşmaya zorlananlar ve çok lafcılardır. Bu ümmetin hayırlılarını da size haber vereyim mi? Onlar ahlakça en güzel olanlardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Size hayırlılarınızı haber vereyim mi? O, öyle bir kimsedir ki; omuzu yumuşak, ahlakı güzel ve gücü yettiğince ailesine ikram edicidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Kıyamet gününde, amel yönünden arz ehlinin en efdalini size haber vereyim mi? O öyle bir adamdır ki; her gün yüz defa ihlasla "La ilahe illallahi Vahdehu la şerike leh" der. Ancak, bundan fazlasını söyliyen müstesna.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

2. Size namazdan ve sadakadan daha hayırlı bir şeyi haber vereyim mi? O, iki kişinin arasını ıslah etmektir. Size "Kin"den de sakınmanızı tavsiye ederim. Zira o muhakkak ki helak edicidir.
Ravi: Hz. Ebud derda (r.a.)

3. Size, mü'min kimdir, haber vereyim mi? O öyle bir kimsedir ki, insanlar malları ve canları hususunda kendisinden emin olurlar. Müslim ise, müslümanların, onun dilinden ve ehlinden salim olduğu kimsedir. Mücahid de, Allah'a itaat hususunda nefsi ile cihad edendir. Muhacire gelince, hata ve günahlardan kaçan kimsedir.
Ravi: Hz. Fudale İbni Ubeyd (r.a.)

4. Size, dünya ve ahiret ehlinin en hayırlısını ve dünyadaki amellerin en iyisini haber vereyim mi? O öyle bir kimsedir ki, kendisi ile alakasını kesenle ilgilenir, kendisini mahrum edene verir ve kendisine zulmedeni de affeder.
Ravi: Nukebadan bir ashab (r.a.)

5. Size, şu ümmetten kazanç talebinde en sür'atli ve ganimette payı büyük olan kimseyi haber vereyim mi? O öyle bir kimsedir ki, evinde abdest alır ve abdestini de güzelce alır. Sonra mescide gider, orada sabah namazını kılar, sonra duha (veya işrak) namazına kadar orada kalır. İşte bu, kazanç talebinde en süratli ve ganimetten de en büyük paya nail olan kimsedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Size, Allah'ın onunla insanın derecelerini yükselttiği ve hatalarını sildiği bir şeyi haber vereyim mi? O, meşakkatlere

rağmen abdesti tam olarak almak, mescidlere adımları çoğaltmak ve namazı beklemektir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah'ın, seni zarardan koruyub menfaatlendireceği bir şeyi haber vereyim mi? Muhakkak ki çeşitli faiz vardır. Ondan bir çeşidi bile yetmiş günaha bedeldir ki; bunun en küçüğü kişinin annesi ile yatması kadar kötü bir iştir. Faizin en ağır olanı ise, kişinin haksız yere, müslüman kardeşinin ırzı hakkında söz etmesi gibidir.
Ravi: Hz. Vehb İbni Eşref (r.a.)

8. Allah'ın kulları arasında en şerli olanını size haber vereyim mi? O, katı kalbli ve kibirli bir kimsedir. Allah'ın kulları içinde en hayırlı olanını da size haber vereyim mi? O, zaif, kendisine değer verilmeyen, elbisesi de eski olan bir kimsedir ki; O, Allah üzerine bir şeye yemin etse, Allah onu yalancı çıkarmaz.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 166
1. Şahidlerin en hayırlı olanını size haber vereyim mi? O, öyle bir kimsedir ki, kendisinden istenilmeden gelip şahidliğini yapar.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

2. Ey Ebubekir'in kızı: Duanın en cami olanını sana delalet edeyim mi? De ki: "Allahümme inni es'elüke minel hayri küllihi, acilihi ve ecilihi, ma alimtü minhü ve malem a'lem. Allahümme inni es'elüke-l Cennete ve ma karrebe ileyha min kavlin ve amelin. Allahümme inni es'elüke mimma seeleke Resulüke ve euzubike mimma istiaze bike minhü Resulüke, Allahümme ma kadavte li fec'al akibetehu rüşden."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Sana, arşın altından, Cennet hazinelerinden bir söze delalet edeyim mi? Şöyle dersin: "La havle vela kuvvete illa billah" (Allah'dan başka ne men edecek ve ne de yapacak bir kuvvet vardır) O zaman Allah buyurur ki; "Kulum teslim ve selamet buldu."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bu işin esası hakkında sana yol göstereyim mi ki, o sayede dünya ve ahiret hayırlarına erişirsin. Zikir ehliyle düşüp kalkmanı sana tavsiye ederim. Ve yalnız ve boş kaldığın zamanda da gücün yettiğince lisanını Allah'ı zikirle meşgul et. Allah için sev ve Allah için buğz et. Ey Ebu Rezin! Biliyormusun ki insan bir mümin kardeşini ziyaret kasdiyle evinden çıktığı zaman onu yetmiş melek teşyi eder ve hepsi de onun için şöyle dua ederler: "Ey Rabbimiz bu kişi senin için ziyarette bulunuyor. Sen de rahmetini ona eriştir." İşte sende gücün yeterse bu işi yap.
Ravi: Hz. Ebû Rezin (r.a.)

5. Sizin ikinize istediğinizden daha hayırlısını delalet edeyim mi? Yatağınıza girdiğinizde otuz dört defa "Allahuekber", otuz üç defa "Elhamdüllilah", otuz üç defa "Subhanellah" deyin. İşte böyle yapmanız sizin için bir hizmetçiden daha hayırlıdır.(Hz. Ali

ve Hz. Fatıma (r.anhuma) nın Peygamberimizden bir hizmetçi istemeleri üzerine bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Size, derdinizi ve devanızı bildireyim mi? Haberiniz de olsun ki, sizin derdiniz günahlardır. Devanız ise istiğfardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Bu ümmetin en hayırlılarını size bildireyim mi? Onlar öyle kimselerdir ki, insanlar onlar gördüğünde Allah'ı hatırlarlar ve kendilerinin yanında Allah zikderilirse, onun zikrine yardımcı olurlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Benim, ashabımın ve Benden önceki Peygamberlerin haleflerini size bildireyim mi? onlar, Benden ve ashabımdan, Allah yolunda ve Allah için, Kur'anı ve Hadisleri hıfzedenlerdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 167
1. Cebrail (a.s)'ın, şifa için, Bana okuduğu bir duayı Ben de sana okuyayım mı? Şöyle dersin: "Bismillahi urkîke Vallahü yeşfike min külli dâin ye'tike min şerrin neffâsâti fil ukadi ve min şerri hâsidin ize hased." Bunu üç defa okursun. (Allah'ın adıyla şifa bulman için sana okuyorum. Düğümlere üfürenlerin şerrinden, hasedini ortaya koyduğunda hasedcinin şerrinden, sana gelen her derdden ancak Allah sana şifa verir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Cebrail (a.s)'ın Bana öğrettiklerinen bir şeyi sana öğreteyim mi? "Allahümmağfirli hataî ve amdî ve hezlî ve ciddî. Ve lâ tahrimnî berekete ma ağteytenî ve lâ tüftinnî fî mâ haramtenî." (Allahım, benim hata ile veya bilerek, şaka veya ciddi olarak yaptığım günahlarını bağışla, Bana ikram ettiğinin bereketinden beni mahrum etme. Bana vermediğin şeyde de beni fitneye düşürme.)
Ravi: Hz. Ubey İbni Kaab (r.a.)

3. Sana bazı kelimeler öğreteyim mi ki, bir kimseye Allah hayır murad ederse onları ona öğretir. Sonra da ebedi olarak unutturmaz. De ki. "Allahümme innî daîfun fe kavvi fî rıdâke da'fî ve huz ilelhayri binasiyetî vec'alil islâme münteha rıdaye. Allahümme innî daîfün fekavvinî ve innî zelîlün feizzenî ve innî fakîrün ferzuknî." (Allah'ım, hiç şüphe yok ki ben zaifim. Benim zafımı rızan hususunda güçlendir. Benim alnımdan tut, hayra ulaştır. İslamı hoşnutluğunun sonu kıl. Allah'ım, ben çok zaifim. Beni güçlendir. Ben zelilim, bana izzet ver. Şüphesiz ben fakirim. Bana rızık ihsan eyle.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Sana bir dua öğreteyim mi ki, öyle dua ettiğinde üzerine dağ gibi borcun da olsa, Allah sana onu ödettirir. Ey Muaz! De ki: "Allahümme mâlikel mülki tü'til mülke men teşâ-ü ve tenzi'ul mülke minmen teşâü ve tu'izzu men teşâü ve tüzillü men teşâ-ü biyedikel hayr. İnneke ala külli şey'in kadir. Rahmâned dünya vel ahireti. Tü'tihâ menteşâ-ü ve temne'uhâ menteşâ-ü, irhamnî

rahmeten tağninî bihâ an rahmetin min sivâk." (Ey mülkün sahibi olan Allahım. Sen mülkü dilediğine verirsin. Sen mülkü dilediğinin elinden çeker alırsın. Sen dilediğini aziz edersin. Dilediğini ise zelil edersin. Hayır yalnız senin elindedir. Şüphesiz Sen her şeye kadirsin. Dünya ve ahiretin Rahmanı olan Allahım! Sen onları dilediğine verirsin, dilediğinden men edersin. Bana öyle bir rahmet ihsan eyle ki, o Rahmetin, beni Senden başkasının merhametinden müstağni kılsın)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Allah'ın, sana menfaat vereceği bazı hasletleri öğreteyim mi? Sana ilmi tavsiye ederim. Zira ilim, mü'minin dostudur. Hilm ise veziridir. Akıl delilidir, amel onun kayyımıdır. Rıfk babasıdır, mülayimlik kardeşidir, sabır ise askerlerinin kumandanıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Sana bazı kelimeler öğreteyim mi ki, senden zararı ve hastalığı gidersin. Şöyle de: "Tevekkeltü alelhayyillezî Lâ yemûtu, velhamdülillahillezî lem yettehız veleden, velem yeküllehû şerikün fil mülki velem yeküllehu veliyyün minez-zülli ve kebbirhu tekbîrâ." (Ölümsüz ve daimi hayat ile diri olan Allah'a tevekkül ettim. Hamd O Allah'a mahsusdur ki, veled edinmedi ve mülkünde O'na şerik olmadı. O'nun yardımcıya da ihtiyacı yoktur. O'na tazimle tekbir et.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sana bir dua öğreteyim mi ki, her sabah namazını kıldığında onu üç defa okursan Allah azze ve Celle barası, cüzzamı, felci ve dünyada körlüğü senden uzak tutar. De ki: Allahümmehdinî min indik, ve efid aleyye min fadlik ve esbiğ aleyye min rahmetik ve enzil aleyye min berekâtik." (Allahım, kendi katından bana hidayet ver. Fazlı keremini üzerime akıt. Rahmetinden bana ihsan et. Ve bereketinden üzerime indir.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 168

1. Cebrail (a.s)'ın bana öğrettiği bir şeyi sana öğreteyim mi? Senin, cimri ve muhteris bir kimseye veya zalim bir sultana veya kötülüğünden korktuğun bir alacaklıya, bir ihtiyacın olduğu zaman şöyle de: "Allahümme entel azizül kebir ve ene abdükez zaîfüz zelil. La havle vela kuvvete illa bike, Allahümme sahhirli fulanen kema sahharte firavne li Musa ve leyyinlî kalbehû kema leyyentel hadide li Davude. Feinnehu la yentiku illa biiznike ve nasiyetehu fi kabzatike ve kalbuhu fi yedike celle senâü vechike Ya Erhamerrahimin." (Allahım, sen galib ve her şeyden yücesin. Ben ise zaif ve hakir bir kulunum. Her türlü güç ve kuvvet ancak Sendendir. Allahım, firavunu Musa (a.s)'ın emrine ram ettiğin gibi filan kimseyi de bana ram eyle. Davud (a.s) a demiri nasıl yumuşattı isen, onun kalbini de benim için yumuşak et. Zira o, ancak senin izninle konuşabilir. Onun alnı Senin kudret elindedir. Ve kalbi de Senin elindedir. Senin zatının azameti ne yücedir. Ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allahım)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. İnsanların en şerlisini sana haber vereyim mi? O, yalnız başına yiyen, ikram etmiyen, yalnız başına yolculuk yapan, kölesini döven kimsedir. Bundan daha şerli olanı sana bildireyim mi? O, insanlara buğz eden ve insanların da kendisine buğz ettiği kimsedir. Bundan da şerlisini sana bildireyim mi? O, şerrinden korkulan ve hayrı ümid edilmiyen kimsedir. Bundan da daha şerlisini sana bildireyim mi? O, dünya karşılığında ahiretini başkasına satan kimsedir. Bundan da daha şerlisini sana haber vereyim mi? O, din ile dünyayı yiyen kimsedir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

3. Seni hoşnud etmiyeyim mi ey Ali? Sen Benim kardeşim ve vezirimsin. Borcumu öder, verdiğim sözü yerine getirir, zimmetimi ibra edersin. Her kim, Ben hayatta iken, seni severse; o, üzerine düşeni yapmış oldu. Her kim Benden sonar senin hayatında seni severse, Allah o kimseyi emniyet ve imanla sona erdirsin. Her kim Benden sonra ve seni görmeden seni severse, Allah, o kimseyi de emniyet ve imanla sona erdirsin. Ve

onu korku gününde emin kılsın. Kim ki Ya Ali, sana buğz ederek ölürse, o cahiliyet ölümü üzere ölmüş olur. Ve Allah onu İslamdaki amelle hesaba tabi tutar. (Ona mağfiret etmez, hesaba çeker.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Meleklerin kendisinden haya ettiği bir kimseden Ben de haya etmiyeyim mi? (Hz. Osman r.a kastediliyor)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

5. Haberiniz olsun ki ateş, muhakkak ki sefihler için yaratılmıştır. Ve onlar da kadınlardır. Ancak kocasına itaat eden müstesna.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Muhakkak ki dünya tatlı ve yeşildir. Amma dünyaya dalmış nice insan vardır ki, kıyamet gününde onun için ateşten başkası yoktur.
Ravi: Hz. Hamne binti Cahş (r.anha

7. Haberiniz olsun ki, muhakkak Allah Benim Velimdir. Ben de her mü'minin velisiyim. Ben kimin velisi isem, Ali r.a da onun velisidir.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

8. Haberiniz olsun ki, Ben, sizin için hayatım müddetince, sıdk makamındayım. Ben vefat ettikten sonra kabrimde, Surda birinci üfürmeye kadar "Ya Rabbi ümmetim ümmetim" diye nida eder dururum. Sonra benim kabul edilmiş olan duam, sura ikinci defa üfürülünceye kadar devam eder durur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Haberiniz olsun ki dünya hazır bir meta olup, ondan iyi de, kötü de yer. Yine biliniz ki hesap günü gelecektir ve haktır. Orada her şeye kadir olan bir melik hükmedecektir. Biliniz ki, hayrın hepsi, bütün kısımlarıyla Cennettedir. Yine biliniz ki, şer de bütün parçalarıyla ateştedir. Gene haberiniz olsun ki, amellerinizi Allah'tan sakınır halde işleyin. Ve biliniz ki, sizler muhakkak surette amellerinizle karşılaşacaksınız. Her kim zerre miktarı hayır işlerse onu görecek ve her kim de zerre miktarı şer işlerse onu görecektir.
Ravi: Hz. Amr (r.a.)

2. Agah olunuz ki; insana dünyada yakın ve afiyetten daha hayırlı birşey verilmemiştir. Öyle ise Allah'dan o ikisini isteyin.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. Agah olunuz ki; sarhoşluk veren her şey haramdır. Her uyuşturucu haramdır. Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır. Kalbi perdeleyen şey de haramdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Haberiniz olsun ki, İslamın direği şiddetlere maruz kalacaktır. Denildi ki; "Öyle ise ya Resulallah biz ne yapalım?" Buyurdu ki; Hadislerimi Kitaba arzedin. Ona uygun olan Bendendir. Ve Ben onu söylemişimdir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

5. Neden dolayı güldüğümü sormayacak mısınız? Allahın, müslüman kulu hakkındaki kazası hoşuma gitti. Doğrusu Allah, müslüman kulu için her ne hüküm buyursa hayırdır. Allah'ın kazası, herkes için hayır değildir. Sadece müslim kul müstesna.
Ravi: Hz. Suheybe (r.a.)

6. Beni dinlemez misiniz? Rabbinize ibadet ediniz, beş vaktinizi kılınız. Ramazan ayını tutunuz. Mallarınızın zekatını eda ediniz. Emir sahiblerinize itaat ediniz. Böylece Rabbınızın Cennetine girersiniz.

Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Meleklerin, Rabları huzurunda saf tuttukları gibi siz de saf tutmaz mısınız? Onlar birinci saffı tamamlarlar ve sıkı ve sağlam dururlar.
Ravi: Hz Cabir İbni Semure (r.a.)

8. Agah olunuz ki, Allah'ın ve meleklerin ve insanların hepsinin laneti şu kimselerin üzerine olsun ki, Beni hakkımdan bir şeyi nakzeder, Benim yakınlarımdan yüz çevirir, Benim velayetimi hafife alır, hayvanını kıbleden gayriye doğru keser, çocuğunu kabullenmez, efendisinden uzaklaşır, arazinin sınırını değiştirir. İslamda cinayet ihdas eder ve ihdas edeni barındırır, hayvana takarrüb eder, eli ile istimdana bulunur, alemlerden erkeklere yaklaşır, meşru evlilikten sakınır-ki Zekeriya (a.s) oğlu Yahya (a.s)'dan sonra "Hasur" yoktur. Bir erkek ki kendini kadına benzetir, bir kadın ki kendini erkeğe benzetir, bir kadına, sonra da onun kızın yakın olur, iki kız kardeşi bir arada nikahı altına alır- geçmişte olanlar müstesna- akar suyun yolunu tıkar, menzillerin gölgeliklerini kirletir, yollarımızda bize eza verir, kibrinden dolayı eteğini yerde sürükler, büyüklük taslıyarak yürür, çirkin sözler söyler, içki içer ve ayakkabılarını ters giyer.
Ravi: Hz. Bişr İbni Atiyye (r.a.)

Sayfa: 170
1. İyi dinleyin, Cennet için hazırlanan var mı? Orada hiç bir derd ve tehlike yoktur. Kabe'nin Rabbına yemin ederim ki, O Cennet tamamiyle parıldıyan bir nurla doludur. Her tarafında güzel kokular dalgalanmaktadır. Orada muazzam köşkler, geniş nehirler, bol ve olgun meyvalar, güzel ve dilber zevceler, ebedi, pek çok ve renkli güzel elbiseler vardır. Orası, yüksek, güzel ve selim yurdlarda parlak hayat sürülen bir yerdir. Dediler ki: "İşte bizler ona hazırlananlarız Ya Resulallah." Buyurdu ki, "İnşaallah" deyiniz.
Ravi: Hz. Usame İbni Zeyd (r.a.)

2. İyi biliniz ki, her kim Kur'anı öğrenir, onu öğretir ve onda olanı anlarsa Ben onun Cennete sevk edicisi ve delili olurum.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. İyi biliniz ki, her kim hakimlere kendisini süslü göstererek, yalan şehadette bulunursa, Allah teala kıyamet gününde ona süs yerine, katrandan bir gömlek giydirir ve onu ateşten bir gemle gemler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. İyi biliniz ki, her kim eman verilen bir kimseye, zulmeder veya ahdini bozar veya onun gücünün yetmiyeceği şeyi kendisine yükler veya gönül hoşluğu ile vermeyeceği bir şeyi ondan alırsa, kıyamet gününde ben o kimsenin hasmı olurum. (Beyhaki'de ayrıca şu ilave vardır: İyi biliniz ki, her kim Allah ve Resulünün zimmetinde olan bir muahidi (eman verilen kimseyi öldürürse, Allah o kimseye Cennetin kokusunu haram eder ki, onun kokusu yetmiş yıllık mesafeden alınır.)
Ravi: Hz. Safvan İbni Süleyman (r.a.)

Sayfa: 171
1. Dikkat edin, sizden biri kardeşinin verdiği hediyeyi red etmesin. Eğer bir şey bulursa ona mukabelede bulunsun. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, Bana bir (koyun) kolunun ucu hediye edilse kabul ederim. Ve eğer bir kol için davet edilsem ona icabet ederim.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. Sen onun kalbini mi yardın ki, kelime-i şehadeti korkarak söylediğini bildin! Bunun için mi veya başka şey için mi söylediğini bildin? Kıyamet gününde o kimse "La ilahe illallah" ile gelince seni kim kurtaracaktır?
Ravi: Hz. Usame İbni Zeyd (r.a.)

3. Evet, nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, hiç şüphesiz orada çok güzel bir su vardır. Ve muhakkak ki Allah dostları Peygamberlerin havuzlarına gelir. Allah Teala, ellerinde ateşten değnekler olan yetmiş bin melek gönderir de onlar kafirleri Peygamberlerin bu havuzlarından kovarak uzaklaştırırlar.(Peygamber (s.a.v) den Allah Teala'nın huzurunda durulduğunda orada su var mıdır diye sorulduğunda bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Ey amcam; "La ilahe illallah" de. Bu öyle bir sözdür ki, O'nu Allah katında senin lehine hüccet olarak kullanayım. (Ebu Talib'e ölümü yaklaştığında Peygamberimiz (s.a.v) böyle buyurmuştur)
Ravi: Hz. İbni Müseyyeb babasından

5. Evet, nefsim Yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, şüphesiz Allah Teala Cennette bir ağaca şöyle buyurur: "Dünyada Bana ibadetle ve benim zikrimle meşgul olup da kendilerini eğlencelerden ve çalgılardan uzak tutan kullarıma sesini duyur." Bunun üzerine Rabbı Tesbih ve Takdis eden öyle bir ses yükselir ki, mahlukatı onun benzerini o ana kadar duymamıştır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Seninle beraber bir kedinin de içmesinden hoşlanır mısın? "Hayır" dedi. Buyurdu ki: İşte şimdi şeytan seninle içti. (Bir şahsın ayakta bir şey içtiğini görünce bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sıhhatli olmanız ve hasta olmamanız sizi sevindirir değil mi? Birbirleriyle itişen merkebler gibi olmayı da herhalde istemezsiniz. Belalara uğramış ve böylece kefaret eshabı olmayı da istemiyorsunuzdur. Halbuki, kul için Allah indinde öyle bir makam olur ki, ameli ile ona erişemez. Ancak, Allah onu, bu makama ulaştıracak bir musibetle kendisini mübtela kılarak eriştirir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni İyaz (r.a.)

1. Sizden biri koltuğuna yaslanmış durumda iken "Doğrusu Allah, şu Kur'an'da neyi haram kıldı ise ondan başka şeyin haram kılınmadığını" mı zanneder? Biliniz ki, Ben Allah'a yemin ederim ki, muhakkak ki Ben emrettim, nasihat ettim ve nehyettim. Bir takım şeylerden ki, onlar Kur'an kadardır yahud daha fazladır. Şüphesiz Aziz ve Celil olan Allah, onlar size kendi üzerlerine düşeni verdikleri müddetçe, kitap ehlinin evlerine, kendilerinin izni olmadan girmenizi, kadınlarını dövmenizi ve meyvalarını yemenizi, size helal kılmadı.
Ravi: Hz. İrbad (r.a.)

2. Sizden biri her gün Uhud kadar amel yapmaktan aciz midir? Dediler ki; "Buna kimin gücü yeter? "Buyurduki; hepinizin ona gücü yeter. Dediler: "Bu sanıl olur?" Buyurdu ki: "Subhanellah" Uhud'dan daha büyüktür. "La ilahe illallah" Uhud'dan daha büyüktür. "Allahuekber" Uhud'dan daha büyüktür.
Ravi: Hz. İmran İbni Husaym (r.a.)

3. Sizden biri her Cuma helaline yakın olmaktan aciz midir? Bu takdirde onun için iki ecir vardır. Kendi guslünün ecri ve hanımının guslünün ecri.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

4. Sizden biri, bir gecede Kur'anın üçte birini okumaktan aciz midir? Bu onlara ağır geldi. Bunun üzerine buyurdu ki, "Kulhüvallahü ehad" ı okusun. O, Kur'anın üçte birinine muadildir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Sizden birisi, her gün bin hasene kazanmaktan aciz midir? Yüz Tesbih ile (Yüz defa "Subhanellah" demekle) tesbih etsin. Bu takdirde Allah ona bin hasene yazar. Ve bin hatasını da siler geçer.
Ravi: Hz. Saa İbni Ebu Vakkas (r.a.)

6. Allah'ın mukadder kıldığına razı olanlar nerede? Beğenilen

işler için çalışanlar nerede? Ben şu kimsenin durumuna şaşarım ki, ebedilik yurduna inandığı halde, aldanma yurdu için nasıl da çalışıp durur.
Ravi: Hz. Amr İbni Murre (r.a.)

7. Kadınlarla bir arada yalnız kalmaktan sakın. Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederim ki, bir kişi bir kadınla yanlız kalmaz ki, aralarına şeytan girmiş olmasın. Bir kimsenin çamur veya balçığa bulaşmış bir hınzırla sıkışık durumda olması, o kimse için kendine helal olmıyan bir kadınla omuz omuza sıkışık olmasından daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

1. Bakmaktan, sonra tekrar bakmaktan sakın. Zira birincisi senin için ihtiyarının dışında olmuştur. İkincisi aleyhinedir. (Yabancı bir kadına bakmak meselesi)
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

2. Tövbeyi ihmal etmekten sakın. Bir de Allah'ın sana karşı hilmine aldanmaktan sakın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Kötü arkadaştan sakın. Zira o, ateşten bir parçadır ki, ne onun sevgisi sana fayda verir ve ne de sana olan ahdini yerine getirir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Hiyanetten sakınınız. Zira o, çok kötü bir haslettir. Zulümden de sakınınız. Zira o, kıyamet gününde zulümattır (karanlıklardır) Cimrilikten de sakınınız. Zira, sizden evvelkileri helak eden ancak cimrilik olmuştur. Bu sebeble onlar kanlarını döktüler ve akrabalık bağlarını kestiler.
Ravi: Hz. Hirmas İbni Ziyad (r.a.)

5. Kibirden sakınınız. Hiç şüphe yok ki kibir, şeytanı Adem (a.s)'a secde etmemeye sevketmiştir. Hırstan da sakınınız. Zira hırs, Adem (a.s)'ı malum ağaçtan yemeğe sevketmiştir. Hasedden de sakınınız. Zira Adem (a.s)'ın iki oğlundan biri, kardeşini ancak hased sebebiyle öldürmüştür. İşte bunlar, her hatanın aslıdır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. İnsanları acizlik içinde bırakmaktan sakının, Sizden birisi Emir veya Amil olur da kendisine dul kadın, yetim veya fakir bir kimse işi için gelir. Ona "Sen otur, işine bakılacaktır" denir. Böylece onlar acizlik içinde terkedilirler. İhtiyaçları görülmez ve onlar için bir emir de verilmez. Onlar da dağılıp giderler. Halbuki, zengin eşraftan biri gelince, Emir onu yanına oturtur. Sonra da "İşiniz nedir" der. Adam da "İşim şöyle şöyledir" der.

Bunun üzerine Emir "Bunun ihtiyacını yerine getirin ve acelede edin" der.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Benden, çok hadis nakletmekten sakının, Hek kim benden bir şey naklederse, hak veya doğru söylesin. Kim, Benim söylemediğim şeyi, Bana söyledi diye isnad ederse, ateşten oturacağı yeri hazırlasın.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

8. Kafir dahi olsa, mazlumun duasından sakınınız. Zira mazlumun duası ile Aziz ve Celil olan Allah arasında perde yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Günahların küçük görünenlerinden sakınınız. Zira küçük görünen günahların misali, bir vadiye inen kavmin şu işi gibidir; Onlardan biri bir odun getirdi. Öbürü bir odun getirdi. Derken, kendi ekmeklerini pişirecek şeyi taşımış oldular. Şüphe yoktur ki, küçük görünen günahlar sebebile sahibi muahaze edildiği zaman bunlar onu helak ederler.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

Sayfa: 174
1. Gıybetten sakının. Zira muhakkak ki gıybet, zinadan daha şiddetlidir. Adam zina eder ve tövbe eder de Allah onun tövbesini kabul eder. Gıybet sahibine gelince, gıybetini yaptığı kişi onu affetmedikçe, mağfiret olunmaz.
Ravi: Hz. Câbir ve Ebu Said (r.a.)

2. Siz, ölüleriniz üzerine feryad ederek ağlamaktan sakınınız. Zira ölü, kendi üzerine böyle ağlandığı müddetçe muazzeb olmaktan kurtulamaz.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

3. Güneşte oturmaktan sakınınız. Zira güneş elbiseyi eskitir, kokutur ve gizli hastalığı meydana çıkarır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Sapanla taş atmaktan sakınınız. Zira o, dişi kırar, gözü çıkarır ve düşmanı da yaralamaz.
Ravi: Hz. İmran İbni Husayn (r.a.)

5. Siz, çalgı ve şarkı dinlemekten sakınınız. Zira o ikisi, suyun sebzeyi bitirmesi gibi, kalbde nifakı yeşertir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Siz münafıklık huşuundan sakınınız. Bedende huşu olur da kalbde huşu olmaz.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Malda ve nafakada israftan sakınınız. Size iktisatlı olmayı tavsiye ederim. İktisad eden kavim asla fakre düşmez.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Ana ve babaya karşı gelmekten sakınınız. Cennetin kokusu bin yıllık mesafeden alınır. Halbuki ana-babaya asi olan, sılai rahmi terkeden, yaşlı olduğu halde zina eden, kibirle elbisesini yerde sürükliyen kimseler Cennetin kokusunu alamazlar. Büyüklük ancak Aziz ve Celil olan Allah'a mahsustur.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. O kıssa anlatıcılardan sakınınız ki, anlattıklarında; takdim ederler, tehir ederler, karıştırırlar ve hataya düşerler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. "Üç kişinin katilinden" sakınınız. Zira o, Allah'ın mahlukatının şerlilerindendir. Şöyle ki: "O, (gammazlıkla) kardeşini sultana teslim eden bir kişidir ki, böylece o hem kendini öldürdü, hem kardeşini öldürdü ve hem de sultanını öldürmüş oldu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Sultanla oturup kalkmaktan sakınınız. Zira bu, dinin gitmesidir. Ona yardımcı olmaktan da sakınınız. Zira siz onun işini övemezsiniz..
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Kovuculuk yapmaktan ve söz taşımaktan sakınınız.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Hile yapmaktan sakının. Kişinin ganimet taksim edilmeden önce, cariyeye yaklaşması, sonra da onu getirip taksim yerine bırakması, gene bir adamın elbiseyi giyip yıprattıktan sonra gidip taksim yerine bırakması veya taksimden önce hayvana binip, sonra onu ganimet hayvanlarını içine iade etmesi aldatmadır.
Ravi: Hz. Sabit İbni Refiğ (r.a.)

Sayfa: 175
1. Yatsıdan sonra sohbetten sakınınız. Geceleyin merkebler anırdığında şeytandan Allah'a sığının.
Ravi: Hz. İbni Cüreye (r.a.)

2. Yalan yeminden sakınınız. Zira, ülkeleri harab eder. Yalanın hepsi günahtır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Yollar üzerine oturmaktan sakının. Eğer oturmuşsanız yola hakkını verin. O da gözü yere eğmek, eza veren şeylerin kaldırılması, selamın iadesi, maruf ile emir, münkerden nehiy ve soranlara doğru yolu göstermektir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Kokusu olan şu iki sebzeyi (soğan ve sarımsak) yiyip de mescidlerimize girmekten sakının. Eğer onları yemeniz lazımsa iyice ateşte öldürünüz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Yemeği sıcak yemekten sakının. Zira o yemeğin bereketini giderir. Size soğuğu tavsiye ederim. Zira onun yenmesi daha afiyetli ve bereketi de daha büyüktür.
Ravi: Hz. Hattab İbni Muhammed (r.a.)

6. Kırmızı renklerden sakınınız. Zira o, ziynetin şeytana en sevimli olanıdır.
Ravi: Hz. İmran İbni Husayn (r.a.)

7. İnsanlarla mücadeleden sakınınız. Muhakkak ki, yüzün parlaklaklığını giderir ve ayıbını da meydana çıkarır.
Ravi: H.z. Ebu Hureyre (r.a.)

8. Hayvanlarınızın sırtlarını kürsü edinmekten sakının. (Hayvanların sırtında durup konuşmayın) Muhakkak ki Allah onları, güçlükle erişebileceğiniz memleketlere kolaylıkla ulaşabilesiniz diye size musahhar kılmıştır. Allah, arzı

ihtiyaçlarınızı üzerinde karşılayabilesiniz diye sizin için yaratmıştır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Geceleyin yol üzerinde istirahat etmekten ve namaz kılmaktan sakının. Zira yollar, geceleyin yılanların ve yırtıcıların sığındığı yerlerdir. Bir de yolların üzerini kazai hacetle kirletmeyin. Zira bi laneti celbe sebeb olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Siz "Visal" orucu" (İftar etmeden ertesi güne orucu bağlamak) tutmaktan sakının. Denildi ki: "Siz visal orucu tutuyorsunuz" Buyurdu ki; Siz bu mevzuda Benim gibi değilsiniz. Ben gecelediğimde Rabbim Beni yedirir ve içirir. Siz amellerden, ancak takat getirebileceğinizi yüklenin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Satarken çok yemin etmekten sakının. Zira bu size önce kazanç temin ederse de, sonra sizi perişan eder.
Ravi: Hz. Ebû Katabe (r.a.)

12. Zandan sakınınız. Şüphe yok ki zan, sözün en yalan olanıdır. Başkalarının gizli işlerini anlamaya kalkışmayın. Tecessüs de etmeyin. Birbirinizle rekabete girişmeyin. Ve birbirinize gadap etmeyin. Birbirinize hased de etmeyin. Bir de bir kimse kardeşinin, evlenme teklifinde bulunduğu kadına, o nikahlanıncaya veya vaz geçinceye kadar talib olmasın.
Ravi: Hz. Eu Hureyre (r.a.)

Sayfa: 176
1. Siz, kadınların yanına girmekten sakının. Denildi ki: "Kocasının kardeşi veya akrabası ise?" Buyurdu ki, onlar girerse ölümdür.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

2. Cimrilikten sakının. Zira sizden öncekiler ancak cimrilikleri yüzünden helak oldu. Onlar cimrilikle emrettiler de diğer kimseler de cimri oldular. Onlar sılai rahimi kesmekle emrettiler, diğerlerini de kestiler. Ve onlar facirlikle emrettiler, öbürleri de facir oldular.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Amr (r.a.)

3. "Kusema"dan çekininiz. Ki kusema bir adamın insanlar içinde ganimetler üzerine memur olup da şunun bunun hissesinden almasıdır.
Ravi: Hz. Ata (r.a.)

4. Fitnelerden sakının. Zira, lisanla fitneye düşmek kılıç çalmak gibidir.(Kılıcın tesiri gibidir)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Yalandan sakının. Zira yalan fücura götürür. Fücur ise ateşe görürür. Muhakkak ki adam yalan söyler ve yalan söylemekte devam ederse Allah indinde "çok yalancı" olarak yazılır. Size doğruluğu tavsiye ederim. Zira doğruluk iyiliğe götürür. Ve iyilik de Cennete götürür. Muhakkak ki adam doğru konuşur ve doğruluğa devam ederse Allah indinde "Sıddık" diye yazılır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Dinde ifraddan sakınınız. Sizden öncekiler, ancak dinde ifradları dolayısıyla helak oldular.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Yalan mersiyeden sakınınız. Zira bu, cahiliyet amellerindendir. l.(Ölüyü yalan sözlerle medh etmek)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. Ara bozmaktan sakının. Zira o helak edicidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Soyunmaktan sakının: Zira, şüphesiz sizden ayrılmayan ve sizinle beraber olanlar vardır. Onlar ancak def-i hacet zamanında, bir de hanımınıza yakın olduğunuzda ayrılırlar. Öyleyse onlardan haya edin ve onlara ikram edin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Hevadan sakının. Şüphesiz heva, kişiyi sağır ve kör eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Allah Tealanın taatına, kulların sizi övmeleri arzusunu karıştırmaktan sakının. Sonra amelleriniz boşa gider. (Bu riyaya girer)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Kabirlere bevl etmekten sakının. Zira o, baras hastalığına sebeb olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Yemeği çok yemekten sakının. Şüphesiz kul, şehvetini ahiretine tercih etmedikçe helak olmaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Kin tutmaktan sakının. Zira o, helak edicidir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

4. Bid'atlerden sakının. Zira her bidat dalalettir. Ve her dalalette ateştedir.
Ravi: Ashabdan biri (r.a.)

5. Medihten sakınınız. Zira o, boğazlamaktır.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

6. Cimrilikten sakınınız. Zira o, bir kavmi teşvik etti. Onlar da zekatlarını vermediler. Yine o, onları davet etti. sılai- rahmi kestiler. Gene o, onları davet etti. Bu defa kanlarını akıttılar.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

7. (Kadınlara hitaben) Size in'am edenlerin hakkını inkar etmekten sakının. Denildi ki; "İn'am edenlere nankörlük nedir?" Buyurdu ki; Sizden biri ana-babasını yanında dul veya kız olarak uzun müddet kalır. Sonra Allah ona bir zevc nasib eder. Sonra Allah ona çocuk nasib eder. Sonra o kadın bir sebeble hiddetlenir de kocasına karşı küfran'ı nimette bulunur da şöyle der: "Allah'a yemin ederim ki senden asla bir hayır göredim."
Ravi: Hz. Esma binti Yezid (r.anha)

8. Hanginiz bir ağrı hissederse, sağ elini onun üzerine koysun ve üç defa "Allah'ın adını" zikretsin. Ve yedi defa şöyle desin: "Euzu bi izzetillahi ve kudretihi min şerri ma ecidü ve uhaziru." (Hissettiğim ve çekindiğim hastalığın şerrinden Allah Teala'nın

izzet ve kudretine sığınırım)
Ravi: Hz. Osman İbni Ebul Asi (r.a.)

9. Hanginize varisinin malı, kendi malından daha sevimlidir? Biliniz ki, sizden hiç kimse yoktur ki, varisinin malı kendisine, kendi malından daha sevimli olsun. Kendi malından sana mal olan senin ancak takdim ettiğindir. (Önden gönderdiğindir) Varisin malı ise ancak geriye bıraktığındır.
Ravi: Hz. İbni Medüd (r.a.)

10. Her hangi bir adam iflas eder de onun yanında, kimin alacağı aynı mal olarak bulunuyorsa, o malın sahibi, ona diğer alacaklılardan daha ziyade hak sahibidir.(Şayet karşılığında bir miktar da olsa para almamışsa)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Hergangi bir kadın, kocasının evinden, onun izni olmaksızın çıkarsa, kocası kendisinden razı oluncaya kadar, güneşin ve ayın üzerine doğduğu her şey ona lanet eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.).

12. Her hangi bir kimse, bir günde farzların dışında, on iki rik'at nafile kılarsa, o kimse için Cennette bir ev vermek, Allah'ın üzerine sabit ve sadık bir vaad olur.
Ravi: Hz. Ümmü Habibe (r.a.)

Sayfa: 178
1. Hangi kavim ki, kuvvetli ve kalabalık olduğu halde, masiyet yapan kısma mani olmuyorsa, azab bunlara umumi olarak gelir.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

2. Hangi bir adam ki, bir açı doyurursa, Allah (z.c.hz)'leri ona Cennet taamından yedirir. Ve hangi adam ki, birini bir korkudan kurtarırsa, kendisi, kıyametteki en büyük korkudan azad olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Hangi bir davetçi ki, bir dalalete çağırıb da peşine de adam düştü ise, peşine düşenlerin her birinin günahı kadar günah da ona yazılır. Ve bu, diğerlerinin günahından bir şey eksiltmez. Herhangi bir davetçi de hidayete çağırdı da ona uyuldu ise, uyanların sevabı kadar da ona yazılır ki, bu da diğerlerinin ecrinden hiç bir şey eksiltmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Herhangi bir adam, bir hastayı ziyarete gidince, Allah'ın rahmetinde yüzer ve onun yanında oturunca da bu rahmete gömülmüş hale gelir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Hangi iki müslüman ki, birbirlerine rast geldiklerinde musafaha ederek "Allah'a hamd" ederlerse, günahları kalmamış bir halde, birbirlerinden ayrılırlar.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

6. Bir adam ki, yalan yemin ile birisinin malını alırsa, Cennet ondan el çeker ve Cehennem ona vacib olur. Bu mal, isterse bir misvak dalı olsun.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Bir adam ki, bir müslümanın malını yalan yere yeminle alırsa, kalbine nifaktan kara bir leke yerleşir ve kıyamete kadar da bu hal devam eder.
Ravi: Hz. Salabe (r.a.)

8. Hangi bir kadın ki, belli başlı bir sebeb olmadan, kocasından boşanmak isterse, ona Cennetin kokusu dahi haram olur.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

9. Hangi bir kadın ki, koku sürünüp dışarı çıkar ve kokusunu duyurmak için bir cemaatin yanından geçerse, ona bakana da, kendisine de zani günahı yüklenir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

10. Hangi kul ki, kendine Allah (z.c.hz)'leri tarafından dini hakkında bir öğüt geldi ise, bu ona, Allah'dan ihsan olunmuş bir nimettir. Bunu şükürle karşılarsa ne ala. Şükürle karşılamazsa bu, günahının artması ve Allah'ın gadabının artması için, kendisi aleyhinde bir hüccet olur.
Ravi: Hz. Atiyye (r.a.)

Sayfa: 179

1. Hangi delikanlı ki, genç yaşında evlenirse, onun şeytanı şöyle bağırır: "Eyvah, dinini benden korudu."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Hangi bir adam ki, bir cemaati misafir etti ve bu misafirler de orada mahrum kaldı ise, bunlara mal, yiyecek ve hatta gece yatırmak gibi yardımda bulunmak her müslümana borç olur.
Ravi: Hz. Mikdam (r.a.)

3. Herhangi bir ağaç ki, bir kavme gölge etti. Gölgesinden veya meyvasından faydalanılmış olsa bile, sahibi onda muhayyerdir. İster keser, isterse bırakır.
Ravi: Hz. Mekhul (r.a.)

4. Her hangi bir amir (veya vali)ki, müslümanların işlerinden birinin başına geçti ise, kendisini Cehennem köprüsü üzerinde durdururlar ve köprü onu, bir defa öyle bir titretir ki, bütün azaları sarsılır. (Bütün amir ve valiler bunu görecek)
Ravi: Hz. Bişr (r.a.)

5. Herhangi bir adam ki, (izin almadan) bir evin perdesini açıp içeri bakarsa, bu kimse haram işlemiş ve Cenabı hakk'ın hududuna tecavüz etmiş olur. Bu durumda ev sahibi onun gözünü çıkarsa bile kısas gerekmez. Fakat bir kimse perdesiz bir evin kapısından, içerdeki kadının bir yerini görse, kabahat ev sahibinindir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

6. Hangi altın ve gümüş ki, çıkınlanıp saklandı ise, bu Allah yolunda harcanıncaya kadar, sahibi için ateştir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

7. Hangi köle ki, efendisinin izni olmadan evlendi ise, o zanidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Hangi kadın ki, üç çocuğu (kendisinden önce) ölmüşse, bu

üçü ona Cehenneme perde olur. Bir kadın sordu. "Ya Resulallah, iki de olsa?" O da olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Hangi kadın ki, elbisesini, kocasınınkinden başka bir evde çıkarırsa, Allah'la kendi arasındaki perdeyi yırtmış olur.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

10. Her hangi bir kimse, bir köleyi azad ederse, Allah da onu Cehennemden azad eder. Her azaya mukabil bir azayı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir müslüman, diğer bir müslüman kardeşine "Kafir" derse, İkisinden biri oradan bu küfürle ayrılır. Eğer dediği kimse kafirse, bu küfür ona gider. Değilse kendisine döner.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Her hangi bir adam ki, bir müslümanı küfre nisbet etti, o adam kafir ise o, değilse kendisi kafir olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 180
1. Hangi bir kadın ki, onu iki veli, (birbirinden habersiz) evlendirdi, o kadın, ilk önce verilen kimseye aittir. Herhangi bir adam da bir malı iki kişiye sattı ise, o mal ilk satılana aittir.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

2. Kim ki helalinen bir mal kazanır, bundan önce kendine harcar. Sonra da artanı etrafındakilere sarfederse, bu ona zekattır. Malı ve sadakası olmıyan kimse de şöyle dua etsin: "Allahümme salli ala Muhammedin abdike ve Resulike ve Salli alel mü'minine vel mü'minatı vel müslimine vel müslimat." Bu da onun zekatı olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Hangi kadın ki kocasının izni olmadan evinden çıkarsa, evine dönünceye veya kocasının rızasını alıncaya kadar Allah'ın gazabında olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Hangi müslüman ki bir din kardeşiyle musafaha eder ve içlerinde de birbirlerine bir kin olmaz ise, elleri henüz ayrılmadan, Cenabı Hak, her ikisinin de geçmiş günahlarını mağfiret eder. Gene bir kimse, içlerinde bir kin olmadan, müslüman kardeşine sevgi nazarı ile bakarsa, Allah onların geçmiş günallarını bağışlamadan hiç biri evine dönmez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Hangi idareci ki, kendisine bir cemaatin idaresi teslim edildi de, o da onlara karşı hayırhah davranmadı ise, Allah'ın her şeyi kaplıyan rahmetinden mahrum kalır.
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

6. Hangi kavim ki, içlerinde sabah ezanı okunursa, o ezan onlar için akşama kadar, Allah'ın azabından eman olur. İçlerinde akşam ezanı okunan kavime de, o ezan, ertesi günü sabahına kadar Allah'ın azabından eman olur.
Ravi: Hz. Makil (r.a.)

7. Hangi adam ki, müslümanların umuru hususunda amir oldu da, kendine olduğu gibi onlara hayırhah olmadı ise, o adam, Cennetin kokusunu bile koklıyamaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Her hangi bir müslüman, bir müslümanı giydirdi ise, o elbise eskiyip bir parça kalıncaya kadar, Allah'ın hıfzı himayesinde kalır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Hangi bir adam ki, bir cariye veya hür bir kadınla zina etti ise, meydana gelen çocuk veledi zinadır. Ve o çocuğun hiç bir şeyde hakkı yoktur. (Varis olamaz) Baba da ona varis olamaz.
Ravi: Hz. Amr İbni Sayıb (r.a.)

10. Herhangi bir müslümanın cenazesinde döt kişi onun hayrına şehadet ederse, Allah onu Cennete koyar. Soruldu ki; "Üç kişi de mi? Üç kişi de buyurdu. Soruldu: "İki kişi de olur mu? Olur buyruludu.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

Sayfa: 181
1. Hangi adam ki, ödememek niyetiyle borç ederse, bu adam Allah'ın huzuruna hırsız olarak çıkar.
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.)

2. Hangi bir adam ki, mihrini vermemeye niyet etmiş olarak, bir kadın alsa, öldüğü zaman zanidir. Hangi bir adam da birisinden, bedelini ödememeye niyet ederek, bir şey satın aldı ise, öldüğü gün haindir ve hainin yeri de Cehennemdir.
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.).

3. Hangi bir çocuk ki hacca gitti, sonra da akil baliğ oldu. Tekrar hac yapmalıdır. Hangi bir bedevi ki (müşrik iken) hac etti, sonra muhacir oldu. Başka bir hac yapar. Herhangi bir köle ki hac etti, sonra azad edildi. Bunun üzerine de gene hac vardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

4. Hangi Emir ki, ümetimden bir zümreye sahib oldu, onlara (din ve dünya hususunda) nasihat etmez ve kendi işi için çalıştığı gibi onlar için de çalışmazsa, Allah ona kıyamet gününde yüzü koyun Cehenneme atar.
Ravi: Hz. Makul (r.a.)

5. Hangi adam ki bir mal sattı, parasını da henüz almadan, satın alan kimse iflas etti ise ve o da malı o kimsenin yanında buldu ise, mal kendisinin olur. Bir miktar bedel almışsa "Gurema" (alacaklılar) sırasına girer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Hangi köle ki, hür olmak için yüz dinara anlaşma yaptı. Doksanını ödemiş olsa bile, onunu ödeyemezse yine köle kalır.
Ravi: Hz. Amr İbni Suayb (r.a.)

7. Hangi cariye ki efendisinden çocuk doğurdu ise, o cariye, efendisinin ölümünde hür olur. Evvelce efendisi azad etmişse o zaten hürdür.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Hangi kadın ki velisinin izni olmadan evlenmişse, nikahı batıldır. Nikahı batıldır. Nikahı batıldır. Zifaf olmuşsa kadın için mehir hakkı vardır. Bir kadın ki velisi yoktur. Velisi sultandır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Hangi adam ki bağışlaması ile, Allah'ın hadlerinden birinin tatbikini önlemiş (veya hafifletmiş ise) o işten geri dönünceye kadar Allah'ın gadabında kalır. Hangi bir adam da bilmediği bir husumet hakkında bir müslümana karşı öfkesini (şiddetlendirip sürdürürse) o adam, Allah'ın emrine karşı inadlık etmiş olur ve kıyamete kadar Allah'ın laneti onun üzerine olur. Hangi bir adam da bir müslüman aleyhinde, onda olmıyan bir şaiya çıkarır ve iftira ile o müslümanı küçük düşürürse, o kimse söylediğinden vaz geçinceye (nedamet duyuncaya) kadar, Allah onu Cehenneme yaklaştırır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

Sayfa: 182
1. Hangi köle ki efendisinden kaçmıştır, Allah rızası için de ölmüş olsa Cehennemliktir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Hangi müslüman ki Allah yolunda bir ok attı, ister isabet etsin, ister etmesin, o müslüman için, İsmail (a.s) oğullarından bir köle azad etmenin ecri gibi, ecir vardır. Hangi bir kimse ki, Allah yolunda beyazlaştı (ihtiyarladı), o beyazlık ona nurdur. Hangi bir müslüman ki müslüman bir köleyi azad etti, azad edilenin her azası, azad edenin her bir azasına ateşten fidye olur. Her hangi bir kimse ki namaz kılmak maksadı ile uykudan kalkar, abdest azalarına suyu dökünce mevcut günah ve hatalarından kurtulur. Namaz kılarsa, Allah Teala o namaz sebebile derecesini yükseltir ve sonra da uyursa, salimen uyur.
Ravi: Hz. Amr İbni Abbas (r.a.)

3. Hangi kul ve kadın ki, vâkıf olmadığı halde, cariyesine zâniye derse, o cariye, onlardan hakkını kıyamet gününde alır. Çünkü dünyada almak hakkı yoktur.
Ravi: Hz. Amr İbni As (r.a.)

4. Hangi bir kul ki başına, Allah'ın kendisini ondan men ettiği bir şey (günah) geldi ve sonra da cezası (haddi) kendisine verildi ise, bu had o adama bu günah için kefaret olur.
Ravi: Hz. Huzeyme İbni Sabit (r.a.)

5. Hangi vali ki valiliğini rıfk ve yumuşaklıkla yaptı ise, Allah ona ahirette rıfk ile muamele eder.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

6. Hangi bir adam ki islamdan çıkarsa, önce onu tövbeye davet et. Ederse kabul et. Tövbe etmezse boynunu vur. Hangi kadın ki islamdan dönerse onu tövbeye davet et. Ederse kabul et, etmezse esir et.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. Hangi bir adam ki, ihtiyarlığını saklamak için, beyaz kıllarını yolar, bu kıllar kıyamet gününde süngü olur ve ona batırılır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Hangi bir müslüman kimse müslüman kardeşini kirletmeden sünnet üzere gasleder, avretine bakmaz, onun ayıbını söylemez, sonra onu teşyi eder (ve haberini yayar) ve namazını kılar, sonra da kabre konuluncaya kadar orada oturursa, günahlarından sıyrılmış olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

1. Herhangi bir adamın canı bir şey çekti de, sonra onu aldı ve tercihan başkasına verdi ise, Allah o kimseyi mağfiret eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Hangi kul ki, "La ilahe illallahül kerimül halim, sübhanellahi Rabbil arşil azim, Velhamdülillahi Rabbil alemin." dedi. O kimseye Cehennemi haram etmek Allahü Teala'nın üzerine haktır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Hangi cenazede buhurdanlık, ateş ve tütsü bulunmaz ise, o cenazeyi yetmiş bin melek teşyi eder.
Ravi: Hz: Yemirül Bedevi (r.a.)

4. Hangi belde ki, orada ashabımdan biri vefat etti ise, o sahabe kıyamet gününde o belde halkına kumandan ve nur olur.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

5. Ey insanlar! Sanki bu dünyada ölüm bizim için değil de bizden başkasına yazılmış. Hak da sanki başkasına vacib gibi imiş. Bize göre -az miktardaki- ölüleri götürüyoruz. Komşuya götürüyormuş gibi. (Evleri kabirleri imiş gibi) Miraslarını yiyoruz. Sanki biz ölmiyecekmişiz gibi. Ne mutlu o kimseye ki, kendi ayıbı onu meşgul eder de, başkasının ayıbını görmez. Ne mutlu o kimseye ki, kendi nazarında kendini hor görür de başkasına noksanlık atfetmez. Meskenete düşmeden Allah için tevazu eder ve helalinden kazandığı malı infak eder. Düşkün ve miskin kimseleri hoş tutar. Fıkıh ve Hikmet ehli ile düşüp kalkar. Ne mutlu o kimseye ki, kendini hor görür. Kazancı helal gidişi salih olur ve kimseye bir zararı dokunmasın diye dikkat eder ve insanlardan uzlet eder. Ne mutlu o kimseye ki, ilmi ile amel eder. Malının fazlasını infak eder, sözünün fazlasını ise tutar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ey insanlar! Kimin yanında (ganimet malından veya diğer haklardan) ne varsa, vakti geçti, "rezil olurum" demesin.

Getirsin versin. Haberiniz olsun ki, dünya rezilliği ahiret rezilliğinden ehvendir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Ey insanlar! İlim ancak çalışmakla öğrenilir. Fıkıh da öyle, gayretle elde edilir. Kime ki Allah hayır murad ederse onu dininde "fakih" kılar. Kulları içinde, Allah'dan, ancak alimler haşyet duyarlar.
Ravi: Hz. Muviye (r.a.)

8. Ey insanlar! Ben artık ağırlaştım. Beni rüküda ve secdede geçmeyin. Ben sizi geçeyim. Siz geçene yetişebilirsiniz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Ey insanlar! Kadınlar sizin yanınızda yardımcıdırlar. Siz onları, Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onlara yaklaşmanız da Allah'ın kelimesi ile helal kılındı. Sizin için onların üzerinde hak vardır. Ve onlar içinde sizin üzerinizde hak vardır. Yatağınızı kimseye çiğnetmemeleri ve maruf olan hususlarda size baş kaldırmamaları onlar üzerindeki haklarınızdandır. Onlar, bu haklarınıza riayet ederlerse, maruf üzere rızıklandırılıp giydirilmeleri onların hakkıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

1. Ey insanlar! Peygamberliğin tebşiratından olarak salih rüyadan başka kalmadı. O rüyayı, ya müslüman kendi görür veya onun hakkında başkaları görür. Agah olun ki, rüku ve secdede Kur'an okumaktan men edildim. Rükuda Rabbi tazim edin. Secdede ise duaya gayret edin. Zira, bu duanız kabule layıktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Ey insanlar! Yemin ederim ki, Ben size ancak Allah (z.c.hz)'lerinin emrettiğini emrediyorum. Ve nehyettiklerinden de nehyediyorum. Rızkı da iyi yoldan talebedin. Ebul Kasım'ın nefsi kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, eceliniz sizi nasıl takip ederse, rızkınız da öylece takip eder. Ve rızıktan yana bir sıkıntınız olursa, Allah Azze ve Cellenin taati dairesinde hareket ediniz.
Ravi: Hz. Hasan İbni Ali (r.anhüma)

3. Ey insanlar! Uhud şehidlerinizi ziyaret ediniz. Ve geliniz, selam veriniz. Nefsim kudret elinde Olana yemin ederim ki, kıyamete kadar, bir müslüman onlara selam verirse, selamını alırlar.
Ravi: Hz. Ubeyde İbni Umeyr (r.a.)

4. Ey insanlar! Dünya, peşin verilen bir metadır. İyi de kötü de ondan nasibini alır. Ahiret ise sadık (değişmez) bir vaaddır. Orada Kadir olan Melik hükmeder. Hak yerini bulur. Batıl ise zail olur. Ey insanlar! Ahiret evladı olun, dünya uşağı olmayın. Zira evlat anaya tabidir. (Yani dünya çocuğu olursanız., dünya gibi mahvolmaya layık olursunuz) Allah'tan korku üzerine amel ediniz Biliniz ki, amelleriniz sizinle yüzleştirilecektir. Ve yine sizler, mutlaka Allah'a mülaki olacaksınız. Kim, zerre miktarı hayır yaparsa onu görecek ve kim de zerre miktarı şer yaparsa onu görecek.
Ravi: Hz. Şeddad İbni Uveys (r.a.)

5. Ey insanlar! Şirkten sakının. Zira bu, karıncanın ayak

tıpırtısından daha gizlidir. "Nasıl sakınalım Ya Resulallah?" diye sordular. Buyurdu ki: "Allahümme inna ne'ûzu bike en nüşrike bike şey'en na'lemuhû ve nestağfirüke lima la na'lem." (Yarabbi! Bilerek şirk yapmaktan sana sığınır ve bilmiyerek yaptıklarımızdan da mağfiretini isteriz.)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

6. Ey insanlar! Allah'dan korkun. Allah'a yemin ederim ki, bir mü'min bir mü'mine zulmederse, kıyamet gününde Allah mutlaka ondan mazlumun intikamını alır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

1. Ey insanlar! İki şey vardır ki, onların şerrinden Allah'ın koruduğu kimse, Cennete girer. Bunlar; iki çene arası ile iki bacak arasıdır.
Ravi: Ensardan biri (r.a.)

2. Ey kayıbını ilan eden kimse! Onu bulmak sana nasib olmasın. Camiler, bunun için inşa edilmedi. (Kayıbını yüksek sesle mescidde ilan eden bir kimse için bu hadis buyurulmuştur.)
Ravi: Hz. Ebû Bekir İbni Muhammed (r.a.)

3. Ey ümmet; Sizin bilmediklerinizden korkmam. Bakınız, bildiklerinizi nasıl yapıyorsunuz? (Buna dikkat edin)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Allah'dan korkun. Ashabım hakkında Allah'dan korkun. Benden sonra onları hedef edinmeyin. Kim ki onları severse, Bana olan muhabbetinden sever. Ve kim de onlara buğz ederse, Bana Buğz etmiş demektir. Ve kim onlara eza ederse, Bana eza etmiş ve kim de Bana eza etmiş ise Allah'a eza etmiş olur. Ve onu da Allah'ın perişan etmesi yakındır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Mugaffel (r.a.)

5. Allah'dan korkun, ashabım hakkında Allah'dan korkun. Kim ki onlara buğz ederse Bana buğz etmiş demektir. Kim de onları severse, Bana olan muhabbetinden sever. "Ey Allahım! Onları seveni sev. Ve onlara buğz edene buğz et."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Allahu ekber. Harab oldu Hayber. "Biz, bir kavmin sahasına konaklarsak, o korkutulanların sabahı ne fena olur."
Ravi: Hz. Ebû Talha (r.a.)

7. Yarabbi! Hacıları ve onların dua ettiklerini de mağfiret et.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Yarabbi: Barastan, cinnetlerden, cüzzamdan ve kötü

hastalıklardan sana sığınırım.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Yarabbi; Medine'ye, Mekke'deki bereketin iki mislini ver.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. "Ey Allahım! Ey insanların Rabbi! Sıkıntıların gidericisi, şifa ver. Sen Şafisin, Senden başka şafi yoktur. Şifa ver. Öyle bir şifa ki, hiç bir hastalık bırakmasın. (Hastaya okunacak duadır)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Yarabbi; Ahiret hayrından başka hayır yoktur. (başka bir rivayette, ahiret hayatından başka bir hayat yoktur) Ensar ve muhacirlere mağfiret et. (Hendek günü buyurulmuş)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Yarabbi! Muaviye'ye (r.a) kitabı öğret, hesabı, (feraizi) de öğret ve azabtan da koru onu.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 186
1. Yarabbi. Ona (Hz. Ali'ye) yardım et. Ve onu yardım vesilesi et. Ona rahmet et ve onu rahmet vesilesi et. Ona nusret ver ve onu nusret vesilesi et. Yarabbi, ona dost olana dost ol ve ona düşman olana da düşman.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Yarabbi, bunları (hz. Hasan ve Hüseyin) Ben seviyorum. Sen de sev, Ve buğz edene sen de buğz et.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Yarabbi, Abbas'a ve Abbas'ın evladına yardım et. Yarabbi Abbas'a ve Abbas'ın evladına yardım et. Yarabbi, Abbas'a ve Abbas'ın evladına yardım et. Ey amca, Mehdi senin sülalendendir. Teyid edilmiş, Radiye ve Merdiyye olarak.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

4. Yarabbi, Ebu Bekir'e (r.a) rahmet et, Zira o, Seni de Resulünü de sever. Yarabbi, Ömer (r.a) rahmet et, Zira o, Seni de Resulünü de sever. Yarabbi, Osman'a (r.a) rahmet et, Zira o, Seni de Resulünü de sever. Yarabbi, Ebu Ubeyde İbnil Cerrah'a (r.a) rahmet et, Zira o, Seni de Resulünü de sever. Yarabbi, Amr İbni As'a (r.a) rahmet et, Zira o, Seni de Resulünü de sever.
Ravi: Hz. İbni Yuhamir (r.a.)

5. Yarabbi, kim ki Bana inanır, Beni tasdik eder ve Senden Bana gelenin (kitabın) hak olduğuna şehadet ederse, Sen onun malını da evladını da az ver ve ruhunu da erken kabzet. Yarabbi, ona Sana kavuşmayı sevdir. Ve ölümünü de ta'cil et. Kim de Bana inanmaz ve Beni tasdik etmez ise ve getirdiğimin Hak olduğunu da bilmezse, onun malını ve evladını çoğalt ve ömrünü de uzun et.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Yarabbi Kureyş'e hidayet et. Zira onların alimi, arzı ilimle dolduracaktır. Yarabbi onlara (dünyevi) azabı tattırdığın gibi nimetini de tattır.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Yarabbi, ona (Hz. Muaviye ra) kitabı ve hesabı öğret. Onu memleketlerde hükmettir ve kendisini azabtan koru.
Ravi: Hz. Seleme İbni Muhalled (r.a.)

8. Yarabbi, ona (Hz. Muaviye r.a) ilim ihsan et. Ve onu hidayet rehberi ve Mehdi kıl. Ve onun sebebiyle de hidayet ver.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

9. Yarabbi rüzgarın şerrinden ve rüzgarla gelecek şeyin şerrinden ve bilhassa Ad kavmini helak eden şimal rüzgarından sana sığınırım.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Yarabbi, Sen; ruhu, sinirlerin, kemiklerin ve parmak uçlarının arasından alırsın Sen Bana ölüm hususunda yardımcı ol. Onu Bana kolaylaştır.
Ravi: Hz. Tumet İbni Ğaylan (r.a.)

11. Yarabbi, imanı ruhuma içirdiğin gibi, kalbime de içir. Yaratılışımda takdir ettiğin şeyden bir şeyle Bana azab etme. Zira Sen Benim üzerimde her şeyi yapmaya muktedirsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 187
1. Ey Allahım, kabrimi kendisine (karşı) namaz kılınan bir put kılma. Peygamberlerinin kabirlerini mescid edinen kavme karşı Allah'ın gadabı şiddetli olur.
Ravi: Hz. Zubeyr İbni Eslem (r.a.)

2. Şu anda kıtal geldi. Ümmetimden Hak üzerine çarpışan ve kafirler üzerine galib gelen bir kavim hiç bir zaman eksik olmaz. Allah, onlar için diğer kavimlerin kalblerini kaydırır ve daraltır. Kafirlerle savaşırlar. Allah onları rızıklandırır. Allah'ın emri gelene (onların ömürleri son buluncaya) kadar bu böyle devam eder. O günde mü'minlerin evlerinin yeri Yam'dır. Hayr, kıyamete kadar, atların nasiyesine bağlıdır. Bana vahyolunduğuna göre, Ben (dünyada) çok kalıcı değilim. Yakında gidiciyim. Siz de Beni yaşlanarak takip edeceksiniz. Ve bazınız, bazınızın boynunu vuracaktır. Kıyametten önce iki büyük hadise vardır. Şiddetli Veba ve sonra da zelzeleli yıllar vardır.
Ravi: Hz. Seleme (r.a.)

3. Bakara suresinin sonunda iki ayet vardır ki, kim onların geceleyin okursa, onlar o kimseye kafi gelir.
Ravi: Hz. Ebû Mesud (r.a.)

4. Bu ümmet içinde Ebdallar otuz kişidir. Bunların kalbleri İbrahim (a.s)'ın kalbi gibidir. Onlardan biri vefat edince Allahü Teala, onun yerini başka biriyle doldurur.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samit (r.a.)

5. Ümmetimde Ebdallr otuzdur. Dünya onlar sayesinde ayakta durur. Yine onlar sayesinde yağmur yağdırılır. Ve Allah Tealanın yardımı, onlar sayesinde gelir.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samit (r.a.)

6. Ebdallar Şamdadırlar, Kırk kişidirler. Biri vefat ettiğinde Allah teala onun yerine başkasını getirir. Onlar sayesinde yağmur yağdırılır, düşmanlara karşı galib gelinir ve yine onlar sayesinde Şam ehlinden azab kaldırılır.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Ebdallar kır erkek, kırk da kadındır. Bunlar bir erkek vefat ettiğinde, Allah Teala onun yerine bir erkek ve kadın vefat ettiğinde de Allah teala onun yerine bir kadın getirir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Ebdallar Şam ehlindendir. Onların sayesinde yardım görülür. Ve onlar sayesinde rızıklanılır.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

9. Ebdallar altmış kişidir. Onlar sözü çok derinleştirmezler. Bid'at sahibi değildirler. Batıl ve günah sözlere dalmazlar. Ve ucub sahibi de değildirler. Onlar nail oldukları bu dereceye çok namaz kılmak, çok oruç tutmak ve sadaka vermekle ulaşmamışlardır, lakin nefislerinin cömertliği, kalblerinin selameti, insanlara yaptıkları nasihatler sayesinde elde etmişlerdir. Ey Ali (r.a) onlar ümmetimin içinde kibrit-i ahmerden daha azdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 188

1. İhsan, Allah'a, Onu görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Her ne kadar sen onu görmezsen de O seni görür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Günah, kalblerin heyecanıdır. Hiç bir bakış (kadınlara) yoktur ki, onda şeytanın tamaı olmasın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. En büyük ecir, Mescide en uzak yerden gelenindir. Sonra uzaklık sırası ile.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Kötülükten korunmak iki türlüdür. Birisi nikahla, diğeri iffetli olmakla.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Namazda (secdede) eli (dirsekleri) bögre koymak, Cehennem ehlinin dinlenmesidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Ezan, on dokuz sözdür. Kamet ise on yedi sözdür.
Ravi: Hz. Ebû Mahzure (r.a.)

7. Ruhlar, (muhtelif neviden) toplanmış askerlerdir. Onlardan Allah için tanışanlar, kaynaşırlar . Allah yolunda tanışmıyanlar, ihtilaf ederler. Söz açığa çıkınca, amel mahfuz olunca, lisanlar uyuşup, kalbler birbirine buğz edince ve her akraba sıla-i rahmi kesince, işte o zaman Allah onlara lanet eder ve sonra da onların kulaklarını sağır ve gözlerini görmez eder.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

8. Sarkıtmak, entari, gömlek ve sarıkta olur. Kim onlardan birini, böbürlenme veya kibir için yaparsa, Allah Teala kıyamet gününde o kimseye nazar etmez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. "İstînâs" kendilerine selam verilen ev halkı, izin verinceye kadar hizmetçiyi çağırmandır.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

10. "İstînâs", ev halkına geldiğini bildirmek için, bir kimsenin "Subhanellah", Allahuekber, veya Elhamdülillah" demesi veyahutta "öksürmesi" demektir.
Ravi: Hz Ebu Eyyub (r.a.)

11. İslamda üç tip ev vardır. Yüksek olmayan, yüksek ve ğurfe (köşk). Yüksek olmayan eve bütün müslümanlar, sorulduğunda ancak "Ben müslümanım" diyerek girerler. Yüksek olanına ise bir kısım müslümanlar, amellerinin diğerlerinkinden daha faziletli olması sebebiyle, girerler. Ğurfe kısmına giriş sebebi ise, Allah yolunda cihaddır. Oraya girmeye, en faziletli mü'minler nail olurlar.
Ravi: Hz. Fadâle İbni Abid (r.a.)

Sayfa: 189
1. İslam zelûldür ve Zelûle mal olur. (Uyması kolaydır.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. İslam artar, eksilmez. (Dahil olanlarla artar. Mürtedlerle eksilmez)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

3. İslam çıplaktır. Giyimi haya, zineti vefa, mürüvveti ameli salih, diğeri de verâdır. Her şeyin bir temeli vardır. Müslümanlığın temeli de ashabı ve Ehli Beytimi (Resulallaha nisbeti olanı) sevmektir.
Ravi: Hz. Hüseyin İbni Ali (r.a.)

4. İslam, Allah'a şirk etmeksizin, Ona ibadet etmekliğin, namazı kılmaklığın, zekatı vermekliğin, orucu tutmaklığın, hacca gitmekliğin, emri bil- maruf ve nehy-i anilmünkerle emretmekliğin ve ehline selam vermekliğindir. Bunlardan birini terketmek, İslamiyet sehiminden birini terketmek demektir. Kim ki hepsini bırakırsa, müslümanlığa arkasını çevirmiş bir adam olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. İslam, ahlak güzelliğidir. (İslamın emrettikleri şeyler yapılırsa ahlak güzelleşir.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. İslam, aşikare olan şeylerdir. İman da kalbdedir. Takva buradadır. Takva buradadır, diyerek eliyle göğsüne işaret buyurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. İslam bundan izzetlidir. (Müşriklerle dostluktan) İslamiyet üsttedir, bunun üstüne çıkılmaz. (Galibtir. Mağlub olmaz.)
Ravi: Hz. Aziz İbni Amr (r.a.)

8. İslamiyet on sehimden ibarettir. Kendisinde bir tanesi noksan

olan kimse hüsrandadır: "La ilahe illallah (diye) şehadet etmek ki, bu millet (din)dir. İkincisi, namaz ki o fıtrattır. Üçüncüsü, Zekat ki o temizliktir. Dördüncüsü, oruç ki o kalkandır. Beşincisi, Hac ki o şeriattır. Altıncısı, Cihad ki o Urve (sarılmak)dır. Yedincisi, Emri bil-maruf ki o vefadır. Sekizincisi, nehy-i anil münker ki o hüccettir. Dokuzuncusu, cemaattir ki, o ülfettir. Onuncusu, Taattır ki o da ismettir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Şerliler, hayırlılardan sonra yüz elli senedir. Dünya ehlinin hepsine hakim olurlar. Onlarda Türklerdir.(Türklerden maksad: Çinliler ve tatarı kebirdir ki, sonunda dünya bunların üzerinde kalacakmış)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Şerbetler beş şeyden yapılır. Buğdaydan, Arpadan, hurmadan, kuru üzümden ve baldan. Bu şerbetlerden hangisi aklı mahmur ederse, o içkidir.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

Sayfa: 190

1. Misvak olmadığında parmak, misvak yerine geçer.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Kurban, babanız İbrahim (a.s)'ın sünnetidir. Her kılına ve postunun her tüyüne bir sevap vardır.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

3. Vasiyette, mirasçıları mutazarrır etmek, kebairdendir.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

4. Ameller, Allahın indinde yedi türlüdür: iki amel vardır ki karşılığını vacib kılar. Diğer iki amel misli misline, bir amel on misli, bir amel yedi yüz misli kazandırır. Bir amel de vardır ki sevabını Allahdan başkası bilmez. Vacib kılan iki amele gelince, bir kimse ki, Allaha halisane ibadet eder ve Ona hiç bir şeyi şerik koşmadan kavuşursa, ona Cennet vacib olur. Bir kimse de, Allaha şirk koşarak mülaki olur ise, ona da Cehennem vacib olur. Bir kimse ki bir kötülük işler, misli ile cezalanır. (Ve iyiliğe niyet eder, yapamazsa, yine bir misli sevab alır) Bir kimes de bir iyilik işlerse on misli ile mükafatlanır. Ve bir kimse malını Allah yolunda infak ederse, nafakası, dirhemi yedi yüz dirhem, dinarı da yedi yüz dinar olacak şekilde katlanır. Oruç ise Allahu Teala içindir ki onu işliyenin sevabını Allah'dan başka kimse bilmez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

5. Nafakada iktisad (harcayışta itidal) geçim ilminin yarısıdır.. Halk ile muhabbetli geçinmek, aklın yarısıdır. Ve sormasını bilmek te ilmin yarısıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. İktisad, geçimin yarısı ve güzel ahlak ta dinin yarısıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kardeşlerin en büyüğü baba yerindedir.
Ravi: Hz. İbni Kelile (r.a.)

8. Malı çok olanlar, kıyamet gününde derecesi düşük olanlardır. Yalnız sağa da vermiş sola da ve güzelce de kazanmış, onlar müstesna.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Tek parmakla yemek şeytan, iki parmakla yemek cebbar, üç parmakla yemek ise, Peygamberlerin yiyişidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Hizmetçilerle yemek, tevazudandır. Ve kim onlarla beraber yerse, Cennet ona müştak olur.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

11. İmam kalkandır. Tamam yaparsa, hem kendi lehine, hem sizin lehinize. Noksan yaparsa sizin için yine tamamdır. Noksanlık kendisine aittir.
Ravi: Hz. Ebû Şüreyhil Adevi (r.a.)

Sayfa: 191
1. İmam "damin" (kefil), müezzin ise "mü'temen" (emniyet edilen)'dir. Ey Allahım, imamları irşad et, müezzinleri de mağfiret et.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Emanet rızkı, hıyanet ise fakirliği celbeder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Emirler Kureyştendir, emirler Kureyştendir, emirler Kureyştendir. Onlar şu üç şeyi yaptıkça, sizin onlar üzerinde, onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Hükmettikçe adalet etmeleri, merhamet istendiğinde merhametli olmaları ve ahidlerinde vefa göstermeleri. Onlardan kim, bu üç şeyi yapmazsa, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun.
Ravi: Hz. Ebû Berze (r.a.)

4. Peygamberlerin hepsi, Davud oğlu Süleyman (a.s)'dan kırk sene önce Cennete girerler. Müslümanların fakirleri de zenginlerinden kırk sene önce Cennete girerler. Kulların salihleri de diğerlerinden kırk sene önce girerler Cennete. Şehirliler ise köy halkından kırk sene önce Cennete girerler. Bunun sebebi, şehirlerin, cemaatin ve oradaki zikir halkalarının fazileti ve bela geldiğinde, önce şehirlilere gelmesidir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. Peygamberler, baba bir ana ayrı kardeşlerdir. Dinleri de birdir. Meryem oğlu İsa (a.s) da Benim kardeşimdir. Ve aramızda başka Peygamber yoktur. O, tekrar yeryüzüne gelecektir. Onu gördüğünüzde tanırsınız. Orta boylu, kırmızı-beyaz renkli bir zattır. Üzerinde Mısır kumaşından iki parçalı elbise vardır. Su isabet etmediği halde başında damlalar görülür. (Geldiğinde) putu kırar, domuzu öldürür, cizyeyi kaldırır ve milletleri islama davet eder. İslamdan başka din kalmaz. Arslanlar develerle, kaplanlar sığırlarla, kurtlar koyunlarla beraber dolaşıp otlarlar. Ve çocuklar yılanlarla oynar ve hiç biride diğerine zarar

vermezler. O kırk sene yaşayacak ve ölecektir. Cenazesini müslümanlar kaldıracaktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Peygamberler kılavuz ve fakihler efendilerdir. Onların meclisinde bulunmak ilmi artırır. Ömrünüz mahfuz olduğu halde, siz her geçen gece ve gündüzle geçmekte olan ecele bağlısınız. Ve ölüm size ansızın gelir. Kim, hayır ekerse neşe ile biçer ve kim de şer ekerse kederle biçer.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

1. Ensar, Müzeyne, Cüheyne, Ğıfar, Eşcar ve Abdüddar oğullarının velisi Benim. Ve Allah ve Resulu bunların velisidir.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

2. Ensar, iç gömleği, diğer insanlar da dış esvabı gibidir. Bütün insanlar bir tarafı tutsalar ve Ensar da bir tarafı tutsa, Ben Ensar'ın tarafını tutarım. Arada hicret olmasa idi Ben de Ensardan biri olurdum.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

3. Ensar dostlarımdır, dinde kardeşlerimdir, düşmanlara karşı da yardımcılarımdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Ensarı ancak mü'min sever. Ve münafıktan başkası da buğz edemez. Onları seveni Allah da sever, buğz edene Allah da buğz eder.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

5. Ensar, mü'minlerin alametidir, münafıkların da alametidir. Onlara ancak mü'minler muhabbet besler ve ancak münafıklar buğz eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Eller, tasarrufta üçtür! Allah'ın eli en yüksek olanıdır. Sadaka verenin eli de ondan sonradır. İstiyenin ile ise en aşağı olandır. Böyle olduğu için malının artanını ver ve fırsatı kaçırma.
Ravi: Hz. Malik İbni Nadale (r.a.)

7. İman, kalb ile bilmek, lisan ile söylemek ve erkan ile amel etmektir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Allah'a iman, dil ile ikrar, kalb ile tasdik ve aza ile amel etmektir.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

9. İman, Allah'a, Melaikeye, Kitaba, Peygaberlere, ahiret gününe, ölüme ve öldükten sonra dirilmeye inanman, Cennete, Cehenneme, hesaba, mizana inanman, kaderin hepsine, hayır ve şerre (Allah'ın elile meydana geldiğine) inanmandır. Böyle yaptığın takdirde, iman etmiş olursun.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. İman, havatıra bağlıdır. Mü'min hemme (gam'ma) mağlub olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Kalbde iman demek, Allah'ı sevmek demektir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 193

1. İman çıplaktır. Süsü haya, elbibesi takva ve sermayesi de fıkıhtır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. İman Yemenlidir. Onlar Bendendir ve Bana kavuşacaklardır. Mesafe uzaktır. Yakında size yardımcı olmak için gelecekler. Onlara hayırlı olmanızı emrediyorum.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

3. İman, haramlardan ve tamâ'lardan afiftir. (İmanlı kimse) bunlara bulaşmaz.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Nadr (r.a.)

4. Kadere iman, tevhidin nizamıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Kadere iman, hemmi ve hüznü giderir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. İman kalbde sabittir. Yakinde hatarattır. (Yani semeresi gelici geçici şekildedir.)
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

7. İman çıplaktır. Elbisesi takva, süsü haya, sermayesi fıkıh ve meyvası da ameldir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. İman iki eşit parçadır. Yarısı sabır, yarısı şükürdür.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. İman ile amel, bir karında şeriklerdir. Allah (z.c.hz) leri biri olmayınca diğerini kabul etmez.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. İman demek, namaz demektir. Kim ki namaz için kalbini boşaltır ve o namazı itina ile, vaktine ve sünnetine dikkat

ederek muhafaza ederse, işte o mümindir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. İman üçyüz otuz kısımdır. Kim onlardan birini layıkı ile öderse Cennete girer.
Ravi: Hz. Mugire (r.a.) dedesinden

12. İman, yetmiş küsur şubedir. Efdali "La ilahe illallah" sözü ve en aşağısı da, eza verecek bir şeyi, yoldan kaldırmaktır. Haya da imandan bir şubedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. İman, altmış küsur şubedir. "Haya" da imandan bir şubedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. İman, yetmiş-yetmiş iki yapıdır. Ve en efdalı "La ilahe illallah" ve en aşağısı, yoldan eza verecek bir şeyi kaldırmaktır. Haya da ondan bir şubedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Emirler Kureyş'ten olur. İyisi, iyilerin ve füccarı da facirlerin emirleri olurlar. Eğer Kureyş size, burnu ve kulağı kesik bir habeşi köleyi bile emir yapsa, İslam ile boynunun vurulması arasında muhayyer bırakılmadıkça, onu dinleyin ve kendisine itaat edin. Bir kimse bu durumda bırakılırsa İslamı terk etmesin, boynunu uzatsın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Selamı önce veren kibirden beridir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Deniz, Cehennemdendir.
Ravi: Hz. Yahya İbni Umeyye (r.a.)

4. Denizin hepsi temizdir ve suyu da temizleyicidir. (Çıkan av helaldır)
Ravi: Hz. Şuayb (r.a.) babasından

5. Denizin suyu temizleyici ve ölüsü de helaldir. (Ölmüşü çıkarıp yemek helal değildir.)
Ravi: Hz. Süleyman İbni Musa (r.a.)

6. Hasislik on bölüktür. Dokuzu İranlılarda, biri de diğer bütün insanlardadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Hasis o kimsedir ki, yanında Ben anıldığımda selat-ü selam getirmez.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Elbise ve süse ehemmiyet vermemek imandandır. (Eski ve kabalığına, kire değil)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. İyilik, nefsin sükunet bulanı ve kalbin de tatmin olanıdır. Günahda ise için rahat etmez ve kalin de mutmain olmaz,

müftüler sana fetva verse bile.
Ravi: Hz. Ebû Salabe (r.a.)

10. İyilik, ahlak güzelliği, günah ise içini tırmalayan ve insanların haberi olmasını istemediğin şeydir.
Ravi: Hz. İbni Semian (r.a.)

11. İyilik çürümez, günah unutulmaz, Allah da ölmez. İstediğini yap, karşılığını bulacaksın.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

12. Bereket atın alınlarındadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Bereket, yemeğin ortasına iner. Onun için kenarından yiyin, ortasından yemeyin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Bereket şu üç şeydedir; Cemaatte, tiritte ve sahur yemeği yemekte,
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

Sayfa: 195
1. Bereket büyüklerinizdedir. Kim ki küçüklerine merhamet, büyüklerine tazim etmezse, o bizden değildir.
Ravi: Hz. EbuUmame (r.a.)

2. Bereket büyüklerinizdedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Bereket büyüklerinizdedir. Onlar da ehli ilimdir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bereket koyundadır. Güzellik devedendir. Bereket koyundadır. Güzellik devedendir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Namazda tükürmek, sümkürmek, hayız görmek ve uyuklamak şeytandandır.
Ravi: Hz. Sabit (r.a.)

6. Mescidde tükürmek seyyiedir. Ve onu gidermek hasenedir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Mescidde tükürmek günahtır. Kefareti de onu gömmektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Üç ile dokuz sene arasına "bid'i" denir.
Ravi: Hz. Niyad (r.a.)

9. Dinde kibir, tefekkürün azlığıdır. İbadet ise az yemektedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Yemekten evvel bostan (kavun, karpuz) yemek şifadır. Bir çok dertleri giderir.
Ravi: Peygamberimiz (s.a.v)ın bazı amcalarından

11. "Bakara" suresi Kur'anı Kerim'in sinamı (tepesi) ve zirvesidir. Ve Bakara suresinin her ayetiyle seksen melek

inmiştir. "Allahü La ilahe illa Hüvel Hayyül Kayyum" Arşı Ala katından çıkarılarak vasl edilmiştir. "Yasin suresi" ise Kur'anı Kerim'in kalbidir. Bir kimse ki, Allah'ı ve ahireti kasdederek O'nu okursa, Allah o kimseyi mağfiret eder. Yasin'i ölülerinize de okuyun.
Ravi: Hz. Ma'kil İbni Yesar (r.a.)

12. Sığır da, devede yedi kişi için kurban edilebilir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

13. Ağlamak merhamettendir. Bağırıp çağırmak şeytandandır.
Ravi: Hz. Buheyr İbni Abdullah (r.a.)

14. Bela, insanın diline bağlıdır. Bir kimse bir şeyi "yapmam" dedimi şeytan her işini bırakıp onu yaptırana kadar uğraşır. (Allah'ı anarak söylemesi lazım gelir.)
Ravi: Hz Ebud Derda (r.a.)

15. Kız çocukları şayanı merhamettir. Techiz edilmişlerdir ve bereketlidirler. Kim ki bir kızı olursa, Allah o kızı o kimseye Cehenneme perde eder. İki olursa, onlar sebebiyle o kimseyi Cennetlik eder. Kimin ki üç kızı varsa veya üç kız kardeşine bakıyorsa, ondan cihad ve sadaka sakıt olur.
Ravi: Hz. İbni Enes (r.anhüma)

Sayfa: 196
1. Sure-i Kehf okunan eve o gece şeytan giremez.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Muğaffel (r.a.)

2. Bir evde Kur'an okunduğunda melâike hazır olur. Şeytanlar çekilir. Ev halkına genişlik hasıl olur ve hayır çok, şer az olur. Bir evde ise Kur'an okunmadığında, orada şeytanlar hazır olur, melâike bulunmaz, ev halkına darlık gelir, hayır azalır ve şer çoğalır.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

3. Beyt-i Mamur semadadır. Ve ona "Surah" ismi verilir. Bu, beyt-i Haram misillidir. Ve onun hizasına gelir. Düşecek olsa, onun üstüne düşerdi. Her gün yetmiş bin melek onu ziyarete gelir, her gelen melek bir defa gelmek şartıyla. Onun semadaki kıymeti, Beytullah'ın kıymeti gibidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Beyt-i Mamur yedinci semadadır. Orayı her gün, ilk defa görmekte olan yetmiş bin melek ziyaret eder. Kıyamet kopuncaya kadar da bu böyle devam eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Beyt (Kabe), mescid ehlinin kıblesidir. Mescidi Haram da, Harem ehlinin (Mekke ahalisinin) kıblesidir. Harem (Mekke) ise ümmetimden şark ve garbtaki arz ehlinin kıblesidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. İçindeki Kur'an okunan ev, gök ehline, yerden yıldız gözüktüğü gibi görünür.
Ravi: Hz. Âişe (r.a.)

7. Alış veriş karşılıklı rızadır. Muhayyerlik "Safka" (Reddi anlatan işaret) den sonradır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebu Evfa (r.a.)

8. Alan ve satan, ahid meclisi içinde muhayyerdir. Sadık

olurlarsa ve özrü olup, o da meydanda ise, bu ahid onlara mübarek olur. Amma, ayıbını gizlerler ve doğru konuşmazlarsa, o alış verişte bereket olmaz.
Ravi: Hz. Hakim İbni Huzzam (r.a.)

9. Satıcı ve alıcılar birbirlerinden henüz ayrılmamışlarsa ikisi de muhayyendir. Veya biri diğerine "Muhayyer kalalım" diyesiye kadar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Alıcı ve satıcılar akid meclisinden ayrılmadıkça muhayyerdir. Eğer muhayyerliği artaya koyarlarsa, muhayyerlik sonra da devam eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. İspat davacıya, yemin de inkar edene düşer. Yalnız kan davasında böyle değildir.
Ravi: Hz. Şuayb (r.a.) babasından

12. Günahtan tövbe eden günahsız gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

1. Günahtan tövbe eden, günahsız gibidir. Ve Allah teala bir kulu sevdiğinde, günah o kula zarar vermez. (Ya günah işlemez veya işlerse nedamet getirmesine sebeb olur.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Günahtan tövbe eden günahsız gibidir. Günahı bırakmadan istiğfar eden, Allah'la alay ediyor demektir. Bir kimse müslüman birine eza ederse, bundan dolayı o adama, yerde biten hurma ağaçları kadar günah terettüp eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Emin, doğru ve müslüman tacir kıyamet gününde şehidlerle beraberdir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Doğru, emin bir tacir; Nebiler, Sıddıklar ve Şehidlerle beraberdir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Teenni her şeyde hayırdır. Ahiret amelinde değil.
Ravi: Hz Saad İbni Vakkas (r.a.)

6. Allah'ın nimetini söylemek şükür, saklamak ise küfürdür. Aza şükretmeyen çoğa da şükretmez. İnsanlara teşekkür etmiyen, Allah'a da şükretmez. Cemaat rahmet, ayrılık ise azabtır.
Ravi: Hz. Nman İbni Beşir (r.a.)

7. Teenni Allahu Teala'dan acele ise şeytandandır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Teeni Allahu Teala'dandır. Acele şeytandandır. Allah'tan başka çok özür kabul eden yoktur. Ve Allah (z.c.hz)'lerine Hamdden sevgili bir şey yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Esnemek şeytandandır. Biriniz esnemek isterse, elinden

geldiği kadar tutsun. "Haa" derse, şeytan güler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kuvvetli esnemek ve kuvvetli aksırmak, şeytandandır.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

11. "Ettehiyatü lillahi vesselavatü vettayyibatül ğâdiyat (saadet ve rahmet sahibi) rayihat, zakiyat (ziyade ve temizlik sahibi) mübarekat, tahirat" bunların hepsi Allah'a layıktır.
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

12. Tedbir, maişet ilminin, iyi geçinmek aklın, hem (tasa) ihtiyarlığın yarısıdır. Ailenin kalabalık olmaması iki kolaylığın birisidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Hak için tezellül, batılla zoraki kibirlenmekten izzete daha yakındır. Bir kimse batıl ile aziz olmak isterse, zulümsüzlük zilletle cezalandırılır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. "Tesbih", mizanın yarısıdır. "Elhamdülillah" mizanı doldurur. "Tekbir" ise yerle göğü doldurur. Oruç, sabrın, temizlik ise dinin yarısıdır.
Ravi: Beni Selimden bir zat

Sayfa: 198
1. Tesbih, erkekler için el vurmak kadınlar içindir. (İmam namazda yanılınca) Bir adam namazda belirli bir işaret verirse namazı iade etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. "Subhanallah" demek erkekler, el vurmak kadınlar içindir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Gazinin, gazadaki tesbihi yetmiş bin hasenedir. Hasanesi ise on katıyladır. (Gazada olmıyan tesbihin yetmiş bin misli)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

4. "Tesvif" (Yapacağı şeyi geriye atmak) şeytanın şuaıdır. Ve onu mü'minlerin kalblerine bırakır. (Bu da mü'mini oyalar.)
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Avf (r.a.)

5. Allah'ın azameti hususunda, Cennet ve Cehennem hakkında bir lahza tefekkür, bir geceyi ihya etmekten iyidir. Ve Allah'ın zatını takdis hususunda, tefekkür eden, hayırlı kimsedir. İnsanların şerlisi de bunu yapmıyandır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Dinde "tefekkuh" (dinin özünü ve icabatını öğrenmek) her müslümana borçtur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Cuma günü tırnak kesmek şifa getirir ve derdi giderir. Yemekten evvel ve sonra el yıkamak da zenginlik getirir ve fakirliği giderir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

8. Müttaki adam, Allah (z.c.hz)'leri indinde muhteremdir. Facir ise şaki ve kıymetsizdir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Bir adamın imamla alacağı tekbir, bin deveyi Haremi Şerif'e

kurban yollamasından hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. "Telbîne" (Bal, süt ve unla yapılan bulamaç) hastanın yüreğine rahatlık verir ve hüznünün bir kısmını giderir.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

11. Hurma hurmaya, tuz tuza, buğday buğdaya, altın altına, arpa arpaya misli misline satılır. Gümüş gümüşe de ayni tarzda. Arada fark olursa bu ribadır. (Hatta birisi fea hurmadan iki, iyiden bir almak istiyor. Bunu da men ediyor. Satın, diğerini alın buyuruyor)
Ravi: Hz. Bilal (r.a.)

12. Cumaya erken gitmek, ümmetimin fıkarasının haccıdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. Tevazu, kulda yükselmeden başka bir şey arttırmaz. Tevazu edin ki, Allah sizi yükseltsin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Tevazu, kulda yükselmeden başka bir şey arttırmaz. Tevazu edin, Allah sizi yükseltsin. Afiv de azizlikten başka şey ziyade etmez. Af edin, Allah sizi izzetlendirsin. Sadaka da malı ziyadeden başka bir şey yapmaz. Tasadduk edin ki Allah size rahmet etsin.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Umeyr (r.a.)

15. Tövbe, günahtan sonra o günahı bir daha yapmamaktır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

16. Tövbeyi Nasuh, günaha nedametinle Allah'dan mağfiret dilemen ve ifrat suretile bir günah yaptıktan ve tövbe ettikten sonra bir daha o günahı yapmamandır.
Ravi: Hz. Ubey İbni Kaab (r.a.)

17. Tevhid Cennetin, Hamid de nimetin bedelidir. Cenneti de

amellere göre taksim ederler. (Çok ameli olan çok pay alır.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Kıyaset (akibet endişane)den sonraki tevekkül mev'izadır (derstir)
Ravi: Hz. İbni Aid (r.a.)

2. Teyemmüm iki darbdan ibarettir. Birisi yüz için, ikincisi de dirseklere kadar eller için.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Sabah namaz kıldığı yerde, güneş çıkıncaya kadar zikreden kimse, rızkını arama hususunda afakı dolaşan kimseden daha büyük bir iş yapmış olur.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

4. Üçüncü mel'undur.(Üç kişiyi bir hayvana binmiş görünce buyruldu.)
Ravi: Hz. Muhacir İbni Cunfuz (r.a.)

5. (Vasiyet) üçte birdir. Üçte bir (bile) çoktur. Senin vârislerini zengin bırakmadığın, onları başkalarına muhtaç bırakmaktan daha hayırlıdır. Ve sen Allah rızası için verdiğin nafakadan dolayı mükafatlandırılırsın. Hatta hanımının ağzına koyduğun lokmadan bile.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

6. Sarımsak, soğan, pırasa, bunlar iblisin miskidir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Zina cürmü yapan nikahlılar dövülür ve recm olunur. Bekarlar ise dövülüp sürgün edilirler.
Ravi: Hz. Ubey İbni Kaab (r.a.)

8. Dul (Nikah hususunda), velisinden fazla söz sahibidir. Kız olursa susması izin sayılır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Komşu, komşusunun şuf'asına daha layıktır. Yolları birse ve

orada da yoksa gelmesi beklenir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Evden evvel komşu, yoldan evvel refik ve göçten evvel azık.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Komşu altmış eve kadardır. Sağından solundan, arkasından ve önünden (4 taraftan)
Ravi: H. Ebu Hureyre (r.a.)

12. Dışarıdan mal getiren merzuktur. Muhtekir ise mel'undur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Kur'an'ı aşikare okuyan, aşikare sadaka veren gibi, gizli okuyan da gizli sadaka veren gibidir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

14. Tam manasiyle cefa, küfür ve nifak odur ki, namaza daveti duyar da icabet etmez.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

15. İnsanda güzellik lisanıdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

16. Güzellik, hakkıyla doğru sözlülük, kemal ise, sıdk ile doğru amel etmektir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

17. Cuma, bir evvelki ile bir sonraki Cumaya kadar olan (günahlara) ve üç gün fazlasına kefarettir. Bu, Cenab-ı Hakk'ın böyle buyurması sebebiyledir: "Kim ki bir hasene ile gelir, onun için on katı vardır." Ve namazlar da aradakilere kefarettir. Yine Allah Teala buyurdu ki: "İyilikler, kötülükleri giderir.
Ravi: Hz. Malik el Eş'ari (r.a.)

18. Cuma, her müslümana vacibtir (farzdır). Ancak şu dört kişi müstesna, Köle, kadın, çocuk yahut hasta.

Ravi: Hz. Tarık İbni Şahab (r.a.)

1. Cuma, Cuma ezanını işitenedir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

2. Cuma vacibtir. Yalnız memluklere ve hastalara değil.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Cuma, imamı olan her köye vacibtir. O köyde imamla beraber dört kişiden fazla adam olmasa dahi.
Ravi: Hz. Ümmü Abdullah (r.a.)

4. Cennet yüz derecedir. Müteakip iki derecenin arası, yer ile gök arası gibidir. Firdevs en yükseği olup, Cennetin orta yerine düşer. Ve onun üstü Arşı Rahmandır. Cennetin ırmakları buradan kaynar. Allah'dan istediğinizde Cenneti Firdevs'i dileyin.
Ravi: Hz. Ubeyde İbni Cer(r.a.)h (r.a.)

5. Cennet ve Cehennem sizden birinize nalınının kayışı kadar yakındır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Cennet binalarının bir tuğlası altın, bir tuğlası gümüş, harcı misk, çakılı inci ve yakut ve toprağı da safrandır. Oraya giren kimseye nimetler ihtiyaç olmaksızın gelir. Orada ebedi olarak yaşar. Ölmez, elbisesi eskimez ve gençliği de gitmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Cennet, cömertler yurdudur. Cenabı Hakk'a yemin ederim ki, hasis, anaya-babaya asi ve verdiğini başa kakan kimse oraya giremez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir Cuma diğerine kadar, beş vakit namaz da araları için kefarettir. (Kebairden sakınıldıkça) Cuma guslü de öyledir. Cumaya gitmek için atılan her adım, yirmi senelik amele bedeldir. Ve Cumadan çıkınca da iki yüz senelik amel mükafatı verilir.

Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

9. Cuma her köy ahalisine vacibtir. Dördüncüsü imam olmak üzere üç kişi olsa bile.
Ravi: Hz. Ümmü Abdullah (r.a.)

10. Cennet yüz derecedir. Bütün alemler birisinde toplansa, hepsini içine alır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Cennet yüz derecedir. Doksan dokuzu akıl ehline mahsustur. Geriye kalan biri ise diğer ahaliye.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

12. Cennet yüz derecedir. Her iki derecenin arası beşyüz yıllık yoldur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Cennet yüz derecedir. Allah (z.c.hz)'leri bunu mücahidlere hazırlamıştır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

14. Cennet kılıçların gölgesi altındadır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

15. Cennet göktedir. (Yukarı manasına) Cehennem ise yerdedir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Selam (r.a.)

16. Cennet anaların ayakları altındadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Cin taifesi üç kısımdır. Üçte birinin kanadı vardır. Havada uçarlar. Üçte biri yılanlar, köpekler tavrındadır. Üçte biri de göçebe olup, insanlarla beraber dolaşırlar.
Ravi: Hz .Ebu Salebe (r.a.)

Sayfa: 201

1. Gaza sizin üzerinize vacibtir. Her Emirle beraber. Emir ister iyi, ister fasık olsun, isterse kebair işlesin. Cemaatle namaz kılmakta böyledir. İmam iyi de olsa, facir de olsa, hatta kebair de işlese. Cenaze namazı da vacibtir. Ölen ister iyi, ister fasık olarak ölsün, isterse kebair işlemiş olsun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Gaza geçerlidir. Benim baas olunduğum günden, deccalla yapılacak gazaya kadar. Onu, zalimin zulmü, adilin adaleti kaldıramaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Hayız ve lohusa kadınlar, Mik'ada geldiklerinde yıkanırlar, ihrama girerler, bütün menasıkı yaparlar. Ancak Beyit tavaf edemezler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Hacca, gazaya, umre ve Cumaya gidenler Allahın kefaletindedir. Dua ederlerse, O, onlara icabet eder. Ondan isterlerse verir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Binekli hacının devesinin her adımına, Harem sevabı ile, bir sevap ve yaya gelenin her adımına ise yetmiş sevab verilir. (Harem sevabının bir tanesi yüz bin sevaptır)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Hacı, gidişinde de, dönüşünde de Allahın kefaleti altındadır. Hacı seferinde yorulup üzülürse, bu onun günahlarına mağfiret vesilesi olur. Ve attığı her adım için Cennette kendisine bir derece verilir. Üzerine gelen her yağmur katresi için de bir şehid sevabı alır.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Hacı sebilillahtır. Ve hac yolunda sarfolunan mal, yedi yüz misli addolunur.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Haccı mebrurun Cennetten başka mükafatı yoktur. "Haccı mebrur nedir?" diye soruldu. Buyuruldu ki, etrafına selam vermek ve yemek yedirmektir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Hac da Umre de farzdır. Hangisinden başlasan zarar yok.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Hac farzdır. Umre Tatavvu'dur.
Ravi: Hz. Ebû Salih (r.a.)

11. Hac, kendi ile evvelkisi arasına, Ramazan da evvelki ile arasına, Cuma da evvelki ile kendi arasına kefarettir. (Günahı da anadan doğma temiz olur)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Hacı, ev halkından dörtyüz kişiye şefaat edebilir. Ve anasından doğduğu gibi günahlarından temizlenmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

13. Baştan hacamat olmak, eğer sahibi niyet ederse, yedi derde şifadır. Cinnet, baş ağrısı, cüzzam, baras, uyuklama, diş ağrısı, baş dönmesi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Aç karnına hacamat daha iyidir. Bunda şifa ve bereket vardır. Aklı ve hafızayı ziyade eder. Perşembe günü Allah'ın bereketi üzerine hacamat olun. Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri hacamattan sakının. Pazartesi ve Salı hacamat olun. Çünkü bu günler Cenabı Hakkın Eyüp (a.s)'a beladan afiyet verdiği günlerdir. Çarşambadan da sakının. Zira Eyüp (a.s)'ın hastalığı bu gün geldi. Cüzzam ve baras hastalığı Çarşamba günü veya gecesi meydana çıkar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 202
1. Pazar günü hacamat olmak şifadır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Aç karnına hacamat olmak devadır. Tok karnına hacamat olmak derttir. Ayın on yedinci günü olmak şifadır. Salı günü olmak ta beden için sıhhattir. Cebrail (a.s) hacamatı o kadar tavsiye etti ki mutlaka lüzumludur zannetim.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Kafa çukurundan hacamat unutkanlık getirir. Bundan sakının "La ilahe illallah" deyin ve çokça istiğfar getirin. Zira bu ikisi dünyaya zillete karşı eman ve ahirette ise Cehennemden siperdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Hacamat bütün hastalıklara şifadır. Aman hacamat olun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Hacer-i Esvad Cennettendir. O, kardan daha beyazdı, onu müşriklerin günahları karattı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Hacer-i Esved, cennet yakutlarından beyaz bir yakuttur. Onu, müşriklerin hataları karattı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Hiddet ümmetimin salihleri, ebrarı ve etkıyasında olur. Sonra (zararı olmadan) geçer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Hiddet, benim ümmetimin hayırlılarına musallat olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Abdesti bozan hades ikidir: Lisanın hadesi, fercin hadesi. Bu ikisi bir değildir. Lisanın hadesi, fercin hadesinden daha ağırdır. Her ikisi için de abdest lazımdır. (Birinicisi için farz değil,

mesnundur)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Harp hiledir. (hile caizdir)
Ravi: Yirmi ashabdan

11. Çakmak, tandır, kuyu berekettir. Evinizde bulundurun.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. İpek (erkekler için), ahirette nasibi olmıyanın elbisesidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Haseb (şeref) mal iledir. Kerem takva iledir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Hasan ile Hüseyin Cennet ehlinin gençlerinin seyyididir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

15. Hasan ile Hüseyin Cennet ehlinin efendileridir. Babaları onlardan daha kıymetlidir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

16. Hasan ile Hüseyin Cennet ehlinin gençlerinin efendileri olup, kim onları severse Beni sevmiş olur, kim onlara buğz ederse bana buğz etmiş olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

17. Hased, sevapları ve hasenatı, ateşin odunu yediği gibi yer. Sadaka ile günahları, suyun ateşi söndürdüğü gibi söndürür. Namaz mü'minin nurudur. Oruç ta Cehenneme karşı siperdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Hased imanı bozar. Sabr (müshil ilacı)nın balı bozduğu gibi.
Ravi: Hz. Ebû Hakim (r.a.)

2. Hak bununla beraberdir. Hak bununla beraberdir. (Hz. Ali r.a işaret ederek ilerideki fitneler için buyurmuştur)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Benden sonra hak, nerede olsa, Ömer İbni Hattab'ladır.
Ravi: Hz. Fadl İbni Abbas (r.a.)

4. Hikmet on cüzdür. Dokuzu halktan kendini çekmekte, biri susmaktadır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Halim olan adam, dünya ve ahirette seyyiddir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Nimete hamd etmek, o nimetin gitmesine karşı emandır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Hamd olsun O Allaha, ümmetimden öyle kimseler yarattı ki, onlarla birlikte (zikrederek) sabretmeyi isterdim. (Şu mealdeki ayetin nüzulu üzerine bu hadisi şerif varid olmuştur. "Nefsimi, akşam ve sabah, sırf Onun rızasını murad ederek Rablerine dua edenlerle sabırlı kıl.")
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

8. O Allah'a hamd olsun ki yedirir yedirilmez ve bize ihsanda bulunur, bize hidayet eder. Ve bizi doyurur, içirir ve bizi tatlı belalarla imtihan eder. Arası kesilmeyen nimetlerinin karşılığı ödenemiyecek olan, kendisine karşı nankörlük yapılamayacak olan ve kendisine muhtaç olmamaya imkan bulunmayan Allah'a hamd ederim. O Allah'a hamd olsun ki, bize yiyeceklerden yedirdi, içeceklerden içirdi. Çıplaklıktan giydirdi. Ve dalaletten hidayete erdirdi. Ve körlükten görür hale getirdi. Mahlukatının çoğuna da bizi üstün kıldı. Hamd, Alemlerin Rabbı olan Allah'a

muhsustur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. O Allaha Hamd ederim ki, Resulullahın gönderdiği adama, onun istediği şekilde hareket nasib etti. Ve tevfik ihsan etti.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

10. Fatiha yedi ayettir. Birincisi Besmeledir. Fatiha Sebül mesanidir. (tekrar edilen yedi ayettir) Kur'anı azimdir. Ümmül Kur'andır. Ve Fatihatül Kitaptır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Ey Allahın düşmanı, seni zelil eden Allah'a hamd olsun. Bu ümmetin, bu firavunu idi. (Bedirde Ebu Cehilin başı getirildiğinde)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Ümmetim içinde seni bu şekilde yaratan Allaha hamd ederim. (Hz. Salim (r.a) için)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

13. O Allah'a Hamd olsun ki, avretimi örtebileceğim bir elbise ile beni giydirdi. Ve hayatımda onunla beni güzelleştirdi. Beni Hak ile gönderene yemin ederim ki, hiçbir müslüman kul yoktur ki, Allah (z.c.hz) leri onu yeni bir elbise ile giydirdi de o da eskisini fakir bir müslümana verdi ise, o kimse diri veya ölü de olsa o elbisenin bir ipliği kalıncaya kadar Allah'ın hıfzında ve emanında olmasın.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

14. Hamd olsun Rabbıma ki Beni senin gibi leîm kılmadı. (Ebu Cehili kasdederek)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

15. Humma günahları döker. Ağacın yapraklarının dökülmesi gibi.
Ravi: Hz. Abdullahil Kasrinin babasından

16. Humma, Cehennem ateşinin şiddetindendir. Onu su ile serinleşirin. (Bir rivayette zemzemle)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

17. Humma, Cehennem körüklerinden bir körüktür. Ve mü'minin Cehennemden payıdır.
Ravi: Hz. Ebû Reyhâne (r.a.)

Sayfa: 204
1. Humma, mü'min için ölümün kılavuzu, ve hazırlayıcısıdır. Yeryüzünde Allah'ın zindanıdır. Bununla kulunu istediği vakit hapseder. İstediğinde koyuverir. Onu soğuk su ile tedavi edin.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. Humma, her müminin Cehennemden payıdır. Ve bir gecelik humma hastalığı bir senelik kusurları eritir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Humma şehidliktir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Humma yer-içer. Yediği insanın eti, içtiği kanıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Ha-Mim'ler yedidir. Cehennemin kapıları da yedidir. Her biri Cehennemin bir kapısına gelir, durur. Ve "Yarabbi, bana inanıp ta beni okuyanı bu kapıdan sokma!" der.
Ravi: Hz. Halil İbni Mürre (r.a.)

6. Helal de aşikaredir, haram da, Bunların arasında şüpheli şeyler vardır. Bunu çokları bilmez. Şüpheden sakınan dinini ve ırzını kurtarır. Şüpheli şeye düşen, harama düştü demektir. Yasaklanmış olan bir korunun kenarında sürü güden bir çoban gibi. Yakındır ki yasak olan o koruya düşe o kimse, Agah olun. Her Melikin böyle bir korusu vardır. Melikler Meliki olan Allahın koruları da haramlarıdır. Beden de bir et parçası vardır. O elverişli olursa bütün beden elverişli olur. O bozulursa bütün vücud bozulur. İşte o, kalbdir.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

7. Helal, Allah'ın kitabında helal ettiği, Haram da Allah'ın kitabında haram kıldığı şeydir. Sükut ettikleri de affettiğidir.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

8. Haya on cüzdür. Dokuzu kadınlarda, biri erkeklerdedir.

Kadınlar da bu kadar haya olmasa idi, erkekler onlara hakim olamazlar idi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Haya imandandır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Haya ile iman bir karında birleştirilmişlerdir. Birisi gittimi, peşinden öbürü de durmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Haya zinettir. Takva da keremdir. En hayırlı binek te sabırdır. İbtila halinde insanın musibetinin berteraf olmasını Allah'tan beklemek ibadettir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Haya imandandır. Ve İman da Cennettedir. Yüzsüzlük te cefadandır. Ve onun yeri de Cehennemdedir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

13. (İhramdaki bir kimse) Yılan, akreb, kertenkele veya fareyi öldürebilir. Kargaya atar öldürmez. Kuduz köpek, çaylak, saldıran canavar da öldürülür.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

14. Yılanlar cinden mesh olunmuştur. Maymunlarla hınzırların Beni İsrailden mesh olunmaları gibi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Bu yılanlarla biz bozuşup bir daha barışmamışızdır. Kim onlardan birini görürse öldürsün.(cin peri diye korkmasın. Müslümanlara böyle görünmez) Kim korkudan çekinerek öldürmezse o Bizden değildir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Yılan fasıktır. Akrep te fare de karga da fasıktır. (hepsi öldürülür)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

2. Habislik yetmiş paydır. Altmış dokuzu berberilerin (Afrikada) biri geri kalan cin ve insindir.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

3. Sünnet olmak, erkekler için sünnet kadınlar için asalettir. (Kadınlar için de hoş görüyor, fakat iltizam etmiyor)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Hasılat tazmin mukabildir. (Tazminle mükellef olan teslim edene kadar hasılatını alır)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

5. Çetinlik şum, rıfk ile muamele ise uğurdur.
Ravi: Hz. İbni Şihad (r.a.)

6. Uykuda yeşillik görmek Cennettir. Bahçe ferahlık, hurma da rızıktır. Süt, yoğurt fıtrat (din)dir. Sefine (gemi) necattır, yük taşımak hüzün, tasa, kadın görmek hayırdır. Kendini bağlı görmek dinde sebattır. Boynundan kelebçeli görmeyi ise iyi saymam.
Ravi: Hz. İbni Sufyan bin Sabah (r.a.)

7. Güzel yazı, hakkı hakikatı daha ziyade açıklar.
Ravi: Hz. Seleme (r.a.)

8. Bir hata gizli kalırsa sahibinden başkasına zarar gelmez. Aşikare yapılır ve kırılan pot düzeltilmezse o zaman umuma zararı dokunur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Halkın hepsi Allah (z.chz) lerinin iyali mesabesindedir. Ve bu itibarla Cenabı Hakkın himayesi ve örtüsü altındadır. Onun için

Allah (z.c.hz) lerinin en sevdiği kimse halka faydası olan ve Allah'ın en buğz ettiği de iyalinden hayrını esirgeyendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bütün mahlukat Allah (z.c.hz) lerinin iyalidir. Ona en sevgili kimse, iyaline en faydalı olandır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Güzel ahlak hataları eritir; suyun buzu erittiği gibi. Fena ahlak ta ameli bozar; sirkenin balı bozduğu gibi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Güzel ahlak, ancak hayız veya zina mahsulu olandan soyulup alınır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. İçki kötülüklerin anasıdır. Kim içki içerse Allah onun kırk gün namazını kabul etmez. Bir kimse karnında içki varken ölürse cahiliyet ölümü üzerine imansız gider.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

14. İçki bütün fuhuşları doğurur. Günahların en büyüğüdür. Onu içen kimse annesinin, teyzesinin halasının da üstüne düşmüş gibi olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Hariciler, Cehennem ehlinin köpekleridir. (Kendi aklını beğenip ashabı hataya nisbet edenler)
Ravi: Hz. Abdullah İbni ebi Evfa (r.a.)

16. Hilafet Kureyşte, hüküm Ensarda, davet Habeşte, cihad ve hicret ise müslümanlarda ve sonra da muhacirindedir.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

17. Halifelik Medinede, Meliklik Şamdadır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

18. Benden sonra ümmetimde hilafet otuz sene sürer. Ondan sonra melikler gelir.
Ravi: Hz. Sefine (r.a.)

Sayfa: 206
1. Hayır on paydır. Dokuz payı Şamda, birisi diğer memleketlerde. Şer de on paydır. Bir payı Şamda dokuzu diğer memleketlerdedir. Şam fesada uğradığında sizde artık hayır kalmaz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

2. Hayır, kıyamete kadar atların nasiyesine bağlanmıştır. Atlara para harcıyan kimse daime sadaka veriyor gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Hayır, içinde yemek yenen eve, bıçağın devenin hörgücüne gelişinden daha çabuk gelir.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

4. Hayır adettir (tabidir) Şer ise lihacedir. (nefsin kötü tabiatından veya tazyik neticesi gelir). Allah (z.c.hz) leri birine hayır murad ettiğinde onu dinde fakih kılar.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

5. At üç gaye ile beslenir. Allah rızası için, şeytan için, insan için Allah rızası için beslenen ata her harcanan ve atın her şeyi kıyamette onu besleyenin mizanına girecektir. Şeytanın atına gelince, o at oyun için kumar için beslenir. (Ve vebaldir). İnsan için beslenen atın ise damızlığından istifade edilir ki, bu da fakirlikten perdedir.(hayırdır)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Kıyamete kadar atların nasiyelerinden hayır eksik olmaz.
Ravi: Hz. Urve (r.a.)

7. Kıyamete kadar atların nasiyelerinden hayır eksik olmaz ve at besleyenlerden de yardım eksik olmaz. Onların başlarını mesh edin ve bereketle onlara dua edin. Boyunlarına takı takın, Amma ok takmayın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Atların, kıyamete kadar hayır nasiyelerinden eksik olmaz. At üç türlüdür. Sevab, günah ve setir atı. (fakirlikten perde) Setir atı; Bir adam atı, hayatında bir güzellik için edinir. Hakkına tecavüz etmez. Darlığında da bolluğunda da onun karnına bakar. Yüküne de dikkatli olursa o at kendisine setirdir. Sevab atına gelince Allah rızası için olan attır. Onun her şeyinden sevab alır. Karnına giren ve çıkandan hiçbir şey kaybolmaz. Hepsinden ecir alır. Hayvanın vadide her dolaşmasından o kimsenin mizanına bir şey girer. Günah atına gelince: Çalım için, zevk için beslenir ki, bu da vebal atıdır. Buna da her harcanan, gübresi, çişi bile mizanının şer tarafında yer tutar. Vadide dolaşması da sahibine günah yazılır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. At üç türlüdür. Bir adam ki, atı Allah yolunda beslerse, onun gübresi, eti ve kanı kıyamet gününde sahibinin mizanındadır. Bir adam da atı çoğaltmak kastile besler. Bir adam da atı çalım ve gösteriş için beslerse işte o Cehennemdedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Atın kıyamete kadar nasiyesinden hayır eksik olmaz. Kim ki bunu harp için beslerse, onun tokluğu, açlığı, suya kanması ve susuzluğu tersi ve bevli onun için kıyamette felah sebebi olur. Zevk ve çalım için besliyen için ise o atın tokluğu, açlığı, suya kanması, susuzluğu, tersi ve bevli o adam için kıyamette husran sebebi olur.
Ravi: Hz. Esma binti Yezid (r.anha)

Sayfa: 207
1. (Cennette) oyma inciden yapılmış öyle çadırlar vardır ki, semadaki yükseklikleri altmış mildir. Ve o çadırların her bir köşesinde mü'minin bir hanımı bulunur ve onlar birbirlerini görmezler.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.) babasından

2. Başı boş hayvanın yaptığı kazadan dolayı bir tazminat yoktur. (Uykudaki) adamın ayağının yaptığı hasardan da tazminat yoktur. Kuyu veya maden ocağında bir kaza olmuşsa bunların da tazminatı yoktur. Defineden (beytülmale) beşte bir hisse vermek lazımdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Ev haremdir. Kim ki (habersiz) kötü niyetle senin evine girerse onu öldür.
Ravi: Hz. Ubâded İbni Samit (r.a.)

4. Dua edenle amin diyen sevabta ortaktır. Kuran okuyanla dinliyen sevabta ortaktır. Hoca ile talebe de sevabta ortaktırlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Hayra delalet eden onu yapan gibidir. Allah, naçar kalana yardım etmeyi sever.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Kabak, hem dimağı besler, hem aklı artırır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Deccalın sol gözü şaşıdır. Saçları çoktur. Yanında da cennet ve cehennemi vardır. Onun cehennemi cennet, cenneti de cehennemdir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

8. Deccal şarkta, Horasan denilen yerden çıkar. Ve ona katmerli yüzü olanlar uyar.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

9. Dua ibadetten ibarettir. Allah buyurur ki: "Bana dua edin, Ben size icabet edeyim"
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

10. Dua kazayı karşılar. İyilik te rızkı artırır. Kul, isyanından dolayı rızkını kaybedebilir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

11. Dua ile Allah teala arasında perde vardır. Bunu ancak Hz. Muhammed (s.a.v) ve aline selat-ü selam kaldırır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Dua, Allah tealanın bir icra kuvvetidir. Kazayı karşılar. Kaza tam geldiği anda bile yetişir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

13. Dua, müminin silahıdır ve dinin direğidir. Göklerin ve yerin nurudur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

14. Dua, inenden de inmiyenden de faydalıdır. (Yani dua nerede olsa yetişir ve iş görür) Öyle ise ey Allah'ın kulları! Duaya mülazemet edin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Dua rahmetin anahtarıdır. Abdest namazın anahtarıdır. Namaz da Cennetin anahtarıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Dua belayı karşılar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Birinci günkü Velime (düğün daveti) haktır. İkinci günkü mürüvvet, üçüncü günü de yaparsa bu da çalımdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. Dünya, mü'minin zindanı, kafirin de cennetidir. (Bu da önündeki geleceğe göredir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

19. Dünya, müminin zindanı ve kıtlık senesidir. Dünyadan ayrılınca zindandan ve kıtlıktan kurtulmuş olur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

Sayfa: 208
1. Dünya, evi olmıyanın evi, malı olmıyanın da malıdır. Dünyada, aklı olmıyan toplar. (Mevlandan alıkoydu ise dünya, bir çöp te olsa dünyadır)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

2. Dünya tatlı, yeşil bir şeydir (cazibdir). Kim ki dünyayı hakkı ile alırsa o adam için mübarek olur. Çok canının istediğine dalan kimselerin ise, kıyamette alacağı, ateşten başka bir şey değildir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

3. Dünya ve dünyadakiler mel'undur. Ancak Zikrullah ve ona müteallik olan şeyle alim yahut mütealim müstesna. (Bir şeyi Allah emretmiştir demek "Zikir" ve onu yapmaya geçmek "müteallik olan" demektir. İlim, İlm-i Hak, İlm-i dindir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Dünya mümine mal olmaz. Nasıl olur? Zira dünya müminin belası ve zindanıdır. (Zira müminin doksan dokuz bin vazifesi olup, bunların derdindedir. Gayesi, aman şurada olduğu kadar Allah'a yaklaşma yoluna bakmaktır. Zira onu burada kazanacaktır.)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

5. Dünya, ahiret ehline haramdır, ahirette dünya ehline, (dünyayı hedef edinene haramdır). Dünya ve ahiret ise ehlullaha haramdır. (Bu tenezzül etmemek değil, Allah'a yarayacak gibi hareket derdinden sıra bulamamaktır.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Dünyanın hepsi ahiret günü ile, yedi günden ibarettir. Bu Allah tealanın şu kavli iktizasıdır. "Rabbinin indinde bir gün, sizin saydığınız sene ile bin sene gibidir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Dünya, Hz. Muhammed (s.a.v.) e de layık değildir, âli Muhammede de.

Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

8. Deva, kaderden maduddur. Kaderi bozmaz. İlaç, Allah'ın izni ile, yine Allah'ın dilediğine tesir eder. (Katiyetle ilaca bağlanmak yok. Kaderimdir diye terk te yok.; ilaç, vacip ve farz da değildir)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Horoz namazı haber verir. Kim beyaz bir horoz edinirse şu üç şeyden muhafaza olunur: Her şeytanın, büyücünün, ve kahinin şerrinden.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Borç kelepçedir ve ağır bir bağdır. Bu, kulun boynuna yükletilir. Bununla insan mesudda olur, bedbaht ta. Borç insanı üzer ve gece ve gündüz saatlerinde hüzünlendirir. (üzülmekle de insan mecur olur). Ve onu ödeyinceye kadar, borçlunun ecir alması kesintisiz devam eder. Böylece borç, insanın saadet sebebi olur. Bir de var ki, ehemmiyet vermez ve böyle ölür gider. Bununla da ahiret şekaveti olur.
Ravi: Hz. Amr İbni Hazım (r.a.)

11. Borç, arzda Allah'ın bayrağıdır. Allah, bir kulunu zelil etmeyi dilerse, onu, o kulun boynuna diker.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Sineğin bir kanadında derd, diğerinde şifa vardır. Sinek yemeğe tek kanadıyle düşerse diğer kanadını da daldırın ve öyle çıkarın. Allah, derdi deva ile giderir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. Arıdan maada bütün sinekler Cehennemliktir. (İnsana ateş, azab ve sıkıntıdır)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Hafaza meleklerinin işitmediği zikir, işittiği zikirden yetmiş kat fazladır.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

15. Zikir, Allah yolundaki infake, yüz misli faiktir. (İnfakde ise yedi yüz sevap vardır)
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

16. Zikir sadakadan hayırlıdır. Ve zikir, oruçtan da hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Günah, yalnız sahibine değil, başkasına da şumdur. Zira, mani olmak isterse derde kalır. Bahsetse gıybet olur. Razı olursa (uyarsa) ortak olur. Bir de ayıplarsa başına gelir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. Altın altına misli misline, gümüş gümüşe misli misline, hurma hurmaya misli misline, buğday buğdaya misli misline, tuz tuza misli misline, arpa arpaya misli mislinedir. Kim fazla alır veya verirse riba olur. Altını gümüşle nasıl isterseniz satın. Fakat araya veresiye girmesin. Arpayı hurma karşılığında nasıl isterseniz fakat peşin olarak satabilirsiniz.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Sami (r.a.)

1. Altın müşriklerin, gümüş ise müslümanların süsüdür. Ve demir ise ehli Cehennemin süsüdür.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Altın ve ipek ümmetimin kadınlarına helal, erkeklerine ise haramdır.
Ravi: Hz. Zeyd İbni erkam (r.a.)

3. Merhamet edene, Allah merhamet eder. Yerdekilere merhamet edin. Allah da size merhamet etsin.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

4. Sıla-i rahim, Rahmandan bir şubedir. Kim onu bitiştirirse Allah'ı sıla etmiş demektir. Ve kim de onu keserse Allah'la arasını açmış demektir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

5. Çoban gecede güder, gündüz de.(Gece başkasının tarlası tehlikeye girmiyorsa)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Bir binek adam şeytandır. İki binici de şeytandır. Üç oldumu işler yoluna girer.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb dedesinden

7. Bir binek adam cenazenin arkasından gider. Yaya ise; arkasından, önünden, sağından ve solundan, cenazeye yakın olarak gider. Düşük bir çocuğun da cenaze namazı kılınır. Ana babasına da dua edilir.
Ravi: Hz. Mugire İbni Şube (r.a.)

8. Salih bir adamın gördüğü Rahmani rüya, Peygamberliğin kırkaltı cüzünden biridir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Rüya bir kuşun ayağına asılı bir haldedir, sahibi söz

etmedikçe. Sahibi onu anlatırsa düşer. Onun için rüyayı ancak alime, nâsiha veya akıllı bir kimseye anlatın. Ve salih rüya Nübüvvetin kırk altı cüzünden bir cüzdür.
Ravi: Hz. Ebû Rezin (r.a.)

10. Müminin sevindiği rüya, Nübüvvetin kırk altı cüzünden bir cüzdür. Kim böyle bir rüya görürse sevdiğine anlatsın. Kim de hoşa gitmiyen bir rüya görürse, o rüya ancak şeytandandır ve o kimseyi hüzünlendirmek istemiştir. O zaman sol tarafına üç defa tükürsün. Sussun ve rüyasını hiç kimseye anlatmasın.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

11. Güzel rüya beşarettir. Onu ya müslüman kendisi görür veya başkalarınca onun için görülür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Rüya üç menzile üzerinedir. Birisi adama nefsinin söylemesidir ki, bu bir şey değildir. Biri de şeytandan olur. Biriniz hoşlanmadığı bir rüya görürse sol tarafına tükürsün ve şeytandan Allah'a sığınsın. Böyle yaparsa ondan asla bir zarar görmez. Üçüncüsü ise Allah'tan bir beşarettir. O salih adamın gördüğü rüya ki, bu Nübüvvetin kırk altı cüzünden bir cüzdür. Sizden biri hoşuna giden bir şey görürse onu iyi görüşlü bir kimseye anlatsın ve o da "Hayırdır" desin.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

Sayfa: 210
1. Sadık ve salih Rüya Peygamberliğin (asarından bir eserdir) yetmiş altı cüz'ünden bir cüzdür.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

2. Salih rüya Allah'tan, karışık olan da şeytandandır. Sizden biriniz hoşlanmadığı bir şey görürse uyanınca soluna üç defa tükürsün, ve onun şerrinden Allah'a sığınsın. Bu takdirde o, ona zarar vermez.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

3. İyi adam iyi , kötü adam kötü haber getirir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Adam, dostunun dini üzerinedir. Sizlerden biriniz kiminle dost oluyor baksın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Rüya altı türlüdür. Kadın hayıra, deve korkuya, süt dine, yeşil Cennete, gemi necata, ve hurma da rızka delâlet eder.
Ravi: Sahabiden biri

6. İçinde cömertlik olan eve rızkın gelişi, devenin hörgücüne, bıçağın gelişinden daha çabuk olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Riba yetmiş iki babdır. En aşağı bir kimsenin annesiyle fena münasebette bulunuşu, en büyüğü de din kardeşinin ırzını lekelemesi gibidir.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

8. Riba yetmiş iki babdır. Şirk te böyledir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. Riba veresiyedir.
Ravi: Hz. Umame İbni Zeyd (r.a.)

10. Riba yetmiş üç çeşittir. En hafifi insanın annesiyle münebette bulunması, en büyüğü de müslümanın ırzını lekelemesi gibidir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. Bekçiliğin en efdali namazdan sonra, namazı beklemek ve zikir meclisine devam etmektir. Hiç bir kul yoktur ki, namaz kıldıktan sonra zikir meclisine otursun ve melaike ona istiğfar etmesin. Taki abdesti bozuluncaya veya münasebetsiz bir lakırdı edinceye kadar.
Ravi: Hz. Ebû Hureyre(r.a.)

12. Adam, atının sadrına (ortasına binmekte) daha ziyade hak sahibidir. Ve meclise döndüğünde insanın ilk oturacağı yer, daha ziyade kendisinin hakkıdır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Adam, hayvanın sadrına, döşeğinin de asıl yerine, evinde de insanları toplayıp imam olarak namaz kıldırmaya daha layıktır. (Kendisi izin verirse o başka)
Ravi: Hz. Fatümetüzzehra (r.anha)

14. Sadaka sahibi, hesap bitinceye kadar, sadakasının gölgesi altındadır. (Mahşerde)
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

15. Adam malını bulduğunda ona daha ziyade layıktır. (İflas veya ölüm halinde parası ödenmediği takdirde) Satış ise satana tabi olur.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

16. Recim, onun yaptığının kefaretidir. (Ayrıca hakaret hakkın yok)
Ravi: Hz. Şerid İbni Suveyd (r.a.)

17. Rahmet evvela imama iner. Ondan sonra sağındakine, ondan sonra sıra ile...

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 211
1. Hısımlık (rahim) giriftir, dallar gibi karışır. Kim ki onu vaslederse Allah da onu vasleder. Kim de onu keserse Allah da onunla alakasını keser. Ve Rahim kıyamette fasih bir lisanla şöyle der "Yarabbi, falanca beni yokladı. Onu Cennete dahil et. Filanca da alakasını kesti onu da cehenneme koy."
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb dedesinden.

2. Rahim, Rahmandan müştakdır. Allah (z.c.hz) leri buyuruyor ki: "Seni yoklıyanı yoklarım, alakasını kesenle de alakamı keserim."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Rahim, Rahmanın eseridir. Arşa asılmıştır. Der ki: "Yarabbi Ben kesildim. Yarabbi, ben kötülüğe maruz kaldım, Yarabbi" Allah icabet ederek onu şöyle taltif eder: "Razı olmazmısın ki, seni yoklıyanı yoklasam, ve seni kesenin Ben de alakasını kessem."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Köy, Cehennem mevkilerindendir. Ne şeriat tatbik edilir, ne Cuma kılınır. Çocukları yaramaz, gençleri şeytan ve ihtiyarlar cahildir. Oradaki mümin leş gibi kokar gelir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Rıfk, hikmetin başıdır.
Ravi: Hz Cerir (r.a.)

6. Rıfk ile bereket hasıl olur. Ve rıfk'tan mahrum olan, hayır ve bereketten mahrum kalır.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

7. "Rakub" evladı kalmıyana denir. Bir müslim erkek veya kadın yoktur ki, onların üç evladı ölsün de, bu sebeble Allah onları Cennete sokmasın. (Bir kadın oğlunun ölmesine çok üzülmüş ve Efendimize (s.a.v)'e gelip, ben evladı yaşımayan bir Rakub'um demiş. Onun üzerine bu hadisi şerif buyurulmuştur.)

Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

8. Asıl "Rakub" odur ki, önden ölmüş evladı olmaya.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

9. Asıl "Rakub" odur ki, evladı var da önden bir şey yollamamış.
Ravi: Ashabdan biri

10. Rehin hayvana nafakası mukabilinde binilir de, sütü de içilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Rehine binilir de içilir de.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

12. Cuma günü Cumaya gitmek, her baliğ olana vacibtir (farzdır). Cünüblükten gusl ettiği gibi yıkanmak da vacibtir.
Ravi: Hz. Hafsa (r.a.)

13. (Fisebilillah) sabah veya akşam seferleri dünya ve dünya şeylerinden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

14. Rüzgar, Allah (z.c.hz)'lerinin rahmetindendir. Rahmete de, gazaba da vesile olur. Rüzgarla karşılaştığınızda sövmeyin. Allah'dan hayır isteyin. Ve şerrinden de Allah'a sığının.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

15. Zekat (öşür) şu beş şeyden verilir: Buğday, arpa, üzüm, zeytin ve hurma.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

16. Zekat, müslümanlığın köprüsüdür.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

17. Komşusunun ailesi ile zina edenin. Allah yüzüne bakmaz, onu tezkiye etmez ve kendisine "Gir Cehenneme" denir.
Ravi: Hz. İbni Amr r .a

18. Zina fakirlik getirir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

1. Dünyada Zühd, helali haram etmek ve malı ziyan etmekte değildir. Zühd odur ki, Allah'ın elindekine kendi elindekinden fazla bağlanmaktır. Musibetin sevabına talib olmaklığın, musibeti çekmekte iken de varsa, zahidsin.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. Benim bu zamanımda, Zühd, altın ve gümüşten kaçmaktır. Fakat insanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, altın ve gümüşü terketmekteki zühdden, insanlardan kaçmak zühdü, kendileri için daha hayırlı olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Zühd, Allah'ın sevdiğini sevmen, Allah'ın sevmediğini de sevmemen ve dünyanın helalinin de haramı gibi sana ağır gelmesidir. (Hacetinden fazla helali). Zira, dünyanın helali hesab, haramı ise azabdır. Zühd, kendi nefsine merhametin gibi, bütün müslümanlara da merhamet etmen, haram sözden kaçındığın gibi faydasız sözden de kaçınman, çok kokmuş bir ölüden kaçtığın gibi, çok yemekten de kaçman, dünyanın servet ve zinetinden ateşten kaçar gibi kaçman ve dünyada emelini kısa tutmandır. İşte Zühd dediğin de budur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Dul ve miskinlerin hizmetine koşan kimse, fisebilillah cihad eden, yahud gece kaim, gündüz saim olan gibidir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

5. Annesinin- babasının ihtiyacını karşılamak veya onları insanlardan müstağni kılmak için çalışan kimse, fisebilillah çalışıyor demektir. Ailesinin veya çocuklarının ihtiyacını karşılamak veya onları insanlardan müstağni kılmak için çalışan kimse de gene fisebilillah çalışıyor demektir. Kendi nefsinin ihtiyacını gidermek ve insanlara muhtaç olmamak için çalışan da yine fisebilillah çalışıyor gibidir. Hilede, hud'ada olan ise şeytan çalışıyor demektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Hayra koşanlarla, itidal üzerine gidenler Cennete hesabsız giderler. Nefsine zulmedenler ise, kolay bir hesab gördükten sonra Cennete girer.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

7. Peygamberlerin icabetine önden uyan şu üç kişidir: Musa (a.s)'a, Yuşa bin Nun, İsa (a.s)'a Sahibi Yasin (Habibi Neccar) ve Hz. Muhammed (a.s)'a Ali İbni Ebi Talib.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

8. Yırtıcı hayvan haramdır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. İslamiyete önden icabet eden dört kişi vardır; Ben arabların ilkiyim, Suheyb Rumun, Selman Farsın ve Bilal de Habeşin ilkidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Secde yedi aza üzerindedir: İki el, iki ayak, bir alın ve iki diz. Beytullahı gördüğünde, Safa ve Merve'de, Arafat'ta, Müzdelife'de, şeytan taşlamada ve namaza başlandığında eller kaldırılır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Sahur berekettir. Öyle ise, bir yudum su içmekle de olsa, onu bırakmayın. Zira Allah ve melekleri sahur yiyene selat ederler.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Cömertlik, Ulu Mevlanın huyudur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Cömertlik, cennet ağaçlarından bir ağaçtır. Dalları dünyaya sarkmıştır. Kim bu dallardan birine tutunuyorsa, bu dal onu Cennete götürür. Hasislik te Cehennem ağaçlarından bir ağaçtır. Dalları dünyaya sarkmıştır. Kim de bu dallardan birine yapışırsa, o dal da onu Cehenneme çeker.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Cömertlik, Cennette biten bir ağaçtır. Cömertliğin gireceği yer, ancak Cennetir. Hasislik ise Cehennemde yetişen bir ağaçtır. Hasisin gireceğin yer ise Cehennemdir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ci(r.a.)d (r.a.)

5. Cömert Allah'a, insanlara ve Cennete yakındır. Cehennemden de uzaktır. Cimri ise Allah'dan, insanlardan ve Cennetten uzaktır ve Cehenneme yakındır. Cahil cömert, Allah (z.c.hz)'lerine hasis abidden daha sevimlidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Cömert, ancak Allah'a hüsnü zannı olduğundan cömertlik yapar. Hasis ise ancak Allah'a sui zannı sebebiyle cimrilik yapar.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Cahil cömert Allah'a, alim olan bahilden daha sevgilidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Yürüyüşte sürat müminin kıymetini giderir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Gizli aşikareden efdaldır. Ancak, örnek olmayı ümid ederse

aşikarelik gizliden efdaldir. (Sadaka ve ibadet hususlarında)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Bütün saadet, Allah'ın ibadetinde ömür uzunluğudur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

11. Sefer, azabdan bir kısımdır. Sizden birinin yemeğine, içmesine ve uykusuna mani olur. Onun için biriniz yola gidip hacetini görünce evine avdetini tacil etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Sultan, yeryüzünde Allah'ın gölgesidir. Kim ona ikram ederse Allah da ona ikram eder. Kim de ona ihanet ederse Allah da ona ihanet eder.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

13. Sultan, yeryüzünde Allah'ın gölgesi ve kuvvetidir. Kim ki, sultana hayırhahlık ve dua ederse, hidayet bulur. Kim de beddua eder ve hayırhahlıkta bulunmazsa, dalalete düşer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Sultan, yeryüzünde Allah'ın gölgesidir. Sizden biri kendisinde sultan olmıyan bir beldeye vardığında, orada katiyyen oturmasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Adil ve mütevazi Sultan, Allah'ın yeryüzünde gölgesi ve mızrağıdır. Böyle adil ve mütevazi bir Sultan (veya vali) için her gündüz ve gecede, hepsi abid ve müçtehid olan altmış sıddık ameli yazılır.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

16. Sultan, yeryüzünde Allah'ın gölgesidir ki, Allah'ın kullarından her mazlum ona iltica eder. Adalet yaparsa ona ecir, diğerine şükür, zulmederse ona vebal ve tebaaya da sabır düşer. Valiler zulm ederlerse kıtlık olur. Zekat verilmezse davarlar ölür, zina meydan alırsa, meskenet ve fakirlik zahir olur. Ve ehli

zimmete zulm edilirse kuffar baş kaldırır. (Galebe çalar)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 214

1. Ağırbaşlılık, güzellik, teenni ve iktisad, Peygamberliğin yirmi dört cüz'ünden bir cüzdür.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Serces (r.a.)

2. Dinlemek ve itaat etmek her müslümana borçtur. Hoşlansa da, hoşlanmasa da, Ancak, günahla emrolunmadıkça, Eğer masiyetle emrolunursa ne dinler, ne de itaat eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Sinameki ile kimyon, bunlar her derde devadır.
Ravi: Hz. Ebû Ubeyyil Ensari (r.a.)

4. Sünnet ikidir: Gönderilmiş bir Peygamberin sünneti, İmam-ı Adilin sünneti.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Sünnet ikidir: Farizada sünnet, gayri farizada sünnet, Farizadaki sünnetin aslı Kitabullahtandır. Yapmak hidayet, terketmek ise dalalettir. (cemaat ve ezan gibi) Allah'ın kitabında olmıyan sünnete gelince, onu yapmak fazilet, terkedilmesi ise hata değildir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Kedi canavardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Misvak ağız için temizliktir. Ve Aziz ve Celil olan Allah'ın rızasına sebebtir.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

8. Misvak, erkeğin fesahatını artırır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Misvak ve Cuma guslü, her müslümana vacibtir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

10. Misvak, ağız için temizlik, Allah (z.c.hz)'lerinin rızasına sebeb ve gözlere de ciladır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Sual sormak ilmin yarısıdır. Rıfk, geçimin yarısıdır. İktisadlı kişi fakir olmaz. Humma ölüm kılavuzudur. Dünya da müminin zindanıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Çarşı, gaflet ve sehiv yurdudur. Kim Allah'ı orada bir kere tesbih ederse, Allah ona bir milyon sevab yazar. Kim ki "Lâ havle ve lâ kuvvete illâ Billah" derse, akşama kadar Allah'ın emanında bulunur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. "Esselamü aleyküm yâ ehlel kubûri, minel mü'minîne vel müslimin. Yağfürullahü lena ve leküm, entüm selefüna ve nahnü bil ısri" (kabir duası)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Esselamü aleyküm ey mü'minler kavminin yurdu. Biz ve siz yarın bize vaad edilene kavuşacağız. Ey Allahım! Ehli Baki'ye mağfiret et.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

Sayfa: 215
1. Esselamü aleyküm ey müminler kavminin yurdu. Siz önden gidicisiniz, biz de peşinizden, size kavuşacağız. Ey Allahım! Onların ecrinden bizi mahrum etme. Ve onlardan sonra bizi fitneye uğratma.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

2. Esselamü aleyküm ey müminler kavminin yurdu. Biz size kavuşacağız. "İnnâlillah ve innâ ileyhi râci'ûn." Sizler büyük bir hayra nail oldunuz. Ve dünya şerrini de atlattınız.
Ravi: Hz. Beşir (r.a.)

3. Selam, sözden evveldir.
Ravi: Hz Cabir (r.a.)

4. Selam sualden evveldir. Selamdan evvel sual sorarlarsa cevap vermeyin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Selam, Allah (z.c.hz)'lerinin isimlerinden büyük bir isimdir. Onu halkı arasıda zimmet kılmıştır. Bir müslüman bir müslümana selam verdi mi, artık onu, hayırdan başka türlü yad etmek haramdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Esselamü aleyküm ey çocuklar. (Efendimiz(s.a.v) çocuklara rastladığında kendilerine selam vermiştir.)
Ravi: Hz Enes (r.a.)

7. Kılıçlar Cennetin anahtarıdır.
Ravi: Hz. Yezid İbni Şecere (r.a.)

8. Kılıçlar, mücahidlerin ridalarıdır. (Kılıç, kendisini şeref verici bir şeydir.)
Ravi: Hz Ebu Eyyub (r.a.)

9. Evde bir koyun bir berekettir. İki koyun iki, üç koyun da üç

berekettir.
Ravi: Hz .Ali (r.a.)

10. Evde koyun berekettir. İki koyun iki, üç koyun da üç berekettir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Şam, Allah (z.c.hz) lerinin beldeler içinde seçtiği bir beldedir. Şam'dan başka yere giden kimse, Onun gadabı ile çıkar. Dışarıdan Şam'a gelen ise Rahmetle gelir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. "Şâhid" arefe günü ve Cuma günüdür. "Meşhûd" ise kıyamet gününde vaad olunandır. (Burç suresindeki "Şahid" ve "Meşhud" kelimelerinin izahıdır)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Gençlik, delilikten bir şube ve kadınlar da şeytanın tuzağıdır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

14. Kış Müminin baharıdır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

15. Kış müminin baharıdır. Gündüzü kısa olur, oruç tutar. Gecesi uzundur, gece ibadeti yapar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

16. Şirk, ümmetimde, düz taşta karanlık gecede karıncaların gezinişinden daha gizlidir. Alameti, adaletsizlikten dolayı muhabbet ve adaletten dolayı da buğz etmektir. Ve din, Allah için sevgi ve Allah için Buğz'dan başka nedir? Allah Teala buyurdu ki: "Eğer siz Allah'ı seviyorsanız Bana tabi olun ki Allah da sizi sevsin."
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

17. Bir adamın mevkii dolayısıyla amelde bulunmak gizli şirk olur.

Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

18. Abdest suyunun artanından içmek yetmiş türlü derde devadır. Bunun en aşağısı da "Hem" dir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 216
1. Şifa üç şeydedir: Bal şerbeti, hacamatla alınan kan, ateşle dağlama. Ben ümmetimi ateşle dağlamadan men ederim.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Her müşterek şeyde Şüf'a (hissedarın satın alma hakkı) vardır. Tarlada, arazide, evde, bahçede, alacağını veya alamıyacağını bildirinceye kadar hissedara sormadan satmak salih (geçerli) olmaz. Eğer ona sormaktan istinkaf ederek (satarsa) hissedar razı olmadığı takdirde, o malı, o hissedar, satın almıya daha layıktır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Şiir söz mevekiindedir. Güzeli, güzel bir söz, çirkini de çirkin bir sözdür.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

4. Şefaatçiler beştir: Kur'an, akrabalık, emanet, Peygamberimiz, din kardeşleriniz. (Diğer rivayette Peygamberimizin Ehli Beyti)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Allah yolunda ölmenin dışında şehidlik yedi nevidir: Alllah yolunda ölen şehiddir. Taundan ölen şehiddir. Denizde boğulan şehiddir. Zatül cenb sahibi şehiddir. İç illetinden ölen şehiddir. Yangında ölen şehiddir. Yıkıntı altında kalan da şehiddir. Doğum esnasında ölen kadın da gene şehiddir.
Ravi: Hz. Câbir İbni atik (r.a.)

6. Şehidlik, borçtan başka her şeye kefarettir. Deniz harbinde şehid olmak borca da kefarettir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

7. Şehidler, Allahın eminleridir. İster cephede, ister yataklarında ölsünler.
Ravi: Hz. Raşid İbni Saad (r.a.)

8. Şehidler, Cennet kapısında, bir nehrin yanında, yeşil bir

kubbe altındadır. Bunların rızıkları akşam-sabah Cennetten getirilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Şehidler Allah'ın divanında, yakuttan minberler üzerinde, misk tepelerinde ve Arş-ı Alanın gölgesi altındadırlar. Onun gölgesinden başka gölge olmıyan bir günde Allah Teala buyurur ki: "Nasıl, sözümde sabit olmadım mı?" Derler ki "Evet Yarabbi durdun."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Şehid, öldürülmesinin acısını, sizden birinin pirenin ısırmasını duyduğu kadar duyar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Şehid öldürülmesinin elemini, ancak sizin pire ısırmasını duyduğunuz gibi duyar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Şehid, Ehli Beytinden yetmiş kişiye şefaat eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Şeytanlar sizin elbiselerinizden istifade ederler. Sizden biri elbisesini çıkarınca dürüp, katlasın, tekrar giyinceye kadar. Zira şeytan (besmele ile) dürülmüş elbiseyi açamaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Ehli arasında şeyh (yaşlı kimse) ümmeti arasındaki Peygamber gibidir.
Ravi: Hz. Rafi (r.a.) babasından

15. Evinde şeyh, kavminin arasındaki Peygamber gibidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

16. Şeytan insanın kurdudur. Koyunun kurdu gibi. Nasıl kurd koyunun tek, sahibinden uzak ve köşebucakta kalmasını kollarsa, şeytan da böyledir. (En çok cemaatten ayrı olana

musallat olur.) ÖylC975e ise size cemaatı, ülfeti, topluluğu ve mescidleri tavsiye ederim. Sakın ha cemaatten ayrılmayın. Ve tefrika ve ihtilafa düşmeyin.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

Sayfa: 217
1. Şeytan, Adem oğlunun kalbini kavramış vaziyettedir. Şayet insan Allah'ı zikrederse hortumu siner, unuttuğu zaman yine kalbini kavrar. (Bir bardakta ya su ya hava bulunur. Kalbde de bunun gibi ikinin biri olur.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.).

2. Şeytan bire, ikiye kasteder. Üç oldumu onlara musallat olamaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Nafile oruç tutan adam, öğleye kadar muhayyerdir. (İsterse bozabilir, fakat sonra kaza eder)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Nafile oruç tutan nefsinin beyidir. İster tutar, ister bozar.
Ravi: Hz. Ümmü Hani (r.anha)

5. Oruçlunun yanında, oruçsuzlar yiyince melekler oruçluya salat ederler.
Ravi: Hz. Ümmü Ammar (r.a.)

6. Oruçlu kimse, yatağında uykuda olsa da ibadettedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Oruçlu bir müslüman gıybet etmedikçe, yahut ona eza etmedikçe, ibadettir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Sabrın imandaki mevkii, başın vücuttaki yeri gibidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Sabır ilk sadmededir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Tam sabır rızadır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

11. Sabır ve ihlas, köleler azad etmekten efdaldir. Allah, sabırlı ve ihlaslı kullarını Cennete hesapsız sokar.
Ravi: Hz. Hakem İbni Amir (r.a.)

12. Sabır imanın yarısı, yakîn de imanın tamıdır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Sadaka fenalıktan yetmiş kapıyı kapatır.
Ravi: Hz. Rafi İbni Hadin (r.a.)

14. Bir miskine sadaka vermek bir ibadettir. Akrabaya sadaka vermek ise iki ibadettir. Birisi sadaka, ikincisi sıladır.
Ravi: Hz. Selman İbni amir (r.a.)

15. Sadaka yetmiş nevi belaya mani olur. Bunlardan en ehven olanları cüzzam ve barastır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. Gizlide nafaka vermek, Allah'ın gazabını söndürür.
Ravi: Hz. Abdulah (r.a.)

17. Yoluyla sadaka vermek iyilik yapmak, anaya -babaya ihsanda bulunmak ve akrabayı ziyaret etmek şekaveti saadete çevirir, ömrü artırır ve insanı fena ölümden korur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

18. Sadaka, Allah'ın gadabını söndürür ve fena ölümden korur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

19. Sırat-ı müstakim, dinin esasıdır: Hac yoludur ve Allah yolunda gazadır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

20. "Su'ûd" Cehennemde ateşten bir dağdır. Kafir oraya yetmiş yıl çıkarılır. Sonra aşağı atılır. Böylece bu hal ebedi olarak devam eder gider.

Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

1. Üzerinde ayak tutunamayan yalçın kaya, tamahlı ulema alametidir.
Ravi: Hz. Suheyl İbni Hisan (r.a.)

2. Sarıya boyamak mü'minin, kırmızıya boyamak müslimin, Siyaha boyamak ise kafirin boyama şeklidir. (Sakal için)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

3. Cemaatle kılınan namaz, cemaatsiz kılınanın yirmi beş mislidir. Bir adamın kırda, çölde adabı ile namaz kılması faziletçe diğer namazın elli mislini bulur.
Ravi: Hz Ebu Said (r.a.)

4. Farz namaz, bir evvelkinden bir sonraki namaza kadar ki hatalara, Cuma, evvelkinden önündeki Cumaya kadar kefaret olur. Ramazan ayı evvelkinden önündeki Ramazana kadar kefaret olur. Hac da evvelkinden gelecek hacca kadar kefaret olur. Zevci veya mahremi olmıyan müslüman bir kadının hac etmesi helal olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Mescidi Haramdaki bir namaz, yüz bin namazdır. Benim mescidimdeki bir namaz on bin namazdır. Hudud mescidindeki bir namaz ise bin namazdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Zeval vakti namaz mekruhtur. Cuma günün müstesna. Zira Cuma günü Cehennem kızdırılmaz.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

7. Bana selat-ü selam getirmek, sırat üzerinde nurdur. Bir kimse Cuma günü Bana seksen kere selat getirse, seksen yıllık günahları mağfiret olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Namaz, şeytanın yüzünü karartır sadaka belini kırar. Allah

için birini sevmek ve amelde muhabbet şeytanın kökünü kazır. Bunları yaparsanız şeytan sizden şark ile garb arası kadar uzaklaşır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. "Namaz üç bölüktür: Abdest bir bölüğü, rüku bir bölüğü secde de bir bölüğüdür. Bu üçüne dikkat edenin diğer akşamı da kabul edilir. Eğer bunlara dikkat etmezse, hem bunlar, hem de diğerleri red olunur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Muttaki, verağlı bir adamın arkasında namaz kılmak, ve verağ sahibi birine hediye vermek makbuldur. Verağ sahibi bir kişinin meclisinde bulunmak ibadet, onunla müzakere ise sadakadır.
Ravi: Hz. Berâ İbni Azib (r.a.)

11. Namaz, imanın (dinin) direğidir. Cihad amelin zirvesidir. Ve zekatta bunları tesbit eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Cuma kılınan camideki farz namaz haccı mebrur ve nafile namaz ise kabul olunmuş bir hac gibidir. Cuma kılınan camide namaz kılmak, diğer mescidlerdeki beşyüz namaza bedeldir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

13. Mescidi Haramdaki namaz yüzbin namazdır. Benim Mescidimdeki namaz bin namazdır. Mescidi Aksadaki namaz beşyüz namaza muadildir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

14. Namaz ikişer rekat kılınır. Her iki rikatta tahiyatı oku. Tadarru et, huşu et, tezellül et ve öylece iki elini kaldırıp "Ya Rabbi, Ya Rabbi" de. Kim böyle yapmazsa o namaz eksiktir.
Ravi: Hz. Fadl İbni Abbas (r.a.)

Sayfa: 219
1. Namaza mı intizar ediyorsunuz? Bu namaz, sizden önceki ümmetlerde yokdu ki, o yatsıdır. Yıldızlar gök ehli için emandır. Yıldızlar döküldüğünde gök ehlinin başına gelecekler gelir. Ben de ashabım için emanım. Ben vefat ettiğim zaman Ashabımın başına gelecekler gelir. Ashabım da ümmetim için emandır. Ashabım gidince de ümmetimin başına gelecekler gelir.
Ravi: Hz. Ali İbni Ebi Talha (r.a.)

2. Beş vakit namaz ve diğer cumaya kadar Cuma namazı, büyük günahlardan sakınılmak şartıyle, aralarındakilere kefarettir.
Ravi: Hz Ebu Bekir (r.a.)

3. Benim bu Mescidimdeki bir namaz, Mescid-i Haram müstesna, diğer mescidlerdeki bin namazden efdaldır. Benim şu Mescidimdeki bir Cuma, Mescid-i Haram müstesna, diğer mescidlerdeki bin Cumadan efdaldir. Benim şu Mescidimdeki Ramazan ayı, Mescid-i haram müstesna, onun dışındaki mescidlerdeki bin Ramazan ayından efdaldir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Beş vakit namaz sebebiyle Allah hataları affeder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Sulh, müslümanlar arasında caizdir. Yanlız haramı helal ve helali haram yapan sulh müstesna.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sükut hikmettir ve yapanı da azdır. Malayani şeylerde çok konuşanın hatası da çoktur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

7. Sükut, Alim için ziynet, cahil için perdedir.
Ravi: Hz. Ebû Abdullah Eslemi (r.a.)

8. Sükut, ahlakın seyyididir.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. "Oruç siperdir. Kulum onunla siperlenir. Oruç Benim içindir. Ve onun mükafatını bizzat Ben veririm."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Oruçlar Cehenneme kalkandırlar. Sizlerden birinizin harpte kullandığı kalkan gibi.
Ravi: Hz. Osman İbni Ebul as (r.a.)

11. Oruçlar siperdir ve o, mü'minlerin kalelerinden bir kaledir. Oruç hariç, her amel sahibinindir. Allah teala şöyle buyurur: "Oruç Benim içindir. Ve onu bizzat Ben mükafatlandırırım."
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

12. Oruç sabrın yarısıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Oruçlarda riya yoktur. Aziz ve Celil olan Allah buyurdu ki: "O Benim içindir. Onun mükafatını bizzat Beni veririm. (Çünkü) Oruçlu yemesini, içmesini Benim için bırakır."
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

14. Oruçlarla Kur'anı Kerim, kıyamet gününde kula şefaatçı olurlar. Oruç der ki: "Ey Rabbim! Ben onu gündüz yemekten ve şehvetlerden men ettim. Sen onun hakkında benim şefaatimi kabul et." Kur'anda şöyle der: "Ey Rabbim! Ben onu geceleyin uykudan men ettim. Öyle ise Sen de, benim, onun hakkındaki şefaatimi kabul et. "Ve de şefaatleri kabul olunur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

15. Namazda gülen, sağa sola bakan, parmağını çıtlatan hepsi bir menzildedir.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

16. Kayıb bir hayvan veya eşyayı bulduğunda hemen ilan et. Gizleme ve saklama. Sahibini bulursan onu ona ver. Yoksa o

Allah'ın malıdır ki dilediğine nasib eder. (Muhtaçsan kullanır, başkasına da verirsin)
Ravi: Hz Carud (r.a.)

Sayfa: 220
1. Keleri yemem de, haram da etmem.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Mescidde gülmek, kabirde karanlıktır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Vasiyette istisna etmek (diğer varislerin zararına) kebairdendir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Kabrin sıkması, affedilmeyip üzerinde kalan günahları sebebiyle her mü'min için kefarettir. Zekeriya oğlu Yahya (a.s) var ya, onu kabrin sıkması, yediği bir arpa sebebiyle olmuştur.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. Misafirlik üç gündür. Bundan sonrası sadakadır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Üç gece misafirlik, misafirin hakkıdır, lazımdır. Bundan sonrası sadakadır.
Ravi: Hz. Galibin babası

7. Misafir rızkı ile gelir. Kavmin günahını temizler gider. Ve onları günahlarından kurtarır.
Ravi: Hz. Ebud derda (r.a.)

8. (Kalbleri mühürleyen) mühür, Arşta asılıdır. Emirler ayak altına alınır, hatalara cüret edilir, maâsî ile amel edilirse, Allah teala bir mühürcü gönderir. Kalbleri mühürler, artık hiç bir şey para etmez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Yeyip te şükreden kimse, oruç tutup ta sabreden gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Taun, ümmetim için şehidliktir. Ve cinlerden olan

düşmanınıza karşı kuvvettir. Koltuk altında ve burnun altındaki yumuşak kısımda çıkar. Bundan kaçan, cepheden kaçan gibidir. Ve sabreden Allah yolunda cihad eden kimse gibidir.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

11. Taun, Allah'ın kullarından bazılarını mübtela kıldığı azab işaretlerinden biridir. Bir yerde taun olduğunu duyarsanız onun üzerine gitmeyin. Bulunduğunuz yerde vaki olursa oradan da kaçmayın.
Ravi: Hz. Usame (r.a.)

12. Taun, Allah'ın istediğine gönderdiği bir azabtır. Allah, bunu müminlere rahmet olarak kılar. Bir kimse, beldesinde taun vaki olur ve o da onu sabırla ve sabrına karşılık sevab umarak beklerse ve ancak Allah'ın yazmış olduğu şeyden başkasının kendisine isabet etmiyeceğini bilerek karşılarsa, o kimse için bir şehid ecrinin misli vardır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Atış sonucu ölmek ve taun, yıkıntı, vahşi hayvanın yemesi, boğulma, yangın, iç illeti ve zatülcenb'den ölmek şehadettir.
Ravi: Hz. Rebiğ (r.a.)

14. Çocuk doğunca ses çıkartmadığı takdirde, onun üzerine namaz kılınmaz, ona vâris olunmaz ve o da vâris olamaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

15. Kabenin etrafında tavaf, namaz gibidir. Yalnız farkı, burada konuşulabilir. Ancak kim konuşursa hayır konuşsun.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Beyti tavaf etmek namazdır. Lakin Allah onda konuşmayı helal kıldı. Ancak konuşan kimse hayırdan başka bir şey konuşmasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

17. (Hakiki) Tabib Allah Tealadır. Her ne kadar sen, başkalarının

bulduğu bazı ilaçlarla tedavi etsen de. (Bir doktorun gelip tutunduğundan bahsetmesi üzerine bu hadisi şerif irad buyurulmuştur.)
Ravi: Hz. Mücahid (r.a.)

18. Abdestli olarak uykuya yatan kimse, gündüz saim, gece kaim gibidir.
Ravi: Hz. Amr İbni Haris (r.a.)

Sayfa: 221
1. Dört nevi temizlik vardır: Bıyıklarını kısaltmak, kasıklarını temizlemek, tırnak kesmek ve misvak kullanmak.
Ravi: Hz. Ebud derda (r.a.)

2. Temizlik imanın yarısıdır. "Elhamdülillah" mizanı doldurur. "Subhanellahi velhamdülillahi" yerle gök arasını doldururlar. Namaz nur, sadaka burhan, sabır ışık, Kur'an ise senin lehine veya aleyhine hüccettir. Herkes bir yola gider ve kendini satar. Bu ya azad ediş veya mahvediş olur.
Ravi: Hz. Ebû malikül eşari (r.a.)

3. Şumlanmak şirktir, şumlanmak şirktir, şumlanmak şirktir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Şumlanmak meskende, kadında ve atta olur.(Meskenin darlığı, kadının mehrinin pahalı oluşu, atın huysuz oluşu)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Zulüm üçtür; Bir zulüm vardır ki Allah onu bırakmaz. Birini mağfiret eder, diğerini ise mağfiret etmez. Mağfiret etmediği zulüm şirktir. Allah onu mağfiret etmez. Allah'ın mağfiret ettiği zulüm ise, kulun kendisi ile Rabbi arasındaki zulümdür. Bırakmadığı zülum ise kısastır. Bazılarının hakkını bazılarından almasıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Afiyet on cüzdür. Dokuzu sükutta, biri ise insanlardan kendini çekmektedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Afiyet on cüzdür. Dokuzu (helalinden) maişetini temin, bir cüz'ü ise diğer şeylerdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Alim ile müteallim hayırda ortaktır. Diğer insanlar ise, onlarda hayır yoktur. (Öğrenmek istemeyenlerdi)

Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

9. Alim, yeryüzünde Allah'ın eminidir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

10. Amelsiz alim, kandil gibidir. Kendini yakar, insanları aydınlatır.
Ravi: Hz. Cünüb (r.a.)

11. Alim, ilim ve amelin yeri Cennettedir. Alim, ilmi ile amel etmezse, ilim ve amel Cennette, alim ise cehennemde olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Alim, ilmi ile Allah'ın rızasını kasdederse, her şey ondan korkar. İlmi ile dünya malı kasdederse, o herşeyden korkar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Alim iki türlüdür: Bir alim vardır ki ilmi ile Allah'ı kasdeder. Onu paraya değişmez. Tamaan almaz. Bir alim de vardır ki, ilmi ile dünyayı kasteder. Onu paraya değişir, Tamaan alır. İlmini Allah'ın kullarından esirger. Böylesine, Allah, kıyamet gününde ateşten gömlek giydirir. Ve meleklerden bir melek onun hakkında şöyle nida eder: "Haberiniz olsun. İşte şu filan oğlu filandır ki, Allah ona dünyada ilim verdi de, oda onu paraya karşılık sattı. Tamah etti." İnsanların hepsi oradan ayrılıncaya kadar bu nida devam eder gider. Sonra da Allah ona dilediğini yapar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Ödünç alınan şey ödenir. Hediyeye karışılık verilir. Borç, ödenmesi icap eden şeydir. Ve kefil de borçlu gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

15. Hakkı ile sadaka üzerinde amillik (zekat memurluğu) yapan kimse evine gelinceye kadar, fisebilillah gaza yapan kimse gibidir.
Ravi: Hz. Rafi İbni Hadic (r.a.)

16. Keşmekeş zamanında namaz kılmak, Bana hicret etmek gibidir.
Ravi: Hz. Meakil İbni Yesar (r.a.)

Sayfa: 222
1. Kullar Allah'ın kulu, beldeler de Allah'ın beldesidir. Bir kimse bir yeri ihya ederse o yer onundur. Bir kimse de bir vadide su çıkarırsa o su da onundur.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. İbadet on cüzdür. Dokuzu sükutta, onuncusu da helalinden el kazancındadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Arab, yeryüzünde Allah'ın nurudur. Onların fani olması zulmettir. Arablar fani olunca nur gider zulmet gelir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Arabın hepsi İbrahim oğlu İsmail (a.s) evladıdır. Ancak şu dört kabile hariç; Selef, Evza, Hadramut ve Sakif.
Ravi: Hz. Malik İbni Neccar (r.a.)

5. Beyliğin (emirliğin) evveli nedamet, sonu pişmanlıktır. Kıyamette de azabtır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. İyilik insanlar arasında kesilir, fakat Allah ile onu yapan insan arasında kesilmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Hayvanın yaraladığı hederdir, (tazmin lazim gelmez). Kuyu ve maden ocağı kazası hederdir. Hazine aramada beşte bir lazım gelir. (Beytülmal hissesi)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Acve (bir hurma nevi) Cennettedir ve onda zehire karşı şifalık vardır. Küm'e (yenen bir mantar) "men" dendir. (Men: Beni İsraile Tih sahrasında ikram olunan şey) Suyu da göze şifadır.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

9. Acve ve Sahra (kudüs sahrası) Cennettendir.

Ravi: Hz. Rafi İbni Amr (r.a.)

10. Vaad borçtur. Veyl adama ki, vaad etti de vaadında durmadı. Veyl o kimseyeki, vaad etti, sonra hulf etti. Veyl o kimseye ki vaad etti, sonra hulf etti. (vaadine aykırı hareket etti.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. (Fecr suresindeki) "On gün" Kurban ayının on günü "Vitir" arefe günü, "şefi' " de boğazlama günüdür. (Bayramın birinci günü)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Namazda aksırmak, esnemek, uyuklamak, hayz, istifra ve burun kanaması şeytandandır.
Ravi: Hz Adiyy (r.a.) dedesinden

13. Akika yedi, ondört veya yirmi birinci günde kesilir. (Çocuk doğunca kesilen kurban)
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

14. Akika haktır (borçtur). Erkek çocuk için, yaş ve güzellikçe denk iki koyun kız çocuğu için bir koyun.
Ravi: Hz. Esma binti Yezid (r.a.)

15. Ulema yeryüzünün kandilleri, Peygamberlerin halifeleri, Benim ve diğer Peygamberlerin vârisleridir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

16. Ulema, Allah'ın kulları üzerinde Peygamberlerin eminleridir. Siz onlardan çekinin ve onlara taarruz etmeyin. Onlar hükümet erkanı ile ihtilat etmedikçe ve dünyaya karışmadıkça (Deyleminin lafzında şu ibare vardır): Sultanla ihtilat eder ve dünyaya karışırlarsa o vakit Peygamberlere hiyanet etmiş sayılırlar, o zaman bunlaran sakının.
Ravi: Hz. Hasan İbni Sufyan (r.a.)

17. Ulema, Peygamberlerin varisleridir. Gök ehli onları sever ve öldüklerinde denizdeki balıklar bile kıyamete kadar onlara istiğfar ederler.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

18. Ulema, Allah'ın halkı üzerinde eminleridir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

19. Ulema kılavuz, muttekiler efendilerdir. Bunların meclisinde bulunmak, dinin kuvvetini ziyade eder.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

20. Ulema üç kısımdır: Kendi ilmi sebebiyle halk ta hayat bulur, kendi de hayat bulur. Halkı berhudar eder, kendini mahveder. İlmi ile kendini kurtarır, halka ise faydası olmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 223
1. İlim, müminin kaybettiği bir şeydir. Nerede bulursa alır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. İlim ikidir: kalbde sabit olan ilmi ki nâfi olan da budur. Ilim dilde olursa, bu, kıyamette Allah'ın, kulu aleyhine bir hücceti olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. İlim hazinedir, anahtarı da sualdir. İlmi sualle eşin ki, Allah size merhamet etsin. Böylece dört sınıf me'cur olur: Soran, öğreten, dinliyen ve bunlara karşı muhabbet taşıyan.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. İlim üçtür. Bundan fazlası fazilettir: Ayeti muhkeme, Sünneti kâime, (amel edilen sünnet), ve farizatün âdile. (Bunlardan çıkarılan ahkam)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

5. İlim yapmak, amelden hayırlıdır. Dinin kıvamı da verağdadır. Alim, ilmi az da olsa, ilmi ile amel edendir.
Ravi: Hz Ubâde (r.a.)

6. İlim, ibadetten efdaldir. Ve dinin kıvamını temin eden şey de verağdır. (Verağ, şüpheli şeylerden kaçmak)
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

7. İlim amelden efdaldir. Amelin efdali de ortacasıdır. Allahu Tealanın dini "Kâsî" (ifrat) ile "ğâlî" (tefrit) arasındadır. (İkisi ortası sıratı müstakimdir. Onu bulmak Allahın tevfiki ile olur.) Hasene de iki seyyie arasıdır. (Amelde aşırı gitmek seyyiedir. Çok aşağıda kalmakta seyyiedir) O haseneye ancak Allah'ın tevfiki ile ulaşır. Adamın kendi kafasına göre gidişi ise şerli gidiş olur.
Ravi: Bazı ashabdan

8. İlim dindir. Namaz da dindir. Bakınız, ilmi kimden alıyorsunuz ve namazı nasıl kılıyorsunuz? Şu namaz var ya, siz kıyamet gününde bundan sual olunacaksınız.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. İlim, müminin dostudur. Akıl delili, amel kayyımı (bekçisi), hilm veziri, sabır ser'askeri, rıfk babası, yumuşaklık ta kardeşidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. İlim, islamın hayatı, imanın da direğidir. Bir kimse bir şey öğretse, sevabı kıyamete kadar büyür. Bir adam bir şey öğrenir de onunla amel ederse, bilmediklerini ona öğretmeyi Allah deruhte eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

11. İlim, Benim ve Benden evvelki Peygamberlerin mirasıdır. Kim ki Bana varis olursa, Cennette Benimle beraberdir.
Ravi: Hz. Ümmü Hani (r.a.)

12. İlmin men'i helal olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Sarıklar Arabların tacıdır. "İhtiba" (dizini dikerek oturma) onun duvarıdır. Mü'minin mescidde oturması rıbattır (Cephede nöbet beklemek)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Sarıklar Arabın tacıdır. Onlar sarığı terkedince Allah da izzetlerini alır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Takke üzerine sarık sarmak, müşriklerle aramızdaki farktır. Onu saran kimseye, her dolaması için, bir nur ihsan olur.
Ravi: Hz Rükane (r.a.)

16. Umre, diğer umreye kadar, ikisi arası için kefarettir. Haccı

mebrurun da Cennetten başka mükafatı yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. "Umrâ" kaydı hayat şartı ile verilen şey, (ihsan) caizedir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 224
1. "Umrâ ve Rukbâ" verilen kimselere caizedir. Hibesinden dönen kusmuğunu yalayan gibidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Onlarla (münafıklarla) Bizim aramızdaki ahit (eman) namazdır. Onu kim terkederse kafir olur.
Ravi: Hz. Hureyde (r.a.)

3. Bayram namazları her baliğ ve baliğaya vacibe yakın bir şeydir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Göz yaşarır. Kalb de mahzun olur. İnşaallah Allah'ın hoşuna gitmiyecek bir şey söylemeyiz. Senin için, ey İbrahim, mahzunuz.(Oğlu İbrahim vefatında buyurulmuş)
Ravi: Hz. İmran İbni Husayn (r.a.)

5. Nazar haktır. Kaderi geçecek bir şey olsaydı nazar geçerdi. Sizden gusl etmeniz istenirse gusledin. (Şayet biri size gelir de nazar var elini ayağını yıkayıp suyunu ver derse versin)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Nazar ve nefes az kaldı kaderi geçecekti. Nefes ve nazardan Allah'a sığının.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cerad (r.a.)

7. Nazar haktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Nazar adamı kabre, deveyi de tencereye sokar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. İki göz delillerdir. Kulaklar kapılardır. Dil de tercümandır. İki el iki kanattır. Karaciğer şefkat, dalak gülme ve akciğerler nefes yeridir. Böbrekler ise mekir yeridir. Kalb de meliktir. Melik temiz olursa, tebaası da temiz ve sağlam olur. Melik fesada uğrarsa

tebaası da fesada uğrar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. iki göz zina eder. İki el, iki ayak ta zina ederler. Fert te zina eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Akşam sabah ilim talimine gitmek Allah indinde, Allah yolunda cihaddan daha efdaldir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Allah yolunda gaza eden, Beytullaha hac yapanlar ve umre edenler Aziz ve Celil olan Allah'ı ziyarete gelen heyetlerdir. Bunlar dua ederlerse kabul olunur. Ve Ondan bir şey isterlerse Allah isteklerini verir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Gaza iki türlüdür: Allah rızası için gaza eden kimse, komutanına itaat eder, kıymetli şeylerini harcar, arkadaşlarına kolaylık gösterir ve arzda fitne çıkarmaktan kaçınır. İşte bu kimsenin uykusu da uyanıklığı da sevaptır. Başka maksadla gaza edene gelince Onunkisi öğünme, riya ve gösteriştir. Komutanını dinlemez, arzı da ifsad eder. İşte bu gibiler asla hayır ve sevabla dönemezler.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

14. Garib gurbetinde, Allah yolundaki mücahid gibidir. (Sevab kazanır) her adımı için Allah bir derece yükseltir. Ve kendisine elli hasene yazar. Garib, gurbette iken Cennet ona vacib gibidir. Gariblere ikram ediniz. Zira, kıyamet gününde onların şefaat hakkı vardır. Umulur ki onların şefaati sebebiyle kurtulursunuz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

15. Dünyada garibler dörttür: Zalimin elinde Kur'an, bir mahallede içinde namaz kılınmayan mescid, bir evdeki okunmayan mushaf, kötü bir kavimle beraber bulunan salih adam.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 225

1. Gusül dört şey sebebiyledir: Cenabet, hacamat, ölünün gasli ve Cuma guslü.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

2. Gusul, her müslümana, yedi günde bir, kılına ve derisine vacibdir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Cuma günü gusül, her bâliğ erkek ve kadına lazımdır. (Sünnettir)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Gadab şeytandandır. Sizden birine gadap ayakta iken gelirse, otursun. Eğer otururken gelirse uzansın.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Gadab şeytandandır. Şeytan da ateşten yaratılmıştır. Su ise ateşi söndürür. Öyle ise biriniz gadablanınca hemen yıkansın.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

6. Gurfeler (Cennet köşkleri) kırmızı yakut, yeşil zebercet ve beyaz incidendir. Onlarda hiç bir kusur ve ayıb yoktur. Cennet ehli bunlara, sizin gökte, doğu ve batıdaki parlak yıldızlara baktığınız gibi bakarlar. Ebu Bekirle (r.a) Ömer (r.a) (Bu gurfelerle) nimetlendirildiler.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

7. Garib bir kişi hastalandığı zaman, sağına soluna, ön ve arkasına bakıp ta tanıdık bir kimse görmediği vakitte, Allah onun geçmiş günahlarını mağfiret edir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Suda boğulan şehiddir, yangında ölen şehiddir. Garib ölen şehiddir. Zehirli hayvanla zehirlenen şehiddir. İç illeti ile ölen şehiddir. Yıkık altında kalan şehiddir. Kocasını kıskandığını saklayan, Allah yolunda mücahid gibidir ve o kadına şehid ecri

vardır. Malı uğrunda öldürülen şehiddir. Nefsini müdafaa için ölen şehiddir. Kardeşi için öldürülen şehiddir. Komşusu için ölen de şehiddir. Marufla emreder ve mürkerden nehyederken ölen de şehiddir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Cuma günü gusl her baliğ müslümana vacibe yakın sünnettir. Bulursa, misvaklanmak ve koku sürünmekte böyle.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. Gaflet şu üç halde olur: Aziz ve Celil olan Allah'ı zikirde gaflet, sabah namazını kıldıktan güneş doğuncaya kadar geçen zamandaki gaflet (Bu arayı zikirsiz geçirmesi) ve bir kimsenin borcunun kendi gücünü yenecek kadara getirmesindeki gaflet.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Hile ve hased, ateşin odunu yemesi gibi, hasenatı yer.
Ravi: Hz. Hasan İbni Ali (r.anhüma)

12. Name (Şarkı v.s) kalbde nifakı yeşertir. Nasıl ki su otu yeşertiyorsa.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Şarkı, oyun ve eğlence kalbde nifakı büyütür. Nasıl ki su otu büyütüyorsa. Nefsim Yed-i kudretinde olan Allah'a kasem ederim ki, Kur'an ve zikir kalbde imanı büyütür, tıpkı suyun otu büyütmesi gibi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Zenginlik altmış bin dirhemledir. Bu miktara malik olmıyan fakirdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 226
1. Gıybet, bir adamın kusurunu arkasından söylemendir.
Ravi: Hz. Muttalib İbni Abdullah (r.a.)

2. Gıybet, zinadan daha şiddetlidir. Zina eden tövbe eder. Allah da onun tövbesini kabul eder. Fakat gıybet yapan, gıybet edilen tarafından affedilmedikçe, mağfiret olunmaz. (Gıybet edenin gıybet ettiği kimse ile helalleşmesi lazımdır.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Namus gayreti imandandır. Kadın erkek bir arada eğlenmek te nifaktandır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Taundan kaçan, harpten kaçan gibidir. Ona sabreden ise harbte sebat eden kimse gibidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Fitne uykudadır. Allah, onu uyandırana lanet etsin.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

6. Baldır avrettendir. (onu örtün)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Fıtrat beş tanedir: Sünnet olmak, kasıkları temizlemek, tırnak kesmek, koltuk altını temizlemek ve bıyık kesmek.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah'ın Rahmetinden ümidini kesmeyen fasık, Allah'ın rahmetinden ümid kesen abidden, rahmete daha yakındır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. Fecr iki türlüdür: Sahur yemeğinin haram, sabah namazı kılmanın caiz olduğu fecr, bir de yemenin caiz, sabah namazı kılmanın ise haram olduğu fecr.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Fecr iki türlüdür: Birisi, deniz kurdunun kuyruğu gibi gider ki, bu yemeği haram kılmaz. Sabah namazını da caiz kılmaz. Diğeri, ufukta müstail şeklinde yaygın olarak görülür ki, namazı caiz, yemeği ise haram kılar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Fıtrat icabı olan şeyler: Mazmaza (ağzı çalkalamak), istinşak (Burna su çekmek), misvak kullanmak, bıyık kesmek, koltuk altını temizlemek, parmak mafsallarını yıkamak, tırnakları kesmek, istinca mahalline (vesveseyi kesmek için) su serpmek ve sünnet olmaktır.
Ravi: Hz. Ammar İbni Yaser (r.a.)

12. Fakirler, Allah Tealanın dostlarıdır. Ve sermayeleri de gece ve gündüzleridir. Müjdeler olsun o kimseye ki, sermayasi gitmeden evvel ticaretini yaptı.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. Fakirlik, dünya ve ahiret yoksulluğudur. Dünya yoksulluğu ahiret zenginliği ve dünya zenginliği ise ahiret yoksulluğudur ki bu helak demektir. Dünya malını ve zinetini sevmek; işte bu ahiret fakirliği ve ahiret azabıdır. (Sevgi duymadan malı olursa bundan zarar görmeyecektir.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Fakirlik, Allah tarafından sevilen bir şeydir ki, onunla ancak müminlerden sevdiğini mübtela eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

15. Fakirlik emanettir. Kim ki onu gizlerse, o kimse ibadette (ve emaneti muhafaza etmiş) olur. Ve kim de açığa vurursa din kardeşlerini borçlu kılmış olur.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

16. Fakirlik mümine, atın yüzü üzerindeki gem ve yulardan daha ziyade yaraşır.
Ravi: Hz. Seddat İbni Evs (r.a.)

17. Fakirlik, insanlar arasında kusur, kıyamette süstür.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. Ümmetimin fesadı zamanında Benim sünnetimi ayakta tutan bir kimseye bir şehid sevabı vardır.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Aclan (r.a.)

1. Harb iki türlüdür: Müşriklerle, onlar iman edinceye veya cizye verinceye kadar. Veya isyan etmiş taifeye karşı, Allah'ın emrini onlar kabul edinceye kadar. Eğer isyandan dönerlerse adeletle muamele edilir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. Allah yolunda öldürülmek, bütün günahlara kefaret olur. Yalnız emanete değil. Emanet , namaz, oruç ve söz de olabilir. Hepsinden muhimmi de elle getirilen emanete vefa etmektir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Kıssalar anlatan adam lanete müstehak (aynen nakletmezse), dinleyen rahmete muntazır olur, tacirde rızka muntazırdır. Muhtekir ise laneti bekler. layiha (cenazelerde para ile tutulup ağlattırılan kadınlar) ve etrafında toplanan kadınlara, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti olsun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Namaz üzerinde oturan adam, ibadette oturan gibidir. Evinden çıkıp dönünceye kadar namazda yazılır.
Ravi: Hz. Ukbe İbni amir (r.a.)

5. Kaderiyye taifesi, bu ümmetin mecusileridir. Hastalanırlarsa onları ziyarete gitmeyin. Ölürlerse cenaze namazlarını kılmayın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Kur'an zenginliktir. Ondan sonra fakirlik yoktur. Kur'an'ın fakiri olan kimseye ise zenginlik yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kur'an bir milyon yirmi bin harftir. Kim onu Allah'dan ecrini umarak ve sabırla okursa, her bir harfine karşılık kendisine hurilerden bir zevce vardır. (Mevcud Kur'anlar 322671 harf tutuyormuş)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

8. Asıl deva Kur'an'dır
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Kur'an-ı Kerim şefaatçidir ve şefaati makbuldur. Riayet etmiyenlere ise hasım olarak isbatı vücud edecektir. Kim ki, Kur'an'ı öne alırsa, Kur'an onu Cennete götürür. Kim de arkasına bırakırsa onu da Cehenneme sürer.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.).

10. Kur'an Allah Azze ve Cellenin kelamıdır. Öyle ise Kur'an sahibi, Rabbinin, yasak ettiklerini yapmamak suretiyle, ona tazim etsin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Kur'an-ı Kerim, elfazı ve manası itibariyle ondan hoşlanmıyana çetindir. Hoşlanana ise her iki itibarla da müyesserdir. Ve O Hakemdir. Benim Hadisimde sözleri ve manası itibariyle çetindir, ve Hakemdir. Kim ki Ona tutunur, Onu anlar ve ezberlerse kıyamette Kur'anla beraber gelir. Kim Kur'ana ve Hadisime ehemmiyet vermezse dünya ve ahirette hüsrana uğrar.
Ravi: Hz. İbni Umeyr (r.a.)

12. Kur'an-ı Kerim Allah'a, gökten yerden ve içindekilerden daha sevimlidir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

13. Kuran-ı Kerim, fasih bir Arabi lisanla inzal edildi. Keskese ve Keşkeşe ile indirilmedi. (S yi Ş yaparak bozanların dili ile değil)
Ravi: Hz. Hureyde (r.a.)

14. Kur'an okuyanlar, ehli Cennetin arifleridir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Kadılar üçtür: İkisi Cehennemde, biri Cennettedir. Hakkı bildi ve onunla hükmetti ise, o Cennettedir. Bilmeksizin hükmeden ateştedir. Ve Hakkı bilip te hükmünde zulmeden de

ateştedir.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

1. Kalbler dört nevidir: Açık kalb; örtüsü, kılıfı olmayıb parlıyan nurlu bir kandil gibidir. Kılıflı kalb; Kılıfla örtülmüş ve bağlanmıştır. Dışı mühürlüdür. Ters kalb; (Aşağısı yukarı, yukarısı aşağıya gelmiş) yamuk kalb. Kılıfsız olan açık kalbe gelince, bu müminin kalbidir. Onun kandili içindeki iman nurudur. Kılıflı kalb, kafirin kalbidir. (Ne alır ne verir. Ona bir şey işlemez) Ters kalb, (tepesi aşağı olan kalb) münafığın kalbidir. Ki (Hakkı ve tevhidi bilir) ama inkar eder. Yamuk kalbe gelince; içinde imanda, nifakta olan kalbdir. Onun imanının misali, bir tane gibidir ki, o taneyi iyi su büyütür. Oradaki nifakın misali ise, irin ve kanın büyüttüğü çıban gibidir. O iki besleyiciden hangisi diğerine galib gelirse kalbde o hakim olur.(İman ile nifakı besliyen şeyler vardır. İmanı Zikir ve Kur'an, nifakı da oyun, eğlence, çalgı ve çağanak besler. Hangisini yenerse o galib gelir. Ya kalb alaşağı olur, ya da nifak körelir.)
Ravi: Hz. Ebû said (r.a.)

2. Kıntar, on iki bin okiyyeden ve her bir okiyye yer ile gök arasında olanlardan daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.).

3. Kıntar yüz rıtıl (batman)dır. Her rıtıl on iki okiyye, her okiyye yedi dinardır. Her dinar da yirmi dört kırattır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Kafiri kıyamet gününde ter (ar, utanç) öyle sıkar ve bunaltır ki "Cehenneme de olsa beni kurtarın" der.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Kebair (büyük günahlar): Allah'a şirk koşmak, (na-hak yere) insan öldürmek, ana-babaya isyan ve size en büyüğünü haber vereyim mi: Yalan söz söylemek ve yalan yere şahidlik etmektir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Bekir İbni Enes (r.a.)

6. Kebair: Allah'a şirk koşmak, ana-babaya isyan, insan öldürmek ve yalan yere yemindir.

Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

7. Kebair dokuzdur: En büyüğü Allah'a şirk koşmak, na-hak yere insan öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, iffetli kimseye zina isnadında bulunmak, cepheden kaçmak, ana babaya isyan, sizin dirinizin ve ölünüzün kıblesi olan Beytül Harama konan yasakları ayak altına almaktır.
Ravi: Hz. Ubeyd İbni Umayr (r.a.)

8. Büyük günahlar yedidir: Allah'a şirk koşmak, hak yol ile olan müstesna, Allah'ın haram kıldığı bir kimseyi öldürmek, namuslu kadına iftira etmek, cepheden kaçmak, faiz yemek, yetim malı yemek, hicretten sonra cahiliye bedeviliğine dönmek.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Büyük günahlar: Allah'a şirk koşmak, Allah'ın iyiliğinden ye'se düşmek ve Allah Azze ve Cellenin rahmetinden ümidini kesmektir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Kebair; Allah'a şirk, namuslu kadına iftira, mü'min kimseyi öldürme, muharebe gününde cepheden kaçma, yetim malı yeme, müslüman ana-babaya isyan, ölü ve diri olarak kıblemiz olan Kabeye hürmetsizlik etmektir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Yalan yüzü karartır. Koğuculukta kabir azabıdır.
Ravi: Hz. Ebû Berze (r.a.)

12. Yalan imana aykırıdır.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

13. Yalan, Adem oğlunun aleyhinde yazılır. (Müsabaha edilmez) Üç hal müstesna: iki kişinin bozulmuş olan arasını yatıştırmak için söylenen yalan, kendi ailesini (dirlik düzenlik düşüncesi ile) razı etmek için söylenen yalan bir de harbde yalan, Esasen harb hud'adır.

Ravi: Hz. Nuvas İbni Seman (r.a.)

Sayfa: 229
1. Yalanın hepsi kaydolur. Müslümanın başından bir musibet defeden veya iyilik getiren yalan müstesna.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

2. Hoş söz sadakadır. Ve camiye giderken atılan her adım da bir sadakadır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Mantar "'men'" (Beni İsraile inzal olunan nimet) dendir. Ve suyu da göze şifadır.
Ravi: H. Saad İbni Zeyd (r.a.)

4. Kem'e (mantar) Allah Tealanın Beni İsraile indirdiği "men'dendir. Suyuda göze şifadır.
Ravi: Hz Saad İbni Zeyd (r.a.)

5. "Kenud" ona derler ki, yanlız yer, taifesini men eder. Ve kölesini de döver.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Kevser, Cennette bir nehirdir. Yanları altın, mecrası inci ve yakut, toprağı miskten iyi kokar ve suyu da baldan tatlı ve kardan beyazdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Akıllı, nefsini güden (te'dib ve muhasebe eden) ve ölümden sonrası için amel eden kimsedir. Aciz de odur ki nefsini hevasına koyuverir ve Allah'a (iyi yapar inşaallah) diye temennide bulunur.
Ravi: Hz. Seddat İbni Evs (r.a.)

8. Kur'an-ı meharetle okuyan kimse, vahiy memuru meleklerle beraberdir. Müşkilatla okuyan için ise iki sevap vardır. (emekleme ve okuma)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

9. Müzzine sesinin gittiği kadar mağfiret olunur. Ve ona o mesafedeki yaş ve kuru herşey şehadet eder. Namaza gelen adama da yirmibeş namaz sevabı yazılır. Ve onun iki namazı arasındakilere kefaret olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Ezanda müezzin, kamette imam sahibi selahiyettir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.).

11. Allah rızası için ezan okuyan müezin, ezan okuduğu müddetçe, kanı içinde kımıldayan şehid gibidir. Ona yaş ve kuru her şey şehaded eder. Ölürse, kabrinde kurtlanmaz.
Ravi: Hz. İbni ömer (r.a.).

12. İhlaslı müezzin, kanı içinde yuvarlanan şehid gibidir. Ve o, ezanla kamet arasında istediğini Allah'tan ister.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Müezzin Allah'ın davetçisi, imam Allah'ın nuru, saflar Allah'ın erkanı (izzeti ve askeri) ve Kuran Allah'ın kitabıdır. Öyle ise Allah'ın davetçisine icabet edin. Allah'ın nurunu alın. Allah'ın dininin erkanı (ana duvarı) olun ve Allah'ın kelamını da öğrenin.
Ravi: Hz. Ebû Saidil Ensari (r.a.)

14. Müezzinler, kıyamet günü boyca insanların en uzunudur.
Ravi: Hz. İbni Zubeyr (r.a.)

15. Müezzinler müslümanların iftarlarında da, sahurlarına da eminlerdir.
Ravi: Hz. Ebû Mahzure (r.a.)

1. Müezzinler müslümnların namazları ve hâcetleri (oruç vakitleri) üzerine eminleridir.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. Müezzinler "emin" ve imamlar "Zâmin" (tekeffül edici) dirler. Allah, imamları irşad, müezzinleri mağfiret buyursun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Mü'min, insanların kendinden emin olduğu ve müslüman da müslümanların dilinden zarar görmediği kimsedir. Muhacir de fenalığı terkeden adamdır. Nefsim yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, komşusu kendisinin eziyetinden emin olmıyan kimse Cennete giremez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Mü'min bir, kafir ise yedi kursağına yer.(Bir gün bir adam geldi, Peygamberimiz (s.a.v) e misafir oldu. Yedi sefer süt getirdiler içti. O gün müslüman oldu, ertesi günü bir sefer süt ile doydu.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Mümin bir, kafir yedi kursağına içer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Mü'min, Cennette evlad istediğinde, onun hamli, doğumu ve yaşı bir anda istediği şekilde olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Mü'min Mü'minin aynasıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Mümin müminin aynasıdır. Ve mümin müminin kardeşidir. Nerede rastlarsa onu toparlar ve arkasından korur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Mümin ülfet eder. Ülfet etmiyen ve ülfet edilmiyen kimsede

hiç bir hayır yoktur.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

10. Mümin mümin için bir yapı gibidir. Birbirini bağlar.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

11. Kavi mümin Allah'a, zaif müminden daha hayırlı ve sevgilidir. Gene de her birinde hayır vardır. Sana menfaat verecek şeye haris ol. Fakat Allah'a dayanarak işe giriş ve acze düşme. Eğer sana bir şey isabet ederse şöyle yapsaydım, böyle olurdu, deme. Lakin Allah böyle takdir etti ve dilediğini yaptı de. Zira "Keşke" sözü şeytanın işine yol açar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Mümin gayyur olur. (Irz ve namusu hususunda kıskanç olur) Allah (z.c.hz)'leri da gayyurdur. (Bunun için Allah fuhuşu haram etmiştir)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Mümin alicenaptır ve kerimdir. (Hüsnü zannı sebebiyle aldanır) Facir ise hilekardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Mümin her halinde hayır üzerindedir. Ruhu, Allah Azze ve Celle'ye hamd eder olduğu halde, iki yanı arasında kabzolunur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

15. Mümin iki korku arasında bulunan bir kuldur. Geçmiş günahını anar ve bundan dolayı Allah ona ne yapacak, bilmez, korkar. Yaşadığı kadar daha nelere uğrayacak onu da bilmez ve korkar.
Ravi: Ravisi belli değil

1. Cesedde baş ne mevkide ise, ehli imana göre mümin de odur. Nasıl baş ağrıyınca beden elem çekerse, mümin de ehli imandan birinin zarar görmesi ile elem duyar.
Ravi: Hz Sehl İbni Saad (r.a.)

2. Mümin Allah'a, bazı melaike-i mukarrebinden daha şereflidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. İnsanlara karışıp da ezalarına sabreden mü'min, insanlara karışmayıp da ezalara sabretmiyen mü'minden daha faziletlidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Müminin külfeti azdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Mümin, dünyada kendisine isabet eden şeyler (nimetler) sebebiyle ahirette muâhaze edilmez. Fakat kafir edilir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Mümin Allah'a bazı melâikelerden daha mübarektir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Mümin olduğu gibi menfaattir. Onunla yürürsün sana menfaat verir. Ortak olursun sana menfaat verir. Onun her bir işi menfaattir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Mü'min yumuşaktır. O kadar ki, onu yumuşaklığından dolayı ahmak zannedersin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Mümin her ahlak üzerine ahlaklanır. Fakat onda yalanla ihanet bulunmaz.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebi Evfa (r.a.)

10. Mümin omuzlar yumuşak kimsedir. (İyi geçimlidir) O, din

kardeşine rahatlık verir. Münafık ise uzak durur. Ve kardeşine sıkıntı verir. Mümin selam vermekte atılgandır. Münafık ise bakar ki önce kendisine versinler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Mümin beş türlü şiddet arasındadır. Müslaman kardeşi onu çekemez, münafık ona buğz eder, sevmez onu, kafir onun canına kasteder, kendi nefsi onunla uğraşır ve şeytan onu şaşırtmaya uğraşır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Müminin evi kamıştır, yemeği kırıntıdır, üstü başı perişandır, saçı dağınıktır, kalbi huşuyla doludur, aklı fikri ise bu dünya köprüsünü hayırlısı ile selametle geçmektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Müminin lisanından melek söyler. Kafirin lisanından şeytan söyler. Mümin Allah'ın sevgilisidir. Müminin işini Allah görür.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Mümin akıllıdır, basiretlidir, uyanıktır. Vukuf sahibidir. Her şeyde yönünü Allah'a çevirmiştir. Acele etmez, alimdir, verağ sahibidir. Münafık ise bunun aksine ne nederen geldiğine dikkat eder ne gittiğine. Ötekini berikini çekiştirir, harama dikkat etmez, sözünü karıştırır, nerden kazandığına ve nereye harcadığına bakmaz.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

15. Mümin dünyada garib gibidir. Dünyanın izzetiyle ünsiyet etmez. İnsanların ikbal ettikleri hal, tevazu sebebiyle, onda görülmez. Onun öyle bir hali vardır ki, bu hal, başkalarını rahatlandırır. Amma bundan dolayı kendisinin bedeni meşakattadır.
Ravi: Hz. Behz (r.a.) dedesinden

16. Mümin, iyalinin iştahiyle yer (yani onların iştahı kaçmasın diye.) Münafığın iyali ise onun şehveti ile yer. (Yani onun yeyişi

ötekilerini iştahlandırır.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

17. Mümin, kendisinin yaratıldığı nuru ilahi ile bakar. (Diğerlerinin nüfuz edemediği noktaları görür)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Mümin kabrinde "Eşhedü en lâ ilâhe illallah" dediğinde ve Hz. Muhammed (s.a.v)'i tanıdığı takdirde, bu Aziz ve Celil olan Allah'ın şu mealdeki kavlinin mazmunu gereğince olur: " Allah, iman edenlere dünya hayatında da ahirette de o sabit sözlerinde daima sebat ihsan eder."
Ravi: Hz Bera (r.a.)

2. Müminler dünyada üç sınıftır: Allah'a ve Resulallah'a inanıp şüphe getirmiyen ve mal ve canı ile Allah yolunda mücahede edenler. Kendisinden, insanların mal ve canı hususunda emin oldukları kimseler. Nefsi bir şeye tamah ettiğinde durup Aziz ve Celil olan Allah için onu terkedenler. (Böylece zühd ve takvaya nail olur ve bundan aşağı müslümanlık da yoktur)
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

3. Müminler tek bir kişi (vücud) gibidir. Başı ağrıdığı zaman bedenin sair azaları da ateş ve uykusuzlukla ona katılır.(Biri rahatsız olursa hepsi rahatsız olur)
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

4. Müminler yumuşak ve hafiftir. Munis bir deve gibi, boynunu "ey" deyince inkıyad eder. Sert bir yer de olsa "ıh" denilince çöker.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Müminler birbirlerine muhabbetli ve hayırhahdır, evleri ve bedenleri ayrı olsa da. Facirler ise birbirlerini aldatıcıdırlar. Evleri ve bedenleri toplu olsa da. Ve birbirleriyle mücadele ederler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Allah uğrunda birbirine muhabbet eden kimseler, Onun gölgesinden başka gölge olmıyan günde, O'nun Arş-ı Alasının gölgesindedirler. Kendilerine nurdan kürsüler kurulur. Onların Rableri ile olan meclislerine, Peygamberler, sıddıklar ve şehidler bile imrenirler.
Ravi: Hz. Muaz İbni Cebel (r.a.)

7. Allah yolunda birbirlerini sevenler, arşın gölgesinden başka gölge olmıyan o günde, arşın gölgesindedirler. Nurdan minberler üzerinde. Onların mekanlarına Nebiler ve Sıddıklar gıpta ederler.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

8. Allah yolunda muhabbet edenler, Arşı Ala etrafında yakuttan kürsüler üzerinde olurlar.
Ravi: Hz. Ebû Eyyüb (r.a.)

9. Cumaya erken gelen kimse deve kurban eden gibidir. Bunu takiben gelen sığır kurban eden gibi, bunu takiben gelen ise koyun kurban etmiş gibidir. İmam minbere orutduğunda defter kapanır ve melekler hutbeyi dinlemeye otururlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Müttekiler efendilerdir. Alimler ve fakihler de kılavuzlardır. Ve bunlardan misak (ahid) alınmıştır. Bunların meclislerinde oturmak berekettir. Yüzlerine bakmak ise nurdur.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

11. Müttekiler efendi, fakihler kılavuzdur. Onların meclisinde oturmak insanın nurunu ziyade eder. İlminden istifade edilen bir alim, bin abidden efdaldir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Kocası ölen kadın renkli ve süslü elbise giymez. Ziynet de takmaz, kına sürmez ve sürme çekmez. (İddeti bitene kadar. Hamile değilse 4 ay 10 gün.)
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

13. Seferde namazı tamam kılan, hazerde eksik kılan gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Meclisler emanettir. Sırrı ifşa edilmez. Üç meclis müstesna: Haram kan akıtılması konuşulan meclis, Haram fercin helal sayıldığı meclis ve helal olmıyan malın helal sayıldığı meclis.

Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 233
1. Meclisler emanettir. Bir müminin bir mümine çirkin bir şey götürmesi yakışmaz.
Ravi: Hz. Usame İbni Zeyd (r.a.)

2. Meclis üçtür. Ğânim, Sâlim ve Şâhip, Ğânim, zikredendir. O ganimet kazanır. Mecliste zikirde bulunur veya zikir meclisinde bulunur. Sâlim, mecliste sükut ederek salim olan kimsedir. (Yalan yanlış söz ederek zarara girmemiş) Şâhip ise, batıl şeylere dalıp zarara uğrıyan kimsedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Meclis ehli üçtür. Ğânim, Sâlim ve Şâhip. Ğânime gelince; Allah'ı zikreden. Sâlime gelince; sükut eden. Şâhip ise, batıla dalandır.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

4. Mücahid o kimsedir ki, Allah'ın Zatı uğrunda nefsiyle mücadele eder.
Ravi: Hz. Fudale İbni Ubeyd (r.a.)

5. Fisebilillah cihadda bulunan kimse, Allah (z.c.hz) lerince tekeffül edilmiş kimsedir. Ya mağfiretine ve rahmetine derhal kavuşturur veya ecir ve ganimetle yerine sağ-salim gelir gönderir. Mücahid fisebilillahın misali, gündüz oruçlu gece kâim olan kimsenin misalidir. Seferden dönünceye kadar böyle devam eder.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. İhramlı kimse "izar" bulamazsa don giyer. Nalın bulamazsa mesh giyer (Koncu ve topuğu kesilmiş olarak)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Kocasından talak talebeden ve kocasından izinsiz başını alıp giden kadınlar, münafıklardır.
Ravi: Hz. Eş'as (r.a.)

8. Müdebber (sahibi öldükten sonra azad olacak olan köle) satılmaz da hediye de verilmez. O terekenin üçte birinden hür kılınır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Medine taybedir. Onun yol ve geçitlerinden hiçbiri yoktur ki, orada kılıcını çekmiş melekler bulunmasın. Onlar Medine'ye Deccal'ı ebediyen sokmazlar.
Ravi: Hz. Fatıma binti Kays (r.anha)

10. Medine de Mekke gibi Arz-ı Haramdır. Kur'an-ı Kerim'i Hz. Muhammed (s.a.v) e inzal eden Zata yemin ederim ki, her bir geçidini melekler tutmuştur, şeytandan korurlar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Medine Mekke'den efdaldir. (Peygamberimizin bulunduğu mevki dünya üzerinde en faziletli yerdir.)
Ravi: Hz. Rafi İbni Hüdaye (r.a.)

12. Medine, İslamın kubbesi, imanın evidir. Hicret yeridir ve helal ile haramın hazırlandığı yerdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Medine Benim hicret ettiğim yerdir. Arzda yatacağım yerdir. Ümmetim üzerine komşularıma (ensara) yardım borçtur. Kebairden sakındıkları müddetçe. Kim bunu yapmazsa Allah ona Cehennem ehlinin irinlerinden akan sudan içirir ve onu perişan eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Kadın avrettir ve dışarı çıkınca şeytan onu gözler. Kadının Allah'a en yakın olduğu zaman ise evinin en derin yerinde olduğu vakittir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

15. Kadın kocasının bütün hakkını ödemedikçe Allah'ın hakkın ödemiş olmaz. Ve kocası onu, deve eğerinin üstünde iken de

istese men etmemesi icab eder.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

16. Kadın hamileliğinde, doğum yapıncaya ve çocuğu memeden keseceği güne kadar, Allah yolunda nöbet bekliyen kimse gibidir. Ve bunlar arasında ölürse ona şehid ecri vardır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

17. Kadın, hamile olduğunda, gündüz sâim, gece kâim ve Allah korkusu kendisinde galib olan bir mücahid sevabı hak eder. Onu ağrı tuttuğunda kendisine verilecek sevabı mahlukattan kimse bilemez. Bebeğin her emişinde ve soğurmasında bir can ihya etmiş gibi sevab alır. Ve sütten kestiğinde ise bir melek sırtını okşar ve: "Ha bir daha" der.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Avf (r.a.)

Sayfa: 234
1. Kadın beş vakit namazı kıldığı, bir ay orucu tuttuğu, kocasına itaat ettiği ve namusunu muhafaza ettiğinde, Cennetin hangi kapısından isterse oradan girer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Hastalık yeryüzünde Allah'ın kamçısıdır ve te'dibe müstehak kimse onunla uslandırılır.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

3. Hastanın günahları, ağacın yaprağının döküldüğü gibi dökülür.
Ravi: Hz. Halid İbni Abdillah (r.a.)

4. Zahireden yapılan içimliklerin hangisi olsa, sekir verdimi, haramdır. Beyazı da, kırmızısı da, siyahı da, yeşili de haramdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Kişi, dostunun dini üzerindedir. Senin kendisine tanıdığın hak ve saygıyı o sana tanımıyorsa, o adamla arkadaşlıkta hiç bir hayır yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. "Sual" (Allah'dan istemek) elini omuzların hizasına kaldırmak, "istiğfar" tek parmakla işaret, "ibtihal" (tazarru) ise elleri fazla uzatmaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Camiler Allah'ın evleridir ve müminler de Allah'ın ziyaretçileridir. Ziyaretçisine ikram etmesi, ziyaret edilen üzerine haktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. İsteme (dilencilik), insanın yüzünde tırmık yarası hasıl eder. Kim dilerse bu yarayı yüzünde bıraksın ve kim de dilerse dilenciliği terketsin. Ancak hükümetten hakkını istemek veya başka çıkar yol bulamadığı zaruret hali hariç.

Ravi: Hz. Semure (r.a.)

9. Camiler Allah'ın evleridir. Allah (z.c.hz)'leri cami kuşu olanların bedenen ve ruhen rahatını ve sırattan Cennete geçmesini tekeffül etmiştir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. Camiler, ahiret çarşılarından bir çarşıdır. Kim camiye girerse Allah'ın misafiridir. İkramı mağfiret, hediyesi de keramettir. Bakınız camilerde "Yayılmaya". Sormuşlar: "Yayılmak nasıl olur?" Dua ve Allah Tealaya meyil etmek (yılışmak)la olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Hastalık sebebiyle kanı gelen kadın, hayız günlerinde namazı terkeder. Fakat adet sayısı geçtikten sonra yıkanır, namaz kılar. Yalnız abdestini her namazda yeniden alır.
Ravi: Hz. Adiy İbni Sabit (r.a.)

12. Müstehaza (özür kanı gören kadın) her ayda hayız günlerinde namazı bırakır, hayzın bitiminde özür kanı devam etse de yıkanır, namaz kılar, orucunuda tutar. Lakin, her namaz vakti girince abdest alır. (Özürlü gibi)
Ravi: Hz. Adiy (r.a.)

13. Danışılan adam emindir. (Kendi olsa yapacak gibi akıl vermezse hiyanet etmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Danışılan adam emindir. İsterse akıl verir, isterse susar. İşaret ederse kendi yapacağı şekilde akıl versin.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

15. Mekir, hile ve hiyanet Cehennemdedir. Adamın kardeşine, kardeşi bilseydi hayra ulaşacağı veya bir kötülükten kurtulacağı şeyi söylememesi hiyanettendir. Denildi ki: "Ya Resulallah", birimiz nefsinde gizli olanı kardeşine izhar etsin mi?" Ona zararı ve faydası olmıyan hariç. (Sana zararı yok, ona faydası varsa

esirgemiyeceksin. Söyliyeceksin)
Ravi: Hz. Ebû Ubâde (r.a.)

Sayfa: 235
1. Sağdaki melek, soldaki melek üzerine emin (amir)dir. Bir sevab işlendiği zaman arkadaşına "Onu yaz" der. Günah işlendiği zaman ise ona "Bırak, yedi saat yazma. Olur da istiğfar eder."
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. İnsanlara karışıb da ezasına sabreden müslüman, insanlara karışmayıb ezalarına sabretmeyenden hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Müslüman müslümanın kardeşidir. Bir müslüman, kardeşine bir şey satar ve kusurunu bilip de söylemezse bu helal olmaz.
Ravi: H.z Ukbe İbni Amir (r.a.)

4. Müslümana (hayvan keserken) Allah'ın ismini söylemesi kafidir. Eğer keserken besmeleyi unutursa yerken söylesin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Müslüman, kabirde sual olunduğunda şöyle şehadet getirsin: "Eşhedü en la ilahe illallah ve enne Muhammeden Resulallah" ki bu Allah (z.c.hz) lerinin şu mealdeki "Allah, iman edenlere dünya hayatında da ahirette de o sabit sözlerinde daima sebat ihsan eder." Ayeti muktezasıdır.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

6. Müslüman, insanların dilinden ve elinden salim olduğu, mümin de insanların kanları ve malları üzerine emin olduğu kimsedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Müslüman, müslümanların dilinden ve elinden salim olduğu kimsedir. Muhacir de Allah'ın nehyettiği şeyi terkeden (Kendisinden uzaklaştıran) kimsedir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

8. Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona zulüm de etmez. Onu

tehlikeye de atmaz. Kim kardeşinin ihtiyacını görürse Allah da onun hacetini görür. Kim, müslümandan bir sıkıntıyı defederse, Allah da bu sebeble kıyamet gününün sıkıntılarından onu kurtarır. Kim de, müslümanın ayıbını örterse Allah da kıyamette onun ayıbını örter.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Müslünan müslümanın kardeşidir. Ona hıyanet isnad etmez. Yalan da isnad etmez. Ona lakayd kalmaz. Her müslümanın müslümanlar üzerine ırzı, malı ve kanı haramdır. Takva buradadır. (Kalbine işaret etti) Bir kimseye müslüman kardeşini tahkir etmesi şer olarak kafidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Müslüman Cuma günü ihramdadır. Namaz kılınca ihramdan çıkar. Eğer ikindiyi kılana kadar (camide) oturursa hac ve umre yapmış kimse gibi olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Müslümana ölüm geldiğinde azaları birbirini selamlar. Ve şöyle derler: "Selam sana. Sen benden, ben de senden kıyamete kadar ayrılıyoruz."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Müslümanlar, biri diğerlerine karşı bir tek el halindedir. Onların yakınındaki, uzaktakini müdafaa eder. Süratli olanı oturanı savunur. Kavisi de zayıfı korur.(Hepsi yekdiğerini korur)
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

13. Müslümanlar, biri diğerine karşı tek bir el gibidir. Kanları (kısas ve diyetleri) denktir. Onların en zaifi bile verilen ahdi yerine getirir. (Zimmet değişmez. Birdir) Müslüman, bir kafir karşılığında kısas edilmez. Eman verilmiş bir zımmi kafire karşı öldürülmez.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

14. Müslümanlar, Hakk'a (şeriata) uydukça, şartları üzerinde

sabittir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 236

1. Müslümanlar kardeştir. Kimsenin kimseye bir fazileti yoktur. Ancak takva hali hariç.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Habib (r.a.) babasından

2. Müslümanlar tek bir adam gibidir. Onun bir azası hasta olduğunda vücudun diğer azaları da müteessir olur.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

3. Müslümanlar şu üç şeyde ortakdır: Ot, ateş ve su,
Ravi: Muhacirlerden bir zattan

4. Müslümanlar şu üç şeyde ortaktır: Su, ot ve ateş, Bunların parası haramdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Karanlıkta mescidlere yürüyenler, Allah'ın rahmetine dalanların ta kendileridir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Cumalara yaya olarak yürümek günahların kefaretidir. Soğuk sabahlarda abdesti tamam almak ve namazdan sonra namazı gözlemek de öyledir.
Ravi: Hz. Nafi' İbni Cubeyr (r.a.)

7. Asa ile yürümek tevazudandır. O kimsenin her bir adımına bir sevab yazılır ve bin derece yükseltilir.
Ravi: Hz .ümmü Selem (r.a.)

8. Dünyadaki musibetler, hastalıklar ve hüzünler cezadır. (Karşılıktır)(Ahirette kefaret olup karşılığı hayır olan şeylerdendir.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Musibet, yüzlerin kararcağı günde sahibinin yüzünü ağartır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. İtikafta olan kime, günahları defeder ve kendisine bütün sevapları yapıyormuş gibi ecir verilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Maruf (iyilik) cennet kapılarındandır. Ve fena ölümü defeder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. İylik, ismi gibi iyidir. Ve dünyada iyilik adamı olan ahirette de iyilik ehli olur.
Ravi: Hz. İbni Şihab (r.a.)

13. İyiliğin hepsi sadakadır. Peygamber kelimelerinden olup, cahiliyet ehlinin tutunduğu söz "Haya etmezsen istediğini yap"tır.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

14. Malı uğrunda öldürülen şehiddir. Ehli iyali uğruna öldürülen şehiddir. Ve kendi canını müdafaa esnasında ölen de şehiddir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Adalet yapanlar kıyamet gününde nurdan minberler üzerinde, Allah'ın sağında bulunurlar. Allah'ın her iki tarafı sağdır. Ehli iyaline, evladına, hakimi bulunduğu sınıfa adalet yapanlar da öyle.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

16. Zinada devam eden adam putperest gibidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Riyada devam eden adam puta tapan gibidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. Melhametül kübra (büyük harb). Kostantaniyye'nin fethi ve Deccal'in çıkması yedi ay içinde olur.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

19. Mulk (idare) Kureyş'te, kadılık Ensar'da, müezzinlik

Habeş'te emanet Ezd (Yemen) kabilesindedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

20. Mehdi, Amcam Abbas 'ın sülalesindendir.
Ravi: Hz. Osman İbni Affan (r.a.)

21. Mehdi, benim Ehli Beytim'den ve evladı Fatımadandır.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

Sayfa: 237
1. Mehdi Bizdendir. Ey Ehli Beyt! Size müjdeler olsun. Allah (z.c.hz.)'leri onu bir gecede ihraz eder. (Olgunlaştırır.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Mehdi'nin ismi, İsmime, babasının ismi de Babamın ismine uyar.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Fisebilillah ata infak eden, elini sadaka hususunda açan gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hanzaliyye (r.a.)

4. Elbiseye isabet eden meni; tükürük ve sümük gibidir. Onu bir bez veya izhar otu ile silmen kafidir. (Bu Şafilerin delilidir. Hanefi mezhebinde kuru olacak)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Muhacirin ve Ensar, dünya ve ahirette birbirlerinin velileridir. Kureyşin fukarası (Tatlı dilli ve beşuş yüzlü) ile Sakifin azadlıları da dünya ve ahirette birbirlerinin velileridir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

6. Mahvedici şeyler üçtür: Kişinin kendini beğenmesi, kendisine boyun eğilen hasislik, sahibini esir eden heva.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Mizanlar Allah (z.c.hz) lerinin elindedir. Dilediği kavmi yükseltir, dilediği kavmi yere vurur. Adem oğlunun kalbi de Rahmanın parmaklarından iki parmağı arasındadır. Dilediği zaman (Hakdan) kaydırır, dilerse (Hak üzere) sabit kılar.
Ravi: Hz. Sem(r.a.) İbni Felek (r.a.)

8. (Her müslümana) ölüm ganimettir. Masiyet musibettir. Yoksulluk da rahatlıktır. (Ahiretçe hesabı yoktur, dünyada ise gailesi yok) Zenginlik ukubettir. Akıl Allah'ın hediyesi, cehalet dalalet, zulm nedamet, taat gözbebeğidir. Allah korkusundan

ağlamak ateşten kurtuluştur. Gülmek bedenin helakidir, günahtan tövbe eden hiç günahsız gibidir.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

9. Ölüm her müslümana kefarettir. (Ölüm acısı ile günahları siliniyor)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Ölüm mü'minin armağanı, altın ve gümüş ise münafıkın bahası ve Cehenneme azığıdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Ölü kendi üzerine ağlanılmakla kabirde azab görür.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

12. Ölü, dirinin şöyle diyerek ağlamasiyle azab görür: "Ey kolum kanadım, ey mededim yardımım, ey karım kazancım ve benzeri sözler." Ve ona (meleklerce): "Sen şöyleydin, sen şöyleydin" denilir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

13. Birinin ağlaması ile, ölününü üzerine kaynar su dökülür.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

14. Ölü, içinde öldüğü elbise ile baas olunur. (Elbise, amel diye de tefsir edilmiş, ekseriyetle kefeni ile denmiş)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

15. Pişman olan kimse, Allah'ın Rahmetini gözler, Kendini beğenen de Allah'ın gazabını bekler. Herkes Allah'ın huzuruna, ölümünden önce yaptığı amel ile gelir. Ve muhakkak ki amellerin sahipleri hatimelerine göre hüküm giyerler . Gece ile gündüz birer binektir. Ahirete iletme vasıtası olarak bunlara bininiz. (Ömrünüzden istifade edin) Zinhar tövbeyi geciktirmekten sakının. Allah (z.c.hz)'lerinin hilmine de mağrur olmayın (yaptığınız günahtan musibet gelmedi diye aldanmayın) Bilmiş olunuz ki, Cennet ile Cehennem, her birinize, nalınınızın

tasmasından daha yakındır. Kim zerre kadar hayır yaparsa onu görür. Kim de zerre kadar şer yaparsa onu görür.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 238
1. Pişmanlık tövbedir. (tövbeye sebebtir)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. İnsanlar hayır yaparlar. Mükafatları akıllarına göre verilir.
Ravi: Hz. Muaviye İbni Kurre (r.a.)

3. İnsanlar iki kişidir. Alim ve müteallim (Talebe). İkisi ecirde müsavidir. İnsanlardan bu ikisi arasındakilerde hiç bir hayır yoktur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. İnsanlar, tarak dişleri gibi müsavidir. Fazilet farkları, ancak ibadet farkları iledir. Sakın, kendisine verdiğin kıymeti sana vermiyenle arkadaş olma.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

5. Ölü arkasından ağlamayı san'at edinen kadınlar, ölümünden önce, tövbe etmezlerse, üzerlerinde katrandan gömlekler ve uyuzlu olarak haşrolunurlar.
Ravi: Hz. Ebû Malik (r.a.)

6. Abdestli olarak uyuyan kimse, gece ibadet eden ve gündüz oruç tutan kimse gibidir.
Ravi: Hz. Amr İbni Hureyre (r.a.)

7. Fisebilillah uyuyan (Allah hizmetinde iken) hiç bozmadan oruç tutan ve usanmadan kesiksiz gece ibadeti yapan kimse gibidir.
Ravi: Hz. Amr İbni Hureys (r.a.)

8. Cumada uyku veya uyuklama şeytandandır. Sizden birisi uyukladığı zaman yerini değiştirsin.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

9. Nebiler yüzyirmi dört bindir. Mürseller ise üçyüz onüçtür. Adem (a.s) Allah'la kelam eden bir Peygamberdir.

Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

10. Peygamberler ve Resuller, Cennet ehlinin efendileridir, şehidler ise ehli Cennetin rehberleridir. Hameli-i Kuran ise ehli Cennetin arifleridir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

11. Yıldızlar, gök elhi için emandır. Ehli Beytim de ümmetim için emandır.
Ravi: Hz. İyaz (r.a.)

12. Yıldızlar, arz ehli için, boğulmaktan emandır. Ehli Beytimde ümmetim için ihtilaftan emandır. Her hangi bir kabile ehli Beytime muhabbeti terkederse ihtilafa düşerler ve böylece şeytanın cemaatından olurlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Kadınlar zayıf yaratılmıştır ve avretlerdir. Onların avretlerini evlerle örtünüz. Zaaflarını da susmakla önleyiniz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Kabe'ye bakmak ibadettir. Ana babanın yüzüne bakmak ibadettir. Allah'ın kitabına bakmak da ibadettir.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

15. Şu üç şeye bakmak ibadettir; Ana babanın yüzüne bakmak, Kur'an'a bakmak, denize bakmak.
Ravi: Hz. Âişe (r.a.)

16. Nazar, iblisin zehirli oklarından biridir. Kim ki Allah korkusundan bu bakışı terkederse, Allah ona öyle bir iman ihsan eder ki, onun tadını kalbinde duyar.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

17. Allah'a şükrederlerse; hurma ve ağaç, sahiplerine ve onlardan sonra gelenlere berekettir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Hasan (r.a.)

Sayfa: 239

1. Adak iki türlüdür. Birisi Allah'a taat için olan adaktır ki o Allah içindir ve buna vefa lazımdır. Yapılmalıdır. Diğeri, Allah'a masiyet yolunda olan adaktır, o, şeytan içindir. Buna vefa yoktur. Böyle adak için yemin kefareti gibi kefaret vardır.
Ravi: Hz. İmran İbni Hüseyin (r.a.)

2. Allah'ın yardımı, kulun sabrı ile bebaberdir. Derdin ferahlayıp açılmasıda musibetle beraberdir. Muhakkak ki her güçlükle beraber bir kolaylık vardır. Muhakkak ki her güçlükle beraber bir kolaylık vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Nafakanın hepsi Allah yolundadır. Ancak, şu binalar için harcanan hariç. Onda hiç bir hayır yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Hac yolunda harcanan fisebilillah harcanan gibidir. Yedi yüz misli sayılır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

5. Nikah, Benim sünnetimdir. Kim ki Benim sünnetimi yapmazsa Benden değildir. Evlenin, Zira Ben, sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı iftihar ederim. Kim güç sahibi ise evlensin. Kim de bulamazsa oruç tutsun. Zira oruç onun için bir enemedir.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

6. Güzel niyet, sahibini cennete sokar. Güzel ahlak da sahibini cennete sokar. Ve güzel komşu da koşmusunu Cennete sokar. Birisi sordu: "Ya Resulallah, kendisi kötü (komşuluğu iyi) olsa da mı?" Evet sen istemesen de.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Niyet-i sadıka Arşa ilişiktir. Kul niyetinde sadık olursa Arş (sevincinden) hareket eder ve niyet sahibi mağfiret edilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Nil, Fırat, Dicle, Seyhun ve Ceyhun cennet nehirlerindendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Hicret iki türlüdür. Şehirlinin hicreti, bedevinin hicreti. Bedevi olanın vazifesi, çağrıldığında icabet eder ve emredilenlere de itaat eder. Şehirlinin hicretine gelince; o, ikisinden belası büyük ve mukafatı da daha büyük olanıdır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

10. Hicret iki türlüdür: İkisinden biri, senin günahları terketmendir. Diğeri ise Allah ve Resulüne hicret etmendir. Hicret, tövbenin kabulu devam ettikçe, kesilmez. Ve güneş garbtan doğuncaya kadar tövbe de makbul olmakta devam eder. Doğunca da, herkesin kalbi, içinde bulunduğu hal üzere mühürlenir ve insanlara amel kafi gelir. (İyi ise iyi, kötü ise kötü tarafa yazılır)
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Avf (r.a.)

11. Umera için hediye kabul etmek hiyanettir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. İmama hediye hiyanettir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Hediye, işitmeyi ve duyguyu giderir. (Hediye veren adamın kusuru görülmez, sözleri işitilmez olur.)
Ravi: Hz. İsmail İbni Malik (r.a.)

14. Hediye halîm'in bir gözünü kör eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Hediye, Allah tarafından güzel bir rızıktır. Sizden birisine hediye verildiğinde onu kabul etsin ve kendisi daha güzelini versin.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

16. Hediye, Allah'ın güzel rızıklarından biridir. Kim kabul ederse

Allah'dan kabul eder. Kim reddederse Allah'a karşı reddetmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Vitir her müslümana vacibtir. Kim dilerse yedi, beş, üç veya bir rekat yapsın. Kimin uykusu gelirse, imayla kılsın.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

Sayfa: 240

1. Vitir Bana farz, size nafile. Kurban Bana farz, size nafiledir. Cuma günü guslü de Bana farz, size nafiledir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Yalnızlık, fena arkadaştan hayırlı, iyi arkadaş ise yalnızlıktan hayırlıdır. İyi şey yazılması sükuttan hayırlı, sükut da şer yazılmasından hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

3. Evlat, kalbin semeresidir. (Göz nurudur) Ve o evlat korku, hasislik ve hüzün tevlid edicidir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Çocuk, döşek sahibinindir. Zinada mahrumiyet vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Evlat, Cennet reyhanındandır (rızıkdandır)
Ravi: Hz. Havle binti Hakim (r.a.)

6. Birinci günkü düğün yemeği (velime) borç ve haktır. İkinci günü iyidir. Üçüncü günkü gösteriş ve riyadır.
Ravi: Hz. Zuheyr (r.a.)

7. Düğün yemeği borçtur. Kim bu davete icabet etmezse Allah ve Resulune asi olur. Kim de davetsiz giderse, girerken hırsız olarak girer, çıkarken yağmacı çıkar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Sevgi de husumette miras olurlar.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

9. (Kur'an'daki) "Vürûd" (cehenneme) duhuldür. İyi olsun, kötü olsun ona girmiyen kalmaz. Yalnız mümine, serin ve selamet olur. Hz. İbrahim (a.s)'a (ateşin serin) olduğu gibi. Öyleki müminlerin soğukluğundan Cehennem bağırır (müminin nuru onu yener). Bundan sonra Allah, takva ehlini kurtarır, zalimleri

ise orada yüzüstü bırakır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Verâ (şüpheden kaçma) amelin seyyididir. Bir kimse de, masiyetle yalnız kaldığı zaman (kötülüğe fırsat bulduğu vakit) Allah'a isyandan onu alıkoyan bir verâ' yoksa, Allah o kimsenin amellerinden hiç bir şeye kıymet vermez. İnsanda Allah korkusu gizli ve aşikarede, iktisad fakirlik ve zenginlikte, adalet ise hoşnudluk ve gadapta olmalıdır. Agah olun ki, "mümin" nefsine hakim olan kimsedir. Ve kendisine hoş gördüğünü başkalarına da hoş görmelidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Verâlı adam, şüphe üzerine duraklıyan, hemen atılmıyan kimsedir.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

12. Vesvese imanın ta kendisidir. (İtikada gelir, boş eve hırsız gelmez, imanın alameti demektir)
Ravi: Hz. İbrahim (r.a.)

13. Namazda vesvese dindendir ve açık imandandır. Hemen hemen hiç bir mümini şaşmaz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 241

1. Veyl o beni İsraile ki, kendilerine iç yağı haram edildiğini halde onu alıp, satıp bedelini yiyorlar. İşte bunun gibi size de içki bedeli haramdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Yazık o kimseye ki, çoluğunu çocuğunu mal ile bırakıyor. Rabbinin huzuruna veballi (şerle) gidiyor.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Yetim kız, kendi nefsi hakkında muhayyer bırakılır. "Sükut ederse ikrardan sayılır. Eğer çekinirse onun üzerine cevaz yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Yukarı el aşağıdaki elden hayırlıdır. Efradı ailenden vermeye başla. Sadakanın yarısı varlıktan verilendir. (Sebebi gözü kalmış olmamak ve gözünde büyümemek). Kim ki (dünyevi hususta) istiğna ederse, Allah onu müstağni (ihtiyaçsız) kılar. Kim ki elini gözünü ötekinden berikinden çekerse Allah da ona iffet ihsan eder.(Gönül zenginliği ve afıflık nefisle mücadeleden olur)
Ravi: Hz. Hakim İbni Hizam (r.a.)

5. Yukarı el aşağıki elden hayırlıdır. Yukarı el infak edendir. Aşağıki el de istiyen eldir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Yed-i ülya (veren el) yed-i süfla (alan elden) hayırlıdır. Anana, babana kız kardeşine, erkek kardeşine sonra yakından yakına.
Ravi: Hz. Ebû Rimse (r.a.)

7. Kolaylık mübarek, çetinlik ise şumdur.
Ravi: Hz Said İbni Cubeyr (r.a.)

8. Yalan yere yemin nesli keser.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Din kardeşinin malını koparmak için yalan yere yemin nesli keser.
Ravi: Hz. Ebû Sevde (r.a.)

10. Yalan yere yemin malı harcar. Kazançta da bereket koymaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Aldatıcı yemin, malı götürür ve memleketleri harab bırakır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Yalan yere yemin memleketleri harab eder. Nüfusu azaltır. Bereketi keser.
Ravi: Hz. Namer (r.a.)

13. Yemin, ettirenin niyetine göredir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Yemin, seni arkadaşının tasdik edeceği şey üzere olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

15. Allah (z.c.hz) lerinin buyurduğu "Yevmi Mev'ud" arefe günüdür. "Şahid" de Cuma günüdür. Cumadan efdal bir güne, güneş ne doğmuş, ne de batmıştır. Ve o günde öyle bir saat vardır ki, bir müslüman ona rastlar da Allah'a hayır dua ederse, muhakkak Allah onu kabul eder ve bir şeyden sığınırsa Allah onu ondan korur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

16. "Yevmi Mev'ud" kıyamet günüdür. "Yevmi Meşhud" arefe günüdür. "Şahid" de Cuma günüdür. Cuma'dan efdal bir güne güneş ne doğmuş ne de batmıştır. Ve o günde öyle bir saat vardır ki , bir müslüman ona rastlar da Allah'a hayır dua ederse muhakkak Allah onu kabul eder ve birşeyden sığınırsa Allah ondan onu korur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Bismillahirrahmanirrahim her kitabın anahtarıdır.
Ravi: Hz. Ebû Cafer (r.a.)

Sayfa: 242

1. Bismillahirrahmanirrahim. Bu mektub, "Allah'ın Resulü Hz. Muhammed (s.a.v) den Zuheyr ibni Ukeys oğullarınadır.) Selam, hidayete ittiba edenler üzerine olsun. Ben, kendisinden başka ilah olmıyan Allah'a hamd ettiğimi size ulaştırırım. Bundan sonra, muhakkak siz, Allah'dan başka ilah olmadığına şehadet ederseniz, namazı kılar, zekatı verir, müşrikleri terkederseniz ve ganimetlerden beşte bir olarak Peygamberin hissesini ve malın da iyisini verirseniz, o zaman siz Allah'ın ve Resulunun emanı ile emniyette olursunuz.
Ravi: Hz. Nemir İbni Tevleb (r.a.)

2. Tövbe kapısı açıktır. Güneş garbden doğuncaya kadar kapanmaz.
Ravi: Hz. Safvan (r.a.)

3. Rızık kapısı Arşa kadar açıktır. Allah kullarına rızıklarını, nafakaları mikdarınca indirir, az harcayana az, çok harcayana çok verilir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Cennette iki kapı dünya için açıktır. Abadan ve Kazvin, (İrandaki iki harb cephesidir)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. İki kapının ukubeti dünyada tacil edilmiştir: Hükümete karşı gelmek, anaya-babaya asi olmak.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ne kötü kuldur o kul ki, kibirlendi ve Cenabı Hakkı unuttu. Ne kötü kuldur o kul ki, cebbarlık yaptı, haddi aştı ve Yüce Cebbarı unuttu. Ne kötü kuldur o kul ki, unuttu, oyalandı ve kabri hatırlamadı, tuğyan etti ve nereden gelip gittiğini de unuttu. Ne kötü kuldur o kul ki, din ile dünyayı avladı. Ne kötü kuldur o kul ki, dinini de şüpheli şeylerle bozdu. Ne kötü kuldur o kul ki, kendine tamah hakimdir. Ne kötü kuldur o kul ki, nefis arzusu onu şaşırtır. Ve ne kötü kuldur o kul ki, hırs onu rezil eder.

Ravi: Hz. Esma Binti Umeys (r.a.)

7. Ne kötü yemektir o düğün yemeği ki, zenginler çağırılıp fıkaralar unutulur (men edilir). Düğüne (yemeğe) kim icabet etmezse Allah ve Resulune isyan etmiştir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

8. Ne kötü kuldur muhtekir ki, Allah narhı azaltınca üzülür, artırınca sevinir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

9. Ne kötü kavimdir o kavim ki, mümin onların arasında gizlenerek ve sakınarak dolaşır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Ne kötü kavimdir o kavim ki, allah için adaletle hareket etmez ve aralarında işlenen masiyete mani olmazlar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Ne kötü kavimdir o kavim ki, şüphelerle haramları helal sayarlar. Ne kötü kavimdir o kavim ki, maruf ile emir ve münkerden nehy etmezler.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Ne kötü evdir o hamam ki, avret örtülmez ve suyu da paklamaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.a.)

13. Ne kötü evdir hamam. Orada sesler yükselir ve avretler açılır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Ne kötü kavimdir o kavim ki, misafir kabul etmezler.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

Sayfa: 243

1. Beklemekte olduğunuz şu yedi şey için amellere müsaraat (acele) ediniz: Unutturucu fakirlik, Azdırıcı zenginlik. Hayatınızı ifsad edici hastalık, Bunaklık verici ihtiyarlık, Ani ölüm. Deccal ki o beklenen şerdir. Kıyamet ki hepsinden daha büyük ve daha dehşetlidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kapkaranlık gece parçaları gelmeden (fitnelerin zulmetinde nur temini için) amellerle müsaraat ediniz ki, o devirde insan sabah mümin olur, akşama kafir olarak ulaşır. Mümin olarak geceye girer. Kafir olarak sabaha çıkar. Ve o günün adamları dinini, dünyadan az bir şeye karşılık satarlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Altı şey gelmeden amellere müsaraat ediniz; Güneşin garbten doğuşu, duhan, dabbet-ül arz, deccal, ölüm (çokluğu) ve kıyamet.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Evlatlarınıza lakablar galebe etmeden onlara künye koymada isti'cal ediniz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Sadakayı erken verin. Zira bela, sadakayı çiğneyip geçmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Meşayiha (ihtiyarlara) tazim ediniz. Zira bu, Allah'a tazimden maduttur. Kim ki ihtiyarlara tazim ve onları tebcil etmezse Benden değildir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kişiye; değiştirmeye gücü yetmiyen bir münkeri gördüğü zaman, hiç değilse Allah'ın o münkeri sevmediğini bilmesi yeter. (Kalb ile buğz)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. Kişiye, kendisine parmakla işaret edilmesi, şer cihetinden kafidir. (Gerek din, gerekse dünyası cihetinden) meğer ki Allah koruya.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. İman itibariyle bir adama: "Rabbimin Allah, Resülümün Hz. Muhammed (s.a.v) ve dinimin islam oluşuna razıyım." demesi yetişir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Sizlerden birisine, namazını eda ettiğinde, elini dizi üzerine koyarak sağındakine: "Esselamü aleyküm ve rahmetullahi ve berekatuhu" demesi ve solundakine de ayni şeyi söylemesi kafidir.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

11. Ashabıma (fitne olarak) katil kafidir.
Ravi: Hz. Ebû Malik (r.a.)

12. Dua eden adama şöyle söylemesi yeterlidir: "Allahümmeğfirlî verhamnî ve edhilnil Cenneh." (Allahdan mağfiret, rahmet ve cennet istemesi)
Ravi: Hz. Saib İbni Yezid (r.a.)

13. Mizanda en ağır gelen şu beş kelime: "Subhanellahi Velhamdülillahi velâ ilâhe illallâhu vallahu ekber" ve kendinden evvel ölen salih evlad sebebiyle beklediği ecir, gıpta edilen şeylerdendir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

14. İnsanların hasisi, selamı esirgeyendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Evlerinizi günlük, yavşak, kekik, gelin çiceği gibi kokulu otlarla rayihalandırın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. (Ashabdan biri "Cehennemden ne ile korunayım" diye sormuştu) Buyuruldu ki: Göz yaşı ile. Zira Allah korkusundan ağlayan gözü, ateş yemez.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

1. Benden evvelki bütün Peygamberlere şunlar emrolunmuştur: "Helaldan başka bir şey yeme, iyiklikten başka bir şey yapma."
Ravi: Hz. Ümmü Abdullah (r.a.)

2. Yün giymek, mü'minlerin fakirleri ile oturmak, merkebe binmek, davarını sağmak kibirden beraettir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Anaya babaya ihsan, ömrü artırır. Yalan, rızkı azaltır. Dua kazayı geri çevirir. Allah Tealanın mahlukatı hakkında kaza takdiri vardır. Bunlar: Muhdes kaza ve nafiz (kati) kaza. Peygamberlerin ulemaya iki derece üstünlüğü vardır. Ulemanın ise şuhedaya bir derece üstünlüğü vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Zekatını ödeyen, misafir ağırlayan, şiddete uğrayan ve acze düşene yardım eden, hasislikten beridir.
Ravi: Hz. Halid İbni Zeyd (r.a.)

5. Haccın mebrur olmasına sebeb olan şeyler; yemek yedirmek ve güzel sohbet etmektir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Mümin kadının iyiliği, yetmiş sıddık ameline bedeldir. Bir facire kadının fücuru da bin facirenin ameline bedeldir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Bu ümmeti, Allah katında kıymet, dinde temekkün (mekan tutmak), rifat, Allah'ın yardımı ve dünyaya tasarruf (hakimiyet) ile müjdele. Kim ahiret amelini dünya için yaparsa, onun için ahirette nasip yoktur.
Ravi: Hz. Ubey (r.a.)

8. Karanlıkta camilere yürümekte olanları, kıyamette tam bir nur ile tebşir eyle.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

9. Karanlıkta mescidlere gidenlere, kıyamette nurdan kürsülerle müjde et. İnsanları dehşet alır, onları almaz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Karanlıkta namaza gidenleri, kıyamet gününde önlerinde, sağlarında, sollarında zahir olan nur ile tebşir et.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

11. İnsanları tebşir et ki: "La ilahe illallahu vahdehu la şerikeleh" diyene (kanaatında olana) Cennet vacib olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Allah, Nuh (a.s)'ı kırk yaşında Peygamber kıldı. Dokuzyüz elli sene kavmi arasında davette bulundu. Ve altmış sene de tufandan sonra yaşadı, insanlar çoğalıncaya ve yayılıncaya kadar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 245
1. Hz. Musa (a.s) ehli için koyun gütmekte iken Peygamber oldu. Bende ehlim için Ciyad'da koyun güderken Peygamber oldum.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Ben ve kıyamet- şehadet parmağı ile orta parmağını işaret ederek- şöyle iki parmak gibi yakın iken gönderildim.
Ravi: Hz. . Enes (r.a.)

3. Ben kıyametin önü sıra kılıçla baas olundum. Taki şeriki olmayan Allah'ın yalnız kendisine ibadet edile. Rızkım, mızrağımın gölgesinde takdir kılınmıştır. Emrime muhalefet edene zillet ve aşağılık takdir edilmiştir. Kim ki, bir kavme benzemeye gayret ederse, o onlardandır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Ben davetçi ve tebliğci olarak gönderildim. Hidayeti verme meselesinde rolüm yok. (Hidayet Allah'tandır.) İblis de süsleyici, bezeyici olarak halk edildi. Aldanmakta dalalette payı yok.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Ben câmi' sözlerle baas olundum. Ve düşmanların gönlüne korku verilmekle yardım gördüm. Ben uykuda iken arzın hazinelerinin anahtarları getirilip önüme kondu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sekizbin Peygamberin akabinde baas olundum. Onların dört bini beni İsraildendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Ben iyi ahlakı tamamlamak için baas olundum.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah (z.c.hz)'leri Beni hidayet ve alemlere Rahmet olarak gönderdi. Ve Beni; çalgıları, eğlenceleri, cahiliyet işlerini ve putları mahvetmek için gönderdi. Rabbim, izzeti üzerine yemin

etti ki, kullarından bir kul dünyada içki içerse, ona kıyamet gününde muhakkak (Cennet) şarabını haram kılacak, kullarından bir kul da içkiyi terkederse Allah da ona muhakkak (Hazire-i Kudsünde) kendi yüce makamı yanında, Cennet şarabından içirecektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Allah (z.c.hz) leri Beni, geceleyin yürüttüğünde (Mirac)da Ye'cüc ve Me'cüc'e baas etti. Ben de onları Allah'ın dinine ve ibadetine davet ettim. Bana icabetten yüz çevirdiler. Bunlar, Ademin evladından isyan edenler ve iblisin taifesi Cehennemdedirler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Müminin ağlaması yürekten, münafığın ağlaması kafadandır.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

11. Bulutlu günde ikindi namazını erken kılın. Zira ikindi namazını bırakanın ameli mahvolur.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

12. (Akrâ, Peygamberimiz (s.a.v)'e "hac her sene mi veya bir hac mı? diye sordu) Bir keredir. Fazlasını yapmak nafiledir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Benden bir ayet (veya hadis) olsun tebliğ edin. Beni İsrailden de söyleyin. Yalnız Bana, bilerek yalan isnad eden kimse Cehennemde yerini hazırlasın.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

Sayfa: 246
1. Şam'da bir ev (hamam) vardır ki, müminlerin oraya peştemalsız girmeleri ve kadınların ise girmeleri herhalde haramdır.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

2. İçinde çocuk olmayan evin bereketi yoktur. Ve sirke bulunmayan evde de geçim darlığı olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Beyti Makdis (Kudüs) baas ve haşir yeridir. Oraya gidiniz ve namaz kılınız. Zira oradaki bir namaz, başka yerdeki bin namaz gibidir. Gidemezseniz, kandiline yağ yollayınız. Bunu yapan, oraya gidip de namaz kılmış gibi olur.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

4. Melhameyi kübra (büyük harbler) ile Konstantiniye'nin (Burada Roma kastedilmiştir) fethi arasında altı sene vardır. Yedinci de Mesih deccal çıkar.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büsr (r.a.)nhüma

5. Kul ile Cennet arasında yedi Akabe (yokuş) vardır. En ehveni ölümdür. En zoru da Allah (z.chz) lerinin huzurunda mazlumların kendisine yapıştığı, bir zalim mevkiinde bulunmaktır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Kıyametin önü sıra mesh (suret değişmesi) hazif (yere batmak), kazif (taş yağması) de vardır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Alim ile abid arasında yetmiş derece vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Yürümekte bulunduğum sırada semadan bir ses işittim. Bakışımı yukarı çevirdim. Hirada bana gelen melek, sema ile arz arasında bir kürsü üzerinde oturmuştu. Ondan korktum da

hemen geri döndüm. "Beni örtün, Beni örtün" dedim. Allah Teala: "Ey örtülere bürünen; kalk, korkut, Rabbına tekbir getir, elbiseni temizle, şirkten uzaklaş" mealindeki ayetleri nazil etti. Ondan sonra vahiyler hıfz olundu. Ve peşi peşi sıra geldi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Uyumakta iken Bana bir bardak süt verildi. O kadar içtim ki, tırnaklarımın ucuna kadar kandım. Fazlasını da Hz. Ömer (r.a)'a verdim. Dediler ki: "Ya Resulallah ne ile tabir ettin?" Buyurdu ki, ilimle.
Ravi: Hz. Hamza İbni Abdullah (r.a.)

10. Ben uykuda iken insanları bana arzolunurken gördüm. Onların üzerinde gömlekleri vardı. (Bunların) bazısı göğüslere kadardı. Bazısı daha aşağısına iniyordu. Ömer ibni Hattab ise üzerindeki gömleği yerlere sürülür halde Bana arzolundu. "Nasıl tabir ettin? Ya Resulallah" dediler. "Din" diye buyurdu.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Ben uyurken gördüm. Bir kitab amudu yüklenmiştim. Gidiyor zannettim, onu gözümle takib ettim. Baktım Şam'a götürülüyor. Bilmiş olun ki, fitne zamanında iman (İslamın direği) Şam'da olacaktır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

12. Hz. Eyyub (a.s) çıplak yıkanırken üstüne altından çekirge yağdı. Hz. Eyyüb (a.s) da onları toplamaya başladı. Rabbi tebareke ve Teala ona şöyle nida etti: "Ya Eyyüb! Ben seni, gördüğünden gani kılmamışmıydım?" O da "İzzetin Hakkı için evet, öyle, lakin ben Senin bereketine doyamam." buyurdu.
Ravi: Hz. Ebû Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 247
1. Ehli Cennet, nimetlerine dalmış halde iken kendilerine bir nur zahir olur. Başlarını kaldırınca görürler ki, Rab, üstlerinden kendilerini şereflendiriyor. Ve "Esselamü aleyküm ya ehli Cennet" diye buyuruyor. İşte bu, Allah Tealanın Kur'andaki "Selamün kavlen mirrabbirrahim" ayetindeki buyurmasıdır. Ondan sonra Allah onlara nazar eder, onlar da Allah'a nazar ederler. Ve Rablarına nazar ettikleri müddetçe, başka hiçbir nimete iltifat etmezler. Ta ki, Allah Tealanın temâşâsı kalkıp, nuru ve bereketi kalıncaya kadar.
Ravi: Hz Cabir (r.a.)

2. Ben uyku ile uyanıklık arasında iken iki melek geldi. Biri: "Bunun için bir temsil var, ona anlat" dedi. Diğeri de: "Bir Seyyid bir ev yaptı, ziyafeti için hazırladı. Bir münadi tayin etti. Burada Seyyid Allah, ev Cennet, ziyafet islam nimeti ve münadi de Hz. Muhammed (s.a.v)dir." dedi.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

3. Size benden sonra dört fitne gelecektir. Dördüncüsü geldiğinde kulağa birşey gitmez, göz görmez ve her tarafı fitne sarar. Ümmet, bir belaya mübtela olur, yılanın çöreklenmesi gibi. Öyle ki, onda ma'ruf inkar edilir, münker ise ma'ruf sayılır. Ve bu fitnede insanların bedeni öldüğü gibi kalbleri de ölür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Hac ile Umreyi bir biri peşine yapınız. Zira onları peşi sıra yapmak ömrü artırır. Fakr ü zarureti ve günahları ise, demirci ocağının madenin pasını alması gibi, giderir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Hac ve umreyi peşi peşi sıra yapın. Zira o ikisi fakirlik ve günahları, demirci ocağının, demir, altın ve gümüşün kirini giderdiği gibi giderir. Haccı mebrurun Cennetten başka karşılığı yoktur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Hz. Ebubekir (r.a)'ı melekler Cennete koşturarak götürürler. Sıddıklar ve peygamberlerle birlikte.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Ehli Cennetin zinetleri, abdest suyunun eriştiği abdest yerlerini bulur.
Ravi: Hz. Ebû Huseyin (r.a.)

8. Mahvolsun altın ve gümüş, "Ne biriktirelim" denildi. Buyurdu ki; Zâkir dil, şâkir kalb ve dinine yardımcı zevce.
Ravi: Sahabiden biri (r.a.)

9. Melekler Cuma günleri mescid kapılarına gönderilir, gelenleri sıra ile kaydederler. İmam minbere çıkınca defter kapanır.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Sen ister ağla, ister ağlama. Siz onu götürürken o, melaikenin kanatlarının gölgesi altında idi. (Hz. Cabir r.a'ın babası Abdullah şehid olunca, kız kardeşi çok ağlamış. Efendimiz de yukariki hadisi şerifi buyurmuştur.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

1. Cömerdin günahından uzak kalın. Zira Allah, o her düştükçe elinden tutar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Cömertin hatasından uzak kalın. Zira o düştükçe, Rahman onun elinden tutar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Cömerdin günahından, alimin hatasından ve adil hükümdarın satvetinden uzak durun. Zira onlardan biri her ne zaman düşerse, Allah Teala onun elini tutar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Allah (z.c.hz)'leri ümmetimden bir kimseyi, içinden geçen şeyi diline çıkarmadıkça ve yapmadıkça, bağışlar.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

5. Çocuğa, temyiz çağına geldiğinde namaz, kudret gelince oruç ve baliğ olunca da ceza vacip olur ve şahidlik yapabilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Cenazede para ile ağlıyanlar, kıyamet gününde, ehli Cehennemin iki tarafına, sağlarında bir saf ve sollarında bir saf olarak iki saf kılınır. Ve bunlar ehli Cehenneme karşı köpeklerin ürümesi gibi ürürler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Kabirleriniz için hazırlanın. Zira kabir günde yedi kere şöyle der: "Ey zaif Adem oğlu! Bana gelmeden önce hayatında kendine merhamet et ki, ben de sana acıyayım, ve benden sürura nail olasın"
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. İnsanları madenler halinde bulursunuz. Cahiliyette hayırlı olanları, eğer ilim sahibi olurlarsa, müslümanlıkta da hayırlı bulursunuz. Bu, hilafet meselesinde insanların en hayırlısını,

halife olmazdan evvel, halifeliği en istemiyende bulursunuz. Kıyamet gününde, Allah yanında insanların en şerlisi o kimsedir ki, iki yüzlüdür. Şunlara bir yüzle, onlara bir başka yüzle gider.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Gündüz melekleri ile gece melekleri sabah ile ikindi namazında buluşurlar. Gündüz melekleri çıktığında Aziz ve Celil olan Allah sorar: "Nereden geliyorsunuz?" (Melekler de) "Senin kullarının yanından sana geliyoruz. Biz onlara gittiğimizde kendilerini namazda bulduk. Biz Sana gelmek üzere ayrıldığımızda onları namazda bıraktık." derler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Siz kıyamet gününde ağızlarınız bağlı geleceksiniz. Orada evvela şahidlik yapacak olan insanların ayakları ve elleridir.
Ravi: Hz. Hakim İbni Muaviye (r.a.)

11. Denizin altında ateş, onun altında deniz ve denizin altında da yine ateş vardır
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

12. Kıyamet gününde, sizler yalınayak, başı açık ve sünnetsiz haşrolunacaksınız. Ilk giydirilecek olan Hz. Halil İbrahim (a.s)'dır. Allah (z.c.hz)'leri buyuracak ki: "Dostum İbrahim (a.s) giyinsin ki, insanlar onun fazlını bilsinler." Ondan sonra diğer insanlar, amelleri nisbetinde giyindirilirler.
Ravi: Hz. Muaviye'nin babası Hayde (r.a.)

1. Siz kabirden haşrolup yaya, sürünerek, binitli veya yüzüstü götürülürsünüz. Ve siz Allah'a ağızlarınız kapalı olarak arzolunacaksınız. Ve ilk olarak konuşacak, uyluğunuzdur.
Ravi: Hz. Muaviye İbni Hayde (r.a.)

2. Müminin armağanı ölümdür.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Oruçlunun hediyesi yağ ve kokulu tütsüdür.
Ravi: Hz. Esseyyid Hasan İbni Ali (r.anhüma)

4. Oruçlu ziyaretçinin armağanı sakalına koku sürünmek, elbisesini tütsülemek, kendine de koku sürmektir. Oruçlu, kadın olursa saçını taramaktır.
Ravi: Hz. Esseyyid Hasan İbni Ali (r.anhüma)

5. Melaikenin armağını, camilere tütsü koymaktır.
Ravi: Hz. Semira (r.a.)

6. Sadaka, üç kişiden helal (değer taşır) olur. Baş emir hükümdardan, akrabadan akrabaya, bir de zengin tacirden.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

7. Bir yerde size gaflet isabet ederse, yerinizi değiştirin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Dabbetülarz, beraberinde Hz. Süleyman (a.s)'ın mührü, Hz. Musa(a.s)'ın asası bulunduğu halde çıkar. Müminin asa ile yüzünü nurlandırır. Kafirinde mühürle burnunu mühürler. Öyleki, ziyafet ehli toplanırlar da biri diğerine bu, "ya mümin" bu "ya kafir" ve bu da "ya mümin" diye hitap edebilir olurlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Dişlerinizi hilalleyin. Bu nezafettir. Nezafette imana davet eder. İman da sahibini Cennete götürür.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Yemeğin akabinde hilallenin ve ağzınızı çalkalayın. Bu, sivri dişler ve azı dişleri için sıhhat vericidir.
Ravi: Hz. İmran İbni Huzay (r.a.)

11. Gamları, hemleri sadaka ile karşılayın. O zaman Allah (z.c.hz) leri sizden belayı defeder. Düşmanlarınıza karşı size yardım eder ve şiddet anlarında sizleri sabit kadem kılar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Tedavi olun. Zira Allah, hastalıkla beraber şifasını da vermiştir. Ancak ölüm ve ihtiyarlık müstesna.
Ravi: Hz. Usame İbni Şurayh (r.a.)

13. İnek sütü ile tedavi olun. Ümid ederim ki Allah (z.c.hz)'leri onda şifa bulundurur. Zira inek her ottan yer.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

14. Zatülcenpten kustu bahri (odi Hindi) ve zeytinyağı ile tedavi olun. (Odi Hindiyi dövüp, sıcak zeytinyağı ile karıştırıp onunla oğulur)
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

15. Cennete sürmeli ve sakalsız olarak, Yusuf (a.s) güzelliğinde, Eyüp (a.s) muhabbetinde ve otuz yaşında gençler olarak girersiniz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. Biliyormusunuz aslan kükrerken ne söylüyor? "Yarabbi beni ehli maruftan bir adama musalat etme" diyor.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Güneş, kıyamet günü bir mile kadar yaklaşır ve harareti de çok ziyade artar. Ve bu sebeble beyinler, taşlar üzerindeki tencerelerin kaynadığı gibi kaynar. Bu hararetten, ehli mahşer, hatalarına göre terlerler. Ve ter onlardan bazısının ayak topuğuna, bazısının bacağına, bazısının karnına kadar çıkar.

Bazısına ise ter, gem oluncaya kadar yükselir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

1. Yerin her tarafı kıyamette mahvolur. Yalnız, namaz kılınıp, secde edilen yerler hariç. Ve bu yerler de birbirine eklenir. (Üzerinde namaz kılanlara şefaat edecekler, vazifesi bitince, Cennete intikal ederler.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Cennetin kokusu beşyüz yıllık yerden duyulur. Bunu; yaptığını başa kakan, anaya-babaya asi olan ve içkiye idmanlı (devamlı) olan duyamaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Müminleri merhamet, muhabbet ve yardımlaşmada tek bir vücud gibi görürsün. Nasıl bir aza rahatsız olunca diğerlerini ateş ve uykusuzluk alırsa, bu da öyledir.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

4. Siz Bana kıyamette, abdest azaları nurlu bir halde geleceksiniz. Bu hal, yalnız ümmetimde görülür ve onların dışında hiçbir ümmete nasib olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir evde çöp olursa, o evde bereket kaldırılır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Vasiyeti terkeylemek; dünyada ayıp, ahirette de ateş ve lekedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Âmâya (âmâdır diye) selam vermemek, hıyanettir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Size, tutunduğunuz vakit, asla dalalete düşmeyeceğiniz şeyi bıraktım: Allahın kitabı Kur'an ve Ehli Beytim.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Dünyayı terketmek, sabırdan daha acıdır. Fi sebilillah kılıç

vurmaktan da şiddetlidir. Bir adam bunu yaparsa, Allah ona şehid sevabı verir. Dünyayı terketmek; az yemek ve doymayı azaltmak ve insanların senasından hoşlanmamaktır. Zira kim insanların övmesinden hoşlanırsa, dünyayı ve nimetlerini sevmiş olur. Kimin de Cennetin ebedi nimetleri hoşuna giderse, dünyayı ve insanların kendini övmesinden hoşlanmayı terketsin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

10. Evlen. İffetine iffet katarsın. Ancak, şu beş türlü kadını alma; "Şehbere, Lehbere, Nehbere, Haydere ve Lefut." Ey Allah'ın Resulü! Söylediğinden bir şey anlamadım" dendi. Buyurdu ki: Siz Arablar değilmisiniz? Şehbere, zayıf uzun boylu, Lehbere yüzsüz çakır, Nehbere hoşa gitmiyecek kadar kısa, Heydere koca karı, ve Lefut ise, senden başkasından çocuğu olan kadındır.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Haris (r.a.)

11. Mehir olarak, demirden bir yüzük mukabilinde olsa da yine evlen.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

12. Kadınlarla evlenin. Zira onlar mal getirir. (Nikah kısmet açar)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

13. Kız-oğlan-kız alınız. Onların ağızları tatlıdır. Çok çocuk yaparlar, aza da kanaat ederler.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

14. Evlenin. Ben sizin çokluğunuzla diğer ümmetlere karşı iftihar ederim. Hristiyanların rahipleri gibi olmayın.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 251

1. Evlenin, boşanmayın. Zira talaktan Arş-ı Ala titrer. (Etrafındaki melekler)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Evlenin. Muhabbetli ve çok çocuk yapan kadınla evlenin. Zira, Ben diğer ümmetlere karşı sizi çoğaltmak istiyorum.
Ravi: Hz. Makil İbni Yesar (r.a.)

3. Kadın, üç şeyi için nihaklanır: Malı için, güzelliği için, dini için. Dindar olan sana gerekir, eli toprak olasıca.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

4. Benden gök haberi soruyorsun. Halbuki tırnaklarını kuş tırnağı gibi bırakıyorsun ki, içinde cünüplük pislik ve kırıntıları var.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

5. Yetim kızın kendisine sorulur. Eğer susarsa, bu, kabul ediyor demektir. Şayet istemezse, artık onun nikahını yapmaya imkan yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Siz şöyle şehid olursunuz: Harpte ölmekle, taunla, suda boğulmakla, iç illetiyle, hamile iken ölmekle.
Ravi: Hz Ebu Bekir İbni Hafs (r.a.)

7. Sahur yiyin. Zira onda bereket vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Sahur yapın, bir yudum su ile de olsa. Allah'ın mağfireti, sahura kalkanlaradır.
Ravi: Hz. Ebû Suveyd (r.a.)

9. Bir lokma ve bir parça çorba ile de olsa sahur yapın. Zira o, bereket yemeğidir. Ve sizinle nasaranın orucunun arasında farktır.

Ravi: Hz. Meysere (r.a.)

10. Dinleyin, sizden de dinlerler. Sizden dinleyenlerden de dinlerler. (Bu suretle alem hidayet bulur)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Benim ismimle isimlenin. Amma künyemi kullanmayın. (Ebul Kasım künyesini)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Peygamberlerin isimleriyle isimlenin. Allah'ın en çok sevdiği isim, Abdullah ve Abdurrahim'dir. İsimlerin en doğrusu Haris ve Hemmamdır. En çirkini de Harp ve Mürredir. At besleyin. Onun sağrı ve gerdanından okyaşın. Klade yapın (Boğazını sıkmayacak bir şey takın) Ayakları beyaz doru at veya ayağı beyaz yağız at alın.
Ravi: Hz. Ebû Vehb (r.a.)

13. Musafaha edin. Zira bu, içerden düşmanlığı çıkarır. Hediyeleşin. Zira hediye, aradan kini kaldırır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Fakihlerinize ve abidlerinize danışın. Şahsi fikir ile amel etmeyiniz. (Hz. Ali r.a sormuş: Hakkında açık bir emir veya yasak bulamadığımız bir iş gelip çattığında ne yapalım.?)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

15. Tasadduk et.Sağlamken, hasisken (hayatı severken) , fakirlikten korkarken, Canın gırtlağına gelesiye kadar bırakma. O zaman malım filanın, malım filanın dersin. Halbuki o mal, sen istemesen de onlarındır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Bir hurma da olsa sadaka verin. Zira, açlığı örter, günahı söndürür. Suyun ateşi söndürmesi gibi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Sadaka verin. Zira sizlerden biri bir lokma veya bir şey verirse, o şey, verdiği adamın eline geçmeden, Aziz ve Celil olan Allah'ın eline gider de, onu, sizlerden birinin bir tayı veya deve yavrusunu büyüttüğü gibi büyütür ve onu kıyamette kendisine verir.(Uyanık adamlar sadakayı hürmetle verir. Allah'a verdiğini bilerek.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sadaka verin. Zira sadakada Cehennemden azatlık vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Sadaka veriniz ve hastalarınızı sadaka ile tedavi edin. Sadaka, her türlü hastalığı ve belaları defeder. Amellerinizi ve hasenatınızı artırır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Sadaka verin. Bir gün gelir ki, insan sadaka vermek için dolaşır, verecek adam bulamaz, Sadaka vermek istediği kimse, "Dün gelse idin alırdım. Ama bu gün ona ihtiyacım" yok der.
Ravi: Hz. Harise (r.a.)

6. Sadaka verin ey kadınlar. Zira sizin çoğunuz cehennem odunudur. Muhakkak ki sizler ekseriyetle şikayet edersiniz ve erkeklerinize küfran-ı nimette bulunursunuz. (Resulallah, bir bayram namazında kadınlara böyle hitap etmiştir)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Sizin arkadaşınızı kabir sıktı. Ve öyle sıktı ki, ondan birisi kurtulsaydı, muhakkak ki Sa'ad kurtulurdu. Sonra da Allah onu açtı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Yemek yedirmek ve tanıdığına da tanımadığına da selam vermektir. (Bir kimse Peygamberimize islamiyetin ne türlüsü iyi? diye sormuştu)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

9. Bir damla kan üzerinde bulunursa, iadesi lazımdır(namazın)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Hududları (cezaları) aranızda affedin. Zira bir had Bana ulaşırsa, onu uygulamak vacib olur.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.) dedesinden

11. Halka vaazı devam ettirin ve vaizi dinleyin. Bu, Allah'ın sevdiği dini en ziyade kuvvetlendiren bir husustur. Allah yolunda kınanmaktan da korkmayın. Ve ancak, divanına toplanacağınız Cenabı Haktan korkun.
Ravi: Hz. Ubeyd İbni Sahr (r.a.)

12. Cami kapılarında ayakkabılarınıza bakın (pislik var mı diye)
Ravi: Hz . İbni Ömer (r.a.)

13. Kur'an'a dikkat edin. Nefsim yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, Kur'an'ın insanların kalbinden çekilmesi o kadar çabuktur ki, bu, devenin ipinden kurtulmasından da daha kolay olur.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

14. Mekke'ye (hacca) gitmekte acele ediniz. Zira hiç biriniz başına ne hastalık veya ne iş gelecek önceden bilemez. (Ne mani çıkacağı bilinmez.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Kalbler, bir hasır dokusundaki çubuklar gibi fitnelere maruz kalır. Öyle ki, hangi kalbe bir fitne sinerse, orada bir siyah leke hasıl olur. Hangi kalb de o fitneyi reddederse, orada beyaz bir nokta hasıl olur. Öyle ki kalb, beyaz bir bez misali bembeyaz olur. Ve yerler, gökler durdukça ona fitne zarar veremez. Diğer

bulanık kalb ise, siyah bir taş gibidir. Yamuk veya ters bir bardağa benzer. Böyle kalb maruf tanımaz, bilmez. Münkeri yadırgamaz. Bildiği, ancak hevasının hükmettiği şeylerdir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 253
1. Ameller, Pazartesi ve Perşembe günleri Allah'a arzolunur. Cuma günleri de Peygamberlere, ana-babaya, soya-sopa arzolunur. İyi amelle onlar ferahlanır, ve yüzlerinin parlaklığı artar. Öyle ise Allah'tan korkun da ölülerinizi üzmeyin.
Ravi: Hz. Abdul Gafur (r.a.) dedesinden

2. Ameller Pazartesi ve Perşembe günleri arzolunur. O günlerde Ben oruçlu iken amelimin arzedilmesini severim.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Adem oğlunun amelleri her Pazartesi ve Perşembe günü arzolunur. Allah, merhamet edenlere merhamet, mağfiret dileyenlere de mağfiret eder. Yalnız, dargın olanları, kinleri ile başbaşa bırakır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. (Allah'ın rızasını kazandıracak işler yapmak suretiyle) kendinizi Allah'a arzedin. Zira, Aziz ve Celil olan Allah'ın rahmet esintileri vardır. Umulur ki, onlardan birisi size isabet eder de bir daha şekavet görmezsiniz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bilin ki, Ben Allah'ın mü'minlere hediyesiyim. (Hidayetle gönderilmişim) Bir kavmi (müminleri) yükseltmeye, diğerlerini ise (müşrikleri) yere vurmaya memur edilmiştim.
Ravi: Hz. Ma'bed İbni Halid (r.a.)

6. İlimden istediğiniz kadar öğrenin. Öğrendiğinizle amel edemezseniz, Allah, o ilimle sizi asla faydalandırmaz.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. Kur'an-ı öğrenin ve onu başkalarına da öğretin. Feraizi de öğrenin ve onu da insanlara öğretin. Muhakkak ki Ben, dünyadan gidiciyim. İlim de gidicidir. Ve öyle bir zaman gelecektir ki, iki vâris, aralarındaki davayı halledecek adam dahi bulamayacaktır.

Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. İlim öğrenin. Onunla sekînet ve vakarı da öğrenin. İlim öğrendiğiniz zata karşı da saygılı olun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Kur'an-ı öğrenin. Onu yatmadan önce de okuyun. Şüphe yok ki, Kur'an-ı öğrenip okuyan ve tatbik eden, içi misk dolu bir dağarcık misalidir. Öyle ki kokusu her yere yayılır. Bilip te okumadan uyuyan ise, içi misk dolu, fakaz ağzı bağlı ve kokusu dışarıya sızmıyan bir dağarcık misalidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kur'an-ı öğrenin ve okuyun. Muhakkak ki Allah, sizin her okuduğunuz harfe karşılık on sevab verecektir. Amma Ben, elif-lam-mim bir harfdir demiyorum.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. Kur'an-ı okuyun. Onu güzel okuyun. Tahkim edin, ona sahip olun, hüzünle okuyun. Muhammed'in (s.a.v) nefsi kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, insanların kalblerinden onun gidişi, hamile devenin ipinden boşanmasından daha süratlidir.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

12. İleride Kur'an-ı dünya için öğrenecek olanlar gelmeden önce, siz Kur'an-ı okuyun ve o sebeple cenneti talep edin. Bilin ki Kur'an-ı şu üç kişi öğrenir: Kur'an-ı öğrenmek için öğrenen, Kur'an-ı geçim kaynağı yapan ve bir de Allah için okuyan.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Kur'an-ı öğrenin, okuyun ve kolayınıza gelen yerleri okuyun. Muhammed'in (s.a.v) nefsi yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, onun unutulup gitmesi, bağlı devenin ipinden kurtulmasından daha çabuk olur. Öğrenin, bilin ki, kim bir gecede elli ayet okursa, o, gafiller listesine yazılmaz. Kim gecede yüz ayet okursa, abidler arasına yazılır. Kim gecede ikiyüz ayet okursa, ondan Kur'an davacı olmaz. Gecede beşyüz

ila bin ayet okuyanlar ise, kendilerine cennette büyük makamlar ihsan edilmiş olarak sabahlar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 254
1. Yakîni, Kur'an-ı öğrendiğiniz gibi, öğrenin ve Benim onu öğrendiğim gibi biliniz. (Yakin, görüyormuş gibi bilmek. Asıl iman budur)
Ravi: Hz. Serr İbni Yezid (r.a.)

2. İlimden istediğiniz kadar öğrenin. Vallahi onunla amel etmedikçe, ilim toplamakla ecir kazanamazsınız.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Neseb ilminden, en az soyunuzu tanıyacak kadar öğrenin. Onları ziyaret etmek için bu kafidir. Arabcadan da, Kur'an-ı doğru okuyub anlıyacak kadar öğrenin. Bu yeter. Heyet ilminden de hiç olmazsa, kara ve deniz karanlıklarında, yolunuzu bulacak kadar öğrenin. Bu da yeter.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Kur'an-ı öğrenin ve ğarâibini taleb edin. Onun ğarâibi, feraizdir (Miras ilmi). Feraiz onun hududlarıdır. Hududu da helal, haram, muhkem, müteşabih ve kıssalarıdır. Helalini helal, haramını haram kabul edin. Muhkemiyle amel edin. Müteşabihine inanın, kıssalardan da ibret alın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Nişan atmayı öğrenin. Kur'an-ı da öğrenin. Müminin en hayırlı zamanı, Allah'ı zikrettiği zamandır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. İlim kalkmadan önce ilmi öğrenin. Zira sizden hiç biriniz, yanındakine ne zaman muhtaç olacağını bilemez. Size ilim öğrenmek gerekir. Ve yapmacıklardan, bid'at yapmaktan, bir şeyi fazla eşelemekten de sakının. Ve size eskiye, esas köklere bakmayı tavsiye ederim.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. İlim öğrenin. Zira Allah için öğrenmek insana haşyet verir. Onu taleb etmek ibadettir. Onu müzakere tesbihtir. Ve ondan

bahsetmek te cihaddır.(Deylemi'de ilaveten: Bilmiyene onu öğretmek sadakadır. Ehline bezletmek yakınlıktır. Zira o helalin ve haramın alamet yeridir. Cennet yolunun nurlanmış işaretleridir. Yalnızlık arkadaşı, vahşette enisi, halvetle konuşanı, darda ve genişlikte delili, düşmanlara karşı silahı, dostlar yanında zineti, gariplikte yakınıdır. Allah, onunla bir kısım kavmi yükseltir de Cennette önder kılar.)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

8. Allah'a "Cübbül Hüzün" (Hüzün kuyusu) den istiaze edin. Dediler ki: "Cübbül Hüzün nedir Ya Resulallah?" Buyurdu ki, Cehennemde bir vadidir ki, Cehennem, her gün dört yüz defa ondan Allah'a sığınır. Oraya en çok, amellerle mürailik yapan, alimler girer. Muhakkak ki alimlerin Allaha en sevimsiz olanı, Emirleri ziyaret edenleridir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Hicretten itibaren 60 senesinin başındaki büyük hadiseden ve sübyanın başa geçmesinden Allah'a sığının.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Allah'a sığının: Belanın zorlamasından, şekavetin erişmesinden, kaderin fena olmasından ve düşmanın sevinmesinden.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Devamlı ikamet yerinizdeki kötü komşudan Allah'a sığının. Zira, çöldeki komşu senden ayrılır gider.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Fakirlikten, yoksulluğa düşmekten, zilletten, hor olmaktan, zulmetmekten, zulme uğramaktan Allah'a sığının.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Abdestin vesvesesinden Allah'a sığının.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Nifak huşu'undan Allah'a sığının, Bu, bedeni huşuda, kalbi nifakta demektir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Allah'a sığının: Tamah edilmiyecek yerde ve şeyde tamah etmekten, ar ve ayıp olacak şeye düşürecek tamahtan ve hali, tamaha çevirecek tamahtan (olmayacak şeyi istemekten)
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

7. Okumuşların öğünmesinden Allah'a sığının. Onlarınki zalimlerin övünmesinden daha fenadır. Ve, öğünen alimden, Allah'a daha sevimsiz bir kimse yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Cehennemden, kabir azabından, deccal fitnesinden ve ölüm ve hayatın fitnesinden Allah'a sığının.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Gök kapıları gece yarısında açılır ve bir münadi şöyle nida eder: "Var mı dua eden, duası kabul edilsin.Var mı istiyen, isteği

verilsin. Var mı belaya uğrayan, belası kalksın." Ve o zamanda dua eden hiç bir müslüman yoktur ki, duası kabul edilmesin. Yalnız, zina yapılmasına önayak olan kadın veya çok öşür alan (haksız olarak müstesna)
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

10. Cennet kapıları Pazartesi ve Perşembe günleri açılır. Ve Allah (z.c.hz) leri kendisine hiç bir şeyi şirk koşmayan her müslüman kula, o iki günde mağfiret eder. Ancak, kardeşiyle araları gılli gışli olanlar mağfiret edilmez ve şöyle denilir: "Şu ikisinin araları düzelene kadar onları bırakın"
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Ramazanda Cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır. Şeytanlar bağlanır ve her gece bir münadi şöyle nida eder: "Ey hayır sahibi, hayrını yap. Ve ey şer sahibi, biraz geri dur."
Ravi: Hz. Ukbe İbni Ferkad (r.a.)

12. Allah'ın masnuatını (yarattıklarını) bir saat tefekkür etmek, bir gece ibadet etmekten daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Her şey hakkında tefekkür edin. Fakat Allah (z.c.hz)'nin Zatı hususunda tefekkür etmeyin. Zira, kürsi ile yedinci kat gök arasında yedi bin perde vardır. Ve Allah'ın şanı (manevi makamı) bunların üstündedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Allah'ın nimetleri hususunda (her şeyi) tefekkür edin. Yalnız Allah (z.c.hz)'lerinin Zatını tefekkür etmeyin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 256
1. Allah (z.c.hz)'lerinin mahlukatını tefekkür edin. Allah'ın Zatını tefekkür etmeyin. Yoksa helak olursunuz.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. Mahlukatını tefekkür edin. Yaradanı tefekkür etmeyin. Zira Onu hakkıyla bilmeye sizin gücünüz yetmez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Sana nefsin fetva verir. Elini göğsüne koy. O, helali görürse sükunete erişir. Haramda ise muzdarip olur. Sana şüphe veren şeyden kaç, Müftü fetva verse de. Muhakkak ki mü'min küçüğü, büyüğe düşmek korkusundan dolayı bırakır.
Ravi: Hz. Osman İbni Ata (r.a.)

4. Ümmetim yetmiş fırkaya ayrılır. En fenası umuru diniyye hususunda kendi fikirleriyle hüküm verir de, haramı helal, helali haram sayarlar.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

5. İnsanın cemaatle kıldığı namaz, yalnız kıldığı namaza göre, yirmibeş derece efdaldir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Yahudilerle mukâtele eder ve onlara musallat olursunuz. Öyle durum olur ki, onlardan biri bir taşın arkasına gizlendiğinde, taş şöyle der: "Ey Allah'ın kulu, şu arkamdaki yahudidir. Onu öldür."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Benim için şu altı şeyi deruhde edin, Bende size Cenneti deruhde edeyim: Sizden biri konuşursa yalan söylemesin. Vaad ettiğini yapsın. Emanet edildiğinde ona hiyanet etmesin. Gözüne sahip olsun. Eline sahip olsun ve bacak arasına hakim olsun.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Eceller Şaban'dan Şaban'a tesbit edilir. Öyle olur ki, bir kimse evlenir, çocuğu olur. Halbuki künyesi ölüler defterindedir.

Ravi: Hz. Osman İbni Muhammed (r.a.)

9. Hırsızın eli, çeyrek altın ve daha fazla çaldığında, kesilir. (On dirhem)
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

10. Allah (z.c.hz)'lerine, ehli masiyete buğz etmek suretiyle yaklaşın. Ve kendilerini asık suratla karşılayın. Allah (z.c.hz)'lerinin rızasını, onları kızdırmakta arayın ve kendilerinden uzaklaştırarak Allah'a yaklaşın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. (Cuma günü) mescidin kapısına melaike oturur. Ve imam minbere çıkıncaya kadar gelen cemaati yazarlar. İmam minbere çıkınca sahifeler kapatılır. Kalemler kaldırılır ve melekler cemaat için şöyle söylerler: "Allahım, eğer hasta ise ona şifa ver. Eğer sapıtmışsa ona hidayet ver. Eğer fakirse onu zengin kıl."
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

12. Deyiniz ki: "Allahım: Kulun ve Resulun Muhammed (s.a.v) senden neyi istedi ise, bizde Senden onu isteriz. Kulun ve Resulun Muhammed (s.av.) Sana neden sığındı ise biz de ondan sığınıırız."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Kıyamet yaklaştığında yıldırımlar çok olur. Öyle ki, bir adam kavmine gelir de şöyle der: "Dün aranızda kime yıldırım isabet etti?" Cevap verirler: "Falan, falan ve filana yıldırım çarptı."
Ravi: Hz Ebu Said (r.a.)

Sayfa: 257
1. İyiliğin tamamı, aşikarede yaptığın ameli gizlide yapmandır.
Ravi: Hz. Ebû Amir El Eşari (r.a.)

2. Ribat (gözcülük ve kalbini gözetmek) kırk gündür. Bir kimse, bir şey satmadan, satınalmadan, kötü bir şey yapmadan (dünya işlerinden zaruri olanın dışında) kırk gün gözcülük ederse, anadan doğduğu gibi günahlarından temizlenir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Tam bir selamlama, el tutup musafaha etmekle olur. (Dört elle)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. İslamiyetinizin tamamlanması, zekatınızı vermekle olur.
Ravi: Hz. Naciye İbni Hars (r.a.)

5. Nimetin tamamı, Cennete girmek ve Cehennemden kurtulmaktadır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Kıyamet gününde Azameti Kibriyadan arz serili kalır ve bu arzda hiç kimseye ayağını bastığı yerden fazla bir yer düşmez. İlk çağrılacak Ben olurum. Ve Cebrail (a.s)'ı, Allah (z.c.hz)'lerinin sağında ayakta bulurum. Hayır Vallahi, nefsim yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki Cebrail (a.s) bu hadiseden önce Allah'ı görmedi. Ben derim ki: "Yarabbi Bu Bana geldi de senin tarafından Bana gönderildiğini söyledi." Cebrail ise o sırada sükut eder. Aziz ve Celil olan Allah buyurur ki: "Doğru söyledi. Ben onu Sana hacetin için gönderdim." Ben derim ki: "Yarabbi, Ben bir takım kullar bıraktım ki, çeşitli beldelerde Sana ibadet ettiler. Ve Seni vadilerde zikrettiler. Şimdi Senin nezdinden getireceğim cevaba intizar ediyorlar." Allah buyurur ki: "Ben onlar hususunda seni mahcub etmiyeceğim." İşte bu teminat, Allah Tealanın: "Umulur ki Rabbın Seni Makam-ı Mahmud'a eriştirir." Mealindeki kavlinde buyurduğu "Makam-ı Mahmud'un" ifadesidir.

Ravi: Hz Ali İbni Hüseyin (r.a.)

7. Allah yolunda cihaddan ve Onun sözlerini tasdikten başka hiç bir şeyin kendisini evinden çıkarmadığı ve Onun yolunda cihad eden kimse için Allah Teala şu hususu tekeffül etti; Ya o kimseyi (şehid olarak) Cennete dahil edecek, yahudda çıkmış olduğu evine ganimet ve derecelere nail ederek (gazi olarak) döndürecek.
Ravi: Hz .Ebu Said (r.a.)

8. Arkadaşın senin için güçlüğe katlandı. Yemek yaptı. Sen de "oruçluyum" diyorsun. Ye, sonra yerine bir gün tut. (Nafile oruçta) (Gönül gözetmek, müslümanlıkta, başta gelen işlerdendir.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Kıyamet günü Ümmetler yetmişe tamamlanır. Biz, en sonuncusu ve en hayırlısı oluruz.
Ravi: Hz. Bekr İbni Hakim (r.a.)

10. Ümmetimde zelzeleler olur. Öyle ki, bu zelzelelerden onbin, yirmi bin, otuz bin kişi ölür. Allah, bu ölümü muttakilere öğüt, müminlere rahmet kafirlere ise azab kılar.
Ravi: Hz. Urve İbni Ruveym (r.a.).

11. Aranızda "Nübüvvet", Allah'ın istediği kadar sürer. Sonra onu, (Peygamberliği) kaldırmayı istediği zaman da kaldırır. Sonra, Allah'ın sürmesini murad ettiği kadar (otuz sene) "Nübüvvet yolunda halifelik" gelir. Sonra kaldırmayı istediği zaman onu kaldırır. Ve Allah'ın murad ettiği kadar devam eden "Şiddetli bir meliklik" idaresi gelir. Sonra, onu da kaldırmayı istediği zaman kaldırır. Sonra, "zorba bir idare" gelir. Sonra da "Nübüvvet yolu üzere bir hilafet" gelir. (Mehdi (a.s)ın zuhuru)
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

1. Ashabım için bir hatadır vaki olur. Allah (z.c.hz)'leri onların Benimle olan alakasından dolayı kendilerini mağfiret eder.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Hanefiyye (r.a.)

2. Kıyametin önü sıra öyle günler olur ki, ilim kaldırılır. Cehil iner ve hercümerç ve ölüm çoğalır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

3. Sizinle beni Esfer arasında sulh olur. Sonra onlar, muahedeyi bozarlar ve on iki bin kişilik, seksen fırkalık bir kuvvetle üzerinize yürürler. (Amik ovası hadisesi)
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

4. Dört fitne olacak: Kan mübah kılınacak, Kan ve mal mübah olacak, Kan, mal ve ırz mübah kılınacak ve dördüncüsü ise deccal fitnesi olacaktır.
Ravi: Hz. İmran İbni Husayn (r.a.)

5. Deccalin önü sıra hud'alı seneler olur ki; yağmur çok yağar, fakat nebat az our. Sadıkler tekzib olunur, yalancılar ise tasdik olunur. Haine itimad edilir, emin ise hain addedilir. Ve "Rüveybiza" söz sahibi olur. Denildi ki: "Ya Resulallah, Rüveybiza nedir?" Buyurdu ki, Kendisine itimad olunmayan ve kıymet verilmeyen kimselerdir.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

6. İnsanlar arasında ihtilaf ve tefrika olacak. Şu ve arkadaşları Hak üzerinde olacaklar. (Hz. Aliyi kastedierek)
Ravi: Hz. Kaab İbni Ucre (r.a.)

7. Altı hal vardır ki onlar vaki olduğunda ölümü temenni edebilirsiniz: Sefihlerin beyliği, Hükmün para ile satılması, Kanın istihlaf edilmesi, Zaptiyenin çoğalması, Akrabalığın kesilmesi, Kur'an-ı Kerim'i eğlence yapanların çoğalması ve Onun musiki yerine dinlenilmesi. Öyle ki, adamı mihraba, nağme dinlemek için geçirirler. Halbuki o adamın fıkıhtan haberi bile yoktur. İşte

bu durumlarda ölümü istemekte haklı olursunuz.
Ravi: Hz . Abis el Gıfari (r.a.)

8. İlimde, birbirinize nâsih olun ve birbirinizden bir şey gizlemeyin. Zira, ilimde hiyanet, malda hiyanetten eşeddir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Lohusa kadın kırk gece bekler. Bundan önce temizlik görürse, temiz hükmü giyer. Kırk gün geçerse özürlü addedilir. Yıkanır ve namaza devam eder. Kan fazla gelirse, her namaza bir abdest alır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.anhüma)

10. Gökten yardım, zahmete göre, ve sabır da musibete göre iner.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Kadın, şu dört şeyi için nikahlanır: Malı, Asaleti, Güzelliği ve Dini. Elin toprak olası, sen din sahibine bak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Olanca kuvvetinizle temizlenin. Zira Allah (z.c.hz)'leri islamiyeti nezafet üzere tesis etmiştir. Ve Cennete ancak nazif girer.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

Sayfa: 259

1. Birbirinize hediye verin ki, muhabbetiniz artsın. Ve hicret edin ki, evlatlarınızı şerefe vâris edesiniz. Kerim adamların kusurlarına da bakmayın.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

2. Birbirinize hediye verin. Zira hediye, dostluğu artırır. Ve gıllı gışi giderir.
Ravi: Hz. Ümmü Hakim (r.a.)

3. İlim öğrendiğinize karşı da, öğrettiğinize karşı da mütevazi olun. Ulemanın cebabirinden (zorlayıca) olmayın. Yoksa cehliniz ilminizi söndürür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Tevazu edin ve fıkara ile hem meclis olun. Böylece, Allah'ın indinde kıymetiniz olur. Ve kibirden çıkarsınız.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Allah uğrunda ikişer ikişer kardeş olun.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Uveym (r.a.)

6. Abdest al, yıka, uyu, sabaha gusl edebilirsin. (Sabah namazını kaçırmayacak bir şekilde.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Mehirlerinizde kolaylık gösterin. Zira, adam kadına fazla mehir verirse, nefsinde, bu sebeble bir adavet meydana gelebilir.
Ravi: Hz İbni Ebi Habib (r.a.)

8. Şu üç şey bir adamda olursa, onların sebebiyle o kimse, imanın tatlılığını bulur: Allah ve Resulünü herşeyden ziyade seviyor olmak. Bir adamı Allah rızası için sevmek. Allah kendisini küfürden kurtardıktan sonra, küfre dönmekten, ateşe düşmek kadar korkmak. İşte bu kimse imanın tatlılığının farkına varır.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Üç dua red olmaz: Babanın evladına duası, oruçlunun duası ve misafirin duası.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Şu üç şey her şeye şifadır, yalnız ölüme yoktur: Sinameki, kimyon (üçüncüsünü ravi unutmuş)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Şu üç şey imanın esasındandır: "La ilahe illallah" diyenden el çekmek. Biz bunu diyene bir günahı sebebiyle, küfür isnad edemeyiz ve bir amelinden dolayı da islamiyetten çıkaramayız. "Cihad" Bu, Allah (z.c.hz) lerinin Beni baas etmesinden itibaren, deccal ile olan harbine kadar devam edecektir. Cihada alimin adaleti de, zalimin zulmu de mani olamaz. (Yani başımızdakier zalim. Ben onun bayrağı altında harp edemem yok) "Kaderin hepsine" (Hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna)" iman etmek.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Şu üç şey ümmetimden ayrılmaz: Soy-sopla iftihar, ölü arkasından bağırıp çağırmak, yıldızdan yağmur beklemek. (Yıldızın vaziyetinden yağmur beklemek)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Üç şey vardır ki, onları yapmak, kimseye helal olmaz: Bir kimsenin, bir kavme imam olduğu halde duayı kendisine tahsis etmesi. Bunu yaparsa hiyanet etmiş olur. Bir evin içerisine müsaadesiz bakmak. Destursuz eve girmek gibi olur. İdrar sıkıştırırken, hafiflemedikçe namaz kılmak.
Ravi: Hz. Yezid İbni Surayh (r.a.)

Sayfa: 260
1. Şu üç şey men olunmaz: Su, ot ve ateş.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Şu üç şeyi bir kimse yaparsa, zararı kendine aittir; Hükümete isyan, hile, ahdini bozmak.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Şu üç şey üzerine yemin ederim: Sakadan dolayı asla mal eksilmez. (Hayrı, bereketi) ÖYLE İSE SADAKA VERİN: Af etmek; Bir kimse uğradığı zulümden dolayı Allah (z.c.hz)lerinin rızasını umarak af ederse, Allah onu, bu sebeble, dünya ve ahirette aziz eder. Öşle ise af edin ki, Allah da izzetinizi artırsın. Bir kimse kendine isteme kapısını açarsa, ondan dolayı, Allah da ona fakirlik kapısını açar. (Mümkünse kimse kimseden bir şey istemek sevdasına kapılmasın. Bunu içni en koyusu, istemekle servet temin etmektir.)
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Avf (r.a.)

4. Ümmetimin üzerine üç şeyden korkarım: Yıldızlardan yağmur bekleme, sultanın zulmü, kaderi tezkib.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

5. Üç şey cefadandır: ayakta bevl etmek, namazı bitirmeden alnının toprağını silmek, secdede üfürmek. (Cefa, yaklaşmasını isterken uzaklaşmaktadır.)
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

6. Üç şey Arşa yapışmıştır: Akrabalık: "Yarabbi, sana sığınmışım. Kesilmiyeyim" der. Emanet: "Yarabbi, sana sığınmışım. Senden korkan kimse tarafından hiyanet görmeyeyim" der. Nimete şükür: "Yarabbi, sana sığınmışım, küfrana uğramayayım" der.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

7. Şu üç şey oruçlunun orucunu bozmaz: Hacamat, istifra, ihtilam.

Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Üç şey cahiliyet işlerindendir ki, müslümanları bırakmaz: Yağmuru yıldızlardan aramak. Nesebde taan etmek veya hor görmek, ölü peşinden sesli ağlamak.
Ravi: Hz. Mus'ab (r.a.)

9. Üç şeyin şakası da, ciddisi de sahihdir: Nikah, talak , talaktan dönmek.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Üç şey vardır ki, ciddisi de ciddi, şakası da ciddidir. Talak, nikah, köle azad etmek.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Şu üç şey helak edici, şu üç şey kurtarıcı, şu üç şey derece, şu üç şey de keffarettir. Denildi ki: "Ya Resulallah, helak ediciler nedir? Buyurdu ki: Hakim olan hasislik, tabi olan heva ve adamın kendini beğenmesi. Denildi ki: "Kurtarıcılar nedir?" Buyurdu: Gizli ve aşikarede Allah'dan korkmak, fakirlik ve zenginlikte itidal üzere bulunmak, gazabta ve rızada adalet üzere olmak. Denildi ki; "Keffaret nelerdir?" Buyurdu ki: "Mescide gitmek, namazdan sonra namazı beklemek, şiddetli soğukta ve soğuk bir günde hakkı ile abdest almak, (Derecata gelince: yemek yedirmek, selamı aşikare etmek, insanlar uykuda iken gece namazı kılmak.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 261
1. Üç şey vefa hazinesidir! Hastalığı gizlemek, musibeti gizlemek, sadakayı gizlemek.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Üç şey bir adamda olmazsa o, ne Bendendir, ne de Allah'dan! Cahilin cehlini karşılayacak olan Hilm, Halk ile geçim temin eden güzel ahlak, insanı masiyetten men edecek verağ.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Üç şey iyilik hazinesidir! Hastalığı gizlemek, musibeti gizlemek, sadakayı gizlemek, Allah buyurur ki: "Kulumu bir bela ve hastalığa düçar ettiğimde sabreder ve ziyaretçilerine şikayet etmezse, ona, iyileştiğinde etinden iyi et, kanından iyi kan veririm. Böylece ya onu hastalık kaydından azad eder, günahsız kılarım, ya da ölürse rahmetime sahip ederim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Üç şey hakkında insanlardan hiç kimseye ihmal yoktur! Ana-babaya iyilik etmek; ister müslüman, ister kafir olsun. Ahde vefa etmek; ister müslüman, ister kafir olsun. Emanete vefa; ister müslüman, ister kafir olsun.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Bir üç, bir üç daha, bir üç daha. Birinci üçe gelince: Üç zümreye yemin olmaz. Üç zümre melundur, Üç zümre de vardır ki, onlar hususunda şüphe ederim. Kendilerinde yemin olmıyan üçe gelince; Evladın babasına yemini, kadının kocasına yemini, kölenin efendisine yemini olmaz. Mel'unlara geince: Ana-Babaya lanet eden melundur. Allah'tan gayrisi için kurban kesen melundur. Arazinin hudud işaretlerini değiştiren de melundur. Hakkında şüphe ettiklerime gelince: Uzeyr (a.s) bilmem Peygamberdir, bilmem değil. Tubba mel'un oldu mu olmadı mı bilmem. (Sonradan müslüman olmuş) "Had"ler, sahibine kefaret olur mu olmaz mı bilmem. (Sonradan kefaret olmuş)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Üç şey kardeşinin muhabbetini celbeder: Mülaki olduğunda ona selam vermen, meclislerde ona yer açman, kendisini en çok hoşlandığı ismi ile çağırman.
Ravi: Hz. Osman İbni Talha (r.a.)

7. Üç şeyde bereket vardır: Müddetli alış-veriş, mukaraza (ödünç almak ve vermek), Ev için buğdayı arpaya karıştırmak, satmak için değil.
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.)

8. Şu üç duanın kabul edileceğinden şüphe yoktur: Ana-babanın evladına duası, yolcunun duası, mazlumun duası.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 262
1. Şu üç şey imandandır: Darlıkta infak etmek, rast geldiği müslümana selam vermek, kendi aleyhinde de olsa adaleti gütmek.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

2. Bir adam şu üç şeyi toplarsa, iman hasletlerini toplamış olur: Darlıkta infak, rast geldiği müslümana selam, kendi aleyhinde de olsa adaleti gütme.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

3. Şu üç şey bir adamda olursa, sevabı hak eder ve imanı tekmil eder: İnsanlarla iyi geçim temin eden güzel ahlak, Allah'ın haramlarından onu alıkoyan verağ, cahilin cehlini karşılayan hilim.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Şu üç şey, kişinin iman ahlakındandır: Gazablandığı zaman, gazabı onu batıla sevketmez. Hoşnut olduğu zaman hoşnutluğu onu haktan ayırmaz, iktidar sahibi olduğu halde, iktidarı, onu harama sevketmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Üç şey vardır ki onlar veya onlardan biri kimde varsa, o kimse, dilediği kadar huril-iyn ile evlendirilir. Gizli ve can çekici bir emaneti, Aziz ve Celil olan Allah korkusundan, iç etmeyip sahibine ödemek, katili affetmek, her namazdan sonra on kere "Kulhuvallahu ehad"i okumak.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Şu üç şey ortaya çıktıktan sonra, evvelden iman etmemiş veya imanından hayır kazanmamış bir kimseye, imanı fayda vermez. Güneşin garbdan doğması, deccal ve dabbetül-arz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Bir kimse şu üç şeyi yaparsa imanın tadını tatar: Yalnız Allah'a kul olur ve "La ilahe illallah" der, gönül hoşluğu ile

zekatını verir, şöyle ki: yaşlısını, zayıfını, hastasını, adisini değil, fakat malın ortasından verir. Muhakkak ki Allah, onun en güzelini sizden istemez. Lakin, en kötüsünü de emretmemiştir. Nefsini tezkiye eder. Denildi ki, "Nefsi tezkiye ne demektir?" Buyurdu ki: "Kişinin nerede olursa olsun, Allah'ın kendisi ile beraber olduğunu bilmesidir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Muaviye (r.a.)

8. Üç şey bir adamda olursa Allah (z.c.hz)'leri onu himayesine alır ve onu Cennetine sokar: (Onun ayıbını, kusurunu örter.) Zayıfa rıfk ile muamele etmek, anaya-babaya şefkat göstermek, köleye iyi muamele etmek.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Şu üç şey reddedilmez: Yastık (minder), koku ve süt.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Üç şey vardır ki, insan, kıyamet gününe o vasıflarla gelmezse, ona bir şey (mükafat) yoktur: Kendisini Allah'ın haramından men edecek verağ, halk ile iyi geçinecek ahlak, sefihin cehaletini karşılayacak hilim.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

11. Üç şey vardır ki, kimde üçü veya biri bulunmazsa, amelinden hiç bir şey ona fayda vermez: Kendisini, Allah'ın bildirdiği günahlardan alıkoyan takva, insanlarla iyi geçinmeyi sağlıyan güzel ahlak, sefihi karşılayan hilim.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Şu üç şey bir kimsede olursa halis münafıktır: Konuştuğunda yalan söyler, itimad edildiğinde, emanete hiyanet eder, vaad edince vaadinde durmaz. Bir adam dedi ki: "İkisi gider de biri kalırsa?" Buyurdu ki; Onlardan bir şey kalırsa, ona da nifaktan bir şube vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Üç şey vardır ki, kul, onlarla dünya ve ahiret nimetlerine nail olur: Belaya sabır, kazaya rıza, bolluk ve rahatlıkta da dua.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Şu üç şeyi, Allah'a güvenerek ve ümid ederek yapan kimseye, Allah Teala yardımını ve onun işini bereketlendirmeyi vaad etmiştir: Allah'a dayanarak ve sevabını umarak köle azadı için say-ü gayret eden kimseye. Allah'tan sevab umarak ve Allah'a güvenerek evlenene, Allah'ın bereket vermesi ve yardım etmesi, Allah üzerine hak olur. Allah'a dayanarak ve sevab umarak ölü bir araziyi ihya edene de Allah'ın bereket vermesi ve yardım etmesi Allah üzerine hak olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Üç şey bana farz, size nafiledir. Vitir, Duha namazının iki rek'ati ve kurban kesme.
Ravi: Hz. İkrime (r.a.)

5. Üç şey kime verildi ise, Âli Davud'a verilen hikmet ona da verilmiş demektir: Öfke de ve cezada adalet, fakirlik ve zenginlikte itidal, gizli ve aşikarede Allah'tan korkmak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Üç şey (kimse) büyük belalardandır: İyiliği anlamıyan, kötülüğü affetmiyen amir, hayır gördüğünde örtbas eden, kusur gördüğünde yayan zalim, yanında bulunduğun müddetçe sana eziyet eden, yokluğunda sana hiyanet eden kadın (ailen)
Ravi: Hz. Fudale (r.a.)

7. Üç şey vardır ki, onlar kimde bulunursa, Allah onu kolay bir şekilde hesaba çeker. Ve Rahmeti ile Cennetine idhal eder: Mahrum edene ihsanda bulunmak, zulmedeni affetmek, uğramayanı arayıp sormak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Şu üç şey vardır ki, yapan mücrim olur (Allah (z.c.hz)'lerinin intikamına müstehak olur): Haksız yere bayrak çekenlere önayak olmak, Anaya babaya asi olmak, zalime yardımcı olmak için onunla beraber gezmek. Muhakkak ki bunları yapanlar cürüm işlemiştir. Ve Allah Teala şöyle buyurur: "Muhakkak Biz, mücrimlerden intikam alacağız."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

9. Şu üç husus müslümanın dünya saadetindendir: İyi komşu, geniş ev, uslu binek hayvanı.
Ravi: Hz. Nâfi' (r.a.)

10. Üç şey vardır ki, onlara devam eden Benim gerçek dostum, onları zayi eden de gerçek düşmanımdır: Namaz, oruç ve cenabetten gusul. (Üç imama göre terkeden kafirdir)
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

Sayfa: 264
1. Üç şey bir kimsede bulunursa o kimse "Ebdaller" (kırklardan)dır. Ki dünya ve dünya halkının kıvamı onlarladır. (Onların yüzü suyu hürmetine yaşarlar): Kazaya rıza, Allahın haram ettiği şeye sabır (dayanmak), Allahın hakkından ötürü gazab etmek. (Nefsin için pireye bile kızmayacaksın)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Üç şey Allah'ın Celalini tazimden maduttur: İslamiyette kocayan ihtiyara ikram, Kur'an hamiline ikram, ilim sahibine ikram.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Üç şey sünnettendir: Her imamın arkasında namaz kılmak ki, namazın sevabı sana, vebali onadır. Her emirle cihad ki, cihadın ecri sana, şerri ise onun üzerinedir. Ehli tevhidden her ölünün namazını kılmak, intihar etmiş de olsa
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Benden sonra ümmetim için üç şeyden korkarım: Hak ve hakikatı tanıdıktan sonra dalalete düşmek, dalalete düşürücü fitneler, boğazına ve cinsi şehvete düşmek.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Şu üç şey fitneye düşürücüdür: Güzel saç, güzel ses, güzel yüz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Şu üç şey kul için, öldükten sonra da câri kalır: Sadaka-i cariye, faydalı ilim, kendisinden sonra Allah'ı zikreden nesil.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Üç şeyin kararını Allah Teala evvelden verdi: Sakın sizden hiçbiriniz isyan etmesin.Zira, Allah teala şu mealde buyurur:"Ey insanlar! sizin isyanızın ancak kendi aleyhinizedir." Sakın biriniz hile yapmasın. Zira, Allah teala şu mealde buyurur: "Fena hile, ancak sahibine hüccet olur." Sakın hiçbiriniz ahdini bozmasın.

Zira Allah Teala şu mealde buyurur: "Kim ahdini bozarsa, ancak kendi nefsi üzerine bozmuştur."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Şu üç şeyden kula hesap sorulmaz: Gölgelendiği kamış barakadan, Belini doğrulttuğu bir parça ekmekten, Avretini örtecek kadar bir giyecekten.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

9. Oruçlu iken, kimse şu üç şeyi, sakın nefsine arzetmesin: Hamam, hacamat ve genç kadına bakmak
Ravi: Hz Hasan (r.a.)

10. Üç şey vardır ki, bunu ancak Ehli Cennet yapar: ilim peşinde olmak, ölülere merhametli olmak, fukarayı sevmek.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Üç şey kalbe kasvet tevlid eder. Yemeği sevmek, uykuyu sevmek ve rahatı sevmek.
Ravi: Hz. Âişe (r. anha)

12. Üç şey namazı tamamlar: Abdesti iyi almak, safları düzgün yapmak, imama uymak.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Eslem (r.a.)

Sayfa: 265
1. Üç kimse vardır ki, onlara hasta ziyareti yapılmaz: Göz ağrısı olan, diş ağrısı olan, çıban ağrısı olan.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Üç kimse vardır ki, onları yapanlara kıyamet gününde Allah konuşmaz, onlara bakmaz, onları tezkiye etmez ve onlar için elim bir azab vardır: İzarını sürümek, verdiği şeyi başa kakmak, malını yalan yere överek satmak.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

3. Üç şey bir adamda olursa, imanını kamilleştirmiş olur: Allah uğrunda yapacağı bir işte kınanmaktan korkmamak . Amelinden hiç bir şeyde gösteriş yapmamak. Kendisine iki iş arzedildiğinde ki birisi dünya, diğeri ahiret içindir; ahirete yarıyan işi, dünyaya yarıyana tercih etmek.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

4. Şu üç şeyi gördüğün zaman kıyametin kopması yakındır: Mamur yerler yıkılıp, harap yerler imar ediliyor. Maruf münker, münker maruf addediliyor. Deve yaprağa nasıl davranırsa, adam da emanete öyle davranıyor.
Ravi: Hz. Urve (r.a.)

5. Üç kimse vardır ki, Allah onların duasını reddetmez. Allah'ı çok zikreden kimse, mazlum, adil emir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Üç ses vardır ki, Allah (z.chz)'leri onlarla melaikeye övünür: Ezan, Aziz ve Celil olan Allah yolunda tekbir. Telbiyede sesi yükseltme. (Hacda Lebbeyk derken)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Üç kimse Allah (z.c.hz)'lerinin tekeffülündedir: Allah'ın mescidlerinden bir mescide giden adam. Allah yolunda gazaya çıkan adam. Hac için yola çıkan adam.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Üç kimseye, helal olmak şartı ile, yediklerinden dolayı hesap yoktur: İftar eden oruçlu, sahur yiyen, Allah yolunda gözcü.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Üç kimse vardır ki kendilerine bakılmaz ve sahip çıkılmaz: İzar ve ridasında Allah'ı izzet ve azametine rekabet yapan adam. Zira, Allah'ın ridası kibriya, izarı İzzettir. Allah (zc.hz)'lerinin uluhiyetinden şüphe eden adam ve Allah'ın Rahmetinden ümid kesen adam.
Ravi: Hz. Fudala İbni Ubeyd (r.a.)

10. Üç kimsenin kıyamet gününde hasmı Benim. Kimin de hasmı olursam, onun hali harap olur: Benim ismimle eman verdikten sonra gadreden kime, Hür bir adamı satıp, parasını yiyen kimse, bir adamı çalıştırıp faydalanan, sonra onun ücretini vermiyen kimse.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Misafirin, mes müddeti olarak, üç gün ve üç gece hakkı vardır. Mukim için ise bir gün bir gecedir. Bunu, uyku küçük ve büyük abdest bozmaz. Ancak cünüplük bozar.
Ravi: Hz. Safvan (r.a.)

1. Üç kimse, iblis ve iblisin taifasenin şerrinden korunurlar.: Allah'ı gece gündüz çok zikreden, Seherde istiğfar eden, Allah korkusundan dolayı ağlayan.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Üç kimse, kıyamette, Allah'ın gölgeliklerinden başka hiçbir gölgenin olmadığı günde Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde bulunacaktır: Nereye yönelse, Allah'ın kendisi ile olduğunu bilen adam. Bir kadının zina teklifini reddeden adam. Bir kimseyi, Allah'ın Celali için seven adam.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Üç kimsenin duası reddedilmez: Adil hükümdarın duası, oruçlunun iftara yakın duası, mazlumun duası. Bu duayı, Allah Tebareke ve Teala, bulutlardan öteye yükseltir. Gök kapılarını açar ve şöyle buyurur: "İzzetim ve Celalim Hakkı için mutlaka sana yardım edeceğim. İlerde de olsa."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Üç söz vardır ki, insan onları ihlasla söylerse Cennete girer: Rabbimin Allah oluşuna razıyım. Dinimin islam oluşuna razıyım. Hz. Muhammed (s.a.v)'in Peygamberim oluşuna razıyım. Dördüncü bir hususta, arz ve gök arasındakiler kadar fazilet vardır ki, o da Aziz ve Celil olan Allah yolunda cihaddır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Üç kimseye Allah kıyamette, Rahmet nazarı ile bakmaz; verdiğini başa kakan, izarını (elbisenin alt kısmı) kibirle uzatan, içkiye devam eden.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Üç kimseden yüz çevirebilirsin: Fıskı aşikar adam, zalim emir, sapık bidat sahibi.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

7. Üç adam vardır ki, Allah'a dua ederler, fakat duaları kabul

olmaz: Nikahı altındaki fena kadını boşamıyan, alacağına ve vereceğine şahid tutmıyan, sefih adama malını veren. Halbuki Allah Teala şu mealde buyurmuştur: "Malınızı sefihlere vermeyin."
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

8. Üç kimsenin namazı kabul olmaz: Kendisini istemedikleri halde bir kavme imam olan adamın, kocasını darıltarak geceleyen kadının, efendisinden kaçan kölenin.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Üç şey vardır ki, Adem oğlu bunlara mani olamaz: Bir şeyi fenaya yormak (uğursuz saymak), Sûi zanda bulunmak ve haset etmek. Uğursuz saymaktan seni, onu işlememek kurtarır. Sûi zandan seni, konuşmaman kurtarır. Hasedden seni, kardeşin için kötü şey istememen kurtarır.
Ravi: Hz. İsmail İbni Umeyye (r.a.)

10. Üç kimse Cennete hesapsız girecektir: Elbisesini yıkar amma, yerine giyeceği başka şeyi yoktur. İki tencere yemeği aynı anda bulunmaz, ailesinden içecek bir şey istediğinde "Hangisinden?" diye soracak durumda olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 267
1. Üç kimseye lanet ederim: Zalim emir, fıskı aşikare olan fasık, sünnetimi yıkan bidatçı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Allah, üç sınıfa lanet eder: Ana-babaya asi olana, bir kadınla kocasının arasını bozmaya koşana ve sonra o kadını alana, birbirine darılsınlar ve hasedleşsinler diye, bazı sözlerle iki müminin arasını açmaya koşan adama.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

3. Üç ses vardır ki, Allah onları sever: Horozların sesi, Kur'an okuyanların sesi, seherlerde istiğfar edenlerin sesi.
Ravi: Hz. Ümmü Muhammed Binti Zeyd İbni Sabit (r.a.).

4. Üç kişi için gökler, yer, gece, gündüz ve melekler istiğfar ederler: Alimler, talebeler ve cömertler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Üç kişiyi Cehennem ateşi yakmaz: Kocasına riayet eden kadın, anaya babaya hürmet eden evlat, kahırlı zevcinin kıskançlığına sabreden kadın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Üç kişiye dünya ve ahiret fitnesi dokunmaz: Kaderi teslim edene, yıldıza itibar etmiyene, sünnetimi iz be iz takip edene.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Üç kişi cehenneme girer: Dünya için harbe giren, ilmi ile amil olmıyan, çoluğuna, çocuğuna şöhret ve dünya zikri için bakan.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Üç kişiye Allah gazab eder: Tok iken yemek yiyen, uykusu yokken uyumaya yatan,sebebsiz yere gülen.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Üç kişi hürmeti kaybetmiştir: Fıskını ilan eden fasık, hevasına

uyan kimse ve zalim hükümdar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Üç kişiye hürmet olmaz: Cenazede para ile ağlıyan kadına hürmet yoktur. Onun kazancı da lanetlenmiştir. Şarkıcılara hürmet yoktur, malları bereketsizdir, kazançları da melundur. Bunları dost edinenler de (hoş gören de) melundur. Riba yiyenin de hürmeti yoktur. Onun malında da bereket yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Üç kimseye nimetlerden dolayı, sual olmaz: Yedirip içirip iftar edenden, sahur yemeği yiyenden, misafirle bebaber yiyen. Üç kimse de huysuzluğundan dolayı kınanmaz: Hasta, iftar edene kadar oruçlu, adil emir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Üç kişi vardır ki, Allah onlarla kıyamet gününde konuşmaz, Onları tezkiye etmez, Onlara rahmet nazarı ile bakmaz. Ve onlar için elim bir azab vardır: İhtiyarlıkta zina eden adam, çok yalan söyliyen hükümdar, kibirli olan dilenci.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Üç kişiye melaike hayır ile yaklaşmaz: Kafir ölüsüne, boyalı koku kullanan erkeğe, cünüb olana. Ancak, yemek veya uyumak istediğinde, cünüb olan kimse, namaz abdesti gibi abdest alırsa, o hariç.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

Sayfa: 268
1. Üç kişiye melaike yaklaşmaz: Sarhoş olana, boyalı koku sürene, hayız veya cünüb olana.
Ravi: H. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

2. Üç kişinin gözünü cehennem ateşi yakmaz: Allah yolunda kaybedilen göz, Allah yolunda nöbet bekliyerek geceleyen göz, Allah korkusundan yaş akıtan göz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Üç kişiye yardım etmek, Allah üzerine haktır: Allah yolunda mücahid, ödemek niyetiyle borçlanan mükatep köle (azad olmak için bağlantı yapmış) Nefsini korumak için evlenmek isteyen kimse.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Üç kimsenin hakkını, nifakı açık olan münafıktan başkası inkar edemez: İslamiyette kocayan kimse, adaletli hükümdar, hayır öğreten muallim.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Üç kişiye kıyamet gününde Allah, nazar etmez; onları tezkiye etmez ve onlar için elim bir azab vardır: Okuturken yetimi ezen hoca, ihtiyacı yok iken dilencilik yapan kimse, yaranmak için sultana dalkavukluk yapan adam.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Üç kime vardır ki senin Aziz ve Celil olan Rabbin, onlara icabet etmez: Viran eve gidip, misafir olan, yol ağzında konaklayan, hayvanını boşa salıverip, sonra bulunması için dua eden adam.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Aziz (r.a.)

7. Üç kişi vardır ki, kıyamet gününde misk tepeleri üzerindedirler. Ve evvelkilerle sonrakiler, onlara gıbta ederler: Hem Allah'ın hakkını, ve hem de efendisinin hakkını eda eden köle, kendisinden razı olunarak bir kavme imam olan adam.

Gece ve gündüz beş vakit için nida eden müezzin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Üç sınıf kimse, kıyamet gününde, siyah misk tepelerinde bulunacaktır. Kıyametin dehşeti bunları korkutmaz. Hesap onlara ulaşmaz. Taki Allah, insanlar arasındaki hesaplaşmayı bitirsin: Allah rızası için Kur'an okuyan ve cemaate imam olup, cemaatin de kendisinden memnun olduğu adam. Allah rızası ve Allah yoluna davet için mescidde ezan okuyan adam. Dünyada kölelikle ibtila kılındığı halde, bunun kendisini ahiret hizmetinden alıkoymadığı köle.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Üç sınıfı, Allah (z.c.hz)'leri sever ve onların yüzüne güler ve onlarla istibşar (müjde) eder: Öndeki arkadaşları bozulmuş olduğu halde geri dönmüyor ve düşmanla harbe devam ediyor; yardım gelene veya şehid oluncaya kadar. İşte böyle kimseye Allah kafidir ve: "Şu kuluma bakın. Benim için nasıl sabretti?" diye buyurur. Güzel hanımı ve yumuşak da yatağı olduğu halde, gecenin bir vaktinde ibadete duruyor. Cenab-ı Hak, bunlar içinde: "Kulum şehvetini bırakıyor, Beni zikrediyor, isteseydi uyurdu." diye buyurur. Ve bir adam ki, seferde, arkadaşları yatıp uyurken, kendisi, darda da, genişlikte de olsa seherde durmuş, nöbet bekleyip ibadet ediyor.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

1. Üç kimseye Allah, cenneti haram etmiştir: İçkiye devam edene, Ana babaya asi olana, ailesine fuhşu hoş gören deyyusa.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Otuz sene Peygamberlik yolunda hilafet, otuz sene meliklik gidişatında hilafet, otuz sene de zorba meliklik. Bundan sonrasında ise hayır yoktur.
Ravi: Hz. Muaz İbni Cebel (r.a.)

3. Otuz ayetten oluşan Sure-i Mülk, kabir azabına mani olur. Bu sure Tevrat'ta "Mania" diye isimlendirilmiştir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Sekiz sınıf, Allah'ın mahlukatı içinde, kıyamette en çok buğz ettiği kimselerdir: "Sakkârûn" ki, onlar yalancılardır. "Hayyâbûn" ki, onlar kibir izhar edenlerdir. Din kardeşlerine karşı içlerinde buğz taşıyıp, yüz yüze güleryüz gösterenler. Allah ve Resulüne davet edildiklerinde ağır ve fakat şeytana ve emrine çağırıldıklarında ise çabuk uyanlar. Dünyaya ait tamahı, hakları olmasa da yeminle ne pahasına olsa hak etmiye çalışanlar. Nemîme ile gezenler (söz taşıyanlar). Berâ (temiz) kimselerin hatasını kollayanlar. İşte bunlardan Allah (z.c.hz)'leri ikrah eder.
Ravi: Hz. El Vadîn ve Ata (r.a.)

5. Köpek parası habistir. Fahişenin parası habistir. Hacamatçının kazancı habistir.
Ravi: Hz. Râfi (r.a.)

6. Şarkıcı kadının parası haramdır. Onu dinlemek haramdır. Ve yüzüne bakmak ta haramdır. Parası da köpek parası gibidir, haramdır. Kimin ki eti haramdan beslendi, ona Cehennem ateşi evladır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Cennetin bedeli "Lâ ilâhe illallah" dır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Cennetin bedeli "Lâ ilâhe illallah" ve nimetin bedeli "Elhamdülillah"dır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Çalınan koyunun parası haram ve yemesi de haramdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. İki dua red olmaz: Ezan zamanındaki dua, harbin kızıştığı zamanki dua.
Ravi: Hz. İbni Saad (r.a.)

11. Cebrail (a.s.) geldi ve Bana: "Bedir'de hazır olanları nasıl sayarsınız?" dedi. Dedim ki, Hayırlılarımızdır. Dedi ki: "Melaikeden Bedir'de bulunanlar da bizim nazarımızda meleklerin hayırlılarıdır."
Ravi: Hz Muaz (r.a.)

1. Cebrail (a.s.) Bana geldi de şöyle söyledi: "Abdest alırken (iç pantoluna) su serp"
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

2. Cebrail (a.s.) Bana geldi ve: "Ya Muhammed (s.a.s.)! Ümmetine tebliğ et ki, "Lebbeyk" derken seslerini yükseltsinler. Zira bu, haccın şiarındandır." dedi.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

3. Cebrail (a.s.) bana beyaz bir ayna getirdi. İçinde kara bir nokta vardı. Sordum, bu nedir? Dedi ki: "Bu Cuma'dır ve kıyamet de Cuma günü kopacaktır."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Fetih ve Allah'ın yardımı geldi. Ehli Yemen de geldi. Yemen ehlinin kalbleri rakiktir. Fıkıh Yemenlidir. İmanla Hikmet te Yemenlidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Şeytan geldi. Ben onu kovdum. Eğer onu tutsaydım, mescidin direklerinden birine mutlaka bağlardım. Medinelilerin çocukları da onun etrafında toplanırlardı.
Ravi: Hz. Utbe (r.a.)

6. Bana Cebrail (a.s.) ağlıyarak geldi. Dedim ki, seni ağlatan şey nedir? Dedi ki: "Allah Cehennemi yaratalı beri gözüm kurumadı. İsyan ederim de beni oraya atar diye korkuyorum."
Ravi: Hz. Ebû Umran El Cevni (r.a.)

7. Size mübarek Ramazan ayı geldi. Niyetinizi takdim edin ve nafakanızı da geniş edin. (İbadet ve oruç için)
Ravi: Hz İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. Bir evin komşusu, komşunun evine daha ziyade müstehaktır. (Satın almak için)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ulema ile hem meclis ol, semada tanılasın. Müslümanların büyüklerine hürmet et, Cennette Bana komşu olasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Müşriklerle, malınız canınız ve dilinizle cihad ediniz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Geldin. Bana namazdan soruyorsun. Sen daha abdest için yüzünü yıkadığında, günahların, gözünün kirpiklerinden dökülür. İki elinin bileklerini yıkadığında, günahların tırnaklarından dökülür. Başını mesh ettiğinde, günahların başından dökülür. Ayaklarını yıkadığında, günahların, iki ayağının tırnaklarından dökülür. (Namazın sana cabaya kalır)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Kalbler, kendine ihsan edene muhabbet, fenalık yapana ise nefret edecek cibiliyette yaratılmıştır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. İmanlarınızı tecdid edin (yenileyin). Soruldu ki: "Ya Resulallah, imanımızı nasıl tecdid edeceğiz?" Buyurdu ki: "La ilahe İllallah" sözünü çok söyliyerek.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

Sayfa: 271

1. Kalem, şakî ile saîd arasında yazdı ve dört şeyden fâriğ oldu: İnsanın yaradılışı, ahlakı, rızkı ve eceli.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

2. Allah, örümceği bizim tarafımızdan hayır ile mükafatlandırsın. Zira o, Benim de, Ey Ebu Bekir senin de üzerine, mağarada ağ yaptı. Öyle ki, müşkirler bizi göremediler ve bize ulaşamadılar.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

3. Allah, bizim tarafımızdan Ensara hayırlar ihsan etsin. Bahusus, Abdullah İbni Amr İbni Hüzam (r.a) ve Saad İbni Ubade (r.a)'a
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Bıyıkları kesin, sakalları salıverin, ve mecusilere muhalefet ediniz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Cafer, yaradılışta ve ahlakta Bana benzer. Ve sen ya Abdullah! Babana benziyenlerin en yakınısın.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.)'leri rahmeti yüz kısım yaptı. Doksan dokuzunu kendisi indinde tuttu. Birini yeryüzüne ihsan etti. İşte mahlukat, bununla birbirine merhamet eder. Şöyle ki; kısrak ayağının tırnağını tayına dokunur korkusu ile kaldırır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah, takvayı azığın etsin. Günahını mağfiret buyursun ve nerede olursan ol, seni hayra yöneltsin.
Ravi: Hz. Katade İbni İyaş (r.a.)

8. Allah (z.c.chz) leri, haseneyi on misline iblağ etti. Bir ay on aya tekabül eder. Ramazandan sonraki altı gün orucu seneyi tamamlar.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

9. Allah size ebrarın duasını nasib etsin. Onlar öyle kimselerdir ki, gece kıyam eder, gündüz oruç tutarlar, günahkar ve facir de değildirler. (Enes (r.a) buyurdu ki, Resulallah, dua üzerinde fazla durduğu zaman böyle söylerdi.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.)'leri bu ümmetin azabını dünyada verdi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Zeyid (r.a.)

11. Her temiz toprak bana mescid ve tahur kılındı. (Teyemmüm ve temizlik için)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Yarın, Allah (z.c.hz.)'lerinin meclisinde bulunacaklar, dünyada verağ ve zühd sahibi olanlardır.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

13. Adamın güzelliği, dilinin fesahatıdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Ulema ile hem meclis olun. Ve diz dize sıkışın. Zira Allah, ölü kalbleri hikmet nuru ile diriltir. Semanın yağmuru ile ölü toprağı diriltmesi gibi.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

15. Allah (z.c.hz.)'leri Adem oğlundan çıkanı dünyaya misal olarak gösterdi. Bu, gaita ve idrardan kinayedir. Yani insandan çıkan şeyler, bundan evvel, çeşitli, temiz yumuşak yemeklerdi ve temiz ve içilmesi hoş içeceklerdi de, bunun akibeti gördüğünüz gibi oldu. İşte dünya da nefis ve hoş manzaralıdır. Nefislerde bu süsünden dolayı bu dünyaya heves eder. Cahil, akibetini düşünmeyip onun dışını ziynetine, ebedi kalıcı zannederek aldanır. Akıllının kalbi ise ona yatmaz. Bilgisi ile ona aldanmaz. Bilir ki o, muvakkat bir fanidir. Bir müddet faydası olsa da, ölüm, dünyada yaşayana çaresiz gelecek ve dünyadan onun alakasını kesecektir.

Ravi: Hz. İbni Ubey İbni Kaab (r.a.)

1. İftarı acele, sahuru geç yapmak ve teşehhüdde parmağını kaldırmak Peygamberliğin yetmiş cüzünden biridir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Camilerinizden sabileri (küçük çocukları), mecnunları, alış verişi, hırgürü, ses yükseltmeyi, ceza tatbikini, kılıç çekmeyi uzaklaştırın. Kapılarında sular bulundurun. Ve her Cumada buhur yakın.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

3. Camide oturan kimse üç haslet üzeredir: Ya bir din kardeşi kazanır, ya bir hikmetli söz öğrenir veya Rahmeti kazanır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Firdevs Cennetleri dörttür: İkisinin ziynetleri, kap-kacakları ve içindekiler altındandır. İkisinin de ziynetleri, kapkacakları ve içindekiler gümüştendir. (And) Cennetindekilerle Allah'ın vechi arasında ancak bir Riday-ı Kibriya vardır. Ve bu nehirler (Süt, bal, şarap ve su nehirleri) And Cennetinden kaynar sonra diğerlerine dağılır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Sizin harbiniz "hac" tır. (hanımlara hitab)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Cehennem dünyayı ihata eder. Ve Cennette onu ihata eder. Onun için sırat, Cehennemin üzerinde Cennete yol olmuştur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Rabbimin yüksek celalini ihtiyar ederim! Vazifemi tebliğ ettim. (Bu Peygamberimizin en son sözüdür. Peygamberler ruhları kabzolunurken muhayyer bırakılır)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Namazlara müdavemet edin, iki asra dikkat edin. Ve onları muhafaza edin. Güneşin doğuşundan önceki ve batışından

önceki namaza. (Bunlar Sabah ve İkindi namazları olup kayıpları büyüktür)
Ravi: Hz. Abdullah İbni Fudale (r.a.)

9. Hamili Kur'an için, Kur'an'ı her hatmi sırasında, kabul olunmuş bir dua sevabı ve Cennette bir ağaç vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Kur'an'ı taşıyan, islamın bayrağını taşıyan gibidir. Kim ona ikram ederse Allah'a ikram etmiş olur. Kim de onlara ihanet ederse, Aziz ve Celil olan Allah'ın laneti o kimse üzerine olsun.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

11. (Şu kadınlar varya) Yüklenicilerdir. Emziren validelerdir, evladlarına merhamet edicilerdir. Şayet kocalarına eziyetleri olmasaydı, sırf namazları yüzünden Cennete girerlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 273

1. Hz. Ebu Bekir (r.a) ve Hz. Ömer (r.a) sevmek sünnettir, buğz etmek küfürdür. Ensarı sevmek imandandır, buğz küfürdür. Arabı sevmek te imandandır, onlara buğz etmek te küfürdür. (Neyin ki Resulallah ile münasebeti var, ona muhabbet imandandır.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Hz. Ali (r.a)'ı sevmek günahları yer, ateşin odunu yemesi gibi.
Ravi: Hz İbni Abbas (r.a.)

3. Bana dünyanızdan, kadınlar ve güzel koku sevdirildi. Ve gözümün nuru da namazda kılındı.
Ravi: Hz. Enes ra

4. Arabı sevmek iman alameti, buğz ise nifak alametidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Hz. Ebu Bekir (r.a)'ı sevmek ve ona teşekkür, ümmetime vaciptir.
Ravi: Hz. Sehl (r.a.)

6. Teganniyi sevmek kalbde nifakı besler, suyun taze otu bitirmesi gibi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah'ı kullarına sevindirin, Allah da sizi sevsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Ölüye yapılan hac üçtür: Ölüye- gidene- ve gönderene.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Hac etmemiş adamın bir haccı on gazadan hayırlıdır. Hac etmiş kimsenin bir gazası ise on hacdan hayırlıdır. Bir deniz gazası, on kara gazasından hayırlıdır. Bir denizi geçen, bütün vadileri geçen gibidir. Ve dalgalar üzerinde giden kimse, kanı üzerinde debelenen şehid gibidir.

Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Babanın tarafından hac da et, Umre de et. (Dedim ki, ya Resulallah babam yaşlı bir kimsedir. Hac da umre de yapamaz. Gidemez. Bunun üzerine yukarıdaki hadis varid oldu)
Ravi: Hz. Ebû Rezin el Ukayb (r.a.)

11. Farz olan hacları da eda edin. Bu, ecir bakımından Allah yolundaki yirmi gazadan daha büyüktür. Ve Bana selat getirmek ise, bunların hepsine mualdir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cerat (r.a.)

12. Büyücünün cezası, onu kılıçla vurmaktır.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

13. Arz üzerinde tatbik edilen bir had (Ceza-i şer'i), kırk sabah yağmur yağmasından hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Yeryüzünde tatbik edilen bir had, arz halkı için, otuz veya kırk gün yağmur yağmasından daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 274
1. Bana Cebrail (a.s.) Allah'dan naklen söyledi ki: "Gözlerini kör ettiğim kimsenin mükafatı, evime girmesi ve Bana nazar etmesidir"
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. İnsanlara anlıyacakları şekilde söyleyin. Onları inkara sevkedecek şekilde söylemeyin ki, Allah'ı ve Resulunü tezkib etmesinler.
Ravi: Hz: Ali (r.a.)

3. Beni İsrailden naklen bazı şeyler söyleyin. Vebal yoktur. Zira onlarda söylediğinizden daha acib şeyler geçmiştir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

4. Sözünüz aranızda emanettir. Bir mümine çirkin bir söz götürmek helal olmaz.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Hizan (r.a.)

5. Sahilde (denizde) bir gece Allah yolunda gözcülük etmek, bir kimsenin ehli içinde evinde bir sene kâim ve sâim olmasından hayırlıdır. Her sene üçyüz altmış gün ve her gün bin sene gibidir. (karşılılığı yoktur)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bir gece Aziz ve Celil olan Allah yolunda nöbet beklemek, gecesinde kâim, gündüzünde sâim olunan bin geceden efdaldir.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

7. İki göze ateşin erişmesi haram edildi: Allah'ın haşyetinden ağlıyan göz, İslam ve müslümanları kafirlerden korumak için gözcülükte geceleyen göz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Cennet bütün Peygamberlere, Ben giresiye kadar haram oldu. Ve ümmetim giresiye kadar da bütün ümmetlere haram oldu.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Allah yolunda uykusuz kalan göze Cehennem haram kılınmıştır.
Ravi: Hz. Ebû Reyhane (r.a.)

10. Cehennem, Allah korkusundan ağlıyan göze ve Allah yolunda uykusuz kalan göze haram edildi. Allah'ın haramlarına bakmıyan veya Allah yolunda çıkarılmış olan göze de ateş haram kılınmıştır.
Ravi: Hz. Ebû Reyhane (r.a.)

11. Komşunun komşu üzerine hürmeti, kanının hürmeti gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Mücahidlerin kadınlarının hürmeti, analara olan hürmet gibidir. Harbe gitmeyenlerden bir kimse mücahidlerden bir adamın ehline hiyanet ederse, o kimse kıyamet gününde durdurulur ve mücahide de denir ki: "Bu ardından senin ailene kötülük etti. Onun hesanatından dilediğini al." O mücahid de onun sevbından dilediğini alır. Ne zanneder siniz? Ben böyle sanırım ki, onun hasentından bir şey bırakmaz, alır.
Ravi: Hz. Süleyman İbni Bureyd (r.a.)

Sayfa: 275

1. Bir kuyunun harimi, etrafından kırk arşındır. Deve yatağı koyun yatağı olarak ve yolcuların faydalanması için o kuyudan içeri alıkonulmaz. Veya men edilmez ve ot bitmesin diye suyun fazlasına mani olunmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Yabandaki bir kuyunun harimi elli arşın, yakınındakinin ise yirmibeş arşındır.
Ravi: Hz. Said İbni Müseyyeb (r.a.)

3. Ümidimin Halikimden oluşu bana kafidir. Dünyama bedel dinim (sağlamsa) bana yeter.
Ravi: Hz. Ebû Sabit (r.a.)

4. Şekavet (muhalefet) ve tefrika (meyusiyyet) bakımından bir mümine (Sabah ezanında müezzinin namaza çağırmasını (Esselatü Hayrün minen nevm demesini) işitip de icabet etmemesi kafidir.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

5. "Hasbiyallahü ve ni'mel vekîl" sözü her korkana emandır. (Masiva korkusu)
Ravi: Hz. Seddat İbni Evs (r.a.)

6. Ses güzelliği Kur'an'ın ziynetidir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Güzel idare uğurdur, fena ahlak şumdur, kadına itaat pişmanlıktır, sadaka ise fena kazaları def eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Güzel idare nemadır. Fena ahlak şumdur. İyilik ömre ziyadelik verir. Ve sadaka fena ölüme mani olur.
Ravi: Hz. Ebû Rafi (r.a.)

9. Saç, yüz, dil güzelliği birer servettir. Mal da servettir. (Bir de

rüyada bunları görmek maldır)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Ümmetimin hasad devri altmış, yetmiş arasıdır. (ekserisinin eceli)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Mallarınızı zekatla kale içine alın. Hastalarınızı sadaka ile tedavi edin. Dua da belayı önler.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Ölüm meleği, ölmekte olan bir adama geldi. Azasını açtı. Yapılmış bir hayra rast gelmedi. Sonra kalbini açtı. Onda da bir hayır bulamadı. Ağzını açtı, dilini "Lâ ilâhe illallah" der buldu. Bu kelimeyi ihlas sebebiyle o adam mağfirete nail oldu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Cennet, hoşa gitmeyen şeylere büründü. Cehennem de nefsin istediği şeylere büründü.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Benim muhabbetim, Benim yolumda birbirine muhabbet edenler için, halis sevgi gösterenler için ve Benim sevgim uğrunda harcıyanlar (nefis ve mallarını bezledenler) için hak oldu.
Ravi: Hz Ubâde (r.a.)

15. Komşu hakkı dört taraftan kırk evdir. Şöyle, şöyle, şöyle, şöyle sağdan, soldan, önden ve arkadan.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 276
1. Erkeğin, hanımının üzerindeki hakkı: Emrine itaat etmesi, yeminini yerine getirmesi, yatağını terketmemesi, izni olmadan evden çıkmaması ve erkeğin istemediği adamı eve almamasıdır.
Ravi: Hz. Temim Ed-dari (r.a.)

2. Allah'ın haram kıldığı şeylerden korunmak maksadiyle nikahlanan kimseye, Allah'ın yardımı hak olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. "Hakka Tukatihî" Allahdan hakkı ile ittika; itaat edip, isyan etmemek, zikredip unutmamak, şükredip küfranı nimetlte bulunmamaktır. (Resulallah) Allahu Tealanın: "İttekullaha Hakka tukatihî" kavli kerimini kasdetmektedir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Kardeşlerin büyüğünün, küçükleri üzerinde hakkı, babanın evladı üzerindeki hakkı gibidir.
Ravi: Hz. Said İbni Ömer (r.a.)

5. Bir meclisten kalkan kimseye, o meclistekilere selam vermesi borçtur. Ve meclise gelen adamın da selam vermesi borçtur.
Ravi: Hz Muaz İbni Enes (r.a.)

6. Evladın baba üzerindeki hakkı; babasının kendisine yazıyı, yüzmeyi, nişan almayı öğretmesi ve ona ancak helal yedirmesidir.
Ravi: Hz. Ebû Rafi (r.a.)

7. Evladın baba üzerindeki hakkı; babasının kendisine güzel isim vermesi, Kur'an-ı öğretmesi ve vakti gelince de evlendirmesidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Dünyanın tatlılığı, ahiretin acılığı ve dünyanın acılığı ise ahiretin tatlılığıdır.
Ravi: Hz Ebu Malik (r.a.)

9. Asa taşımak müminin alameti ve Peygamberlerin sünnetidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. İlim hamilleri, dünayada Peygamberlerin halifeleridir, ve ahirette de şehidlerdendir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Kur'an-ı kerim hamilleri, Allah'ın kelamının muallimleri ve Allah'ın nuruna bürünmüş kimselerdir. Kim ki onlara dostluk gösterirse Allah'a dostluk göstermiş, ve kim de saygısızlık ederse Allah'a saygısızlık etmiş olur.
Ravi: Hz. Ali ra

12. Benim hayatım sizlere hayırdır. Müşküllerinizi söylerseniz, Size de açıklanır. Öldüğümde amelleriniz bana açıklanır. Hayır görürsem hamd ederim. Şer görürsem sizin için mağfiret ederim.
Ravi: Hz. Bekr İbni Abdullah (r.a.)

13. Nerede olsanız Allah'a kulluğu güzel yapın ve Cennetle müjdelenin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Kalbinde beşer için Allah (z.c.hz.)'lerinin merhamet bulundurmadığı kul, mahrumiyete düşer ve hüsrana uğrar.
Ravi: Hz. Amr İbni Habib (r.a.)

15. İnsanlarla güzel ahlakla ihtilat ediniz. Fakat amellerinizde onlara muhalefet ediniz.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

16. Müşriklere muhalefet ediniz. Bıyıklarınızı kesin, sakalınızı büyültün.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

17. Müşriklere muhalefet ediniz. Onlar mestleriyle de, ayakkabılarıyla da namaz kılmazlar. (Siz icabında kılın)

Ravi: Hz. Şeddad İbni Evs (r.a.)

Sayfa: 277
1. Amelden takat getireceğinizi ele alın. Allah, sevap vermekte usanmaz, siz usanmadıkça.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. İbadetten takat getireceğiniz kadarı alın. Sizden biri bir ibadeti adet edib te sonra onu bırakmaktan sakınsın. Zira Allah (z.c.hz.) lerine bir adamın bir ibadeti adet edinipte sonra bırakması kadar ağır gelen bir şey yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Cennetinizi, Cehennem ateşine karşı siperliyecek tedbirleri alınız. "Subhanallahi velhamdülillahi ve lâ ilâhe illallahu vallahu ekber" deyiniz. Zire bunlar, söyleyene, kıyamet günü önden ve geriden kurtarıcı olarak gelir. İşte bunlar, baki kalacak sabit amellerdir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

4. Beni İsrailden bir taife kabristanlarına geldiler ve şöyle dediler: "İki rekat namaz kılsak da dua etsek ve Allah'dan, ölülerden birini çıkarmasını ve o kimseden ölüm hakkında istediğimizi bize haber vermesini istesek." Ve bunu yaptıklarında, bir adam kabirden başını çıkardı. Onun iki gözü arasında secde eseri de vardı. Dedi ki: "Ey adamlar! Benden ne istediniz? Öleli yüz sene olduğu halde ölümün harareti şu ana kadar üzerimden geçmedi. Allah'a dua edin de beni olduğum hale avdet ettirsin."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Cuma günü imamın minbere çıkması namazı keser ve hutbeye başlaması sözü keser.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Kıyamet alametleri birbirini takiben meydana gelir. Bir dizideki boncukların ard arda kopması gibi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah'ın hazineleri kelamdır. Bir şeyi dilediğinde "ol" der, derhal olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah korkusu her hikmetin başıdır. Ve verağ da amelin seyyididir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Peygamberlerden birisi, Allah teala'dan yağmur istiyen halkla beraber duaya çıktı. Bir de gördü ki bir karınca ayaklarını göğe kaldırmış. Dedi ki: "Haydi dönünüz. Bu karıncadan ötürü duanız kabul edildi."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Şu iki haslet münafıkta olmaz: Güzel tavır, dinde anlayış.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Hanize (r.a.)

11. Oruç ve gece ibadetleriyle ümmetimin şehveti kesilir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Müslümanlar için iki husus müezzinlerin boyunlarına asılıdır. Namazları ve oruçları.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. İki haslet müminde birleşmez: Hasislik ve fena ahlak.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

14. Karınlarınızı ve arkalarınızı namaza kalkmak için hafif tutun. (Yatağı hafif yapın)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Allah (z.c.hz.)'leri bin hayvan çeşidi yarattı. Onlardan altıyüzü denizde, dörtyüzü karadadır. İlk helak olacak çekirgedir. Bu gitti mi gerisi, ipi kopan boncuk dizisinin çözülmesi gibi gider.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

1. Allah (z.c.hz.)'leri Adem (a.s.)'ı yarattı. Sonra da arkasını sağı ile mesh etti. Bu mesh ile zürriyet çıkardı ve buyurdu ki: "Bunlar kusur da etseler kendilerini Cennet için yaratmışım. Onlar Cennet ameli yaparlar ve kusurlarına da bakmam." Sonra gene onun sırtını mesh etti. Ondan bir zürriyet daha çıkardı ve: "Bunları Cehennem için yarattım. Ve amelleri de Cehennem ehli amelidir" buyurdu. Bunun üzerine bir adamın: "Amel ne için ya Resulallah?" diye sorması üzerine buyurdu ki, Allah kulu Cennet için yarattığı zaman onu ehli Cennet amelinde kullanır. Öyleki o kimse Cennetliklerin amellerinden bir amel üzere ölür ve Cennete girer. Cehennem için kul yarattığında ise, onu Cehennem ehli amelinde kullanır. Öyleki o kul, Cehennemliklerin amelinden bir amel üzere ölür.
Ravi: Hz Ömer İbni Hattab (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.)'leri Ademi (a.s.)'ı kendi eliyle Cuma günü yarattı ve ruhundan nefyetti. Ve meleklere ona secde etmeyi emretti de hepsi ettiler. Yalnız şeytan etmedi ki, o cindendir. Ve o şeytan Rabbının emrinden fısk etti. Yani Rabbının emrinden çıktı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah imanı müsamaha ve haya içinde yarattı. Küfrü de hasislik ve emel içinde yarattı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Allah (z.c.hz.)'leri Adem (a.s.)'ı yeryüzünün her tarafından aldırdığı toprakla yarattı. Zürriyeti de ona göre meydana geldi. Bu sebeble onlardan bazıları siyah, beyaz, esmer, kırmızı, bazısı da bunların arasında, bazısı yumuşak, bazısı sert bazısı ise halis ve temiz oldu.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.)'leri Mekke'yi yarattı ve onu nefse ağır gelen şeylerle ve derecatla bezedi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.)'leri arzdan birşey yaratmadan bin sene evvel Mekke'yi yarattı ve etrafını meleklerle bürüdü. Ondan sonra onu Medine'ye ulaştırdı. Ondan sonra da Medine'yi, Kudüs'e ulaştırdı (ekledi) Ve ondan bin sene sonra da dünyayı bir kerede yarattı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Allah (z.c.hz.)'leri üç şeyi eliyle yaptı: Adem (a.s.)'ı eliyle yarattı. Tevratı eliyle yazdı. Ve Cennetin ağaçlarını kudret eliyle dikti.
Ravi: Hz. Haris (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.)'leri arzdan melaike-i kiramı nurdan yarattı. Onların içinde sinekten daha ufak melek te vardır. Ve Allah melaikeyi halk edince şöyle buyurdu: "Bin olsun, iki bin olsun"
Ravi: Hz İbni Amr (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.)'leri toprağı Cumartesi günü, dağları Pazar günü, ağaçları Pazartesi günü, hoşa gitmiyen şeyleri Salı günü, nuru da Çarşamba günü yarattı. O toprakta hayvanatı Perşembe günü yaydı. Adem (a.s.)'ı ise Cuma günü ikindiden sonra son mahluk olarak yarattı. Cuma'nın son saatinde ikindi ile akşam arasında.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.)'leri cinleri üç sınıf üzerine yarattı. Bir sınıf yılanlar, akrepler ve yeryüzü haşeratı gibi, bir sınıf havada rüzgar gibi, bir sınıf da vardır ki, üzerine hesab ve ikab terekküb eder. Allah, insanları da üç sınıf üzerine yaratmıştır: Bir sınıf hayvanlar gibidir. Allah Teala bunlar için şöyle buyurmuştur; "Onların kalbleri vardır, onunla anlamazlar. Gözleri vardır, onlarla göremezler. İşte bunlar hayvanlar gibidir. Belki daha aşağıdır." Bir sınıf, bedenleri beni Adem bedeni gibi, ruhları ise şeytanların ruhudur. Bir sınıf ise, Allah'ın gölgeliklerinden başka gölgenin olmayacağı günde Onun gölgesinde (barınacak halifesi)dir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

Sayfa: 279

1. Allah Pazar ve Pazartesi günü arzı, Salı günü dağları ve dağlardaki faydalı şeyleri, Çarşamba günü ağaçları, medineleri, mamur araziyi ve harap araziyi, Perşembe günü ise göğü yarattı. Cuma günü, üç saat kalana kadar, yıldızları, güneşi ve ayı ve melaikeyi yarattı. Bu üç saatten ilk saatinde ecelleri, ikincide insanların faydalandığı her şeye ülfeti koydu. Son saatte de Adem (a.s.)'ı yarattı. Onu Cennette iskan etti. Ve iblise (meleklere) secde etmelerini emretti. Ve son vakitte de onu Cennetten çıkardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Beş şey ibadettendir: Az yemek, camide oturmak, Beytullah'a bakmak, Okumaksızın Kur'an'a bakmak ve alimin yüzüne bakmak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Beş şey vardır ki, onları kim bir gün içinde yaparsa, Allah onu Cennet ehli olarak yazar; Hasta ziyareti yapmak, cenazede bulunmak, Cuma günü oruçlu olmak, Cuma namazına gitmek ve kendine takdir olanla sadaka vermek.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Beş şeyin kefareti yoktur: Allah'a şirk koşmak, nâhak yere adam öldürmek. Mümini dehşete koymak, harp gününde cepheden kaçmak ve hakkı olmadığı malı almak için yalan yere yemin etmek.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Namazda beş şey şeytandandır: aksırmak, uyumak, esnemek, burun kanaması ve hayız.
Ravi: Hz. Umera İbni Ubeyde (r.a.)

6. Beş şeyin cezası peşin görülür. Hükümete karşı isyan etmek, gadr etmek, anaya babaya asi olmak, akrabaya ziyareti kesmek, iyiliğe karşı şükretmemek.
Ravi: Hz. Zeyd (r.a.)

7. Beş şey oruç ve abdestte hayır bırakmaz: Yalan, gıybet, söz taşıma, şehvet nazarı ile harama bakmak, yalan yere yemin etmek.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Hayvanlardan fasık olan şu beşi Haremde öldürülebilir: Karga, çaylak, fare, akreb ve saldıran köpek.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Beş şey fıtrattandır: Sünnet olmak, kasık temizlemek, tırnak kesmek, koltuk altı temizlemek ve bıyık kısaltmak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Ümmetimin hayırlıları alimleridir. Ve alimlerinin hayırlıları da merhametlileridir. Agah olun, Allah Teala cahilin bir günahını affetmeden önce, alimin kırk günahını affeder. Yine bilin ki, merhametli alimin nuru, kıyamette parlak yıldızların ışık saçması gibi şark ile garbı aydınlatarak kat etmiş olarak gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Ümmetimin hayırlıları, Allah kendilerine "Bela"dan bir şey verdiğinde iffetlerini muhafaza edenlerdir. Dediler ki: "Bu hangi beladır?" Buyurdu ki o "Aşk"dır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Sizin hayırlılarınız, namazda omuzu yumuşak olanınızdır. Ön saftaki boş yeri doldurmak için atılan adımdan daha hayırlı adım yoktur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Atın hayırlısı, yağız olanıdır. Ve alnında, burnunda ve ön sağ ayağından maadasında beyazlık olan attır. Veya yağız olmazsa, aynı şekilde doru attır.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

5. İnsanların hayırlısı, Benim bulunduğum asrın ahalisi ve onlardan sonra gelenlerdir. Sonra da onlardan sonrakiler. Daha sonrakiler ise değersizdirler.
Ravi: Hz. Cade İbni Hubayne (r.a.)

6. İnsanların hayırlıları Benim devrimin adamlarıdır. Ondan sonrası ikinci, ondan sonrası üçüncü ondan sonrası ise kendilerinde hayır olmıyan kavimler gelir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud ra.

7. İnsanların hayırlısı "kalbi mahmum" olan ve dürüst lisan sahibi olan kimsedir. Denildi ki; "Dürüst lisanı anladık. Kalbi mahmum nedir?" Buyurdu ki, haramlardan çekinen, içinde günah, zulüm ve hased olmıyan temiz kalbdir. Denildi ki: "Bu

hal üzere olan kim dir?" Buyurdu ki: "Dünyayı sevmeyip, ahireti sevendir." Denildi ki: "Bu hal üzere olan kimdir? Güzel ahlaklı mümindir.
Ravi: Hz. İbni Amr ra

8. İnsanların hayırlısı, onların en güzel okuyanı, Allah'ın indinde en fakih olanı, Allah'dan en çok korkanı, marufu emir, münkeri nehiyde ve akraba yoklamakta en ileri olanıdır.
Ravi: Hz. Dürre binti Ebu Leheb (r.a.)

9. Arkadaşların hayırlısı, Allah'ın indinde arkadaşına hayırlı olanıdır. Komşusunun hayırlısı ise Allah indinde, komşuya hayırlı olanıdır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

10. Kadınların hayırlısı, yüzüne bakınca hoşnud olunan, emredilince itaat eden, nefsi ve malı hususunda kocasının sevmediği şeyle ona muhalefet etmiyen kadındır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Fitne zamanında insanların en hayırlısı, Allah yolunda kılıcından yiyen (ganimet payına kanaat eden) ve dağ başında koyununun sütünden yiyendir. (Hükemet kapısından beklememek lazım)
Ravi: Hz. İbni Hayseme (r.a.)

Sayfa: 281
1. Meclislerin (oturuşun) hayırlısı, kıbleye karşı oturulan meclistir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Arkadaşların hayırlısı, Allah'ı zikrettiğinde sana yardım eden, unuttuğunda hatırlatan ve onların da en iyisi, gördüklerinde Allah Tealanın hatırlanmasına vesile olan kimsedir.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. İlaçların hayırlısı, buruna çekilen ve ağızdan alınan ilaçlar, kan aldırmak, müshil ve sülük vurdurmaktır.
Ravi: Hz. Şabi (r.a.)

4. İnsanların hayırlısı Arab, Arabın hayırlısı Kureyş, Kureyşin hayırlısı Benî Haşimdir. Acemin hayırlısı Fars, Sudanlının hayırlısı Nube, boyanın hayırlısı sarı, malın hayırlısı mehirdir. Boyanmanın en iyisi kına ve ketem (kırmızıya meyyal siyah) ile olandır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Rızkın hayırlısı günbegün kafi miktarda olanıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Mescidde en hayırlı yer, imamın arkasıdır. Rahmet inince önce imama iner. Sonra arkasındakine, sonra sağındakine, sonra solundakine, sonra da mescid ehline taksim edilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Kadınlarınızın hayırlısı iffetli ve kocasına karşı da hevesli olanıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. İbadetin hayırlısı fıkıhtır.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

9. Yemeğin hayırlısı soğuk ve tatlı olanı, içeceğinizin hayırlısı da

gene soğuk ve tatlı olanıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Duanın hayırlısı istiğfardır. İbadetin hayırlısı "Lâ ilâhe illallah" sözüdür.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Azığın hayırlısı takva, kalbe ilka olanın hayırlısı yakîndır. (İman gürlüğü) (Mütteki kimsenin azık derdi olmaz)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Müminlerin hayırlısı kanaatkar, şerlisi de tamahkar olanıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Erkeklerin hayırlısı Ali (r.a), gençlerinizin hayırlısı Hasan ve Hüseyin (r.anhüma), kadınlarınızın hayırlısı Fatma (r.anha)dır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

14. Ümmetimin kadınlarının hayırlısı yüzü güzel (güzel yüzle karşılayan) ve mehri az olanıdır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. Gençlerinizin hayırlısı, orta yaşlılarınıza benziyen (ağır başlılıkta) yaşlılarınızın şerlisi de gençlerinize benziyenlerdendir. (Hoppa meşrebli)
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

16. Zikrin hayırlısı hafi olanı, rızkın hayırlısı ise kifayet miktarı olanıdır.
Ravi: Hz. Saad İbni Ebi Vakkas (r.a.)

17. Arkadaşların hayırlısı dörttür. Müfrezelerin hayırlısı dörtyüz, alayın ise dörtbindir. On iki bin kişi ise azlıktan yenilmez. (Sabır ve sadakatleri olursa)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 282
1. Erkeklerin saflarının hayırlısı ön saf, şerlisi ise son saflardır. Kadınların saflarının hayırlısı geride, şerlisi ise önde olanıdır. Ey kadınlar topluluğu! Erkekler secde edince siz gözlerinizi yere indirin. Zira izarlarının darlığı sebebile onların avret yerlerini görmeniz ihtimali vardır.
Ravi: Hz. Câbir ra

2. Adamın malının hayırlısı, çok doğuran kısrak ve aşılanmış hurma bahçesidir.
Ravi: Hz. Süveyt İbni Hubey (r.a.)

3. Erkeklerin güzel kokusunun hayırlısı, kokusu zâhir, rengi hafi, kadınların güzel kokularının hayırlısı ise rengi zâhir, kokusu hafi olanıdır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

4. Sizin hem meclis olduklarınızın en hayırlısı: görmekliğiniz Allah'ı hatırlatan, sözü ilminizi arttıran ve ameli de ahireti hatırlatan kimsedir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Yeryüzünde suyun hayırlısı zemzemdir. O hem yemek yerine geçer, hem de derde şifa olur. Yeryüzündeki suların en şerlisi de Hadramuttaki Berehut vadisindeki bir sudur. İçindeki haşeratı çekirge ayağı gibidir. Sabah fışkırır, akşam kurur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Hacamat olacağınız günlerin hayırlısı ayın onyedi, ondokuz ve yirmibirinci günleridir. Miraç gecesi melaikeden hangi topluluğa uğradımsa: "Ya Muhammed (s.a.s.) hacamata mülazemete bak" diye tavsiyede bulundular.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Sizin hayırlınız, ehline hayırlı olanınızdır. Ben, sizin ehline en hayırlınızım. Arkadaşınız öldüğünde kusurunu söylemeyin.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. İkiyüz yılından sonra sizin hayırlınız her "Hafîf-i hâz" dır. Denildi ki: "Ya Resulallah, "Hafîf-i hâz" nedir?" Buyurdu ki; ailesi ve çocuğu olmayandır.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

9. Sizin hayırlınız, dünyası için ahiretini terketmiyen, ahireti için dünyasını bırakmıyan ve halka da yük olmayandır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Süleyman (a.s.) mal, mülk ve ilim arasında muhayyer bırakıldı. O İlmi aldı. Ve ilmi seçtiğinden dolayı da mal, mülk kendisine tabi kılındı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. (Rüyasını anlatacak bir kimseyi) Hayra mülaki ol, şerden korun. Hayır bize, şer düşmanlara. "Elhamdülillahi Rabbil alemin" söyle rüyanı.
Ravi: Hz. Dehhak (r.a.)

Sayfa: 283

1. Hastalıklarınızı sadaka ile tedavi edin. Mallarınızı zekat ile koruyun. Zira onlar sizen kötülükleri ve hastalıkları defeder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Size, sizden evvelki ümmetlerin hastalığı sirayet etti. Haset ile münaferet geldi. Münaferet kat'ı Rahime sebebdir. Dini yok eder. Saçı değil. Muhammed (s.a.s.)'ın nefsi yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, iman etmedikçe Cennete giremezsiniz birbirinize muhabet etmedikçe de iman etmiş sayılmazsınız. Ben, işlediğinizde birbirinizi seveceğiniz bir şeyi haber vereyim mi? Aranızda selamı yayın.
Ravi: Hz. Zubeyir İbni Avram (r.a.)

3. İblis lrak'a girdi, orada işini gördü, sonra Şam'a gitti. Oradan onu Beysan'a ulaşıncaya kadar kovdular. Sonra Mısır'a gitti. Orada yumurtladı ve civcivledi. Sonra sultasını (yalanını, dolanını) yaydı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Bir adam Cennete girdi ve kölesini kendi derecesinden yüksekte buldu. Dedi ki: "Ya Rabbi bu benim derecemin üstünde". Cenabı Hak: "Her ikinizi de amellerine göre mükafatlandırdım" buyurdu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Cennete girdim. Kapısının üzerinde "Sadaka on misline, ödünç onsekize bedeldir" diye yazılı gördüm. Cebrail (a.s.)'a sordum. "Ya Cibril, neden sadaka on'a, ödünç vermek onsekize bedeldir?" Buyurdu ki: "Sadaka ihtiyacı olana da olmayana da gider. Diğeri ise ihtiyacı olana gider."
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Cennete girdim. Kapı kanatlarında altınla yazılmış şu üç satırı gördüm: Birinci satır: "La ilahe illallah Muhammedün Resulallah" İkinci satır: "Önden gönderdiğimizi bulduk. Yediğimizi kar ettik. Geride bıraktıklarımızı kaybettik." Üçüncü satır: "Ümmet

günahkar, Rab ise mağfiret sahibidir"
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kabeye girmek; haseneye girmek, seyyieden çıkmaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Müminin mümin yanına girmesi bahçe gibidir. (Ferahlıktır) Müminin kafirin yanına girmesi ise hüccettir. Müminin nuru gök ehli için parlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Cennetin dereceleri Kur'an'ın ayetleri kadardır. Her ayet bir dereceye tekabül eder. Ve bu altıbin ikiyüz onaltı ayettir. Ve her derecenin arası yerle gök arası gibidir. Böylece âlâyı illiyyîn'e kadar varılır. Onun yetmiş bin rüknü vardır ki onlar yakuttandır. Öyle bir yakut ki nurunun aksi günler ve geceler mesafesinde parlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Adamın bilerek yediği bir dirhem riba, Allah (z.c.hz)'leri nazarında otuzaltı zinadan beterdir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Hanzala (r.a.)

11. Helalden kazanılmış bir dirhem para ile satın alınacak bal, yağmur suyu ile karıştırılıp içilirse her derde deva olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 284
1. Adamın sıhhatte iken verdiği bir dirhem sadaka, ölüm üzerinde köle azad etmesinden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir dirhem riba, Allah indinde otuzaltı zinadan eşeddir. Ve kimin eti ki haram lokmadan büyümüştür, onu ateş paklar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Musibete duçar olan kimsenin duası: "Ya Rabbi ! Ancak rahmetini ümid ederim. Beni göz açıp kapıyacak kadar bir an bile kendi nefsime bırakma. Benim senden başka umur ve hususuma bakacak Rabbim yok"dır.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

4. Dinin direği ve esası: Allahı tanımak, yakın (iman gürlüğü) ve faydalı akıldır. Denildi ki: "Faydalı akıl nedir?" Buyurdu ki: "Allah'a isyandan elini çekmek ve Aziz ve Celil olan Allah'a taata harîs olmaktır.
Ravi: Hz. Âişe ra

5. Gizlide olan dua, aşikarenin yetmişine mualdir. (gıyabında demek te olur.)
Ravi: Bir sahabeden

6. Balık sahibinin (Yunus a.s) balığın karnında ettiği dua; "Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü minezzâlimîn." dir. Hangi (bir derdli) müslüman adam bu duayı söylerse Allah onu derdinden mutlaka kurtarır.
Ravi: Hz. Saad İbni Ebu Vakkas (r.a.)

7. Mazlumun duası, facirden de çıksa makbuldür. Facirin fücuru kendisinedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir adamın, kardeşine gıyabında ettiği dua geri çevrilmez.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

9. Mazlumun duası bulutlar üzerine kaldırılır. Gök kapısı ona açılır ve Allah Teala buyurur ki: "İzzetim Celalim hakkı için sana Ben yardım edeceğim."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. İki dua vardır ki, onlarla Allah teala arasında hicap yoktur. Mazlumun duası ve kişinin kardeşine gıyabında ettiği dua.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Kîl-u kâli çok suali ve mal telefini terkedin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Hayırların azlığına sebeb olan mücadele ve münakaşayı terkedin. Zira burda iki tarafın birisi yalancıdır. Ve neticede iki taraf da günaha girer.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

13. Bırak onları ağlasınlar. Ancak şeytan bağırmasından sakının. Zira bu ağlama, bağırmaksızın, kalbden olursa Allah'dandır, ve Rahmet eseridir. El, dil işe karışırsa o şeytandandır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Dünyayı ehline bırakın. Kim ki dünyadan ihtiyacından fazlasını alırsa, o, bilmiyerek helakini almış olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. (Bedevinin birisi mescidi saadette sıkışmış, koyuvermiş, üzerine üşüşecek olmuşlar) Onu bırakın. İdrarın üzerine kova ile su dökün. Siz ancak kolaylık göstermek için gönderildiniz. Çetinlik göstermek için değil.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

16. Allah (z.c.hz)'lerinin nurdan ve zulmetten yetmişbin hicabı vardır. Hiçbir can yoktur ki, bu hicabın bir tarafından en küçük bir his ile mütehassıs olsun da mahvolmasın.
Ravi: Hz. Sehl İbni Şaad (r.a.)

1. Allah yolunda harcadığın para vardır. Köle azadı için kullandığın para vardır. Miskinlere tasadduk ettiğin para vardır. Ailene infak ettiğin para vardır. Bunların ecir bakımından en büyüğü, ailene infak ettiğindir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Para vardır, nefsine infak etmişsindir. Para vardır, ana babana harcamışsındır. Para vardır, oğlun için sarfetmişsindir. Para vardır, zevcene harcamışsındır. Para vardır, Allah yolunda harcamışsındır. İşte bu sonuncusu sevab bakımından en güzeldir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Rabbı Allah, dini İslam, Resulü Muhammed (s.a.s.) olduğuna razı olan kimse, imanın tadını tatmış olur.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

4. Gafiller arasında Allah'ı zikreden kimse, Cephede arkadaşları kaçtığı halde kendisi sebat eden gibidir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Tenhada Allah'ı zikreden kimse, küffar ile saflar arasında tek başına mübareze eden gibidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Ramazanda Allah'ı zikreden mağfiret olunur. Ve o ayda Allah'dan dilekte bulunan kimse de mahrum edilmez.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Bu şeytandandır. Sizden biri hoşuna gitmiyen bir rüya görürse onu kimseye söylemesin ve Şeytandan Allah'a sığınsın. (Bir adam şöyle dedi: "Ya Resulallah! Ben rüyamda başımın kesildiğini gördüm. O düşüyordu ben de onu takip ediyordum." Bunun üzerine yukarıdaki hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. O adamın şeytan kulağına işemiştir. (Sabaha kadar uyuyan bir adamdan bahsedildiğinde yukarıdaki hadis varid olmuştur)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. O imanın ta kendisidir. (Vesveseden şikayet edilince böyle buyurdu.)
Ravi: Hz Enes (r.a.)

10. Kıyamet gününde müslümanların oniki yaşına kadar olan çocukları arşın altındadırlar. Şefaat ederler ve şefaatleri kabul olunur. Onüçüne ulaşanların ise lehine yahut aleyhinedir. (Yani buluğa erenler hesap verirler)
Ravi: Hz. Ebû Umame r.e

11. Müslümanın kestiği helaldir. Besmele dese de demese de, Kasden bırakmadıkça, av da böyle.
Ravi: Hz. Raşid İbni Saad (r.a.)

12. Şereflerinizi mallarınızla koruyun. Dediler ki: "Bu nasıl olur?" Buyurdu ki, şairlere ve dilinden korktuğunuz kimselere malınızdan vermek suretiyle.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Ümmetimden mülhem olan arifleri bırakın. Cennete de, Cehenneme de kondurmayın Sahibine bırakın. Taki Allah kıyamet gününde onlar hakkındaki hükmünü versin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Ben sizi bıraktığım kadar siz de beni bırakın. Sizden evvelkiler, işte bunun için, çok sual sormak ve Peygamberleri ile ihtilafa düşmek sebebiyle helak oldular. Size neyi emrettimse, elinizden geldiği kadar onu yapınız. Neyi menettimse onu bırakınız.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. İslamın tepesinin tepesi Allah yolunda cihaddır. Buna ancak müslümanların efdali mazhar olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Ana karnındaki yavrunun boğazlanması, anasının boğazlanması ile tahakkuk eder. (Diri çıkarsa bir bıçakta ona yetiştireceksin)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Tüylenmiş yavrunun kesilmesi, anasının kesilmesi ile tahakkuk eder. Mevcut kanı aksın diye ayrıca boğazlanır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Peygamberleri zikretmek ibadettendir. Salihleri anmak, günahlara kefarettir. Ölümü hatırlamak sadakadır Cehennemi hatırlamak cihaddandır. Kabri anmak sizi cennete yaklaştırır. Kıyameti anmak ise sizi ateşten uzaklaştırır. İbadetin efdali çareyi terketmektir. Alimin sermayesi kibri terktir. Amelin bedeli hasedi terk ve günahlardan yüreğin yanışı da tevbenin özüdür.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. Öyle büyük bir günah vardır ki, insanlar ondan dolayı Allah'dan mağfiret dahi istemezler. Bu da "Dünya Sevgisi"dir.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Umeyr (r.a.)

8. Alimin günahı bir günahtır. Cahilinki iki günahtır. Alim, günaha düşmesiyle azab olunur. Cahil ise hem günaha düştüğü, hem de öğrenmediği için azab olunur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Gözün kör olması günahlara mağfirettir. Kulağın sağır olması da günahlara mağfirettir. İnsanın vücudundan kaybettiği her şey günahına sebebi mağfirettir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Annem Beni doğurduğunda kendisinden bir nur zahir oldu. Ve o nurla "Basrâ"nın köşkleri ışıklandı.
Ravi: Hz. Ebul acfa (r.a.)

11. Annem gördü ki, kendisinden bir nur zahir olmuş ve onunla Şamın köşkleri aydınlanmıştı.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Aklın başı, Allah'a imandan sonra haya ve iyi ahlaktır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Sidrenin yanında Cebrail (a.s.)'ı gördüm. Altıyüz kanadı vardı ve kanadlarının tüylerinden inci ve yakutlar saçılıyordu.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

14. Rabbimi uykumda gördüm. Bir yeşillikte ve zülfü bol bir genç şeklinde idi. Ayağında altından ayakkabılar ve yüzünde altın bir nikab vardı.
Ravi: Hz. Ümmü Tufeyl (r.a.)

Sayfa: 287
1. Rabbimi Firdevsten bir makamda, başında gözü kamaştıran taç bulunan bir genç şeklinde gördüm. (Rüya ve tecelli)
Ravi: Hz. Muaz İbni Afsa (r.a.)

2. Bir çok siyah koyun gördüm ki, aralarına pek çok beyaz koyun girdi. Dediler ki: "Ne ile Tevil ettin ya Resulallah?" Buyurdu ki, Acemler, dininizde ve nesebinizde size katılacaklar. Eğer iman ülker yıldızında asılı olsaydı, acemden bazı kimseler onu elde ederdi. Ve bu suretle insanlar onları mesud görürlerdi. (Arabdan başkasına acem tabir edilir)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Rüyamde Ehli Cennetten iki kadın gördüm. Biri konuşuyor, diğeri konuşamıyordu. Konuşana sordum, sen konuşuyorsun bu konuşamıyor. Dedi ki: "Bana gelince, ben vasiyet ettim. Bu vasiyetsiz öldü. Kıyamete kadar konuşamaz."
Ravi: Hz Enes(r.a.)

4. Başı dağınık kara bir kadının Medine'den çıktığını gördüm. Müheyyea'ya gitti. Onu, vebanın Medine'den oraya gitmesi ile tevil ettim.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir genç kız ile genç bir erkeği beraber gördüm. Onları şeytandan emin görmedim. (Bir erkek ile bir kadının yalnız bir yerde beraber bulunmaları haramdır)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Dinin başı nasihattır. Allah için, dini için, Resulu için, kitabı için ve bütün müslümanların umerası için "Hayırhah" bulunmaktır.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

7. Allah'a imandan sonra, aklın başı, insanlarla muhabbetli bulunmaktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Dinden sonra, aklın başı; insanlarla muhabbetli olmak ve iyiye, kötüye, herkese hayır yapmaktır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Küfrün başı, şark tarafındadır. Kibir ve tefahur at ve deve sahiplerinde ve çiftçilerdedir, sekinet de koyun sahiplerindedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bu islamiyet işinin başı müslümanlıktır. Kim müslüman olursa selameti bulur. Onun direği namaz, zirvesinin başı da cihaddır. Ki, buna ancak onların efdal olanı nail olur.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

11. Miraca götürüldüğüm gece, Cennette bir seviyeden yüksek yapılmış köşkler gördüm. Dedim ki: "Ya Cebrail bunlar kimin içindir? Buyurdu ki: "Öfkesini yutanlar ve insanları affedenler içindir. Ve Allah muhsinleri sever.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Miraca götürüldüğüm gece Musa (a.s.)'ı gördüm. Esmer, uzun boylu, kıvırcık saçlı idi. Sanki o Şemua adamlarındandı (temizlikte). İsa (a.s.)'ı da gördüm. O, orta yapıda, rengi beyazla kırmızı arası, saçı da düz, gürdü, ve kıvırcık değildi. Ateşin Hazini (bekçisi) olan Malik'i ve deccalı da gördüm.
Ravi: Hz. İbni Abbas ra.

13. Cennet ve Cehennemi gördüm ve onlardaki hayır ve şerrin büyüklüğü gibi başka birşey görmedim.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 288
1. (Ebu Zer tarafından "Rabbini gördün mü ya Resulallah" diye sorulduğunda şöyle buyuruldu) Nur olarak gördüm.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. İnsan ve cin şeytanlarının Hz. Ömer (r.a)'dan kaçtıklarını gördüm.
Ravi: H.z. Aişe (r.a.)

3. Müminin rüyası Peygamberliğin kırk altı cüzünden biridir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Müminin rüyası Peygamberliğin kırk cüzünden biridir ve söylenmedikçe, o bir kuşun ayağında asılı gibi durur. Söylenince de düşer. (Tahakkuk eder) Onun için rüyayı akıllı ve dost bir adama anlatın.
Ravi: Hz. Ebû Rezin (r.a.)

5. Salih müslümanın rüyası, Peygamberliğin yetmiş cüzünden biridir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Müminin rüyası, uykusunda Rabbinin kendisine söylediği bir sözdür.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

7. Safları sıklaştırın. Aralarını yakın tutun ve omuzdan hiza alın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir gün fisebilillah gözcülük etmek, Allah yolunda olmıyan yerlerdeki bin günden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

9. Bir gün fisebilillah gözcülük etmek, dünya ve dünyadakilerden hayırlıdır. Cennette yay kadar bir yer de yine dünya ve oradakilerden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

10. Fisebilillah bir gün nöbet beklemek, bir ay oruç ve kıyamdan hayırlıdır. Kim Allah yolunda nöbette iken ölürse, kabir fitnesinden kurtulur. Ve onun salih amelleri de kıyamete kadar yazılmakta devam eder.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

11. Nice "Ebced" harflerini öğrenenler vardır ki müneccimlik yapmışlardı ve kıyamet gününde de Allah indinde hiç bir nasibleri olmayacaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Nice fıkıh alimi vardır ki "Fakih" değildir. İlminden hayır görmeyen kimse cehlinden zarar görür. Kur'an'ı, seni haramdan nehyettikçe oku. Eğer seni haramdan alıkoymuyorsa sen Onu okuyor değilsin.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

13. Receb büyük bir aydır. Allah bu ayda hasenatı kat kat eder. Kim Receb'den bir gün oruç tutarsa, sanki bir sene oruç tutmuş gibi olur. Kim ondan yedi gün oruç tutarsa, ona Cehennem kapıları kapanır. Kim ondan sekiz gün oruç tutarsa, ona Cennetin sekiz kapası açılır. Kim ondan on gün oruç tutarsa, Allah ona istediğini verir. Kim ondan onbeş gün oruç tutarsa, semadan bir münadi şöyle seslenir: "Geçmişin affolundu. Amellere yeniden başla" Kim artırırsa Allah da onu artırır. Receb ayında Allah Teala Nuh (a.s)'ı gemiye bindirdi ve o, Receb ayını oruçlu geçirdi. Yanındakilere de oruç tutmalarını emretti. Onlarla gemi altı ay seyretti. Bunun sonu aşûre günüdür. Ve gemi "Cudi" dağına indirildi. O gün de Nuh (a.s) yanındaki insanlar ve hayvanlar hepsi, Aziz ve Celil olan Allah için, şükür olarak oruçlu idiler. Allah denizi, beni İsrail için aşûre gününde yardı. Ve yine Aşûre gününde Allah (z.c.hz)'leri Adem (a.s)'ın tövbesini ve Yunus (a.s)'ın şehrinin halkının tövbesinide kabul etti. İbrahim (a.s)'da o günde doğdu.
Ravi: Hz. Said İbni Ebu Raşid (r.a.)

Sayfa: 289

1. Receb "Haram" aylarındandır ve onun günleri altıncı semanın kapıları üzerinde yazılıdır. Bir kimse onda bir gün oruç tutar ve bu orucunu Allah'ın takvası içinde ikmal ederse, o kapı ve günler dile gelerek şöyle derler: "Ya Rabbi onu mağfiret et." Şayet orucunu takva üzere tamamlamazsa istiğfar etmezler ve: "Nefsin sana oyun etti" derler.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Receb Allah'ın, Şaban benim, Ramazan da ümmetimin ayıdır.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. (Sizden biri hasta olursa kendisi veya din kardeşi şu duayı okusun): "Semada ismi takdis edilen, emri yerde gökte dinlenen Rabbimiz! Rahmetini gökte olduğu gibi yerde de kıl. Günahlarımızı ve hatalarımızı affeyle. Muhakkak ki Sen temizlerin, tabiblerin Rabbısın, Bize Rahmetinden Rahmet, bu ağrı üzerine şifa hazinenden şifa buyur." derse Allah'ın izni ile iyileşir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

4. Ümmetimden öyle adamlar vardır ki, onlardan biri gecenin bir kısmında kalkar da onun üzerinde (Şeytanın akşamdan bağladığı) düğüm varken, kendine ibadet için tedbir yapar ve abdest alırsa, ellerini yıkadığında bir düğüm çözülür. Yüzünü yıkadığında yine bir düğüm çözülür. Dirseklerine kadar kollarını yıkadığında bir düğüm daha çözülür. Başını mesh ettiğinde yine bir düğüm çözülür. Ayaklarını yıkadığında bir düğüm daha çözülür. Başını mesh ettiğinde yine bir düğüm çözülür. Ayaklarını yıkadığında da bir düğüm çözülür. Allah teala hicabın arkasında olanlara (melaikeye) o zaman şöyle buyurur: "Bakın şu kuluma, Benden istemek için nasıl nefsinin çaresine bakıyor. Şu kulum ne isterse onundur."
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

5. Allah (z.c.hz)'leri Ebu Bekir (r.a)'e rahmet eyliye. Bana kızını verdi. Beni hicret yeri Medine'ye getirdi. Bilal'i malından azad

etti. Bana İslamda faydalı olan mal, Ebubekir'in (r.a) Bana fayda veren malı oldu. Allah Ömer'e (r.a)'de Rahmet eyliye. Acı olsa da Hakkı söyler ve Hakkı söylemesi ona dost bırakmaz. Allah Osman'a (r.a) da Rahmet eyliye. Melekler ondan haya ederler. Tebük gazasında askeri techiz etti ve mescidimizi genişletti ki şimdi bizi alıyor. Allah Ali (r.a)'ye de Rahmet eyliye. Hak da onunladır. "Yarabbi nerede olursa olsun Hakkı ona döndür."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 290
1. Allah o erkeğe rahmet eylesin ki, gece (teheccüde) kalkar, namaz kılar. Sonar ailesini de uyandırır da onlar da namaz kılarlar. Allah o kadına da Rahmet eyliye ki, teheccüde kalkar, namaz kılar, sonra kocasını da uyandırır. O da namaz kılar.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. Allah o kula rahmet eyliye ki, Benim sözümü duydu da onu hıfzetti. Nice fıkıh alimi vardır ki fakih değildir. Nice fıkıh hamili de vardır ki; kendisinden daha iyi anlıyana onu tebliğ eder. Üç şeyde müminin kalbi hiyanet etmez. Allah için amelde ihlasda, müslümanların başına olana hayırhahlık meselesinde; müslüman cemaatine mülazemette.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

3. Allah Ensara, Ensarın oğullarına ve Ensarın oğullarının oğullarına da Rahmet eyliye.
Ravi: Hz. Kesir İbni Abdullah (r.a.)

4. Allah o kula rahmet eylesin ki, helalinden kazandı, itidalli harcadı ve fazlasını fakirlik ve ihtiyaç günü olan kıyamet günü için önceden gönderdi.
Ravi: Hz. Âişe ra

5. Allah o kula rahmet eylesin ki, kendisinde, ırz ve mal bakımından hukuku olan din kardeşine, ölmeden önce geldi de helalleşmek taleb etti. Zira orada altın ve gümüş yoktur. Eğer hasenatı varsa (insanın) hasenatından alınır. Eğer hasenatı yoksa onların günahlarından kendisine yüklenir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Allah, Himyerlilere (yemende) rahmet eyliye. Ağızları selam, elleri taam, kendileri de ehli emin ve imandır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah, ehli kıbleden dilini tutana rahmet eyleye. Öyle ki elinden gelen en güzel sözden başka bir şey söylemiyor.

Ravi: Hz. Hişam (r.a.)

8. Allah o kula rahmet eylesin ki, söyledi, ganimet buldu, veya sustu, selamet buldu.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

9. Allah o kimseye rahmet eyleye ki, dilini müslümanların ırzlarından çekti. Bilin ki şefaatim, taan edene ve lanet edene helal olmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Allah o kimseye rahmet eyleye ki, bir veya iki farz öğrendi ve onunla amel etti. Veya o ikisi ile amel edeceklere onları öğretti.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Allah o kimseye rahmet eyleye ki, lisanını muhafaza etti, zamanını tanıdı ve gidişatında müstakim oldu.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Allah rahmet etsin kardeşim Yahya (a.s)'a, O küçükken iki çocuk kendisini oyuna çağırdıklarında: "Ben oyun için mi yaratıldım" buyurdu. (Yahya a.s) O küçük iken bir oyun için böyle söylerse, yetişkinin günah işlemesindeki hali nice olur?
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

13. Kazvin'deki ihvanıma Allah rahmet eyliye. Kazvin'deki ihvanıma Allah rahmet eyliye. Kazvin'deki ihvanıma Allah rahmet eyliye. Dediler ki: "Ya Resulallah Kazvin nedir?" Buyurdu ki, Kazvin, Deylem arazisinden bir yerdir. O bu gün Deylemliler elindedir. Amma ileride ümmetime feth olunacak ve ümmetimden birçoklarına ribat (cephe) olacaktır. Kim o güne erişirse Kazvin cephesinin şerefinden nasibini alsın. Zira o gazada öyle kimseler şehid düşecek ki, onlar "Bedir şehidleri" ayarında olacaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 291

1. Allah Benim hulefama rahmet eylesin. Denildi ki: "Senin halifelerin kimlerdir Ya Resulallah?" Buyurdu ki: "Benim sünnetimi ihya edenler ve onu insanlara öğretenlerdir."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. Sâili, hiç olmazsa, yanık bir parça ile çevirin.
Ravi: Hz. Ebû Becid el Ensarı (r.a.)

3. Ey Aişe onu geri çevir. Vallahi dileseydim Allah Teala Bana dağları altın ve gümüş olarak akıtırdı. (Hz. Aişe validemize zengin bir kadın gelmiş ve Peygamberimizin yatağını görünce kendisine iyi bir döşek göndermiş. Onun üzerine yukarıdaki hadisi şerif varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Allah'ın Benim, ümmetim ve Ümmü Abdin oğlu (Abdullah İbni Mesud r.a) için hoş gördüğüne Ben de razıyım ve Allah'ın, Benim, ümmetim ve Ümmü Abidin oğlu için hoş görmediklerini Ben de kerih görürüm. (Razı değilim.)
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Şu adamın burnu yere sürtsün ki (hor olsun), yanında Ben anılayım da Bana selavat getirmesin. Şu adamın burnu yere sürtsün ki, Ramazan'a erişsinde sonra mağfiret olmadan çıksın. Şu adamın burnu yere sürtsün ki, annesi ve babası yanında ihtiyarlamış olsun da Cenneti kazanamasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Üç kimseden kalem ref olundu: Uykuda olan kimseden uyanıncaya kadar, Hasta olan kimseden iyi oluncaya kadar, Çocuktan büyüyünceye kadar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. "Had" (ceza) hususunda kalem; Küçükten büyüyünceye kadar, uykuda olandan uyanıncaya kadar, mecnun ise iyileşinceye kadar ve bir de bunamış olandan kaldırılmıştır.

Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

8. Verağ sahibi bir adamın iki rekatı, karışık amellinin bin rekatından hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes ra.

9. Gecenin son bölümünün ortasında, Adem oğlunun kıldığı iki rekat namaz, dünya ve dünyadakilerden hayırlıdır. Ümmetime zor olacağını bilmeseydim, onlara "teheccüdü" mecburi kılardım.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

10. "Duhadan" iki rekat, Allah yolunda kabul olunmuş bir hac ve bir umreye bedeldir.
Ravi: Hz. Enes ra.

11. Sarıkla kılınan iki rekat namaz sarıksız kılınan yetmiş rekat namazdan efdaldir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Evli adamın iki rekatı, bekarın sekseniki rekatından hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Misvak kullanıldıktan sonra kılınan iki rekat namaz, misvaksız yetmiş rekattan efdaldir. Gizlide olan dua, aşikare olan yetmiş duadan efdaldir. Gizlide verilen sadaka ise aşikare verilen yetmiş sadakadan efdaldir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 292
1. "Alim-i Billah" olanın bir rekatı, "Cahil-i Billah" olanın bin rekatından daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Medine'deki bir Ramazan, diğer beldelerdeki bin Ramazandan hayırlıdır. Medine de bir Cuma, diğer yerlerdeki bin Cumadan hayırlıdır.
Ravi: Hz. Bilal İbni Hars (r.a.)

3. Cennetin kokusu beşyüz yıllık yerden duyulur. Cennetin bu kokusunu ahiret ameli ile dünyayı taleb eden kimse duyamaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Rabbın rızası, babanın rızasındadır. Rabbın gazabı, babanın gazabındadır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

5. Cenub rüzgarı Cennettendir. O, Allah'ın kitabında zikrettiği (Tevabih) rüzgarıdır. Onda insanlara fayda vardır. Şimal rüzgarı ise Cehennemden çıkar. Cennetten geçer ve ondan bir rayiha alır, serinlik ondandır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. İbadete tamaın iyi, Allah artırsın. Fakat bir daha yapma. (Birgün Hz. Ebu Bekir (r.a) safa girmeden rükua gitmişti)
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

7. Kabirleri ziyaret et, Onlarla ahireti hatırlarsın. Mevtayı yıka, zira ruhsuz cesedi yıkamak insana beliğ bir derstir. Cenaze namazını kıl, belki bu sana hüzün verir. Muhakkak ki hüzünlü kimseler, kıyamet gününde, Allah'ın gölgeliklerinde bulunurlar, ve hayra sahip olurlar.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

8. (Vefat eden) ihvanlarınızı ziyaret edin. Onlara selam verin ve uzak kalmayın. Onda size ibret vardır.

Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Mevtanıza, henüz canı üstünde iken "Lailahe illallah"ı telkin ediniz. (Bu kabir telkininden daha efdaldir)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Sadaka-i fıtr; hür, köle, erkek, kadın müslümanlardan herbirine vaciptir. Hurmadan bir sa', arpadan bir sa'
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Sadaka-i fıtr, oruç tutan kimse için, manasız ve şehvete ait sözlerinden temizliktir. Miskinlere (fakirlere) de nafakadır. Kim ki bunu bayram namazından önce öderse makbul olur. Sonra öderse lalettayin bir sadaka gibi olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Şehidleri, kanları ile defnediniz, Zira, Allah yolunda alınan yaraların kanı, kan renginde, koksu ise misk kokusunda olarak mahşere gelecektir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Sa'lebe (r.a.)

Sayfa: 293
1. Oğullarınızı ve kızlarınızı evlendirin. Kızları altın ve gümüşle süsleyin, ve elbiseleri güzel olsun. Ve kendilerine rağbet edilmesi içinde onlara güzel hediyelerle ihsanda bulunun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Zengini ziyaret eden, sâim ve kâim gibi sevab alır. Fakiri ziyaret eden kimes ise fisebilillah cihad sevabı alır. Ve bunun için atılan adımlar, Aziz ve Celil olan Allah yolundaki adımlara denk olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kur'an-ı Kerim'i seslerinizle ziynetlendiriniz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bayram namazlarınızı tehlil, tekbir, tahmid ve takdislerle ziynetlendiriniz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Meclislerinizi Bana selat ve selam getirmekle ziynetlendiriniz. Zira Bana selavat getirmeniz kıyamette size nur olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Rabbimden "Lahinlere" (Aptal, çoluk çocuk gibi aklı az olan) azab etmemesini diledim, kabul buyurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Rabbimden, müşrik çocuklarından ölenleri Benim için bağışlamasını diledim, kabul buyurdu ve Cennete soktu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Rabbimden, Benden sonra, ashabımın ihtilaf edecekleri meseleler hakkında sual ettim. Bana vahyetti ki: "Ya Muhammed (s.a.s.) Senin eshabın Benim yanımda gökteki yıldızlar gibidir. Bazısı diğerinden daha parlaktır. Kim ki, onlardan birisini (içtihadlarında)takip etse, o kimse Benim nazarımda hidayet üzerindedir."

Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

9. Ya Ali, senin hakkında Allah'dan beş şey istedim. Birini kabul etmedi, dördünü verdi: Ümmetimin senin başında toplanmasını Allah'dan istedim, kabul etmedi. Senin hakkında Bana verdikleri ise şunlardır: Kıyamet gününde ilk olarak Ben ve yanımda sen kalkacağız. Önümde "Hamd" sancağını sen taşıyacaksın. Evvelkileri ve sonrakileri geçeceksin. Benden sonra mü'minlerin veliside sen olacaksın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Aziz ve Celil olan Allah'dan seni takdim etmesini (önce hilafete geçmeni) üç kere istedim, kabul etmedi. Ancak Ebu Bekir'i kabul etti. (Bu sözü Hz. Ali (r.a)'a buyurdu.)
Ravi: Hz Ali (r.a.)

Sayfa: 294
1. Aziz ve Celil olan Rabbimden diledim ki, Ümmetimden evlendiğim ve evlendirdiğim kimseler Cennette Benimle beraber olsunlar. Allah (z.c.hz)'leri bu dileğimi kabul etti.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebu Evfa (r.a.)

2. Rabbimden diledim ki, evlendireceğimi Cennetlik bir adama vereyim ve alacağımı da Cennetlik alayım, kabul etti.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Cebrail (a.s)'a dedim ki, Rabbimi görür müsün? Dedi ki: "Benimle O'nun arasında nurdan yetmiş bin hicap vardır. En ednasını görsem yanarım."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Rabbimden kadın tarafından hısımlarım için Cenneti diledim. Kat'i olarak kabul etti.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. (Allah'dan sabır istiyen bir kimseye) Allah'dan bela istiyorsun. Evvela afiyet iste, (Sabır bela ile gelir.)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Musa (a.s) altı şeyden sual eyledi: Zanneder ki o hasletler kendisi içindi. Yedinci bir suali ise, kendisini düşünerek sormamıştı. Dedi ki: "Ya Rabbi, Kullarının hangisi daha müttekidir?" Allah Buyurdu ki: "Allah'ı zikreden ve Onu unutmayan." Dedi ki: "Hangi kulun daha hidayettedir?" Buyurdu ki: "Hangi kulum Hudaya (inzal olunan vahye) tabi ise o." Dedi ki: "Hangi kulun daha (ahkem)dir?" Buyurdu ki: "İnsanlara hükmederken kendine hükmettiği gibi olan." Dedi ki: "Hangi kulun daha ilim sahibidir?" Buyurdu ki: "İlimden doymıyan ve nâsın ilmini de kendi ilmi üzerine toplıyan alimdir." Dedi ki: "Hangi kulun daha azizdir?" Buyurdu ki: "Kısmetine razı olan." Dedi ki: "Kularının hangisi en fakirdir?" Buyurdu ki: "Sahibi sefer olan." Resulallah buyurdu ki: "Zenginlik mal zenginliği değil, kalb zenginliğidir. Allah, bir kulu için hayır murad ettiğinde

onun gönlünü zengin eder, ve kalbine kanaat verir. Allah, bir kul hakkında da şer murad ettiğinde onun ihtiyacını iki gözü arasına kor.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Ümmetimden hiç kimsenin Bana sormadığını sen sordun. Ümmetimin bolluk müddeti yüz senedir. Denildi ki: "Bunun bir alameti var mıdır?" Evet; yere batmalar, zelzeleler ve gemde olan şeytanların salıverilmesi. (Kudurtan şeytanlar manasına da geliyor)
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

8. Musa (a.s.)'dan yahudiler sordular, gene sordular, suali çoğalttılar, artırdılar, eksilttiler, ta ki küfre düştüler. Hristiyanlar da İsa (a.s)'dan sordular da sordular, suali çoğalttılar, artırdılar, eksilttiler ve neticede onlar da küfre düştüler. Muhakkak ki Benden size hadisler söylenecektir. Size Benim hadislerim geldiğinde Allah'ın kitabını okuyun, Onunla karşılaştırın. Allah'ın kitabına uygunsa, onu Ben söylemişimdir. Allah'ın kitabına uymuyor ise, onu Ben söylememişimdir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 295

1. Ulemadan sor Hukema ile ihtilat et ve büyüklerle hem meclis ol.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. İllim taleb etmeye koşun. Sâdık bir kimseden işitilecek bir Hadisi şerif, dünya ve onun üzerindeki altın ve gümüşten daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. İki saat vardır ki, onda gök kapısı açılır ve o esnada yapılan dualar nadiren reddedilr: Namaza durulurken ve saffı harp teşkil edilince.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

4. Allah yolunda bir saat harpte bulunmak, elli defa hacca gitmekten hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir alimin, minderine oturarak, bir saat ilimle meşgul olması, bir abidin yetmiş sene ibadet etmesinden hayırlı olabilir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Sam, Arabın babasıdır. Ham, Habeşlilerin, Yafes de Rumların babasıdır.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

7. Bir müslümana sövmek fısk, mukatele etmek ise küfürdür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Onlara yağmur gönderir gibi fitne gönderen Allah (z.c.hz)'lerini tesbih ederim.
Ravi: Hz. Bilal (r.a.)

9. Subhanellah! Bu gece ne fitneler inzal olundu ve ne hazineler feth olundu. Hücredeki kadınları kaldırın, ibadete kalksınlar. Dünyada giyinik olan nice kadınlar ahirette çıplak olurlar.

Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

10. "Subhanellah" demek, her kötü şeyden Allah'ı tenzih etmektir.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

11. "Subhanellahi velhamdülillahi velâ ilâhe illallahu Vallahu Ekber" tesbihleri, müslümanın günahının yanında, Adem oğlunun yarasını yiyen "êkile" kurdu gibidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Subhanallah! Sen ona takat getiremezsin, güç yetiremezsin. Şöyle söyleseydin ya: "Allahümme Rabbenâ âtinâ fiddünya haseneten ve fil âhireti haseneten ve kınâ azâbennâr." (Efendimiz (s.a.s.) bir adamı ziyarete gitmiş. Adam zayıflıktan kuş yavrusuna dönmüş. Buyurmuş ki: "Sen Allah'dan afiyet istemez miydin? Demiş ki, "Ben Allah'a, ahirette vereceğin azabı bu dünyada ver diye dua ederim." Bunun üzerine yukarıdaki hadisi şerif vârid olmuştur.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. (Ümmü Hani'ye buyuruldu) Allah'ı yüz tesbihle tesbih et. Zira o tesbihler senin için İsmail (a.s) evladından azad ettiğin yüz köleye bedeldir. Allah'a yüz hamd ile hamdet. Zira o Hamdler senin için, eğerlenip Allah yolunda üzerine binilerek gaza edilen yüz ata denktir. Allah'ı yüz tekbirle tekbir et. Zira onlar senin için işaretlenmiş, kabul olunmuş yüz deveye muadildir. Allah'a yüz tehlil ile tehlil getir. Zira o tehliller yerle gök arasını doldurur. Bundan fazlasını yapan hariç hiçbir kimsenin bundan daha faziletli bir ameli, o gün Allah Tealaya sunulmaz.
Ravi: Hz. Ümmü Hani (r.anha)

Sayfa: 296

1. Ben ve duası kabul olunmak şanından olan her Peygamber, şu yedi sınıf insana lanet etmiştir: Allah'ın kitabına ilavede bulunan. Allah'ın kaderini tezkib eden. Allah'ın haram kıldığını helal sayan. Ehli beytim hakkında Allah'ın haram kıldığını helal sayan. Sünnetimi küçümseyerek terk eden. Ganimette hak gözetmeyen. Mevkiini suistimal ederek, Allah'ın aziz ettiğini zelil ve zelil ettiğini aziz eden.
Ravi: Hz. Amr İbni Şeğavi (r.a.)

2. Allah, kıyamet gününde, yedi kimsenin yüzüne bakmaz, onları tezkiye etmez ve onları alemlerle birlikte ilk girenlerle beraber Cehenneme sokar; meğer tevbe ederler, meğer tevbe ederler, meğer tevbe ederler. Kim de tevbe ederse Allah onun tevbesini kabul eder. Bu yedi sınıf kimse şunlardır: Elini nikah eden, erkek erkeğe yakınlaşan (fail ve mef'ul) içkiye devamlı olan, ana babasını yardım istiyecek kadar döven, lanet edilinceye kadar komşusuna eza eden, komşusunun karısı ile zina eden.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Yedi şey vardır ki, ecri, kul öldükten sonra da kabrinde olduğu halde, kendi hesabına yazılmakta devam eder: Bir ilim öğretmek, bir ark açmak, bir kuyu kazmak, hurma ağacı yetiştirmek, mescid yaptırmak, mushaf miras bırakmak, ölümünden sonra kendisine istiğfar edecek salih evlad bırakmak.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Yedi yerde namaz caiz olmaz: Beytullahın üstünde, kabristanda, mezbelede, mezbahada, hamamda, deve yatan yerde, cadde ortasında.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Yedi haslet vardır ki, onlar bütün hayırları toplamıştır: İslamiyeti ve ehlini sevmek, onlarla hem meclis olmak. Emin olmamak lazım dır ki, şer üzerinde olan bir adam ola ki hayra

döner ve hayır üzerinde ölür. Yine emin olmamalıdır ki, hayır üzerinde olan bir adam da şerre döne ve şer üzerinde öle. Binaenaleyh, senin kendi nefsin hakkında bildiklerin (kusurların) seni başkalarıyla meşgul olmaktan alıkoysun.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

6. Altı meclis vardır ki, onlardan birinde bulunan mümini Allah tekeffül eder: Mescidde cemaatte bulunma, hasta ziyaretinde bulunma, cenazede bulunma, müslümanın kendi evinde oturması, tazim ettiği ve saygı duyduğu adil hükümdarın yanında bulunma ve ona yardım etme.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Altı şey kıyamet alametlerindendir: Benim ölümüm, Kudüsün fethi, bir adama bir dinar (altın para) verildiği halde azımsaması, her müslümanın evinde ateşi duyulan fitne, koyun boynuzu kıvrımları gibi insanlar arasında ölüm çokluğu, Rumun gadri. Şöyle ki; her biri oniki bin kişilik seksen sancakla müslümanların üzerine yürümeleri. (Amik ovasında vukua gelecek hadise)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

8. Ey ümmet! Altı şey vardır ki, onlar olmadan kıyamet kopmaz: Peygamberinizin vefatı. Aranızda malın artması. Öyle ki, bir adama onbin dirhem (gümüş para) verilecek de yine öfkelenecek. Sizden her erkeğin evine bir fitne. Koyun boynuzu kıvrımları gibi ölüm çokluğu, Beni esferle aranızdaki sulh. Öyle ki, kadının hamileliği süresi gibi dokuz ay toplanırlar, sonra söze gadirlik yaparlar. Medine'nin fethi. Denildi ki: "Hangi Medine?" Buyurdu ki, Kostantaniyye (Roma'nın fethi)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

Sayfa: 297

1. Şu altı haslet hayırdandır: Allah'ın düşmanlariyle kılıçla cihad etmek, yaz gününde oruç tutmak, musibet esnasında iyi sabır etmek, haklı olduğu halde mücadeleyi terketmek, bulutlu günde namazı erken kılmak, kış günlerinde abdesti güzel almak.
Ravi: Hz. Ebû Malik (r.a.)

2. Altı şey haramdandır: Emirin rüşvet alması ki, bu sayılanların hepsinin en fenasıdır. Köpek parası, kısrak aşım parası, zinakarın aldığı para, kan alanın kazancı, kahinin kazancı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Altı şey amelleri mahveder: Halkın ayıbı ile meşgul olmak, kalb katılığı, dünya sevgisi, haya azlığı, uzun emel, zalimin zulmüne devam etmesi.
Ravi: Hz. Adiyy (r.a.)

4. Dehr içinde altı günün orucu mekruhtur: Şaban'ın son günü oruçlu olarak Ramazana erişmek. Misafirin, hastanın, çocuğuna zarar gelmesinden korkan hamile kadının, oruca gücü yetmiyen çok yaşlı kimsenin, çok zayıf olduğu için oruç tutarsa öleceğinden korkan kimsenin oruç tutması da mekruhtur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Altı sınıf Cehenneme hesapsız girer: Zulmü sebebiyle Umera, Irkçılık asabiyeti sebebilye Arab, kibirleri sebebiyle rençber, yalanı sebebiyle tüccar, hasedi sebebiyle Ulema, hasisliği sebebiyle zengin. (Cehenneme hesapsız girecek dereceye kadar gelebilirler)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Altı şey güzeldir, lakin şu altı sınıf insan da daha güzeldir: Adalet güzeldir, lakin Umerada daha güzeldir. Cömertlik güzeldir, lakin zenginde daha güzeldir. Verağ güzeldir, lakin alimlerde daha güzeldir. Sabır güzeldir, lakin fıkarada daha güzeldir. Tevbe güzeldir, lakin gençlerde daha güzeldir. Haya güzeldir, lakin kadınlarda daha güzeldir.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Yakında Hadramut'tan veya Hadramut denizinden bir ateş çıkacak ve kıyametten evvel insanları toplıyacak. Dediler ki: "Ya Resulallah, bize ne emredersin?" Buyurdu ki: "Siz Şam'a gitmeye bakın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Yakında, Benden sonra ümmetim içkiyi içecekler, içki ismi vermeksizin (içki saymaksızın) ve onu içmiye yardımcıları da emirleri olacak.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

9. İnsanın elbisesini çıkarırken "Besmele" çekmesi, cinlerin gözü ile Adem oğlunun avreti arasında perde olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Yakında siz Rumlarla emin bir sulh yapacaksınız. Sonra siz gaza edeceksiniz. Onlar da gerinizde sizin gaza ettiğinize düşman olacaklar. O harpten muzaffer çıkacak ve ganimet alacaksınız. Sonra yeşil bir ovaya konacaksınız. Orada bir Rum neferi salibini kaldıracak ve diyecek ki: "Haç galib geldi" Ona müslümanlardan biri karşı koyup kendisini öldürecek. Bunun üzerine Rumlar muahedeyi bozacak ve gadredecekler. Büyük muharebeler olacak. Sizin için toplanacaklar ve seksen sancak halinde üstünüze gelecekler. Her bir sancak altında onbin (onikibin) kişi olarak. (Amik ovasında önlenecek olan hadise)
Ravi: Hz. Zu Mihmer (r.a.)

2. Yakında size Horasan tarafından siyah bayraklılar gelecek. Kar üzerinde emekliyerek olsa da onlara iltihak ediniz. Zira onların arasında Allah'ın halifesi "Mehdi" vardır.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

3. Sizin için dünya feth olunacak. Evlerinizi kabe ziynetlenir gibi süsleyeceksiniz. Lakin bu günkü şu haliniz o günden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Huzeyfe (r.a.)

4. Size dünya feth olunacak. Eğer bir menzilde muhayyer kılınırsanız Şam denilen şehre bakın. Zira orası Melhamelerde müslümanların toplandığı yerdir. Onun kalbgâhı da "Ğûta" denilen yer olacaktır.
Ravi: Sahabelerin bazılarından

5. Yakında İskenderiye ve Kazvin ümmetime feth olunacaktır. Bu ikisi Cennet kapılarından iki kapıdır. Kim ki, bunlardan ikisinde veya birinde, yalnız bir gece nöbet tutarsa, günahlarından annesinden doğduğu gün gibi sıyrılmış olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Benden sonra büyük şehirler zabtedecek ve çarşılarında meclisler kuracaksınız. O zaman bunların hakkını verin. Yani, selamı alın, nâmahremden gözünüzü çekin. Mazlumun hakkını

verin ve ona yardımcı olun. Âmâya da yol gösterin.
Ravi: Hz. Vahşi İbni Harb (r.a.)

7. Yakında bir takım umerâ peydah olacak. Onların bazı şeylerini iyi, bazı şeylerini ise fena göreceksiniz. İyiyi iyi, fenayı fena görenler iyi, lakin (fenayı iyi görenler) razı olup ona tabi olanlar, fesada uğrayanlardır. Dediler ki: "Onlarla mukatele etmiyelim mi?" Buyurdu ki: "Namazlarını kıldıkları müddetçe hayır, ilişmeyin."
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

8. Bazı umera gelecek, namazı bir sebeble vaktinden geciktirecekler. Siz (evinizde vaktinde kılın) cemaate de gelip onlarla nafile kılın.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

9. Abbas evladı yakında bayrak sahibi olacak. Onlara tabi olan doğruyu bulmuş olur, muhalefet eden ise helak olur. Hakkı tutup kaldırdıkları müddetçe o bayrak ellerinen asla çıkmayacaktır. (Adalete tabi olsalar kıyamete kadar giderlerdi.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Yakında bir fitne olacak ki, insan kardeşinden ve babasından ayrılacak ve bu fitne kıyamete kadar insanların kalblerinde yayılıp duracak. Hatta o fitnelerde belaya uğramış çilekeş bir adam, zâniyenin zinası sebebiyle ayıblandığı gibi ayıblanacak.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

Sayfa: 299

1. Benden sonra, yakında sizin üzerinize bazı umera gelecek. İyi görmediğinizi amel edecekler ve fena gördüklerinizi de yapacaklar. Bunlar emriniz değildir.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

2. Yakında fitne, fesad ve ihtilaf olacak. "Ne yapalım?" dediler. Buyurdu ki: (Hz. Osman (r.a.)'ı göstererek) günün emiri olan bu zata ve ashabına tabi olun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Benden sonra birtakım emirler gelecek ve dedikleri dedik olacak. İşte bunlar maymunun atılması gibi Cehenneme atılacaklar.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

4. Benden sonra yakında, muzlim gecelerin karanlık dalgaları gibi bir takım fitneler olacak. O fitnelerde adam sabah mümin, akşam kafir, akşam mümin, sabah kafir olacak. Denildi ki: "O zaman ne yapalım?" Buyurdu ki: "Evlerinize girin kendinizi unutturun." Denildi ki: "Bizden birimizin evine girilirse ne dersin?" Buyurdu ki: "Elinize sahip olun. Allah'ın katil kulu olmaktansa, mazlum kulu olun. Zira öyle zamanda islam, adamın ağzında olur. Kardeşinin malını yer, kanını akıtır, Rabbine asi olur, Hâlıkına küfreder. Neticede de kendisine Cehennem vacib olur."
Ravi: Hz. Cündeb el Beceli (r.a.)

5. Yakında fitneler olacak. Dediler ki: "Ne emredersin Ya Resulallah?" Buyurdu ki: Şam'a bakın.
Ravi: Hz. Bekr İbni Hakim (r.a.)

6. Yakında Benim üzerime hadis rivayet eden raviler gelecek. Siz o hadisleri Kur'an'a arzedin. Uyarsa alın, uymazsa bırakın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Yakında fitneler olur. Adam müslüman sabahlar, akşama kafir

olur. Ancak, Allah'ın kendisini ilimiyle ihya ettikleri müstesna.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Yakında sizinle Rumlar arasında dört sulh anlaşması olur. Dördüncü Âl-i Harundan biri ile gerçeklenir. Ve bu yedi sene devam eder. Denildi ki: "Ya Resulallah, o gün insanların imamı kimdir?" Buyurdu ki: "İmam, Benim evladımdan, kırk yaşında, yüzü parlak bir yıldız gibi olan, sağ yanağında siyah bir beni bulunan ve üzerinde iki kutvânî aba olan bir kimsedir. Tavrı beni İsrail ulemasına benzer. Yirmi sene hüküm sürer. Arzdaki hazineleri çıkarır ve şirk beldelerini feth eder.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. Yakında, hadiseler, tefrika, fırka ve ihtilaflar olacak. O günde katil olmaktan kurtulup maktul olabilirsen ol.
Ravi: Hz. Halid İbni Urfe (r.a.)

Sayfa: 300

1. Yakında dört fitne olacak. Kanın mübah sayıldığı fitne ,kanın mübah ve malın helal sayıldığı fitne, kanın mübah malın ve namusun helal sayıldığı fitne (dördüncüsü Deccal fitnesidir)
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

2. Yakında başınıza bazı emirler gelecek , rızıklarınıza el atacak, sizi yalanlarla avutacaklar. İş yapacaklar lakin yaptıkları fena olacak. En fena tarafları da kötülüklerini siz güzel görmedikçe ve yalanlarını tasdik etmedikçe sizden razı olmayacaklar. O zaman (yalnız) emirlik haklarını tanıyın. Sizi de tecavüzle kendilerine uydurmaya çalıştıklarında onlarla mukatele edin. kim bu yolda öldürülürse o şehiddir.
Ravi: Hz. Ebû Sülale (r.a.)

3. Benden sonra fitneler olur. Birisi de "Ahlas" fitnesidir.(deve çulu fitnesi, yani milletin boynunda temelli kalır.) Harpler, hicretler olur. Sonra daha şiddetli bir fitne olur. Ha bitti denir, daha da devam eder. O derece ki, fitnenin kendisine dokunmadığı ev ve müslüman kalmaz. Bu hal ehli beytimden bir müslüman(Mehdi a.s.) çıkıncaya kadar devam eder.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Allah'dan ilm-i nâfi isteyin ve faide vermeyen ilimden Allah'a sığının.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. ALLAH'dan dünya ve ahirette af, afiyet ve yakîn isteyin. Zira yakînden sonra kula, afiyet kadar hayırlı bir şey verilmedi.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

6. Allah'ın fazlından isteyin. Zira O istenmekten bıkmaz. İbadetin efdali de gamm ve hemmden kurtuluşu beklemektir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Düşük çocuklara da isim koyun. Allah onunla mizanınızı ağırlaştırır. Zira onlar kıyamet günü gelir de şöyle derler: "Ey

rabbimiz beni zayi ettiler ve bana isim vermediler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Fena ahlak, sirkenin balı ifsad etmesi gibi, ameli bozar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bakara suresinde bir ayet vardır ki, Kur'an ayetlerinin seyyididir. Bir yerde okundu mu şeytan orada tutunamayıp mutlaka çıkar. Bu "ayetül kürsi" dir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kuran'da bir sure vardır ki otuz ayettir. Sahibine (devamlı okuyana) affedilinceye kadar şefeat edecektir. O "Tebarekellezî biyedihil mülk"dür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Yakında ilim taleb eden kimseler gelecek. Onları gördüğünüzde: "Allah'ın rasulunün tavsiyesi ile merhaba" deyin ve onlara istedikleri fetvayı(bilgiyi) verin.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Benden sonra yakında bir kavim gelecek, benim hadisimden soracaklar. Onlara ancak ezberlediklerinizi söyleyiniz. Kim kasten bana yalan isnad ederse cehennemde yerine hazırlansın.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

13. Üzerinize öyle bir zaman gelecek ki, o vakitte şu üç şeyden daha hayırlı bir şey olmayacak: "Helal para, kendisi ile ülfet edilen din kardeşi, amel edilen bir sünnet.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 301

1. Ümmetime yakında bir zaman gelir ki, Kuran okuyacak çok, fakihler az olur. İlim kabz olunur. Kargaşalık çoğalır. Ondan sonra bir zaman gelir ki, ümmetimden bir takım adamlar Kur'an okurlar ama bu, gırtlaklarını geçmez. Bundan sonra yine öyle bir zaman gelir ki, müşrik müminle aynı mevzuda söylediğinin mislinde mücadele eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki; o zamanda adam acz ve fucur arasında muhayyer kalacak. Kim bu zamana yetişirse fucura aczi tercih etsin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki; camilerde halka halka oturacaklar, ancak dünya üzerine muhabbet edecekler. (Bunlara rastlarsanız) onlara katılmayın. Zira Allah (z.c.hz)'lerinin o kimselerle alakası yoktur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, Kur'an'ın merasimi ve müslümanlığın da adı kalacak. Onlar müslüman ismi alırlar, halbuki kendileri müslümanlıktan insanların en uzağıdırlar. Camileri süslü olur, hidayet bakımından ise viran olur. O zamanın alimleri, gök kubbesi altındaki alimlerin en şerlisi olup, fitne onlardan başlar ve yine onlara döner (kabak da onların başına patlar.)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, camilerde onlardan binden fazla adam namaz kılacak da içlerinde hâzâ mümin bulunmayacak.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Ahir zamanda bir kavim çıkacak, yaşları genç, akılları hafif olacak. Sözleri ise halkın en iyi sözlüsü olacak. Kur'an okuyacak ama hançerelerinden aşağı geçmeyecek. Ve onlar islamiyetten

okun yaydan çıkması gibi, bir iz kalmamasına çıkacaklar. Kendilerine rastladığınızda onları öldürün. Zira kıyamet gününde Allah katında onları öldüren için nice ecir vardır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Allah nazarında günlerin seyyidi Cuma'dır. O, kurban ve Ramazan bayramı gününden de kıymetlidir. Onda beş haslet vardır; Allah o günde Hz. Adem (a.s.)'ı yarattı. O cennetten arza o gün indirildi. O günde vefat etti. Cuma gününde öyle bir saat vardır ki, bir kul o saatte Allah'dan bir şey istedi mi Allah onu kendisine mutlaka ihsan eder. Ancak istediği günah veya sıla-i rahmi kesen birşey değilse. Kıyamette Cuma günü kopacaktır. Hiç bir melek-i mukarreb, sema, arz, rüzgar, dağ ve taş yoktur ki, bu sebeble Cuma gününden korkmuş olmasın.
Ravi: Hz. Saad İbni Ubâde (r.a.)

Sayfa: 302

1. İnsanların seyyidi Adem (a.s.), Arabın seyyidi Hz. Muhammed (s.a.s.), Rumun seyyidi Süheyb (r.a.), Acemin seyyidi Selman (r.a.), Habeşin seyyidi Bilal (r.a.), dağların seyyidi Tur-i Sina, ağaçların seyyidi sidre, ayların seyyidi haram ayları, günlerin seyyidi Cuma, kelamın seyyidi Kur'an, Kuran'ın seyyidi Bakara suresi, Bakaranın seyyidi Ayetel kürsi'dir. Ve onda beş kelime vardır ki, her bir kelimede elli bereket bulunur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Dünya ve ahirette içilecek şeylerin seyyidi su, dünya ve ahirette yemeklerin seyyidi ise et ve pirinçtir.
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.)

3. Seferde kavmin seyyidi onlara hizmet edendir. Hizmette onlara sebkat edenin faziletini, şehitlik müstesna kimse hiçbir şeyde bulamaz.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

4. Cennet ehlinin hanımlarının seyyideleri İmran kızı Meryem'den sonra Fatıma, Hatice ve firavun ailesi Asiye'dir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Ümmetime, yakında geçmiş ümmetlerin hastalığı isabet eder: Dünya nimetinden neşelenmek(batıl ile ferahlanmak ve tekebbür) tuğyan ve kin, mal ve evlat çoğaltma, haksız düşmanlık, husumet ve haddi aşan bir hased (ki neticesi mukateledir).
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Ümmetime yakında, ahir zamanda, kader meselesinden bir kapı açılır. Ve onu hiçbir şey kapamaz. Onu açanlara rastlarsanız, kendilerini şu mealdeki ayetle karşılarsanız size kafi gelir: "Arzda ve nefislerinizde her kime isabet eden bir musibet yoktur ki, kitapta tesbit edilmiş olmasın."
Ravi: Hz. Süleym İbni Cabir (r.a.)

7. Ümmetim içinde bir takım kavimler olacak ki, fakihleri ince ve karışık meseleleri ele alacaklar. İşte onlar, ümmetimin şerlileridir.
Ravi: Hs. Sevban (r.a.)

8. Ahir zamanda, eğlencenin ve çenginin meydan aldığı içkinin de mübah addolunduğu zaman yere batma, taş yağma zuhur edecek ve insan kılığından çıkma olacaktır.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

9. Yakında ümmetim içinde bazı kimseler olacak ki, çeşitli yemekler yiyecekler, çeşitli içecekler içecekler ve renk renk elbiseler giyecekler ve sözü de dilini döndürüp konuşacaklar. İşte bunlar ümmetimin şerlileridir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Ahir zamanda zalim hükümdarların avanesi olur ki, onlar sabah Allah'ın gazabında yürürler, akşamda Allah'ın buğzu içinde dolaşırlar. Sakın onların sırdaşlarından olmayın.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

11. Benden sonra yakında birtakım sultanlar peydah olur. Kapılarında fitneler develerin yatakları gibidir. Kimseye bir hayır göstermezler. Bir şey verirlerse, ancak onların dinlerinden bir taviz kopararak verirler.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Hars (r.a.)

12. Benden sonra yakında ümmetimden bir taife zuhur eder ki, Kur'an'ı okurlar ama boğazlarını geçmez. Dinden de okun yaydan çıktığı gibi çıkarlar ve avdet de etmezler. Onlar, halkın ve mahlukatın en şerlisidirler. Alametleri de yüzünü gözünü traş etmeleridir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

Sayfa: 303

1. Yakında ümmetimden bazı kimseler gelir. Alimlerini müşkül meselelerle yanıltırlar. Bunlar ümmetimin şerlileridir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

2. Yakında seninle Aişe (r.anha) arasında bir hadise olacak(bunu Hz. Ali (r.a.)'a söylemişti). Hz.Ali (r.a.) dedi ki: "Öyle ise Ya Rasulallah, ben onların en fenasıyım." Buyurdu ki: "Hayır. Lakin bu hadise olduğunda sen onu evine(mahalli emanına) teslim et (cemel vakası).
Ravi: Hz. Ebû Rafi' (r.a.)

3. Benden sonra ümmetimden bir kavim gelir. Kur'an'ı okur, dini ilimlerden de malumatları olur. Şeytan onlara gelir: "Dünyalığınızı düzeltmek için hükümete sokulsanızya. Siz yine dininizde onlara uymazsınız." der. Nasıl çalıdan dikenden başka bir şey alınmazsa, onlara sokulmaktan günahtan başka birşey elde edilmez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Yakında bazı emirler gelecek. Siz onların bazı işlerini beğenecek bazılarından ise hoşlanmayacaksınız. Kim onlarla mücadele ederse necat bulur. Kim onlardan ayrılırsa selamet bulur, kim de onlara karışırsa helak olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Benden sonra bir takım umera gelecek ki, onlar benim yolumda gitmezler. Adetimi adet etmezler. Onlardan bir takımının kalbleri, insan suretinde şeytan kalbidir. Hz.Huzeyfe (r.a.) dedi ki: "O hadiseye yetişirsem nasıl yapayım" Buyurdu ki: "Emîri azama itaat et. Sırtına vurup lokmanı alsa da(Hz.Osman r.a. fitnesi).
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Sizin üzerinize bazı umera peydah olur. Namazı vakitlerinden geciktirir ve bidat çıkarırlar. İbni Mesud (r.a.) dedi ki: "Onlara yetişirsem ne yapayım?" Buyurdu ki: "Ey Ümmü abdin oğlu,

benden nasıl yapacağını soruyorsun. Allah'a isyan edene itaat yoktur".
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

7. Ahir zamanda ümmetimden bir takım insanlar meydana gelir ki, kendimizin de, babalarımızın da işitmediği şeyleri anlatırlar. Sizler ve babalarınız bunlardan kendilerinizi çekin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Ümmetimin sonunda bir takım kadınlar peydah olur ki, erkekler gibi eğerlere binerler ve mescidin kapısında inerler. Onlar giyinik çıplaklardır. Başlarını da zayıf devenin hörgücü gibi yaptırırlar. Bunları telin edin. Zira onlar mel'undurlar. Eğer sizden sonra gelecek ümmet olsaydı, bunlar da o gelecek ümmete hizmetçi olurlardı. Nasıl ki, sizden önceki ümmetlerin kadınlarının sizlere hizmetçi oldukları gibi.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

9. Benden sonra yakında, bazı umera gelecek, birbirini öldürecekler.(mevki makam için)
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

10. Yakında madenler çıkacak ve onun peşine düşenler insanların şerlileri olacak.
Ravi: Beni süleym'den biri

11. Ahir zamanda lûtî denilen bir taife çıkar ve üç sınıf olur: Bir sınıfı yüze bakmak ve konuşmakla, diğeri musafaha ve kucaklaşmakla yetinirler. Bir sınıfı da bu işi bilfiil yaparlar. Allah'ın laneti bunların üzerine olsun. Meğer ki tevbe ederler. Tevbe edenin tevbesini Allah kabul eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 304
1. Ümmetimin sonunda bir takım kavimler olur ki, camilerini süsler, kalblerini ise viran ederler. Onlardan birisi dinine vermediği ehemmiyetten fazlasını elbisesine verir. Bunlar, dünyaları selamet oldu mu, ahiret işini kaale almazlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Benden sonra bir fitne olacak, o fitne olduğunda Ali ibni Ebi Talib (r.a.)'ı tutun. Zira hak ile batılı ayırd edecek odur.
Ravi: Hz. Ebû Leyla el Gıfari (r.a.)

3. Benden sonra muzlim gecenin karanlık dalgaları gibi fitneler olacak. İnsanlar orada alabildiğine gidecekler. Denildi ki: "O halde hepsi helak olucudur." Buyurdu ki: "Dünyadaki katl onlara kafidir." (Ahiretlerine dokunmayacak.)
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

4. Yakında üzerinize bazı emirler gelecek. Kalbinizin yattığı ile size emirler verecek. Fakat sevmediklerinizi yapacaklar. Sizin için bunlara itaat gerekmez.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

5. Benden sonra bazı valiler gelecek, iyisi iyiliği ile, kötüsü de kötülük üzere valilik yapacak. Siz bunları dinleyin. Hakka uygun herşeyde kendilerine itaat edin. Arkalarında namaz kılın. Eğer iyilik yaparlarsa hem size, hem onlara. Fenalık yaparlarsa sizin lehinize, onların aleyhine olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Ümmetimden "Ehli kitabdan" bir cemaat ve "ehli liben" (çöl halkı) helak olacak. Denildi ki: "Ehli kitab kimdir?" Buyurdu ki: "Kitabullahı öğrenip müslümanlarla mücadele edecek bir kavimdir." Denildi ki: "Ehli Liben kimdir?" Buyurdu ki: "Şehvetlerine uyub, namazı terkedecek bir kavimdir."
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

7. Müslümanlar Ye'cuc ve Me'cuc'un ok ve kalkanlarından kalanı

yedi sene yakacaklardır. (Tûri Sina'dan kurtulduktan sonra)
Ravi: Hz. Nevvas İbni Sem'an (r.a.)

8. Yalancı şahidin ayağı yerinden oynamadan Cehennemi hak eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ümmetimin en şerlileri o kimselerdir ki, akşam sabah nimet içinde yemeğin en iyisini yerler ve elbisenin en iyisini giyerler. Onlar ümmetimin gerçekten en şerlileridir. Zalim emirden kaçan adam asi değildir. Bilakis asi olan zalim emirdir. Dikkat edin. Allah'a isyanda mahluka itaat yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 305
1. Ümmetimin şerlileri, çok konuşan, düşüncesizce konuşan ve azametle konuşanlardır. Ümmetimin hayırlıları ise, ahlakça en güzel olanlarıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Ümmetimin şerlileri, hem hakim mevkiini işgal eder, hem de şüpheli işlerle karşılaştımı kimseye danışmaz. Hükmünde isabet ederse kibirlenir. Gazablanınca da şiddet gösterir. Kötülüğü yayan da onu işliyen gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Ümmetimin şerlileri, kendine mümtaz mevki veren, kendinin dince mevkiini beğenen ve amelinde mürailik yapan, hüccetinde muhasama eden kimselerdir. Riyanın azı da şirktir.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Sabit (r.a.)

4. İnsanların şerlilerindendir o fasık ki, Allah kitabını okudu ve dini de, fıkhı da öğrendi de hakim mevkiindeki fasıka dalkavuk oldu. Ve o adam bunun okuyuşu ile keyf etti. Allah (bunların her ikisinin de) söyliyenin de, dinliyenin de kalbini mühürler.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

5. Ümmetimin şerlileri ve Cehenneme sevk olunacakların ilki, ümmetimden, yediklerinden doymıyan ve topladıklarından kanmıyan aç gözlülerdir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. İnsanların şerlisi üç sınıftır: "Ana-babaya karşı kibirli olup, onları tahkir eden adam. İnsanlar arasında yalanla münaferet çıkaran ve onları birbirine buğz edip birbirinden uzaklaşıncaya kadar fesad için koşan adam. Erkekle ailesi arasında yalan sözlerle koşup, kadını haksız yere kıskandıran ve sonra arasını ayırıp arkasından kadına kendi sahip olan adamdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. En fena yemek, kendisine zenginlerin çağırılıp fıkaraların

çağırılmadığı düğün yemeğidir. Kim ki davete icabet etmezse Allah ve Peygambere asi olmuş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Evlerin en şerlisi hamamldır. Orada sesler yükselir, avretler açılır. Denildi ki: "Hamamda hastalar tedavi olunuyor ve kirler gidiyor." Buyurdu ki: "Girecek olan ancak örtülü girsin."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Kıyamet gününde menzile (derece) bakımından insanların en şerlisi, dilinden ve şerrinden korkulan kimsedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Dünyanın şerefi zenginlik, ahiretin şerefi ise takvadır. Erkek ve dişiden yaratılan sizlerin şerefiniz müstağni olmanız, kereminiz takva, hasebiniz ahlakınız, nesebiniz de amellerinizdir.
Ravi: Hz Ömer (r.a.)

11. Mü'minin alameti, gece namaz kılması ve izzeti de insanların elindekinden müstağni olmasıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Mü'minlerin kıyamette sırat üzerindeki alametleri: "Ya Rabbi Sellim, Sellim" sözüdür. (Selamete erdir.)
Ravi: Hz. Muğire İbni Şu'be (r.a.)

Sayfa: 306
1. Mü'minlerin kabirden baas olundukları günde şiarları: "Lâ ilâhe illallah ve alellahi fel yetevekkelil mü'minûn" dur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Mü'minlerin, kıyamet gününde, kıyametin zulmeti içinde şiarları: "Lâ ilâhe illâ ente" dir. (Bunlar alameti farika gibidir.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Şefaatim, ümmetimden büyük günah sahiplerinedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Şefaatim, ümmetimden günah sahiplerinedir. Ebud Derda dedi ki: "Zina ve sirkat etse de mi?" Buyurdu ki: "Evet, Ebud Derda'nın muhalefetine rağmen, zina da etse, sirkat de etse.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Şefaatim, ümmetimden Ehli Beytimi sevenler içindir. Ehli Beytim şîam (bölüğüm) dır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. İhtiyarlığınızı kına ile gideriniz. Zira bu, yüzleriniz için güzellik, ağızlarınız için boşluk, kadınlarınız için kuvvettir. Kına, Cennet ehlinin kokusunun seyyididir, ve kına küfürle imanı ayırır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Allah'ın arzdaki şehidleri, halk üzerinde Allah'ın eminleridir. İster öldürülsünler, ister (yataklarında) ölsünler.
Ravi: Sahabeden bazılarından

8. Kara şehidinin borç ve emanetten başka bütün günahları affedilir. Deniz şehidinin ise emanet ve borcu da dahil bütün günahları affedilir.
Ravi: Hz. Peygamberin halasından

9. Meclislerinizi, ölümü anarak, süsleyiniz. (Gurur kırmak için)
Ravi: Hz. Atâ el Horasani (r.a.)

10. Beni Hûd, Vâkıa, Mürselât, Amme Yetesâelûne ve İzeşşemsi Küvvirat sureleri ihtiyarlattı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Kırk yaşına sahip olandan, bela vesilesi hastalıklar, cüzzam, baras ve onlara benziyen hastalıklar men olunur. Elli yaşında olan, inabe ile merzuk olur. Altmış yaşına gelenden hesab hafifletilir. Yetmiş yaşına geleni Allah ve semadaki melekler sever. Seksen yaşında olanın hasenatı yazılır. Seyyiatı yazılmaz. Doksan yaşında olan ise kendi nefsi ve ehli beyti arasında yeryüzünde Allah'ın esiridir. (Kendisinden hesap sorulmaz)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Seferde Ramazan orucu tutan, hazerde oruç yiyen gibidir. (Şayet seferde vazife sahibi olup da vazifesine halel gelirse.)
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Avf (r.a.)

1. Nuh (a.s.) Ramazan ve Kurban Bayramı günleri hariç, bütün sene oruç tuttu. Davut (a.s.) her aydan üç gün oruç tuttu. Diğer zamanını ister oruçlu geçirsin ister geçirmesin. (Böyle yapardı.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

2. Kadir gecesi sabahı güneş şuasız olarak doğar. Yükselinceye kadar sanki büyük bir tabak gibidir.
Ravi: Hz. Ubey İbni Kaab (r.a.)

3. Allah ve Resulu doğru söyledi: "Malınız ve evladınız fitnedir." Şu iki çocuğa baktım da (Hasan ve Hüseyin r.anhüma) yürüyorlar, düşüyorlar (ağlıyorlar da) sabredemedim. Hutbemi kesdim, onları kaldırdım.
Ravi: Hz. İbni Huzeyme (r.a.)

4. Gizli sadaka Allah'ın gadabını söndürür. Sıla-i Rahim ömrü artırır. İyilik yapmak insanı kötü akibetten korur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Sizin küçükleriniz Cennet ehlinin de küçükleridir. Onlardan birisi babasına mülaki olurda elbisesini tutar ve Allah, ana ve babasını Cennete sokuncaya kadar onu bırakmaz. (küçükken ölen çocuklar)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Meleklerin Rabları huzurunda saf oluşu gibi saf tutun. Ki onlar safları düz tutarlar ve omuzlarını birleştirirler.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Akrabayı yoklamak malı çoğaltır, ailede muhabbeti artırır ve ömrü uzatır.
Ravi: Hz. Amr İbni Sehl (r.a.)

8. (Gemide) batma korkusu olmadıkça ayakta kıl.(Gemideki namazdan sorulunca Peygamberimizi (s.a.s.) böyle cevap verdi.)

Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Ayakta kıl ki, o efdal olanıdır. Kim oturarak kılarsa, ona ayaktakinin sevabının yarısı vardır. Kim de uyuklayarak kılarsa, ona da oturarak kılanın sevabının yarısı vardır.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

10. Arkadaşlarına namaz kıldırdığında onların en zaifine göre kıldır. Zira onların arasında zaif, hasta ve ihtiyaç sahibi olabilir. Karşılığında ücret almayan müezzin edinin.
Ravi: Hz. Osman İbni Ebil Asi (r.a.)

11. Ayakta kıl. Gücün yetmezse oturarak kıl. Ona da muktedir olamazsan yan üzere kıl. (Baş oynatamıyacak gibi ise namaz geriye kalır.)
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

12. Mescid'i Havf'de (minada) yetmiş Peygamber namaz kıldı. Onlardan birisi Musa (a.s.) dır ki, sanki Ben onu, üzerinde katvânî iki aba olduğu halde, Şemua kabilesinin ağzına liften yular vurulmuş develerinden bir deve üzerinde, ihramlı olarak ve iki saç örgüsü ile görüyor gibiyim.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Allah'ın Nebilerine ve Resullerine selat-ü Selam getirin. Zira Allah Beni baas buyurduğu gibi onları da mürsel olarak göndermiştir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Beni andığınızda diğer Peygamberlere de selat-ü Selam getirin. Zira onlar da Benim baas olunduğum gibi Baas olunmuşlardır.
Ravi: Hz. Vail İbni Hucur (r.a.)

Sayfa: 308

1. Evinizde de namaz kılın. Onlarda nafileleri bırakmayın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Evlerinizde namaz kılın ve onları kabir haline getirmeyin. Benim evimi de bayram yeri edinmeyin. Bana Selat-ü Selam getirin. Muhakkak sizin selamınız, nerede olursanız olun, Bana ulaşır.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. "Lâ ilâhe illallah" diyenin cenaze namazını kılın ve "Lâ ilâhe illallah" diyenin arkasında, ona uyup namaz kılın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Koyun yatan yerde namaz kılın. Develerin yattığı yerde kılmayın. Zira onlar şeytandan yaratılmışlardır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Mugaffel (r.a.)

5. Her salih ve facir kimsenin arkasında namaz kılın. Her salih ve facirin cenaze namazını kılın. Her salih ve facir amirle de cihad edin. (Facir hem müslüman, hem günahkar kimse)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Ölülerin üzerine dört tekbirle namaz kılın. Gece-gündüz, erkek-kadın, büyük-küçük olsa da.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Akrabayı yoklamak, güzel ahlak ve güzel komşuluk; beldeleri mamur eder ve ömrü artırır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. İki sınıf vardır ki, onların İslamiyetten nasipleri yoktur. Murciye ve Kaderiye. (Kaderiye: Allah'dan hayır gelir, şer gelmez diyen. Murciye: İman, itikattan ibarettir. Amel yok diyen.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Ümmetimden iki sınıfa şefaatim olmaz; Zalim kalbli umera ve dinde her aşırı giden müfrid kimse.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Ümmetimden iki sınıf salih olursa, ümmette salih olur. Umera ve Ulema.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Ümmetimden iki sınıfın İslamiyetten nasibi yoktur: Mürciye ve kaderiye. Denildi ki: "Mürciye nedir?" Buyurdu ki: "İman sözden ibarettir, amel değildir, diyenlerdir. Denildi ki: "Kaderiye nedir?" Buyurdu ki: "Şer takdir edilmemiştir, diyenlerdir."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Horozun sesi namazı, kanatlarını çırpması rükuu ve secdesidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. İki ses dünya ve ahirette mel'undur: Nimetle çalgı, musibette feryad.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Oruç tutanın sükutu tesbih, uykusu ibadet, duası müstecab ve amelinin ecri de kat be kattır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Arefe gününün (Kurban bayramı) orucu geçmiş ve gelecek iki senenin günahına, aşûre gününün orucu ise geçmiş bir senenin günahına kefarettir.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

1. Ramazandan Ramazana ve her ayda üç gün oruç tutmak, bir sene oruç tutmak ve iftar etmek gibidir. (Hz. İbrahim (a.s.)'ın sünneti.)
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

2. Sabır (Ramazan) ayının orucunu tutmak ve her aydan üç gün oruç, bütün sene oruç tutmak gibidir. Bu, göğüsteki gıllı- gışı giderir. Denildi ki: "Gılli-gış nedir?" Buyurdu ki: "Şeytanın kirlettiğidir."
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

3. Terviye günü (Zilhiccenin 8'inci günü) oruç tutmak bir seneye, arefe günü oruç tutmak ise iki seneye kefarettir. (Hacdan gayri yerde)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Aşûre günü oruç tutun. Bir gün evvel bir gün sonra da tutmak suretiyle yahudilere muhalefet edin.
Ravi: Hz. Davud İbni Ali (r.a.)

5. Ara düzeltmek, bütün nafile namaz ve oruçlardan hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Bu ümmetin ilk tabakasının salahı zühd ve kuvvetli iman sayesinde olur. Sonuncuları ise hasislik ve tûl-ü emelle helak olanlar.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

7. Kimsenin göremeyeceği yerde kılınan nafile namaz, insanlarca görülen yerdekinin yirmibeş mislidir.
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.)

8. Kadının yalnız kıldığı namaz, cemaatle kıldığının yirmibeşine bedeldir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Cemaatle kılınan namaz, yalnız kılınan namazdan yirmiyedi derece efdaldir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Yatsı namazını cemaatle kılmak kıyamülleyle ve sabah namazını cemaatle kılmak yine gece namazına mualdildir.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

11. Adamın, Allah yolundaki bir gazada, yalnız kıldığı bir namazı, yirmibeş namaza ve yine gazada arkadaşı ile kıldığı bir namazı yediyüz namaza, ve cemaati kübra ile (kumandanları ile beraber) kıldıkları namaz ise, kırkdokuz bin namaza bedeldir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Benim bu mescidimde kılınan bir namaz, diğer mescidlerde kılınan bin namazdan hayırlıdır. Ancak Mescid-i Haram müstesna.
Ravi: Hz. Cubeyr (r.a.)

Sayfa: 310
1. Benim bu mescidimde kılınan bir namaz, diğer mescidlerde kılınan bin namazdan hayırlıdır. Mescidi Haramda kılınan bir namaz ise, diğer yerlerdeki yüzbin namazdan efdaldir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Nafile veya farz namazı sarıkla kılmak, sarıksız kılınan yirmibeş namaza bedeldir. Sarıklı bir Cuma ise, sarıksız yetmiş Cuma'ya bedeldir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Gece namazı iki rik'atta selam vererek olur. Sabah namazı girecek korkusu varsa bir rik'atla olsun, vitri tamamlayın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Bir adamın kılıcını kuşanarak kıldığı bir namaz, kılıcını kuşanmaksızın kıldığı yediyüz namaza bedeldir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. İki namaz vardır ki, ondan sonra namaz kılınmaz. Sabah, güneş doğuncaya ve ikindi, güneş batıncaya kadar.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

6. (Kadınlara hitaben) Sizin evinizin en mahrem yerinde kıldığınız namaz, (oturma) odanızda kıldığınızdan efdaldir. Odanızda kılmakta olduğunuz ise, caminin bir odasında kıldığınızdan efdaldir. Cami odasında kıldığınız namaz ise cemaat mescidinde kıldığınızdan efdaldir.
Ravi: Hz. Ümmü Humeyd (r.a.)

7. Kılıç kılıca gelindiğinde kılınacak namaz, bir rek'attır. Bu, insana kafi gelir, ve bunu yaparsa ayrıca iade etmez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Müslümanın kaybettiği şey, içinde ateş yanığıdır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Şuhayb (r.a.)

9. Rabbımız, kullarının ye'sinden güldü.
Ravi: Hz. Ebû Razin (r.a.)

10. Bir kavime güldüm ki, size şark tarafından gelecekler ve Cennete istemeyerek sevk olunacaklar.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

11. Kurbanlarınızı gönlünüz hoş olarak kesin. Zira hiç bir müslüman yoktur ki, kurbanının kıbleye döndürüp kessin de bunun kanı, boynuzu, yünü, herşeyi kıyamette kendi mizanına konan hasenatı olmasın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Altı aylıkla bir yaş arasındaki koyunu kurban edebilirsiniz. Zira o caizdir.
Ravi: Hz. Ümmü Bilal (r.a.)

13. Allah Teala temsil getirdi ki, bir doğru yol o yolun iki tarafında iki sur var. Onlarda açık kapılar ve o kapılar üzerinde sarkıtılmış perdeler var. O doğru yolun giriş kapısının üzerinde bir davetçi var ki şöyle bağırır: "Ey insanlar hepiniz bu yola girin, sapmayın." Yolun üstünde diğer bir davetçi de, bir kimse bu perdelerden birisini açmak istediği zaman der ki: "Sakın o perdeyi açma. Eğer onu açarsan harama girersin." İşte bu doğru yol islamdır. İki tarafındaki surlar, Allah'ın hudutlarıdır. Açık kapılar Allah'ın haram kıldıklarına açılır. Bu yolun başındaki davetçi, Allah'ın kitabıdır. Yolun üstünden davet eden diğeri ise her müslümanın kendi kalbindeki Allah öğütçüsüdür.
Ravi: Hz. Nevvas İbni Sem'an (r.a.)

1. Koyunu kurban et. Dinarı da (parayı) da tasadduk et. (Peygamberimiz sahabeden birine bir dinar vermiş ve "bir kurban al" demiş. O da bir kurban alıp bir dinar karla satmış. Yeniden bir kurbanla bir dinar karı getirmiş. O zaman bu hadisi şerif varid olmuş.)
Ravi: Hz. Hakim (r.a.)

2. Kâfirin vücudu Cehennemde büyüyecek. Öyle ki, azı dişi Uhud dağı gibi, derisi yetmiş arşın kalınlığında, pazuları Beyza dağı gibi, uyluğu Varakan dağı gibi olur. Cehennemde oturduğu yer ise Benimle Rebeze arası kadardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. (Yazı yazan bir kimseye) Kalemini kulağına koy. Zira söyleneni daha iyi hatırlarsın.
Ravi: Hz Zeyd İbni Sabit (r.a.)

4. (Bir kertenkele için) Besmeleyle kesin ve yiyin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Elini, bedeninden ağrı gören yerine koy. Üç defa besmele çek ve yedi defa: "Eûzü billahi ve kudretihi min şerri mâ ecidu ve uhâziru" de.
Ravi: Hz. Osman İbni Ebil Asi (r.a.)

6. Sağ elini rahatsız olan yere koy ve yedi defa mesh et. Ve her defasında şunu de: "Eûzü bi izzetillâhi ve kudretihî min şerri mâ ecidü."
Ravi: Hz. Osman İbni Ebil Asi (r.a.)

7. Elini ağrıyan yerine koy. Üç defa şunu söyle geçer: "Bismillah Allahümme ezhib annî şerre mâ ecidü bi da'veti nebiyyikettayyibil mübârekil mekîni indeke bismillah."
Ravi: Hz. Esma binti Ebubekir (r.anha)

8. Saad İbni Muaz'a kabir iyice daraldı da açılması için Allah'a

dua ettim.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Sağ elini kalbinin üzerine koy, mesh et. Ve şöyle söyle: "Bismillahi Allahümme dâvinî bi devâike veşfinî bi şifâike ve ağninî bi fadlike ammen sivâk, vahzir annî ezâke." (Bunu Ğayra'ya söyledi.)
Ravi: Hz. Meymune binti Ebu Asib (r.anha)

10. Allah'a masiyetle emretmedikçe, emire itaat etmek müslüman kişiye haktır. Allah'a isyanla emredene itaat yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 312
1. Kadınlara itaat nedamettir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Allah'a itaat etmek, anneye-babaya itaat etmektir. Anneye-babaya isyan eden Allah'a isyan etmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Cahiller arasındaki ilim talibi, ölüler arasındaki diri gibidir.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

4. İlme talib olan Rahman'a talib olan gibidir. İlim talebi İslamın rüknüdür. Ona talib olan Peygamberler gibi mükafat görür.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Allah için ilim taleb eden kimse gazi, Allah Azze ve Celle yolunda harbe giden kimse gibidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ümmetimin tabakaları beş dönemden geçer. Onlardan her bir tabaka kırk senedir. Benim ve ashabımın dönemi, ilim ve iman ehli dönemidir. Onları takiben seksene kadar gelenler, iyilik ve takva ehlidir. Onları takiben yüz yirmiye kadar gelenler, merhamet ve sıla ehlidir. Onları takiben yüzaltmışa kadar gelenler, sıla-ı rahimden kesilme ve birbirlerine yüz çevirme ehlidir. Onları takiben ikiyüze kadar gelenler ise, harpler ve karışıklıklar ehlidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Deccal zamanında mü'minlerin yemeği, meleklerin taamı olan tesbih ve takdisler olacaktır. Kim o günde dilinde tesbih ve takdis olursa, Allah ondan açlığı giderecektir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

8. Cömertin yemeğini yemek devadır. Hasisin yemeği ise derttir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Düğünde, birinci günün yemeği sünnet, ikinci gün yemeği fazilet, üçüncü gün yemeği ise riya ve gösteriştir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. İlim taleb etmek her müslümana farzdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. İlim talebi her müslümana farzdır. İlmi, ehlinin gayrisine veren, cevheri, inciyi ve altını hırsızlara takan kimse gibidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. İlim talebi, Allah katında namaz, oruç, hac ve Aziz ve Celil olan Allah yolundaki cihaddan daha efdaldir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Bir saatlik ilim talebi, bir gece sabaha kadar ibadet etmekten hayırlıdır. Bir günlük ilim talebi ise üç ay oruç tutmaktan hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Fıkıh öğrenmek her müslümana mutlaka vacibdir.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

15. Helal kazanç talebinde bulunmak, farzdan sonra farzdır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

Sayfa: 313
1. Şu bedenlerinizi temizleyin ki, Allah da sizi temizlesin. Zira temiz geceleyen hiçbir kul yoktur ki, onunla beraber iç çamaşırında bir melek gecelemiş olmasın. O kul gece yatağında kımıldadığında o melek şöyle der: "Allahım şu kulunu mağfiret eyle. Zira o temiz gecelemiştir." (Abdestli yatmak meselesi.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Bir adamın namaz için abdest alıp temizlenmesi üzerine, Allah onun günahlarını örter. Namazının sevabı ise kendine fazladan kalır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Yemeğin temizliği yemeği, dini ve rızkı artırır.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

4. Ne mutlu o kimseye ki, nefsini alçaltmadan tevazu gösterdi. Meskenete düşmeden nefsini küçülttü ve topladığı malından bir kısmını masiyet olmayan yere infak etti. Sonra ehli fıkıh ve hikmet ile düşüp kalktı. Miskin ve düşkünlere merhamet etti. Ne mutlu, nefsini küçültene ve kazancını helalinden temin edene, iç hali güzel, dışı da kerim olana ve insanlara da kötülük yapmayana. Ne mutlu o kimseye ki, ilmi ile amel etti, malının fazlasını infak etti ve sözünün fazlasını ise tuttu.
Ravi: Hz. Rakbin el Mısri (r.a.)

5. Ne mutlu o kimseye ki, islamiyete erişti, rızkı da kafi miktarda oldu ve buna da kanaat etti.
Ravi: Hz. Fudale İbni Ubeyd (r.a.)

6. Ne mutlu Şam'a. Zira Allah (z.c.hz)'nin melekleri Şam üzerine kanadlarını germiş bulunur.
Ravi: Hz Zeyd İbni Sabit (r.a.)

7. Tûbâ! (Ne mutlu) Beni görüp de iman edene. Sonra ne mutlu, ne mutlu yine ne mutlu Beni görmeden, Bana iman edene. Denildi ki: "Tûbâ nedir?" Buyurduki: "Tûbâ Cennette bir

ağaçtır. Büyüklüğü yüz yıllık yer tutar. Ve Cennet elbiseleri de onun tomurcuklarından yapılır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Ne mutlu, Allah yolunda cihad ettiğinde Allah'ın zikrini çok yapana. Zira ona zikrinin her bir kelimesi için yetmiş bin hasene vardır ve onun her hasenesi de on mislidir. Bununla birlikte, Allah katında kendisi için daha fazlası vardır. O da on misli olarak verilir. Eğer infakta da bulunmuşsa onun da sevabı buna benzer.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

9. Ne mutlu muhlislere (halis kul olana). İşte bunlar hidayet kandilleridir. Ve bunların oldukları yerde, her fitnenin zulmeti, onlar sebebiyle aydınlanır gider.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

10. Ne mutlu sana ey kuş, ağaçlarda sığınır, meyvasından yer geçinirsin. Sonra da hesapsız bir devreye geçer gidersin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Tûbâ bir ağaçtır. Allah onu kudret eliyle dikmiştir ve ruhundan ona nefyetmiştir. Cennet ehlinin elbiseleri ondan dikilir ve dalları Cennet sularından taşar.
Ravi: Hz. İbni Cerir (r.a.)

1. Ne mutlu gece hacı olup, gündüz gazaya gidene. O öyle bir kimsedir ki, başı kalabalık, hali de perdeli, dünyadan aza kanaatkar, çoluk çocuğunun yanına gülerek girer, gülerek çıkar. Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederim ki, böyle adamlar, Aziz ve Celil olan Allah yolundaki hacıların ve gazilerin ta kendisidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Ne mutlu İsa (a.s.) indikten sonraki hayata. Göğe rahmet için, arza da yeşertmek için müsaade edilir. Taş üzerine tohum ekilse biter, insanlar arasında kin ve çekememezlik olmaz. Hatta bir adam bir aslana rastlasa aslan ona dokunmaz. Yılana bassa yılan onu sokmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Ne mutlu Allah (z.c.hz)'nin gölgesine önden koşanlara. Onlar, hakları verildiğinde kabul eder, başkalarının hakları kendisinden istenildiğinde bol bol verirler ve onlar öyle kimselerdir ki, kendileri için nasıl hüküm verirlerse, başkaları hakkında da öyle hüküm verirler.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Ağızlarınızı temiz ve hoş tutun. Zira onlar Kur'an yoludur.
Ravi: Hz. Vadîn (r.a.)

5. (Peygamberimizin marazı mevtinde kendisine Zatülcenb ilacı içirmek istemişler) Siz zannettiniz ki Allah Bana zatülcenbi musallat etti, öyle mi? Allah bunu yapmadı. Nefsim Yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, Allah bu evde Bu ilacı kullanmadık kimse bırakmayacak, amcam Abbas müstesna.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Mü'minin sırtı korudur. (Taht-ı emniyettedir) Zimmetine hak geçirmedikçe. (Şer'i ceza hariç)
Ravi: Hz. İsmet (r.a.)

7. Onlar için namaz aşikare oldu, onu kabul ettiler. Zekat gizli oldu, onu yediler. İşte bunlar münafıktır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Hastayı yoklayan kimse, Cennet bahçesindedir ve onun yanına oturduğunda ise Allah'ın rahmeti kendisini sarar.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Avf (r.a.)

9. Hastayı yoklayan adam, Allah (z.c.hz)'nin rahmetinde yüzerek gelir ve yanına oturduğunda rahmet onu kaplar. Elini hastanın eline veya başına koyup "Nasılsın" diye sorması ise, ziyaretin tamamlanmasındandır. Sizin selamlaşmanızın tamamlanması da aranızda musafaha ile olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Allah Ali (r.a.)'a düşman olana düşman olur. (Veya olsun.)
Ravi: Hz. Rafi' (r.a.)

11. İlminden faydalanılan bir alim, bin abidden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Acebdir şu mü'minin işi, herşeyi olduğu gibi hayırdır. Ve bu, mümine mahsustur. Sevinç verici halde şükreder, ona hayır olur. Zarara uğradığında sabreder, gene hayır olur.
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.)

13. Hayran oldum. Allah (z.c.hz)'nin mü'min için takdirine. Kendine hayır isabet ettiğinde, Rabbına hamdeder ve şükreder. Şer isabet ettiğinde de Rabbına hamd eder. Mümine her şeyde ecir vardır. O derecede ki, ailesinin ağzına verdiği lokmada dahi kendisine ecir verilir.
Ravi: Hz. Saad İbni Ebi Vakkas (r.a.)

Sayfa: 315

1. Taaccüb ederim şu mü'mine ve onun hastalıktan sızlanmasına. Eğer bilse, hastalıkta kendisi için neler var, isterdi ki Aziz ve Celil olan Rabbına mülaki oluncaya kadar ömrü hastalıkla geçsin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

2. Cennetin derecelerinin adedi, Kur'an'ın ayetleri adedincedir ve ehli Kur'an'dan kim Cennete girerse, kimse onun derecesinde olmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Acaiptir o gafilin hali ki, kendisi gafildir fakat kendisinden gaflet edilmiyor. Aceptir o adamın hali ki, o, dünyaya talib, ölüm de ona talib. Aceptir o adama ki, Rabbi ondan hoşnud mu değilmi bilmeden, ağız dolusu güler.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

4. Ben göğe çıkarıldım. O dereceye ki, kalemlerin cızırtısını işitiyordum.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Göğe çıkarıldım ve hiç bir gök geçmedim ki, orada "Muhammedün Resulallah" yazılı olmasın. Ve peşim sıra da "Ebubekrinis Sıddık"
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Çocuğun küçüklüğünde yaramaz oluşu, büyüklüğünde aklının ziyadeliğidir.
Ravi: Hz. Amr İbni Ma'dikerib (r.a.)

7. Bana ümmetimin sevapları arzolundu. Hatta adamın camiden çıkarttığı süprüntüsü bile. Bana ümmetimin günahları da arzolundu. Bunların içinde bir adama Kur'an'dan bir sure veya bir ayet verilip de sonra onu unutmasınddan büyük günah görmedim.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bana az evvel bu duvarın ortasında Cennet ve Cehennem arzolundu. Hayır ve şer bugünkü gibi geniş olarak arz olunmamıştı. Şayet siz Benim bildiğimi bilseydiniz az güler, çok ağlardınız.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Arafat'ın her tarafında vakfe yapılabilir. Yalnız "Batn-ı Urane'den çekinin. Müzdelife'nin de her tarafında vakfe yapılabilir. Orada da "Muhasser vadisi"nden çekinin. Mina'nın ise her tarafında kurban kesilebilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Sizden birinin, kürsüsüne dayanmış olduğu halde Beni tekzib edeceği beklenir. Şöyle ki, kendisine benden bir hadis ulaştığında, der ki: "Resulallah böyle şey söylemedi. Bunu bırak, Kur'an'dakini bana getir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Ümmetimden iki cemaati Allah (z.c. hz.) Cehennemden hıfzetsin. Hindistan'da gaza eden kavmi ve Meryem oğlu İsa (a.s.)'ın maiyetinde bulunan kavmi.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

12. On şey vardır ki, Lut kavmi onları yapmış ve o yüzden helak edilmiştir. Ümmetim ise onlara bir de kendisi katar: Erkek erkeğe münasebet, fındık gibi topaç taşlarını sapanla atmak, güvercinle oynamak. def çalmak, içki içmek, sakal kesmek, bıyık uzatmak, ıslık çalmak, el çarpmak, ipek gömlek giymek (erkekler için). Bir tane de ümmetim ilave eder ki, o da kadın kadına münasebette bulunmaktır.
Ravi: Hz Hasan (r.a.)

Sayfa: 316

1. Size gazada şu on şey mubahtır: (Ganimet taksime girmeden) Yemek, katık, meyva, ağaç, sirke, zeytin yağı, taş, toprak, odun, taze deri.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Şu on şey fıtrattandır: Bıyık kısaltmak, sakal bırakmak, misvak kullanmak, burna su vermek, tırnak kesmek, saçları yıkamak, koltuk altı ile kasık temizlemek ve su ile istinca. Mus'ab dedi ki, onuncuyu unuttum. Mazmaza olabilir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Kureyş'ten şu on kişi Cennettedir: Ebubekir (r.a.) Cennette, Ömer (r.a.) Cennette, Osman (r.a.) Cennette, Ali (r.a.) Cennette, Talha (r.a.) Cennette, Zübeyr (r.a.) Cennette, Saad ibni Ebi Vakkas (r.a.) Cennette, Said ibni Zeyd (r.a.) Cennette, Abdurrahman İbni Avf (r.a.) Cennette, Ebu Ubeyde ibni Cerrah (r.a.) Cennettedir.
Ravi: Hz. Saad İbni Zeyd (r.a.)

4. Şu on şey Lut kavminin ahlakındandır: Meclislerde fiske taşı atmak, erkeklerin sakız çiğnemesi, yol üstünde misvak kullanmak, ıslık çalmak, güvercinle oynamak, sapanla taş atmak, sarığın icap ettirdiği istikameti takınmamak, sekse oyunu (bir nevi kumar), erkeklerin parmaklarına kına yakması, esvabının bağrı açık gezmek ve çarşıda açık bacakla gezmek.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. İffetli olunuz. Kadınlarınız da iffetli olsun. Babalarınıza ihsan ediniz ki, oğullarınız da size etsin. Müslüman kardeşinden kendisine ulaşan herhangi bir şey sebebiyle, onun özrünü kabul etmiyen Benim havuzuma gelemez.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Münafığın bir alameti, pantolonunun paçasını ökçesinin altına uzatmasıdır. Kim böyle yaparsa Allah'a ve Resulüne asi olmuş olur. Allah ve Resulüne asi olana da Cehennem ateşi vardır.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Kur'an ilmi üç kısım üzeredir: Helali bildirir ki, ona tabi ol. Haramı bildirir ki, ondan sakın, ve müteşabihtir ki, onu ehline bırak.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) Adem (a.s.)'a san'atlardan bin türlü san'at öğretti ve ona şöyle buyurdu: "Evlatlarına ve zürriyetine, 'rızık hususunda sabredemezseniz, bu san'atlardan biri ile talebinizi yapın. Din ile geçim talebine kalkmayın' de. Zira din sırf benim içindir. Yazık din ile dünya taleb edene, veyl ona."
Ravi: Hz. Utayye İbni Busr (r.a.)

Sayfa: 317
1. Çocuğa yedi yaşında namazı öğretin ve on yaşına geldiğinde, icap ederse döğün.
Ravi: Hz. Subre (r.a.)

2. Emir üzerine şu beş şey borçtur: Ganimeti yerinden toplayıp, yerine harcamak, milletin umurunu tedvin için, işi bilenler arasından hayırlısını seçmek suretile yardımcı olmak, tedbirsiz bulunup da onları askerlikte çürütmemek, bugünün işini yarına bırakmamak.
Ravi: Hz. Vâsile (r.a.)

3. Batın ilmi, Allah Teala'nın esrarından bir sırdır ve Allah'ın hikmetlerinden bir hükümdür. Allah onu kullarından dilediğinin kalbine bırakır. (Dinde bid'at ve kibir buna mani olur. Ve inkişafına da dünya muhabbeti ve hevaya uymak mani olur.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Çok secde etmeye devam et. Her bir secde bir derece yükselmene ve senin bir hatanın silinmesine sebep olur.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

5. Söz dinlemeye ve itaat etmeye bak. Çetinlik ve kolaylık halinde de, fakirlik ve zenginlik zamanında da, neş'eli ve kederli halinde de, veya aleyhinde bir tercih yapıldığında da.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sen, güzel ve hoş konuşmaya, selamı bol vermeye ve yemek yedirmeye devam et.
Ravi: Hz. Hani İbni Yezid (r.a.)

7. Oruca mülazemet et. Çünkü onun benzeri yoktur. (Ashabdan biri, bana Allah'ın oruç sebebiyle menfaat vereceği şeyi bildir demişti.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Takvaya bak. Zira o, her hayrı camidir. Cihada bak. Çünkü o,

müslümanların ruhbanlığıdır. Allah'ı zikre ve Kitabullahı tilavete devam et. Zira o, arzda senin için nur, semada ise anılıştır. Dilini de hayırdan başka şeyden koru. Zira böylece şeytana galib gelirsin.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Bakire alın. Zira onların ağzı daha tatlıdır. (Sözleri perdeli ve sıyrık değil.) Doğum cihetinden de verimli ve aza da kanaatkar olurlar. (Buna binaen kız almak, dul almaktan müstehaptır.)
Ravi: Hz. Uveysi İbni Saide (r.a.)

10. Kur'ana mülazemet ediniz ve onu kılavuz ve rehber edinin. Zira O, Alemlerin Rabbı'nın kelamıdır. O'ndandır ve O'na döner. (Sizi de O'na çeker)
Ravi: Hz Ali (r.a.)

11. Elbisenin beyazına mülazemet edin. Onu, dirileriniz de giysin, ölülerinizi de ona kefenleyin. Zira o, sizin hayırlı elbisenizdendir.
Ravi: Hz. Semura (r.a.)

12. Doğruluğa mülazemet edin, O Cennet kapılarından bir kapıdır. Yalandan sakının, O da Cehennem kapılarından bir kapıdır.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

13. Evlenmeye bakınız. Elinizden gelmiyorsa oruç tutun. Zira o enemedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 318
1. Gece namazına devam edin. Bu, sizden evvelki salillerin adetidir. Gece namazı, Allah'a yakınlık, günahlardan uzaklaştırıcı ve onlara kefarettir. Bünyeden de derdi atar.
Ravi: Hz. Bilal (r.a.)

2. Hüzne mülazemet edin. Zira bu, kalbin anahtarıdır. Soruldu: "Hüzün nasıl elde edilir?" Buyurdu ki: "Nefislerinizi açıktırın ve susatın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. İlk safa bakın ve sağ tarafı doldurun. Geride, direkler arasında saf olmaya heves etmeyin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Sarıklara mülazemet edin. Zira böylesi melek simasıdır. Ucunu da arkanıza alın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Koyuna sahip olun. Zira koyun, Cennet hayvanıdır ve yattığı yerde namaz kılınabilir. Sümüğü de temizdir, silin yeter.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Boynunuzdan hacamata devam edin. O, yetmiş iki türlü hastalığa ve beş büyük derde devadır. Cünûn, cüzzam, baras, diş ağrısı gibi.
Ravi: Hz. Abdülhamid (r.a.)

7. Bu mübarek ağacın, zeytinin yağına mülazemet edin. Onunla tedavi olmaya bakın. Zira o, basurdan salim olmaya sebebdir.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

8. Sığırın süt ve tereyağına mülazemet edin, etinden ise sakının. Zira onun süt ve yağı deva ve şifa, eti ise derttir. (Sığır eti üzerine fazla düşmemeli.)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

9. "Kara heliylec" e devam edin. Onu için. Zira o, Cennet ağacındandır. Tadı acıdır. Lakin her derde devadır.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

10. Kabağa devam edin. Zira o, aklı artırır ve baş ağrısına da iyidir. Mercimeğe de devam edin. Zira yetmiş peygamber onun için dua etmiştir.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

11. Kuru üzüme devam edin. Zira o safrayı açar, balgamı keser. Sinirleri takviye eder, yorgunluğu giderir, ahlakı güzelleştirir. Nefsi hoş eder, kaygıyı uzaklaştırır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Çöre otuna devam edin. Zira Allah, onda her derde şifa halk etmiştir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Hindiba'ya mülazemet edin. Zira gün yoktur ki, Cennet suyundan bir damla ona damlamış olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Söz dinlemeye ve itaate mülazemet edin. Sevdiğiniz veya sevmediğiniz hususta da olsa. Söz dinleyenin, itaat edenin aleyhinde hüccet yoktur. Dinleyip isyan edenin de lehinde hüccet yoktur. Agah olun; Allah hakkında hüsnü zanda bulunun. Muhakkak ki Allah Teala, her kula hüsnü zannı nisbetinde ve daha da fazla ihsan eder. (Peki demesini öğrenmek lazım.)
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Mes'ud (r.a.)

Sayfa: 319
1. Kur'an'ı öğrenmeğe, çok tilavete ve onun acayıbatı ile çok meşgul olmaya mülazemet ediniz. Onunla Cennette derecelere nail olursunuz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Güzel ahlaka sahip olun. Zira güzel ahlak hiç şüphesiz Cennettedir. Fena ahlaktan çekinin. Zira o da şüphesiz Cehennemdedir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Tarak kullanmaya bakın. Tarak gammı, vebayı ve fakirliği giderir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Süngüye ve Arab oklarına mülazemet edin. Zira Allah (z.c.hz.) onlarla dininizi aziz eder ve memleketler onlarla feth olunur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büsr (r.a.)

5. (Hanımlara hitaben) Siz, tesbih, tehlil ve takdise devam edin. Ve onu parmak uçları ile sayın. Zira kıyamette bu azalardan sual edilecek ve onlar da: "Tesbihte kullandı" diyecekler. Gafil olursanız Rahmetten unutulursunuz.
Ravi: Hz. Hani (r.a.)

6. İlme sahip ol. Muhakkak ki ilim, mü'minin dostu, hilim veziri, akıl rehberi, amel muhafızı, rıfk babası, mülayemet kardeşi, sabır da askerinin kumandanıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Turunç'a mülazemet edin. Zira o, kalbe kuvvet verir.
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

8. Merzenguş'a (Kıbrıs'ta yetişen haşhaş nevinden bir bitki) devam edin ve onu koklayın. Nezleye iyidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ramazanda bir umre, bir hacca bedeldir. (Lakin haccı ıskat etmiyor)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Ümmetimin ömrü altmış yetmiş arasındadır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Beyt-i Makdisin mamur olmasını, Medine'nin harab olması takib eder. Onu da melhamenin çıkışı ve onu da Kostantaniyye'nin fethi takip eder. Onu ise deccalın çıkması takip eder.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

12. Cennet ameli "sıdk"tır. Kul doğruluk yaptığında, ihsan sahibi olur. İhsan sahibi olunca da imanı kemale erer. İmanı kemale erince de Cennete girer. "Yalan" ise Cehennem amelidir. Kul yalan söylediğinde facir olur. Facir olduğunda da kafirlerin işini yapmış olur. Kafir işi yapınca da Cehenneme girer.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

13. Sünnet hududunda yapılan az amel, bid'at dairesinde yapılan çok amelden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 320

1. Adamın en iyi kazancı, eliyle işlediğidir. (Fesad ve hile olmadan) Ticaret de makbuldür. (Kazancın en güzelini sorduklarında bu hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Selam ve teşmiti yayın. (Teşmit; aksırıp da "Elhamdülillah"diyene "Yerhamukallah"demektir.)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Sağında Cebrail (a.s.) solunda Mikail (a.s.) vardır. (Peygamberimiz Sur sahibini kasdediyor. İsrafil (a.s.) sur ağzında, gözü Arşda bekler)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Erkek çocuktan iki, kız çocuktan bir koyun akika vardır. (Doğumda kesilen kurban)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Erkek çocuğa iki akika, kız çocuğa bir akika.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Her hatimden sonra müstecab bir dua vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Hastayı ziyaret edin, davete icabet edin. Hasta ziyaretini seyrek yapın. Dalgınsa ziyaret istemez. Ve ziyaret üç günden sonradır. En hayırlısı da kısa kalıştır. Taziye ise bir defadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Hastayı ziyaret edin ve kendinize onlardan dua taleb edin. Zira hastanın duası makbuldür ve günahı mağfurdur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. İki göze ebedi olarak Cehennem ateşi dokunmaz. Allah'ın haşyetinden ağlıyan ve Allah yolunda gözcülük yapan göz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Medine'nin tozu cüzzam hastalığına şifadır.
Ravi: Hz. İbni Sammas (r.a.)

11. Cuma günü gusletmek, cünüplükten guslün vacip oluşu gibi, vacibtir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Cuma günü gusül, her baliğ olana, cünüplük guslu gibi vacibtir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Allah yolunda bir sabah veya akşam seferi, dünya ile dünyadakilerden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Arabın en eşrafı Kinâne, erkanı Tamim'dir. Hutebası Esed'dir Fursanı (cesuru) Kays'dır. Allah (z.c.hz)'nin sema ehlinden de kahramanları vardır. Yeryüzündeki kahramanları ise Kays'dır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

15. İki garip şey vardır: Biri sefih kimseden çıkan "hikmet sözü" ki onu kabul edin. Diğeri Hakim adamın sefih sözü ki, onu affedin. Zira hiç bir hakim yoktur ki ayağı sürçmesin. Ve hiç bir hakim yoktur ki, tecrübe sahibi olmasın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

1. Kabları örtün, kırbaları bağlayın. Zira senede bir gece veba iner ve bu veba kapanmıyan kabın ve bağlanmıyan kırbanın içine düşmeden kalmaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Kabları örtün, kırbaları bağlayın, kapıları kapayın ve kandilleri de söndürün. Zira şeytan bağlı kırbayı sökemez. Kapalı kapıyı ve örtülü kabı açamaz. Sizlerden biri kabını kapıyacak bir şey bulamazsa, "Bismillah" deyip bir çubuğu üstüne koysun. Fare olur da adamın başına evi yakıverir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Kabın yıkanması, evin önünün temiz olması, zengin olmanıza sebeb olur. (Yapılmazsa aksi varid olur.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Denizdeki bir gaza, karadaki on gazadan hayırlıdır. Denizi geçen, bütün vadileri geçmiş gibidir. Deniz gazasında kendini deniz tutan kimse, karada kanı içinde çırpınan adam gibidir.
Ravi: Hz. Amr (r.a.)

5. Sizi iki sarhoşluk gaşyetti. Hayatı sevmek sarhoşluğu ve cehle razı olmak. Bu sarhoşluğa düştüğünüzde, "emr-i bil ma'ruf" ve "nehy-i anil münkeri" terk edersiniz. O zaman sünnet ve kitaba sahip olanlar, muhacir ve ensardan "sabikûnel-evvelîn" gibidir. (Yani ashab derecesindendir.)
Ravi: Hz. Âişe (r.a.)

6. Çocuğun avretine riayet edin ve onu örtün. Zira onun avreti de büyüğün avreti gibidir. Allah (z.c.hz.) avretini açana rahmet nazarı ile bakmaz.
Ravi: Hz. Muhammed İbni İyaz (r.a.)

7. Allah mağfiret etsin o kimseye ki, yoldan diken dalını giderdi. Allah onun geçmiş ve gelecek günahlarını da affetsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah senin, öndeki, sondaki, gizli ve aşikarede yaptığın ve kıyamete kadar yapacağın günahlarını da mağfiret eylesin ya Osman (r.a.)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

9. Yürek katılığı ve cefa, şark ehlinde (Necid ve Irak), iman ve sekinet Hicaz ehlindedir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Gaybdır ve onu ancak Allah bilir. Sizin kalbleriniz süfli yerlerde yuvarlanmasa idi ve manalı manasız sözler söylemeseydiniz, siz de Benim duyduğumu duyardınız. (İki kabrin yanından geçtiğinde Peygamberimiz, bunlar azap olunmaktalar buyurmuş. "Ne vakit?" dediklerinde yukardaki hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

11. Fatiha suresi zehire şifadır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Fatiha suresi, bütün derdlere devadır.
Ravi: Hz. Abdülmelik İbni Umeyr (r.a.)

13. Fatma Benden bir parçadır. Onu sıkan şey Beni de sıkar. Onu ferahlandıran Beni de ferahlandırır. Kıyamette Benden başka kimse nesebine sahip olamıyacaktır.
Ravi: Hz. Misver (r.a.)

Sayfa: 322
1. Fatıma, İmran kızı Meryem, Firavunun ailesi, Asiye ve Hüveylid kızı Hadice'den sonra bütün alemlerin kadınlarının seyyidesidir.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ebi Leyla (r.a.)

2. Arkadaşı öldükten sonra geçen şu bir haftada onun namazından sonra bunun namazı nerede, amelinden sonra ameli nerede? Muhakkak ki onların arası gök ile yer arasındaki mesafe kadardır. (İki kişi ahiret kardeşi imiş. Birisi gazada diğeri de ondan bir hafta sonra evinde ölmüş. Onu da birincisinin derecesine kavuşturması için Allah'a dua et demişler. O zaman yukarıdaki hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Ubeyd İbni Halid (r.a.)

3. Bugün ye'cüc ve mec'üc seddinden şunun kadar açıldı. -Eliyle dokuz işareti yaptı-
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) garpten tevbe için öyle bir kapı açtı ki, genişliği yetmiş yıllık mesafedir. Bu kapı, güneş garpten doğmayınca, kapanmaz. (Doğunca kapanır.)
Ravi: Hz. Safvan (r.a.)

5. Adamın, ehli, malı, nefsi, evladı ve komşusundaki fitnesine orucu, namazı, sadakası, emr-i bil maruf ve nehy-i anil münkeri kefaret olur.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Bir evde bir döşek adam, bir döşek de ailesi içindir. Üçüncüsü misafir içindir. Dördüncüsü ise şeytan içindir. (ihtiyaçtan fazlası.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) her kulun beş şeyinden fariğ oldu. (Onları takdir etti bitti): Eceli, rızkı, ameli, yatacağı yer ve said veya şaki olması.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) dört şeyden fariğ oldu: Halk (yaratılış), ahlak, rızık, ecel.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Allah, dünya işlerini ve mukadderatı, yeri ve göğü yaratmadan elli bin sene evvel takdir etti.
Ravi: Hz İbni Amr (r.a.)

10. Melhame-i kübra gününde müslümanların merkezi Şam şehrinde "Ğûta" denilen yerdedir. O gün müslümanların menzillerinin en hayırlısı orasıdır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

11. Nikahta helal ile haram arasını vasleden şey, def ve sestir. (Yani nikahın aleni olmasıdır.)
Ravi: Hz. Muhammed İbni Hatib (r.a.)

12. Ehli kitabın orucu ile bizimki arasındaki ayırd noktası sahur yemeğidir.
Ravi: Hz. Amr İbni As (r.a.)

Sayfa: 323
1. Alimin abid üzerine efdaliyeti, Benim sizin en aşağınıza efdaliyetim gibidir. Allah (z.c.hz.), melekleri, yuvasındaki karıncaya ve balığa varıncaya kadar yer ve gök ehli insanlara hayır öğretene selat ederler. (Peygamberimize biri alim, diğeri abid iki kimseden bahsolunduğunda yukarıdaki hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. İlmin fazileti Bana, ibadetin faziletinden daha sevimlidir. İslam dinindeki en hayırlı şey de verağdır.
Ravi: Hz. Mus'ab (r.a.)

3. Alimin, alim olmayana üstünlüğü, Peygamberin ümmetine üstünlüğü gibidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Alimin abid üzerine fazileti, Bedir halindeki kamerin diğer yıldızlara olan fazileti gibidir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. Alimin abid üzerine fazileti yetmiş derecedir. İki derecenin arası süratli bir at gidişi ile yüz yıllık yoldur. Bu da şunun içindir ki, şeytan insanlara bir bid'at bıraktığında, alim onu fark eder ve halkı uyarır. Abidin ise bid'atten haberi olmaz, onu tanımaz da. O, ibadeti ile meşguldür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Kur'an'ı ezber okumakla yüzünden okumak arasındaki fark, nafile ile farz arasındaki efdaliyet gibidir.
Ravi: Sahabilerden bazılarından

7. Kur'an'ın diğer sözlerden efdaliyeti, Allah'ın halkından efdaliyeti gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Cenazenin arkasında gidenin, onun önünde gidene olan

fazileti, farz namazın nafileye fazileti gibidir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Namazı ilk vaktinde kılanın son vaktindekine fazileti, ahiretin dünyaya efdaliyeti gibidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Camiye yakın evin uzak eve fazileti, gazinin evde oturana efdaliyeti gibidir.
Ravi: Hz. Hureyye (r.a.)

11. İnsanlara dört şey sebebiyle tafdil edildim: Cömertlik, şecaat, cima şiddeti ve harpte düşmanla savaşmak kuvveti.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Diğer Peygamberler üzerine altı şeyle tafdil edildim: Şümullü ve cami sözler söylemekle, düşmanın kalbine korku salmakla, ganimet helal edilmekle, toprak Bana temiz, temizleyici ve mescid olmakla, bütün halka meb'us edilmekliğimle ve Benimle Peygamberlerin sona ermesiyle.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Diğer Peygamberlere beş şeyle tafdil edildim: İnsanlara umumi olarak baas olundum. Şefaatimi, ümmetime ahiret mededi olarak sakladım. Önümden bir aylık, arkamdan bir aylık mesafedekiler için düşmanlarıma korku ile yardım gördüm. Arz Bana mescid ve temizleyici kılındı. Ganimetler Bana helal kılındı. Halbuki Benden önce helal kılınmamıştı.
Ravi: Hz. Saib (r.a.)

14. Şeytanın yere indirildiğinde yaptığını yaptın. O da elini başına koyarak feryad eyledi. Musibet sebebiyle başını tıraş eden, üstünü paralayan, sesli ağlıyan bizden değildir.
Ravi: Hz. Muharib İbni Disar (r.a.)

Sayfa: 324
1. Bir fakih, şeytan üzerine bin abidden eşeddir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Kız alsan olmazmıydı ki, onunla güleşeydiniz. Hayatınız tatlı olurdu. (Resulallah bana sordu ki, kızla mı, dulla mı evlendin? Dedim ki dul aldım. Onun üzerine yukarıdaki hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. İnsanda üçyüz altmış mafsal vardık ki, her mafsal mukabilinde günde bir sadaka vermek lazım gelir. Dediler ki: "Buna nasıl takat getiririz?" Buyurdu ki: "Mescidde gördüğün bir tükürüğü gömersin. Yoldan (eza veren) bir şeyi kaldırsın. İşte bunlar sadakadır. Daha olmazsa iki rek'at Duha namazı kılarsın, olur biter.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

4. Bostanda (kavun, karpuz) on hassa vardır: Yemek, içmek, koku, meyva, çöğen (temizleyici), mesaneyi yıkamak, karnı yıkamak, bel suyunu fazlalaştırıp cima kuvvetini artırmak, iç illetlerini kesmek ve cildi temizlemek.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Susamış her ciğer sahibine su vermekte ecir vardır.
Ravi: Hz. Sureka İbni Malik (r.a.)

6. Ümmetimde yirmi yedi tane yalancı ve deccal olacak ki, onlardan dördü kadındır. Ben Peygamberlerin sonuyum. Benden sonra hiç bir Peygamber yoktur.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

7. Devede, koyunda, sığırda, bezde de sadaka (zekat) vardır. Altın ve gümüşün biriktirilmesi, borçluya saklamak gibi bir hal veya Allah yolunda harcamak maksadı dışında olursa, bu kenz (gömülmüş para)dir. Kıyamette (insan) onunla dağlanır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

8. Gökte iki melek vardır. Biri şiddetle, diğeri yumuşaklıkla emreder. İkisi de isabetli söyler. Biri Cebrail (a.s.) diğeri Mikail (a.s.)dır. Peygamberlerden de iki tane vardır. Onlardan biri yumuşaklıkla diğeri şiddetle emreder. Biri İbrahim (a.s.) diğeri Musa (a.s.)dır. Benim de iki arkadaşım vardır. Onlardan biri yumuşaklıkla, diğeri şiddetle emreder: Ebubekir (r.a.) ve Ömer (r.a).
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

9. Cennette sekiz kapı vardır. Onlardan birinin adı Reyhan'dır ki, oradan ancak oruç tutanlar girer.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

Sayfa: 325
1. Misvakta on hassa vardır: Ağzı tatyib eder, diş etlerini güçlendirir, göze cila verir, balgamı giderir, dişin çürümesini önler, sünnete uygun olur, melaikeyi sevindirir, Rabbi razı eder, hasenatı artırır, mideye sıhhat verir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Cennette yekpare ve oyma inciden bir çadır ki, eni altmış mil kadardır. Her köşesinde adamın bir ailesi vardır ki, onların birbirlerinden haberi yoktur. Mü'min onları ziyaret eder.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Hataen insan öldürmenin diyetinde dört yaşına girmiş, yirmi deve, beş yaşına girmiş yirmi deve, iki yaşına girmiş yirmi deve, üç yaşına girmiş yirmi deve, iki yaşına girmiş yirmi erkek deve vardır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

4. Parmaklarda (diyet) onar devedir.
Ravi: Hz. Amr. İbni Şuayb (r.a.)

5. Dişten de diş başına beş deve vardır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Kemiği görünecek kadar başını yarmışsa beş deve vardır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Burunda diyet, tam olursa, "ceze'a"dan beş yaşına girmiş yüz deve, tek elde elli, tek ayakta elli, tek gözde elli deve, kafa kemiği açılmışsa can diyetinin üçte biri, karnın yarılmasında can diyetinin üçte biri, münakkalede (kemik hariç baş yarılmasında) onbeş, muadelede (baş yarılmasında) beş, dişte beş, her parmakta onar deve vardır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

8. Define bulmada beşte biri hükümete verilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Arzın meydana getirdiği herşeyden, öşür veya yarım öşür vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Sineğin bir kanadında derd, bir kanadında şifa vardır. Bir kaba tek kanadla düşerse öbür kanadını da batırın. Şifası derdini giderir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Devenin sidiğinde ve sütünde mide fesadı için şifa vardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Şabanın onbeşinci gecesinde (Berat gecesi) Allah (z.c.hz) kafir ile kindardan maada, bütün arz ehlini mağfiret eder.
Ravi: Hz. Kesir İbni Mürra (r.a.)

13. Dil kesilip de konuşmaya mani olduysa diyete tabidir. Haşefe kesildiğinde ve dudaklarda da diyet vardır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

14. Arz üzerinde iki eman sebebi vardır. Ben emanım ve istiğfar da emandır. Ben kalmıyacağım ama istiğfar emanı kalacak. Şu halde her günah ve kusurda istiğfara devam edin.
Ravi: Hz. Osman İbni Ebi As (r.a.)

Sayfa: 326
1. Allah'ın kitabında nazar için sekiz ayet vardır. Bir evde bir kul onu okusun da o gün ona insan ve cin nazarı değsin, olmaz. Sekiz ayet: Fatihatül-kitap ve Ayetel Kürsi'dir.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

2. Cehennemde bir vadide "hep hep" kuyusu vardır. Her cebbarı orada iskan etmeye Allah (z.c.hz)'nin ahdi vardır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Namazdaki her işaret (Tehiyyatta şehadet parmağını kaldırmak gibi) için on sevap vardır.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

4. Cennette "Reyyan" denilen bir nehir vardır. Üzerinde mercandan bir şehir kurulmuştur. Onun altın ve gümüşten yetmiş bin kapısı bulunur. İşte bu, hâmil-i Kur'an'a mahsustur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Yağmur suyu ile, nehirlerle ve pınar suyu veya kanal ile sulanan mahsulde öşür vardır. Dolap veya deve ile sulananda ise yarım öşür vardır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Cuma'da öyle bir saat vardır ki, kul onda Rabbına dua ettiğinde mutlaka kabul olur. O da imamın minbere kalktığı vakittir.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

7. Ayakkabılarınızı önünüze koyun.
Ravi: Hz. İbrahim et Taifi (r.a.)

8. Allah kahretsin yahudileri. Aziz ve Celil olan Allah kendilerine iç yağını haram edince, onu erittiler, sonra sattılar ve parasını yediler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Yahudi ve nasarayı Allah kahretsin.Peygamberlerinin kabirlerini mescid edindiler. Siz Arab arazisinde iki din bırakmayın. (Cidde'ye konsolos sokana kadar bu hal devam etmiştir.)
Ravi: Hz. Ebû Ubeyde (r.a.)

10. Malının üzerine mukatele et. Ya malını kurtarırsın veya öldürülürsün de ahiret şehidi olursun.
Ravi: Hz. Muharık (r.a.)

11. Allah'dan başka bir ilah olmadığına, Muhammed (s.a.s.)'in Allah'ın Resulü olduğuna, şehadet edinceye kadar onlarla (yahudilerle) mukatele et. Bunu yaptıkları zaman, senden mallarını, kanlarını, hakkı ile olan hariç, korurlar. (Sahte olarak söylerlerse) onların hesabını Aziz ve Celil olan Allah görür. (Hayber fethinde buyuruldu.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.) buyurmuştur: "Beni taatımla zikredin. Ben de sizi mağfiretimle zikredeyim. Kim ki Beni muti olarak zikrederse, ahdim olsun, ona mağfiret edeyim. Kim de Beni asi olarak zikrederse ahdim olsun ki, onu azabımla anayım.
Ravi: Hz. Ebû Hind Ed Dari (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Ben ins ve cinle büyük bir mesele üzerindeyim. Ben yaradırım, başkasına ibadet olunur. Ben rızık veririm, başkasına şükür olunur."
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

Sayfa: 327
1. Allah (z.c.hz.) buyurdu ki: "Her kim ki Benim kazama rıza göstermez ve belama sabretmezse, Benden gayri Rab arasın."
Ravi: Hz. Ebû Hind Ed Dari (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyurdu ki: "Bir kimse Benim kaza ve kaderime razı olmazsa, Benden başka Rab arasın".
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) buyurdu ki: "Bir kulum ki, vücuduna sıhhat ve afiyet verdim ve onun üzerine rızkını genişlettim de beş senede bir Beni ziyarete gelmedi, muhakkak o mahrumdur. (Kabe ziyareti için)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Ey adem oğlu! Beni zikrettikçe şükürdesin, unuttukça küfürdesin."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Ben kullarımdan mü'min bir kulumu mübtela ettiğimde, Bana hamd eder, şükreder ve ibtila ettiğim şeye sabrederse, muhakkak ki o yatağından, doğduğu günkü gibi, günahlarından temizlenmiş olarak kalkar." Rab, hafaza meleklerine de şöyle buyurur: "Ben kulumu şununla bağladım ve onu mübtela ettim. Öyle ise siz ona hastalıktan önce ne ecir veriyordu iseniz, gene onu kendisine veriniz."
Ravi: Hz. Şeddad İbni Evs (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Ben bir kimsenin gözlerini ama ettiğimde ona mukabil kendisine Cennet veririm."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Oruçlar siperdir. Kul onunla Cehennem ateşinden siperlenir. Oruç Bana aittir, ona mükafatı da verecek zatımdır."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Allah Tebareke ve Teala şöyle buyuruyor: "Ben salih kullarıma, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir insan kalbine gelmedik nimetler hazırladım.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Adem oğlu dehre sövmekle Bana eza ediyor. Dehr, Benim elimdedir. Gece ve gündüzü Ben evirip çeviriyorum." (Feleğe dil uzatmak, Bana küfürdür.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Kulum bir iyilik yapmayı kast edib yapamadığında, bir sevap yazarım. Yaparsa on sevaptan yediyüz sevaba kadar yazarım. Bir kötülüğe kastedene, onu yapmadıkça birşey yazmam. Yaparsa bir seyyie yazarım."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Kulum Bana kavuşmaktan hoşlanırsa, Ben de ona kavuşmaktan hoşlanırım. Bana kavuşmak onun hoşuna gitmiyorsa Benim de ona kavuşmak hoşuma gitmez."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Benim mahlukum gibi birşey yapmaya kalkandan daha zalim kim vardır? Yaratsınlar bir tane, Yaratsınlar bir zerre veya yaratsınlar bir arpa."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Adem oğlu ne nezrederse etsin, o yine takdir ettiğimi elde eder. Lakin, daha evvel böyle birşey yapmış değilken nezirle cimriden bir hayır çıkmış olur da onu Bana getirir."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 328
1. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Kulum Bana bir karış yaklaştığında, Ben ona bir arşın yaklaşırım. O Bana bir arşın yaklaştığnda Ben ona bir kulaç yaklaşırım. Bana yürüyerek gelirse, Ben ona koşarak yaklaşırım."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Benim Celalim uğrunda muhabbet edenler, mahşerde nurdan minberlerde bulunacak ve hallerine şehidler ve Peygamberler imreneceklerdir."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kulumun Bana taabbüd ettiği şeyin en sevgilisi, Benden ötürü hayırhahlığıdır." (Onu da Allah yaratmış diyoruz.)
Ravi: Hz. Umame (r.a.)

4. Allah Tebareke ve Teala buyurur: "Kullarımdan birine, bedeninde veya evladında veya malında bir musibet tevcih ettiğimde, o da onu sabrı cemille karşıladığında, kıyamet günü haya ederim, onun için ne defter açarım, ne de mizan dikerim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Allah Tebareke ve Teala buyurur: "Benim uğrumda birbirini sevenlere muhabbetim haktır. Benim uğrumda sıla yapanlara muhabbetim haktır. Benim uğrumda birbirini yoklayanlara muhabbetim haktır. Benim uğrumda hayırhahlık yapanlara muhabbetim haktır. Ve Benim uğrumda elden geleni bol bol sarfedenlere muhabbetim haktır. Benim uğrumda birbirlerini sevenler, kıyamette nurdan öyle minberler üzerinde bulunacaklar ki, sıddıklar, şehidler ve Peygamberler onların makamına imrenecekler."
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

6. Allah Tebareke ve Teala buyurur: "Benden ötürü hem meclis olanlara muhabbetim vacib oldu. Benden ötürü elden geleni bol bol sarfedenlere muhabbetim vacib oldu. Benden ötürü

buluşanlara muhabbetim vacib oldu.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Lâ ilâhe illallah Benim kelamımdır. Ve Ben O'yum. Kim bunu söylerse Benim kaleme girmiştir. Kim de Benim kaleme girerse azabımdan emin olur."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Allah Teala buyurur: "Muhakkak Rab Benim. Hayır ve şerri Ben tayin ederim. Yazık o kimseye ki, hakkında şer yazmışım. Ve ne mutlu ona ki, hakkında iyilik yazmışım."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Aziz ve Celil olan Allah buyuruyor: "Ey Adem oğlu! Ancak Bana kul olup, Bana ibadet ettiğin, her şeyi Benden umduğun ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmadığın müddetçe, sende olan şeyi affederim. Eğer sen yer ve gök dolusu hata ve günahla Beni karşılasanda, Ben seni onların dolusu mağfiretle karşılarım ve seni affederim. Günahının çok oluşuna ehemmiyet vermem."
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben kulumun zannı indindeyim. (Nasıl zannederse Ben öyleyim.) Öyle ise kulum Beni dilediği gibi zannetsin."
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben kulumun zannı nezdindeyim. Hayır zannederse hayır, şer zannederse şer bulur." (Benimle karşılaştığında öyle bulur.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 329
1. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Bir adam bilse ki Ben kudret sahibiyim, günahları affederim. O şirk etmedikçe, Ben onu affederim, aldırmam."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben kerimlerin en büyüğüyüm. Afv itibariyle de en kerim ve azamet sahibiyim. Kulumu dünyada setrettikten sonra, ahirette rezil etmeye tenezzül etmem ve kulum Benden mağfiret istedikçe onu mağfiret ederim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kullarımdan Benim velim ve yarattıklarımdan ahbablarım o kimselerdir ki, Benim zikrimle zikrolunur veya zikirleri ile Ben zikrolunurum.
Ravi: Hz. Amr İbni Cemuh (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Bir kimse şu üç şeye sahip olursa gerçek dostum, yapmazsa gerçek düşmanımdır: Namaz, oruç ve cenabetten gusül."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Bir kul Beni nefsinde zikrederse, muhakkak Ben onu melaike içinde zikrederim. Ve Beni cemaatte zikrederse, Ben de onu Refîk-i âlâ'da zikrederim."
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ey kulum, sen Beni tenhada zikrettiğinde, Ben de seni tenhada zikrederim. Sen Beni cemaat içinde zikredersen, Ben de seni onlardan daha hayırlı ve büyük bir toplulukta zikrederim."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Mü'min kulum Bana melaikenin bazısından daha sevgilidir."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) buyurur: "İzzetim hakkı için, kuluma iki emniyetle iki korkuyu bir arada cem etmem. Dünyada Benden emin olduysa, kullarımı topladığım günde, onu korkuturum. O, dünyada Benden korktuysa, kullarımı topladığım o günde onu emin ederim."
Ravi: Hz. Şeddat İbni Evs (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben azimüşşan, kulları ilmimle yarattım. Hayır murad ettiğim kimseye güzel ahlak verdim. Fenalığı murad ettiğim kimseye de fena ahlak verdim."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Beni zikretmesi kendisini Benden bir şey talebetmekten alıkoyan kimseye, o istemeden Ben nasib ederim."
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

11. Aziz ve Celil olan Allah buyurur: "Kim ki Beni, beytimde, Resulümün mescidinde veya beyt-i makdiste ziyaret ederek ölürse, o şehid olarak ölür."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Aziz ve Celil olan Allah buyurur: " Kulumun Benim üzerimde ahdi vardır; namazlarını vaktinde dosdoğru eda ederse, ona azab etmiyeceğim ve onu Cennete hesapsız sokacağım."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kim ki Benim hakkımı rifk ile ifa eder, Benden ötürü tevazu gösterir ve kibir etmezse, Ben onu illiyyine kadar yükseltirim."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Aziz ve Celil olan Allah buyurur: "Benim arif ve mülhem kullarım hususunda, Allah aralarında hüküm verinceye kadar onları Cennete veya Cehenneme indirmeyin.(Onlardan birşey duyup da münakaşaya kalkıp, bu adam Cennetlik oldu, Cehennimlik oldu diye hüküm vermeyin. Onları Rablerine havale edin.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kullarımın kalblerinde, Benim marifetimin (Beni tanımış olmalarının) alameti, kadrimin mevkiinin güzel olmasıdır. Bu da şikayet edilmemem, rızıklarını geciktirme ile itham edilmemem ve gayb addedilmememle olur." (Rabbımızı hazır bilip, rızkımız için acele etmiyeceğiz ve derdimiz var demiyeceğiz, yani şikayet etmiyeceğiz.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kullar, Benim nazarımda yemek azlığından daha şümüllü bir perde ile örtünmediler." (Nefsini güdecek, lakin zevkine uymıyacak.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben mü'min bir kulumu hasta ettiğimde, o da Beni ziyaretçilerine şikayet etmediğinde, hastalıktan onu, etinin yerine daha hayırlı bir et, kanının yerine de daha hayırlı bir kan vererek iyileştiririm. Ve onun defterini silip, yeni bir defterle onu amele başlatırım."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Benim dostlarımdan birine eza eden adam, Bana harp ilan etmiş demektir. Bana yaklaşmak için de farzlara benzer bir şey yoktur. Kul Bana nafile ibadetle o derecede yaklaşmakta devam eder ki, Ben onu severim ve Ben onu sevince de gören gözü, işiten kulağı, tutan eli, yürüyen ayağı, akleden gönlü, konuşan dili olurum. Dua ederse kabul eder, bir şey isterse veririm. Yaptığım işler içinde, böyle kulumun ölümüne karar vermek kadar Bana güç gelen bir şey

yoktur. Çünkü o kul ölümü sevmez, Ben de onu gücendirmeyi sevmem."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Eğer mü'min kulum için günah, ucubdan daha hayırlı olmasaydı, mü'min kulumu günaha sokmazdım."
Ravi: Hz. Kelib el Cüheni (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ya Cibril (a.s.) Ben milyonlarca ümmet yaratmışım ki, birisinin diğerinden haberi yoktur. Buna levhi de, kalemi de muttali etmemişim. Ben bir şeyi murad ettiğimde ona "Kün" derim, derhal olur. Emrimde "Kaf" "nun"u geçemez."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Allah (z.c.hz.) Adem (a.s.)'a buyurdu ki: "Ya Adem (a.s.) Ben emaneti yere, göğe arzettim, kaldıramadılar. Sen onu, ondakiyle yüklenebilecek misin?" Dedi ki: "Ya Rabbi, onda bana ne var?" Buyurdu ki: "Muhafaza edersen sevap, etmezsen azap var." Adem (a.s.) dedi ki: "Ondakiyle beraber yüklendim." Böyle dedi de Cennette öğleden ikindiye kadar kalabildi. Taki şeytan onu oradan çıkardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Allah (z.c.hz.) cana "çık" dedi. O da "Çıkmam, ancak kerhen çıkarım" dedi. Buyurdu ki: "Kerhen de olsa çık." (Gönüllü-gönülsüz. Zira ölüm acıdır.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 331
1. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kulum hasta olup da üç günden evvel hastalığını söylerse, Beni şikayet etmiş gibi olur."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kulun hasenatı da günahı da ortaya getirilir. Biz onun bazısını bazısı ile takas yaparız. Hasenesi artarsa bu sebeple kendisine Cennette geniş bir mevki ayrılır."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Rabbımız buyurur: "Kullarım layıkı ile itaat etseler, gece rahmet verir, gündüz güneşin sıcaklığını, gök gürültüsünü duyurmam."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Cibril (a.s.) dediki: "Biz içinde köpek ve suret olan eve girmeyiz."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Cibril (a.s.) dedi ki: "Senin ümmetin Kur'an'ı yedi vecih üzere okurlar. Kim bir vecih üzerine okuyorsa onda devam etsin, öbürüne atlamasın." (Ayrıca ilaveten: Ümmetinden zayıflar vardır. Kim bir vechi öğrenmişse ondan başkasına dönmesin."
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Cibril (a.s.) Bana dedi ki: "Ömer (r.a)'e selam söyle ve ona bildir ki, rızası hikmet, gadabı da izzettir."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Cibril (a.s.) Bana şöyle dedi: "Allah buyurdu ki, bu dini Ben kendime razı görmüşüm. Bunu ancak semahat ve güzel ahlak ıslah eder. Şu halde dine, bu hasletlerle mümkün mertebe ikram edin."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Cibril (a.s.) Bana şöyle dedi: "Aziz ve Celil olan Allah buyurdu ki: Ya Muhammed (s.a.s.) Bana iman edip de kadere, hayır ve

şerrin Benim takdirimle olduğuna iman etmiyen, Benden başka Rab arasın."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Cibril (a.s.) Bana dedi ki: "Ya Muhammed (s.a.s.) dilediğin kadar yaşa, öleceksin. İstediğini sev nihayet ondan ayrılacaksın. İstediğini yap, nihayet onun hesabını vereceksin."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Musa (a.s.) Bana dedi ki; "Ya Rabbi, Adem (a.s.) sana nasıl şükretti?" Buyurdu ki: "Başına gelenin Benden olduğunu bildi, Bu onun şükrü oldu."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

11. Musa (a.s.) Bana dedi ki; "Ya Rabbi, yakın mısın Sana yavaş söyleyeyim. Uzak mısın, sesleneyim. Hitabını işitiyorum, görmüyorum, nerdesin?" Allah (z.c.hz.) buyurdu ki: "Arkandayım, önünde, sağında, hem de solundayım. Ya Musa (a.s.) Ben, kulum Beni zikrettiğinde onun celisiyim ve dua ettiğinde onunla beraberim.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

12. Davud (a.s.) dedi ki: "İlahi Ya Rabbi, kulların Seni ziyaret ederlerse alacakları ne olur? Sendeki hakları nedir? Zira her ziyaret edenin ziyaret edilende hakkı vardır." Allah buyurdu ki: "Ya Davud (a.s.) Beni ziyaret edenlere, dünyada afiyet verir ve Bana mülaki olduklarında da kendilerine mağfiret ederim."
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

1. Zekeriya (a.s.)'ın oğlu Yahya (a.s.) Meryem oğlu İsa (a.s.)'a: "Sen Ruhullah, kelimetullahsın, benden hayırlısın" dedi. İsa (a.s.) da dedi ki: "Bilakis, sen benden daha hayırlısın. Seni Allah selamladı, halbuki ben kendimi selamladım."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. Lokman (a.s.) oğluna öğüt verirken şöyle dedi: "Ey evladım! Sakın başın, yüzün örtülü gezme. Bu, gece için korkunç, gündüz için zillettir."
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Şeytan dedi ki: "Mal sahibi, şu üç şeyin birinden benden salim olmaz ve sabah akşam ona bunlar için vesvese vermeye çalışırım: Malı helal olmıyan yerden edinmesine uğraşırım. Hak olmayan yere harcatmaya çalışırım. Mala karşı içine sevgi ve muhabbet veririm ki, onu yerine harcayamasın." (Allah'ın siyaneti oldumu başka)
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

4. İblis Rabbına dedi ki: "Ya Rabbi, Adem (a.s.) Cennetten indirildi. Muhakkak ben biliyorum, kitap ve Peygamber olacak. Onların kitap ve Peygamberleri nedir?" Buyurdu ki: "Rusulleri melaike ve kendilerinden olan Nebilerdir. Kitapları Tevrad, İncil, Zebur ve Furkandır." Dedi ki: "Öyleyse benim kitabım nedir?" "Senin kitabın resim (dövme) dir, kıraatın şiir, elçilerin kahinler, yemeğin, üzerine besmele çekilmeyen şeyler, içeceğin sarhoşluk veren her içki, sıdkın yalan, evin hamam, tuzakların kadınlar, müezzinin çalgılar, mescidlerin de çarşılardır."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. İblis Rabbına dedi ki: "İzzetin ve Celalin hakkı için, canları bedenlerinde bulundukça Adem oğlunu iğfal edeceğim." Allah (z.c.hz) de buyurdu ki: "Onlar Benden mağfiret istedikleri müddetçe Ben de onları mağfiret edeceğim."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Melaike dedi ki: "Ya Rabbi bu kulun fenalık yapmak istiyor." Allah (z.c.hz.) buyurdu ki: "Bekleyin, yaparsa bir günah yazın. Terkederse bir sevap yazın. Zira o, o günahı ancak Benim için terketmiştir."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Davud (a.s.) oğlu Süleyman (a.s.)'ın annesi Davud oğlu Süleyman (a.s.)'a dedi ki: "Ey evladım! Gece çok uyuma. Zira geceleyin çok uyumak kıyamette insanı fakir bırakır."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. İsrail oğulları Musa (a.s.)'a dediler ki: "Rabbim namaz kılıyor mu? Musa (a.s.): "Ey beni İsrail, Allah'dan korkun" dedi. Allah sordu: "Ey Musa (a.s.) kavmin sana ne diyor? Dedi ki, "Bildiğin şey Ya Rabbi. Diyorlar ki: "Rabbin namaz kılıyor mu?" O zaman Allah buyurdu ki: "Öyle ise onlara haber ver ki, Salatım, kullarım için Rahmetimin, gazabım üzerine sebkat etmesidir. Yoksa onlar helak olurdu."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 333

1. Cebrail (a.s.) yanımdan kalktı da Bana anlattı ki, Hüseyin (r.a.) Fırat kenarında katlonulacak ve sonra şöyle dedi: "İster misin onun toprağından sana koklatayım" Dedim, evet. Bunun üzerine elini uzattı, o topraktan bir avuç aldı ve onu Bana verdi. Ben de kendimi tutamadım, gözlerimden yaşlar boşandı.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Miskinlere verilen hurma tutamları, hurilerin mehrini teşkil eder.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Müslümanın öpmesi musafahadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir mü'minin öldürülmesi, Allah'ın indinde, dünyanın yıkılmasından daha büyüktür.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Müslümanı Katl küfür, sövmek fısktır ve kardeşini üç günden fazla terketmek (dargınlık) müslümana helal olmaz.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

6. Ben sizin: "Maşallah ve Hz. Muhammed (s.a.s.) diledi" demenizi zaten hoş görmüyordum. Siz önce "Maşallah (Allah diledi)" deyin, sonra da "Hz. Muhammed (s.a.s.) diledi" deyin.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

7. Vers (kokulu bir boya) ile iğnelerin kadınlara verilmesini emrettim. Amma (Vers) onlara Yemen'den geldi. İğne ise zimmet ehlinden. Üzerlerinde cizye olan insanlardan alındı.
Ravi: Hz. Harb İbni Hars (r.a.)

8. Bu gününüzde iki bayram birleşmiş oluyor. İsteyene bu bayram namazı Cumaya da kifayet eder. Fakat Biz İnşallah yine geleceğiz.
Ravi: Hz. İbni Hureyre (r.a.)

9. Bu kadın, çocuklarına olan şefkatinden dolayı Allah (z.c.hz.)'nin merhametine mazhar oldu. (İki çocuğu ile bir kadın gelmişti. Kendisine üç hurma verildi. Çocuklar hurmalarını yedikten sonra annelerininkine gözlerini diktiler de o da elindekini bölüp onlara verdi. Bunun üzerine bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

10. Her Peygambere bir dilek "atiyye" verildi. Onlar da bunu dünyada harcadı, Ben ise ahirette ümmetime şefaat için bıraktım. Ümmetimden öyle adam olacak ki, çok büyük bir topluluğa şefaat edecek de onlarda o yüzden Cennete girecekler. Öyle bir adam olacak ki, bir kabileye şefaat edecek. Yine bir adam olacak ki, ailesine şefaat edecek. Hatta üç kişiye, iki kişiye, bir kişiye şefaat edecek kimseler olacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Denizdeki bütün balıklar Adem oğlu için zebh edilmiştir. (Kesmeden yenilmesi helal olur.)
Ravi: Hz. Abdullah İbni Serces (r.a.)

12. Kalbini iman için halis eden iflah oldu. Yine kalbini selim, lisanını sadık, nefsini mutmain, ahlakını mustakim, kulağını dinler, gözünü de görür eden de iflah oldu. Kulak, işittiğini kalbe götüren bir alet gibidir. Göz de kalbin muhafaza edeceği şeyin tesbit vasıtasıdır. İflah oldu o kimse ki, Allah onun kalbini hıfz edici kıldı.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

Sayfa: 334
1. İki kişi camiye yönelir. Ama birinin kıldığı namaz ötekininkinden efdal olur. Zira, akıl cihetiyle daha akıllıdır. Öteki ise zerre ağırlığınca kıymet alamıyan bir namazdan döner. (Akıl ise verağla alakaldır.)
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

2. Kisra öldü, artık ondan sonra kisra yok. Kayser de öldü, artık ondan sonra kayser de yok. Nefsim yed'i kudretinde olana yemin ederim ki, siz kisranın hazinelerini fisebillah infak edeceksiniz. (Kayser Hirakl'dır)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sana Ali (r.a.) hüküm verdi. Lakin her bir yumurtaya bir gün oruç veya bir miskin doyurarak da fidye verilebilir. (Hac esnasında adamın birinin devesi, deve kuşu yumurtası kırmış. Hz. Ali (r.a) fidye olarak bir deve yavrusu kesmesini hüküm kılmıştı.)
Ravi: Ensardan bir kimse

4. Allah (z.c.hz.) mukadderatı, yeri göğü yaratmadan ellibin sene evvel yazdı.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

5. Siz küçük cihaddan hayırlı bir gelişle büyük cihada döndünüz ki, bu, kulun nefs-i hevası ile mücadelesidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Bir kimsenin Kur'an'ı mushafsız (ezberden) okuması bin derece, mushaftan okuması ise ikibin dereceyi bulur.
Ravi: Hz. Osman İbni Abdullah (r.a.)

7. Peygamberlerden bir Peygamberi bir karınca ısırdı. O Peygamber de karıncaların köylerini yakmayı emretti. Bunun üzerine Allah vayhetti ki: "Seni bir karınca ısırdı. Sen ise ümmetlerden Beni tesbih eden bir taifeyi köyü ile yaktın."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kureyş, Allah'ın benimsediği bir kabiledir. Kim ona harp ilan ederse menkup olur. Kim ki ona kötülük murad ederse dünya ve ahirette azaba uğrar.
Ravi: Hz. Amr İbni Asi (r.a.)

9. Kureyş, Ensar, Cüheyne, Muzeyne, Eslem, Eşca' ve Gifar Benim mevâlimdir. Onların Allah ve Resulünden başka mevlası yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Hıfz on parçaya ayrıldı. Dokuzu Türke (Küffarı Çin) verildi. Biri diğer halka dağıtıldı. Hasislik de ona ayrıldı. Dokuzu Faris'e, biri diğer insanlara dağıtıldı Cömertlik de ona ayrıldı. Dokuzu Sudan'a, biri diğer insanlara. Haya da ona ayrıldı. Dokuzu Araba, biri diğer insanlara. Kibir de on kısma ayrıldı. Dokuzu Ruma, biri diğer insanlara dağıtıldı.
Ravi: Hz Muhammed İbni Müslüm (r.a.)

Sayfa: 335
1. Hikmet ona ayrıldı. Dokuzu Ali (r.a.)'ye, biri diğer insanlara dağıtıldı. O, bu biri de diğer insanlardan iyi biliyordu.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

2. Ateş yetmiş paya ayrıldı. Emredene altmış dokuzu, katilin kendisine biri kafi geldi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

3. Ehli zimmetin, ümmetimden kısas olunmaları, kıyamet gününde kendilerinden o kadar azabın tahfif olunmasına vesile olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Tırnakları kesiniz ve onları gömünüz. Parmak aralarını temizleyin. Ağzınızı yemek artıklarından temizleyin ve misvaklayın. Benim yanıma dişi sarı ve ağzı kokar girmeyiniz.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Bişr (r.a.)

5. Bıyıklarınızı, dudak hizasından kesiniz.
Ravi: Hz. Hakem İbni Umeyr (r.a.)

6. Bıyıklarınızı kesiniz. Zira Beni İsrail bunu yapmadı da kadınları zina etti.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. "Kulhüvallahü Ehad" Kur'an'ın üçte birine bedeldir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. "Kulyâ eyyühel kafirûn" suresi Kur'an'ın dörrte birine bedeldir. "İzâ zülzilet" suresi Kur'an'ın dörtte birine bedeldir ve "İzâ câe" suresi de yine Kur'an'ın dörtte birine bedeldir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. "Kulhüvallahü ehad" ve "Muavizeteyn" surelerini akşam sabah üçer kere okumak, sana her şey için kafi gelir.
Ravi: Hz. Muaz İbni Abdullah (r.a.)

10. De ki: "Ya Rabbi, kulağımın şerrinden, gözümün şerrinden, dilimin şerrinden, kalbimin şerrinden ve nefsi arzularımın şerrinden Sana sığınırım."
Ravi: Hz. Şuteyr (r.a.)

11. De ki: "Ey Allahım Senden, Sana kavuşacağına inanmış, kaderine razı ve verdiğine kanaat eden, Seninle mutmain olan nefsi isterim."
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. De ki: "Subhânel melikil guddûs, Rabbül melâiketi verrûh, Culliletis semâvatü vel ardu bil izzeti vel ceberût" (Vahşetten şikayet eden birisine bu tesbih tavsiye edilmiştir.)
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

13. De ki: "Allah'ın kelimeyi tammesiyle -ki onu iyi veya kötü tecavüz edemez- yerde yarattığı her şeyin şerrinden sığınırım. Gece gelenin, gündüz gelenin, göğe çıkanın, gökten inenin şerrinden. Ancak hayırla gelen hariç ey Rahman." (Cinnilere karşı Halid ibni Velid r.a hz lerine buyrulmuştur)
Ravi: Hz. Ebul Aliye (r.a.)

Sayfa: 336
1. Müminin kalbi tatlıdır, tatlılığı sever.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. Kendinde Hikmetten birşey olmayan kalb, harap bir ev gibidir. Şu halde öğrenin, öğretin. Fıkıh tahsil edin ve cahil olarak ölmeyin. Zira Allah cahillik için mazeret kabul etmez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Dedim ki: "Ya Cibril (a.s.) Rabbını görür müsün? Dedi ki: "Benimle O'nun arasında nur veya nardan yetmiş bin hicap vardır, en yakınını görseydim yanardım."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Tevfikin azı, aklın çoğundan hayırlıdır. Dünya hususundaki akıl mazarrat, din hususundaki akıl ise meserrettir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Fıkhın azı, ibadetin çoğundan hayırlıdır. Kul, Allah'a halis olarak ibadet ederse, fıkıh ona öğretilir. Cehil olarak da kişiye, aklını beğenmek yeter. İnsanlar iki sınıftır: Mü'min ve cahil. Öyle ise sen mü'mine eza etme, cahille de bulunma.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Çoğu sekir veren şeyin azı da haramdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Cennetin kapısında durdum. Gördüm ki, oraya girenler fakirlerdir. Vakitli adamlar ise (hesap için) mahpusturlar. Cehennem ehli ise tutulmuyor, Cehenneme sürülüyor. Cehennemin kapısında durdum, girenlerin hemen hepsi kadındı.
Ravi: Hz. Usame (r.a.)

8. Kalk, zira bu Cehennem adamlarının yatışıdır. (Yüzü koyun yatanı kastediyor.)
Ravi: Hz. Ebû Usame (r.a.)

9. Bu minberimin ayakları Cennete tesbit edilmiştir.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

10. Harpte, fisebillillah bir saat safta bulunmak, altmış senenin gecesini ibadetle ihyadan daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir din kardeşinin işine bakmak, bir sene mescidde itikaftan efdaldir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. İlmi, yazı ile tesbit edin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Onu bağla da sonra tevekkül et.(Bir kimse, devesini salıverip de mi tevekkül edeceğini sorduğunda bu hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Bana denildi ki: "Ya Muhammed (s.a.s.) gözün uyusun, kulağın duysun ve kalbin de uyanık olsun." Gözüm uyudu, kalbim uyanık kaldı ve kulağım da işitti.
Ravi: Hz. Ebubekir İbni Abdullah (r.a.)

Sayfa: 337
1. Taksim edilemiyen mal "Şufa" ile hükmedilir. Hududları belirlenir ve yolları beyan edilirse Şufa olmaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Yalnız bir şahidle olursa yeminle hükmolunur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. İlmi gizleyene her şey lanet eder. Denizdeki balık ve gökteki kuş bile.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Söz taşımak, hemen hemen büyü derecesini buldu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Halim kimse, hemen Peygamber hükmüne vardı. (Halka faydalı olmakta.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) kıyamet gününde, kendilerine Kur'an'ı okuduğu vakitte halk Rahman'dan işittikleri o Kur'an'ı evvelden duymamış gibi olacaklardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Cennetteki huriler yakut ve mercan gibidirler. Adam onlardan birinin yüzüne bakar da, kendini onun yanağında, aynada gördüğünden daha berrak görür. Onların incilerinin en ednası şark ile garbı ışıklandırır. Ona bakış, üstündeki yetmiş kat elbiseden iliğine kadar işler.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Hz. Musa (a.s.) Rabbi ile konuştuğu o günde, üzerinde softan elbise, yünden cübbe, yünden takke, yünden don ve ölü merkeb derisinden de ayakkabısı vardı.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

9. Halk, Davud (a.s.)'ı hasta zannı ile yoklamaya gidiyorlardı.

Halbuki kendisindeki bu hal, Allah korkusunun şiddetinden ve kendi hayasındandı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Davud (a.s.)'ın oğlu Süleyman (a.s.)'ın mührünün nakşı: "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah" idi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Davud (a.s.)'ın oğlu Sülayman (a.s.)'ın yüzük taşı semavi idi. Onu aldı da yüzüğüne koydu. Onun nakşı: "Ben Allahım. Benden başka ilah yoktur. Muhammed (s.a.s.) kulum ve Resulümdür." idi.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

12. Allah (z.c.hz.)'nin Musa (a.s.)'a levha levha verdikleri meyanında şu da vardı: "Bana ve ebeveynine şükret. Allah'ın sana verdiği nimetlere karşı sen de ver. Ömrün de uzatıldı. Temiz bir hayatla yaşatıldın ve dünyadan daha hayırlısına döndürüleceksin."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

13. O (Keler) İbrahim (a.s.)'ın ateşine üflüyordu. (Keleri öldürmeyi emretmiştir.)
Ravi: Hz. Ümmü Şerik (r.a.)

14. Beni İsrail'den iki kişi arkadaş idiler. Birisi günahkar diğeri ise ibadeti hususunda çalışkandı. Çalışkan olan diğerini günah üzere gördükçe "Vazgeç" diyordu. Onu bir gün bir günah üzere buldu da ona yine şöyle dedi: "Vazgeç." Bunun üzerine o günahkar olan dedi ki: "Beni yalnız bırak. Rabbim seni bana gözcü mü gönderdi.?" Diğeri ise dedi ki: "Vallahi Allah seni mağfiret etmez ve Cennetine sokmaz. "İkisinin de ruhu kabz olundu ve Rabbül aleminin huzurunda içtima ettiler. (Günahkar olan abid olana) "Beni tanıdın mı? Veya önünde olana kadir oldun mu?" Allah Teala da günahkar olana buyurdu ki: "Git Rahmetimle Cennete gir." Abid içinde: "Ötekini Cehenneme götürün" buyurdu.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 338

1. Beni İsrail'den "Kıfl" isimli biri vardı. Günahtan pek sakınmaz ve onu işlerdi. Ona bir kadın geldi (paraya ihtiyacı vardı.) Onunla münasebette bulunmak şartı ile kadına altmış altın verdi. Kadınla bir mevkiye geldiler. O zaman kadının kemikleri titredi ve ağladı. Adam dedi ki: "Neden ağlıyorsun? Seni zorladım mı?" Kadın dedi ki: "Hayır, fakat ben bu işi şimdiye kadar asla yapmamıştım. Buna beni ihtiyacım sürükledi." Adam dedi ki: "Madem ki sen yapmadığını yapmak durumundasın öyleyse git, para da senindir. "Adam ayrıca yemin ederek: "Vallahi bundan sonra ben de bu işi bir daha yapmam" dedi ve o gece de öldü. Sabahleyin kapısına şöyle yazılmış olduğu görüldü: "Allah muhakkak Kıfl'e mağfiret etti." (Asi, fakat iffeti takdir eden ve merhametli bir kimse imiş ve tevbesi nasib ve kabul olmuş.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Beylik vaktiyle Himyer'de idi. Allah onu onlardan aldı. Kureyş'e verdi. Yine onlara (Kureyş'e dönecek)
Ravi: Hz. Zu Mihmer (r.a.)

3. Lut kavminde kadınlar arasındaki fena münasebet, erkeklerde başlamadan kırk sene evvel vardı.
Ravi: Hz. Ebû Sahra (r.a.)

4. Bir tüccar, halka ödünç verir ve adamına da paraları tahsil ederken: "Sıkıntıda olanları hoş geç, ola ki Allah da bizi hoş geçer" derdi de sonra Allah'a kavuştu. Allah da ondan vazgeçti.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bana vahiy iki türlü gelirdi: Cibril (a.s.) gelir ve bir adamın diğer bir adama bir şey vermesi gibi Bana ilka ederdi. Bu, Bende aniden hasıl olurdu. Bir de çan sesi gibi birşeyle Bana gelirdi. Öyle ki, kalbimde ihtilat yapardı ve bu Bende aniden olmazdı.
Ravi: Hz. Ebû Seleme (r.a.)

6. İsrail oğullarını Peygamberleri idare ederdi. Bir Peygamber

vefat edince diğeri ona halef olurdu. Benden sonra Peygamber yok. Halifeler gelecek ve onlar çok olacak. Dediler ki: "Bize ne emredersin?" Buyurdu ki: "İlk biat ettiğinize vefa edin ve Allah'ın onlar için verdiği haklarını verin. Muhakkak Allah, idarelerinden dolayı hesabı onlara Kendisi soracaktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Melaikenin Bedir gününde nişanları, siyah sarık, Uhud'da kırmızı sarıktı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Muânaka (Kucaklaşmak) geçmiş ümmetlerin selamlaşması ve halis dostluk alameti idi. İlk muânaka yapan da İbrahim (a.s.) dır.
Ravi: Hz. Temim Eddari (r.a.)

Sayfa: 339
1. Havva anamızın çocuğu yaşamazdı. Nezir etti ki, yaşarsa adını "Abdülharis" koysun. Çocuğu yaşadı ve ismini Abdülharis koydu. Bu, ancak şeytanın iğvası ile olmuştur.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

2. Peygamlerlerin asaları vardı. Aziz ve Celil olan Allah için tevazuen ona dayanırlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Allah (z.c.hz.) katında şu hususlar gadab yönünden büyük oldu. Acıkmadan yemek, uykusu yokken uyumak, acaib bir şey olmadan gülmek, musibette feryad etmek, nimette çalgı çalmak.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

4. (Ümmühani'ye hitaben) Allah'ı yüz kere Tekbir, yüz kere Hamd ve yüz kere Tesbih et. Bu senin için Allah yolunda eğerli, gemli yüz attan daha hayırlıdır. Yüz deveden daha hayırlıdır. Yüz köle(azad etmek)ten daha hayırlıdır. (Herkese haline göre ibadet.)
Ravi: Hz. Ümmü Hani (r.a.)

5. Allah'ın Kitabı ve Benim Sünnetim, havuzuma gelesiye kadar asla ayrılmazlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Bana "Kurban" farz kılındı. Halbuki size farz edilmedi. Ben "duha" namazı ile emrolundum, siz ise onunla emrolunmadınız.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Mektubun ikramı mühürlenmesidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Kişinin keremi dini, mürüvveti aklı ve asaleti de ahlakıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Adamın keremi takvası, mürüvveti aklı ve asaleti de ahlakıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Dünyanın keremi zenginlik, ahiretin keremi ise takvadır. Halbuki siz, bir erkekle bir dişiden yaratıldınız.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Ölünün kemiğini kırmak, onu diri iken kırmak gibidir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Meclisin keffareti: "Subhaneke Allahümme ve bihamdike estağfirüke ve etûbü ileyke."dir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Meclisin keffareti, kulun şöyle demesidir: "Subhaneke Allahümme ve bihamdike eşhedü en la ilahe illa ente vahdeke la şerike leke estağfiruke ve etûbü ileyke."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Gıybetin keffareti, gıybet ettiği kimse için (Kulağına gitmeden) mağfiret dilemektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Günahın keffareti, pişman olmaktır. Eğer siz günah yapmasaydınız, Allah günah yapan bir kavim getirir ve onları mağfiret ederdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Hataların keffareti, şiddet zamanında abdesti tamam almak, ayakları cami yolunda işletmek ve namazdan sonra diğer namazı beklemektir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Bir adama şer olarak, dünyadaki mevkiinden veya dinindeki fıskından dolayı parmakla işaret edilmek yeter. Veya dünya malı verildiği halde sıla etmemek (akrabaya yardım etmemek) veya hakkını eda etmemek kafidir (zekatını vermemek). Ancak

Allah'ın korudukları kimseler müstesna.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 340
1. Bir adama parmakla işaret edilmek, vebal cihetinden kafidir. Dediler ki: "Ya Resulallah, hayır olsada mı? Buyurdu ki: "Hayır olsa da bu onun için şerdir. Ancak Allah'ın merhamet ettiği müstesna. Eğer şer ise o zaten şerdir."
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

2. Bir adama günah cihetinden, her işittiğini başkasına söylemesi kafidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir kimseyle mücadeleye devam etmekliğin, günah cihetinden sanar kafidir.
Ravi: Hz. İbn Abbas (r.a.)

4. Arkadaşın seni tasdik ettiği halde senin ona yalan söylemekliğin, hıyanet cihetinden kafidir.
Ravi: Hz. Süfyan İbni Esed (r.a.)

5. İnsan için dünya ve ahiret saadeti olarak, kendisine din ve dünya işinde itimad edilmek kafidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. İnsana vâiz olarak ölüm, zenginlik olarak da yakîn (kuvvetli iman) kafidir.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

7. İnsana yalan cihetinden her işittiğini başkasına söylemesi kafidir. Hasislik için de: "Hakkımın zerre kadarından vazgeçmem" demesi kafidir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Adama şer cihetinden, misafir gittiği yerde önüne konulanı beğenmemesi kafidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. İnsana ilim cihetinden Allah korkusu yeter. Kişiye cahillik

bakımından da kendini beğenmesi yeter.
Ravi: Hz. Mesruk (r.a.)

10. "Lâ ilâhe illallah" ehlinden dilinizi tutun. Onları bir günah sebebiyle tekfir etmeyin. Kim "Lâ ilâle illallah" ehlini tekfir ederse onun kendisi küfre daha yakındır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Benim sözüm Allah'ın kelamını nesh etmez. Allah'ın kelamı Benim sözümü nesh edebilir. Allah'ın kelamının bir kısmı diğerini nesh edebilir. (Nesh= Hükmünü gidermek)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Her doğan çocuk İslamiyet fıtratı üzerine doğar. Lisanı gönlündekine tercüman oluncaya kadar. Lisanı gönlündekine tercüman olunca, ya şükreden ya da küfreden biri olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

13. Her ölünün amel defteri mühürlenir. Lakin Allah yolunda murabıt olarak ölenin kesilmez. Zira onun ameli kıyamete kadar ona fayda verir ve o kabir fitnesinden de emin olur. (Kabirde melekler de ona suale gelmezler.)
Ravi: Hz. Fudale (r.a.)

14. Her çocuk akikası mukabilinde rehinde gibidir. Onun için yedinci günü akika kesilir. Başı tıraş edilir ve ismi verilir. (Saçının ağırlığınca gümüş sadaka verilir.)
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

15. Her sebeb ve neseb kıyamet günü kesilecek. Benim sebebim ve nesebim müstesna.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Her müskir (sekir vereci her şey) hamırdır. Ve her müskir haramdır. Kim bu dünyada içki içer de tevbe etmeden ona idmanlı (devamlı) olarak ölürse ahirette Cennet şarabı içemez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 341
1. Her müskir haramdır. Muhakkak ki Aziz ve Celil olan Allah'ın her müskir içeni "Tıynetil-Habâl"den ahdi vardır. Dediler ki: "Ya Resulallah tıynetül-habâl nedir?" Buyurdu ki: O, Cehennem ehlinin teridir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Her müskir şaraptır ve çoğu sekir veren şeyin azı da haramdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Her iyilik sadakadır.
Ravi: Hz. Bilal (r.a.)

4. Hangi söz ki, onda Allah zikri bulunmaz ve Bana selatü selam getirilmeden başlanır, o bereketten mahrumdur ve onun hayrı noksandır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Herkesin talakı cizdir. Bunamışla aklını kaybedeninki müstesna.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Her göz zina eder (Her nâ-mahreme bakan). Bir kadın da kokular sürünüp bir meclise uğrara (erkekler arasından geçerse) o da zâniyedir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

7. İçinde imam ve müezzini olan her mescid "itikafa" sahihdir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

8. Lut kavminin her adeti kayboldu. Üçü müstesna: Kılıcını sürümek, tırnakları boyamak ve avreti açık gezmek (Kısa pantolon.)
Ravi: Hz. Zubeyr (r.a.)

9. Müslümanın Allah yolunda aldığı yara, kıyamet günü, olduğu

gibi gelir; yaradan kan fışkırarak, rengi kan renginde, kokusu misk kokusunda.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Herkes ne için yaratıldı ise o, kendisine müyesserdir.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

11. Kur'an-ı Kerim'deki, içinde "kunût" kelimesi zikredilen her vecih taat manasınadır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Her şeyin kendisi ile Allah arasında hicap vardır. "Lâ ilâhe illallah" şehadet kelimesi ve anne babanın evlada olan duasında hicap yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Allah Teala'nın kitabında olmıyan her şart batıldır. Yüz şart olsa da.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Her et ki onu "Suht" meydana getirdi. Cehennem ona evladır. Denildi ki: "Suht nedir?" Buyurdu ki, hükümde rüşvettir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Herkes kıyamet günü insanlar arasında hüküm verilesiye kadar sadakasının gölgesinde bulunacaktır.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

Sayfa: 342

1. Cennet ehlinden herkes Cehennemdeki yerini görür de: "Ya Allah bana hidayet vermeseydi?" der ve bu ona şükür olur. Cehennem ehlinin hepsi de Cennetten yerini görür de şöyle der: "Keşke Allah bana da hidayet verseydi." Bu da ona hasret (pişmanlık) olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Allah Teala günahlardan dilediğinin cezasını kıyamet gününe kadar geciktirir. Anaya-babaya isyan müstesna. Zira Allah Teala onun cezasını sahibine, ölmeden evvel dünya hayatında, acele olarak verir.
Ravi: Hz. Bekâr (r.a.)

3. Her bina sahibine vebaldir, ancak şu kadarı müstesna. -Eliyle yedi arşın kadar bir yeri gösterir- Her ilim de kıyamet günü sahibine vebaldir, amel edilen müstesna.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

4. Her nefis, hevası üzerine haşrolur. Kim küfrü seviyorsa o, kafirlerle beraberdir. Onun amelinden hiç bir şey kendisine fayda vermez.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Adem oğlunun hepsi hasedcidir. Lakin insanların bazısında hased daha şiddetlidir. Hasedcinin hasedi eline ve diline çıkmadıkça kendisine zarar vermez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. İnsanların hepsi kıyamette kurtulmayı ümid ederler. Ashabıma söğenler müstesna. Kıyamet halkı da onlara lanet eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Ümmetimin hepsi Cennete girer, istemeyen müstesna. Dediler ki: "Kim istemez?" Buyurdu ki: "Bana itaat eden Cennete girer, Bana isyan eden istememiştir.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kara ve deniz hayvanlarından akar kanı olmayan her hayvan kesilmekten muaftır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Camide her şey "lağv"dır. Kur'an, zikir, hayır istemek ve onu vermek müstesna.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kendisinde Allah Teala'nın ismi anılan her meclisi melekler sarar. Hatta melekler derler ki: "Ziyade edin, Allah da ziyede etsin." Ve zikir melaikenin açık kanadları arasından yükselir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Her ümmetin bir kısmı Cennet, bir kısmı Cehennemdedir. Ümmeti Muhammed (s.a.s.) müstesna. (Onların hepsi Cennette)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Peygambere salat ü selam getirilmedikçe her duanın hicabı vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.)'nin nehyettiği her şey büyüktür. Çocukların kumara benziyen oyunları bile.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Her ziyafet sahibi, ziyafetine gelinmesini ister. Allah'ın ziyafeti de Kur'andır, ihmal etmeyin.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

15. Her nimet zeval bulacaktır, Cennet ehlinin nimetleri müstesna. Her kaygının da arkası kesilecektir, Cehennem ehlinin kaygısı müstesna. Fena bir amel yaptığında arkasından iyi bir amel işle ki, tesirini gidersin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 343

1. Hepiniz çobansınız ve hepiniz idareniz altındakilerden mes'ulsünüz. Emir çobandır ve o, râiyesinden mesuldür. Adam, ehli hususunda çobandır ve o râiyesinden mes'uldür. Kadın, kocasının evinde çobandır ve o râiyesinden mes'uldur. Hizmetçi efendisinin malında çobandır ve o râiyesinden mes'uldur. Adam, babasının malında çobandır ve o da râiyesinden mes'uldur. Şu halde hepiniz çobansınız ve hepiniz idareniz altındakilerden mes'ulsünüz.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

2. Hepiniz Cennete girmekten hoşlanırsınız değil mi? "Evet Ya Resulallah" dediler. Buyurdu ki: "Öyle ise amellerinizi kısaltın. Ölümü iki gözünüzün arasına alın. Ve Allah (z.c.hz.)'nden hakkıyla haya edin. Dediler ki: "Ya Resulallah, hepimiz Allah'tan haya ederiz." Buyurdu ki: "Öyle değil. Allah'dan haya; kabirlerde çürümeyi unutmamak, içinizi ve ondakileri unutmamak, başı ve baştakileri unutmamanızdır. Kim ahiret ikramını isterse, dünya ziynetini terketsin. İşte o vakit, kul "Allah'dan hakkıyla haya etmiş" olur. O vakit Allah'ın dostluğuna nail olmuş olur.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. (Sıkıntıya duçar olan adamın söyliyeceği) Kurtuluş kelimeleri: "Lâ ilâhe illallahül halîmül kerîm. Lâ ilâhe illallahül aliyyül azîm. Lâ ilâhe illallahü Rabbüs semavatis seb'i ve Rabbül arşil kerîm" dir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. İki kelime vardır ki, onlardan biririnin arşa varmasına mani yoktur. Diğeri ise yerle gök arasını doldurur. "Lâ ilâhe illallah ve Allahu Ekber."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. Adamın işiteceği bir hikmetli söz bir sene ibadetten, ve bir saat ilim meclisinde oturması, bir köle azad etmesinden hayırlıdır.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Sarımsağı yiyin, onunla tedavi olun. Zira o, yetmiş derde devadır. Eğer bana melek gelmemiş olsaydı, Ben de onu muhakkak yerdim.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Zeytin yağını yeyin ve onunla yağlanın. Zira o, mübareek bir ağaçtan çıkar.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

8. Yemeğin kenarından yeyin, ortasından yemeyin. Zira bereket ortadan gelir.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

9. Yeyin, için, sadaka verin ve kibirsiz, israfsız giyinin. Zira Allah kuluna verdiği nimetin eserini kulunda görmek ister.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

10. Denizin karaya attığı veya suyun çekilip de bıraktığı balığı yeyiniz. Fakat ölmüş de yüze çkmışsa onu yemeyiniz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

1. (Bir yerde sofraya keler getirmişler) Buyurun onu yiyin. Onda beis yoktur. Lakin bu Benim kavmimin alıştığı bir şey değildir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

2. Nasıl "Lâ ilâhe illallah" sözüne iki dudak mani olmazsa, öylece de onun Arşa varmasına gökler mani olmaz. Nihayet arşa arı uğultusu gibi bir uğultu ile varır da, sahibine şefaat eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Nice kendisine silah isabet eden kimse vardır ki, şehid de değil, hamîd de değildir. Nice döşeğinde ölen kimse vardır ki, Allah katında sıddık ve şehiddir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. İmanın kemali, güzel ahlaktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Ben sizi kabir ziyaretinden menetmiştim. Artık kabirleri ziyaret edin. Zira bu, insanı dünyada zâhid kılar ve ahireti hatırlatır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

6. Hayır ya filan, her arkadaş gündüzün bir saati kadar bile birisi ile arkadaşlık etse, arkadaşlığının hesabını verecektir.
Ravi: Bir sahabiden

7. Nasıl helak olur bir ümmet ki, evvelinde Ben, sonunda Meryem oğlu İsa (a.s.) ve ortasında da Ehli beytimden Mehdi (a.s.) vardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Allah (z.c.hz.) kulun tevbesi sebebiyle, sizden birisinin vâsi bir çölde kaybettiği devesini ansızın bulmasından doğan sevincinden daha fazla sevinç duyar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) Ramazanın her gecesi iftar zamanında bir milyon kişiyi Cehennemden azad eder. Cuma'nın her saatinde de, hepsi cehennemlik olan yine bir milyon kişiyi Cehennemden azad eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Eğer yaşarsam yahudi ve hıristiyanları arab yarımadasından çıkaracağım. Öyle ki, orada müslümanlardan başkası kalmasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Adamın evladını terbiye etmesi, onun bir sa' (ölçek) sadaka vermesinden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Allah (zc.hz)'nin senin elinde bir adama hidayet vermesi, senin için güneşin üzerine doğup battığı her şeyden daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Rafi (r.a.)

13. Allah'ı zikreden bir cemaat arasında sabah namazından güneş doğuncaya kadar oturmam Bana, İsmail (a.s.) evladından her bir adamın diyeti 12 bin dirhem olan, dört köle azab etmekten daha kıymetlidir. İkindi namazından sonra güneş batana kadar Allah'ı zikreden bir kavimle beraber oturmam da Bana gene, İsmail (a.s.) evladından dört köle azad etmemden daha sevgilidir. Ki, onlardan her birinin diyeti yine on iki bin dirhemdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Fecrin tuluundan güneşin doğuşuna kadar, Allah'ı zikrederek O'na Tekbir, O'na Hamd, O'na Tehlil ve Tesbih ederek oturmam, İsmail (a.s.) evladından bir köle azad etmemden Bana daha sevgilidir. Gene ikindi namazından sonra güneş batıncayak kadar Allah'ı zikretmem, İsmail (a.s.) evladından dört köle azad etmemden Bana daha sevgilidir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. Allah yolunda cihada giden bir mücahidi doyurmam ve sabah akşam ona yardım etmekliğim, dünya ve içindekilerden Bana daha sevgilidir.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

3. Bir adamın kardeşine yerini bedava ektirmesi, kendisinden o yer karşılığında bir kira almasından daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Müslümanların hayatlarını ifnadan korumak için üç gece nöbetçi olmak, Bana Medine Mescidinde veya Beyt-i Makdis'te Kadir gecesine rastlamaktan daha kıymetlidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Sizlerden birinin içinin cerahatle dolması, şiir dolmasından iyidir. (Şiirin mevzuu iyi olmazsa)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. İçinin cerahat veya kanla dolması, Benim zem edildiğim bir şiirle dolmasından hayırlıdır.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

7. Müslüman kardeşini çağırıp yiyip içirmekliğin, senin için yirmibeş dirhem sadaka vermenden sevapça daha hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes ra.

8. Kişi neyi iktisap ediyorsa ona nail olur. (Allah'dan umduğuna erişir.) Neyi de kazanırsa onun hesabını verir. Kişi kimi severse

onunla beraber olur. (Ashabı kiram buna çok sevindi.) Kim ki yolda zina etmekte iken ölürse bunun ehli olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. "Lebbeyk, Allahümme Lebbeyk, Lebbeyke Lâ Şerike leke Lebbeyk, İnnel hamde venni'mete leke vel Mülk, Lâ şerike lek."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Kıyamet gününde haklar ehline o derece ödenecektir ki, boynuzlu koyun, süstüğü boynuzsuz koyunla kısas olunacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Ya ma'ruf ile emredip münkerden nehyedersiniz veya Allah hayırlılarınızın başına şerlilerinizi musallat eder de, hayırlılarınız bunun üzerine dua ederler ama duaları kabul olunmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 346
1. Ya, emri bil mar'uf ve nehyi anil münker yaparsınız, yoksa Allah'ın size, nezdi İlahisinden bir azab göndermesi yakındır. Sonra Ona dua edersiniz ama size icabet etmez.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

2. Ya ma'rufla emreder, münkeri nehy edersiniz. Yahut da Allah üzerinize Acemi gönderir de boynunuzu vururlar. Onlar öyle şiddetli olurlar ki, tepenizden ayrılmazlar.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

3. Kadınlar, hatta hayızlılar bile dua toplantılarına çıkabilirler. Yalnız hayız olanlar musallaya giremezler.
Ravi: Hz. Ummi Aliyye (r.a.)

4. Ya saflarınızı düzeltirsiniz, ya da yüzleriniz karar olur. Ya gözlerinize sahip olursunuz ya da gözleriniz dışarı uğrar. (Mahşer korkusu ile veya kör olarak haşir olursunuz)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Ümmetimi Benden sonra öyle fitneler kaplayacak ki, o fitnelerde insanın vücudu gibi kalbide ölür.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Hiç şüphe yok ki; arz, cevir ve zulümle dolacak. Zulüm ve cevirle dolduğu o zaman, Allah ehli Beytimden ismi Benim ismimde babasının ismi Babamın isminde bir kimseyi gönderir de dünyayı adaletle ve nasafetle doldurur. Önce zulm ve cevirle dolduğu gibi. O zaman gök yağmurunu, yer mahsulünü esirgemiyecek ve O aranızda yedi, sekiz çok çok dokuz vakit duracak. (Ay veya sene)
Ravi: Hz. Muaviye İbni Kur'a (r.a.)

7. Hiç şüphe yok ki, İslamın usulleri (tutanakları) birer birer bozulacak. Birisi bozulduğunda halk ötekine hücum edecek. İlk evvela "hükmü" kaldıracaklar, en sonra da "namazı" bozacaklar.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. İslamın usulleri teker teker bozulacak ve halkı dalalete düşürücü hükümet adamları çıkacak ve ondan sonra da onların izi üzerine üç deccal gelecek.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

9. Sizler, hiç şüphe yok, evvelkilerin adetlerini karış karış ve arşın arşın yapacaksınız. Hatta birisi kelerin deliğine girse siz de gireceksiniz. Onlardan birisi yolda kadını ile münasebette bulunsa siz de yapacaksınız.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Ümmetimden bir taife, içkiyi kendi verdikleri isimle helal sayacaklar.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

11. Bir adama Ribadan isabet eden bir dirhem, islamiyet zamanında işlediği otuz üç zinadan daha büyüktür.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Selam (r.a.)

12. Akşam sabah Allah'ı zikretmek, Allah yolunda kılıç kırmaktan hayırlıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 347
1. Hakimin dili iki ateş arasındadır. Ya Cennete yol bulur veya Cehennemi hak edecek bir neticeye varır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Cehennem ateşini ihata eden perdeler dört duvar halindedir. Her duvarın kalınlığı kırk yıllık yoldur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Mümine lanet etmek onu öldürmek gibidir. Kim bir mü'mine veya mü'mineye haksız olarak mahkumiyetini müstelzim isnadda bulunursa onu öldürmüş gibi olur.
Ravi: Hz. Sabit İbni Dahhak (r.a.)

4. Allah'ın, melaikenin ve bütün insanların laneti o kimse üzerinedir ki, kadınla münasebeti kesti (evlenmedi). Halbuki Zekeriya (a.s.) oğlu Yahya (a.s.)'dan sonra evlenmemekle sena olunmak yoktur.
Ravi: Hz. Atiyye İbni Beşir (r.a.)

5. Allah lanet etsin o kimselere ki, şairlerin şiire itina ettikleri gibi, hutbe söylemeye itina edenler.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

6. Allah lanet etsin, cenaze peşinden para ile ağlıyan kadına ve dinleyenlere, sıla-ı rahimi kesene, musibet sırasında feryadcılık yapana ve dövme nakış yapan ve yaptırana.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Allah lanet etsin, halkanın ortasına oturana. (Yani güldürmek için sahneye çıkana.)
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

8. Allah lanet etsin, saçını ekliyen kadına ve eklettirene ve dövme yapaan ve yaptırana.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Allah içkiye, içene de, sunana da, satana da, satın alana da, sıkana ve sıktırana da, taşıyana da, kendine götürülene de ve parasını yiyene de lanet etsin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Allah lanet etsin, kadınlardan erkek kılığına, erkeklerin de kadın kıyafetine girene.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Allah, faiz yiyene, yedirene, senedi yazana ve zekatı vermiyene de lanet etsin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Allah, süslenmek için yüzünü boyayıp yolana da, yoldurana da lanet etsin.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Allah, avrete bakana da baktırana da lanet etsin.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

14. Allah, hayvanın azasından bir yeri kesene lanet etsin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Allah lanet etsin, anasına-babasına lanet edene. Allah'dan gayrisi için hayvan kesene lanet etsin. Mücrimi barındırıp himaye edene lanet etsin ve arazi hududunu değiştirene de lanet etsin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

16. Allah, efendisinden başkasını efendi edinene lanet etsin. Allah, arazi işaretlerini bozana lanet etsin. Allah amayı yoldan itene lanet etsin. Allah, anasına-babasına lanet edene de lanet etsin. Allah, Allah'dan gayri için hayvan kesene lanet etsin. Allah, hayvana kötü iş yapana lanet etsin. Allah, Lûtîlik yapana lanet etsin. Allah, Lûtîlik yapana lanet etsin. Allah, Lûtîlik yapana lanet etsin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 348
1. Allah lanet etsin ashabıma sövene.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Allah lanet etsin kefin soyan erkek ve kadına.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Aziz ve Celil olan Allah lanet etsin o fakire ki, zengine malından dolayı tevazu gösterir de bundan dolayı dininin üçte ikisini kaybeder.
Ravi: Hz. Ebû Zerr ra

4. İslamiyette kendinden evvel üç evlad defneden adam, muhakkak ki Cehennemden kuvvetli bir siperle siperlendi.
Ravi: Hz. Osman İbni Ebul As (r.a.)

5. Bu gece Bana bir sure nazil oldu ki, o, Bana üzerine güneş doğan her şeyden sevgilidir. Bu "İnnâ Fetahnâleke" dir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

6. Öyle kasd ediyorum ki, birine emredeyim de namazı kıldırsın da, Ben Cuma'ya gitmeyenleri evleri ile beraber yakayım.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Öyle kasd ediyorum ki, Bilal'e emredeyim namazı kıldırsın ve Ben, ezanı işitip de icabet etmiyen kavme gideyim de evlerini üzerine yıkayım.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

8. Cin gecesinde Sure-i Rahman'ı cinlere okudum. Sizden iyi karşıladılar ve her "Febi eyyi âlâi Rabbi kümâ tükezzibân" kavline geldiğimde dediler ki: "Haşa! Senin nimetlerinden hiç bir şeyi tekzib etmiyoruz. Hamd olsun Sana ey Rabbimiz."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. (Kabe'ye hitaben) Seni Allah şerefli, mükerrem ve muazzam kıldı. Fakat (kamil) mü'min, hürmet bakımından Senden daha

kıymetlidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Allah (z.c.hz.) bir adama, hakkında çok dua ettiği hacetini mübarek etti. İster verilsin, isterse verilmesin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Öyle kastediyorum ki, etrafa adamlar göndereyim. İnsanlara farzları ve sünnetleri öğretsinler. İsa (a.s.)'ın havarriyûnu gönderdiği gibi. Denildi ki: "Neden Ebubekir (r.a) ve Ömer (r.a)'ı gönder miyorsun?" Buyurdu ki: "Onlar dinde göz ve kulak gibidir. Ben onlarsız edemem.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

12. Adem oğlunun kalbi, tencerenin kaynamasının tam haddini bulmasından daha çabuk değişir.
Ravi: Hz. Mikdat İbni Esved (r.a.)

Sayfa: 349

1. Ölüm haline gelene "Lâ ilâhe illallahül halîmül kerîm, Subhânellahi Rabbis semâvâtis seb'i ve Rabbil arşil azîm. Elhamdülillahi Rabbil alemîn." Dediler ki: "Ya Resulallah! Sağlam adamlar söyleseler?" Daha güzel, daha güzel buyurdu.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

2. Ölüm haline gelene "Lâ ilâhe illallah" ı telkin edin. Muhakkak ki o, selin binaları yıktığı gibi hataları yıkar. Dediler ki: "Dirilere nasıldır?" Buyurdu ki, daha güzel yıkar, daha güzel yıkar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Ölüm haline gelenlerinize "Lâ ilâhe illallah" şehadetini telkin edin. Kim bunu ölürken söylese Cennet ona vacip olur. Dediler ki: "Ya Resulallah sağlığında söylerse? " Buyurdu ki: "Bu kelime daha iyi hak ettirir. Nefsim yed'i kudretinde olana yemin ederim ki semavat, arz ve onlarda olanlar, arasındakiler ve altındakiler getirilseler, mizanın bir kefesine konulsalar, "Lâ ilâhe illallah" şehadeti ise diğer kefeye konulsa, muhakkak onlar ağır basardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bir adamın, Aziz ve Celil olan Allah yolunda bir saat saffı harpte bulunması, altmış sene ibadetten efdaldir.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

5. Miracda İbrahim (a.s.)'a mülaki olduğumda dedi ki: "Ya Muhammed (s.a.s.) ümmetine Benden selam söyle ve onlara haber ver ki, Cennetin toprağı iyi ve suyu güzeldir, fakat ekilmemiştir. Onun tohumu ise Sübhânellahi velhamdülillâhi velâ ilâhe illallahü vallâhü ekber" demektir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

6. Onlardan her birinin o günde kendine mahsus işi ve derdi vardır. Adamlar, kadınlara, kadınlar da adamlara bakamaz. Herkes kendi derdi ile meşguldür.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Herşeyin kendisini bozan bir afeti vardır. Ümmetime isabet eden en büyük afet ise onların dünyaya, altına ve gümüşe olacak muhabbetleridir. Ya Eba Hureyre! Mal toplayanın çoğunda hayır yoktur. Meğer ki Aziz ve Celil olan Allah onu hakkına sarfettire.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Her şeyin bir ilerleyişi, bir geri gidişi vardır. Kabilenin hepsinin fakih oluşu, dinin ikbalinin alametidir. Öyle ki, o kabilede ancak bir veya iki cahil kimse bulunur. Kabilenin baştan başa cahil oluşu, dinin geri gidişi demektir. Öyle, içlerinde bir iki alim olur. Onlar da zelildir. Makhurdur. (Sözleri geçmez) Kendilerine taraftar ve yardımcı bulamazlar.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 350
1. Herşeyin bir süsü vardır, Kur'an'ın ziyneti de güzel sestir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Her şeyin esası vardır, imanın esası da verağdır. Her şeyin dalı budağı vardır, İmanın dalı budağı da sabırdır. Her şeyin zirvesi vardır, bu ümmetin tepesi de Amcam Abbas (r.a)'dır. Her şeyin bir torunu vardır, bu ümmetin torunları da Hasan, Hüseyin'dir. Her şeyin bir kanadı vardır, bu ümmetin kolu kanadı da Ebubekir (r.a) ve Ömer (r.a) dır. Her şeyin bir kalkanı vardır, bu ümmetin kalkanı da Ali İbni Ebi Talib (r.a)'dır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Herşeyin bir hakikatı vardır. Kul imanın hakikatine erişmez, kaderi teslim etmedikçe, Olacak şeyin muhakkak olacağını ve olmıyacak şeyin de geri kalacağını teslim etmedikçe.
Ravi: Hz. Ebul Derda (r.a.)

4. Her şeyin zekatı vardır, vücudun zekatı ise oruçtur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Her şeyin madeni vardır, takvanın madeni ariflerin kalbleridir.
Ravi: Hz. İbn Ömer (r.a.)

6. Herşeyin bir anahtarı vardır, göklerin anahtarı "Lâ ilâhe illallah" sözüdür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Herşeyin bir süzülmesi vardır. İmanın saffeti namaz ve namazın saffeti de (en seçme yeri) iftitah tekbiridir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Her kalbin vesvese edicisi vardır. Vesvese kalbin perdesini yırttığı zaman dil onu konuşur ve kul onunla muahaze olunur. Vesvese kalbin perdesini yırtmaz ve dile almazsa kul muahaze olmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Kıyamette sana bu bir'e karşı hepsi de yularlı ve yedi yüz dişi deve var. (Bir adam geldi. Yularlanmış dişi deve getirdi ve bu Allah içindir dedi. O zaman yukarıdaki hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Ebû Mes'ud (r.a.)

10. Senin için onlara infak ettiğin şeyde ecir vardır. Öyle ise onlara infak et. -Kocası ve çocuğunu kastediyor- (Abdullah ibni Mes'udun ailesine hitaben)
Ravi: Hz. Raytah (r.a.)

11. İmam ve müezzin için, onlarla namaz kılanlar kadar sevab vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. At ile gelse de sâilin bir hakkı vardır. (En ufağı dilinle ikram et.)
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

13. Şehid için yedi haslet vardır: Kanının ilk akışında mağfirete mazhar olur. Cennetteki makamını görür. Kendisine iman hullesi giydirilir. Hûril-'iyn yetmiş iki zevce ile evlendirilir. Kabir azabından uzaklaştırılır ve büyük korkudan emin olur. Başına yakuttan bir vakur taç giydirilir ki, dünya ile içindekilerden hayırlıdır ve ailesi efradından yetmiş kişiye şefaat eder.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

Sayfa: 351
1. Şehid için Allah (z.c.hz.) indinde hûril-'iyn'den iki zevce vardır ki, onların bacaklarının iliği yetmiş kat elbise altından gözükür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Yiyip de şükreden için, oruç tutup ta sabreden gibi ecir vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Mü'minin Cennette yekpare inciden oyulmuş altmış mil uzunluğunda çadırı vardır. Mü'min kul için o çadırda bir çok aileler vardır ki, kendisi onları dolaşır da hiç biri diğerini görmez.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

4. Hacca yayan gidene yetmiş hac sevabı vardır. Binek gidene ise bir hac ecri vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Kadının iki perdesi vardır. Kabri, bir de zevci. Denildi ki: "Hangisi efdaldir?" Buyurdu ki: "Kabri efdaldir."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Namaz kılan adam için üç hassa vardır: Gök yüzünden tepesine hayır saçılır. Onu, ayaklarının ucundan semanın üstüne kadar melekler kuşatır ve bir münadi şöyle nida eder: "Namaz kılan kimse kiminle hasbihal ettiğini bilseydi, namazdan ayrılmazdı."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

7. Köle için efendisinin üzerinde üç hak vardır: Namazını acele ettirmez. Yemeğinden kaldırmaz. Sat derse satmamazlık etmez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. İnsanlar için üç temerküz noktası vardır: Antakya Amik'inde olan melhamei kübrada toplanma merkezi Şam olur. Deccal vak'asında merkezleri Kudüs, Ye'cüc hadisesinde Tûri Sina.
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

9. Adem oğlu yaradılalı beri ölümden daha şiddetli bir şeye rastlamamış olmakla beraber, sonrakilere nazaran ölüm ehvendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Bir kavim mallarının zekatını menederlerse, bu sebebden rahmetten mahrum edilirler. Bu hayvanlar olmasa onlar hiç rahmet görmezlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Size kelimei ihlastan sonra, afiyetten daha iyi bir şey verilmedi. Öyle ise Allah'dan afiyet isteyin.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

1. İnsan "Half" dostluk ahdine isabet ederse kuvveti artar. (Lakin) islamda bu "half" yoktur. (Müslümanlıktan evvel mevcud olan bu ahde göre bu bir nevi tazminat ödeme ve harpte yardımlaşma ahdi idi.)
Ravi: Hz. Zuhri (r.a.)

2. Allah Teala Cenneti yarattığında Cebrail (a.s.)'a şöyle buyurdu: "Git ona bak." O da gitti, baktı, sonra geldi, dedi ki: "Ya Rabbi! İzzetin hakkı için bunu duyup da girmiyen kalmaz." Sonra Allah Teala onun etrafını hoşa gitmeyen şeylerle çevirdi. Sonra buyurdu: "Ya Cebrail (a.s.) git ona bak." O da gitti, baktı, sonra geldi ve dedi ki: "Ya Rabbi! İzzetin hakkı için muhakkak ki ben ona kimsenin girememesinden korkarım." Vaktaki Allah Cehennemi yarattı, şöyle buyurdu: "Ey Cebrail (a.s.) git ona bak." O da gitti, baktı, sonra geldi, şöyle dedi: "İzzetin hakkı için onu duyup da giren hiç bir kimse olmaz." O zaman Allah, Cehennemin etrafını hoşa giden şeylerle çevirdi. Sonra buyurdu ki; "Ya Cebrail (a.s.) git ona bak." O da ona baktı ve şöyle dedi: "Ya Rabbi! İzzetin hakkı için muhakkak ki ona girmiyen hiç kimsenin kalmıyacağından korkarım."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah, Adem (a.s.)'ın bedenini yaratıp bıraktıktan sonra iblis dolaşıp ona bakmaya başladı. Vaktaki onu içi boş gördü, "Bu kendine sahip olamaz, benim için kolay ele geçirilebilir bir yaratık" dedi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Ne vakit ki Adem (a.s.)'e ruh nefh olundu ve ruh içini dolaşıp, başına vardı. Adem (a.s.) aksırdı ve "Elhamdülillahi Rabbil alemîn" dedi. Allah (z.c.hz.) de: "Yerhamükellah" buyurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) Musa (a.s.)'a firavun aleyhinde duaya izin verince melaike "amin" dedi. Allah: "Senin de, Allah yolundaki mücahidlerin duasını da kabul ettim." buyurdu. Sonra Resulallah

(s.a.s.) buyurdu ki: "Mücahidlere eza vermekten Allah'dan korkun. Muhakkak ki Allah, Peygamberlerine ilişenlere gadab ettiği gibi, onlar içinde gadap eder. Peygamberlerin duasını kabul buyurduğu gibi, onların duasına da icabet eder.
Ravi: Hz. Cumane el Bahili (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) And Cennetini yarattığında -ki o eliyle yarattıklarındandır- şöyle buyurdu: "Konuş." O da: "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resulallah. Mü'minler felah buldu. Bana girenler de felah buldu. Cehenneme girenler de bedbaht oldu." dedi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) Arşı yarattığında, üzerine uzunluğu şark ile garp arası kadar olan nurdan bir kalemle: "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resulallah. Onunla alırım, onunla veririm. Onun ümmeti, ümmetlerin efdalidir. Onun da efdali Ebu Bekrinis Sıddîk'dır." diye yazdı.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

8. Cebrail (a.s.) Bana gözükmeye başladıktan sonra hiç bir taş veya ağaç geçmezdim ki, Bana "Esselâmü Aleyke Yâ Resulallah." demiş olmasın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

1. İbrahim Halilullah (a.s.) "Menâsike" (Hacda) gelince şeytan ona Cemre-i Akabe yanında zahir oldu. O da ona yedi tane taş attı. Şeytan orada battı gibi oldu. Sonra ikinci cemre yanında göründü. O da ona yedi taş daha attı. Öyle ki o, yere battı gibi oldu. Sonra üçüncü cemre yanında ona gene göründü. Ona yedi taş daha attı. O da yine battı gibi oldu. (Ve bu, hac menasikinden oldu.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Nuh (a.s.)'ı Allah kavmine Peygamber olarak gönderdiğinde o, iki yüz elli yaşında idi. Dokuzyüz elli sene kavmi arasında yaşadı. Ve tufandan sonra da ikiyüz elli sene daha yaşadı. Melekül Mevt ona geldiğinde dedi ki: "Ey Nuh (a.s.) ey Peygamberlerin en büyüğü, ey uzun ömürlü ve ey duası kabul olan! Dünyayı nasıl gördün?" Buyurdu ki: "Şu adam gibi ki, kendisine iki kapısı olan bir ev yapılmışta, birinden girmiş diğerinden çıkmıştır."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Allah, aklı yarattığında ona şöyle buyurdu: "Gel", o da geldi. Sonra ona buyurdu: "Git", o da gitti. Sonra ona buyurdu. "Otur", o da oturdu. Sonra ona buyurdu: "Konuş", o da konuştu. Sonra ona buyurdu: "Sus", o da sustu. Sonra buyurdu ki: "Bana senden sevgili ve daha kerim olan bir mahluk yaratmadım. Seninle tanınırım, seninle Hamd edilirim, seninle itaat olunurum, Seninle alırım, seninle veririm. Seni hesaba çeker, muhatab ederim. Sevab sana, ceza da sana. Sana en büyük ikram da "Sabır" dır."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) Adem (a.s.)'ı Cennetten indirdiğinde, ona her şeyin san'atını öğretti ve Cennet meyvalarından ona rızık verdi. İşte şu meyvalarınız Cennet meyvalarındandır. Ne var ki, sizin meyvanız bozulur. Cennet meyvaları bozulmaz.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Hz. Ömer (r.a) müslüman olunca Cebrail (a.s.) Bana geldi ve dedi ki: "Gök ehli Ömer'in (r.a) müslüman olmasından şenlik ediyor."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Göğe çıkarıldığım gece Mele-i Alaya uğradım. Cebrail (a.s.) haşyetullahdan eski kilim gibi titriyordu.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) Musa (a.s.) ile konuştuktan sonra O, on fersah mesafeden, karanlık, gecede kaya üzerindeki karıncanın yürüyüşünü görür oldu.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kılıç sıyrılmadığı, ok atılmadığı, mızrak kullanılmadığı halde bile Allah yolunda harp sahasında durmak; göz açıp yumuncaya kadar bile Allah'a isyan edilmeden yapılmış altmış senelik ibadetten efdaldir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 354
1. Bu ümmetin üzerine Allah iki kılıcı aynı anda cem etmiyecektir: Kendinden bir kılıç, düşmandan bir kılıç.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

2. Bu insanlar günahta kendilerini mazur görmedikçe asla helak olmazlar.
Ravi: Sahabiden biri (r.a.)

3. Sakınmak, kaderden kurtulmaya fayda vermez. Lakin dua fayda eder. Başa gelene de henüz gelmiyene de. Şu halde ey Allah'ın kulları, duaya sarılın.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

4. İşlerinin başına kadın geçiren kavim asla iflah olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

5. Zaman, şiddetten başka bir şeyi artırmaz. İnsanlarda da hasislik artar ve kıyamet de şerirlerden başkası üzerine kopmaz.
Ravi: Hz. Usame İbni Zeyd (r.a.)

6. (İmamları) hidayette ve hidayete götürücü olduğu müddetçe, kendileri sapık ve saptırıcı olsa da, ümmet asla helak olmayacaktır. Bu ümmet imamları hidayette ve hidayete götürücü olduğu sürece, kendileri sapık ve kötülük yapıcı olsa da asla helak olmayacaktır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Oruç bozmak için yıldızların doğuşunu beklemedikçe (ifrata düşmedikçe) ümmetim, sünnetim üzerinde devam eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

8. Birbirinizi sevmedikçe hiç bir vakit iman etmiş olmazsınız. Size birbirinizi seveceğiniz bir yol göstereyim. Aranızda selamı ifşa ediniz. Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederim ki, birbirinize merhamet etmedikçe Cennete giremezsiniz. Dediler ki; "Ya Resulallah, hepimiz merhametliyiz." Buyurdu ki: "Bu

hasseten birinizin Rahmetiyle olmaz. Lakin umumi rahmet, umumi rahmet.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

9. İçki içmedikçe, kul, dininde genişlik görmekte devam eder. İçki içerse, Allah ondan perdesini yırtar ve şeytan onun velisi, kulağı, gözü ve her şerre sevkeden ve her hayırdan geri bırakan ayağı olur.
Ravi: Hz. Katade İbni Ayyaş (r.a.)

10. Arz, Halilurrahman İbrahim (a.s.) sıfatında kırk kişiden hâli kalmaz. Bunların hürmetine sulanırsınız ve bunların hürmetine yardım görürsünüz. Bunlardan biri öldümü, yerine Allah bir bedel gönderir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Hilafet, amcam Abbas'ın neslinden gitmez. Onu deccala teslim etmedikçe, (Vaktini bulasıya kadar)
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

12. Bu din aziz ve sarp bir halde ve dine kastedenlere zahir olarak devam eder. Hepsi Kureyş'ten on iki halife hükümran oluncaya kadar.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

13. Allah (z.c.hz) bu ümmete deccal ile melhamenin kılıcını birden vermez. (Müslüman deccalden perişanlık görmiyecek, fitnesi başka. O imanında zaaf olanlara ait)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

14. Kendisinden çocuk peydah olacak meniyi, kayanın üstüne döksen, Allah (z.c.hz.) yaratacağını yaratır ve hiç şüphe yok ki Allah yaratacağı canı yaratır.
Ravi: Hz. Sumame (r.a.)

Sayfa: 355
1. Davud (a.s.)'ın ve bütün yeryüzü halkının ağlaması, Adem (a.s.)'ın ağlamasına denk değildir.
Ravi: Hz. Süleyman (r.a.)

2. Bütün yer gök ehli bir mü'minin kanında ortak olsa, Allah onları Cehenneme atar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Bütün yer gök ehli bir mü'minin kanında ortak olsa, Allah onların hepsini yüzü koyun cehenneme atar.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

4. Eğer bir huri parmaklarından birini dünyaya gösterse (yer-gök ehli) her can sahibi, onun kokusunu duyardı.
Ravi: Hz. Said İbni Amir (r.a.)

5. Ehli Cennet kadınlarından bir kadın yeryüzüne baksa, misk kokusundan yeryüzü dolar ve yüzünün nuru güneş ve aynı ziyasını bastırırdı.
Ravi: Hz. Said İbni Amir (r.a.)

6. Cennetten bir tırnağın yükleneceği bir şey dünyaya gelse, mağrib ile meşrik arasındakileri tezyin ederdi. Cennet ehlinden bir kişi bileziklerle beraber gözükse, nuru güneşin ziyasını söndürürdü. Güneşin yıldızları söndürdüğü gibi.
Ravi: Hz. Davud İbni Amir (r.a.)

7. Dünyadaki bütün varlıklar ümmetimden birinin elinde olsa, sonra o "Elhamdülillah" dese, bu "elhamdülillah" sözü, bütün onlardan daha kıymetli olurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Zakkumdan bir damla dünyaya damlasa, dünya halkının geçimini ifsad ederdi. Ya yemeği ondan olanın hali nasıl olur?
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Cehennemden bir kıvılcım arzın ortasına düşse, sıcaklığının şiddeti ve pis kokusu şark ile garbı kapladı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. On yüklü deve ağırlığında bir taş Cehennemin ağzından atılsa, "Ğayy u esâm" denilen mevkiye yetmiş senede kavuşmazdı. Denildi ki: "Ğayy u esâm" nedir? Buyurdu ki: "Cehennemde iki kuyudur ki, oraya Cehennem ehlinin cerahatleri birikir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

11. Sizlerden biri bir yere konduğunda "Eûzü bi kelimâtillahit tâmmati min şerri mâ halaka." derse o yerden ayrılıncaya kadar hiç bir şey ona zarar vermez.
Ravi: Hz. Havle (r.a.)

Sayfa: 356
1. Bir adam anasından doğduğu andan ölene kadar, yüzünün üstünde süründürülerek Allah'a taat yolunda ihtiyarlasa, kıyamet günü bunu azımsardı ve ecir ve sevabını artırmak içi dünyaya geri gönderilmeyi isterdi.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Ebu Amîra (r.a.)

2. Allah yolunda birbirini seven iki kuldan biri meşrıkte, diğeri mağribde olsa, Kıyamet günü Allah onları birleştirir de şöyle buyurur: "İşte şu senin sevdiğindir."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Biriniz ailesiyle münasebette bulunacağında "Bismillah" ve hem de "Allahım bizi ve nasib edeceğin evladımızı şeytandan uzaklaştır." derse, eğer bu birleşmeden bir çocuk takdir edilmişse, o evlada şeytan hiç bir vakit zarar veremez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Biriniz kapısız ve menfezsiz bir kaya içinde amelde bulunsa bile, o nasıl olmuşsa bunun eseri insanlar arasında intişar eder.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Bir kimse Allah için bir gün nafile oruç tutsa, arz dolusu altın verse de hesap sırasında yine o orucun sevabına erişmiş olamaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Kullar günah işlemeseler, Allah günah işliyecek bir mahluk yaratır, sonra onları mağfiret ederdi. Zira Allah, gafûrur rahimdir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. İmanı kuvvetli olan bir adam, şu mealdeki ayetleri dağa okusa dağ yerinden oynar: "Siz kendinizin abes yere yaradılmış olduğunuzu ve bize döndürülmeyeceğinizi mi zannedersiniz?"
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

8. Sizlerden biri, sefer murad ettiğinde ve bir yere inip eşyasını koyduğunda etrafına daire çisze ve "Allah Rabbî Lâ şerîke leh" dese malı korunur.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

9. Allahı'n kullarından bir kul, yer-gök ehlinin takva ve iyilik nev'inden olan ameliyle Allah'ın huzuruna gelse, kendinde şu üç haslet varsa, o amellerin zerre miktarı değeri olmaz: Ucub (ibadet cihetinden kendini beğenmek), müminlere eza, Aziz ve Celil olan Allah'ın rahmetinden ümidi kesme.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. Bir adam gündüz oruç tutsa ve gece ibadet etse, Allah onu, yine niyetine göre haşreder. Ya Cennete, ya Cehenneme.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Bir sadaka yetmiş bin kişinin elinden geçse, en sonu ile en evvelinin sevabı aynı olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 357
1. Siz Allah'a hakkı ile tevekkül etseniz kuşlar gibi rızıklanırdınız. Onlar aç gider, tok dönerler.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Siz yanımdaki gibi kalsaydınız, melekler sizi evlerinizde ziyaret ederdi. Siz günah etmeseniz, Allah günah işliyen bir halk getirirdi de sonra onları affederdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Yanımdan çıktığınızda, yanımdaki gibi kalsaydınız, Medine sokaklarında melaike sizinle musafaha ederdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) kullarından beş sene yağmuru tutup sonra yağdırsa insanlardan bazıları yine küfranı nimette bulunur da "durum icabı yağdı." derler.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Eğer Benim bildiğimi bilseydiniz, az güler çok ağlardınız.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ölümden sonra karşılaşacağınız hali bir bilseydiniz, asla istiyerek yiyemez, istiyerek içemez ve gölgeleneceğiniz evlere giremezdiniz. Bağrınızı döverek dağlara uğrar ve kendinize ağlardınız.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

7. Allah (z.c.hz)'den hakkıyla korksaydınız beraberinde cahillik olmayan ilme nail olur ve Allah Tealayı hakkıyle tanısaydınız duanızla dağlar (yerinden) oynardı.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

8. Eğer Allah (z.c.hz)'ni hakkıyla tanısaydınız denizler üzerinde yürür ve duanızla dağlar oynardı. Allah'dan hakkıyla korksaydınız cehilsiz ilme nail olurdunuz. Lakin bu hadde kimse erişmemiştir. Denildi ki: "Ya Resulallah sen de mi?" Buyurdu ki:

"Bende; Allah azze ve celle bütün işlerinin bir kimsenin anlayabilmesinden daha büyük değil midir? (Onun zatının ve işlerinin künhüne erişilemez.)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

9. Eğer sana İsrafil (a.s.), Cebrail (a.s.), Mikail (a.s.) ve Hamele-i Arş, aralarında Ben de olduğum halde dua etseydik, sen ancak senin için yazılan kadınla evlenirdin. (Ashabdan bir zatın Peygamberimize bir kadını almak istiyorum "dua et" demesi üzerine bu hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Urve (r.a.)

10. Siz namazı beklemekte iken, Allah'ın gökten bir kapı açarak sizin meclisinizi, sizinle övünerek meleklerine gösterdiğini bir bilseydiniz.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

1. Adem oğluna maldan iki dere akıtılsa, üçüncüsünü temenni eder. Adem oğlunu ancak toprak doyurur. Allah ise tevbe edenin tevbesini kabul eder. (Mala gönül vermek bir suçtur. Tevbe eden kurtulur)
Ravi: Hz. Kaab (r.a.)

2. Zenginlerin zekatı fakirlere kafi gelmiyecek olsaydı, Allah onlara ayrıca nafaka çıkarırdı. Fıkara aç kalıyorsa zenginlerin zulmü yüzündendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Hayvanatın, ölüm hakkında insan oğlu kadar bilgisi olsaydı, insanlar onlardan yağlı et yiyemezdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Eğer dünyanın Allah (z.c.hz.) nazarında sivri sinek kanadı kadar kıymeti olsaydı, kafire ondan bir içim su vermezdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Zira onu melaikeler taşıyorlardı. - Ve Saad'a hitaben- buna Bismillah deyişim de inzimam etseydi, melaikeler seni semaya alır ve halk da melekler seni semanın derinliklerine götürene kadar, arkandan baka kalırdı. (Saad ibni Muaz'ın cenazesinde münafıklar "Ne kadar hafif" dediler. O zaman bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Ehli cehenneme deneydi ki: "Dünyadaki taşlar adedince Cehennemde kalacaksınız" buna ferahlanırlardı. Cennet ehline de denseydi ki: "Taşlar adedince kalacaksınız." hüzünlenirlerdi. Lakin onlara ebediyet mukadder kılındı.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

7. Bu mescidde yüzbin veya daha fazla adam olsa ve cehennem ehlinden bir adam olsa da bir nefes alsa ve nefesi de onlara isabet etse muhakkak ki hem onlar hem de mescid yanardı.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Eğer kaderi bir şey değiştirseydi, nazar sebkat ederdi. Nazar için birinizin abdest azalarını yıkamak isterlerse esirgemeyin. (Yıkayıp suyunu almak isterlerse)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Bunun bir kısmı başka yerde olsaydı, senin için daha hayırlı olurdu. (Efendimiz şişman bir adamın karnına dokunarak bu hadisi buyurdu.)
Ravi: Hz. Cade İbni Halid (r.a.)

10. Mü'min keler deliğinde olsa, Allah kendisine eza edecek birini musallat eder. (Kendisine sokulsun diye)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Cennette ticaret olsaydı, bezzazlık emrederdim. Zira Ebubekir (r.a) bezzazdı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Cennette ticaret olsa, bez satarlardı. Cehennemde ise yemek satarlardı. Bir kimse kırk gün yemek satsa, kalbinden merhameti alınır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Eğer bir kimseye Allah'tan başkasına secde etmeyi emretseydim, kadına kocasına secde etmeyi emrederdim. Nefsim yed'i kurdetinde olan Allah'a yemin ederim ki, kadın kocasının hakkını ödemedikçe, Allah'ın hakkını ödemiş olmaz. Öyle ki kadın deve semeri üzerinde olsa da kocası kendisini nefsine çağırmış olsa icabet etmelidir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebi Evfa (r.a.)

Sayfa: 359
1. Ademoğlu, sıhhat ve selametten başka bir şey olmasa idi, bu ikisi ona, başını yemek için kafi bir derd olarak yeterdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Dünyanın ancak bir günlük ömrü kalsa, Allah (z.c.hz.) yine o bir günü uzatır ve Ehli Beytimden ismi ismime, babasının ismi babamın ismine uygun birini meydana çıkarır (Mehdi a.s.) ve o da dünyayı adalet ve nesafetle doldururdu. Daha önce zulm ve cevr ile doldurulduğu gibi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

3. Eğer siz günah işlemeseydiniz, sizin üzerinize bundan daha zararlı olan "Ucub" dan korkardım.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Eğer Ben size Peygamber olarak gönderilmeseydim, muhakkak Ömer gönderilirdi. Aziz ve Celil olan Allah, Ömer (r.a) iki melekle teyid etmektedir. O ikisi onun yanlışını doğrulturlar ve kendisini muvaffak kılarlar, hata ettiği zaman doğruyu buluncaya kadar onu hatadan çekerler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Adem (a.s.)'ın gözünün yaşları zürriyetininkilerle tartılsa, Adem (a.s.)'ın göz yaşları bütün evladının göz yaşlarına ağır basardı.
Ravi: Hz. Süleyman İbni Büreyde (r.a.)

6. Ulemanın mürekkebi ve şehidlerin kanı tartılsa idi, ulemanın mürekkebi şehidlerin kanına ağır basardı.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Mü'min, Allah'ın indindeki azabı bilseydi, Cenneti ümid etmezdi. Kafir de Allah yanındaki Rahmeti bilseydi, Cennetten ümidini kesmezdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Eğer mü'min ameli sebebiyle ücuba düşmeseydi, günahlardan korunurdu ve hatta aklından bile geçirmezdi. Lakin günah onun için ücubdan hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Eğer siz umeranıza sövmeseydiniz, Allah onların üzerine ateş gönderir ve onları mahvederdi. Allah, sizin kötü sözleriniz sebebiyle bunu onlardan def eder.
Ravi: Hz. İbni Amir (r.a.)

10. Eğe siz günah etmeseydiniz, Allah günah edecek bir kavim getirir, onlarda tevbe eder ve Allah da onlara mağfiret ederdi. Hz. (Ashab günah işlediklerinden şikayet ettiklerinde bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Allah'ın rükuda kulları, emzikli çocuklar ve otlayan hayvanlar olmasaydı, Allah azabı üzerinize dökerdi de taş gibi olurdunuz.
Ravi: Hz. Malik İbni Ubeyde (r.a.)

1. Hacer-i Esved'e cahiliyet zamanı adamlarının manevi pislikleri bulaşmasaydı, ona dokunup da iyi olmıyan dertli kalmazdı. (Yeryüzünde yegane Cennet eşyasıdır.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

2. Bu köpekler başlı başına bir ümmet olsaydı, hepsini öldürmeyi emrederdim. Koyu siyah olanları öldürün. Hiç bir beyt ehli yok ki, evde köpek bağlasın da her gün sevabından bir kırat eksilmesin. Ancak, av ve bekçi veya koyun köpekleri hariç.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Makil (r.a.)

3. Köpekler, ümmetlerden bir ümmet olmasaydı, her siyah olanını öldürmeyi emrederdim. Lakin köpeklerden siyah olup da gözünün üstünde çukurluk olanı öldürün. Zira onlar, cinlerin lanetlenmiş olanlarındandır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Adil hakime, kıyamet günü öyle bir sıra gelir ki: "Keşke iki adam arasındaki bir hurma davasını dahi görmeseydim." diye temennide bulunur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, kalbleri acem kalbi olacaklar. Denildi ki: "Acem kalbi nedir?" Buyurdu ki: "Kalblerinde dünya muhabbeti, adetleri bedevi adeti gibi. Kendilerine rızık verildi mi hayvanlarını çoğaltır, gazayı zarar addeder ve zekatı cereme sayarlar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, gökten yere bir taş düşse, ya bir facire kadına veya bir münafıka rast gelecektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, adam malı nereden aldığına ehemmiyet vermiyecek. Helal den mi haramdan mı?
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, onlardan riba yemiyen hiç kimse kalmayacak. Yemese bile hiç olmazsa kendisine tozu isabet edecek.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, onlara sefih önderler hakim olacak. Şerlilerini öne geçirecekler. Onlar da sureta hayırlıların sevgisini izhar edecekler. Namazı vaktinden sonraya bırakacaklardır. Kim bu zamana yetişirse reis olmasın. Memur olmasın. Vergi memuru olmasın. Maliyeci de olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. Kıyamet günü adam babasının elini tutacak, isteyecek ki Cennete götürsün. Ateş ellerini kesecek ve nida olacak ki: "Âziz ve Celil olan Allah her müşrike Cenneti haram kılmıştır." Bunun üzerine o , yine diyecek ki: "Yarabbi babamdır. Yarabbi babamdır. Yarabbi babamdır." Onun üzerine babası çirkin bir suret ve kokmuş bir hale döndürülecek de artık o da babasına sahip olmayacak.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 361
1. Kıyamet gününde, Şam'da Humus denilen yerden yetmiş bin kişi baas olunacak ki, onlara hiç bir hesap ve azab olmayacak. Onların baas olunduğu yer kırmızı kum tepesindeki duvar ile zeytin ağacı arasındadır. (Humusa yakın bir yerde.)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Kıyamet gününde, Allah Hacer-i Esvedi, bakar iki gözü ve konuşan dili olduğu halde baas edecek ve o kendisine sıdk ile selam vermiş (el sürmüş) olana şehadet edecektir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Kıyamet gününde Allah (z.c.hz.) bir takım kavmi baas eder ki, onların yüzleri parlar, halkın önünden yel gibi giderler ve Cennete hesapsız girerler. Denildi ki: "Onlar kimdir Ya Resulallah?" Buyurdu ki: "Onlar kendilerine ölüm geldiğinde ribatta (gözcülükte) olanlardır. (Kalbini bekliyenler de aynı.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bu iş (din), gece ve gündüzün ulaştığı yerlerde mertebesini bulacak. Allah (z.c.hz.) ne bir kerpiç ev, ne de keçe bir çadır bırakmayacak, bu dini içerisine sokacak. Bununla azizi aziz, zelili zelil edecek. Allah'ın kendisi ile aziz edeceği izzet islamdır. Kendisi ile zelil edeceği zül de küfürdür.
Ravi: Hz. Temim ed Dari (r.a.)

5. Cennete girmeden evvel ihvanıma havzda kevser şarabı sunduğumu bir görseydim. Dediler ki: "Ya Resulallah biz senin ihvanın değil miyiz?" Buyurdu ki: "Hayır, siz Benim ashabımsınız. Benim ihvanım, Beni görmeden iman edenlerdir. Ben Rabbimin gözümü, sizinle ve Beni görmediği halde Bana inananlarla ruşen etmesini diledim.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Bu Beyt, yani Kabe ye'cuc me'cuc çıktıktan sonra da hac ve umre yapılacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Osman (r.a.)'nın şefaatiyle, hepsi Cehennemi hak etmiş yetmiş bin kişi hesapsız Cennete girecektir.
Ravi: Hz. İbni abbas ra

8. Sizlerden biri, Rabbından her hacetini istesin. Hatta koptuğunda nalınının tasmasını bile.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Sılai rahim yapan, karşılık giden değil, rahmi kestiğinde aramaya gidendir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

10. İman temenni ile değil, tahalli (kılık-kıyafetle) de değildir. İman kalbte takdis edilen bir sırdır ki, onu ef'al ve hareket tasdik eder. İlim de iki türlüdür. Lisan ilmi, kalb ilmi. Faydalı olan kalb ilmidir. Lisan ilmi ise Allah (z.c.hz)'nin insan aleyhindeki hüccetidir. (ikincisi ise amelidir.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 362
1. Deccal sizin gibi, belki de sizden hayırlı bir kavme yetişecek (Yani yine iyi adamlar olacak). Bir ümmet ki başında Ben, sonunda İsa (a.s.) geliyor. Allah onları hor etmez.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Cubeyr (r.a.)

2. Sizden her biriniz her şeyde "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ûn" desin. Hatta nalınının tasması kopsa da. Zira o da bir musibettir. (Yani Allah'ın Rahmetinden her fırsatta istifade etmek lazım)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kendisi doyup ta komşusu aç olan kimse mü'min değildir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Gözü kör olan değil, basireti kör olan kimse kördür.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cerad (r.a.)

5. Taan edici, lanet edici, fahiş sözler söyleyen ve hayasızlık hakim olan kimse mü'mini kamil değildir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

6. İyilik, kıyafet ve görünüş güzelliği değil velakin sekînet ve ağırbaşlılıktır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Beyan çok söylemek değildir. Bu Allah (z.c.hz.) ve Resulünün sevdiği şekilde hak ile batılı ayırd eden sözdür. Acizlik de lisan acizliği değildir. Hakkı tanımakta marifet ve irfan azlığıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Cihad, insanın yanlız fisebilillah kılıç sallaması değildir. İnsanın annesine babasına bakması da cihaddır. Evladına bakan da cihaddadır. Başkasına muhtaç olmamak içi nefsi için çalışan da cihaddadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Kur'an okumakla Kur'an olmaz. Nakletmekle de ilim olmaz. Kur'an hidayetle, ilim de anlayışla olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. "Lâ ilâhe illallah" ehline ne kabirlerinde, ne mahşerde, ne de kabirlerinden kalktıklarında vahşet yoktur. Sanki Ben "Lâ ilâle illallah" ehlinin kabirlerinden çıktıklarında başlarından topraklarını silkeleyerek ve: "Bizden hüznü gideren Allah'a Hamd olsun" diyerek telaşsız ve korkusuz kalktıkların görür gibiyim.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

11. "Lâ ilâhe illallah" ehline kabirde vahşet yoktur. Onların yer yarılıp ta "Lâ ilâhe illallah" diyerek çıkışları sanki gözümün önündedir. Halbuki diğer insanlar kapkaranlık içindedir.
Ravi: Hz İbni Abbas (r.a.)

12. Zenginlik mal çokluğunda değil, lakin zenginlik, gönül zenginliğindedir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Müslümana kölelerinden ve hacet için olan atlarından zekat yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 363
1. Miskin, kendisinin bir iki doyumlukla geri çevrildiği adam değil, lakin miskin zenginliği olmayan, haya eden ve insanlardan arsızlıkla istemiyen kimsedir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

2. Miskin, insanların arasında dolaşıp ta bir iki lokma veya bir iki hurma ile giden kimse değildir. Lakin miskin, kendisini başkasına muhtaç etmiyen, bir zenginliği bulunmayan, hali bilinip te tasadduk edilmeyen ve insanlardan dilenmeye de kalkmıyan kimsedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kavi adam, insanları yenen değil, lakin öfke zamanı nefsini yenen kimsedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) indinde, islamiyette ihtiyarlayan bir mü'minden daha efdal hiç kimse yoktur. Onun tekbiri, tahmidi, tesbihi ve tehlili sebebiyle.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

5. Beni görüp de iman edenin imanı hayreti mucib değildir. Esas hayret edilecek olan şu kavmin imanıdır ki; Beni görmeden, kağıt üzerinde görüp te (Kur'an'ın) evveline ve ahirine inanmışlardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Cinnilerin azılılarına Bakara suresindeki şu ayetlerden daha şiddetli gelen bir şey yoktur: "Ve ilâhüküm ilâhün vahid..." den itibaren iki ayet.(Bakara 2/163-164)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Mü'minin kokusundan daha iyi bir şey yoktur. Muhakkak ki onun kokusu afakta duyulur. Onun kokusu amelidir ve amelinin senasıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Azalar içinde dilden daha şiddetli azab görecek bir şey yoktur. Dil şöyle der: "Yarabbi cesedi azablandırmadığın bir azabla beni cezalandırdın." Cenabı Hak buyurur: "Senden öyle bir kelime çıktı ki, meşrık ve mağribe ulaştı. Onun sebebiyle kanlar akıtıldı. İzzetim Hakkı için seni öyle bir azabla azablandıracağım ki, azalardan hiç birine o şekilde azab etmemişimdir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Adem oğlunun üzerine gelen hiçbir gün yoktur ki, o günde bir münadi şöyle seslenmesin: "Ey Adem oğlu! Ben yeni bir mahlukum. Yarın ben senin üzerine şahidim. Bende hayır işle ki yarın lehine şehadet edeyim. Eğer ben geçersem beni artık göremeyeceksin." Gece de bunun gibi söyler. (Lisanı hal ile ihtarda bulunuyor)
Ravi: Hz. Ma'kil İbni Yesar (r.a.)

10. Sizin hayırlınız ahireti için dünyasını, dünyası için de ahiretini terkeden kimse değildir. İkisinden de hissesine sahip olmalıdır. Zira dünya ahirete ulaştırıcı bir vasıtadır. İnsanlara da yük olmayınız. (Yar olmak, bar olmamak)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Adem oğlundan hiç kimse yoktur ki, ya hata yapmış veya tasarlamış olmasın. Yalnız Zekeriye (a.s.) oğlu Yahya (a.s.)'dan hata sadır olmamıştır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

Sayfa: 364
1. Cennet ehli hiç bir şeye hasret edecek değildir. Yalnız, Allah'ı zikirsiz geçirdikleri vakit üzerine hasret (pişmanlık) çekeceklerdir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Belayı nimet, bolluğu ve rahatlığı musibet saymayan kimse imanını kamilleştirmiş mü'min değildir. Dediler ki: "Nasıl Ya Resulallah?" Buyurdu ki: "Zira beladan sonra bolluk takip eder ve bolluğu da bela ve musibet takip eder. Yine, namazın dışındaki zamanında gamlı olmayan, imanını kamil etmiş mü'min değildir. Dediler ki: "Niçin Ya Resulallah?" Buyurdu ki: "Zira namazda Rabba münacaat eder. Namazın dışında ise ancak Adem oğlu ile hasbihal eder. (Selefi salihin, belasız geçen gün için ağlarmış. Allah (z.c.hz.) kendileriyle alakadar olmadı diye)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Adem oğlunun barınacak bir yeri, avretini örtecek elbisesi ve biraz ekmekle suyu oldu mu artık bir şey demeye hak sahibi değildir.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

4. Arzda üç şeyden başka Cenhnete ait bir şey yoktur: Acve hurması, Hacer-i Esved ve Fırat nehrine bereket olarak her gün Cennetten inen yapraklar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Yağma eden, çarpan, hıyanet eden hırsız muamelesi görmez. (Elleri kesilmez.)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

6. Secdede uyuyana abdest lazım gelmez, yatıncaya kadar. Zira yattığında adeleleri gevşer.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Veled-i zinaya babasının günahından pay yoktur. Kimse

kimsenin günahını çekemez.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.)'nin indinde Cuma gecesi ve gününe muadil bir gün yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

9. Esas düşmanın, seni öldürünce seni Cennete sokan veya onu öldürdüğünde sana nur kazandıran kimse değildir. Lakin asıl düşmanın iki yanın arasındaki kendi nefsin, yatağında seninle yatan ailen, sulbünden olan evladındır. İşte bunlar senin düşmanlarının en büyüğüdür.
Ravi: Hz. Ebû Malik el Eş'ari (r.a.)

10. Beş vesak hurmadan, beş deveden, ikiyüz dirhem gümüşten aşağısına zekat yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Bir veya iki damla kandan abdest lazım gelmez, akar kan olmadıkça.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Yeşillliklerden (sebzelerden) zekat yoktur.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

1. Kadınların, muztar vaziyette olmaları hariç, sokağa çıkmakta nasibleri yoktur. (Resulallah, muztar vaziyetten, hizmetçileri olmayanları kastediyor.) Ancak iki bayram müstesna. Kurban ve Ramazan bayramı. Onların yollarda da nasibi yoktur. Kenarlar hariç.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Katile mirastan bir şey yoktur. Eğer ölenin varisi yoksa, ona akrabalarından en yakını varis olur. Katil hiç bir şeye varis olamaz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Kölenin ganimetten payı ancak kıymetsiz şeyler olabilir. "Emanı" ise muteberdir. Kadının da bir kavme eman vermesi muteberdir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Mü'min için, Allah (z.c.hz.)'ne kavuşmadan, rahat yoktur. Bir kimse Allah'a kavuşmaktan hoşlanırsa, muradı tamamlanır.
Ravi:

5. Hiç bir gün yoktur ki kabir ehline Cennet ve Cehennemdeki yerleri gösterilmesin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Hiç bir Cuma yoktur ki, Allah'ın, altıyüz yirmi bin kişi Cehennemden azatlısı olmasın. Hepsi de Cehennemi halk etmiş olduğu halde.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Ümmetin bayramları içinde Cuma'dan efdal bayram yoktur, ve o günkü iki rek'at namaz, Cuma günü dışındaki bin rek'atten efdaldir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Amelinin sevabını almayan kimse yoktur, alanlar aldığı ile

kaldı. Ensar müstesna. Zira onların ki Aziz ve Celil olan Allah'a aittir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Hiç bir alim yoktur ki, Allah (z.c.hz.) onun misakını Peygamberlerin misakını aldığı günde almış ve seyyiesini iyiliğe tahvil etmiş olmasın. Yanlız kendisine vahiy yoktur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

10. Küçüklere merhamet, büyüklere hürmet etmeyen, maruf ile emr ve münkerden nehy etmeyen bizden değildir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Gün içinde yapılan hiçbir amel yoktur ki, günün sonunda onun üzerine mühür vurulmasın. Bir mü'min hasta olunca melekler derler ki: "Ey Rabbımız! Kulun falancayı hapsettin." Rab şöyle buyurur: "İyileşinceye veya ölünceye kadar evvelce her gün yaptığının misli ile onunkini mühürleyin."
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

12. Hiç bir kul yoktur ki, günde yüz defa "Lâ ilâhe illallah" desin de, kıyamette Allah onun yüzünü bedir gecesi gibi baas etmesin. O gün hiç kimsenin ameli onun bu amelinen daha efdal olarak yükseltilmez. Ancak bunun aynını veya fazlasını söyliyen hariç.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Hiç bir gece yoktur ki, deniz üç defa katlanıp ta üzerinize yürümek için Allah'tan destur istemiş olmasın. Lakin Aziz ve Celil olan Allah onu tutar.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

Sayfa: 366

1. Hiç birgün yoktur ki: "Ey adem oğlu, ben yeni bir mahlukum ve yaptığın işler hususunda üzerine şahidim. Öyle ise bende hayır işle ki onunla lehine şehadet edeyim. Eğer ben geçersem beni bir daha göremeszin." diye nida etmiş olmasın. Gece de bunun aynini söyler.
Ravi: Hz. Ma'kil İbni Yesar (r.a.)

2. Emanet üzerine yemin eden bizden değildir. Bir adamın aile veya kölesini ayartan bizden değildir. (Emanetin hakkı için diye yemin)
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

3. Bizden başkasına benzeyen bizden değildir. Ne Yahudiye ve ne de Nasaraya benzemeyin. Yahudinin selam vermesi parmak ile işaret etmektir, Nasaranın selam vermesi de el ile işarettir.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

4. Cennette gece yoktur. O, ışık ve nurdan ibarettir. Sabah, akşam vakitlerini belli edecek şeyde, Allah Teala tarafından, dünyada namaz kıldıkları namaz vakitlerinde, yeni hediyeler gelmesidir. Melekler de onlara selam verirler.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

5. Alim veya mütealimden başkası Benden değildir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Ne iyi, ne de kötü kimse için ölümü istemek yoktur. İyi ise iyiliğini artırır. Kötü ise tevbe edip kendisini kurtarır.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

7. Yolda rastlaşıp musafaha etme ile tanışma olmaz. İsmini, babasının ismini, kabilesini bilmedikçe. Hastalanırsa ziyaret edersin, ölürse cenazesine katılırsın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Binekli olan, yayaya; yaya, oturana; az, çoğa selam versin.

Kim selam veren kimseye icabet ederse kazanır. Kim icabet etmezse Allah'ın selamını kaybetmiş olur.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Şibl (r.a.)

9. Küçük büyüğe, geçen oturana, az çoğa selam versin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Biriniz neş'atı olduğu zaman, nafile namaz kılsın. Tembellik hissettiği veya fütürlu olduğunda kılmasın, otursun.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Hiç şüphe yok ki, iman küfür üzerine galip gelecek ve küfrü inine sokacaktır. İslam denizlerde çalkalanacak, insanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, o zamanda Kur'an öğrenecekler, öğretecekler ve okuyacaklar, sonra da şöyle diyecekler: "Biz muhakkak okuduk ve de bildik." Kim hayır sahibi ise o bizdendir. Bunlarda hayır var mıdır? Dediler ki: "Ya Resulallah bunlar kimlerdendir?" Buyurdu ki: "Bunlar sizdendir. Ve onlar Cehennem odunudur."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Anasına-babasına vefalı olan, ne yaparsa yapsın Cehenneme asla girmez. Anasına babasına asi olan da, ne yaparsa yapsın Cennete giremez.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Ümmetimden bir kısım insanlar Kur'an'ı okurlar da, müslümanlıktan okun yaydan çıkması gibi çıkarlar.
Ravi: Hz. İbni Abdisselam (r.a.)

3. Sizden biri uyumak istediğinde şöyle desin: "Allah'a inandım, şeytana küfrettim (reddettim.) Allah'ın vaadi haktır. Peygamer doğru söyledi. Allahım sana tevbe ettim. Ben müslümanlardanım. Allahım, bu gecede gelecek şeylerden sana sığınırım. Ancak hayır ile gelen hariç."
Ravi: Hz. Ebû Malik (r.a.)

4. Birinizin dünyadan idaresi, yolun azığı kadar olsun. Bana kavuşuncaya kadar.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

5. Cuma gecesi ve Cuma günü yirmidört saattir. O saatlerden her birinde, Allah Tealanın Cehennemden altıyüz bin azaltısı vardır. Ki hepsi de ateşi hak etmiş oldukları halde.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ümmetimden bir taife, içkiyi ismini değiştirerek içer. Başlarında çalgıcı kadınlar çalar, söylerler. Allah (z.c.hz.) bunları yere batırır, maymun ve hınzır suretine sokar.
Ravi: Hz. Ebû Malik (r.a.)

7. Cuma'yı terkedenler bundan vazgeçsin. Yoksa, Allah (z.c.hz.) bunların kalbini mühürleyecek sonra gafillerden olacaklardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Adam din kardeşine, mazlum da zalim de olsa, yardım etsin. Zalim olursa onu nehyeder. Bu onun için bir yardımdır. Mazlum

ise ona yardım etsin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Afiyet ehli, kıyamet günü, Aziz ve Celil olan Allah'ın bela ehline olan sevablarını gördüklerinde, derilerinin makaslarla doğranmış olmasını dileyeceklerdir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Bu ümmette yere batmak, taş yağmak ve surat değiştirmek olacaktır. Bu hal; içkileri içtiklerinde, çalgı çaldıkları ve kadınlara şarkı söylettiklerinde vukua gelir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Abbas evladı içinde bir takım melikler olacak ki, ümmetin işine bakacaklar. Allah Teala onlarla bu dini aziz edecektir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 368
1. Kadir gecesi açık ve mülayim bir gecedir. Soğuk ve sıcak değildir. Sabahında da güneş zaif ve kızıl olarak doğar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Kadir gecesi açık bir gecedir. Sıcak ve soğuk değildir. Onda bulut yoktur, yağmur ve rüzgar yoktur. O gecede yıldızlar taşlanmaz. O gecenin sabahının alameti, güneşin şuasız doğmasıdır.
Ravi: Hz. Vâsile (r.a.)

3. Kadir gecesi, yirmiyedi veya yirmidokuzuncu gecedir. O gece arzda melaike, taş adedinden çok olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Erkeğin suyu kaba ve beyaz, kadının ki ince sarıdır. Hangisi rahme önden gelirse evlad ona benzer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Zemzem suyu ne için içirilirse onun içindir. Eğer onu şifa dileyerek içersen, Allah sana şifa verir. Eğer onu sığınarak içersen, Allah seni sığındırır. Eğer onu, susuzluğunu kesmek için içersen, onu keser.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Zemzem her derde devadır.
Ravi: Hz. Safiyye (r.a.)

7. Cennette yüz derece vardır ve her iki derece arası, yerle gök arası gibidir. Allah yolundaki mücahidler için bu mesafe daha büyüktür.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Yüzyirmidört bin ve bunlardan üçyüz onbeşi mürseldir. (Ebu Umame Peygamberimiz (s.a.s.)'den Peygamber adedini sorduğunda bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. Ahirete nazaran dünya, denizde giden birinin parmağını suya sokup çıkardığındaki bulaşıklığı kadardır.
Ravi: Hz. Müstevrid (r.a.)

10. Kabrinde ölü, boğulmak üzere olan kimseye benzer. Babadan, anadan, çocuktan veya sağlam dosttan dua bekler. O, duaya kavuştuğunda bu ona dünya ve içindekilerden daha sevgili olur. Allah Azze ve Celle kabir ehline, dünya ehlinin duasından dağlar gibi idhal eder. Muhakkak ki dirilerin ölülere hediyesi, onlar için istiğfar ve onlar için sadakadır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Allah (z.c.hz.) bir alime ilim verdi ise, ondan ilmini saklamamak için de ahid aldı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Beylik mallarından sen istemeden bir şey verilirse onu al ve ye.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

Sayfa: 369
1. Ben yaptığım amele ehemmiyet veremem. Şayet tiryak içtimse, nazarlık taktımsa ve nefsani şiir söyledimse.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

2. Komşusunun aç yattığını bildiği halde, kendisi tok yatan adam, Bana layıkı ile iman etmiş değildir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Rüknü Yemaniye her geldiğimde, ilk olarak hac eden bir milyon melekle karşılaştım.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Ne muttekidir bu adam, ne muttekidir bu adam, ne muttekidir bu adam. Dağ başında koyun güdüyor ve namazını da kılıyor.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Bir kavim Allah'ı zikretmeden toplanıp dağılırsa, merkeb leşine toplanıp dağılmış gibi olur. Ve bu meclis de onlar için pişmanlık vesilesi olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Zikrullah için toplanan hiç bir kavim yoktur ki, onları melaike sarmasın ve rahmet kaplamasın.
Ravi: Hz. Abdullah et Temimi (r.a.)

7. Seferde olsun, hazerde olsun, üç kişi toplanır da namaz kılmazlarsa, şeytan onlara galebe etmiş demektir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bir kavim meşveret için toplanırlar da aralarına Muhammed isimli birini almazlarsa, o toplantı onlara mübarek olmaz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Bir kavim Allah'ın evlerinden birinde toplanır da, Allah'ın kitabını okurlar ve onu birbirlerine öğretirlerse, üzerlerine

sekinet iner. Rahmet onları kaplar ve melekler sarar. "Ve zekerehümullâhü fî men indek" Allah onları indi ilahisindekiler arasında anar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Korku ile umud bir mü'minin kalbinde toplanırsa, Allah (z.c.hz.) onu korktuğundan emin eder ve umduğuna nail eder.
Ravi: Hz. Said İbni Museyyeb (r.a.)

11. Uhud dağı kadar altınım olsa, öldüğüm gün ondan yanımda bir altın veya yarısı kalsın istemem. Meğer ki borç ödemek için hazırlanmış ola. (Onu isterim ki fisebilillah harcayayım)
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

12. Ribayı çok yiyen adamın sonu mutlaka yoksulluğa düşmektir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

13. Bir adam Allah yolunda bir kardeş edinirse Cennette bin derece alır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Bir kavim bir bid'at yaparsa, sünnetten o kadar kaybeder.
Ravi: Hz. Udayd İbni Hars (r.a.)

15. Kafir veya müslüman bir adam bir iyilik yaparsa Allah Teala ona sevap verir. Denildi ki: "Kafire sevap nasıl olur?" Buyurdu ki: "Eğer o sıla-i rahim yapsa veya bir sadaka tasadduk etse veya bir hasene yapsa, Allah ona mal, çocuk, sıhhat ve bunun benzerlerini verir. Denildi ki: "Ahirette karşılığı nedir?" Buyurdu ki: "Azabı hafif olur. Ve şu mealdeki ayeti okudu: "Firavun ailesini azabların en şiddetlisine sokun."
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

Sayfa: 370

1. Bir kul sadakayı güzelce verirse, Allah (z.c.hz.) de varisleri üzerinde onu güzel bir şekilde istihlaf eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Benim sevgim bir kulun kalbine girerse, Aziz ve Celil olan Allah, onun cesedini ateşe haram kılar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Sizin üzerinize fakirlikten korkmam. Servet içinde yüzmenizden korkarım. Hata etmenizden korkmam. Lakin kasten yapmanızdan korkarım.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir adamın sultana yakınlığı artarsa, Allah'dan uzaklığı artar. Avanesi çoğalanların da şeytanları artar ve malı çoğalanların da hesabı artar.
Ravi: Hz. Abd İbni Umeyr (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) bir kula bir raiye emanet ettiğinde, onları iyice görüp gözetmezse, ona Cennet haram olur.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Semure (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) bir kulu rezil etmek isterse onu ilimden mahrum eder.
Ravi: Hz. Beşir İbni Nihas (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) bir kulu rezil etmek isterse onu ilim ve edebden mahrum eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Hizmetçisi ile yemek yiyen, çarşıda merkebe binen, koyununu bağlayıp sağan adam kibirli değildir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) bir kula ilim veya akıl verdi ise, o sebeble kendisini bir gün kurtaracaktır.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. İzarı topuktan aşağı sarkan Cehennemdedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) azabı bir karye ehlinin hepsine birden verir ve kıyamet günü herkesi niyetine göre haşreder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Allah (z.c.hz.) bir kula bir musibet veya daha fazlasını vermişse, ancak bu musibet sebebiyle affedeceği günahı veya yine bu musibet sebebiyle ulaştıracağı bir dereceyi vermek gibi iki haslet için vermiştir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

13. Bir kul, bir gizli iş yaparsa, Allah (z.c.hz.) ona öyle bir elbise giydirir ki, o iş hayırlı ise o da hayırlı, şerli ise şerlidir. (Yani dışarıya belli eder.)
Ravi: Hz. Cündeb el Becli (r.a.)

14. Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır.
Ravi: Hz. Cubeyr (r.a.)

15. Mü'mine isabet etip de onun hoşlanmadığı şey, musibettir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

16. Günde yetmiş kere günah yapsa da, istiğfar eden adam, isyanda ısrar ediyor sayılmaz.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

Sayfa: 371
1. Bir kula, dininin gitmesinden sonra gözünün gitmesinden daha büyük musibet olmaz. Gözü gidip de sabreden kimse muhakkak ki Cennetliktir.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

2. Bir mü'mine güneş batıncaya kadar "Lebbeyk" demek nasip olursa, bununla beraber günahları da, anasından doğduğu güne benzeyinceye kadar af olur.
Ravi: Hz. Amir İbni Rabia (r.a.)

3. Allah'ın melekleri için de seçtiği şu tesbih dir ki o: "Subhânallahi ve bi hamdihî" dir. ('Kelamın efdali nedir?' diye sorulduğunda bu hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

4. Ailene yedirdiğin senin için sadakadır. Çocuğuna yedirdiğin senin için sadakadır. Hadimine yedirdiğin senin için sadakadır. Kendine yedirdiğin de senin için bir sadakadır.
Ravi: Hz. Mikdam İbni Madi Kerib (r.a.)

5. Bir ev sahibine "rıfk" verildi ise, mutlaka fayda verildi ve mahrum edildi ise, o ev halkına mutlaka zarar verildi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ma'mer (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) bir kimseyi cehaletle asla aziz etmez ve ilimle de asla hor etmez.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

7. İnsan için en zararlı şey çok söylemektir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Bir göz yaşarırsa, Allah o gözü taşıyan bedeni ateşe haram kılar. Yanağına bir damla akarsa, o yüze karalık ve horluk arız olmaz. Eğer ağlayan kimse acıdığı ümmetlerden bir ümmet için ağlarsa, o ümmet mağfiret olur. Göz yaşına değer yoktur ve onunla ateşten denizler söndürülür.

Ravi: Hz. Müslim İbni Yesar (r.a.)

9. Hiç bir kazanç sahibi, kendisini hidayete nail edecek veya tehlikeden kurtaracak ilme sahip olmak gibi bir kazanç sağlamadı. İnsanın aklı doğru olmayınca dini doğru olmaz.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

10. Hiç bir kimse eli ile kazandığı kadar hayırlı bir şey yemedi. Allah'ın Peygamberi Davud (a.s.) da elinin kazancından yerdi.
Ravi: Hz. Mikdam İbni Madi Kerib (r.a.)

11. Dünya kurulalıdan kıyamet kopana kadar iki harp saffı karşılaştı ise, bir tarafta muhakkak Rahmanın kudret eli bulunmuştur. Bir kula zafer murad ettiği zaman, işte bu eli ile nusret ederde, göz açıp yumuncaya kadarlık bir zamanda diğer taraf münhezim olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Her su döktükçe abdest alınmakla emr olunmadım. Yapsaydım sünnet olurdu.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Ben sizi kendiliğimden cihada çıkarmadım ve kendiliğimden de bırakmadım. Ancak bunu Allah (z.c.hz.) çıkardı ve bıraktı. Ben memur kulum. Emrolunanı yaparım ve Bana vahiyle emrolunur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 372
1. Hiç bir kimse yoktur ki, ilim öğrenmeye gitmek niyetiyle, ayakkkabısını, mestini, elbisesini giymiş olsun da, Allah onun günahlarını evinin kapısının eşiğini aşarken mağfiret etmiş olmasın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Senin bir taifeye akıllarının almayacağı bir şeyi söylemen, bir kısmına fitne olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Söylediğimi işitmekte siz onlardan farklı değilsiniz. Lakin şu kadar var ki, onların Bana cevap vermeye güçleri yetmez. (Bedir de kafir ölülerine "size vaad olunanı gördünüz mü?" diye sorulduğunda ashab sordu ki onlar duyarlar mı?" o zaman bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Siz benim havzıma geleceklerin yüz bir cüz'ünden bir cüz olmazsınız.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

5. Sizler dinin karıştığı, kanın döküldüğü, zinanın aşikare olduğu, binaların debdebesinin arttığı, ihvan arasında bağın azaldığı, Kabenin yakıldığı zaman ne yapacaksınız?
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

6. Şu kavlinden daha umutlu bir ayeti, Allah Teala bana indirmedi: "Ve le sevfe Yu'tîke Rabbüke feterdâ" (Muhakkak Rabbin sen razı oluncaya kadar sana verecek). İşte Ben "o isteği" ümmetim için kıyamet gününe sakladım.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Allah bir kula bir nimet verirde, o kul da "Elhamdülillah" derse, nimetin şükrünü eda etmiş olur. Eğer ikinci defa söylerse sevabı tazelenir. Üçüncü defa söylerse, Allah onun günahlarını mağfiret eder.

Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bir kula bir nimet ihsan edip de, o da bunun üzerine Allah'a Hamd ederse, işte bu "hamd", nimet ne kadar büyük olursa olsun o nimetten daha efdaldir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. Allah bir kula, aile, evlad, maldan bir nimet verir de kul: "Maşallah lâ kuvvete illâ billah" derse, ölümden başka afet görmez.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) bir kula bir nimet verdi ve onu tamamladı ise, insanların hacetini o kula düşürür de o da bundan sıkılırsa, muhakkak bu nimet zevale maruz kılınır. (Böyle bir kimse ehli hacetin müraacatından memnun olmalıdır.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Kurban bayramında kurbana harcanan paradan, Allah'a daha sevgili bir para yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Allah (z.c.hz.) bir kula bir nimet verdiğinde, ehli hacet çok gelir de onları iyi karşılamaz ve tahammül etmezse, o nimet zeval bulur.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

13. Allah (z.c.hz.) bir kula bir nimet verir de, kulda onun Allah'dan olduğunu bilirse Allah Teala o kula henüz "Hamd" etmeden evvel "şükrü"nü yazar. Bir kul da bir günah işler ve ona pişman olursa, Allah Teala o henüz istiğfar etmeden ona mağfiret yazar. Bir kulda bir veya yarım dinara elbise satın alır ve onu giyince Allah'a hamd ederse, elbise henüz dizine ulaşmadan Allah onu affeder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

1. Bir müslüman, bir din kardeşine, onun hidayetinin artmasına vesile olacak hikmetli bir söz veya kendisini tehlikeden kurtaracak bir söz kadar iyi hediye veremez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Nedir bu bazı kavmin hali ki, benim yaptığım şeyden kaçınıyorlar. Vallahi Ben onlardan ziyade Allah'dan korkan ve onu tanıyanım, ne diye çekiniyorlar. (Kadınlarla evlenmek ve münasebet meselesi.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Nedir şu kavmin hali ki, Allah'ın hududu ile oynuyorlar. Seni boşadım, seni aldım diyerek. Seni boşadım seni aldım diyerek.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) yaşlı hiç bir Peygamber yollamadı. Nuh (a.s.) müstesna hepsini genç yolladı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Allah (z.c.hz.) hiç bir Peygamber göndermedi ki, onun ümmeti içinde, Peygamberlerine karşı ümmetin işini karıştıran kaderiye ve murciye taifesi bulunmasın. Agah olun, muhakkak Allah Teala kaderiye ve murciye taifesine yetmiş Peygamberin lisanı ile lanet etmiştir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Evimle minberim arası, Cennet bahçelerinden bir bahçedir, ve minberim de havzımın üzerindedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. İki surun arası kırk senedir. Ondan sonra Allah bir yağmur yağdırır ki dereden nebatın bitmesi gibi insanlar hayat bulur. Halbuki, kuyruk sokumundaki tek bir kemik hariç olmak üzere, insandan hiç bir şey kalmamıştır. İşte kıyamet gününde insanlar tekrar ondan halk olunacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Adem (a.s.)'ın yaradılışı ile kıyametin kopması arasındaki zamanda, "deccal" dan büyük hadise yoktur.
Ravi: Hz. Hişam İbni Amir (r.a.)

9. Bir kavim bir mecliste oturur da, birisi söylerken diğerleri susmazsa, Allah (z.c.hz.) o meclisden bereketi alır.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Ka'b (r.a.)

10. İki adam arasında Allah yolunda bir muhabbet olupta sonradan ayrılmışlarsa, bu ikisinden birinin yaptığı günahtan ötürü olmuştur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Göğün gölgesi altında, Allah (z.c.hz.) den başka kendisine ibadet olunan mabudlar arasında en büyüğü "tabi olunan heva" dır.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Bir kul bir şeyi ancak ve yanlız Allah için terk ederse, Allah o kula, din ve dünya hususunda ondan daha hayırlısını, ona bedel olarak ihsan edecektir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Benden sonra erkeklere kadınlardan daha zararlı fitne bırakmadım.
Ravi: Hz. Usame (r.a.)

Sayfa: 374

1. Taşlarının kabul edilenleri kaldırılır. Yoksa siz onları dağlar gibi yığılmış görürdünüz. (Şeytan taşlanan taşlar kast ediliyor.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Karada ve denizde telef olan mal, zekatın verilmemesinden dolayı olmuştur. Onun içi malınızı zekatla koruyun. Hastanızı sadaka ile tedavi edin. Belayı'da dua ile karşılayın. Muhakkak ki "dua" indirilene de indirilmeyene de fayda verir. İndirilenden açar kurarır, indirilmeyeni tutar. (Cenabı hakka ihtiyacımız olmadığı an veya cephe yoktur. Gafletten hissedemiyoruz)
Ravi: Hz. Ubâde İbni Sabit (r.a.)

3. Bir cemaat Allah'ı zikretmek için otururlarsa, Bir münadi semadan onlara şöyle nida eder: "Mağfur olarak kalkınız."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. İlim ile hilmin birleşmesinden daha efdal iki şey bir araya gelmemiştir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) bir adamın hilkati ile ahlakını güzel etmişse, o kimseyi asla ateş tatsın diye yaratmamıştır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Vasiyet etmeyi istediği bir şeyi olan bir müslüman adamın, bu vasiyeti yazmadan iki geceden fazla gecelemesine hakkı yoktur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Allah'a yemin eden bir kimse, yeminine sivrisineğin kanadı kadar yalan bir şey katsa, bu kıyamete kadar onun kalbinde bir ukde olarak kalır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Uneys (r.a.)

8. İstihare eden mahrum kalmaz, istişare eden pişman olmaz, iktisat eden de darlık çekmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. İlim talebi maksadı ile evinden çıkan adama, muhakkak ki Allah Cennete giden yolu kolaylaştırır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Allah (z.c.hz.) yeryüzünde akıldan daha az bir şey yaratmadı. Muhakkak ki akıl, yeryüzünde kibrit-i ahmerden daha azdır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) her şeyi, ona galib gelecek bir şeyle beraber yaratır. Rahmetini de gabadını yenecek şekilde yarattı.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Benim o adamdan yüz çevirmemi ne zannettiniz. Baktım ki, iki melek ağzına Cennet meyvalarından sokuşturuyordu. Anladım ki adam aç ölmüş, Bunun için içim fena oldu.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

13. Cebrail (a.s.) kıyam-ı leyli o kadar tavsiye etti ki, demek ümmetimin hayırlıları pek az uyurlar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 375
1. Cebrail (a.s.) Bana komşuyu tavsiyede o kadar ileri gitti ki, yakında onu komşusuna vâris yapacak zannettim.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Bir kavim hidayetten sonra dalalete, ancak aralarındaki mücadele ile düşerler.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Kabirden daha şiddetli hiç bir manzara görmedim.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

4. Cehennem gibi kaçanı uyuyan, Cennet gibi de talibi uyuyan görmedim.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Ne Ben ne de evvelki Peygamberler: "Subhânallahi Velhamdülilallâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber" sözünden daha efdal bir tesbihle tesbih etmedik.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Müslüman bir adam üç kere Cenneti Allah'dan isterse, Cennet şöyle der: "Allahım onu Cennete sok." Ve müslüman bir adam üç kere Cehennemden uzaklaşmayı Allah'dan isterse, Cehennem şöyle der: "Allahım onu benden uzaklaştır."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Aziz ve Celil olan Allah dünyada bir kulu setr ederse, onu ahirette de setr eder.
Ravi: Hz. Alkame (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bir ümmete gadab ederse, onların fiatlarında pahalılık, çarşısında kesadlık olur. Aralarında fesad çoğalır ve iş başındakilerin zulmü artar. Bundan sonra zenginleri zekat vermez baştakiler iyi idare etmez ve fıkarası da namaz kılmaz olur. (Çaresi Allah'a sokulmak ve birbirimize sahip çıkmaktır.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Bir kulun kalbinde dünya sevgisi uyanırsa, Allah onu şu üç hasletle mübtela kılar: "Uzun emeli olur, sonunu getiremez; Bitmez tükenmez ihtiyaca düşer, bir meşgale ki mihnetinden kendini kurtaramaz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. Nedir bu haliniz ellerinizle işaret ediyorsunuz, güneşteki atların kuyruğunu salladığı gibi. Sizden biri selam verirken ashabına dönsün, eliyle işaret etmesin.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.)'nin Adem oğlundan mükerrem mahluku yoktur. Denildi ki: "Ya Resulallah, melekler de mi değil?" Buyurdu ki: "Melekler de güneş ve ay gibidir. (iradeleri yoktur.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

12. Bir kavim içinde riba ve zina zahir oldu ise, onlar Allah'ın azabını hak etmişlerdir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

Sayfa: 376
1. Allah (z.c.hz.)'ne fıkıhdan (dinde vukufdan) efdal bir şeyle ibadet edilmedi. Muhakkak ki, bir tek fakih şeytan üzerine bin abidden daha şiddetlidir. Her şeyin bir direği vardır, bu dinin direği de fıkıftır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Sizlerden birinin üzerine ne lazım gelir. Allah için nafile bir sadaka tasadduk etmek istediğinde, bunu müslüman oldukları takdirde, anası, babası niyetine vermiş olsa, Anası babası için birer ecir, onların ecirlerinden eksilmemek üzere, bir misli de kendisine olur.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

3. Yeryüzünde bir müslüman yoktur ki, farz namaz için layıkı ile abdest alsın da, o gün ayaklarının yürüdüğü, ellerinin tuttuğu, gözlerinin baktığı, kulaklarının dinlediği, dilinin söylediği, nefsinin arzulamadığı fena şeyler mağfiret olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Yeryüzünde hayat sahibi bir nefis yoktur ki, üzerine yüz sene geçsin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Yeryüzünde hiçbir kimse yoktur ki, "Lâ ilâhe İllallâhu vallâhu ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billah" desin de, denizin köpükleri kadar günahı olsa da, bu ona kefaret olmasın.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Bir kul günahına nâdim olmuşsa, o kul günahından istiğfar etmeden önce, Allah Teala onu mağfiret eder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Bir insan, kurban bayramı gününde, Allah'a kan akıtmaktan (kurban kesmekten) daha sevgili bir amel yapmamış olur. Muhakkak ki, o kurban boynuzları ile, tüyleri ile, tırnakları ile, gübresi ile (her şeyi ile) kıyamet günü mahşere gelir (hesaba

girer). Kurban kesildiğinde kanı daha yere değmeden, Allah (z.c.hz.)'nin rıza mevkiine düşer. Şu halde kurbanınızı nefsinizi tayyib ederek seve seve kesiniz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. İnsan, kendisini Allah'ın azabından kurtarıcı olarak, "Zikir" den iyi hiç bir amel işlemedi. Dediler ki: "Allah yolunda cihad da öyle değil mi?" Buyurdu ki: "Evet cihad da değil, meğer ki vuruşur kılıcı kırılır, vuruşur kılıcı kırılır. (Diğer bir hadisi şerifte, atı da ölür kendi de, ancak o zaman denk olur buyurulmuştur.)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

9. (Cinler iaşe istemişler) Benim yanımda size vereceğim bir şey yok. Lakin isterseniz rastladığınız her kemiği taze et, rastladığınız her gübreyi de hurma yerine yiyininiz.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

10. Bir kul sadaka veya sıla sureti ile verme kapısını açarsa, Allah (z.c.hz.) ona ziyade eder. Bir kimse de çoğaltmak için kuldan isteme kapısını açarsa Allah (z.c.hz.) de onun mahrumiyetini artırır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir adam kendine insanlardan isteme kapısı açarsa, Allah (z.c.hz.) de ona darlık kapısı açar. Zira iffet daha hayırlıdır. (Allah ister ki kulunun gözü kendinde olsun.)
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

12. Bir kupa su, biraz ekmek ve bir duvar veya ağaç gölgesinden fazlası sebebiyle, Adem oğlu kıyamette hesaba çekilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 377
1. Gökte Ömer (r.a.)'ı ağırlamayan bir melek ve yerde de ondan kaçmayan şeytan yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Bir kul muhlis olarak "Lâ ilâhe illallah" derse, gök kapıları onun için Arşa kadar açılır, kebairden kaçındıkça.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir kul ihlas ile "Lâ ilâhe illallah" derse, bu tevhid hailsiz olarak göğe çıkar ve Allah'a erişir ve Allah mutlaka bu gibi kimselere rahmet nazarı ile bakar. Bir Muhavvide Rahmetle bakması da Allah üzerine haktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kul şöyle dua ederse, Allah Teala onun hemmini giderir: "Allahümme Rabbis semâvâtis seb'i ve Rabbil Arşil azîm, ikfinî külle mühimmin min haysü şi'te min eyne şi'te."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) bu ümmetten bir alimi alırsa, bu İslamda açılan bir gedik olur ve kıyamete kadar onun boşluğu kapanmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Diri hayvandan kesilen parça ölüdür(yenmez).
Ravi: Hz. Ebû Vakıd (r.a.)

7. Fuhuş ne olsa leke verir ve haya da ziynet verir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Rıfk nerede olsa ziynet verir ve gitmesi de nerde olsa leke olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bir hüzün ki, kalb veya gözdedir, Rahmanidir. O ele, dile geçerse şeytanidir.

Ravi: Hz. Câbir(r.a.)

10. Bir Peygamberlik geldi ise arkasından hilafet, ondan sonra da hükümdarlık gelmiştir. Ve sadakadan (özürden) sonra da "cesime gibi geliş" (noksan değerli sadaka) meydan aldı.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Sehl (r.a.)

11. Denizde ve karada kim "Tekbir" getirdi ise onun tekbiri yerle gök arasını doldurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Din kardeşinin yüzüne söylemekten hoşlanmayacağın şey "gıybet" tir.
Ravi:

13. Bir adam haram mal kazanıp da mübarek olmadı, sadakası da kabul olmadı ve (o mal) geriye kaldı ise ona ancak Cehennem azığı oldu.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

14. Ömer (r.a.) müslüman olduktan sonra, şeytan kendisini görünce yüz üstü yıkıldı.
Ravi: Hz. Südeyse (r.a.)

15. Şeytan, Ömer (r.a.)'a bir yolda rastlayıp sesini duyunca yolunu değiştirir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

Sayfa: 378
1. Ne oluyor, senin yanında bereketten bir şey göremiyorum. Muhakkak ki, Allah Teala bereketi üç şeyde indirdi: Koyun, hurma ve ocak ateşi.
Ravi: Hz. Ümmü Hani (r.anha)

2. Ne oluyor Bana, Kur'an'da münazara ediliyorum. Sizden birisi imam arkasında namaz kıldığı zaman sükut etsin. Zira imamın kıraatı kendisinin kıraatı, onun namazı kendinin namazı demektir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

3. Ne oluyor Bana, sizi ellerinizi kaldırıyor görüyorum. Sanki güneşte kalmış atın kuyrukları gibi. Namazda sükuneti muhafaza edin.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

4. Nedir bu Benimle Beni Abbas arasındaki? Ümmetimi tefrikaya düşürdüler. Onların kanlarını boyadılar. Onlara siyah elbiseler giydirdiler. Allah da kendilerine ateş elbisesi giydirsin.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

5. Benimle dünya arasında ne var? Allah'a yemin ederim ki, Benimle dünyanın misalı, sıcak bir günde bir yolcunun, günün bir saatinde bir ağaç gölgesinde konaklayıp sonra da yoluna devam etmesi gibidir. (Peygamberimiz s.a.s. bir hasır üzerine yaslanmışlardı da hasır vücudunda iz yapmıştı. Hz. Ömer r.a. "iyice bir döşek alsaydınız ya" dedi. Bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Benim nazarımda, lohusaya taze hurma, hastaya da bal gibi şifa yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Hiç bir kimse yoktur ki, on kişiye veya daha yukarısına amir olsun da, kıyamete eli boynuna bağlı gelmesin. O bağı adaleti çözer, günahı da sıkılaştırır.

Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Hiç bir adam yoktur ki, ödeme niyeti olan bir borçlu olsun da, Allah (z.c.hz.)'nin yardımı onunla beraber olmasın.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

9. Bir adam bir kavim arasında bir masiyet işler ve onlarda men'e muktedir iken kendisine mani olmazlarsa, ölümlerinden evvel, Allah onlara bir azab verir.
Ravi: Hz. Cerire (r.a.)

10. Hiç kimse yoktur ki, Allah'a bir dua etsinde, Allah istediğini ona vermesin veya kötülükten bir miktarı onun üzerinden kaldırmasın. Şayet o dua masiyete ait veya sılai Rahmi kesecek bir dua değilse.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Hiç bir kimse yoktur ki, bir yeri ihya etsinde ondan bir yanık can rıkızlansın veya birine bir afiyet isabet etsinde, Allah ona bu sebeble bir ecir yazmasın.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

12. Öldüğünde pişman olmayan kimse yoktur. İyi ise neden daha fazla iyilik yapmadı. Fena ise ne diye fenalıkta kakılıp kaldı diye pişman olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Bir kimse bir borcu yüklenir ve Allah da bilir ki onu ödemek niyetindedir. Muhakkak ki Allah, dünyada o borcu eda etmekte kendisine yardım eder.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

1. Hiç kimse yoktur ki, altın ve gümüşten birşey bıraksında, sonra alnından ayağına kadar dağlanmasın.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

2. İnsanlar içinde, kendisine imamın (sultanın) emrettiğini Allah rızası için tutan, salih vezirden daha sevaplı kimse yoktur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Derece cihetinden, söylediğini doğru söyleyen, adaletle idare eden ve merhametli olan imamı adilden (Allah'a daha) sevgili yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bu ümmette, bir bid'at icad eden adam, ölmeden evvel mutlaka onun seyyiesine uğrar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Cennete girecek herkese Allah (z.c.hz.) yetmiş iki tane huri verir. Bunların iki tanesi kendinin, yetmiş tanesi de Cehennem ehlinden mirasdır. Bunlarla münasebetin kendisini yorması gibi bir şey de varid değildir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Bir kimse bu ümmetin umurunda bir işe geçerde adaletle iş yapmazsa, Allah (z.c.hz.) de onu Cehenneme yüz üstü atar.
Ravi: Hz. Ma'kil İbni Yesar (r.a.)

7. Gerek kocayarak ölmüş, gerek düşük ölmüş, herkes otuz yaşında haşrolur. Cennetlik olanların yapısı Adem (a.s.) siması, Yusuf (a.s.)suretinde ve Eyyub (a.s.) kalbinde olur. Cehennemlikler ise dağlar gibi büyütülmüş olur.
Ravi: Hz. Mikdam İbni Madi Kerib (r.a.)

8. Bir kimse bir serçeyi abes yere öldürürse, o kuş kıyamette şöyle bağırır: "Yarabbi bu kulun beni abes olarak öldürdü. Hem kendisi faydalanmadı, hem de beni bırakmadı ki senin arzında

yaşayayım."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Bu ümmetten Yahudi olsun, Nasara olsun. Beni duyup ta Bana iman etmeyen mutlaka Cehenneme girecektir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Herkesin kapısında iki melek bulunur. Adam kapıdan çıkınca: "Ya âlim veya müteallim ol, üçüncüsü olma" derler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Ölenlerden kimse yoktur ki, sözü ile ameli tartılmasın. Sözü amelinden ağır gelenin ameli kabul olmaz. Eğer ameli sözünden ağır gelirse, ameli kabul edilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Kıyamet gününde fakir-zengin herkes: Dünyada keşke kıt kanaat geçinseydik" derler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Ashabımdan biri bir memlekette ölürse, kıyamette onlara rehber ve hem de nur olarak baas olur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

1. Adem oğlundan kimse yoktur ki, başında elinde bir "hakeme" (gem) olan bir melek bulunmasın. Eğer tevazu gösterirse, "Gemi kaldır" denir. Eğer kibirlenirse, "Gemi indir" denir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Herkesin başında iki zincir vardır. Birisi yedi kat göğe, birisi de yedi kat aşağı iner. Eğer tevazu gösterirse, Allah onu o zincirle yedi kat semaya yükseltir. Eğer kibirlilik ederse, Allah onu o zincirle yedi kat yere alçaltır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Bir imam (sultan) veya vali, kapısını ihtiyaç sahiplerine, fakirlere ve miskinlere kapatırsa, Allah da gök kapılarını, onun fakirliği, haceti ve meskeneti anında kendisinin üzerine kapatır.
Ravi: Hz. Amr İbni Mürre (r.a.)

4. Bir müslüman kişi, bir müslüman hastayı ziyarete giderse, Allah ona yetmiş bin melek gönderir ve (o melekler) ziyaret günün hangi saatinde olursa olsun, akşama kadar ve o ziyaret, gecenin hangi saatinde olursa olsun, sabaha kadar ona dua ederler.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Müslüman hiç bir kimse yoktur ki, atına arpa ayırsın ve sonra onu yesin diye başına assın da, kendisine her tane sebebiyle bir sevap yazılmasın.(Gaza için beslediği at)
Ravi: Hz. Temim (r.a.)

6. Bir müslümana bir musibet isabet ederde o mahzun olur ve "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn" derse, Allah meleklere şöyle buyurur: "Ben onun yüreğini sızlattım, o sabırla karşıladı ve sevap umdu, onun sevabını Cennet kılın." Ve o kimse musibeti hatırlayıp o sözü her defasında tekrar ederse, Allah da ona ecrini yeniler.
Ravi: Hz. Zuhri (r.a.)

7. Bir kimse müslüman bir kişiyi, onun ırz ve şerefine halel gelecek bir yerde yalnız bırakırsa, Allah da onu Allah'ın yardımını çok beklediği bir sırada yalnız bırakır. Bir adamda bir müslümana, ırzına veya şerefine halel gelecek bir yerde sahip çıkarsa, Allah (z.c.hz.) de tam sırasında ona sahip çıkacaktır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Bir kadın alaka çekici şekilde koku sürer ve erkeklerde ona bakarsa, evine gelesiye kadar Allah'ın gazabında olur.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

9. Müslümanlardan iki kişi (ana-baba) aralarında iki veya üç çocuk ölsün de, o ikisi de sevab umsunlar ve sabretsinler, sonra da Cehennem görsünler, bu olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

10. On kişiye beylik eden bir kimse kıyamette eli boynuna kelepçeli olarak gelir ve onu bağından ancak adaleti açar. (Yoksa Cehenneme girer)
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

1. Arzda hiç bir mevki yoktur ki, orda Allah'ın ismi zikredilince o yer ferahlanmasın ve Allah'ın zikri ile yerin yedi kat altına kadar ve etrafındaki yeryüzü kıt'alarına karşı da iftihar arz etmesin. Bir mü'min bir yerde namaz kılmak isterse yer bezenir ve süslenir. (Gönül paslı olmasa bu görülebilir.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Evinden ilim talebi için çıkan kimseye melekler, hoşnudlukları sebebiyle, kanadlarını gererler.
Ravi: Hz. Safvan İbni Assal (r.a.)

3. Kirameyn-i Katibin melekleri kulun iki namazını Allah (z.c.hz.) ne peşi sıra arzettiğinde Allah Teala onları şahit tutarak: "Ben bu kulun iki namazı arasındaki günahlarını mağfiret ettim" buyurur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Evinden çıkan bir kimse için kapıda bayrak durur. Meleğin elinde bir bayrak, şeytanın elinde bir bayrak. Eğer o adam Allah'ın hoşlanacağı bir iş için gidiyorsa, melek bayrağını açar ve onu takip eder ve o kimse evine dönünceye kadar meleğin bayrağı altında kalmakta devam eder. Eğer hoşlanmayacağı bir iş için çıkarsa, şeytan bayrağını açarak onu takip eder ve o da evine dönünceye kadar şeytanın bayrağı altında kalmakta devam eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Beş ev halkı olan yerde aralarında namaz için ezan okunmaz ve namaz için kamet getirilmezse, şeytan onlara yularını takmıştır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

6. Hiç bir dua yoktur ki, Peygamber (s.a.s.) ve aline salat-ü selam getirilinceye kadar kendisi ile gök arasında bir perde olmasın. Bunu yapınca (Salat-ü Selam getirilince) bu perde yırtılır ve dua yükselir. Bunu yapmazsa dua geri döner.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.)'ne kulun duasının en sevgilisi: "Allâhümmerham ümmete Muhammedin rahmeten âmmeh" şeklinde dua etmesidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kulun ettiği dualar içinde: "Allahümme innî es'elükel muâfâte fiddünya vel ahireti" (dünya ve ahireti için afiyet istemesi) kadar efdal yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Hiç bir akraba yoktur ki, akrabası gelib de kendisinden Allah'ın verdiğinden bir hacet istesin ve o da esirgesin, kıyamette ona, ismine şucâ' denen Cehennem yılanı musallat edilmesin. O yılan onu sokar ve üstüne de çöreklenir.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

10. Allah (z.c.hz.) tarafından hükümete isyan ve akraba ile alakayı kesmek gibi, cezası hem dünyada peşin olarak verilen, hem de ahirette ukubete layık bir iş yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

11. Gecesinin ve gündüzünün evvelinde bu duayı okuyan kimseyi, Allah iblisin ve avanesinin tasallutundan kurtarır: "Bismillahi ziş şâni, azîmil burhâni, şedîdis sultani, mâşâallahu kâne eûzübillahi mineşşeytani."
Ravi: Hz. Zubeyr İbni Avam (r.a.)

Sayfa: 382
1. Ölen her bir müslümanın cenazesinde, hiç bir şeyi Allah'a şerik koşmayan kırk kişi bulunursa, Allah o adam hakkında onları şefaatçi kılar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Hiç bir adam yoktur ki, kendine büyüklük versin ve kibirli yürüsünde, Allah'a mülaki olduğunda, Onu gadablı bulmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir adamın Allah yolunda yüzü tozlanırsa, Allah Teala onun yüzünü kıyamet gününde emin kılar. Ayakları Allah yolunda tozlanan adamın da, kıyamet gününde ayaklarını, Allah Cehennemden emin kılar.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Bir müslüman sabah namazından sonra onbir defa ihlas okursa, kendisine Cennette burç ihsan olunur.
Ravi: Hz. Ebû Abdurrahman (r.a.)

5. Bir adam akrabasının, yakınının kabrine gider, selam verir ve onun yanında oturursa, selamını alır ve onunla yanındaki kalkıncaya kadar ünsiyet eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Bir kimse gemiye bindiğinde: "Bismillahil Melikirahmani mecrâhâ ve mürsêhê inne Rabbî le ğafûrur Rahîm. Ve mâ gaderullâhe hakka gadrihi." (ayetin tamamı okunacak)" derse, Allah ona o gemiden çıkıncaya kadar boğulmaktan eman verir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir adamı sıtma tutsa ve üç gün ard arda su dökünse de her gusülde: "Bismillahi Allahümme innî innemâ iğteseltü iltimâse şifâike ve tasdîka nebiyyike" derse ondan kurtulur.
Ravi: Hz. Mekhul (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bir kavme yağmuru rahmetinden, kıtlığı ise

gadabından verir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

9. Zikirde "Lâ ilâhe illallah" dan, dualarda "istiğfar" dan efdali yoktur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

10. Kalblerde ayın bulutu gibi bulut vardır. Bulut kalkınca ay nasıl parlarsa ve bulut galib gelince ay nasıl kararırsa, kalb de öyledir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Mü'mine isabet eden hiç bir hastalık ve ağrı yoktur ki, o müminin günahına kefaret olmasın. Hatta ayağına batan diken ve ayağının yaralanması bile.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Bir adam yoktur ki anasının, babasının yüzüne merhamet nazarı ile baksında kendisine makbul ve mebrur bir hac sevabı yazılmasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Bir adam yoktur ki, çocuğuna Kur'an öğretsin de, kıyamette kendisine insanların mislini görmediği taçlar ve hulleler giydirilmiş olmasın.
Ravi: Hz. Eban (r.a.)

Sayfa: 383
1. Adem oğlunun "Zikrullahsız" geçirdiği hiç bir saat yoktur ki, ondan dolayı kıyamet gününde hasret duymasın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Hiç bir genç yoktur ki, dünyanın lezzetini ve lehvini terk etsin ve gençliğinde Allah'ın ibadetiyle meşgul olsun da, Allah ona yetmiş iki sıddık sevabı vermesin. Allah Teala ona şöyle buyurur: "Ey şehvetini terk eden, gençliğini Benim için harcayan genç, sen Benim indimde meleklerimin bazısı gibisin."
Ravi: Hz. Şurayh (r.a.)

3. Sizden birinin ekininden kuş veya yırtıcı hayvan bir şey yesin de, ondan kendisi ecir almasın, bu olmaz.
Ravi: Hz. Hallad İbni Saib (r.a.)

4. Mizana giren şeyler içinde güzel ahlak kadar ağır çeken bir şey yoktur. Muhakkak ki, güzel ahlak sahibi, bununla oruç ve namaz sahibinin derecesine ulaşır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Bir mü'mine yorgunluk, hüzün ve acıdan bir şey hatta onu kaygılandıran bir "hem" isabet etsin de, Allah onları kendisinin seyyiatına kefaret kılmasın, bu olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.)'ne senin din kardeşini sevindirmen kadar sevgili bir şey yoktur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Eğlencelerden, melaikenin hazır olduğu üç şey vardır. Erkeğin ailesi ile latifleşmesi, gazilerin at yarışı, ok nişan yarışı.
Ravi: Hz. Ebû Eyyüb (r.a.)

8. Cin ile İnsin keferesinden başka bütün mahkukat bilir ki, Ben Resulullahım.
Ravi: Hz. Ömer İbni Abdullah (r.a.)

9. Allah (z.c.hz)'ne tevbekar gençten daha sevgili, isyanda devam eden ihtiyardan daha menhus ve sevaplar içinde de Cuma günü ve gecesinde yapılandan sevgili, günahlar içinde de yine Cuma günü ve gecesinde işlenilenden daha menfuru yoktur.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

10. Bir kavim içinde bir alim yetişmesi kadar şeytanın belini kıran şey yoktur.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

11. Kulların sabahladığı her sabah bir münadi şöyle nida eder: "Ey insanlar, toprak için doğun, fani olmak için toplayın ve harap olmak için bina edin."
Ravi: Hz. Zubeyr (r.a.)

12. Sadakalar içinde, huysuz bir adamın evindeki köleye verilenden efdali yoktur. (Kölenin kurtulması için)
Ravi: Hz. Zubeyr (r.a.)

13. Hak söz kadar efdal sadaka yoktur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Bir kimsenin din kardeşine, kendisine öğreteceği ilimden daha efdal sadakası olamaz.
Ravi: Hz. Raşid İbni Saad (r.a.)

1. Allah (z.c.hz.)'ne şu kulun sesinden güzel ses yoktur ki, vaktiyle yaptığı bir günahdan dolayı içi yanmış, günahını her hatırladıkça kalbi korku dolarak teessürle feryad edip "Ya Rabbah" diyor. (Ya Rabbi demek)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Hiç bir alim yoktur ki, sultanın kapısına arzusu ile devam etsin de, sultanın ahirette Cehennem ateşinde çekeceği her azaba ortak olmasın.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

3. Hiç bir kul yoktur ki, din kardeşini Allah için ziyarete gelsin de, semadan bir melek: "Hoş ettin ve Cennet sana helal oldu" demesin. Aziz ve Celil olan Allah arşının melekutunda şöyle buyurur: "Kulum Beni ziyarete geldi. Bana onu ağırlamak düşer ve onun mükafatı da Cennetten başka ziyafetlik olamaz."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah'ı ve Resulünü seven hiç bir kul yoktur ki, fakirlik ona sel akıntısı gibi gelmesin. Allah'ı ve Resulunü seven kimse belaya karşı zırh giysin. (Fakirlik iki cephelidir; Allah'a karşı ihtiyaç hissetmek saadet, mahluka karşı ihtiyaç hissetmek ise felakettir.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Bir müslüman yoktur ki, bir mü'min kardeşine gıyaben dua etsin de, bir melek, sana da bir o kadar" demesin.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

6. Bir kul yoktur ki, bir günah yapsın ve kalkıp güzelce abdest alıp iki rek'at namaz kılarak bu günahdan mağfiret dilesinde, Allah da onu affetmesin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Cennete giren her bir kimsenin baş ve ayak ucunda iki huri durur ve ins ve cinnin işittiği en güzel sesle neşide okurlar. Bu

dünyadaki gibi şeytan çağırtması şeklinde olmayıp Cenabı Hakkı temcid ve takdis mahiyetinde olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Hiç bir kul ve cariye yoktur ki, derin uykuya daldığında ruhu Arşa doğru çıkarılmasın. Arşa varıpta uyananın rüyası sadık ve arşa varmadan uyanan ki ise kazib olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Hiç bir kul yoktur ki, dünyada süm'a ve riya mevkiinde bulunsun da, Allah (z.c.hz.) onun halini kıyamet gününde, halkın huzurunda başları üzerinden duyurmasın.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

10. Hiç bir kul yoktur ki, her günün sabahı ve her gecenin akşamında üç kere: "Bismillâhillezî lâ yedurru ma'asmihî şey'ün fil ardı velâ fissemâ' ve hüve semî'ul alim." desin de sonra ona bir şey zarar versin.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

11. "Lâ ilâhe illallahu Vallâhu Ekber" diyen hiç bir kul yoktur ki, Allah onun dörtte birini Cehennemden azad etmesin. Şayet iki defa söylerse tamamını Cehennemden azad eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

Sayfa: 385
1. Hiç bir kul yoktur ki, sabah veya akşam evinden mescide çıksın da, onun iki adımından bir adımı günahına kefaret, bir adımı da kendisine hasene kazandırmasın.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Abd (r.a.)

2. Hiç bir kul yoktur ki, dünyada bir derece yükselmek kasdı ile yükselsin de ahirette Allah ondan daha devamlı ve mühim derece indirmesin. (Dünyada mevkiinin yüksek olmasına heves etmemeli)
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

3. Erkek veya kadın bir kul yoktur ki, günde yetmiş kere istiğfar etsin de, Allah onun yedi yüz günahını affetmesin. Ocağı batmıştır o kul ve cariyenin ki, her gün ve gecede yedi yüzden fazla günah yapıyor.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir müslüman yoktur ki, gece yatacağı zaman bir sure okusun da, Allah ona bir melek memur etmesin. Böylece ona uykusundan uyanıncaya kadar zararlı hiç bir şey sokulamaz.
Ravi: Hz. Şeddad (r.a.)

5. Bir kul yoktur ki, secde ettiğinde üç kere "Rabbiğfirli" desin de kendisine başını kaldırmadan evvel "mağfiret" edilmesin.
Ravi: Hz. Ebû Malik el Eşca'i (r.a.)

6. Benim kabrimde, Bana selam veren bir müslüman yoktur ki, onun selamını tebliğe ve onun dünya ve ahiret işine kafi gelmeye Allah bir melek tahsis etmesin. Ben de ona kıyamette şahid ve şefaatçi olurum.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sabah namazını kılıpta döneceği zaman yedi kere: "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah. Ve lâ hîylete ve la ihtiyâle ve lâ mencee velâ melcee minellâhi illâ ileyh" diyen hiç bir kul yoktur ki, ondan yetmiş bela def olmasın.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Allah'ın rızasını kast ederek sadaka veren bir kula Allah kıyamette: "Ey kulum, madem ki benden ümid ettin. Ben seni hakir etmem ve cesedini Cehenneme haram kıldım. Cennetin istediğin kapısından gir" buyurur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bütün mü'min ve mü'minata dua eden hiç bir kul yoktur ki, Allah geçmiş veya kıyamete kadar gelecek bütün mü'min ve mü'mineler namına ona duasının misli ile mukabelede bulunmasın.
Ravi: Hz. Ebân (r.a.)

10. Hiç bir kul yoktur ki, biri Cennette birisi Cehennemde iki evi olmasın. Mü'minin Cennetteki evi yapılır, Cehennemdeki evi yıkılır. Kafire gelince, onun Cennetteki evi yıkılır, Cehhemdeki evi yapılır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Hiç bir kul yoktur ki, yüzünde dünya umurunu görür iki gözü, kalbinde de ahiret umurunu görür iki gözü olmasın. Allah (z.c.hz.) bir kula hayır murad ettiğinde, onun kalbindeki iki gözünü açar da onlarla kul gayb da vaad edileni görür ve gayb ile gayba iman eder. Birisi hakkında da bunun dışında murad ederse (hayır murad etmezse) onu kendi haline bırakır. Daha sonhra Resulallah şu ayeti okudu " Em alâ kulûbin akfâlihâ." (Kalblerinde kilitler mi var?)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

Sayfa: 386
1. Gözlerinden Allah korkusundan sinek başı gibi yaş çıkan hiç bir kul yoktur ki, o yaşlar yüzüne aksın da onun yüzüne ebeden ateş dokusun.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

2. Dünyada bir beliyye ile müptela olan bir kul yoktur ki, bu bir günahı sebebiyle olmasın. Allah ise kerim ve af cihetiyle büyüktür ve o günahı sebebiyle kıyamet günü de tekrar ona sual sorsun, bu olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Oruçlu olarak sabahlayan bir kul yoktur ki, kendisine gök kapıları açılmasın, azaları tesbih etmesin, dünya göğünün ehli ona mağfiret istemesin. Akşama kadar eğer bir de namaz kılarsa, o gökleri nurlandırır ve Cennetteki hurilerden zevceleri "onu görmeye iştiyakımız arttı, tez kavuştur" derler. Eğer tehlil, tesbih veya tekbir getirirse onu yetmiş bin melek karşılar ve onların sevabı gün hitama erinceye kadar yazılır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Hiç bir kul yoktur ki, onun semada bir ünü olmasın. Eğer semadaki ünü güzel ise, arzda da güzel ün yazılır. Eğer semadaki ünü fena ise, arzda da fena yazılır. (İşin mihveri Allah'ın muhabbetidir)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir garib kimse hasta olupta, gözünü etrafına dolaştırır ve tanıdığı bir kimseye rastlamazsa, bunun teneffüs ettiği her nefesine, Allah yetmiş bin sevap yazar ve yetmiş bin günahını siler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Hiç bir kalb yoktur ki, Rahmanın parmaklarından iki parmak arasında muallak olmasın. Allah dilerse sabit kılar, dilerse kaydırır. Mizan da Rahmanın elindedir. Kıyamet gününde isterse, bir takım kavimleri yükseltir, diğerlerine alçaltır.

Ravi: Hz. Nevvas İbni Sem'an (r.a.)

7. Kendileri arasında masiyet yapılan bir kavim yoktur ki, maasi yapanlardan aziz ve kuvvetli olsunlar da, onlara mani olmasınlar. Allah onların hepsini azaba duçar eder. İstisna etmez.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cerir (r.a.)

8. Hiç bir kavim yoktur ki, bir sultanı zelil etmeye kast ederek çalışsınlar da Allah kıyametten evvel onları zelil etmesin, bu olmaz.
Ravi: Hz Huzeyfe (r.a.)

9. Allah'ı zikreden bir kavim yoktur ki, melaike onları sarmasın ve Rahmet kaplamasın, onlara sekinet inmesin ve Allah (z.c.hz.) onları mele-i âlâda yad etmesin, olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Hiç bir kavim yoktur ki, Allah rızasını taleb ederek Aziz ve Celil olan Allah'ı zikretsinler de, semadan bir münadi onlara şöyle nida etmesin; "Mağfur olarak kalkınız, seyyiatınız hasenata tebdil edilmiştir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Bir kavmin içinde salih bir adamın kendisi ölür ve çocuğu kalır, ona da babasının ismi konursa, Allah o kavim hakkında o çocuğu güzel bir halef kılar.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 387
1. Hiç bir gün ve gece yoktur ki, onda yağmur yağmasın. Allah Teala onu istediği tarafa sarfeder.
Ravi: Hz. Muttalib İbni Hantab (r.a.)

2. Bir mü'minin kalbine sürur vermiş bir mü'min yoktur ki, o sürurdan Allah, Allah'a ibadet eden, Onu temcid eden, Onu tevhid eden bir melek yaratmasın. Bu mü'min kabrine girince o, mü'mine verdiği sürur gelir ve "beni tanıdın mı?" der o da: "Sen kimsin?" der. O da şöyle cevap verir: "Ben filana verdiğin sürurum. Ben bugün senin yanlızlığında enîsin olacağım, suallerine yardım edeceğim ve sana o sabit sözü unutturmayacağım, mahşerde seninle beraber olacağım. Rabbına senin için şefaatta bulunacağım ve Cennette de yerini sana göstereceğim."
Ravi: Hz. Cafer (r.a.)

3. Bir mü'min veya mü'mine yoktur ki, Cennette bir vekil olmasın, Kur'an okuduğu kadar ona köşk yapar, tesbih ettikçe ağaç diker. Yapmazsa o da boş durur.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

4. Müslümanlardan (salihlerden) yirmi adama selam veren bir mü'min yoktur ki Cenneti hak etmesin (öleceği gün).
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir mü'min yoktur ki, ona eza eden bir komşusu olmasın. O mü'minin dağ başında da olsa, Allah ona eziyet eder bir şeytan yaratır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Bir din kardeşini musibette taziye eden bir mü'min yoktur ki, Aziz ve Celil olan Allah ona kıyamette Cennet hullelerinden giydirmesin.
Ravi: Hz. İbni Ebu Bekir (r.a.)

7. Kendisine baş ağrısı veya eza eden bir diken veya benzeri bir

şey isabet eden bir mü'min yoktur ki, bu sebeple kıyamette Allah onun derecesini artırmasın ve bunu günahına kefaret kılmasın.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Hiç bir müslüman yoktur ki, ölür ve yakın komşularından dört ev halkı "hayrından başka bir şey bilmiyoruz" derlerse, Allah (z.c.hz.): "Ben de onun hakkındaki bildiğinizi kabul ettim ve bilmediklerinizi de mağfiret ettim" demesin, olmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Malından gizli ve aşikare infakta bulunan hiç bir müslüman yoktur ki, Cennet onu "hele gel, gel" diye çağırmasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Hiç bir müslüman yoktur ki, bir müslümana iki defa ödünç versin de bu onun için bir sadakası gibi sayılmasın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

11. Zikir üzerine temiz olarak yatan bir müslüman yoktur ki, gece uyanarak Allah'dan dünya ve ahirete ait hacetinden bir hayır isterse, Allah onu kendisine muhakkak verir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

12. Hiç bir müslüman yoktur ki, bir müslümana elbise giydirsin de, o elbiseden bir parça kaldıkça, Allah (z.c.hz.)'nin hıfzı emanında olmasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Bir müslüman yoktur ki kendisine bir müslüman kardeşi gelir de o da ona ikram ve tazim için dirsek yastığı ikram ederse, Allah da ona mağfiret etmesin.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

2. Hiç bir müslüman yoktur ki, eceli gelmeyen bir hastayı ziyaret eder ve yedi kere: "Es'elullâhel azîm. Rabbel arşil azîm en yeşfiyeke" desin de o hastaya afiyet verilmesin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Hiç bir müslüman yoktur ki: "Lebbeyk" desin de sağındaki solundaki taştan veya ağaçtan veya topraktan yer (Şuradan buradan göstererek) son buluncaya kadar ona "Lebbeyk" demesin, olmaz.
Ravi: Hz Sehi İbni Saad (r.a.)

4. Bir müslüman yoktur ki, hasta bir müslümanı sabahleyin ziyaret etsin de akşama kadar yetmiş bin melek ona dua ve istiğfar etmesin ve akşam gidene de sabaha kadar yetmiş bin melek dua ve istiğfar etmesin. Kendisine Cennette de bahçe verilir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Müslümanlardan iki kişi yoktur ki, karşılaştıklarında musafaha yapsınlar da, ayrılmadan evvel mafiret olmasınlar.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

6. İki müslüman yoktur ki (anne-baba) aralarında baliğ olmadık üç evlat olsun da bunlar kendilerine Cehenneme karşı muhkem bir kale olmasın. Dediler ki: "Ya Resulallah iki olursa?" Buyurdu ki: "İki de olsa." Dediler ki: "Bir olursa?" Buyurdu ki: "Bir de olsa öyle, fakat ilk sadme anında sabrederse."
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

7. İki müslüman yoktur ki, aralarında buluğa ermemiş üç evlat ölsünde Allah onları bu sebeble, o çocuklara fazlı Rahmetiyle,

onları Cennete sokmasın.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

8. Müslüman iki kişi yoktur ki aralarında buluğa ermemiş iki veya üç çocuk ölsünde onlar da sevab umsunlar ve sabretsinler de, ebeden Cehennemi görsünler, bu olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

9. Hiç bir hükümdar yoktur ki akrabaya sıla-i rahim yapsın ve tebaasına adalet icra etsin de, Allah ona hükümdarlığını sağlamlaştırmasın, sevabını bol bol vermesin, mahşerde ikramda bulunmasın ve hesabını hafifletmesin, bu olmaz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Hiç bir Peygamber yoktur ki, ümmetinde bir veya iki muallim bulunmasın. Eğer ümmetimde bir kişi varsa o da Hattab oğludur. Hak Ömer (r.a)'ın lisanı ve kalbi üzerinedir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Hiç bir peygamber yoktur ki ümmetimde onun bir naziri olmasın. Ebu Bekir (r.a) İbrahim (a.s.)'ın benzeri, Ömer (r.a) Musa (a.s.)'ın benzeri, Osman (r.a) Harun (a.s.)'ın benzeri, Ali İbni Ebu Talib (r.a) da benim nazirimdir. Kim Meryemoğlu İsa (a.s.)'a bakmaktan sürur duyarsa Ebu Zerri'l Gıfariye (r.a) baksın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Hiç bir nimet yoktur ki, her karşılaştığında kul "hamdini" yenilesinde Allah ona sevabı tazelemesin. Hiç bir musibette yoktur ki, her hatırlandıkça kul yeniden "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ûn" desin de Allah onun ecir ve sevabını yenilemesin, bu olmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Semadan inen ve semaya çıkan hiç bir melek yoktur ki, Lâ hâvle velâ kuvvete illâ billah demesin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Hiç bir sadaka malı eksiltir olmadı. Allah affeden kulun ancak izzetini artırır. Bir kimse Allah için tevazu gösterirse, Allah da onu yükseldir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sizin yazmış olduğunuz ve Bana ulaşan şu kitaplar nedir? Allah'ın kitabı ile bir kitab mı? Nerede ise Allah onu yazmanızdan gazab edecek. Allah isterse geceleyin onu yürütür, yaprağında ve kalbinde ondan bir şey bırakmaz onu giderir. Kimin de hayrını murad ederse kalbinde "Lâ ilâhe illallah"ı baki eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bir kavim ahdi bozarsa aralarında katl zuhur eder. Bir kavimde fuhuş zahir olursa onlara ölüm musallat kılınır. Bir kavim de zekatını vermezse Allah onlardan yağmuru tutar (Bereket kalmaz).
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

5. Bir adam, yetmiş şeytandan kurtarmadıkça, sadakadan elinden bir şey çıkaramaz.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

6. Erkek ve kadın mü'mine nefsine, çocuğuna ve malına, Allah'a mulaki oluncaya kadar bela gelmekte devam eder, nihayet bir günahı kalmayıncaya kadar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Bende olan hayrı Ben sizden asla saklamam. Kim iffetli kalmak isterse Allah ona iffet verir. Kim mustağni kalmak isterse Allah onu ğani kılar. Kim sabr etmek isterse Allah onu sabırlı kılar. Hiç bir kimseye ata ve hayır cihetiyle "sabır" dan daha

geniş ihsan verilmemiştir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Sizden biri bir din kardeşinin nefsinde veya malında hoşuna giden bir şeyi görünce onu tebrik etsin ve "Bârekallah" desin. Zira nazar haktır.
Ravi: Hz. Sehl (r.a.)

9. Seni Beni dinlemene, sana sabaha çıktığında ve akşama ulaştığında şöyle söylemeni tavsiye etmeme ne mani oluyor? "Ya hayyu ya kayyum, birahmetike esteğîsu aslih lî ve şe'nî küllihî ve lâ tekilnî ilâ nefsî tarfete aynin" (Ya Hayyu ya Kayyum Rahmetinden istimdad ederim. Bütün işimi islah et ve beni göz açıp kapayacak kadar bir zaman bile nefsime bırakma)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Maîşeti müşkilleşmiş bir kimsenin evinden çıktığında şunu demesine ne mani var?: "Bismillâhi alâ nefsî ve mâlî ve dînî Allahümme raddinî, bi kadâike ve bâriklî fîmâ kuddiralî hattâ lâ uhibbe ta'cîle mâ ahharte ve te'hîra mâ acelte." (Allah adı ile başlar, nefsimi, malımı ve dinimi korumasını ondan dilerim. Allahım ilahi kazana beni razı kıl ve benim için takdir olunanı bana mübarek eyle, Ta ki senin te'hir ettiğin şeyin acilen olmasını ve acilen verdiğin şeyin de sonraya kalmasını istemiş olmayayım.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 390
1. Kadınların muvakkat nikahlanması haramdır. Allah'a, Allah'ın haramlarını helal sayan ve katilinden başkasını öldürenden daha düşman bir kimseyi bilmiyorum. Muhakkak ki Mekke Aziz ve Celil olan Allah'ın haremidir.
Ravi: Hz. Haris İbni Ğazene (r.a.)

2. Ne vakit kavuşacağım ihvanıma? Denildi ki: "Ya Resulallah biz senin ihvanın değil miyiz?" Buyurdu ki: "Siz benim ashabımsınız. Benim ihvanım şu kimselerdir ki, Beni görmeden iman edecekler. İşte Ben onları iştiyakla bekliyorum.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

3. Ashabımla ümmetimin misali yemekte tuzun misali gibidir. Yemek ancak tuzla salih olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Mü'minin mü'mine kavuşupta selam verdiğindeki misali, parçaları birbirine kaynamış bir bina misali gibidir.
Ravi: H. Ebu Musa (r.a.)

5. Mü'minin misali, koku satan kimsenin misalidir. Yanında otursan için açılır, gezsen fayda verir, ortak olsan fayda verir. (Ne yapsan hayır göreceksin.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

6. Mü'minin misali ekindir. Rüzgar onu eğmekte devam eder, mü'mine de bela gelmekte devam eder (Sallantısız olmaz, belası eksik olmaz). Münafıkın misali ise fıstık ağacına benzer. Kazık gibidir. Hiç sallanmak bilmez, nihayet bir balta yiyesiye kadar öyle gider.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Ümmetimin misali yağmur misalidir. Evveli mi, sonu mu daha hayırlıdır bilinmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. İyi arkadaşın misali aktar misalidir. İyi koku vermese de havasından sana da isabet eder. Kötü arkadaş ta demirci misalidir. Ateşi elbiseni yakmasada kötü kokusu bulaşır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Allah yolundaki mücahidin misali,-Allah kendi yolunda mücadele edeni daha iyi bilir ya- Oruçta, ibadette, rukuda, sucudda bulunan adam gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kur'an okuyan mü'minin misali, ağaç kavunu gibidir. Kokusu da iyi tadı da iyidir. Kur'an okumayan mü'minin misali ise hurmaya benzer. Lezzeti vardır fakat kokusu yoktur. Kur'an okuyan münafıkın misali ise reyhana benzer. Kokusu iyidir fakat tadı acıdır. Kur'an okumayan münafığın misali ise Ebu Cehil karpuzu misalidir. Kokusu yoktur, tadı da acıdır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

11. Bu kalbin misali yabandaki kuş tüyü gibidir. Hadiseler bunu sağa sola sallar, durur.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

12. Mü'minin Cuma günkü hali müslümanın ihramdaki halidir. Namaza kadar ne tırnak ne de saç keser. Soruldu: "Ya Resulallah Cumaya ne zaman hazırlanılır?" Buyurdu ki: "Perşembe günü."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Beş vakit namazın misali, sizin evinizin önünden akan tatlı, duru sulu, sudan beş defa yıkanan kimsenin misali gibidir. Nasıl böyle bir adam kir tutmazsa, namaz kılan da öyle tutmaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 391
1. Ölüm esnasında köle azad eden ve sadaka veren insanın misali, tıka basa yemek yedikten sonra hediye veren kimsenin misali gibidir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

2. İçinde Allah zikri olan evin Allah zikredilmeyen eve göre durumu, dirinin ölüye olan durumu gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

3. Sadaka verip de, sadakasından dönen kimsenin misali, kusup da sonra kustuğuna dönen ve onu yiyen köpeğin misali gibidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Birbirlerini sevmekte, birbirlerine merhamette ve birbirlerine atifet göstermekte mü'minlerin misali, bir beden misalidir ki, ondan bir uzuv hastalandığında, bedenin sair azasını da uykusuzluk ve ateş sarar.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

5. Tavla oynayıp da kalkıp namaz kılanın hali, domuz kanı ve irinle abdest alıp da namaz kılan adamın hali gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Cuma günü imam hutbe okurken konuşanın misali, kitap taşıyan merkebe benzer. Yanındakine sus diyenin de cuması yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. İlmi küçüklüğünde öğrenmenin misali, taş üzerine yazılan nakışlar gibidir. İhtiyarlığında öğrenin misali ise, su üstüne yazılana benzer.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

8. Dünya ile ahiretin misali, bir elbisenin baştan başa (sökülüp) yırtılıp yalnız bir dikişi kalmış olması gibidir. Çok durmaz kopuverir.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Önceleri günah yapıp da sonraları sevap işlemeye başlamış olan adamın misali, dar bir zırh giymiş de her sevap yaptıkça zırhının bir halkası düşüp genişleyen adam gibidir. Ta ki tamamı kalmayıncaya kadar.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amr (r.a.)

10. Allah yolundaki bir mücahidin misali, gündüz oruç tutup gece ibadet eden bir kimseye benzer. Taki dönünceye kadar.
Ravi: Hz. Numan (r.a.)

11. Benim Ehli Beytimin sizin yanınızdaki durumu, Nuh (a.s.)'ın gemisi gibidir. Kim bunlara tutunursa kurtulur. Kim ki tutunmaz yüz çevirirse boğulup gider.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Mü'minin misali yapraklarını döken ağaca benzer. Allah korkusundan tüyleri ürperince günahları ondan dökülür, sevapları kalır.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

13. Bu ümmetin misali şu dört kimsenin misaline benzer: Allah'ın kendisine mal ve ilim verdiği adam gibi ki, ilmi ile amel eder, malının hakkını öder. Allah'ın kendisine ilim verip mal vermediği adam gibi ki o şöyle der: "Şunun malının benzeri benim olsaydı onunla amel ederdim." Bu adamın durumu amel edenin misalidir ki, her ikiside ecirde müsavidir. Allah'ın kendisine mal verip ilmi vermediği adam ki, o malını berbat eder ve hakkını gayriye harcar. Bir adam da vardır ki, Allah ona ilim de mal da vermemiştir. O şöyle söyler: "Benim de olsaydı bende şöyle harcandım" Bunun durumuda malını berbat eden kimseye benzer ki, bunlarda günahta müsavidir.
Ravi: Hz. Ebû Kebşe (r.a.)

Sayfa: 392

1. Birbiriyle karşılaşan iki müslümanın misali biri diğerini yıkayan iki el gibidir. (Selam verir musahafa eder, mağfiret olunurlar.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Haramdan malı olup da tasadduk edenin sadakası kabul edilmez. Bu ancak şuna, bir kadının zinadan kazandığını hastalara vermesine benzer.
Ravi: Hz. Hüseyin İbni Ali (r.a.)

3. Fıkıh öğrenemeden ibadet edenin hali, gece karanlıkta yapı yapıp da gündüzün yıkan kimsenin haline benzer. (Cahil için geçen her dakika zarardır.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Mü'minin ehli iman arasındaki mevkii, başın bedendeki mevkiine benzer. Nasıl baş bedene isabet edenden acı duyarsa, mü'min de ehli imana gelen beladan müteessir olur.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

5. Kendisine sıtma, nöbet vs. gelenin misali, ateşe sokulan demir misalidir. Günahı, kiri gider temizi kalır.
Ravi: Hz Abdurrahman İbni Ezher (r.a.)

6. Ulema ile oturmak ibadettir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Seni seven Benim dostumdur. Seni sevmeyen Benim menfurumdur.(Hz. Ali r.a karşı buyurulmuştur.)
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

8. Halka müdana etmek sadakadır. (Müdana; Hoş muamele etmek demektir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. İçkiye idmanlı (devamlı) olan adam puta tapınan gibidir.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Ümmetimin bolluk müddeti benden sonra yüz senedir. Denildi ki: "Ya Resulallah bunun bir alameti var mı?" Buyurdu ki: "Evet, alamet, yere batmak, taş yağmak, bağlı şeytanların insanlar üzerine serbest kalması ve bir de meshdir."
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

11. Merhaba talibi ilme. Zira onun etrafını melekler görür sarar ve kanatları ile onu gölgelendirirler. Şöyle ki, birbiri üstüne gelirler ve bu şekilde dünya göğüne ulaşıncaya kadar devam ederler. Sebebi de ilme olan muhabbetleridir.
Ravi: Hz. Safvan (r.a.)

12. Merhaba sana ey Beytullah. Ne büyüksün ve hürmetin ne büyüktür. Lakin hiç şüphe yok ki, mü'min, Allah indinde senden daha muhteremdir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Miraç gecesi bir kavme rastladım, dudakları ateşten bir makasla kırpılıyordu. Kimdir diyerek Cebrail (a.s.)'a sordum Dedi ki: "Ehli dünyadan herkese iyilik emreden, fakat kendileri yapmayan hatiplerdir. Kitabı okudukları halde idrak etmezler."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Mirac gecesi, mele-i Âlâ'da Cebrail (a.s.)'ı Allah korkusundan eski bir palas gibi titrerken gördüm.
Ravi: Hz Cabir (r.a.)

2. Çocuk yedisine gelince namazı kıldırın, onuna gelince kılmazsa dövün.
Ravi: Hz. Abdül Melik (r.a.)

3. Evladınıza yedi yaşında namazı emredin. On yaşında kılmazlarsa dövün ve yatağını ayırın. Halayığını, hizmetçisine veya kölesine nikah eden adam artık onun göbek altı ile dizi üstüne bakmasın. Zira göbeği ile dizi arası avretindendir.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

4. Ebu Said'e söyleyin. Allah'a sığınsın, ancak, hummaya, nazara, veya zehirli sokmalara okuma vardır.
Ravi: Hz. Sehl İbni Haniyf (r.a.)

5. Maruf ile emredin, münkerden neyhedin. Allah'a dua edip de duanız kabul edilmeyecek hale gelmeden evvel ve af dileyip de mağfiret olunmayacağınız hale gelmeden önce. Muhakkak ki, marufu emretmek mürkeri nehyetmek eceli yaklaştırmaz. Yahudilerin bilginleri, Nasaranın rahipleri, marufu emretmeyi ve münkeri nehyetmeyi terk ettikleri zaman, Aziz ve Celil olan Allah onlara Peygamberlerinin diliyle lanet etti. Sonra onları umumi azaba duçar etti.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

6. Zenginin birşey istemesi kıyamet gününde yüzünde lekedir ve aldığı şey de ateştir. Az ise az ateş, çok ise çok ateş.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

7. Mü'minin öğrendiği bir mesele bir sene ibadetten ve İsmail (a.s.) evladından bir köle azat etmekten evladır. Zira talibi ilim, kocasına itaat eden kadın, anasına babasına iyilik eden evlat, Peygamberlerle beraber hesabsız olarak Cennete girerler.

Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

8. İktidarlı bir adamın borcunu geciktirmesi zulumdür. Biriniz borç başkasına havale edilince kabul etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Azrail (a.s.)'ın adamın canını alma çaresine girişmesi bin kılıç darbesinden şiddetlidir. Ölen bir mü'minin bütün damarları ölüm acısını öyle duyar ve Allah'ın düşmanı da (şeytan da) her zamandan daha yakındır insana.
Ravi: Hz. Ata İbni Yesar (r.a.)

10. Müslümanların melhamede merkezleri Şam, deccalde merkezleri Kudüs ve ye'cuc me'cuc vakasında merkezleri Tur-i Sina'dır.
Ravi: Hz. Ebû Zahiriyye (r.a.)

11. Sizlerden birinizin Allah yolunda bir gazada bir saat bulunması, evinde bütün ömrünce ibadet etmesinden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 394

1. Allah yolunda gazada bir safta bulunan adamın makamı, dünya ve içindekilerden hayırlıdır. Kim Allah yolunda, hedefe bir ok atarsa, hedefi bulsun veya bulmasın, bir köle azadına müsavirdir. Bir genç adam da Allah yolunda ihtiyarlarsa kıyamet gününde bu ona nur olur.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

2. Bir kafirin Cehennemde işgal edeceği yer üç günlük yoldur. Dişleri Uhud dağı gibi, bacakları Verikân dağı gibi ve cildi ise, eti ve kemiği hariç kırk arşın kalınlığındadır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Mekarim-i ahlak on şeydir. Adamda bulunur, oğulda olmaz, oğulda olur, babada olmaz, kölede olur efendisinde olmaz. Allah onları saadet murad ettiği kimselere taksim eder: Sözü doğru olmak, harpte sadakat, saili boş çevirmemek, iyiliği karşılıksız bırakmamak, hıfzı emanet, sıla-ı rahim, kendisini komşuya karşı borçlu bilmek, yol arkadaşına kendini borçlu bilmek, misafiri ağırlamak ve hepsinin başı da hayadır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Allah indinde mekarim-i ahlak üçdür: Sana zulmedeni affedersin, Sana vermeyene verirsin. Seni yoklamayanı yoklarsın.
Ravi: H.z. Enes (r.a.)

5. Yer gök yaratılmadan iki bin sene evvel, Cennetin kapısında "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resulullah ve Ali'yi de ona yardımcı verdim" diye yazılmıştır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Tevretta yazılmıştır ki: "Bir adam, kızı oniki yaşına gelir de evlendirmezse ve o kız da bir günah işlerse, onun günahından mesuldur."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Mekke-i Mükerreme şeref alametidir. Medine dinin direğidir. Kufe islamın merkezi. Basra abidlerin şehri, Şam iyilerin madeni, Mısır ise iblisin maişet merkezi, onun mağarası ve makamıdır. Sind onun uğursuzluk yeridir. Zina zencilerdedir. Sıdk Nöbededir (Bilali Habeşi'nin memleketi). Bahreyn mübaret yerdir. El-Cezîre kıtal merkezidir. Ehli Yemenin gönülleri yufkadır ve rızıkları eksik olmaz. Emirler Kureyş'tendir. İnsanların efendisi Seyyidler ve Beni Haşim'dir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Mel'undur Allah için isteyen. Ve mel'undur Allah'ın ismini anarak isteyeni boş çeviren.
Ravi: Hz. Ebû Ubeyde (r.a.)

9. Satranç oynayan mel'undur ve bakan da domuz eti yiyen gibidir.
Ravi: Hz. Habbe İbni Muslim (r.a.)

10. Bir adama Allah (z.c.hz.) güzel yüz ve isim verir o da bunlara seym (aşağıtıcılık) verecek bir halde bulunmazsa, Allah'ın mahlukatının seçilmişlerinden olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 395
1. Kim Allah'ın muhabbetini, kendi muhabbetine tercih ederse, Allah ona halkın meşakkati hususunda kafi gelir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Allah'ın muhabbetini, insanların muhabbetine tercih eden kimseye, Allah halkın meşakkati hususunda kafi gelir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Müslümanlara yolları hususunda eza verici bir şey ihdas etmek, onların lanetlerini hak etmek demektir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

4. Bir müslümana eza eden muhakkak Bana eza etmiş ve Bana eza eden de muhakkak Allah'a eza etmiş demektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Kim bir zımmiye eza ederse Ben onun hasmıyım ve kimin de hasmı Ben olursam kıyamette onun hakkını alırım.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

6. Ehli Medine'ye eza edene Allah eza verir. Ve ona Allah'ın meleklerinin ve bütün insanların laneti vacip olur. Onun ne farz ve ne de nafile ibadeti kabul olunur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Komşusuna eza eden Bana eza etmiş ve Bana eza eden de Allah'a eza etmiş olur. Kim komşusu ile kavga ederse, Benimle kavga etmiş. Benimle kavga eden de Allah'la kavga etmiş olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Kim bir veya iki yetimi barındırırsa, sabır etse ve sevabını da ümid etse, Ben onunla Cennette şu iki parmak gibi olurum. (Şehadet parmağı ve orta parmağını hareket ettirdi.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Bir adam bir köle satın aldığında Allah'a hamd etsin ve ona

ilk vereceği şey helva olsun. Zira bu onun nefsine hoş gelir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Şer bir zamanda bir adam fazlaca deve edinse veya sıkıntılı zamanın korkusu ile akar bina veya para edinse, kıyamet gününde Allah (z.c.hz.)'nin divanına hain ve hırsız olarak getirilir. (Allah'a güvenmeyip üç kuruşa güvendiğinden)
Ravi: Hz. Ebû Osman (r.a.)

11. Bir adam zahire (yenecek bir şey) satın alsa ölçüp teslim almadan satmasın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Bir adam ilmi, ulemaya tefahur veya sefih adamlarla mücadele için veya halkın teveccühünü celp için tahsil ederse, yolu Cehennemedir.
Ravi: Hz. Kaab (r.a.)

13. Bir adam hakimlik talep eder ve onun için şefaatçiler de ararsa, kuru kafasına bırakılır. İstemiyerek ısrarla tayin olursa, Allah onun eyri fikirlerini doğrultacak bir melek indirir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Bu kızlardan kim bir şeyle mübtela edilir ve onlara ihsanda bulunursa, bu kızlar onun için Cehennemden perde olurlar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. Bir kimse bedeninde çiçek, kızamık hastalığına mütbela kılınır veya hasta olursa ve "Kendini nasıl buluyorsun?" diye sorulduğunda Rabbına güzel sena ederse (Elhamdülillah iyiyim derse), Allah da onu Mele-i Âlâ'da senâ eder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

16. Bir kimseye bir hayır verildiğinde, senadan da başka elinden bir şey gelmese o adam şükür etmiştir. O hayrı gizlerse nankörlük etmiş olur. Kim de asılsız bir şeyle süslenirse (aç iken tok görünmek gibi) bu adam yalancı elbise giyen kimse gibi olur.

Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

1. Bir adam gelse de bakıcıya (falcıya) bir şey sorsa, inanmasa bile, kendisinin kırk günlük namazı kabul olmaz.
Ravi: Hz. Peygamberin zevcelerinden birinden

2. Bir adam bakıcıya veya kahine gelip "bildi yahu" derse Resulallah'a geleni inkar etmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir adam bakıcıyı tasdik etse, mahzur görmeyerek haize bir kadınla veya kadınla gayri meşru yoldan münasebette bulunsa, Hz. Muhammed (s.a.s.)'e Allah'ın indirdiğinden beridir. (Dininden çıkmış demektir)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir adam bir kahine gelse bir şey sorsa o adamın kırk gün tevbesi kabul olmaz (veya tevbe nasip olmaz). Ona inanırsa kafir olur.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

5. Bir adam ilme talib iken kendisine ölüm gelirse, onunla Peygamberler arasında, yanlız Peygamberlik derecesi kalır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) bir adama, bir müslümanın musibetini bertarafa vesile olacak bir şey nasib ederse, o adamı dünya ve ahiret musibetlerinden korur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Kim ki Allah için sever, Allah için buğz eder, Allah için verir ve Allah için vermez tutarsa, muhakkak o kimsenin imanı kemale ermiştir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Kim ki Allah (z.c.hz.)'nin huzuruna varmayı severse, Allah da onun kendi huzuruna gelmesinden hoşlanır. Kim de Allah (z.c.hz.)'nin huzuruna varmayı istemezse, Allah da onun kendi

huzuruna gelmesini istemez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Kim ki Allah (z.c.hz.)'nden evinin hayrını çok etmesini isterse, yemeğe otururken ve kalkınca elini ağzını yıkasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Kim ki Cennet bahçelerinde eylenmek isterse Allah (z.c.hz.)'ni çok zirketsin.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

11. Dünyasını seven ahiretine zarar verir. Ahireti seven de dünyasına zarar verir. Baki olanı fani olana tercih edin. (Dünyaya gönül vermeyin)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

12. Bir kimse babasını kabrinde yoklamaktan hoşlanırsa, ondan sonra babasının ihvanını yoklasın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Kim ki ömrünün uzun olmasından hoşlanırsa, Allah'dan korksun ve akrabasını yoklasın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

14. Kim ki amel defterinin kendisini sevindirmesinden hoşlanırsa, istiğfarı çok etsin.
Ravi: Hz. Zubeyr (r.a.)

15. Kim ki bir kavmin hayır ve şer amellerinden hoşlanıyorsa, yapmasa da onu işlemiş gibidir.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Ali (r.a.)

16. Bir adam hangi kavmin yaptığını severse kıyamet gününde onların zümresi ile haşrolur ve onların hesabı ile hesab görür. Velev ki amellerini yapmasa bile.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 397

1. Kim ki Allah ve Resulunün kendisini sevmesinden hoşlanırsa, doğru söylesin, emanete riayet etsin ve komşusuna eza etmesin.
Ravi: Hz. Ensardan biri (r.a.)

2. Kim ki oruca dayanmak isterse, sahur yesin, gündüz uykusu uyusun (keylûle), güzel koku koklasın ve orucunu su ile bozmasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir adam Allah için kardeş ettiği kimseyi Allah'dan ötürü severse ve ona da seni Allah için seviyorum diye bildirirse, Allah da onları sever ve onları birlikte Cennete sokar. Öyle ki, Allah için sevenin yüksek derecesinde olarak.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

4. Kim imanın tadını bulmak isterse, bir adamı yalnız Allah için sevsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir kimse rızkının ve ömrünün uzun olmasından hoşlanırsa akrabasını yoklasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Kim ki rızkının geniş ve ömrünün uzun olmasından hoşlanırsa, Allah'dan korksun ve akrabasını yoklasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kim ki ömrünün uzun ve rızkının ziyade olmasından hoşlanırsa, ana babasına ihsanda bulunsun ve akrabasını yoklasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Kim ömrünün uzun, rızkının geniş olmasından, kötü akıbetten korunmaktan ve duasının da kabul olmasından hoşlanırsa sıla-i rahim yapsın.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Bir kimse ashabımın hepsini sever, baştacı eder ve onlara dua ederse, Allah kıyamet gününde Cennette onu ashabla beraber kılar.
Ravi: Hz. Sahabeden bir grub (r.a.)

10. Bir adam ashabımı, zevcelerimi ve Ehli Beytimi sever ve onlara dil uzatmazsa ve dünyadan da onlara sevgi üzere çıkarsa, kıyamet gününde (Cennette) Benim derecemde ve Benimle beraber olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Bir kimse ayın onyedi, ondokuz ve yirmi birinde hacamat olursa her dertten şifa bulur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Bir kimse Çarşamba veya Cumartesi günü hacamat olur da, bedeninde abraşlık olursa kendisinden başkasını kınamasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Bir kimse bir yerde bir kuyu kazarsa etrafında kırk arşına kadar başkasının hayvanlarına yatak yeri kazmasına izin yoktur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Muğaffel (r.a.)

14. Bir kimse kırk gün zahire ihtikarı etse kırk gün Allah'ın zimmetinden beri olur. Hangi muhit ki aralarında bir kimse aç olarak sabahlarsa, onlar Allah'ın zimmetinden beri olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

15. Müslümanların zahirelerini ihtikar eden kimseye, Allah ya cüzzam veya iflas verir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

16. Bir kimse, Mescid-i Aksa'dan hac veya umre niyetine ihrama girerse, anasından doğduğu gibi temiz olur.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

Sayfa: 398

1. Bir kimse halkın gördüğü yerde namazını güzel kılar, gizlide ise iyi kılmazsa, bu namazı küçümsemektir ve dolayısı ile Rabbinin makamına ihanet etmiş olur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

2. Bir kimse kendi ile Allah arasındaki hususatı güzel ederse, Allah da halkla onun arasındaki hususatı güzel eder. Kim gizlisini güzel ederse, Allah da aşikaresini güzel eder. Kim ahireti için amel ederse, onun dünyasına Allah kafi gelir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Bir adam Arapçayı güzel konuşursa Farisi konuşmasın, bundan nifak hasıl olur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

4. Bir kimse kalan ömründe güzel amel yapar, geçmiş devirdeki seyyiesi af olunur. Bir kimse de, kalan ömrünü fena geçirirse, geçmişinin de hesabı beraber sorulur.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

5. Dört geceyi ihya edene Cennet vacib olur: Arefe'den bir evvelki (terviye) gecesi, arefe gecesi, kurban bayramı gecesi, Ramazan bayramı gecesi.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Ramazan ve Kurban Bayramı gecelerini ihya edenin kalbleri, kalblerin öldüğü günde ölmez.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

7. Bir kimse Medine ehlini ona zulüm ederek korkutursa, Allah da onu korkutur. Allah'ın, melaikenin ve insanların laneti onların üzerine olur ve kıyamet gününde Allah onların ne farz ve ne de nafile amellerini kabul eder.
Ravi: Hz. Saib İbni Hallad (r.a.)

8. Bir kimse insanlar kendisine baksın diye, tefahur için giymek

üzere bir elbise alırsa, Allah, o elbiseyi çıkarıncaya kadar onun yüzüne bakmaz.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

9. Bir adam Kur'an öğretmesi üzerine bir yay alsa, kıyamette Allah ona onun yerine ateşten bir yay kuşatır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. Bir kimse ödemek maksadı ile halkın mallarını alsa Allah (z.c.hz.) onu ödetir. Telef maksadı ile alırsa, onun mallarını Allah itlaf eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kimse ibadetini kırk gün Allah için ihlaslı yaparsa, kalbinden diline hikmet çeşmeleri dikilir.
Ravi: Hz. Mekhuf (r.a.)

12. Bir kimse borcu eda niyetiyle alır ve sonra ödemek nasib olmazsa, Allah (z.c.hz.) kıyamette onun tarafından öder, ödememek kasdı alır ve bu halde de ölürse Allah (z.c.hz.): "Şu kulumun hakkını almayacağımı mı zannettin?" buyurur. Onun sevabından alınıp diğerinin hasenatına ilave edilir. Eğer hasenatı yoksa, diğerinin seyyiatından alınır ve onun üzerine yüklenir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

13. Bir kimse ümmetime, ya bir sünnet ifası veya bid'atın izalesi için bir hadis ulaştırırsa onun makamı Cennettir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Bir adam malının zekatını öderse, malın şerri ondan gider.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Bir kimse bir mü'mini sevindirirse Beni sevindirmiş olur. Kim Beni sevindirirse, Allah indinde bir ahid almış demektir. Kim de Allah'dan bir ahid alırsa, ateş ona asla dokunmayacaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Kim bir atı, iki at arasına, geçeceğinden emin olmadan sokarsa bu kumar değildir. Kim de iki at arasına bir atı bunun öne geçeceğinden emin olarak sokarsa işte o kumardır. (İmam-ı Azama göre diğeri de kumar)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kimse bir ev halkına sevinç sokarsa, Allah bu sürurdan bir melek yaratır ve bu melek kıyamete kadar o kimse için istiğfar eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Kim mescidde iken ezan okunur da, sonra hacet olmaksızın çıkarsa ve geri dönmeyi istemezse o münafıktır.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

6. Bir kimse anasını, babasını veya onlardan birini idrak eder (yaşar), ondan sonra da (onların zırasını alamadığı için) Cehenneme girerse, Allah onu rahmetinden uzak eder ve kovar. (İnsan anne ve babasının sağlığında onların rızasını kazanıp Cenneti hak etmeye bakmalıdır.)
Ravi: Hz. Ubey İbni Malik (r.a.)

7. Bir kimse Cuma'dan bir rek'ate yetişirse, bir rekat daha ilave eder. Teşehhüde yetişirse dört rikat kılar. (İmamı Azama göre yine iki rekat kılar.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir kimse sabah namazından bir rek'ate güneş doğmadan

yetişirse, sabah namazına yetişmiştir. Kim de ikindiden bir rekate güneş batmadan evvel yetişirse, ikindiye yetişmiş demektir. (Birinci husus Şafii kavli olup İmam-ı azama göre yetişmiş sayılmıyor.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir adam malını, iflas edenin yanında aynen bulursa, onu almaya diğerlerinden daha layıktır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kim imama selam vermeden evvel otururken yetişirse, namaza ve faziletine yetişmiş demektir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir adam kırk sabah ilk tekbire yetişirse kendisine iki beraat yazılır: Cehennemden azadlık beratı, münafıklıktan eminlik beratı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Bir kimse babası olmadığını bildiği halde birine "babamdır" derse, ona cennet haram olur.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

13. Bir kimse camiye (cemaate) gitmiye devam ederse; Ya Allah yolunda istifade edeceği bir ahiret kardeşine rastlar, ya güzel bir ilme, ya da hidayetine delalet edecek veya onu düşmekten muhafaza edecek bir kelimeye, yahud da Allah'ın beklenen rahmetine mazhar olur. Veyahut Allah'dan haşyet veya haya ederek günahları terk nimetine erer.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

14. Bir kimse koku sürünürken besmele ile yağlanmazsa, altmış şeytanı da beraber yağlamış olur.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Nafi (r.a.)

1. Bir kimse nefsini hor görürse dinini kıymetlendirmiş, nefsini aziz görürse dinini hor etmiş olur. Din ise aziz olması lazım gelen bir şeydir. Bir kimse nefsini beslerse dinini zayıflatmış olur. Kim de dinini beslerse, dini de nefsi de beslenmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir kimse Allah'a ibadet yolunda nefsini zelil ederse, o kimse masiyetle şeref arayandan daha aziz olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir adam bir günah yapsa, ve bilse ki; "Bir Rabbi var ki dilerse mağfiret eder, dilerse azab eder" onu mağfiret etmesi Allah üzerine hak olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Kim gülerek günah yaparsa ağlıyarak Cehenneme girer.
Ravi: Hz İbni Abbas (r.a.)

5. Bir kimse bir günah işlese ve bu günahın "haddi" dünyada kendisine tatbik edilse, bu onun kefareti olur. (Allah z.c.hz. artık ahirette o günahtan dolayı ona azab etmez)
Ravi: Hz. İbni Huzeyme İbni Sabit (r.a.)

6. Bir kimse dünyada bir günah işlese ve cezasını da görse, Allah (z.c.hz.) adildir. O kuluna ikinci defa tekrar azab etmez. Kim de dünyada bir günah işlerse de, onu Allah örter ve affederse, Allah Kerimdir, affettiği şeye dönmez. (Tekrar hesap sormaz.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Bir kimse bir sene, halis niyetle para almaksızın ezan okumuşsa, kıyamette çağrılır. Cennetin kapısında durdurulur ve kendisine: "Dilediğine şefaat et" denir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir kimse sevab umarak yedi sene ezan okursa, kendisine

"cehennem'den azatlık" yazılır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Bir kimse on iki sene ezan okursa ona Cennet vacib olur. Ezan okuması sebebiyle, her gün kendisine elli hasene ve kameti sebebiyle de otuz hasene yazılır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Bir kimse beş vakit namaz için, imanla sevab umarak Allah rızası için ezan okursa geçmiş günahları mağfiret olur.(Beş vakit imamlı da böyledir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kimse halka, kendisinde bulunan Allah korkusundan fazla bir korku (varmış gibi) gösterirse, o kimse münafıktır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

12. Sizlerden biri, hacamat olmak isterse ayın on yedi, on dokuz ve yirmibirinde olsun. Kanının kendisini öldürmesine meydan vermesin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Hac murad eden kimse acele etsin. Zira bir hastalığa yakalanabilir. Bir sapık onu saptırabilir ve bir hacet onu yolundan alıkoyabilir.
Ravi: Hz. Fazl İbni Abbas (r.a.)

14. Bir adam Aziz ve Celil olan Allah'ın indinde, kendine ne var olduğunu anlamak isterse Aziz ve Celil olan Allah için kendisinde ne var ona baksın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 401

1. Bir kimse Cennet hazinesi isterse "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah"a devam etsin. (Buna gizli tevhid deniyor: "Ne men edici ne de yapıcı bir kuvvet var ancak Allah" manasındadır.)
Ravi: Hz. Fudale İbni Ubeyd (r.a.)

2. Bir adama Allah hayır murad ederse, onu dinde anlayışlı kılar.
Ravi: Hz. İbni Messed (r.a.)

3. Bir kimse geçmiş ve gelecek insanların ilmine malik olmak isterse, Kur'an-ı Kerim'i tahlil etsin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir adam mescide girmek murad ettiğinde, mest veya ayakkabısının altına bakarsa, bir melek: "Sen güzel ettin, Cennet te güzeldir. Selametle gir" der.
Ravi: Hz. Ukabe İbni Amir (r.a.)

5. Kim kıyamet gününde Allah'ın kendisine şerefli bir makam vermesini ve derecesini yükseltmesini isterse; Kendisine zulm edeni affetsin, kendisine vermeyene versin, kendisini yoklamayanı yoklasın ve kendisine cahilce davranana hilm ile muamele etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Bir kimse Medine ahalisine fenalık kast ederse, Allah onu tuzun suda erimesi gibi eritir.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

7. Bir adam ahireti murad eder ve ona sa'y ederse, Allah (z.c.hz.) zenginliğini kalbine kor, geçimini toparlar ve o zengin olarak sabahlar, zengin olarak akşamlar. Kim de dünyayı taleb eder ve onun için koşarsa, Allah onun geçimini dağıtır, fakrini kalbinde kılar ve o fakir olarak sabahlar, fakir olarak akşamlar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir adam duasının kabul olmasını ve sıkıntıdan kurtulmasını

isterse, darlığa uğrayana yardım etsin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Bir kimse bir şey söylemek ister de unutursa, Bana salatü selam getirsin. Muhakkak ki Bana salat onun sözüne haleftir. Ve umulur ki ona kendi sözünü de hatırlatabilir
Ravi: Hz. Osman İbni Ebi Harb (r.a.)

10. Bir kimse Allah yolunda at beslerse ve yemini eliyle temizlerse o yemin her bir tanesi için sevap alır.
Ravi: Hz. Temim Ed Dari (r.a.)

11. Bir kimse Allah yolunda gazaya yardım gönderse, kendisi de evinde otursa, onun için her bir dirheme karşı yedi yüz dirhem vardır. Kim de Allah yolunda canı ile gaza eder ve Onun rızası uğruna infakta bulunursa, onun her bir dirhemine yedi yüz bin dirhem vardır.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

12. Bir adam Sultanı, Allah'ı gücendirecek şekilde hoşnut etse, bu kimse Allah Tebareke ve Tealanın dininden çıkar. (Hatırlayarak ve idrak ederek yaparsa)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

13. Bir kimse ana-babasını hoşnud ederse, Allah'ı hoşnud etmiş ve ana-babasını kızdırırsa, Allah'ı kızdırmış olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Bir kimse nası gücendirmek pahasına, Allah'ı hoşnud ederse, insanların kötülüklerine karşı Allah kafi gelir. Bir kimse de insanları hoşnud etmekle Allah'ı gücendirirse, Allah onu insanlara bırakır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. Bir kimse halkı nazarı itibare almadan Allah'ı hoşnud ederse, Allah ona kafi gelir. Allah'ı gücendirerek mahlukatı hoşnud ederse, Allah o mahlukatı kendisine musallat eder.

Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

16. Bir kimse bid'at sahibini korkutursa, Allah onun kalbine iman ve emniyet doldurur ve onu büyük korkudan emin kılar. Kim bid'at sahibini horlarsa, Allah onun Cennette derecesini yükseltir. Bir kimse de bid'at sahibine mülaki olduğunda ona hoş yüz gösterirse, Peygambere ineni istihfaf etmiş olur. (Türkçesi sahibi bid'ata yüz verilmeyecek)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 402
1. Bir adamın nâhak yere malına kast olunur ve o da malını müdafa ederken öldürülürse şehiddir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir adam ilmini artırırken zühdü artmazsa, onun ancak Allah'dan uzaklığı artar.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Bir kimse din kardeşine sûi zanda bulunursa, Rabbına karşı kötülük yapmış olur. Zira Allah şu mealde buyurur: "Zannın çoğundan sakının."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Bir kimse gömleğini yenilese ve giyerken yakasına gelince: "Hamd olsun O Allaha ki avretimi setr edecek ve hayatımı güzel edecek şeyi bana giydirdi" derse ve eskisini de birisine verirse, o kimse hayatında da mevtinde de Allah'ın zimmetinde, civarında ve himeyesinde olur.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Bir adam, rızkının geri kaldığına kanaat getirirse "Tekbiri" çok yapsın, kaygısı, tasası çok olan da "istiğfarı" çok yapsın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bir adam bir musibet sırasında "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râci'ûn" derse, Allah o musibeti onun hakkında hayırlı, kibar ve yerine de onun razı olacağı hayırlı bir şey doldurur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir kimse bir kavmi idareye kalkar ve fakat onları hayırhahane korumazsa, Cennetin kokusunu duyamaz, ki bu koku yüz senelik yerden duyulur.
Ravi: Hz. Ma'kil İbni Yesar (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) bir kimseyi bir kavmin başına idareci olarak verdirir ve o da o kavmin haini olarak ölürse, Allah onu

Cehenneme sürer.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

9. Bir adama din kardeşi danışır ve o da bilerek kendisine isabetsiz şey izhar ederse, o kardeşi ona hiyanet etmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Sizlerden biri Allah (z.c.hz.)'ne hüsnü zan etmiş olarak ölmek elinde ise, hiç durmasın yapsın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Sizlerden biri Medine'de ölmek elinden gelirse orada ölsün. Zira Ben Medine'de ölene şefaat edeceğim.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Bir adam size Allah'ın adını vererek sığınırsa, siz onu himayenize alın. Allah adını vererek bir şey isterse boş çevirmeyin. Allah adını vererek himayenize alınmak isterse alın. Birisi sizi davet ederse icabet edin. Size bir maruf (iyilik) yaparsa karşılığını verin. Eğer karşılık verecek bir şey bulamazsanız eseri görülünceye kadar ona dua edin. Ki, böylece onu mükafatlandırmış olursunuz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Bir kimse afif kalmak isterse Allah onu afif eder. Kim istiğna ederse Allah onu gani kılar. Bir kimse ikiyüz dirhemi varken halktan bir şey isterse "ısrarla istiyenler" zümresine girer.
Ravi: Müzeyneden bir adamdan.

14. Bir adam müslümanlardan bir memur çalıştırsa ve bilse ki, bundan daha dürüstü ve Allah'ın kitabı ve Peygamberinin sünneti hususunda daha malûmatlası var, bu kimse Allah'a da, Peygamberine ve bütün müslümanlara da ihanet etmiş demektir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Bir adam her namazdan sonra yetmiş kere istiğfar ederse,

kazandığı günahları affolur ve hurilerden eşlerini ve köşklerden meskenlerini görmeden dünyadan gitmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 403

1. Kim her namazdan sonra istiğfar edip te üç kerre: "Estağfirullah el-azîm ellezî lâ ilâhe illâ hû, el hayyul kuyyûm ve etûbü ileyh" derse günahları affolur; cepheden kaçmış ta olsa.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

2. Bir kimse yetmiş kere istiğfar ederse, yedi yüz günahı affolur. Hayret ki, bir gün ve gecede yedi yüzden fazla günah işlemiş olsun. O kimse hüsrana uğramış ve iflas etmiştir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir kimse günde yirmi beş veya yirmi yedi kere, erkek ve kadın müminlere dua ederse, o kimse kendisi için dünyaya rızık ihsan edilen ve duası kabul olanlardan olur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

4. Bir kimse erkek ve kadın mü'minlere duada bulunursa, geçmiş gelecek mü'min adedince sevab alır.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samit (r.a.)

5. Bir kimse çarşılarda istiğfar ederse, iyi konuşan veya konuşamayandan girip çıkanların adedince Allah ona mağfiret eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Kim (Allah'dan başkasından) müstağni olmak isterse Allah onu gani kılar (insanlardan müstağni kılar). Kim afif kalmak isterse, Allah onu iffetli kılar (onu yokluktan korur). Kim Allah'la yetinmek isterse Allah ona yeter. Kendisinin elli dirhem bir şeyi (olupta isterse), "Israrla isteyenlerden" olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Kim gününün evvelini hayırla açıp onu hayırla tamamlarsa, Allah meleklerine: "Bu ikisi arasındaki günahları bu kulumun aleyhine yazmayın" buyurur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Busr (r.a.)

8. Bir adam ulemaya istikbal (hürmet) ederse, Beni istikbal etmiş olur. Bir kimse ulemayı ziyaret ederse, Beni ziyaret etmiş olur. Bir kimse ulema meclisinde bulunursa, Benim meclisimde de bulunmuş olur. Benim meclisimde bulunan ise, sanki Rabbının meclisinde bulunmuş olur.
Ravi: Hz. Behz İbni Hakim (r.a.)

9. Bir kimse temiz olarak, Allah'ın kitabından bir harf dinlerse kendisine on sevap yazılır, on günahı silinir on derece terfi eder. Bir kimse namazda oturarak Allah'ın kitabından bir harf okursa ona elli hasene yazılır, ondan elli seyyie silinir ve o elli derece yükseltilir. Bir kimse namazda ayakta olarak Allah'ın kitabından bir harf okursa ona yüz hasene yazılır, ondan yüz seyyie silinir ve o yüz derece yükseltilir. Bir kimse de onu okur da hatm ederse ona, Allah yanında makbul olan bir dua verilir ki, ister dünyalık, isterse ahiretlik olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Bir kimse dünyadan kaçırdığı bir şeye esef ederse, Cehenneme bin yıllık yol yaklaşır. Ahiretten fevt ettiği bir şeye esef ederse, Cennete bin yıllık yol yaklaşır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

11. Bir kimse bir adamın elinde müslüman olursa o adamın "velayet" hakkı vardır. (O adam ölse, varisi de olmasa bu adam ona varis olur)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Bir kimse bir şeyde "Selem" yaparsa bu selemi muayyen kile, ölçü ve müddetle sened üzerine yazsın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Bir kimse bir adamın eliyle müslüman olursa, Cennet o aracıya vacib olur.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

14. Bir kimse bir müslümana bir kelime ile nâhak yere ve söz

dokunduracak bir tarzda telmih yapsa, Allah kıyamette Cehennemde onun yüzünü kara eder.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

1. Cennete müştak olan kimse hayrata koşar, Cehennemden korkan kimse şehvetten kaçar, ölüm gözünün önünde olan da rağbetlerden kendini kasar. Dünyada rağbeti olmayana musibet hafif gelir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Bir kimsenin satın aldığı on dirhemlik elbisede bir dirhemi haram olsa, o elbise onun üzerinde bulundukça Allah onun namazını kabul etmez. (Yani hayrını görmez)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Sizlerden biri bir hizmetçi satın aldığında elinin onun nasiyesine koysun ve: "Ya Rabbi Senden bunun ve tabiatının hayrını dilerim. Şerrinden ve tabiatının şerrinden de sana sığınırım" desin. Bir hayvan satın aldığında da elini gene alnına koysun ve sonra şöyle desin: "Ya Rabbi Senden bunun ve tabiatının hayrını dilerim ve şerrinden ve tabiatının şerrinden de Sana sığınırım" desin. Kim de bir deve satın alırsa elini hörgücünün tepesine koysun ve sonra şöyle desin: "Ya Rabbi Senden bunun ve tabiatının hayrını dilerim. Şerrinden ve tabiatının şerrinden de Sana sığınırım."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir adam günah yolu ile bir mala sahib olsa ve bununla akrabasına sılai rahim yapsa, tasaddukta bulunsa veya ondan Allah yolunda (gazaya) sarfetse, bunların hepsi toplanır ve kendisi ile birlikte cehenneme atılır.
Ravi: Hz. Kasım İbni Muhaymire (r.a.)

5. Kime hem, gam, hastalık ve şiddet isabet eder de: "Allâhu Rabbî lâ şerîke leh" derse, bu musibetlerden kurtulur.
Ravi: Hz. Esma binti Umeyş (r.anha)

6. Bir kimse bir ihtiyaca düşse de bunu insanlara duyursa, ihtiyacının arkası kesilmez. Allah'a arz ederse onu bu ihtiyaçtan kurtarır, ya acil ölümle veya acil zenginlikle. (Her ne suretle

olursa öyle)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Bir kimse dünyaya mahzun olarak sabahlarsa, Rabbine küskün olarak sabahlamış olur. Kim kendisine isabet eden musibetten dolayı sızlanır, şikayet ederek sabahlarsa Allah'dan şikayet etmiş olur. Kim bir zenginin yanında küçülürse dininin üçte ikisi gider. Bir kimse de Kur'an öğrendiği halde Cehenneme girmişse, ayetleri oyuncak etmiş te öyle girmiştir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

8. Bir adam masivâ derdi ile sabahlarsa onun Allah ile alakası yoktur. Bir kimse de müslümanların derdi ile alakalı olmazsa müslümanlardan değildir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bir kimse oruçlu olarak sabahlasa hasta yoklasa, cenazede bulunsa ve bunları bir günde cem etmişse, Cennete girer.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Kim Cuma günü oruçlu sabahlar, cenazeyi teşci eder, hasta ziyaret eder ve miskin doyurursa ona kırk sene günah dokunmaz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Bir kimsenin malına veya bedenine bir musibet isabet etse ve onu gizlese, insanlara şikayet etmese, onu mağfiret etmek Allah'a hak olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 405
1. Bir kimsenin bedenine, kendisinin yarım diyeti kadar vücudundan bir zarar olsa da, onu yapanı affetse kendisinin yarı günahı affolur. Üçte bir ve dörtte biride o nisbette.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

2. Bir kimse müslümanlardan dört kişiyi misafir etse ve onlara yemelerinde, içmelerinde kendi ehline yaptığı ikramı yapsa, bir köle azad etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Kim sabahleyin Allah'a taat niyeti ve azimle güne başlarsa, Allah ona o günü sevabını yazar, günah da işlese.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

4. Kim Allah'a itaat ederse, Allah'ı zikretmiş olur. Namazı, orucu, Kur'an okuması az da olsa. Kim de Allah'a isyan etmişse Onu zikretmemiştir; Namazı orucu ve Kur'an okuması çok da olsa.
Ravi: Hz. İbni Ebu Ömer (r.a.)

5. Bana itaat eden Allah'a itaat etmiş, Bana isyan eden de Allah'a isyan etmiş olur. Emire itaat eden Bana itaat etmiş, emire isyan eden de Bana isyan etmiş demektir. Emir bir siperdir. Onunla arkasında savaşılır ve korunulur. Emir takva ile emreder ve adil olursa me'cur olur. Takva ile emretmezse günahı kendinedir. (Emir facir diye harpten geri durulmaz)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Üç gün arka arkaya oruca muktedir olan kimseye Ramazan orucu vacib (farz) olur.
Ravi: Hz. Ebû Lebibe (r.a.)

7. Bir kimse bir müslümana aygırını verse, o da bir yavru edinse, yükü ile beraber Allah yolunda yetmiş at tasadduk etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Ebû Kebşe (r.a.)

8. Bir kimse din kardeşine doyasıya ekmek yedirse ve kanasıya su içirse, Allah onu Cehennemden yedi hendek uzaklaştırır ki, her bir hendek yedi yüz yıllık yoldur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

9. Bir kimse bir mü'mini açlığından doyana kadar yedirse, Allah onu Cennete, kapılarından öyle bir kapıdan alır ki, oradan onun gibi olmıyan kimseyi içeri almaz.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

10. Allah bir adama yemek nasib ederse şöyle desin: "Allahümme bârik lenâ fîhi ve at'imnâ hayran minhü." (Yarabbi bu yemeği hakkımızda mübarek et ve daha hayırlısını da ver.) Kime de Allah süt içmek kısmet ederse şöyle söylesin: "Allahümme bârik lenâ fîhi ve zidnâ minhü." (Yarabbi mübarek et ve ziyade et.) Zira sütten başka yemek ve içmek ihtiyacını karşılayan şey yoktur.(Zemzem müstesna)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Bir kimse kardeşinin yazısına izinsiz bakarsa, sanki ateşe bakmış olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Bir kimse birinin evine izinsiz bakarsa, gözünü çıkarmak helal olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 406
1. Bir kimse bir gazinin başını gölgelendirirse, onu da Allah (z.c.hz.) kıyamet günü gölgelendirir. Kim tek başına Allah yolunda bir gaziyi techiz etse, gazinin sevabı ona da aynen verilir ölene veya dönene kadar. Bir kimse, içinde Allah'ın ismi anılacak bir mescid bina ederse, Allah ona Cennette bir köşk verir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Bir kimse Allah yolunda cihad edene veya sıkıntıdaki borçlu bir kimseye veya kölenin azatlığına yardım ederse, Allah onu, kendi gölgesinden başka gölge olmayan günde, gölgelendirir.
Ravi: Hz. Sehl İbni Cübeyr (r.a.)

3. Bir kimse bir müslümanın kanının akmasına bir kelimenin ucuyla bile yardım etse, kıyamette alnına, "Allah'ın rahmetinden payı yoktur" diye yazılır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Bir kimse bi-gayri hak bir husumete veya bir zulme yardım etse, bundan vaz geçinceye kadar Allah'ın gadabındadır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir kimse batılla hakkı yenmek istiyen bir zalime yardım ederse, o kimse Allah'ın ve Resulünün zimmetinden düşer.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Bir kimse bir müslümana bir sözle yardım etse, veya onun için bir adım yürüse, Allah onu kıyamette Peygamberler ve Resullerle emin olarak haşr eder ve buna karşılık kendisine, Allah yolunda öldürülmüş yetmiş şehid sevabı verilir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Bir kimse, bir ihtiyacı üzerine bir mü'mine yardım etse, Allah ona yetmiş üç rahmet verir. Bunun biri dünyasının ıslahına kafi gelir. Geri kalan yetmiş ikisi ona Cennetteki dereceleri için saklanır.

Ravi: Hz. İbni Said (r.a.)

8. Bir kimse müslüman bir köleyi azad etse, Allah kölenin her bir azasına mukabil onun bir azasını Cehennemden azad eder. Hatta ferci fercine karşılık azad olununcaya kadar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir adam bir köledeki hissesini azad etse, ve malı da diğer hisseleri ödeyecek kadar varsa o köleye adil bir değer biçilir ve diğer ortaklara hisseleri verilerek köle tamamiyle azad olunur. Yoksa azad olunan kadar azad olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Bir kimse dalalet bayrağı kaldırsa veya ilmi gizlese (Bir hakkı ketmetse) veya zalime bilerek yardım etse, bu kimse islamdan beridir.
Ravi: Hz. Amr İbni Abese (r.a.)

11. Bir kimse bi'dat sahibinden buğz ederek yüz çevirirse, Allah onun kalbini korkudan emin kılar ve imanla doldurur. Kim bid'at sahibine sert muamele ederse, Allah Teala onu en büyük korku gününde emin kılar. Kim bid'at sahibini hakir ve zelil görürse, Allah onu Cennette yüz derece yükseltir. Kim de bid'at sahibine selam verir veya ona beşaretle mülaki olursa ve onu sevindirici şeyle karşılarsa, Muhammed (s.a.s.)'e indirileni istihfaf etmiş olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 407
1. Kim Ramazanda on gün itikaf yaparsa, iki hac ve iki umre yapmış gibi olur.
Ravi: Hz. Ali İbni Hüseyin (r.a.)

2. Bir kimse nâçar kalmış birine yardım ederse, kendisine yetmiş üç mağfiret yazılır. Birisi dünya işlerinin hepsini ıslah eder, yetmiş ikisi ise kıyamet günü Allah yanında ona derece olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir kimsenin ayakları Allah yolunda tozlanırsa, Allah ona Cehennemi haram kılar.
Ravi: Hz. Ebû Abs (r.a.)

4. Bir kimse din kardeşini gıybet eder ve sonra ona mağfiret dilerse bu ona kefaret olur.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

5. Bir kimse fakirlere ve ehli hacete kapısını kaparsa, Allah da onun fakirlik ve ihtiyacına gök kapısını kapar.
Ravi: Hz. Ebû Meryem (r.a.)

6. Bir kimse Cuma günü gusl ederse, Allah onu günahlarından çıkarır ve ona denir ki: "Ameline yeniden başla."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Bir kimsenin yanında din kardeşi gıybet edilir de, yardıma muktedirken ona yardım etmezse, Allah o kimseyi dünya ve ahirette hor eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir kimse hacet ehlinin, fakirin ve miskinlerin üzerine kapısını kaparsa, Allah onun fakirliği, haceti, yoksulluğu ve meskeneti durumundaki şikayeti sırasında kendisine gök kapılarını kapatır.
Ravi: Hz. Amr İbni Mürre (r.a.)

9. Kime ki ilimsiz bir fetva verilirse, onun günahı ona fetva verenedir. Kim bir kardeşine bilerek yanlış akıl vermişse ona hıyanet etmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kim halka ilmi olmaksızın fetva verirse, yerin göğün melekleri ona lanet eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Bir kimse iflas etse veya ölse, bir adam da malını onun yanında bulursa, o malını almaya (Başka alacaklılardan) daha haklı olur. (Parası ödenmemiş malı)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Bir kimse, pişman olan kimsenin alış verişini fesh ederse, Allah kıyamet gününde o kimsenin suçunu bağışlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Bir kimse müslüman olup ta müşriklerin yanında kalırsa ondan zimmet sakıt alır. (Kanı, malı taarruza uğrarsa müslüman devletten yardım isteyemez)
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

14. Yıldızlardan bir bilgi iktibas eden kimse, sihirden bir şube iktibas etmiş demektir. Artırırsa artar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 408

1. Kim müslüman kişinin hakkını yalan yemin ile alırsa, Allah ona Cehennemi vacib, Cenneti ise haram kılar. Bir adam dedi ki: "Ya Resulallah bu az bir şey olsa da mı?" Buyurdu ki: "Misvak ağacından bir dal parçası olsa da."
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. Kim av, çoban ve arazi köpeğinden başka bir köpek edinirse, kendisinin sevabından her gün iki kırat eksilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kim bir mü'mini ferahlatırsa, Allah da kıyamet gününde onu ferahlatır.
Ravi: Hz. Ubeydullah İbni Zahir (r.a.)

4. Kim aşûre günü ismitle sürmelenirse, ebeden göz ağrısı çekmez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Kim dağlanırsa veya falcılık yaparsa, tevekkülden beridir.
Ravi: Hz. Muğire İbni Şu'be (r.a.)

6. Bir kimse çok istiğfar ederse, Aziz ve Celil olan Allah onu her hemden kurtarır ve her sıkıntıdan halas eder ve onu hiç ummadığı yerden rızıklandırır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir kimse Allahı çok zikrederse münafıklıktan kurtulur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir kimse müslümanlıkta ihtiyarlayana ikram ederse, Nuh (a.s.)'a ikram etmiş gibidir. Kavmi içinde Nuh (a.s.)'a ikram eden de Allah'a ikram etmiş olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Din kardeşine ikram eden ancak Allah'a ikram eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Bir kimseye bir din kardeşi ikram ederse ikramını kabul etsin. Zira o Allah'ın ikramıdır. Allah'ın ikramını da red etmeyin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Kim bir dirhem riba yerse, otuz üç defa zina etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Kim şu soğan, sarmısak, pırasa, turp gibi sebzelerden yerse camimize yaklaşmasın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

13. Bir kimse sizin şu yeşilliklerinizden yerse, mescide yaklaşmasın. Zira melekler de insanları rahatsız eden şeyden rahatsız olurlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Kim şu habis bitkiden (soğan,sarmısak) yerse, kokusu gidinceye kadar camiye yaklaşmasın.
Ravi: Hz. Muğire (r.a.)

15. Bir kimse sofra altına düşeni yerse, fakirlikten emin olur.
Ravi: Hz. Hudebe İbni Halid (r.a.)

16. Sofradan düşeni yiyen zenginlikte devam eder ve çocukları ve torunları ahmaklıktan kurtulur.
Ravi: Hz. Haccac İbni Allat (r.a.)

Sayfa: 409
1. Bir kimse sofradan düşeni yerse kendisinden fakirlik, çocuklarından da ahmaklık gider.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Bir kimse sofradan düşeni yerse sevimli çocukla merzuk olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Bir insan yer doyar, içer kanar ve şunu söylerse: "Elhamdülillahillezî et'amenî ve eşbe'anî ve sekânî ve ervânî" anasından doğduğu gün gibi günahlarından çıkar.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

4. Bir kimse haramdan bir lokma yerse, kırk gün namazı kabul olunmaz ve kırk sabah duası kabul olmaz. Haramın bitirdiği et Cehenneme daha layıktır ve haramın bir lokması da et bitirir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

5. Bir kimse Medine'nin şarkı ile garbı arasındaki mahsulden, sabah aç karnına yedi hurma yerse, ona akşama kadar sihir ve zehir tesir etmez. Akşam yerse sabaha kadar zehir zarar vermez.
Ravi: Hz. Amir İbni Saad (r.a.)

6. Bir kimse yemek yediği kabı yalarsa (sünnetlerse) kab ona istiğfar eder.
Ravi: Hz. Nubeyşe El Hüzeli (r.a.)

7. Bir kimse çalınan şeyi bile bile yerse, günahta hırsıza ortak olur.
Ravi: Hz. Meymune binti saad r,a

8. Sizden biri aşûre gününde oruç yedi ise farkına varınca günün kalanını yemesin. Yemeyenler de oruç tutsun.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Sayfi (r.a.)

9. Bir kimseye Allah (z.c.hz.) bir nimet verirse "Elhamdülillah"ı

çoğaltsın. Kimin kaygısı artarsa "Estağfirullah" desin. Rızkı geciken de "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah" sözünü çoğaltsın. Bir kimse misafirken izinsiz oruç tutmasın ve bir kimse misafirken gösterilen yere otursun. Zira ev sahibi evlerin âdetini daha iyi bilir. Allah'ın gadab ettiği bir günah, sahibine kin, hased ve ibadette tenbellik ve rızık hususunda da darlık sebebi olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bir kimse halk kızdığı halde Allah rızasını isterse Allah ondan razı olur. Sonra halkı da ondan razı eder. Kim de Allah'ı gadab ettirerek insanların rızasını isterse, Allah ona gadab eder ve halkı da ona hasım kılar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Bir kimse halk kızdığı halde Allah'ın rızasını isterse, Allah halktan gelen şer ve fitneye karşı onu korur ve ona yeter. Kim de Allahı gazablandırarak insanların rızasını isterse, onu halka bırakır ve bir şeyine karşımaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Bir kimse halk sena etsin diye, Allah'a isyan teşkil eden işler yaparsa, insanlardan evvelce kendisini öven, sonra da zem eden bir kimse olur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Haya örtüsünü atanı gıybet etmekten mes'uliyet yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 410

1. Bir kimse bir mü'mini taltif eder ve dünya ve ahiret ihtiyaçlarından küçük olsun, büyük olsun onun bir hacetini görürse, Allah kıyamette ona bir hâdim vermeyi der'uhte etmiştir. (Ebediyyen ona hizmet edecek.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Kim vaktini camide geçirmeyi adet ederse, Allah (z.c.hz.) de ona ülfet eder.(Onu himayesine alır)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Bir kimse marufla emreder, münkerden nehyederse o Allah'ın yeryüzünde halifesidir, kitabının halifesidir ve Resulünün halifesidir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

4. Bir kimse dünyada evladını rezil etmek için: "Bu benim evladım değildir." derse, Allah onu kıyamet gününde şahidler huzurunda rezil eder. Bu kısasa kısastır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir kimse halka karşı nefsini önde tutmazsa Cennet-i âliyi kazanır. Bir kimse de fakirliği zenginlikten çok severse, Haremeynin abidleri, ona verilene ulaşmaya çalışırlar da onun kadar kazançlı olamazlar.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Bir kimse bir fakire mühlet verse veya borcunu bağışlasa, kendisinden başka gölge bulunmayan günde Allah onu kendi gölgesinde gölgelendirir.
Ravi: Hz. Ebû Yesr (r.a.)

7. Bir kimse bir fakire günü gelince yine mühlet verirse, her günü ona bir sadaka olur.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

8. Bir kimseye Allah rızık verirse "Elhamdülillah"ı çok etsin.

Kimin rızkı geri kalırsa, istiğfar etsin. Bir iş de kendisine hüzün verirse "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah" desin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Bir kimseye Allah nimet verir ve o kimse onun devamını isterse çok "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah" desin. Sonra "Bostanına girdiğin zaman: Maşaallah lâ kuvvete illâ billah demeli değil miydin?" mealindeki ayeti okudu.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

10. Bir kimse başka taraftan kesilip Allah'a teveccüh ederse, Allah (z.c.hz.) onu her hususta korur ve onu ummadığı yerden rızıklandırır. Kim de dünyaya teveccüh ederse, Allah onu dünyaya bırakır.(Değirmen başında döner)
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

11. Bir kimse yeryüzünde Allah'ın sultanını küçük görürse, Allah da onu küçük görür. Kim de yeryüzünde Allah'ın Sultanına ikram ederse Allah (z.c.hz.) de ona ikram eder.
Ravi: Hz. Ebû Bekr (r.a.)

12. Bir kimseye yanında bir cemaat varken bir hediye verilirse o cemaatte ona ortaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Bir kimse gece temiz abdestle yatarsa onun yanında bir melek bulunur ve o melek gecede bir saat bile durmaksızın: "Allahım Senin şu filan kulunu affet, zira o abdestli yattı" der.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Bir kimse bir gece hafif yer ve içer ve gece ibadet edip uyursa sabaha kadar huri izdihamının içinde kalır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 411
1. Bir kimse abdestli yatar ve o gece ölürse şehid olarak ölür.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Bir kimse Rey'de (Horasan'da) bir gün oruçla ve namazla gecelerse diğer yerlerde oruçlu ve namazlı olarak bin gece geçirmiş olur. Horasan'ın hayırlı yeri Nişabur ve Hirev (Herad)dır, sonra Belh'dir. Sonra Rey ve Kazvine düşmanın galib gelmesinden korkarım.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Bir kimse kusurlu bir şeyi açıklamadan satarsa devamlı olarak Allah'ın gadabında ve melaikenin lanetinde olur.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

4. Dinini değiştireni öldürün. (İslamiyetten döneni)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Bir kimsenin eli ihsanlı, dili dürüst, kalbi temiz olur ve boğazına ve fercine de sahip olursa o kimse "ilimde râsih" olanlardandır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

6. Bir kimse rızasını bol yayar, gadabını kısar, marufu bezleder, emaneti eda eder ve akrabalarını yoklarsa, işte o kimse Allah'ın en büyük nurunun içinde olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Bir kimsenin çocuğu evlendirilecek çağa gelince, kuvveti varsa evlendirsin. Evlendirmez ve çocuk ta fena bir şey yaparsa mesuliyeti babaya aittir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Bu ümmetten bir kişi seksen yaşına gelirse, Allah Teala onun bedenini Cehenneme haram eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bu ümmetten seksen yaşına gelen kimse mizana konmaz. Muhasebe de edilmez ve kendisine: "Hadi gir Cennete" denir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Bir kimse bir düşman karşısına bir okla varırsa, Allah onu öyle bir derece yükseltir ki, iki derece arası yüz senedir. Allah yolunda bir ok atarsa bir köle azad etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Kaab İbni Mürre (r.a.)

11. Bir kimse Allah rızası için bir mescid yaparsa, karşılığı ona kıyamette yapılır.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

12. Bir kimse kendisine yetecek yüksekliğin üstünde bina yaparsa, kıyamet gününde o binayı boynunda taşımakla mükellef tutulur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

13. Bir kimse bir mü'min erkek veya mü'min kadına bühtan eder (yoktan bir şey isnad eder) veya hakkında onda olmayan bir şeyi konuşursa, Allah Teala onu kıyamette ateşten bir tepe üzerine çıkartır ve o günahın cezasını orada çekinceye kadar kalır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

14. Bir kimse teenni ile hareket ederse isabet eder veya ona yaklaşır. Kim de acele ederse hata eder veya ona yaklaşır.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

15. Bir kimse bir cenazeyi namazı kılınıncaya kadar takip ederse bir "kırat" mükafat kazanır. Gömülünceye kadar takip ederse iki "kırat" mükafat verilir. Kırat Uhud misalidir.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

16. Kim altınla süslenir veya evladından birini süslerse, çekirge gözü kadar ufak bir süs olsa bile, kıyamet gününde onunla dağlanır.

Ravi: Hz. Esma Binti Yezid (r.a.)

1. Kim sarı yakuttan yüzük kullanırsa taundan men olunur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Kim cenabetten gusl ederken bedeninde bir kıl yeri bile kuru bırakırsa, bu sebeble ateşten şöyle şöyle muameleye maruz kalır. (azabı çoğalır)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Kim özürsüz olarak Cuma'yı terkederse, bir dinar tasadduk etsin. Bulamazsa yarım dinar versin.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

4. Kim hücumlarından korkarak yılanları bırakırsa Bizden değildir. Biz onlarla muharebe edeliden beri sulh yapmadık.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Kim Allah için tevazu ederek, gücü yettiği halde güzel elbiseler giymezse, Allah onu kıyamet gününde insanların arasından çağırır ve Cennet elbiselerinden dilediğini giymekte onu muhayyer kılar.
Ravi: Hz. Sehl İbni Muaz (r.a.)

6. Kim esasen batıl olan yalanı terk ederse, Allah ona Cennetin kenarında bir köşk bina eder. Kim haklı olduğu halde cidali terk ederse, ona Cennetin ortasında bina verir. Kim de ahlakını (riyazetle) güzelleştirirse ona Cennetin âlâsında bina yapar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kim sarhoşluk sebebiyle namazı terkederse dünya ve üzerindekiler kendisininken sonra kaybetmiş gibi olur. Kim sarhoşluk sebebiyle dört defa namazı terk ederse, ona "Habel" çamurundan içirmesi Allah üzerine hak olur. Denildi ki: "Habel çamuru nedir?" Buyurdu ki: "Ehli Cehennemin pis akıntılarıdır."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Kim ölümünden sonra geriye kırk hadis bırakırsa, o kimse

Cennette Benim refikimdir.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

9. Kim bir masiyeti Allah korkusundan terk ederse, Allah onu razı eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Kim kendinden sonra bir hazine bırakırsa, bu ona çok zehirli vahşi öyle bir yılan halinde temsil olunur ki, sahibine ağzını açarak şöyle der: "Yazık sana, şu halin nedir? Ben senin kendinden sonraya bıraktığın hazinenim." Ve onu takipte devam eder ve elini yakalayıp ısırır, sonra bedenini ısırıp yutar.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

11. Kim özürsüz olarak üç Cuma'yı terk ederse münafıklardan yazılır.(Kasıt ameli nifaktır)
Ravi: Hz. Usame (r.a.)

12. Kim zaruret olmaksızın arka arkaya üç Cuma'yı terk ederse, Allah onun kalbini mühürler.
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

1. Kim nüfuz sahibi bir kimseye dünyalık umarak tevazu gösterirse Allah ondan dünyada ve ahirette yüzünü çevirir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kim nefsinde büyüklük taslayarak yürümesinde kasılırsa Allah'a, kendisine gazablı olduğu halde mülaki olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Kim (Allah'dan başka) bir şeye tutunursa, kendisi ona bırakılır. (Tedavi hususunda)
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ukeym (r.a.)

4. Kim kendine fayda veren sadece iki hadis bile öğrenir, onları başkasına da öğretir ve onlardan faydalanırsa, bu kendisi için altmış yıllık ibadetten hayırlı olur.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

5. Kim, insanların kalbini kendine esir etmek için, çeşitli konuşma tarzlarını öğrenirse, kıyamet gününde Allah onun ne tevbesini, ne de ibadetini kabul eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Kim, Allah'tan başkası için, Allah'tan başkasını kast ederek bir ilim öğrenirse Cehennemdeki yerine hazırlansın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Kim, alimlere karşı övünmek yahud sefihlerle mücadele etmek veya insanların teveccühünü üzerine çekmek için ilim öğrenirse, Allah onu Cehenneme dahil eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kim amel etsin veya etmesin bir ilim nev'i öğrenirse, bu bin rek'at namazdan efdal olur. Eğer bununla amel eder veya başkasına öğretirse hem bunun sevabını alır, hem de kıyamet gününe kadar onunla amel edenlerin sevabını alır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Kim gençliğinde Kur'an öğrenirse Kur'an onun etine ve kanına karışır. Kim de yaşlılığında tekrar ede ede zorluk çekerek onu öğrenirse o kimseye iki defa ecir vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kim ümmetime, helalini ve haramını bilsin diye, Allah'ın rızasını umarak, kırk hadis öğretirse, Allah kıyamet gününde onu alim olarak haşreder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Kim, insanlarla fasih konuşmuş olmak için güzel söz öğrenirse, Cennetin kokusunu koklayamaz. Halbuki onun kokusu beş yüz yıllık yoldan duyulur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Kim ilimden bir harf öğrenirse Allah onu elbette affeder. Kim Allah yolunda bir dost edinirse, Allah onu affeder. Kim abdestli uyursa Allah onu affeder. Kim kardeşinin yüzüne şefkatle bakarsa, Allah onu affeder. Kim "Bismillah" diyerek bir işe başlarsa, Allah onu da affeder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. Kim kasden Bana yalan isnad eder, veya söylediğim şeyi red ederse, Cehennemdeki yerine hazırlansın.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

14. Kim abdest alınan ve içilen bir su kenarına def'i hacet yaparsa, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerinedir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Kim Allah'ın dininde ilim sahibi olursa, Allah onun "hem" minin define ve ummadığı yerden rızıklanmasına kafi gelir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Kim dünyada "kader" mevzuunda konuşursa, kıyamet gününde ondan suale çekilir. Eğer hata etmişse helak olur. Kim de konuşmazsa kıyamet gününde ondan suale çekilmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kim farsçayı konuşursa cinneti artar (aklı azalır) ve mürüvveti (insanlığı)azalır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Kim kahinlik yapar (cahiliyye işlerinde), tekellüfe düşer, bir kuş ile teşe'üm eder de (uğursuzluk sayarak) sefere çıkmazsa, kıyamet gününde Cennetin derecelerine bakamaz.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Kim Allah için tevazu ederse, Allah onu yükseltir. Ve o kendi nefsinde küçük, insanların gözünde ise büyüktür. Kim de büyüklük taslarsa, Allah onu alçaltır da, insanların gözünde küçük kendi nefsinde büyük olur. Öyle ki, o insanlara köpekten veya domuzdan daha önemsiz gelir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

6. Kim abdest alır da abdestini tam yapar, sonra da abdestini bitirdiği sırada, "Sübhâneke Allahümme ve bihamdike, eşhedü en lâ ilâhe illâ ente, estağfirüke ve etûbü ileyk." derse, o abdesti bir mühürle mühürlenir. Arşın altına konulur ve kıyamet gününe kadar da açılmaz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Kim abdest alır da, abdesti güzel yapar ve sonra gözünü semaya kaldırıp ta: "Eşhedü enlâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerike leh ve eşhedü enne Muhammedün abdühû ve Resûluh" derse, ona Cennetin sekiz kapısı açılır. Hangisinden isterse

ondan girer.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

8. Kim abdest alır da temiz bir havlu ile kurulanırsa bunda beis yoktur. Kim bunu yapmazsa bu efdaldır. Zira abdest (suyu) diğer amellerle beraber tartıya girer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Kim şu Benim abdestim gibi abdest alır da sonra vesvesesiz iki rek'at namaz kılarsa, geçmiş günahları af olur.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

10. Kim namaz için abdest alır, abdesti de güzel yapar, sonra farz namaza yürür ve cemaatle onu kılarsa, Allah onun günahlarını affeder.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

11. Kim abdest alır ve onu güzel alırsa, hataları, tırnaklarının altına varıncaya kadar, bedeninden dökülür çıkar.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

12. Kim abdest alırsa sümkürsün. Kim taşla taharetlenirse bunu tek sayıda taşla yapsın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Kim abdest alır da, abdesti güzel yapar ve müslüman kardeşini sevap umarak ziyaret ederse, Cehennemden yetmiş yıllık bir mesafe uzaklaştırılır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 415
1. Gusulden sonra abdest alan kimse bizden değildir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Kim abdest alır da, abdestini güzel yapar, sonra yanılmadan ve abes şeyle meşgul olmadan namaz kılarsa, bu bundan önceki seyyiesine keffaret olur.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

3. Kim Allah'a tevekkül ederse, Allah onun sıkıntılarına kafi gelir ve onu ummadığı yerden rızıklandırır. Kim de dünyaya kapılanırsa, onu dünya ile baş başa bırakır.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

4. Kim, ileri gelenlerin izni olmaksızın bir kavmin başına geçerse, Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olur. Kıyamet gününde de onun ne farzı, ne de nafilesi kabul olunur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Kim, bir kavmin mevlasını (reisini) izinleri olmadan veli edinirse, veya bir caniyi himaye ederse, Allah'ın gadabı onun üzerine olur. Allah onun ne farzını ne de nafilesini kabul eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Kim, kıyamet gününe şu beş şeyle gelirse onun yüzü Cennetten men olunmaz: Allah için, dini için, kitabı için, Resulü için ve bütün müslüman cemaati için (nasihatte) hayırlahlıkta bulunursa.
Ravi: Hz. Temim (r.a.)

7. Kim, kıyamet gününe şu üç şeyden beri olarak gelirse, Cennete dahil olur. Kibir, ganimete hiyanet ve borç.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

8. Kim, başka bir haceti olmadan sadece ziyaret için Beni ziyarete gelirse, kıyamet günü onun için şefaat etmem Bana hak

olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. İslamı ihya edecek bir ilim taleb ederken kendisine ölüm gelen kimse ile Peygamberler arasında Cennette tek bir derece farkı vardır.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

10. İslamı ihya edecek bir ilim taleb ederken kendisine ecel gelen kimseye, Peygamberler ancak bir derece üstün olurlar.
Ravi: Hz. Said (r.a.)

11. Kim, bilmediği bir davada mücadele ederse (direnirse) bunu bırakıncaya kadar Allah'ın gadabında kalır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Kim, müşrikle mücamaat eder ve onunla beraber sakin olursa o da onun gibidir.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

13. Kim acıkır veya muhtaç olur da bunu insanlardan gizler ve onu Aziz ve Celil olan Allah'a arz ederse, Allah kendisine helalinden bir senenin rızkını açar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Kim Allah yolunda mücadele ederse onun kefili Allah olur. Kim bir hastayı ziyaret ederse onun kefili Allah olur. Kim sabah veya akşam mescide giderse onun kefili Allah olur. Kim bir kimseyi gıybet etmeden misafirlikte oturursa onun kefili Allah olur. Kim de emirin yanına vekar ve saygı ile girerse onun kefili de Allah olur.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

15. Kim böbürlenerek elbisesini yerde sürürse, kıyamet günü Allah onun yüzüne Rahmetle bakmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 416
1. Bir kimse birisi tarafından yaralansa ve o kimse de onun diyetini tasadduk etse, bu onun o miktar kadar günahına kefaret olur.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samid (r.a.)

2. Bir kimse bütün kaygılarını bir kaygı yaparsa-ahiret kaygısı-Allah onun diğer kaygılarına kafi gelir. Eğer dünya ahvaline ait kaygılarını yayarsa, Allah ona-hangi vadide helak olursa olsun-sahip çıkmaz.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

3. Bir kimse dünya ve ahiret işinden kendisine kaygı veren şeyde kaygılarını bir kaygı ederse, Allah ona kafi gelir. Kim de kaygılarını çoğaltırsa dünyanın hangi vadisinde helak olursa olsun, Allah ona sahip çıkmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Bir kimse, Allah rızası için iyi niyetle ve müslümanları korumak için deniz seferine çıkarsa, her denize baktığında Allah onun için bir hasene yazar.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Bir kimse namaz kıldığı yerde duha (işrak) kılasıya kadar otursa, deniz köpüğü kadar da günahı olsa, mağfiret olur.
Ravi: Hz. Muaz İbni Cebel (r.a.)

6. Bir kimsenin meclisine bir cemaat gelirse, o kimse onlardan izin almadan kalkmasın. Bir kimse iki kişiyi otururken görürse, onlardan izin almadan onları ayırıp da aralarına oturmasın.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Bir kimse, mescidde namazı beklerken oturduğu sürece namazdadır ve melaike ona şöyle dua ederler: "Allahım onu affet, Allahım namaza münafi bir şey yapmadıkça ona merhamet et."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Allah(z.c.hz.) bir kimseye şu dört şeyi ihsan ederse, Allah ona dünya ve ahiret hayrını ihsan etti demektir: Şâkir kalb, zâkir lisan, mutedil bir ev (haddinden fazla değil) ve saliha bir kadın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bir kimse Allah yolunda bir gaziyi teçhiz ederse, kendisi de gaza etmiş demektir. Kim de Allah yolunda gaza eden kimsenin ailesine hayırla baktı ise o da gaza etmiş demektir.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

10. Bir kimse Allah yolundaki bir gaziyi teçhiz ederse, aynı ecri alır. Gene bir kimse Allah yolundaki bir gazinin ailesine hayırlı bir surette vekalet eder ve infakta bulunursa, yine aynı ecri alır.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

11. Bir kimse bir hacıyı teçhiz etse, yahud bir gaziyi teçhiz etse ve onların ailesine sahip çıksa veya bir oruçluyu iftar ettirse, aynı ecirlere sahip olur-diğerlerinin ecrinden hiç bir şey eksilmemek üzere-
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

12. Bir kimse beş vakit farz namaza rüku, sücud, abdest ve vakitlerine riayet ederek devam eder ve bunun Allah indinde bir hak (farz) olduğunu bilirse Cennete girer (Veya Cennet ona vacib olur buyuruldu). Diğer bir rivayette de: "O Cehenneme haram kılınır" buyuruldu)
Ravi: Hz. Hanzele İbniRubeyye (r.a.)

13. Bir kimse duha namazının iki rek'atine devam ederse, günahları, deniz köpükleri gibi olsa da, mağfiret olur. (İşrakle beraber)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 417

1. Bir kimse hac ve umre etse de aynı sene içinde ölse, Cennete girer. Kim Ramazan orucunu tutsa sonra ölse Cennete girer.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Bir kimse anası babası vefat ettikten sonra onlar namına hac ederse, Allah ona Cehennemden azadlık yazar ve ana babasının ecrinden bir noksanlık olmadan kendisine tam bir hac sevabı verilir. Ölümünden sonra, kabrinde akrabasını ziyaret hususunda hacdan daha efdal birşey yoktur. Bir kimse yolun müşkülatlı yerini binekten inip de yayan giderse, bir köle azad etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Abdülaziz Abdullah (r.a.)

3. Bir kimse bir şey üzerine yemin eder, sonra da daha hayırlısını görürse, hayırlı bir işi yapsın ve yeminine de kefaret versin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kimse Benim mimberim üzerinde yeşil bir misvak çöpü (ehemmiyetsiz bir şey) üzerine yalan yere yemin ederse, Cehennem ehlinden olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir kimse neye yemin ederse o yemini gibidir. Eğer yahudi olayım demişse o yahudidir. Eğer nasrani olayım derse o nasrani olur. Eğer İslamdan beri olayım derse, İslamdan beri olur. Kim cahiliyette yapılan işlerden yaparsa (o dönemi iddia ederse) Cehennem kütüklerinden olur, oruç ta tutsa, namaz da kılsa.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Kim müslüman bir kimsenin malını elde etmek için yalan yere yemin ederse, o kıyamet gününde Allah'a, kendisine gazab edildiği halde mülaki olur.
Ravi: Hz. Eş'as (r.a.)

7. Kim kardeşinin malını elde etmek için, kasden yalan olarak

Allah üzerine yemin ederse, ateşten yerine hazırlansın.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

8. Kim yemin eder de istisna eder ve "İnşallah" derse, sonra yemin ettiğini yaparsa ona kefaret lazım gelmez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Bir kimse emanete (farzlara) yemin ederse bizden değildir. Bir adamın karısını ve kölesini ayartan da bizden değildir.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

10. Bir kimse Kur'an'dan bir sure üzerine yemin ederse ona, her ayet için bir kefaret lazım gelir. İster doğru söylesin ister yalan.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

11. Bir kimse yürüme üzerine yemin ederse, bütün malını Allah yolunda ve miskinlere verecek diye yemin ederse veya Kabeye tasadduk etmek için yemin ederse, bunun kefareti yemin kefaretidir. (Hülasa: bir kimse yapamıyacağı şeye yemin ederse bunun kefareti yemin kefaretidir.)
Ravi: Hz. Âişe (r.a.)

12. Bir kimse tabutun dört tarafından da yüklenirse (taşırsa) onun kırk tane büyük günahı affolur.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

13. Kim bir tabutu dört kolundan, inanarak ve sevabını umarak taşırsa, Allah onun kırk günahını siler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Bir kimse ümmetimden birinin borcunu üstüne alır, ödemek için gayret eder ve ödeyemeden ölürse onun velisi Benim.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Bir kimse bir mü'mini onu gıybet eden münafıktan korursa, Allah kıyamet gününde onun etini Cehennem ateşinden koruyacak bir melek baas eder. Bir kimse de bir müslümanı kötülemek kasdiyle ona bir şey derse, Allah onu Cehennem köprüsü üzerinde söylediğinden kurtuluncaya kadar hapseder.
Ravi: Hz. Sehl İbni Muaz (r.a.)

3. Bir kimse Allah'dan korkarsa, Allah ondan her şeyi korkutur. Kim de Allah'dan korkmazsa, Allah onu her şeyden korkutur.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

4. Bir kimse korkunç bir yolda kardeşine arkadaşlık ederse, bir köle azad etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Kim, Haktan batılı veya hidayetten dalaleti red için, ilimden bir bab talebi ile çıkarsa, bir abidin kırk yıllık ibadeti gibi ecir alır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

6. Bir kimse haram bir malla hac eder de: "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk" derse, Allah (z.c.hz.) ona şöyle buyurur: "Sana Lebbeyk de yok, saadette yok, haccın da sana geri çevrilmiştir."
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Bir kimse Mekke'den (Mekke-Mina-Arafat-Mina/-Mekke) yürüyerek hac eder ve yine Mekke'ye böyle dönerse, Allah Teala her bir adımına karşılık "Harem" sevabından yedi yüz sevab yazar. Denildi ki: "Harem sevabı nedir"? Buyudu ki: "Onda her bir hasene yüz bin hasenedir."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Bir kimse hac etse ve Vefatımdan sonra Kabrimi ziyaret etse,

hayatımda Beni ziyaret etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

9. Bir kimse bir söz söylese ve o sırada da (aksırsa veya) aksırılsa, bu o sözün geçerliliğine delalettir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bir kimse bir hadis nakletse ve bu hadisin yalan olduğunu zannetse veya bilse, o , iki yalancıdan birisi de kendisidir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kimse söylemediğim şeyi Benden nakleder veya emrettiğim şeyi noksan ederse, Cehennemdeki evine hazırlansın.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

12. Kim deniz sahilinde bir gece gözcülük ederse, bu bir adamın ehli içinde (evinde) bin senelik ibadetinden hayırlıdır. Bir sene üçyüz altmış gün ve her gün bin sene olmak üzere.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Bir kimse "rıfk" dan olan hayırdan mahrum edilmişse, Allah o kimseyi dünya ve ahiret hayırları nasibinden mahrum etmiş demektir. Kime de "Rıfk" dan nasib verilmişse, dünya ve ahiretten nasibi verilmiştir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Bir kimse, Allah yolunda kabir kazarsa, bir miskini kıyamete kadar evinde barındırmış sevabı alır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 419
1. Bir kimse ümmetim için umuru diniyesine fayda verecek kırk hadis hıfzederse, o kimse kıyamet gününde alimler zümresinden baas olur. Alimin abid üzerine üstünlüğü yetmiş derecedir. Her iki derece arasını da Allah bilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir kimse bir hadisi (hayır sözü) işittiği gibi aynen naklederse, eğer o şahıs iyi ve sadıksa, (ey hadis nakline talib olan) sana ve ona (büyük sevab) var. Eğer yalansa vebal ilk söyleyene aittir.
Ravi: Hz Ebu Umame (r.a.)

3. Bir adam koyununu sağar, gömleğini tamir eder, ayakkabasını tamir eder, hizmetçisi ile yemek yer ve çarşıdan yükünü kendi getirirse kibirden uzaktır.
Ravi: Hz. Hakim İbni Hucdam (r.a.)

4. Allah'dan başkası üzerine yemin eden şirk etmiştir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir kimse yemin eder de "İnşaallah" da derse, ona yemini bozmak cürmü yoktur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

6. Bir kimse "Şunu mutlaka yapacağım" diye Allah'a yemin etse de içinden de "İnşallah" dese, sonra da üzerine yemin ettiği şeyi yapmasa, yemini bozmuş olamaz.
Ravi: Hz. Nafi (r.a.)

7. Bir kimse evinden namaz kılmak kasdiyle çıkarsa o namazdadır. Namaza yetişse de, yetişmesede, (Koşmak yok).
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir kimse ilim talebi ile çıkarsa, dönünceye kadar Allah yolundadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bir kimse evinden sefer niyetiyle çıkarken şöyle derse; "Bismillahi âmentü billâhi, va'tesamtü billahi ve tevekkeltü alellâhi velâ havle velâ kuvvete illâ billah." Bu çıkışı hayır ile merzuk olur ve o kimseden bu çıkışın şerri def edilir.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

10. Bir kimse öğrenmek istediği ilmi kast ederek çıkarsa, onun için Cennete bir kapı açılır. Melaike kanadlarını döşerler. Göklerin melekleri ve denizlerin balıkları onun için istiğfar ederler. Alimin abide fazileti, bedir gecesindeki ayın semadaki küçük bir yıldıza üstünlüğü gibidir. Muhakkak ki alimler Peygamberlerin varisleridir. Muhakkak ki Peygamberler altın ve gümüş miras bırakmazlar ve lakin onlar ilim miras bırakırlar. Kim ilmi alırsa nasibini almış olur. Alimin ölümü öyle bir musibettir ki, başka şeyle telafi olmaz. O, yeri kapanmıyan bir gediktir ve sönmüş bir yıldız gibidir. Bir kabilenin ölümü bir alimin ölümünden daha hafiftir.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

11. Bir kimse hac veya umre niyetiyle yola çıkarsa, evine dönünceye kadar, her bir adımına karşılık bir milyon sevap alır, bir milyon günahı affolur ve kendisi bir milyon derece yükseltilir. (Yayan gidişle)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Bir kimse tüyünü siyaha boyarsa, Allah da onun yüzünü kıyamette kara eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Bir kimse, davet edilmeden bir kavim üzerine girer ve yemek yerse, fasık olarak girer ve kendisi için helal olmayanı yemiş olur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

1. Bir kimse, müslümanların narh işine onu pahalandırmak için girerse, kıyamet gününde o kimseyi, muazzam bir Cehennem ateşine beyin üstü atmak Allah üzerine hak olur.
Ravi: Hz. Ma'kil İbni Yesar (r.a.)

2. Bir kimse çarşıya girse de: "Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerikeleh, lehül mülkü ve lehül hamdü yuhyî ve yumîtü ve hüve hayyün lâ yemûtü biyedihil hayr ve hüve alâ külli şey'in kadîr" derse, Allah ona bir milyar sevap verir. Onun bir milyon günahını siler ve onu bir milyon mertebe yükseltir ve onun için Cennette bir köşk bina eder.
Ravi: Hz. Salim İbni Abdullah (r.a.)

3. Bir kimse hidayet olan bir yola davet etse, ona girenlerin bütün hayırları kendisine de yazılır -ötekilerinin ecirlerinden bir şey eksilmemek üzere.- Kim de bir sapıklığa davet ederse, ona da kendisine tabi olanların günahlarının bir misli verilir. Bu diğerlerinin günahlarından da bir şey eksiltmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kimse halkı bir söz veya bir amele davet eder de kendisi bunu yapmasa, bu adam bu halden vazgeçinceye veya söylediğini veya davet ettiğini yapıncaya kadar Allah (z.c.hz.)'nin gazabında olmakta devam eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir kimse din kardeşi için gıyaben dua etse, bir melek: "Amin ve bir misli de sana" der.
Ravi: Hz. İbni Derda (r.a.)

6. Bir kimse birisini, isminden başka bir şeyle (kötü lakab ile) çağırsa, melaike ona lanet eder.
Ravi: Hz. Umeyr İbni Saad (r.a.)

7. Bir kimse davet edilir de gitmezse, Allah ve Resulüne asi olmuş olur. Davetsiz de giderse, hırsız girer talancı çıkar. (Bir

düğün davetidir ve menhiyat yoksa vacib mertebesindedir)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bir kimse üç evladını-sevabını umarak- defnederse Allah ona Cehennemi haram kılar.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

9. Bir kimse oruçlu iken kendiliğinden ağız dolusu kusarsa kaza lazım gelmez. Kasten kusarsa kaza etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bir kimse Allah'ı zikrederde, korkusundan gözlerinden yaş boşanır ve gözünün yaşı da yere dökülürse, kıyamet günü Allah ona azab etmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Bir kimse uykusunda hayırlı bir şey görürse hemen Allah'a hamdetsin ve ona şükretsin. Kim de hoşa gitmeyen bir şey görürse, Allah'a sığınsın ve onu kimseye söylemesin. O zaman ona zarar vermez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Bir kimse hoşa gidecek bir şey gördüğünde: "Mâşaallah lâ kuvvete illâ billah" derse ona nazar değmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Bir kimse, belaya mübtela olan bir kimseyi görse ve: "Çok şükür Allah'a seni mübtela ettiğinden beni muaf tuttu, ve bir çoklarına vermediğini bana verdi" derse, sağ oldukça o beladan muaf yaşar.
Ravi: Hz. Salim İbni Abdullah (r.a.)

Sayfa: 421
1. Bir kimse Beni rüyada görürse uyanıkken görmüş gibidir. Kim de Beni görmüşse gerçekten görmüştür. Zira şeytan Benim suretime giremez.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

2. Bir kimse Beni rüyada görmüşse muhakkak Beni görmüştür. Zira şeytan Benim şeklime giremez. Kim uykuda Ebu Bekri Sıddık (r.a.)'ı görürse, muhakkak onu görmüştür. Zira şeytan onun da suretine giremez.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

3. Bir kimse Beni rüyada görürse, muhakkak ki o Cehenneme girmez.
Ravi: Hz. Saad İbni Mesire (r.a.)

4. Bir kimse Beni rüyada görmüşse gerçekten Beni görmüştür. Ben her surette görünürüm.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Ebubekir (r.a.) ve Ömer (r.a.)'ı fena zikreden bir kimseyi görürseniz onu derhal öldürünüz. Zira (onlara dokunan) Bana ve İslamiyete kast ediyordur.
Ravi: Hz. İbrahim İbni Münebbih (r.a.)

6. Bir kimse bir mü'mini dünyada korkutursa, Allah (z.c.hz.) uzunluğu bin sene olan bir günde, o kimsenin korkusunu artırır; ister affedilmiş ister azab edilmiş olsun.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Bir kimse bir çocuğu "Lâ ilâhe illallah" diyesiye kadar terbiye ederse, Allah (z.c.hz.) o kimseye hesap sormaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Bir kimse din kardeşinin ırzını onun gıyabında müdafaa ederse, o kimseyi Cehennemden azad etmek, Allah (z.c.hz.) in üzerine hak olur.

Ravi: Hz. Esma binti Yezid (r.a.)

9. Bir kimseye güzel sima, iyi ahlak, saliha bir kadın ve cömertlik verilmişse, muhakkak ki o dünya ve ahiret hayrından hissesini almıştır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Bir kimse Allah'ın verdiği az rızka razı olursa, Allah da onun az ameline razı olur. (Allah'dan genişlik istemek ibadettir, ilavesi de vardır.)
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Bir kimse dünyaya rağbet eder ve bunu uzatırsa Allah (z.c.hz.) de kalbini dünyaya rağbeti mikdarınca köreltir. Kim de zühd sahibi olur da dünyaya olan emelini azaltırsa, Allah ona öğrenmeksizin ilim ve kılavuzsuz hidayet verir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Bir kimse ümmetime rıfk ile muamele ederse, Allah da ona rıfk ile muamele eder. Kim de ümmetime meşakkatle davranırsa, Allah da ona zorluk gösterir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Bir kimse deniz dalgalı iken yolculuğa çıkar ve kazaya uğrarsa ona zimmet yoktur. Kim de bir evin korkuluğu bulunmayan damında geceler de ölürse, ona da zimmet yoktur.
Ravi: Hz. Zuheyr İbni Ebu Cebel (r.a.)

14. Bir kimse hayvana binse ve şu duayı okusa: "Sübhânellezî sehhara lenâ hâzâ ve mâ künnâ lehû mukrinîn" ve inmeden ölse o kimse şehid olarak ölür.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 422
1. Bir kimse Allah yolunda düşmana bir ok atsa da, oku düşmana ulaşsa, isabet etse veya etmese, bu bir köle azatlığına bedeldir.
Ravi: Hz. Abr İbni Abese (r.a.)

2. Bir kimse kabrimi ziyaret ederse ona şefaatçi veya şahid olurum. Kim de Haremeyn'den birinde ölürse, Allah onu kıyamet gününde eminler arasında baas eder.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

3. Bir kimse ölümümden sonra Beni ziyaret ederse, hayatımda Beni ziyaret etmiş gibi olur. Kim de Haremeyn'den birinde ölürse, mahşerde eminlerden baas olunur.
Ravi: Hz. Hatib İbni Hars (r.a.)

4. Bir kimse ana babasının veya birinin kabrini her Cuma ziyaret eder ve orada "Yasin" okursa, Allah ona Yasin'in her harfi miktarınca mağfiret eder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Bir kavmi ziyaret eden kimse onlara imam olmasın. İçlerinden bir adam onlara imam olsun.
Ravi: Hz. Malik İbni Hüveyris (r.a.)

6. Bir kimse mü'min kardeşini ziyaret ederse, dönesiye kadar rahmet bahçelerine dalmış olur. Kim de hasta kardeşini ziyaret ederse, dönünceye kadar Cennet bahçesine dalmış olur.
Ravi: Hz. Safvan (r.a.)

7. Kim ana-babasının veya birinin kabrini her Cuma bir defa ziyaret ederse, Allah o kimseyi affeder ve kendisi "vefalı" yazılır. (Hayatında asi oldu ise de.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kim ana-babasının veya birinin kabrini halis ve muhlis olarak ve mağfiret umarak ziyaret ederse, mebrur bir hac sevabı alır

ve kim de bunu adet edinmişse, kendi kabri de melaikenin ziyaretgahı olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. Bir elden birine ihsan eli uzanırsa, onun karşılığını yapmak o kimseye borç olur. Yapmazsa senasını izhar etsin. Bunu da yapmazsa küfran-ı nimet etmiş olur.
Ravi: Hz. Yahya İbni Sayfi (r.a.)

10. Bir kimse hakimlik taleb ederse nefsine bırakılır. Mecbur edilirse istikametini doğrultmak için kendisine bir melek tayin edilir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Bir kimse yanında kendisini müstağni edecek kadar varken bir şey isterse, ancak Cehennem ateşini çoğaltmış olur."Kendisini müstağni kılacak şey nedir ya Resulallah" dediler. Buyurdu ki: "Kuşluk yiyeceği veya akşam yiyeceğine kadar."
Ravi: Hz. Sehl (r.a.)

12. Bir kimse Allah'dan sıdk ile şehidlik isterse, Allah onu şehitler mertebesine ulaştırır; yatağında da ölse.
Ravi: Hz. Sehl (r.a.)

13. Bir kimse Allah'tan üç kere Cenneti isterse, Cennet: "Yarabbi bunu Cennete sok" diye dua eder. Kim de Cehennemden üç defa azadlık isterse Cehennem de şöyle der: "Allahım onu ateşten uzaklaştır."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Bir kimseye ilimden sual edilse de, o da onu gizlese, Allah onu kıyamet gününde ateşten bir gemle gemler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir kimse kızını veya efradı ailesinden birini içki içene verirse, onu ateşe sevk etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

3. Köleden, hayvandan ve çocuklardan bir kimsenin ahlakı fena olursa, iki kulağına şu ayeti okuyun: "Efe ğayra dînillâhi yebğûne..." (ila yercî'ûn'a kadar.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir insanın veya bir hayvanın huyu fena olursa kulağına ezan okuyun.
Ravi: Hz. Hüseyin İbni Ali (r.anhüma)

5. Bir kimse zina ederse imandan çıkar. Bir kimse (dışarıdan) zorlanmadan içki içerse, imandan çıkar. Bir kimse halk nazarında iyi olan bir şeyi yağma ederse o da imandan çıkar.
Ravi: Hz. Şureyk (r.a.)

6. Bir kimseye günahı fena gelir, sevabı ise kendisine sevinç verirse, işte o mü'mindir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Bir kimse din kardeşinin ayıbını onun hoşlanacağı şekilde örterse, Allah (z.c.hz.) de kendisini dünya ve ahirette hoşnut eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kim bir müslümanın ayıbını örterse, Allah da onun dünya ve ahirette ayıbını örter. Kim de musibete uğrayan bir kimsenin musibetini berteraf ederse, Allah da kıyamette onun musibetlerinden birini defeder. Kim de kardeşinin hacetini görürse, Allah da onun hacetini görür.

Ravi: Hz. Müslime İbni Muhalled (r.a.)

9. Bir kimse Benden sonra bir müslümanı sevindirirse, Beni kabrimde sevindirmiş olur. Beni kabrimde sevindireni de Allah Teala kıyamette sevindirir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Bir kimse sıkıntı ve musibet zamanlarında kendisinin elini Allah'ın tutmasından hoşlanıyorsa, bollukta çok dua etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kimse yemekte, gündüz uyurken veya gecelerken, şeytanın kendi yanında (evinde) barınmamasından hoşlanıyorsa, evine girerken selam versin ve yemeği besmele ile yesin.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

12. Bir kimse kıyamet gününde Bana gözü ile görür gibi bakmaktan hoşlanırsa (isterse): "İzeşşemsü küvvirat ve İzessemâün fetarat ve İzessemâün şakkat" surelerini okusun.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Bir kimseyi insanların en kuvvetlisi olmak sevindirirse, Aziz ve Celil olan Allah mütevekkil olsun.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

14. Bir kimse Allah (z.c.hz.)'nin indinde kendisi için ne olduğunu anlamak isterse, kendisinde Allah için ne var ona baksın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

15. Bir kimseyi Allah'ın kendisinin musibetini def etmesi, dileğini vermesi ve kıyamette Arşı Âlânın gölgesinde gölgelendirmesi memnun ediyorsa, dardaki adamın borcunun gününü uzatsın veya o borcu bağışlasın.
Ravi: Hz. Ebû Yüsr (r.a.)

Sayfa: 424
1. Bir kimseyi, Allah ve Resulullahı sevmek veya Allah'ı ve Resulünün kendisini sevmesi memnun ediyorsa, konuştuğu zaman sözünü doğru söylesin, emanet edildiği zaman emaneti versin, kendisine komşuluk edenin komşuluğunu iyi etsin.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ebi Kırad (r.a.)

2. Bir kimseyi Allah'ın onun ömrünü uzatması, rızkını genişletmesi ve fena ölümü ondan defetmesi sevindirirse, Allah'dan korksun ve sılai rahim yapsın.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Kimi, yarın Allah (z.c.hz.)'ne kendisinden razı olarak mülaki olmak sevindirirse, Bana çok salât-ü selam getirsin.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Bir kimseyi, imanın tadını tadmak memnun ediyorsa, Aziz ve Celil olan Rabbına tezellülen yün giysin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir kimse Cennetin orta yerinde kalmak isterse, Cemaate devam etsin. Şeytan bir kişinin peşinde olur, iki kişiye ise daha uzaktır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Bir kimse kırda sakin olursa katı yürekli olur. Av peşine düşerse gaflet ona hal olur. Sultan kapısında olursa fitneye düçar olur
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir kimse bir günde müslümanlardan yirmi adama selam verir (toptan veya teker teker) ve o gün ölürse, ona Cennet Vacib olur. Gecesinde ölürse de böyledir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bir kimse müezzini işitir de onun dediği gibi derse, ayni sevabı alır. (Hayyaales salah da "lâ havle velâ kuvvete illâ

billah" denir.)
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

9. Bir kimse ezanı işitir de namaza gelmezse, özrü yoksa namazı namaz değildir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Bir kimse süm'a yaparsa (gösteriş ve yaptığını işittirmek), Allah ona kıyamette bunu işittirir (onu teşhir eder). Riya yapanın da Allah riyasını gösterir. Kim sarpa sardırırsa Allah da kıyamet gününde onun işini sarpa sardırır.
Ravi: Hz. Cündeb el Becli (r.a.)

11. Bir kimse ameli ile süm'a eder ve bunu halka işittirirse, Allah da onu mahlukatının kulağına işittirir, onu hakir kılar ve küçültür.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

12. Bir kimsenin ismi zalim emirle beraber yazılırsa, kıyamet gününde onunla haşrolunur.
Ravi: Hz. Mücahid (r.a.)

13. Kim içki içerse önce celde (seksen sopa) vurun. Eğer ikinci defa içkiye dönerse yine vurun. Üçüncü defa dönerse yine vurun. Dördüncü defa dönerse onu öldürün. (Nesh olunmuş.)
Ravi: Hz. Şurahbil (r.a.)

14. Bir kimse sabah içki içerse akşama kadar Allah'a şirk koşmuş gibi olur. Eğer içkiyi gece içerse sabah oluncaya kadar Allah'a şirk koşmuş gibi olur. Kim onu sarhoş oluncaya kadar içerse, Allah onun kırk gün namazını kabul etmez. Kim damarlarında içkiden bir şey varken ölürse, cahiliyye ölümü ile ölmüş olur.
Ravi: Hz. İbni Mükender (r.a.)

Sayfa: 425
1. Bir kimse haram kana dilinin ucu ile ortak olmuş olsa, kıyamet günü alnında: "Bu adamın Allah'ın rahmetinden ümidi yoktur" diye yazılı olduğu halde gelir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Bir kimse din kardeşine şefaatte bulunsa, o da ona karşılık kendisine bir hediye verse, adam da alsa, bu iş riba kapılarından büyük bir kapıya gelmiş olur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Bir kimse, bir borcu ödeyecek veya bir ganimeti ihya edecek bir şefaatte (yardımda) bulunsa, ayakların kaydığı günde (sıratta) Allah (z.c.hz.) onun iki ayağını sabit kadem eder.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Bir kimse namazında şüphe ederse selamdan sonra secde-i sehiv yapsın.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

5. Bir kimse kalbinden ihlas ile kelime-i şehadeti; "En lâ ilâhe illallah ve enne Muhammeden abdühû ve Rasûlühû" derse Cennete girer ve Cehennem ateşi ona dokunmaz.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Bir kimse bir işde hazır olsa da, ondan kalben memnun olmasa, hazır olmamış gibi sayılır. Kim de bir işde bulunmadığı halde ona razı olursa, o işde bulunmuş gibi sayılır.
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

7. Bir kimse namaza başlandığı sırada fatihada hazır bulunursa, Allah yolunda bir fetihde hazır bulunmuş gibi sayılır. Kim de fatihanın sonuna yetişirse, taksim edildiği sırada ganâime yetişmiş gibi sayılır.
Ravi: Hz. Ebû Kılabe (r.a.)

8. Bir kimse beş vakit namazı, birinci tekbire yetişecek şekilde kırk gün cemaatle kılarsa Cennet ona vacib olur.
Ravi: Hz. Ebul Aliye (r.a.)

9. Bir kimse müslümanların sınırlarından birinde müslümanların bayramlarından bir bayrama hazır olursa, islam ülkesindeki kuşların tüyleri kadar sevab alır.
Ravi: Hz. Yahya İbni Kesir (r.a.)

10. Bir kimse Ramazan orucunu inanarak ve sevabını umarak tutarsa, geçmiş günahları mağfiret olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kimse Ramazan orucunu tutar ve ona ilaveten Şevval'den altı gün tutarsa, bütün seneyi oruç tutmuş gibi olur.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

12. Bir kimse her aydan üç gün oruç tutarsa, bütün seneyi oruç tutmuş sayılır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

13. Bir kimse Aziz ve Celil olan Allah yolunda bir gün oruç tutarsa, Allah Cehennem ile o adam arasında yetmiş hendek açar ki, her hendek yedi kat gök ile yedi kat yer arası kadardır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Bir kimse Allah rızası için bir gün oruç tutarsa, bu gün sebebiyle Cehennem ile arası yetmiş yıllık yol kadar uzaklaştırılır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 426
1. Bir kimse arefe günü oruç tutarsa, Allah onun iki senesini affeder. Önündeki sene ile arkada bıraktığı sene, (Hacca gitmiyenlere.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Bir kimse Ramazan orucunu tutar, hududlarını tanır ve korunması lazım şeylerden korunursa, bu onun geçmiş günahlarına kefaret olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Bir kimse nafile oruç tutarsa, arz dolusu altın verilse bile, hesap gününde o orucun ecrini karşılayamaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

4. Bir kimse, kimseyi haberdar etmeyerek bir gün nafile oruç tutsa, Allah onu Cennetten başka şeyle taltife razı olmaz.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

5. Bir kimse Çarşamba, Perşembe ve Cuma günü oruç tutsa da, sonra Cuma günü malından az veya çok sadaka verse, anasından doğduğu gün gibi oluncaya kadar, amelinin bütün günahları af olunur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Bir kimse aşûre gününde oruç tutarsa senenin kaçırmış olduğu (diğer nafile) oruçlarının sevabını telafi etmiş olur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Bir kimse geçim zorluğuna sabrederse, Allah (z.c.hz.) onu Cennetül Firdevs'te istediği yerde iskan eder.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

8. Bir kimse Allah'ı tasdik ederse necat bulur, Onu tanırsa ittika eder, Onu severse haya eder, Onun kısmetine razı olursa gözü tok olur, Ondan hazer ederse emin olur, Ona itaat ederse felah

bulur, Ona tevekkül eder, Allah ile kifayetlenir ve kimin uyku veya uyanıklıkta himmeti "Lâ ilâhe illallah" olursa, dünya onu ahirete teşvik eder ve belini kıran musibetten sakındırır.
Ravi: Hz. Hakim İbni Umeyr (r.a.)

9. Bir kimse kırk gece, öğleden birinci rek'atı fevt etmeden, cemaat mescidinde namaz kılsa, onun için "Cehennemden azatlık" yazılır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

10. Bir kimse, yatsıdan birinci rek'atı fevt etmeden, cemaat mescidinde kırk gece namaz kılsa, Allah bu sebeble onun için "Cehennemden azatlık" yazar.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

11. Bir kimse Allah için birinci tekbire yetişerek kırk gün cemaatle namaz kılsa, kendisine iki berak yazılır: Cehennemlikten azatlık ve münafıklıktan beri olmak.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Bir kimse kırk gün yatsı ve sabahı cemaatle kılsa, Allah ona iki berat verir: Ateşten beraat ve münafıklıktan beraat.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Bir kimse ikindiyi kılsa ve oturup akşama kadar hayırla meşgul olsa, bu, evladı İsmail (a.s.)'dan sekiz köle azad etmekten daha efdaldir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Bir kimse sabah namazını cemaatle kılsa ve sonra güneş doğuncaya (işrak vaktine) kadar Allah'ın zikri ile meşgul olarak otursa, sonra iki rek'at namaz kılsa, tam tam tam bir hac ve bir umre sevabı alır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 427

1. Bir kimse yatsıyı cemaatle kılsa yarı geceyi ihya etmiş gibi olur. Kim de yatsıyı ve sabahı cemaatle kılarsa bütün geceyi ihya etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

2. Bir kimse cemaatle sabah namazını kılar ve namaz kıldığı yerde oturur da yüz kere: "Kul hüvallahu ehad"ı okursa, Allah onunla kendisi arasında, Allah'dan başka kimsenin bilmediği günahları affeder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir kimse sabah namazını cemaatle kılar, namaz kıldığı yerde oturur ve sonra "En'am" suresinin evvelinden üç ayet okursa Allah ona, Allah'ı tesbih eden ve kıyamete kadar kendisi için istiğfar eden yetmiş melek memur eder.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Bir kimse akşam namazından sonra konuşmadan iki rek'at kılarsa, onun namazı illiyyinde yazılır. (Farz ve sünnetten gayri, Evvabin.)
Ravi: Hz. Mek'ul (r.a.)

5. Bir kimse akşam namazından sonra kimse ile konuşmadan iki rek'at kılarsa, birincide "Elham ve kulyâ eyyühel kafirûn" ve ikinci rek'atta "Elham ve kulhüvallahü ehad"ı okursa yılanın kabuğundan çıktığı gibi günahlarından çıkar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bir kimse akşamla yatsı arası yirmi rek'at kılar ve her bir rek'atte "Elham ve kulhuvallahu ehad" okursa, Allah onun nefsinde, ehlinde, malında, dünyasında ve ahiretinde muhafızı olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Bir kimse akşam namazından sonra aralarında fena bir şey konuşmaksızın altı rek'at kılarsa on iki senelik ibadetine denk

olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir kimse akşam namazından sonra altı rek'at kılarsa, günahları denizin köpüğü kadar olsa da mağfiret olur.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

9. Bir kimse Cuma gecesi iki rek'at namaz kılar ve onda "Fatiha" ve onbeş kere "İza zülzilet" i okursa, Allah onu kabir azabı ve kıyamet tehlikelerinden emin kılar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Bir kimse namaz kılar da, namazı ona marufu emretmez ve onu fahşa ve münkerden nehyetmezse, bu namazı sebebi ile onun ancak Allah'dan uzaklığı artar.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Bir kimse Bana bir kere salat-ü selam getirirse, Allah ona on salat eder, ondan on hatayı giderir ve onu on derece yükseltir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Bir kimse bana günde yüz salat getirirse, Allah onun yüz türlü hacetini görür. Yetmişi ahiret için, otuzu da dünya içindir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

13. Bir kimse namaz kılsa da, o namazda Ümmül Kur'an'ı (fatihayı) okumasa, o namaz eksiktir. O namaz eksiktir, tam değildir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 428

1. Bir kimse riya ederek namaz kılsa şirk etmiştir. Bir kimse riya ederek oruç tutsa şirk etmiştir. Bir kimse riya ederek sadaka verse şirk etmiştir.
Ravi: Hz. Şeddad (r.a.)

2. Bir kimse Allah'dan ve meleklerden başka kimsenin görmediği tenha bir yerde iki rek'at namaz kılsa, o kimseye Cehennemden berat yazılır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Bir kimse dünyada bir suret tasvir etse, kıyamette ona can vermesi için teklif olunarak tazib olunur. Halbuki o ona can veremez.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Bir kimse şunlara sahip olursa -diline ve beline işaret etti- Ben ona Cenneti tekeffül ederim.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Bir kimse gönül hoşluğu ile, kurbanından sevap umarak kurban keserse, bu ona Cehennemden perde olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Bir kimse kölesini, haddin gayrisinde kanı akıncaya kadar döverse, onun kefareti o köleyi azad etmektir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir kimse köleyi zulmen döverse, kıyamet günü onunla kısas olunur.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

8. Bir kimse, akrabasından veya başkasından olan bir yetimi, yetim kendisini kurtarana kadar uhdesine alsa, o kimseye Cennet vacib olur.
Ravi: Hz. Adiyy İbni Hakem (r.a.)

9. Bir kimse bir menzile de darlık verse veya yolu kesse veya bir mü'mine eza verse, bu kimsenin cihadının hayrı kalmaz.
Ravi: Hz. Sehl İbni Muaz (r.a.)

10. Bir kimse kabe'yi elli defa tavaf ederse, günahlardan anadan doğma temiz olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Bir kimse Kabe'yi yedi defa tavaf eder ve Makamı İbrahim (a.s.) arkasında iki rekat namaz kılar ve zemzem suyundan içerse, Allah onun günahlarını, ne kadar olursa olsun affeder.
Ravi: Hz Cabir (r.a.)

12. Bir kimse Kabe'yi şartlarına riayetle yedi defa tavaf ederse, her bir adımına karşılık bir hasene yazılır ve ondan bir günah silinir ve bir derece yükseltilir ve ona bir köle azadına denk sevab verilir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Bir kimse dünyayı iffeti için, başkasının elindekinde gözü olmamak ve ehli iyaline hizmet etmek için helalinden taleb ederse, Allah (z.c.hz.) onu kıyamette yüzü ayın on dördüne benzer şekilde haşreder. Kim de onu (dünyayı) haram olarak, çoğaltmak maksadı ile ve öğünmek için taleb ederse, Aziz ve Celil olan Allah'a, Allah ona gadab eder olduğu halde mülaki olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Bir kimse Allah'ın indindekine (rıdvan ve fazilete) göz dikerse, sema onun gölgeliği, yer yüzü de döşeği olur. Onun için dünya işleri kaygı olmaz. Ne ekin ekmek ihtiyacı ve yerine göre ne de yemek ve ağaç dikmek ihtiyacı olur. Halbuki o Allah'a tevekkül ederek meyvaları yer ve onun rızasını taleb eder. Allah da semavatı ve arzı onun rızkı için kefil kılar. Onlar çalışırlar, helalinden rızkını ona getirirler. O da ölünceye kadar hesapsız harcar.
Ravi: Hz. Salim İbni Abdullah (r.a.)

Sayfa: 429
1. Bir kimse ilmi alimlere tefahur için veya meclislerinde sefihlerle mücadele için tahsil ederse, o kimse Cennetin kokusunu dahi duyamaz.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Bir kimse sefihlerle mücadele için veya ulemaya bilgili görünmek için veyahud da halkın teveccühü için ilim taleb ederse, Cehennemde yerini hazırlasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir kimse ilim taleb ederse, bu geçmişine kefaret olur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Sahîra (r.a.)

4. Bir kimse Allah'dan başkası için ilim taleb ederse, ve ilimle Allah'dan başkasını murad ederse, Cehennemde yerini hazırlasın. (Din ilmi.)
Ravi: Hz. Halid İbni Tudrîk (r.a.)

5. Bir kimse ilim talebinde bulunursa, Allah onun rızkını tefekkül eder.
Ravi: Hz. Ziyad İbni el Hars (r.a.)

6. Bir kimse ya nefsini ıslah veya kendisinden sonrakilere faydası olsun için ilim taleb ederse, kendisine yabanın (çölün) kumları kadar sevab yazılır.
Ravi: Hz. Eban (r.a.)

7. Bir kimse ahiret ameli ile dünyayı taleb ederse, yüzü insan suretinden çıkar, zikri de mahvedilir, ismi de ehli nar siciline girer.
Ravi: Hz. Carud İbni Mualla (r.a.)

8. Bir kimse islamı ihya için ilimden bir bab taleb ederse, Cennette Peygamberlerle arasında bir fark kalır.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

9. Bir kimse amel yapmadan (niyeti olmadan) ilim taleb ediyorsa, Allah (z.c.hz.) ile istihza ediyor demektir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Bir kimse halkın kendisini sevmesini istiyorsa malını bezl etsin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Bir kimse (bir kadını) boşasa yahud sen bana haramsın dese, yahud bir kadınla nefsini nikahlasa veya başkasını başkasına nikahlasa da sonra ben şakadan yaptım dese bu iş ciddidir. (Bunun şakası olmaz)
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

12. Bir kimse boşasa veya azad etse, veya evlense veya evlendirse, ciddi veya şaka olarak yapsa da yaptığının hükmü geçerlidir.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

13. Bir kimse malik olmadığını boşasa bu talak olmaz. Malik olmadığını azad etse bu azadlık olmaz. Malik olmadığını nezr etse bu nezir olmaz. Günah işlemeye yemin etse bu da yemin değildir. Sıla-i Rahim yapmamaya yemin etse bu da yemin değildir. (Yemin tutulmaz fakat kefaret ister.)
Ravi: Hz. İbni Amr İbni Şuayb (r.a.)

14. Bir kimse hasta yoklamaya gitse, hastanın yanına oturuncaya kadar rahmet deryasına dalmış bir halde gider ve orada rahmete gömülür.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

15. Bir kimse eceli gelmemiş bir hastayı ziyarete gitse ve yanında yedi kere: "Es'elullâhel azîm, Rabbel arşil azîm en yeşfiyek" dese, Allah onu bu hastalıktan afiyete kavuşturur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Bir kimse hasta yoklamaya rahmet içinde gider ve

oturduğunda rahmete gömülür ve onun için yetmiş bin melek istiğfar eder. Eğer gündüzün evvelinde hastayı ziyaret etmişse yetmiş bin melek akşam oluncaya kadar onun için istiğfar eder. Eğer onu gündüzün sonunda ziyaret ederse, sabah oluncaya kadar yine yetmiş bin melek kendisi için istiğfar eder. Denildi ki: " Ya Resulallah bu ziyaretçiye, peki hastaya ne var?" Buyurdu ki: "Bunun kat be katı."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 430
1. Bir kimse bir hastayı ziyaret etse ve yanında bir miktar oturssa, Allah ona, içinde bir göz açıp yumuncaya kadar bir zaman bile Allah'a isyan olmamış bir senelik amel ecri ihsan eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Bir kimse Ammar (r.a.)'a husumet ederse, Allah ona husumet eder. Kim Ammar (r.a)'a buğz ederse Allah da ona buğz eder. (Halid ibni Velid (r.a.) ile Ammar İbni Yesar (r.a.) arasında huzuru saadetteki bir atışma üzerine bu hadis varid olmuştur. "Bundan sonra Ammar'ın gönlünü yapmaktan mühim bir şey olmadı bana" diyor Hz. Halid (r.a.))
Ravi: Hz. Halid İbni Velid (r.a.)

3. Bir kimse buluğ çağına kadar, iki kızın yetişmesini üzerine alsa, Cennete Ben onunla şöyle yan yana gireriz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir kimse iki kızı veya iki kızkardeşi veya üçü, yetişinceye kadar veya ölünceye kadar üzerine alsa, Ben ve o Cennette şöyleyizdir. (Baba veya kardeş olarak.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Bir kimse üç kızın idaresini deruhde eder de, onları terbiye eder ve onları evlendirir ve onlara ihsan ederse ona Cennet vardır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Bir kimse iki kızı veya iki kız kardeşi veya iki teyzeyi veya iki halayı veya iki ninenin idaresini deruhde ederse, o Cennette Benimle şöyledir. Eğer üç olurlarsa geniş geniş. Eğer dört veya beş olursa, ey Allah'ın kulları ona yetişin, ona borç verin, onunla ortaklık yapın.
Ravi: Hz. Ebul Mihbar (r.a.)

7. Bir kimse üç kızın idaresini der'uhde etse de onlara infak etse

ve Allah onları müstağni kılıncaya kadar onlara ihsanda bulunsa, Allah o kimseye mutlaka Cenneti Vacib kılar. Ancak af edilmeyen bir suç yapma hali hariç. Denildi ki: "İkiye ne dersiniz" Buyurdu ki: "İki de olsa."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Bir kimseye dünya ve ahiret arz olunsa, ahireti alıp dünyayı terk etse, Ona Cennet vardır. Eğer dünyayı alıp ahireti terk ederse, ona Cehennem vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir kimseye istemeden ve gönlünde olmadan bu rızıktan bir şey arzolunsa, alsın ve rızkını genişletsin. Eğer zenginse onu kendinden daha muhtaç olana yöneltsin.
Ravi: Hz. Aid İbni Amr (r.a.)

10. Bir kimse bir Musibet zedeyi taziye ederse, onun ecrinin misli ona da verilir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

11. Bir kimse din kardeşini musibetten dolayı taziyede bulunursa, Allah kıyamette ona "hibr" olunacak yeşil bir hulle giydirir. Dediler ki; "Ya Resulallah hibr olunacak ne demektir?" Buyurdu ki: "Gıpta olunacak demektir".
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Bir kimse aşık olsa ve gizlese, iffetini muhafaza etse ve ölse şehiddir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Bir kimse aşık olur, iffetini muhafaza eder ve sonra da ölürse şehid olarak ölür.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Bir kimse aşık olsa ve gizlese, iffetini muhafaza etse ve sabretse, Allah onu affeder ve onu Cennete dahil eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Bir kimse aksırsa veya genirse de: "Elhamdülillahi alâ külli hâlin minel hâl" derse, ondan yetmiş dert def olunur ki, en ehveni cüzzamdır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

Sayfa: 431
1. Bir kimse kudretli iken affederse Allah'da onu güçlük gününde (Kıyamette) affeder.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. Bir hayvanın ayağını kesen kimsenin mevcud ecrinin dörtte biri gider. Yaş hurma ağacını yakan kimsenin ecrinin dörtte biri gider. Ortağına hiyanet eden kimsenin ecrinin dörtte biri gider. Emirine isyan eden kimsenin ise, ecrinin tamamı gider.
Ravi: Hz. Ebû Duhm Esadi (r.a.)

3. Bir kimse mescide bir kandil asarsa o sönünceye kadar, yetmiş bin melek ona dua eder.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

4. Bir kimse yakinen Allah'ı Rabbi ve Beni de Peygamberi bilse, Allah onun etini Cehenneme haram kılar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir kimse sabahleyin, hayır öğrenme veya öğretmeden başka bir maksadı olmaksızın mescide giderse, hakkı ile ifa edilmiş bir umre sevabı alır. Şayet akşamleyin gene hayır öğrenme veya öğretmeden başka bir maksadı olmadan mescide giderse, hakkı ile ifa edilmiş tam bir hac sevabı alır.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Bir kimse sabah ve akşam mescide gitmeyi adet edinmiş ise, Allah ona her gidiş gelişi için Cennette bir köşk hazırlar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Bir kimse ilim talebi için bir yere giderse, dönünceye kadar Allah yolunda bulunmuş olur ve melaike de ilim talibine kanatlarını döşer.
Ravi: Hz. Safvan (r.a.)

8. Bir kimse ilim talebi için giderse, melaike ona dua eder, maişeti mübarek kılınır, maişetinden sıkıntı görmez ve kendi de

mübarek olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Bir kimse Cuma günü elbiselerini yıkasa, yıkansa, sonra erkenden camiye gelse, hutbenin evveline yetişse ve camiye de yayan gelse binmese, imama yakın otursa, hutbeyi dinlese, sussa ve lağv etmese, evinden mescidine kadar attığı her bir adıma karşılık, kendisine gecesi ihya edilmiş, gündüzü de oruç tutulmuş bir senelik amel sevabı verilir.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

10. Bir kimse ümmetime hiyanet ederse Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun. Dediler ki: "Ya Resulallah hiyanet nedir?" Buyurdu ki: "İnsanlara bidat icad etmek ve onunla amel etmektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Bir kimse Cuma'yı kaçırırsa bir dinar (altın) tasadduk etsin. Eğer bulamazsa yarım dinar versin.
Ravi: Hz. Semura (r.a.)

12. Bir kimse yalnız Allah'a ihlas halinde, ibadetinde Ona ortak koşmayarak ve namazı ikame ettiği ve zekatı vermiş olduğu halde dünyadan ayrılırsa, o kimse Allah'ın rızasını kazanmış olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Bir kimse şu üç şeydan beri olarak ruhu bedeninden ayrılırsa Cennete girer: Kibir, borç ve beylik mal çalmamış olarak.(Ganimete hiyanet etmemiş olmak)
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

14. Bir kimse cemaatten ayrılırsa yüzü üstü Cehennemdedir, ve Allah Teala şöyle buyurur: "Yoksa bunalmışa, kendisine dua ve iltica ettiği zaman icabet eden, fenalığı gideren, sizi yeryüzünün hükümdarları kılan mı? Allah ile beraber bir tanrı ha? Siz ne kadar kıt düşünüyorsunuz?" Şu halde hilafet Allah'tandır. Eğer hayırlı olursa Ona götürür. Şer ise o şer sebebiyle muahaze

olunur. Allah Tealanın emrettiği şeyde sana taat gerekir.
Ravi: Hz. İbni Saad (r.a.)

1. Bir kimse isteme kapısını açarsa Allah Teala ona dünya ve ahirette fakirlik kapısını açar. Bir kimse de Allah rızasını kazanmak için ihsan kapısını açarsa, Allah da ona dünya ve ahiret hayrını verir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir Kimse Allah yolunda evinden çıksa da ölse veya öldürülse, veya atı veya devesi onu tepse veya onu haşerat ısırsa yahut ta döşeğinde Allah'ın dilediği herhangi bir şekilde ölse, o şehittir ve onun için Cennet vardır.
Ravi: Hz. Ebû Malik El Eş'ari (r.a.)

3. Bir kimse Hz. Ebubekir (r.a.), Ömer (r.a.), Osman(r.a.) ve Ali (r.a.) üzerine başkasını tafdil ederse, bu kimse Benim sözümü red etmiş ve onların ehli bulundukları makamı yalanlamış olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Kim "Allah" kelimesi en yüce olsun diye çarpışırsa o "Allah yolunda" dır. (Hangi harp Fisebilillah dır? diye sorulduğunda bu hadisi şerif varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Bir kimse nefsi uğrunda döğüşür ve nihayet öldürülürse o şehiddir. Kim de malı uğrunda öldürülmüşse o da şehiddir. Kim de ehli iyalini müdafaa için çarpışır da nihayet öldürülürse o da şehittir. Kim Allah'ın yanında (namazda) öldürülürse yine şehiddir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Bir kimse bir âmâyı kırk adım yederse Cenneti hak eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Birkimse günde yüz kere: "Lâ ilâhe illallâhu vahdehû Lâ şerîke leh, Lehül mülkü ve Lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr" derse, bu onun için on köle azadına bedeldir. Ve ayrıca kendisine yüz hasene yazılır, yüz günahı silinir ve bu sözler

kendisi için o gün akşama kadar şeytandan korunmaya vesile olur. Hiç bir kimse o gün ondan daha efdal bir amelle gelemez, meğer ki onun yaptığından daha fazlasını yapmış bir kimse ola.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir kimse günde yüz kere: "Sübhanellahi ve bi hamdihi" derse, deniz köpüğü kadar günahları olsa da yine silinir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir kimse Cuma namazından sonra yerinden kalkmadan evvel otururken yüz defa: "Sübhanellahi ve bihamdihi Sübhanellahil azim ve bi hamdihi estağfirullah" derse, Allah onun yüz bin günahını, ebeveyninin de yirmi dört bin günahını affeder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Bir kimse sabaha çıktığında bin kerre: "Sübhanallahi ve bi hamdihi" derse, nefsini Allah Teala'dan satın almış olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Bir kimse: "Lâ ilâhe illallâhu vahdehû Lâ şerîke leh, Lehül mülkü ve Lehül hamdü bi yedihil hayr ve hüve alâ külli şey'in kadîr" derse, bu sözler onun için on köle azad etmeye bedel olur.
Ravi: Hz. Ebû Eyyüb (r.a.)

12. Bir kimse: "Rabbimin Allah olduğuna, dinimin İslam olduğuna, Peygamberimin (ve Resulumun) Hz. Muhammed (s.a.s.) olduğuna razı oldum" derse, Cennet ona vacib olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

1. Bir kimse akşam üzeri üç kere: "Bismillahillezî lâ yedurru me'asmihî şey'ün fil ardı ve lâ fissemâ ve hüves semî'ul alîm" derse, akşama kadar ona ani bir bela isabet etmez.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

2. Bir kimse evinden çıktığında: "Bismillahi tevekkeltü alellahi lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah" derse, ona: "Sen tekeffül olundun ve korundun" denir ve şeytan ondan uzaklaşır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir kimse on kere: "Eşhedü en lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh, ilâhen vâhiden ehaden sameden lem yettahiz sâhibeten ve lâ veleden velem yekün lehû küfüven ehad" derse, Allah onun için kırk milyon sevab yazar.
Ravi: Hz. Temim Eddari (r.a.)

4. Bir kimse günde yüz kere, "Lâ ilahe illallâhül melikül hakkıl mübîn" derse bu, onun için fakirlikten eman ve kabir yanlızlığından kendisine yoldaş olur ve bununla zenginliği celb etmiş ve Cennetin de kapısını çalmış olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Bir kimse sabahleyin."Eûzu billahis semîül alîmi mineşşeytânirracîm" derse sabahtan akşama kadar şeytandan emin olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bir kimse her gün sabah akşam yedi kere, "Hasbiyellahu Lâ ilahe illâ hû aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbül-arşil-azîm" derse Allah onun dünya ve ahiret işlerinden ehemmiyet verdiklerine kafi gelir. İster dilden söylesin ister kalbden.
Ravi: Hz. Ebû Derda (r.a.)

7. Bir kimse, "La ilahe illallâhu vahdehû lâ şerîkeleh, lehül mülkü ve Lehül hamdü ve hüve alâ külli şeyin kadîr." Derse, bu sözü hiç bir sevab geçemez ve kendisinde de hiç bir günah

kalmaz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

8. Bir kimse yatağına gireceği zaman üç kere, "Estağfirullah ellezî lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyum ve etûbü ileyh" derse, Allah onun günahlarını, deniz köpüğü kadar da olsa ve ağaçların yaprakları adedince de olsa "Alic" in kumları miktarınca da olsa ve dünya günleri sayısınca da olsa mağfiret eder.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Birkimse yatağına girerken temiz olarak, "Elhamdü lillahillezî alâ fekahera, velhamdu lillahillezî yuhyil mevta ve hüva ala külli şey'in kadir." Derse, günahlarından anasından doğduğu günkü gibi çıkar.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Bir kimse, "Cezallahu Muhammeden anna ma hüve ehlüh" derse, yetmiş katibi bin sabah yormuş olur.(Sevap yazmaktan)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 434
1. Bir kimse, "Allahümme einnî alâ şükrike ve zikrike ve hüsnü ibâdetik" derse duada lazım gelen gayreti yapmış olur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Bir kimse, "Lâilâhe illâ ente sübhâneke amiltü sûen ve zalemtü nefsî fetüb aleyye inneke entet' tevvabür rahim" diye tevbe ederse, cepheden kaçmış bile olsa günahları mağfiret olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Bir kimse Lâ yı uzatarak (hakkını vererek) "Lâ ilahe illallah" derse onun dörtbin büyük günahı yıkılır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir kimse üç kere, "La ilahe illallahül halimül kerim, subhanellahi Rabbis semavatis seb'î ve Rabbil Arşil Azim" derse, Kadir gecesine erişmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Zuhri (r.a.)

5. Bir kimse muhlisen, "Lâ ilahe illallah" derse Cennete girer. Denildi ki: "Halka söyliyeyim mi?" Buyurdu ki, Ben tembelliğe düşmelerinden korkuyorum.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bir kimse, "Lâ ilahe illallah" derse Allah indinde bu kelime sebebiyle ona "bir ahid" yazılır. Kim de , "Subhânallahi ve bi hamdihi" derse ona da yüzyirmi dört bin hasene yazılır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Bir kimse her gün üç kere, "Selavatullahu ala Ademe" derse, günahları deniz köpüğünden daha çok olsa da Allah onun günahlarını mağfiret eder ve kendisi Cennette Adem (a.s)a arkadaş olur.
Ravi: Hz Ali (r.a.)

8. Bir kimse sabah kalkınca, "Euzu bi kelimatillahi tammati elleti la yücavizühünne berrün vela facirün min şerri ma haleka ve

berac ve şera'e derse akşama kadar ins ve cinin şerrinden muhafaza olunur. Sokulsa ona bir şey zarar vermez. Eğer bu sözü akşamleyin söylerse bu husus sabaha kadar devam eder.
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

9. Bir kimse yahudi, hıristiyan, mecusi ve yıldıza tapanların toplantılarında, "Eşhehüenla ilahe illallah ve enne ma dünellahi merkubun makhurun" derse, allah ona o taifenin sayısınca sevap verir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Bir kimse güneş doğmdan yüz defa, "Sübhanellahi ve bihamdihi" derse, ve güneş batmadan evvel de gene yüz kere "Subhanellahi ve bi hamdihi" derse bu onun için yüz deve kurban etmesinden daha efdal olur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni amr (r.a.)

11. Bir kimse on bir kere, "Lâ ilahe illallahu vahdehû lâ şerike lehu ilahen vahiden sameden lem yelid velem yûled velem yeküllehu küfüven ehad" derse kendisine iki milyon sevab yazılır. Kim artırırsa Allah da ona artırır.
Ravi: Hz. Ebû Evfa (r.a.)

12. Bir kimse sabahleyin üç kere "Eûzu billahissemiil alîmi mineşşeytânirracîm" der de "Haşr" süresinin sonundan üç ayet okursa Allah ona yetmiş bin melek vekil eder ki; onlar akşama kadar kendisine dua ederler. Eğer o gün ölürse şehid olarak ölür. Akşamleyin söylerse yine bu menzilede olur.
Ravi: Hz. Ma'kil ibni Yesar (r.a.)

Sayfa: 435
1. Bir kimse sabah ve akşam, "Allahümme ente Rabbî lâ ilahe illâ ente halaktenî ve ene abduke ve ene alâ ahdike ve vaadike mesteta'tü euzü bike min şerri mâ sana'tü ebuu leke bi niğmetike aleyye ve ebuu bizenbî fağfirlî fe innehu la yağfiruz zünûbe illâ ente" derse ve o günü veya gecesi ölürse Cennete girer.
Ravi: Hz. Abdullah Ubni Büreyde (r.a.)

2. Bir kimse akşamladığında, "Sallallahu alâ Nûhin ve alâ Nuhin esselam" derse o gece onu akreb sokmaz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

3. Bir kimse ihlasla, "Lâ ilahe illallah" derse Cennete girer. Dediler ki, "Ya Rasulallah burada ihlas nedir?" Buyurdu ki, Allah'ın sizi haram kıldığı her şeyden sizi men etmesidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir kimse müezzinin okuduğu ezanı işittiğinde, "Doğru söyliyenlere merhaba, merhaba ve hoş geldin namaz" derse, Allah ona iki milyon hasene yazar, iki milyon günahı ondan siler ve onu iki milyon derece yükseltir.
Ravi: Hz. Musa İbni Cafer (r.a.)

5. Bir kimse, "Lâ ilahe illallah kable külli şey'in, Lâ ilahe illallah ba'de külli şey'in, Lâ ilahe illallah yebga Rabbüna ve yefna külli şey'in derse kederden ve kaygıdan kurtulur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Bir kimse, "Allahümmeğfirli ve lil mü'minine vel mü'minat" derse her mü'min adedince sevap alır.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.a.)

7. Bir kimse akşamleyin, "Radiytü billahi Rabben, vebil İslami dînen ve bi Muhammedin Resulen" derse imanın hakikatine ermiş olur.
Ravi: Hz. Ata İbni Yesar (r.a.)

8. Bir kimse, "Subhanallahi, ve bi hamdihî ve estağfirullahe ve etubu ileyh" derse söylediği gibi yazılır. Sonra bu söz Arşa asılır ve o kimse Allah'a kavuşuncaya kadar sahibinin işlediği hiç bi günah onu silmez ve o, söylediği gibi mühürlü olarak kalır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Bir kimse, "Elhamdülillahillezî tevadaa kulli şey'in li azametihi, velhamdülillahillezî zelle kulli şey'in li izzetihi, velhamülillahillezi hadaa külli şey'in li mülkihi, velhamdulillehillezi istesleme külli şey'in li kudretihi" der de bununla Allah indindeki fazlı keremi taleb ederse, Allah ona bir milyon sevab yazar, bin derece terfi verir ve kıyamete kadar onun için istiğfar edecek yetmiş bin melek tevkil eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Bir kimse, "Lâ ilahe illallah" derse bu söz göğe çıkar ve Allah'a varıncaya kadar buna hiç bir hicab mani olmaz. Allah'a ulaşınca Allah sahibine nazar eder ve "Tevhid edene ancak Rahmet nazarı ile bakmak" Allah üzerine haktır.
Ravi: Hz. Said İbni Zeyd (r.a.)

Sayfa: 436

1. Bir kimse, "Subhanellahi ve bi hamdihi" derse, Allah bu sebeble onun için Cennette bin ağaç diktirir ki kökleri altından, dalları inciden, meyvaları da bakire kızların göğüsleri gibidir ve kaymaktan yumuşak , baldan tatlıdır. Her alındığında yerine yenisi gelir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Bir kimse sabahleyin, "Maşaallahu ha havle velâ kuvvete illa billah, Eşhedü ennallahe alâ külli şey'in kadir" derse o günü hayrından nasibdar olur ve şerrinden kurtulur. Bunu akşemleyin söylerse o gecenin hayrından merzuk olur, şerrinden kurtulur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir kimse secdede üç kere, "Rabbiğfirlî" derse başını secdeden kaldırmadan mağfiret olunur.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Bir kimse her gün bir kere, "Subhanellahil kaimid daim, Subhanellahil hayyil kayyum, Subhanellahil Hayyillezi Lâ yemûtu, Subhanellahil azimi bi hamdihi, Subbûhun, kuddûsun Rabbül Melaiketi verruhi, Subhanel aliyyil a'la, subhanehu ve teala" derse Cennetten yerini görmeden veya onun için başkası görmeden vefat etmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Bir kimse ailseine, "İnşallah sen boşsun" dese veya kölesine "İnşallah sen azatsın" dese veya "İnşallah Beytullaha yayan gideceğim" dese bir şey lazım gelmez.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Bir kimse ilmi olmadan, Kur'an'dan kendiliğinden bir şey söylerse Cehennemde yerini hazırlasın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir kimse Kur'anın manasını kendi rey'i ile verse, isabetli de olsa muhakkak hata etmiştir.

Ravi: Hz. Cündeb (r.a.)

8. Bir kimse güneş yükseldiğinde güzelce abdest alıp iki rikat namaz kılsa bütün günahları mağfiret olur, veya anadan doğma gibi olur.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

9. Bir kimse riya veya sum'a (İşittiriş) mevkiine girse, Allah (z.c.hz.) onun bu halini kıyamette duyurur ve işittirir.
Ravi: Hz. Ebû Hind Ed'dari (r.a.)

10. Bir kimse Ramazan da inanarak ve sevabını umarak Kıyamül-leyl (teravih namazı) kılsa geçmiş günahı mağfiret olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kimse inanarak ve mükafatını umarak Kadir gecesini ihya ederse geçmiş günahları affolur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 437
1. Bir kimse riyaya veya yaptığını işittirmeye başlarsa, bundan vaz geçinceye kadar Allah'ın gadabındadır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Kays (r.a.)

2. Bir kimse yılan veya akreb öldürse, kafir öldürmüş gibidir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Bir kimse Allahın ve Peygamberin zimmetinde olan bir muahidi (muahadeli bir kimseyi) katletse, Allah'ın zimmetini ayak altına almış demektir. Cennetin kokusunu bile koklayamaz. Halbuki onun kokusu yetmiş yıllık mesafeden duyulur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kimse muahedeli bir cana haksız olarak kıysa, Cennetin kokusunu koklayamaz ki, o beş yüz yıllık yoldan duyulur.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

5. Bir kimse muahedeli bir adamı kasten öldürse Cennet ona haram olur.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

6. Bir kimse kölesini öldürse biz de onu öldürürüz. Azasını kesse biz de onun azasını keseriz. Hadım ederse biz de onu hadım ederiz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Bir kimse bir kafiri katlederse üstünden çıkan onun hakkıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir kimse harpte çocuğu veya ihtiyarı öldürse, veya hurmayı yaksa veya meyvalı ağacı kesse veya derisi için koyunu kesse, harpten alacağını tam olarak almış dönmez. (Sevabı eksik olur, mücahidin derecesinden geri kalır.)
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

9. Bir kimse bir demirle intihar etse, Cehennemde ebedi olarak

demiri elinde karnını dürter durur. Bir kimse zehir içerek intihar etse, Cehennemde ebedi olarak onu içer durur. Bir kimse de kendisini uçurumdan atarak intihar etse, Cehennemde ebedi kendini atar durur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bir kimse iç illetinden ölürse kabrinde azab görmez.
Ravi: Hz. Halid İbni Urfuta (r.a.)

11. Bir kimse malı uğrunda öldürülse o şehiddir. Nefsi uğruna öldürülse o şehiddir. Bir kimse dini uğrunda öldürülse o şehiddir. Bir kimse ehlini müdafaada öldürülse o da şehiddir.
Ravi: Hz. Said İbni Zeyd (r.a.)

12. Bir kimse Allah rızası için bin ayet okursa, kıyamet gününde Peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salihlerle beraber yazılır. Ve bunlar ne güzel arkadaştır. (Elhakümmekasur bin ayete bedeldir)
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes r.a

13. Bir kimse bir gecede kırk ayet okursa gafillerden yazılmaz. Bir kimse yüz ayet okursa kanitûn (abidler) den yazılır. Bir kimse iki yüz ayet okursa Kur'an kıyamet günü onunla muhasım olmaz. Bir kimse beş yüz ayet okursa kendisi için bir kıntar (1200 okiye) ecir yazılır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 438
1. Bir kimse Kur'anı okusa, hıfzetse, ve ahkamını zabdetse, onun helalini helal, haramını haram olarak tatbik etse, Allah o kimseyi Cennete sokar ve ehli beytinden de kendilerine ateş gerekmiş on kişiye şefaat hakkı tanır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Bir kimse Kur'anı okur da, Allah (z.c.hz.)lerinin yarattıklarından birine bundan daha efdal bir şey verildiğini zannederse, Allah'ın büyütüldüğünü küçültmüş ve Allahın küçülttüğünü büyültmüş olur. Kur'an hamiline de herkes gibi her şeye dalmaması, cahillik edenler gibi cahillik yapmaması, bilakis Kur'an'ın izzeti sebebile affetmesi ve cahillerden yüz çevirmesi yaraşır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Bir kimse her gün yüzünden iki yüz ayet okursa, kabrinin etrafındaki yedi kabir hakkında şefaatçi kılınır. Müşrik bile olsalar, ana babasından, Allah azabı hafifletir.
Ravi: Hz Ebud Derda (r.a.)

4. Bir kimse emirin yanında (Riya için) Allah'ın kitabını okursa, Allah o kimseye emirin yanında okuduğu her bir harfe karşılık bir lanet eder. Emire de on lanet eder. Kıyamet günü Kur'an o kimse ile muhasama eder. O orada "Helak olduk" diye bağırır da, işte o kimse, kendilerine "Bu gün yanlız bir kere helak olmayı değil, bir çok defa helak olduk diye bağırın" denilenlerden olur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

5. Bir kimse her farz namazdan sonra "Ayetül Kürsiyi" okursa onu Cennete girmekten hiç bir şey alıkoyamaz, ölümden gayri.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Bir kimse her gece "İza Vakaatil Vâkıa" suresini okursa ona ebedi olarak fakirlik isabet etmez. Ve bir kimse de her gece "La uksimi bi yevmil kıyameti" suresini okursa, kıyamet günü yüzü

ayın ondördü gibi olduğu halde Allah'a mülaki olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir kimse abdestin arkasından, "İnna enzelnahü fi leyletil kadr" suresini bir kere okursa sıddıklardan olur. Onu iki kere okuyan şehidler divanındadır. Onu üç kere okursa Allah onu Peygamberleri haşrettiği gibi haşreder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir kimse elli defa "İhlas" suresini okursa Allah onun elli senelik günahını affeder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bir kimse "Kul hüvallahü Ehad" suresini ikiyüz kere okursa, Allah onun iki yüz senelik günahını affeder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Bir kimse dört halden kaçınmak şartıyla "İhlas" suresini yüz kere okursa Allah onun elli senelik hatasını affeder. Cana, mala, ırza dokunmaz ve içkiden korunursa.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Bir kimse bin kere "İhlas" okursa, kendini Allah (z.c.hz.)den satın almış olur.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

12. Bir kimse her farz namazdan sonra on kere "İhlas" okursa, Allah (z.c.hz.) kendisine rızai şerifini ve mağfiretini lazım kılar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 439

1. Bir kimse Cuma namazından sonra yedişer kere, "Kul hüvallahu ehad, Kul eûzü birabbil felak, kul eûzü bi Rabbin nâsi" surelerini okursa, Aziz ve Celil olan Allah bu sebeble onu diğer Cuma'ya kadar zarar ve kötülüklerden korur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Bir kimse bir gecede bin ayet okursa Allah'a, kendinin yüzüne güler bulduğu halde mülaki olur. "Ya Resulallah bin ayet okumaya kimin gücü yeter?" diye sorulunca, Resulallah: "Bismillahirrahmanirrahim Elhâkümüttekâsür"ü sonuna kadar okudu da şöyle buyurdu: Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederim ki, bu sure bin ayete bedeldir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

3. Bir kimse bir din kardeşinin dünya hacetlerinden bir hacetini görürse, Allah (z.c.hz.) onun yetmiş iki hacetini görür ki, en kolayı mağfirettir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Bir kimse din kardeşinin masiyet olmayan bir hacetini görürse, ölene kadar Allah'a ibadet etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Bir kimsenin malı az, iyali çok, namazı güzel olursa ve müslümanları gıybet etmezse kıyamet gününde o ve Ben şöyle yanyana oluruz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Bir kimse Allah'a ve ahiret gününe inanırsa ailesini hamama göndermesin. Ve bir kimse Allah'a ve ahiret gününe inanırsa içki içilen sofraya oturmasın. Bir kimse Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa yanında mahremi olmayan bir kadınla yanlız kalmasın. Zira o ikisinin üçüncüsü şeytan olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Bir kimse Allah'a ve kıyamet gününe inanıyorsa komşusuna

iyilik etsin. Bir kimse Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa misafirine ikram etsin. Ve bir kimse Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa ya hayır söylesin ya sussun.
Ravi: Hz. Ebû Şureyh (r.a.)

8. Bir kimse kurbanını namazdan evvel keserse onun yerine bir diğerini daha kessin. Ve kesmemişse Bismillah ile kessin.
Ravi: Hz. Cündeb (r.a.)

9. Sizden bir kimse kudret sahibi ise ve eli genişse evlensin. Zira bu, gözünü haramdan koruyucu ve azasını da muhafaza edicidir. Kimin de eli geniş değilse ve iktidarı yoksa oruç onun için enemedir. (şehvetini kırıcıdır)
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

10. Birinizin saçı varsa ona ikram etsin. Denildi ki: "Onun ikramı nasıl olur?" Buyurdu ki: "Onu her gün yağlarsın ve tararsın.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

11. Bir kimse Allah'a ve kıyamet gününe inanırsa misafire ikram etsin. Dediler ki: "Misafire ikram nasıl olur?" Buyurdu ki: "Üç gün, (hoş tutacak, hizmet edecek.) Bundan sonra oturursa bu ona sadakadır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

Sayfa: 440
1. Ey kadınlar sizlerden biri, Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa, erkekler başını kaldırmadan başını kaldırmasın. Erkeklerin elbiselerinin darlığı sebebiyle (avret mahallerini görebilir.)
Ravi: Hz. Esma binti Ebu Bekir (r.anha)

2. Bir kimse ilim talebinde bulunursa Cennette onun talebinde bulunur. Masiyet talebinde bulunursa Cehennem de onun talebinde bulunur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Bir kimsenin sıhhat ve mukim halinde yaptığı iyilikleri olsa da, hastalık veya yolculuk hali kendisini bunlardan alıkoysa, o adama sağlıklı ve mukim iken yapmakta olduğu amelin sevabı yazılır.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

4. İlmi olan ilminden, malı olan malından sadaka versin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Bir kimsenin yeri varsa eksin. Ekmeğe kudreti yoksa ve acizse ekecek din kardeşine kira aramadan versin. Eğer yapmayacaksa tutsun elinde. (Bu tevbih ve tehdid içindir.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Bir kimsenin iki ailesi olur da bir tarafa temayülü fazla olursa, kıyamet günü yanı düşük olarak gelir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Bir kimsenin döşeğine aldığı cariyesi olur da, kırk gecede bir gece onu yatağına almazsa Allah'a asi olmuş olur.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

8. Bir kimsenin himmeti dünya olursa Allah (z.c.hz.) ona kıyamette Benim komşuluğumu haram eder. Zira Ben dünyanın harabisi için gönderildim. Umranı için gönderilmedim.

Ravi: Hz. Ebul Vaddah (r.a.)

9. Bir kimse yiyecek satıyorsa, nev'ama o adam göğsünde müslümanlar için cimrilik olduğu halde geceler.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

10. Bir kimse Yasin'i yazar ve sonra da suyunu içerse, içine bin nur girer, bin rahmet ve bin bereket girer, bin deva girer ve ondan bin hastalık da çıkar.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) kendi hakkında muhalletlik yazdığı kimse ebedi olarak çıkmaz oradan (cehennemden).
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Bir kimse, Allah'ın kendisine mağfiret etmesi ümidi ile Benden kırk hadis yazsa, Allah ona hem Rahmet eder, hem de şehidler mertebesi verir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

13. Bir kimse Benden ilim veya hadis yazsa, bu ilim veya hadis devam ettikçe, ona da ecir yazılmaya devam edilir.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

14. Ganimet çalan adama yataklık yapan da onun gibidir. Müşrikle cima edip onunla sakin olan da onun gibidir.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

15. Bir kimse bildiği ilmi gizlerse kıyamet gününde ateşten bir gemle gemlenir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 441
1. Bir kimsenin kaygısı çok olursa bedeni hasta olur. Ahlakı iyi olmazsa nefsine zarar gelir. Münazaayı çok yaparsa mürüvvetten düşer, kerameti gider.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Bir kimsenin sözü çok olursa hatası çok olur. Hatası çok olanın da yalanı çok olur. Yalanı çok olana da ateş evla olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Bir kimsenin gülmesi çok olursa Hakkın istihfafına sebep olur. Bir kimsenin oyunu, alayı çok olursa celadeti gider. Şakası çok olanın da vekarı gider. Kim aç karnına su içerse kuvvetinin yarısı gider. Kimin sözü çok olursa sakatı çok olur. Sakatı çok olanın da hataları çok olur. Kimin de hatası çok olursa ateş ona evla olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kimse bir kavmin kalabalığını artırırsa o da onlardan olur. Kim bir kavmin kalabalığını artırırsa o da onlardan olur. Kim bir kavmin ameline razı olursa onların ameline ortak olur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Bir kimse kasden Bana izafeten yalan söylerse Cehennemde yerini hazırlasın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Bir kimse kasden Benim üzerime yalan isnad ederse, Cehennemin iki gözü arasında yerini hazırlasın. Dediler ki: "Ya Resulallah Senden hadis naklediyor amma ziyade ediyor ve eksiltiyor." Buyurdu ki: "Benim size kastım bu değildir. Benim kastım, müslümanlığa leke atmak maksadı ile yalan hadis nakledenler içindir. Dediler ki: "Cehennemin gözü de var mı?" Buyurdu ki: "Evet, Siz onu şöyle söylerken işitmediniz mi?" "Cehennem onları uzaktan gördüğünde" mealindeki ayeti duymadınız mı? O onları iki gözü ile görmez mi? buyurdu.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Bir kimsenin aslı kerim olur ve doğumu güzel olursa, meclisinde huzuru da güzel olur.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

8. Bir kimse öfkesini tutarsa Allah (z.c.hz.) ondan azabını men eder. Bir kimse Rabbına özür beyan ederse Allah (z.c.hz.) özrünü kabul eder. Bir kimse dilini tutarsa Allah da onun ayıbını örter.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Bir kimse gazabını tutar, rızasını yayar, iyiliğini bezleder, akrabayı yoklar, emaneti öderse, Allah (z.c.hz.) onu kıyamette Nûru Azamına ithal eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. (Hizmetçilerden) bir kimse size mülayim olursa, yediğinizden yedirin, giydiğinizden giydirin. Onlardan size mülayim olmayan olursa satın. Allah (z.c.hz.)'nin mahlukatına azab etmeyin.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

11. Bir kimse dünyada şöhret elbisesi giyerse, Allah (z.c.hz.) onu kıyamet günü aynı elbiseyi giydirerek sûi şöhretle teşhir eder ve nihayet onu ateş alır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Bir kimse istiğfara mülazemet ederse, Allah (z.c.hz.) ona her darlıktan bir çıkış verir. Her kaygıdan azade eder. Rızkını da ummadık yerden verir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

Sayfa: 442

1. Bir kimse bu duaya devam ederse beladan zor görmeden vefat eder: "Allahümme ahsin âkibetenâ fil umûri Külliha ve ecirnâ min hızyid dünyâ ve azâbül âhirah."
Ravi: Hz. Büsr İbni Ertad (r.a.)

2. Bir kimse kumar oynar da kalkar namaz kılarsa, onun meseli irin ve domuz kanı ile abdest alan gibidir. Allah, onun namazı "kabul olsun" der mi?
Ravi: Hz. Ebû Abdurrahman (r.a.)

3. Bir kimse her ayda üç sabah aç karnına bal yerse, ebedi surette sıhhate ait büyük bir dert ona isabet etmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Bir kimse sahanı (sünnetler) ve parmaklarını yalarsa Allah (z.c.hz.) onu dünya ve ahirette tok eder.
Ravi: Hz. İrbad (r.a.)

5. Bir kimse din kardeşi ile mülaki olduğunda onunla latif bir muamele ile musafaha ederse, mafiret olmadan birbirlerinden ayrılmazlar.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

6. Bir kimse ihram papucu bulamazsa mest giysin. İzar bulamazsa don giysin. (Bozarak giyer.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Bir kimse yalanı, yalanla ameli ve cahilane amelleri bırakmazsa, Allah (z.c.hz.)'nin onun yemeği ve içmeyi bırakmasına ihtiyacı yoktur. (Orucunun kıymeti yok.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bir kimse Benim Ehli Beytimin, Ensarın ve Arabın hakkını tanımazsa o üç kişiden biridir: Ya münafıktır veya zina mahsulüdür. Yahud da anası onu haram muameleden almıştır. (Hayız hali veya lohusalıkta.)

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Bir kimse bıyıklarını kezmezse bizden değildir.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

10. Bir kimseyi namazı "fahşa ve münkerden" men etmezse, o namaz Allah'dan uzaklaşmaktan başka bir şeyi artırmaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Bir kimse de üç şeyden biri bulunmazsa ameli kıymet ifade etmez ve hesaba değmez: Haramdan alıkoyacak takva; Sefihe uymaktan menedecek hilm; halk arasında hüsnü muamele ile yaşayacağı bir ahlak.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anhüma)

12. Bir kimse aza şükretmezse çoğada şükretmez. Halka teşekkür etmeyen Allaha da şükretmez, Allah'ın nimetini söylemek şükür, söylememek ise küfürdür. Cemaat rahmet, ayrılmak ise sebebi azabdır.
Ravi: Hz. Numan İbni Beşir (r.a.)

13. Bir kimse kasığını traş etmez, tırnakların kesmez ve bıyığını kısaltmazsa bizden değildir.
Ravi: Hz. Beni Gıfar'dan bir adam.

14. Denilenden ve dedikodudan haya etmeyen doğru yolda değildir ve annesi temiz değilken ona hamile kalmıştır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

15. Bir kimse Bana "Hayrünnas" demezse kafirdir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

1. Bir kimsenin Allah'ın ihsan ettiği yiyecek ve içecekten gayri nimetlerden haberi olmazsa, onun ilmi az ve azabı yakın demektir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Bir kimse kırk gün namazın birinci rek'atını fevt etmezse ona iki berat yazılır; Cehennemden azatlık beratı ve nifaktan beraat.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir kimse secde ettiğinde alnı ile burnunu da yere koymazsa namazı caiz olmaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bir kimse Allah'ın ruhsatını kabul etmezse, ona Arafat dağları kadar günah yazılır.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

5. Bir kimse için haya olmazsa din olmaz. Dünyada hayası olmayan Cennete giremez.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Bir kimse üzerine zekat vacip olacak malı olmazsa şöyle desin: "Allahümme salli ala Muhammedin abdike ve Resûlike ve alel mü'minîne vel mü'minât, vel müslimîne vel müslimât." Bu ona zekat yerine geçer.
Ravi: Hz. Said (r.a.)

7. Bir kimse Allah'dan aşikarede haya etmezse gizlide de etmez.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Ebu Cuheym (r.a.)

8. Bir kimse rüyayı sadıkaya iman etmezse, Allah'a ve Resulüne iman etmemiş olur.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Aid (r.a.)

9. Bir kimse üç şeyden burun kaldırmazsa gerçek mü'mindir; Evine ait hizmetten ar etmemek, Fukara ile oturup kalkmak ve

hizmetçisi ile yemek yemek. İşte bu fiiller Allah'ın kendilerini: "İşte onlar hakkâ mü'minlerdir" diye vasfettiği mü'minlerin alametlerindendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bir kimsenin erkek veya kız evladı ölürse; tahammül etsin, etmesin razı olsun veya olmasın, sabır etsin veya etmesin onun sevabı ancak Cennettir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. Bir kimse hac yolunda, hac veya umre niyetinde iken ölse, hesaba arzolunmaz, hesapta güçlük te görmez. Kendisine: "Hadi sen Cennete" denilir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Bir kimse Mekke yolunda ölürse, kıyamet gününde Allah onu hesaba arzetmez ve şiddetli hesaba tutmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Bir kimse Allah (z.c.hz.)'den başka bir mabud olmadığını bildiği halde vefat ederse Cennete girer.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

14. Ashabımdan bir kimse bir yerde ölürse o yer ahalisinin şefaatçisidir.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

15. Bir kimse hac veya umre niyeti için gidip gelirken Mekke yolunda ölürse muhasebe olunmaz, güç hesaba tabi tutulmaz ve Cennete girer.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

1. Bir kimse Fisebilillah gözcü olarak vefat ederse, kabir azabı görmez ve ecri kıyamete kadar nemalanır.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

2. Bir kimse Lut kavminin amelini yapar halde (tevbe etmeden) vefat ederse, kabri onu onların arasında oluncaya kadar yanlarına götürür. (Veya onların amellerinin asarı kabrinde zahir olur.) Ve kıyamette de onlarla beraber baas olunur.
Ravi: Hz. Vekî' (r.a.)

3. Bir kimse Harameyn'den birinde, Mekke veya Medine'de vefat ederse emin olarak baas olunur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Bir kimse Mescidi Aksa'da veya onun on iki mil civarında vefat ederse, dünya semasında ruhu kabzolunmuş kimse menzilesinde olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir kimse oruçlu olarak vefat ederse Allah ona kıyamete kadar oruç sevabı yazar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Bir kimse saçını sakalını yolar ve siyaha boyarsa, Allah yanında onun nasibi yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir kimse bir gün deniz gazasında hastalansa bu onun bin köle azad etmesinden efdal olur. Öyleki, onları techiz ediyor ve onlara kıyamete kadar infak ediyor. Bir kimse de bir adama Allah yolunda, Allah'ın kitabından bir ayet veya sünnetinden bir kelime öğretirse, kıyamet gününde Allah'ın ona verdiği sevaptan daha efdal bir sevap olmaz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Bir kimse, bir gün veya günün bir kısmında veya bir saat

Allah yolunda hasta olsa, bütün günahları mağfiret olur ve kendisine her biri yüz bin dirhem bedelinde yüz bin köle azad etmiş sevabı verilir.
Ravi: Bir kimseden

9. Bir kimse bir zalimle beraber yürürse mücrimdir. Ve Allah (z.c.hz.) buyurmuştur ki: "Biz mücrimlerden intikam alacağız."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

10. Bir kimse bir mazlumla onun hakkını alıncaya kadar yürürse, ayakların kaydığı günde Allah Teala onun iki ayağını sabit kılar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Bir kimse hayvana güç gelecek yerde inip te yürürse, bir köle azad etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Bir kimse bir din kardeşinin hacetine onu tamamlayasıya kadar yürürse Allah (z.c.hz.) ona beşbin melekle yardım eder ve o melekler ona sabahsa akşama kadar, akşamsa sabaha kadar dua ve istiğfar ederler. Her ayak kaldırışında sevap yazılır, her yere bastığında ise bir günahı silinir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Bir kimse bir müslüman kardeşinin hacetinde yürürse, ayrıldığı yerden dönünceye kadar Allah ona attığı her adımda yetmiş sevap yazar ve ondan yetmiş günah silinir. Eğer o iş onun aracılığı ile görülürse annesinden doğduğu gibi günahlarından çıkar. O sırada ölürse hesapsız Cennete girer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Bir kimse din kardeşinin hacetine yürür ve muvaffak olursa bu onun için on sene itikaf sevabından hayırlıdır. Allah (z.c.hz.)'nin rızasını kazanmak için bir gün itikaf eden kimse ile Cehennem arasında üç hendek hasıl olur ki, her biri şark ile garp arasından daha uzaktır.

Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Bir kimse bilerek zalime yardım kasıt ile onunla beraber yürürse, o kimse islamiyetten çıkmıştır.
Ravi: Hz. Üveys İbni Şurahbil (r.a.)

2. Bir kimse gecenin karanlığında camiye yürürse, ona mukabil Allah (z.c.hz.) kıyamette kendisine nur ihsan eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

3. Bir kimse (köle olarak) mahrem akrabaya malik olursa o köle hürdür.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

4. Bir kimse dersinden uyuya kalsa ve maksadı da kalkıp yapmak olsa, bu uyku ona Allah'ın tasadduk ettiği bir sadaka olur ve dersini yapmış sevabı alır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

5. Bir kimse korkuluk, siperlik olmadan damda yatarsa ve düşer ölürse o, Allah'ın zimmetinde değildir. Deniz dalgalı iken gemiye binerse o da öyle.
Ravi: Hz. Suheyl İbni Abdullah (r.a.)

6. Bir kimse oturduğu yerde uyursa ona abdest lazım gelmez. Yanını koyarsa abdest lazım gelir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Bir kimse tesbih, tehlil, tekbir veya tahmid üzere uyursa kıyamet gününde onun üzerine baas olur. Kim de gaflet üzere uyursa kıyamet gününde onun üzerine baas olur. Öyleyse kendinizi zikir üzerine uyumaya alıştırın.
Ravi: Hz. Hakem İbni Umayr (r.a.)

8. Bir kimse Allah'a itaat etmeyi nezretmişse onu eda etsin ve bir kimse Allah'a isyan etmeyi nezr ederse isyan etmesin. (Onu eda etmesin.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Bir kimse tayin etmediği bir nezirde bulunursa onun kefareti yemindir (on fitre veya fakir ise üç gün oruç). Bir kimse bir masiyet işlemeyi nezr ederse onun kefareti de yemin kefaretidir. Bir kimse de gücü yetmeyecek bir şeyi nezr ederse onun kefareti de yemin kefaretidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Bir kimse namazı unutursa hatırlayınca onu kılsın. Zira Allah "Zikrim için namaz kıl" buyurmuştur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kimse namazı unutsa ve hatırlamasa, imamla başka bir namaza durmuşken hatırlasa o namazını imamla kılsın, namazını bitirince unuttuğunu kılsın. Sonra imamla kıldığını iade etsin (Sahibi tertipler için.)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Bir kimse din kardeşinin avret yerine kasden bakarsa Allah (z.c.hz.) onun kırk gecelik namazını kabul etmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

1. Bir kimse bir mü'minin sıkıntısına ara verse, Allah da ona kıyamet günü sıkıntısından nefes aldırır. Bir kimse bir mü'minin ayıbını örterse, Allah da onun ayıbını örter. Bir kimse bir mü'minin sıkıntısını def ederse, Allah da onun sıkıntısını def eder.
Ravi: Hz. Kaab İbni Ucre (r.a.)

2. Bir kimse din kardeşine gıyabında yardım ederse, Allah (z.c.hz.) de ona dünya ve ahirette yardım eder.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

3. Bir kimseyi Lut kavminin amelini yaparken bulursanız, faili de mef'ulu de öldürünüz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Bir adamı hayvana fiili şeni yapıyor bulduğunuzda ikisini de öldürünüz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Bir kimse aşûre gününde ailesine nafakasını geniş tutarsa, Allah (z.c.hz.) de senenin kalan günlerinde onun nafakasını geniş tutar.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Bir kimse aşûre günü nafakasını kendine ve ehline geniş tutarsa, Allah ona senenin diğer günlerini de geniş tutar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Bir kimse bir sahibi bid'atı ağırlarsa İslamın yıkılmasına yardım etmiş olur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Bir kimse halkın bir hususunda amir olur ve miskine, mazluma veya hacet sahibine kapısını kaparsa, Allah (z.c.hz.) onun en şiddetli fakri esnasında kendisine Rahmet kapılarını kapar.

Ravi: Hz. Ebû Şammah (r.a.)

9. Bir kimse sizden bir işe amir olsa ve Allah da ona hayır murad etse, bir şeyi unuttuğunda kendisine hatırlatacak ve hatırladığında kendisine yardım edecek bir vezir nasib eder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Bir kimse müslümanların başında selahiyet ve hüsnüniyet sahibi olsa, Allah (z.c.hz.) ona onların kalblerinde heybet nasib eder. Onlara iyilik elini açarsa halkın sevgisini kazanır. Onların malını çoğaltır ve siyanet ederse Allah (z.c.hz.) de onun malını siyanet eder ve nemalandırır. Zaifi kavmin zulmünden korursa, Allah onun saltanatını kuvvetlendirir ve onların arasında adaletle muamele ederse ömrünü uzun eder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Bir kimse merhamet etmezse, kendisine merhamet olunmaz.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

12. Bir kimse merhamet etmezse merhamet olunmaz. Bir kimse affetmezse af olunmaz. Bir kimse tevbe etmezse mağfiret olunmaz ve günahlardan korunmayan da korunulmaz.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

13. Bir kimsenin yerdekine merhameti olmazsa kendisine göktekiler merhamet etmez.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

14. Bir kimse halka merhamet etmezse, Allah ona merhamet etmez.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

Sayfa: 447

1. Bir kimse müslümanların umuruna ihtimam etmezse onlardan değildir. Ve bir kimse Allah ve Resulüne, Kitabına, imama, bütün müslümanlara hayırhah olarak sabahlayıp akşamlamazsa gene onlardan değildir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

2. Hayası olmayana gıybet yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Mağfiret istemeyene Allah mağfiret etmez. Tevbe etmeyenin tevbesi kabul olmaz. Merhamet etmeyene Allah (z.c.hz.) de merhamet etmez.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

4. Sabar gayret edeni Allah sabra muvaffak kılar. İffet taleb edeni Allah iffetli kılar. Kim istiğna ederse Allah onu gani kılar. Bir kimseye sabırdan daha geniş bir hayır ihsan edilmemiştir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Kimseden bir şey istememeyi teahhüd edene, Ben Cenneti teahhüd ederim.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

6. Kim Benim için bir şeyi kabul ediyorsa Ben de ona Cenneti kabul edeyim. Kimseden bir şey istemesin.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

7. Rıfktan mahrum edilen kimse bütün hayırlardan mahrum edilir.
Ravi: Hz. Cerir (r.a.)

8. Kureyşe ihanet etmeyi kast edeni Allah hor eder.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

9. Allah bir kimsenin hayrını murad ederse, onu dinde fakih kılar.

Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

10. Allah bir kimsenin hayrını murad ederse, onu dinde fakih eder ve onu doğruya irşad eder.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

11. Darda olana kolaylık gösterene Allah da dünya ve ahirette kolaylık gösterir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Mescid bir kimsenin evi olursa (cami kuşu), Allah o kimsenin ravh ve rahmetini zamin olur (tekeffül eder) ve onun sırat üzerinden Cennete geçmesini de deruhde eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

13. Kim di biraz önce o sözü söyleyen? Otuz bu kadar melek gördüm ki, onun sevabını ilk yazan olmak için yarış ediyorlardı. (Bir kimse namazda: "Rabbenâ ve lekel hamden kesiren tayyiben mübareken fih" demişti de, Resulallah namazını bitirince yukarıdaki hadisi buyurmuştu.)
Ravi: Hz. Rifaate İbni Rafi (r.a.)

14. Bir kimsenin din kardeşinin artığını içmesi tevazudandır. Bir kimse kardeşinin artığını içerse; kendisi yetmiş derece yükseltir, yetmiş hatası silinir ve kendine yetmiş sevab verilir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Bir kimsenin din kardeşinin evine gelip te önüne konulanı yememesi cefadandır. Bir adama yolda arkadaş olup ta ismini ve babasının ismini sormaması cefadandır ve ailesi ile münasebetten evvel latife yapmaması da cefadandır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. İnsanın bir din kardeşi konuşurken susması mürüvvettendir ve arkadaşının nalını kopunca onun da durması, hüsnü muaşeret güzelliğindendir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir müslümanın içine sevinç sokmak, gamını gidermek, borcunu ödemek veya onu açlıktan doyurmak, Allah (z.c.hz.)'ne en sevgili amellerdendir.
Ravi: Hz. Ebû Şureyk (r.a.)

4. Arabın helak olması kıyamet alametidir.
Ravi: Hz. Talha İbni Malik (r.a.)

5. Bina kıyamet alametindendir. Bir adamın camiden geçip te iki rek'at kılmaması, tanıdığından başkasına selam vermemesi ve çocuğun yaşlı bir kimseyi işe koşturması da kıyamet alametlerindendir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Kıyamet alametlerindendir, haine itimad edilip, emine ihamet edilmesi.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Kıyamet alametidir, komşuluğun kötüleşmesi, akrabanın yoklanmaması, cihadın kalkması, dünyanın dini ihlal etmesi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kıyamet alametlerindendir; çocuğun öfkeli, yağmurun hararetli olması, şerlerin taşması, yalancının tasdiki, doğrunun yalanlanması, haine güvenilmesi, emine ihanet edilmesi,

münafıkların kabileye efendi olması, çarşıya münafıkların hakim oluşu, mihrapların süslenmesi, kalblerin harap edilmesi, erkeğin erkeklerle, kadınların kadınlarla yetinmesi, dünyanın mamur kısmının harab, harap kısmının mamur olması, şüphenin ve faizin aşikar olması, çalgının ve eğlence aletlerinin alenileşmesi, içkinin içilmesi, zaptiyenin, gammazların ve gıybetçilerin çoğalması.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. Kula dünyada verilenin efdalindendir afiyet; ahiret için de verilenin efdalidir mağfiret. Kula nefsi tarafından verilenlerin efdali ise, bir kavimden neş'ed eden hayırdan adamın ders alması.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Kıyametin yaklaşmasındandır minberlerin, hatiplerin çoğalması, ulemanın süslere meyledip haramı helal, helali haram etmeleri ve insanların istediği gibi fetva vermeleri, altın ve gümüşlerinizi helal saymayı öğütlemeleri ve Kur'an'ı ticaret metaı edinmeleri.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 449
1. Kıyametin yaklaşmasındandır, yağmurun çok, ekinin az, okumuşun çok, fakihin az oluşu ve Umeranın çok, emin adamın az oluşu.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Amr (r.a.)

2. Mü'minlerin iman cihetinden kuvvetlileri ve ahlak cihetinden en güzelleri, ailesi efradına lütufkar olanlarıdır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. İki kişi arasında nikah hususunda şefaat, şefaatin efdalindendir.
Ravi: Hz. Ebû Duhum (r.a.)

4. Doksan dokuz kadından bir tanesi Cennette, kalanı Cehennemdedir. Bir müslüman kadın hamile olduğunda, doğurana kadar kendisine saim, kaim ve Allah yolunda mücahid sevabı vardır. Çocuğuna ilk meme verişinde bir nefse hayat bahşetmiş sevabı alır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Sizden birinin mescidde ayakkabısını önüne koyması namazın tamamındandır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Cennete girip cehennemden kurtulmak, nimetin tamamındandır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. Birinizin evinden çıkıp camiye kadar gitmesi sırasında bir ayak sevap yazılmasına, diğeri de bir günahın silinmesine sebeb olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Mü'min kişinin dünyada saadetindendir; iyi komşu, rahat ev ve iyi hayvan.
Ravi: Hz. Rafi' (r.a.)

9. Kişinin saadetindendir; sakalının hafif olması.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Ahlakının güzelliği kişinin saadetindendir. Ahlakının fenalığı ise şekavet alametidir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Kişinin saadetindendir; ömrünün uzun olup, Allah'ın kendisine inabe (Allaha yöneliş) nasib etmesi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Malayaniyi terketmesi, kişinin müslümanlığının güzelliğindendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Haya, hilm, hacamat, misvak, koku, çok aile sahibi olmak Peygamberlerin sünnetidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Allah'a sevgi alametidir Zikrullah, Ve Allah'a buğz alametidir zikrullaha karşı gelmek.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Cuma günü gusletmek, misvak kullanmak, bıyıkları kesmek, sakalı bırakmak İslam fıtratındandır. Zira mecusiler bıyıklarını uzatır, sakallarını kısaltır. Şu halde onlara muhalefet edin. Bıyıklarınızı kısaltın, sakallarınızı uzatın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 450
1. Kadının uğurundandır; nikahının ve evlenmesinin kolay, mehrinin hafif ve çocuk dünyaya getirişinin kolay olması.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Sizden adam vardır ki, tam namaz kılar. Sizden adam vardır yarım namaz kılar. Üçte bir, dörtte bir, hatta onda bire bile düşer.
Ravi: Hz. Ebul Yüsr (r.a.)

3. "Minhâ halaknâküm ve fîhâ nu'îdüküm ve minhâ nuhricüküm târaten uhrâ." (Sizi ondan yarattık, sizi ona döndüreceğiz ve sizi diğer bir kere ondan çıkaracağız.) "Bismillah, fî sebilillah ve alâ milleti Resulullah." (Resulullah kızı Ümmü Gülsüm vefat edince üsstteki ayeti okuyarak ve Bismillah diyerek onu kabre koymuşlardı.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Adamın gurbette ölmesi şehadettir. Ölüm anı geldiğinde, gözünü sağına soluna çevirir de kimseyi göremez; ehlini, çocuğunu hatırlar da göremediği için üzüntüsü sebebiyle soluk verdiğinde, teneffüs ettiği her bir nefesine karşılık Allah onun iki milyon günahını siler. Ona iki milyon sevap yazar ve ruhu çıktığında şehidler mühürü ile mühürlenir.
Ravi: Hz. İbin Abbas (r.a.)

5. Füc'eten vefat, mü'minler için kolaylık, facirlere eseftir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Füc'eten vefat mü'minlere hafiflik, kafirlere gazabtır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Allah'ın kitabından size verilenle amel icab eder ve onu terkte kimse özür sahibi olamaz. Onda bulunmayan için Benden cari olmuş sünnet, onda da yoksa ashabımın sözlerine bakılır. Zira ashabım semadaki yıldızlar mesabesindedir. Hangisine tutunsanız hidayete erersiniz. Ashabımın ihtilafı sizin için için

Rahmettir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Kendini tut delikanlı. Bu gün (arefe) kim gözünü tutarsa mağfiret bulur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Allah'dan gafil olmayın. Zira huşulu gençler, rükû' eden ihtiyarlar, otlayan hayvanlar, emzikteki çocuklar olmasaydı, sizin üzerinize azab dökülürde dökülürdü.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Ey kavim ağır olunuz. Sizden evvelki ümmetler, bu yaptığınız şeyle helak oldu. Peygamberlerine karşı ihtilafları sebebiyle ve kitaplarının bazısını bazısına karıştırmaları sebebiyle. Muhakkak ki Kur'an'ın bir kısmı bir kısmını tekzib edici şekilde indirilmedi. Bilakis bir kısmı bir kısmını tasdik edici olarak indirildi. Ondan bildiğinizi tatbik edin. Bilmediğinizi alimine bırakın, sorun.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

11. Cebrail (a.s.) Arşı Rahman canibinden Bana nida etti ve dedi ki: "Kim Senin zikrolunduğun yerde Sana selam getirmezse azabı hak eder, Cehenneme girer."
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cerad (r.a.)

Sayfa: 451

1. Adem oğlunun yaktığı bizim şu ateşimiz var ya, bu Cehennem ateşinin yetmiş cüz'ünden bir cüzü'dür. Denildi ki: "Ya Resulallah bu kafi olsaydı." Buyurdu ki: "Şu muhakkak ki ona her biri aynı hararette altmış dokuz daha eklenir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bu ümmetin evveli yakîn ve zühd ile felah buldu. Bu ümmetin ahiri de hasislik ve tûlü emelle helak olur.
Ravi: Hz. Şuayb (r.a.)

3. Biz son ümmetiz amma kıyamet gününde ahirette ilk ümmetiz. Dünya malını çoğaltanlar alçakların ta kendileridir. Onlar ahirette kıyamet gününde aşağı makamlarda kalacaklardır. Meğer ki malını şöyle şöyle taksim etmiş ola. Uhud dağı kadar altınım olsun hoşuma gitmezdi. Onu Allah yolunda taksim ederdim.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Cennetteki hurma ağacının dalları kırmızı altındır, sapları yeşil zümrüttür yaprakları ipek gibidir, meyvası kulle gibi iri taneli, kaymaktan yumuşak ve çekirdeksizdir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Ömründe hiç hayır yapmayan bir adam bir dikeni yoldan kaldırdı. Şöyle ki, ağaçta olanı kesti attı ve yerdekini de kenara attı da bu Allah indinde makbul oldu ve Cennete gitti.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Adem (a.s.) Cennetten Hind diyarına indi ve yalnızlık duydu. Cebrail (a.s.) indi, ona ezan okudu. "Allahuekber, Allahu ekber. Eşhedü enla ilahe illallah. (2 kere) Eşhedü enne Muhammeden Resulallah (2 kere)". Adem (a.s.) dedi ki: "Muhammed (s.a.s.) kim?" Cebrail (a.s.) cevap verdi: "Oğullarından gelen en son Peygamber."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Bana Cebrail (a.s.) dedi ki: "Allah ashabından dördünü sever: Ali (r.a.) Selman (r.a.) Ebu Zerr (r.a.) ve Mikdat (r.a.)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Cebrail (a.s.) nazil oldu da Bana imam oldu. Ben onunla namaz kıldım, sonra onunla namaz kıldım, sonra onunla namaz kıldım, sonra onunla namaz kıldım, sonra gene onunla namaz kıldım. Sonra o dedi ki: "İşte bununla memursun" (emrolundun.)
Ravi: Hz. Ebû Mes'ud (r.a.)

9. Evvelki kitab bir bab (lügat nev'i)den bir harf (kıraat) üzere nazil oldu. Kur'an ise yedi bab'dan yedi kıraat üzerine korkutucu, emredici, helal ve haramı bildirici, muhkem ve müteşabih ve kıssaları bildirici olarak nazil oldu. Helalini helal kabul edin. Haramını haram kabul edin. Emrolunduğunuzu yapın, nehy olunduğunuzdan vaz geçin, kıssalarından ibret alın. Muhkemi ile amel edin. Müteşabihine inanın. Ve: "Ona inandık, hepsi Rabbimizin indindedir." deyin.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

1. Zekat Kur'an'daki her sadakayı nesh etmiştir. Cünüblükten gusülde her türlü abdesti nesh etmiştir. Ramazan orucu da diğer oruçları nesh etmiştir. Kurban da diğer her türlü kurbanı nesh etmiştir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Ümmetim için kazılan mezarlardan yarısı nazardandır.
Ravi: Hz. Esma binti Umays (r.a.)

3. Düşmanımın kalbine korku verilerek yardım gördüm. Hazineler bana verildi ve Ben ümmetime feth olunacak şeyleri görünceye kadar kalmam ile ahirette intikal arasında muhayyer bırakıldım da, Ben ahirete irtihali ihtiyar ettim.
Ravi: Hz. Tavus (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) o kulu mesrur etsin ki, Benim kavlimi işitti, iyi dinledi, onu belledi ve onu bilmiyenlere anlattı. Nice fakih vardır ki, fakih değildir. Nice fıkıh hamili de kendinden daha fakih olana hadisi aktarabilir. Üç şey vardır ki, onların aleyhine müslüman kişinin kalbinde gılli-gış yoktur: Allah için yapılan amelin ihlası; Müslümanların imamlarına hayırhah olmak; Müslüman cemaatinden ayrılmamak. Eğer sen onlara dua edersen, o arkalarından onlara yetişir.
Ravi: Hz. İbni Cubeyr (r.a.)

5. Bir adamın müslüman din kardeşine hayırla, sevgiyle ve şefkatle nazar etmesi, Benim şu mescidimde bir sene itikaf etmesinden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

6. Ne güzel evdir dünya, Allah razı oluncaya kadar ahiret azığını temin etmek için. Ne fenadır dünya evi, ahiret azığını terkeden ve Allah'ın rızasını da kazanamayanlara. Bir adam: "Allah dünyayı rezil etsin" derse, dünya der ki: "Allahım, Rabbına en asi olanımızı rezil et."
Ravi: Hz. Tarık İbni Uşeym (r.a.)

7. Ne güzel katıktır sirke.
Ravi: Hz. Cebir (r.a.)

8. Ne güzel yiyecektir kuru üzüm. Asabı kuvvetlendirir, siniri alır, gazabı def eder, ağız kokusunu güzelleştirir, balgamı giderir ve benzi düzeltir.
Ravi: Hz. Said (r.a.)

9. Ne güzel evdir müslümanın girdiği, içinde hamam bulunan ev. Zira oraya girdiğinde Allah'dan Cenneti ister, ateşten Allah'a sığınır. Ve ne fenadır mü'minin girdiği evde nikah odası. Onu dünyaya bağlar, ahireti unutturur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Mü'minin sabah yemeği olarak yediği sahur ne iyidir. Cenabı Hak ve melekler sahur yapanlara salat ederler.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 453

1. Kul için ne güzel faide ve ne güzel hediyedir; bir adam duyduğu hikmet sözünden bir kelimeyi kavrar ve onu müslüman kardeşine nakleder.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Kıyamette sahibine ne güzel şefaatçidir Kur'an. Der ki: "Ya Rabbi buna ikram et." Bunun üzerine ona bir keramet tacı giydirilir. Sonra gene şöyle der: "Ya Rabbi onu artır." Bunun üzerine kendisine bir keramet elbisesi giydirilir. Sonra yine şöyle der: "Ya Rabbi artır, ondan razı ol." Allah'ın rızasının ötesinde ise hiç bir şey yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Ne güzel adettir kuşluk uykusu ve ne güzel adettir hacamat.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Ne güzel sürüdür otuz develik sürü. Asiline yük vurulur, sahibini müstağni kılar, yünü ihsan edilir ve yatak yerine varıldığında yerinde bulunur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Arefe günü ne güzel gündür. O günde Allah (z.c.hz.) semaya nüzul eder. (Rahmetle tecelli eder.)
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

6. Mü'minin ruhu terle çıkar. Merkeb ölümü gibi ansızın ölümden hazzetmem. Kafirin ruhu ise avurtlarından çıkar.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Ehline, çocuğuna ve hizmetçine harcadığın sadakadır. Bunu başa kakma, eza etme. (Şu mealdeki ayette Allah Teala: "Onlar ki mallarını Allah uğrunda veriyorlar ve sonra da başa kakmıyarlar. Bunların mükafatları Rableri nezdindendir" buyurmaktadır.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bizimle kıyamette baas olacak ümmetler yetmişi bulacaktır. Biz en sonu ve en hayırlısı olacağız.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Hazm (r.a.)

9. Nurdur nice görünür. (Ebu Zer (r.a.) Peygamberimize: "Mirac gecesinde Rabbini gördün mü?" diye sorduğunda yukarı ki hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

10. Hikmet nuruna vesile açlıktır. Dinin başı da dünyayı (yani gönül vermeyi) terktir. Allah (z.c.hz.)'ne yakınlık da miskinleri sevmek ve onlara yakınlıkladır. Allah'dan uzaklık da, masiyete sebeb olan toklukladır. Öyleyse karnınızı şişirmeyin ki, göğsünüzdeki hikmet nurunu söndürmesin. Zira Hikmet kalbte kandil gibi parlar.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

11. Mü'minin niyeti amelinden hayırlıdır. Münafıkın ameli niyetinden hayırlıdır. Herkes niyetine göre amel eder. Mü'min bir amel işlediği zaman kalbinde bir nur parlar.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

12. Getirin oğullarımın ikisini de (Hasan ve Hüseyin radiyallahu anhüma) Onları İbrahim (a.s.)'in iki oğlu İsmail ve İshak'ı (Allah'a) sığındırdığı şeyle sığındırayım. "U'îzükümâ bi kelimâtillâhit tâmmeti min külli şeytânin ve hâmmetin ve min külli aynin lâmmetin." (İkinizi her şeytandan ve zarar veren her şeyden ve isabet eden her gözden Allah'ın tam kelimelerine sığındırırım.)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

1. Cebrail (a.s) indi de dedi ki: Ya Muhammed (s.a.v) Allah (z.c.hz.) sana selam ediyor ve buyuruyor ki "Her ümmet kıyamette susuzluk görecek, yanlız Ebubekir (r.a), Ömer (r.a) Osman(r.a) ve Ali (r.a)ı sevenler müstesna."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Müslümanla alakayı kesmek onun kanını dökmek gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Hadred el Eslemi (r.a.)

3. Tahsildarların aldığı hediye hırsızlıktır. (Mecbur halde ise hazineye teslim edilecek)
Ravi: Hz. Ebû Humeyd Essaldi r.a

4. Umeranın aldıkları hediye hırsızlıktır.
Ravi: Hz. Ebû Humeyd (r.a.)

5. Sultanın aldıkları hediye haram ve hırsızlıktır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Saad (r.a.)

6. Tahsildarların aldıkları hediyelerin hepsi haramdır.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

7. Kıblemi bu tarafa mı görüyorsunuz? Vahhali huşuunuz, rükuunuz Bana gizli değildir. Ben arkamda iken de görüyorum sizi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Biliyormusunuz bu gece Rabbiniz ne dedi? Buyurdu ki: "Kullarımdan bir kısmı Bana mü'min, bir kısmı kafir olarak sabahladı. Onlar ki, Allah'ın Rahmeti ve fazlı ile yağmura kavuştuk dediler Bana mü'min oldular. Onlar ki, yıldızların yaklaşmasından yağmur oldu dediler, Bana kafir oldular ve yıldızlara inandılar."
Ravi: Hz. Zeyd İbni Halid (r.a.)

9. "Kenud" nedir bilirmisiniz? O böyle bir nankördür ki:

seferinde tek başına konaklar, topluluğa mani olur, yanlız başına yer, kölesini aç bırakır, şiddet zamanında halka yardımda bulunmaz. İşte bunlardan biri Velit ibni Muğiredir.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

10. Benimle beraber şimdi namazda biriniz okudu mu? Ben de diyorum ki, Kur'anda rekabete uğruyorum.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Biliyormusunuz yerle gök arası ne kadardır? O ikisinin arası beş yüz seneliktir. Her bir semanın diğer semaya da arası beş yüz senedir. Her bir semanın kalınlığı da beş yüz yıllıktır. Yedinci göğün üstünde bir deniz vardır ki, onun üstü ile altı arası gök ile arz arası gibidir. Sonra bunun üstünde de sekiz hamele-i Arş vardır. (Vahşi keçi suretinde) Onların dizleri ile tırnakları arası yerle gök arası gibidir. Sonra bunun üstünde Arş vardır. Arşın üstü ile altı arası sema ile arz arası gibidir. (Bütün mahlukat Arşın yanında çöldeki bir halka gibidir) Allah Subhane ve Teala bunun fevkindedir ve de Ona insan oğlunun amellerinden hiç bir şey gizli kalmaz.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

12. Derisinden istifade edemediniz mi? Ancak onu yemek haramdır. (Ölü bir koyuna rastladığında buyurulmuştur.)
Ravi: Hz. İbni Abbas r.a

Sayfa: 455
1. Ümmetimin helakı üç şeydedir: Asabiyyet (Akrabalık gayreti gütmek veya herhangi bir davayı gözü kapalı müdafaa) Kaderiye (Kader dilimin ucundadır demek) Senetsiz rivayet (Aslını esasını öğrenmeden rivayet etmek)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Ümmetimin helakı Kitab ile süttedir. Kitaba gelince; Kura'nı okurlar hilafı hakikat te'vil ederler. Sütü ise severler, kıra çıkarlar, cemaatı ve Cumaları terkederler.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

3. Çok mal toplıyan adamlar helak oldu. Meğer şöyle şöyle diye hayra sarfederler. Fakat onlar da pek azdır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Erkekler kadınlara itaat ettiklerinde mahvoldular.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

5. Geliniz Rabbil Aleminin resulü olan Cibril (a.s)a Benim kalbime ilka etti ki: Bir can rızkını tamamlamadan ölmez. Rızkı ne kadar gecikse de Allah'dan korkun, rızkınızı güzel taleb edin. Rızık gecikiyor endişesi ile onu masiyetten taleb etmeyin. Zira Allah (z.c.hz.) indindeki şeye ancak teatle nail olunur. (Masiyetten erişmek olmaz.)
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Vallahi şeytan onunla beraber yemeğe devam etti. Ta ki o besmele çekti de şeytan karnında bir şey kalmayıncaya kadar kustu. (Peygamberlerimizin huzurunda bir şahıs besmele çekmeden yemeğe başladı. Sonunda "Evveli ve ahirihi" dedi ve bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Musenna İbni Abdurrahman r.a

7. Vallahi Cenneti And'e bir takım kimseler girdi ki, bunlar çok namaz, oruç ve umre yapanlar değildi. Fakat Allah'ın emirlerini anladılar, hata yaparsak diye korktular. Rableri ile mutmain

oldular ve kalblerinizin huzuru azalarına kadar çıktı. Bu suretle ahirette Allah yanında menzile ve derece güzelliği ile halka faik oldular.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Vallahi mirasçılarım Benden sonra altın taksim edecek değildir. Ailemin nafakası ve memurların maaşından başka ne bıraktımsa beytülmalindir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Vallahi, ahirete nazaran dünya, sizden birinin parmağını sel suyuna batırıp çıkardığındaki bulaşıklık kadardır. Öyleyse, adam artık bu neden ibarettir anlasın.
Ravi: Hz Müstevrid (r.a.)

Sayfa: 456
1. Vallahi siz hasislik, korkaklık, cahillik ediyorsunuz. Siz kendi kıymetinizi bilmiyorsunuz. (Allah nazarındaki mevkiinizi bilseniz Allah yolunda sarfetmekten çekinmez, korkmaz ve Allahsız bir şey olmıyacağını bilirdiniz.) Rabbülaleminin arzda son yarattığı yer vadii Fatımadır. (Veya Allah'ın Habibinin elile çiğnediği düşmanın sonu Taif kazasında olur)
Ravi: Hz. Havle binti Hakim (r.a.)

2. Vallahi bir adamın kalbine iman girmez, ey Ehli Beyt, sizi Allah'a ve Bana yakınlığınızdan dolayı sevmedikçe.
Ravi: Hz. Abdülmuttalib İbni Rabia (r.a.)

3. Vallahi Cehenneme bir adam girmeye görsün, girerse orada seksen sene kalmayınca çıkamaz. Senesi üçyüz altmış gün ve her bir günü ise bildiğiniz bin senedir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Valllahi Meryem oğlu, adil bir hükümdar olarak inecek, haçı kıracak, hınzırı öldürecek, cizyeyi kaldıracak, deveye lüzum kalmayacak, düşmanlık, boğazlaşma ve hasedleşme gidecek. Mala davet edecek kimse sahip çıkmayacak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Kendinden başka ilah olmıyan Allaha yemin ederim ki, vallahi Allah kıyamet günü öyle mağfiret edecek ki böyle bir şey beşerin kalbine gelmemiş olacak. Kendinden başka ilah olmıyan Allah'a yemin ederim ki, Allah kıyamet gününde dininde facir, maişetinde ahmak olanı da mağfiret edecektir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Vallahi mü'min olamaz, Vallahi mü'min olamaz, Vallahi mü'min olamaz. Denildi ki: "Ya Resulallah kimdir o?" Buyurduki, komşusu şerrinden emin olmıyan kimse.
Ravi: Hz Ebu Şureyb (r.a.)

7. Beni Hak ile baas eden Allah'a yemin ederim ki, Benden

sonra ümmetimin içinde fetret devri olacak. O devirde herkes helali aramadan mal talebinde bulunacak, kanlar akıtılacak ve şiir Kur'ana bedel tutulacak. (Kaside ve mevlütlerin tercih oluşu)
Ravi: Hz. İbni Ömer r.a

8. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, ümmetimden bir kavim kabirlerinden maymun ve hınzır suretinde çıkacak. Bu da maasiyetlere göz yumdukları, güçleri yettiği halde nehyden vazgeçmeleri sebebiledir.
Ravi: Hz. Abdurrahman (r.a.)

9. Muhammed (s.a.v)nin nefsi yed-i kudretinde olana yemin ederim ki, mü'minin misali altından bir parça gibidir. Sahibi üzerine üfler de değişmez ve eksilmez. Yine nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, mü'minin misali arı misalidir. Güzel yer, güzel bırakır, konduğu dalı kırmaz ve bozmaz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

10. Muhammed (s.a.v) nefsi yed-i kuvvetinde Olana yemin ederim ki, Medineden istememezlik ederek kimse çıkmaz, şayet çıkarsa Allah (z.c.hz.) onların yerine onun gibisini veya daha hayırlısını getirir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, mü'min olmadıkça Cennete giremezsiniz ve birbirinize muhabbetli olmadıkça da mü'min olamazsınız. Sizi; yaptığınız zaman birbirinizi seveceğiniz bir şeye delalet edeyim mi? Selamı aranızda yayın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 457

1. Muhammed (s.a.v)in nefsi yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, muhakkak Ben, sizin ehli Cennetin yarısını teşkil edeceğinizi ümid ediyorum. Bu cennete müslim bir nefisten başkasının girmemesindendir. Halbuki siz şirk ehline göre siyah öküzün cildindeki beyaz tüyler gibisiniz, veya kırmızı öküzün cildindeki siyah kıllar gibi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

2. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki; dünya gitmez. Ta ki bir adam bir kabre uğrar da onun üzerinde yuvarlanarak "Keşki şu kabir sahibinin yerinde ben olsaydım." Demedikçe. Sanki din onun başının belası gibi olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, siz günah işlemeseniz Allah sizi giderir, günah işliyecek bir kavim yaratır. Onlar da istiğfar ederler de Allah onları affederdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Nefsim yed-i kudretinde Olan Rabbu zül Celal hazretlerine kasem ederim ki, kıyamette Allah'ın kulunun amellerinin hasenatı Uhud dağından ağırdır.
Ravi: Hz. Sare binti Abdullah İbni Mes'ud (r.a.)

5. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, Cennetin "Kürsüü merfua"sının irtifaı yer ile gök arası gibidir. Yer ile gök arası da beşyüz senelik yoldur.(Cennetteki 100 dereceden biri)
Ravi: Hz. Ebû Said r.a

6. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, muhakkak ki o kıyamet günü- ki elli bin senelik imtidadı vardır- mümine o kadar hafifletilir ki, dünyada kıldığı bir farz namazından kendisine daha hafif gelir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, zakkumdan

bir damla arzın denizlerine damlasaydı onları ifsad ederdi. Ya yiyeceği ondan olanlara nice ola.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, Ey Ehli Beyt, kimse size buğz etmez, ancak Allah onu yüz üstü Cehenneme sürer.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, sizlerden biriniz layıkı ile mü'min olmaz, Beni evlad ve babasından fazla sevmedikçe.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, aranızda Allah'ın kitabı ile hükmedilecektir. Verdiği fidye ve koyun sana geri verilsin; oğluna da yüz sopa ve bir sene sürgün. Bunun ailesine de recm gerekir. Ey Umey şu kadına git, itiraf ederse onu recm et. (Davacı şeklinde iki kişi gelmiş ve and vermişler ki, meselemizi Kitabullaha göre faslet. O zaman yukarıki hadis varid olmuş)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Nefsim yed-i kudretinde olana yemin ederim Ehli Cennetten bir adama, yüz insan kudreti verilecek: Yemek, içmek ve kadınlarla münasebet hussunda. Denildi ki; "Yiyen içenin def'i hacet ihtiyacı olur." Buyurdu ki, onlardan birinin ihtiyacı mis gibi kokan ter olur, ve cildinden atılır ve görülür ki karınları boşalmış.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam ra

Sayfa: 458
1. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, ehli Cennetten bir adamın bir sabahta, yüz bakire kıza yaklaşmakta aczi olmayacaktır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Muhammad (s.a.v) nefsi kudret elinde Olana yemin ederim ki, bir adam gizlide bir amel yapmaz ki Allah (z.c.hz.) ona aşikare bir elbise giydirmesin. Eğer hayırlı ise hayır şerli ise şer.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

3. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, bir kulun kalbi selimi olmadıkça müslüman kalamaz, ve komşusu "baikasından" emin olmıyan adam layıkile müslüman olamaz. Denildi ki "baikası nedir?" Buyurdu ki, şerri ve zulmüdür.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Muhammed (s.a.v)in nefsi yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, kıyamet gününde bir kul gelir dağlar gibi sevabları olur ve zanneder ki bunlar sebebile Cennete gidecek. Fakat zulme uğrattığı kimselerin meydana çıkması o derece devam eder ki, bunlar erir ve hiç hasenesi kalmaz ve hatta kendisine dağlar gibi günah yüklenir de bu sebeble Cehenneme sevki emrolunur. (Meğer tevbe, meğer iltica)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, bu iş (müslümanlık) başladığı gibi avdet eder ve her iman Medineye toplanır. Hatte bütün iman Medine de oluncaya kadar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, Cennete ancak merhametliler girer. Dediler ki; "Hepimiz merhametliyiz." Buyurdu ki, hayır o değil, umuma merhamet edesiye kadar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Beni Hak ile gönderene kasem ederim ki; Bu dünya

tükenmez, ehline yere batmak, suret değiştirmek ve taş yağmadıkça, "Bu ne vakit olacak ya Rasulallah" dediler. Buyurdu ki; ne vakit kadınlar eğer üstüne oturacak, çengiler artacak, yalan şehadetler yapılacak. İçki aşikare olacak, namaz kılanlar ehli şirkin kabları olan altın ve gümüşten kaplarla su içecekler, ve erkekler erkeklerle, kadınlar kadınlarla iktifa edecekler. Bu günlerde siz kendinizi çekin ve başınıza taş yağmasına hazırlıklı olun ve korkun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, onu hepside yazmaya haris on melek yazmak istediler. Fakat nasıl yazacaklarını bilemediler. Nihayet İzzet Sahibine ref oldular. O da buyurduki: "Onu kulumun dediği gibi Elhamdülillahi hamden kesiran tayyiben mübareken fiyh, kema yuhibbu Rabbüna ve yuhmede ve yenbaği leh yazın."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, kıyamet kopmaz; imamınızı öldürünceye, kılıcınızı birbirinizde deneyinceye ve şerirleriniz dünyaya hakim oluncaya kadar.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 459
1. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, kıyamet kopmaz hasislik, fuhuş zahir oluncaya, emine hiyanet edilinceye, haine güvenilinceye "vuul" helak oluncaya, "Tuhut" zahir oluncaya kadar. Denildi ki: "Vuul ve Tuhut nedir?" Buyurdu ki, Vuul insanların eşrafı, Tuhut ise insanların ayak takımıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Muhammed (s.a.v)in nefsi yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, ümmetimden bir cemaat ifrad, keyif, kibir, oyun ve eğlence üzere geceliyecekler de, sabahleyin kalktıklarında domuz ve maymun suretinde kalkacaklardır. Buna sebeb de haramları helal saymaları, çalgıcı kadınlar edinmeleri, şarab içmeleri, riba yemeleri ve ipekli giymeleridir.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

3. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, onlardan biri benim muhabbetim sebebile ashabı ve sizi (Abdülmuttalip oğullarını) sevmedikçe layıkı ile mü'min addolunmaz. Siz şefaatimle Cennete girmeyi umarsınız da Abdulmuttalip oğulları ummaz mı?
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

4. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, dünya Allah (z.c.hz.) ne bu leşten kıymetsizdir. Eğer Allah indinde dünyanın hardal tanesi ağırlığı kadar kıymeti olsaydı, dünya nimetlerini halkından ancak evliyasına ve dostlarına hasrederdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, İran ve Roma (Rum diyarı) feth olunacak ve dünya devleti üzerinize yağacak. Ekmeğiniz ,etiniz bollaşacak, o kadar ki bunların çoğuna besmele bile çekilmeyecek.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Busr (r.a.)

6. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, Cennete dininde facir, maişetinde ahmak olan adam da girecek; Nefsim

yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, kendisini günahi sebebile Cehennem ateşi yakmış adamda girecek cennete; Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, kıyamet gününde Allah hiç bir beşer kalbine gelmedik bir mağfiretle mağfiret edecektir; Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, Allah (z.c.hz.) kıyamet gününde o derece mağfiret edecek ki, İblis dahi acaba bana da isabet eder mi umudu ile uzanacak. (Gene meyus olacak)
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

7. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, Ya "Emri bil maruf ve nehyi anil münkeri" yapacaksınız veya Allah kendi tarafından size neredeyse azabını gönderecektir. Sonra O'na dua edeceksiniz de duanız da kabul olmayacaktır.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

8. Nehyettiğiniz şeyin mislinin size de gelmesinden korkmadıkça "Emri bil maruf ve nehyi anil münker" size vacip olur. Eğer bundan korkuyorsanız "sükut" size helal olur.
Ravi: Hz. Misvar (r.a.)

9. İyi ameli (haseneyi) kalbde nur buldum. Yüzde ziynet oldurur ve amelde de kuvvet hasıl eder buldum. Hatayı ise kalbde karalık, yüzde çirkinlik ve amelde zaaf olarak buldum.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. İhvanıma kavuşmayı istiyorum. Ashab; "Ya Resulallah biz senin ihvanın değilmiyiz?" dediler. Buyurdu ki, hayır siz Benim ashabımsınız. İhvanım Benden sonra gelip Beni görmeden iman edenlerdir. Sonra buyurdu. Ey Ebu Bekir, şu kavmi sevmezmisin ki, kendilerine senin Beni sevdiğin haberi ulaştı da, senin Beni sevmen sebebile, seni sevdiler. Onları sev ve Allah onları sevsin.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

Sayfa: 460
1. Rabbim Bana ümmetimden yetmiş bin kişiyi Cennete hesapsız ve azabsız sokmayı vadetti. Her birine de yetmiş bin. Ondan sonra da, Rabbımın kabzasından, üç kabza da Kendisi azad edecek.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

2. Allah'ın misafiri olanlar üç sınıftır: Gaziler, hacılar ve umreye gidenler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Allah'ın misafirleri üçtür: Hacı, umre yapan ve gaziler. Allah onları çağırdı da Ona icabet ettiler. Allah'dan istediler de onlara verdi.
Ravi: Hz İbni Ömer (r.a.)

4. Kendisinden ilim öğrendiklerinize hürmet edin ve ilim öğrettiklerinizede ikram edin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Mü'mine üçyüz almış melek verilmiştir. Bunlar, kendisinin gücü yetmediği belaları, zararları def ederler. Bunlardan dokuzu göze aittir ki, ondan, yaz gününde sizin bal tabağından sinekleri kovaladığınız gibi, zararları def ederler. Eğer onlar zahir olsalardı derelerde, bayırlarda, ellerini uzatmış ağızlarını açmış vaziyette görürdünüz onları. Eğer kul bir lahza kendi haline bırakılsaydı, şeytanlar onu çarpar yok ederlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Güneşe dokuz melek memur edilmiştir. Her gün ona kar atarlar (onu soğuturlar) Böyle olmasaydı güneşin isabet ettiği şey yanardı.
Ravi: Hz. Ebû Umame ra.

7. Rüknü Yemaniye yetmiş melek memur edilmiştir. Kim "Allahümme innî es'elüke affe vel afiyete fid dünya vel ahireti, Rabbena âtina fid dünya haseneten ve fil ahireti haseneten

vekına azaben nâr." Derse onlar "amin" derler. Kim Haceri Esvede elini sürerse, Rahmanın eline elini sürmüş gibi olur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Nuh (a.s)ın üç çocuğu vardır. Sam, Ham ve Yafes. Sam'ın çocukları Arab, Faris ve Rum'dur. Hayır bunlardadır. Yafes'in oğulları Ye'cüc, Me'cüc, Türkler ve Sicilyalılardır. (Eflak-Buğdanlılar) Onlarda hayır yoktur. Ham'ın oğulları ise Berberiler, Kıbtiler ve Sudanlılardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Adem'in oğlunun hepsi, kıymet gününde, bayrağımın altındadır ve Ben, cennetin kapısının kendisine açılacak olanları ilkiyim.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

10. Nasıl gecikmesin ki, siz misvak kullanmaz, tırnaklarınızı kesmez, bıyıklarınızı kısaltmaz ve ellerinizi de temizlemez bir şekilde etrafımda olduğunuz halde. (Cebrail (a.s)ın gecikmesinden sual edilmişti. Bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. İbni Abbas r.a

Sayfa: 461
1. Eyvah size ey kadınlar topluluğu, evlatlarınızı öldürmeyin. Baş ağrısı ve boğaz ağrısı için uduhindi alın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Yazık eşrafa, yazık umeraya, yazık itibarlı adamlara. Bunlar milletin başında olurlar da suiistimal ederler. Kıyamet gününde bir takım kimseler, şakaklarından Süreyya yıldızına asılı olsa ve gök ile yer arasında, küt aşağı düşse, küt tekrar asılsa idi de, milletin idaresinden bir şeye sahip olmasaydılar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Yazık maliklere, memluklardan (kölelerden) dolayı ve yazık memluklara, maliklerden dolayı. (Yekdiğerlerinin hukuklarına riayet etmediklerinden dolayı)
Ravi: Hz. Enes r.a

4. Veyl valiye raiyeden ötürü. Meğer ki onları hayırhahlık ve hüsnüniyetle arkalarından koruya.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Muğaffel (r.a.)

5. Veyl topuklara ve ayak içlerine ateşten dolayı. (Abdestte yıkamasına dikkat edilmezse)
Ravi: Hz. Câbir r.a

6. Veyl topuklara ve ayak içlerine ateşten dolayı.
Ravi: Hz. Abdullah ibni Haris (r.a.)

7. Veyl o kimselere ki edeb yerlerine ellerler. Sonra da abdest almadan namaz kılarlar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Veyl memlukten ötürü malike, veyl malikten ötürü memlüke. Veyl fakirden ötürü zengine, veyl zenginden ötürü fakire. Veyl kuvvetliden ötürü zaife ve veyl zaiften ötürü kuvvetliye.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Yazık zenginlere fakirlerden dolayı. Kıyamet gününde o fakirler derler ki: "Ya Rabbi Senin bizim için onların mallarında kendilerine farz kıldığın haklarımızda cimrilik ettiler, esirgediler." Bunun üzerine Allah Teala şöyle buyurur: "İzzetim ve Celalim Hakkı için sizi yaklaştıracağım onları ise uzaklaştıracağım."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Yazık ümmetime kötü ulemadan dolayı. Bunlar ilmi ticaret vasıtası edinirler. Zamanlarının umerasına sokulmak suretile kendilerine kazanç temin ederler. Allah kesatlık versin onları ticaret dedikleri şeye.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Eyvah Arab'a yaklaşan şerden dolayı. Körcesine, kulaksızcasına ve dilsizcesine olan fitneden. O fitne gününde oturan yürüyenden yürüyen de koşandan hayırlıdır. Yazık o fitnede koşan adamlara, kıyamet günü Allah'dan dolayı (görecekleri azabtan)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Yazık sana, arkadaşının boynunu kestin. (Yüze karşı medh edene) Sizden biri kardeşini mutlaka medh edecekse şöyle söylesin: "Falan şöyle zannediyorum Allah bilir ya. Ben Allaha karşı hiç bir kimseyi tezkiye edemem. Onun şöyle şöyle olduğunu sanıyorum." Desin. Şayet o adamın hakkında söylediği bu hususları biliyorsa.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ebu Bekre (r.a.)

1. "La ilahe illallahü halimül kerim, Subhanellahi Rabbil Arşil kerim, Elhamdülillahi Rabbil Alemin. Allahümmağfirli, Allahümme tecavez anni, Allahüm mağfu fe inneke afüvvün gafur." (Bu tesbih sıkıntı zamanlarında söylenir.)
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Cafer (r.a.)

2. "La ilahe illallah" kulları Allahın azabından korur, dünyalarını dinlerine tercih etmedikçe. Şayet dünyalarını dinlerine tercih ederler de sonra "La ilhe illallah" derlerse bu tevhid kendilerine red olunur ve Allah Teala onlara "Yalan söylediniz" buyurur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. "La ilahe illallah" Allah yanında mükerrem büyük bir kelimedir. Kim onu muhlisen derse Cennet kendisine vacib olur. Kim onu kaziben söylerse malını ve canını kurtarır amma sonu Cehennem olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. "La ilahe illallahül hakimül kerim. Subhanellahi ve tebarekallahü Rabbül Arşil Azim. Velhamdülillahi Rabbil alemin."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. "La ilahe illallah" söyliyenden doksan dokuz belayı def eder ki, en aşağısı kaygı (hemm)dir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Kimsenin kimseye secde etmesini emretmem. Eğer bir kimsenin bir kimseye secde etmesini emretseydim, kadına, erkeğine secde etmesini emrederdim.
Ravi: Hz. İbni Abbas(r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) den daha gayretli bir ferd yoktur ve bunun için fuhşiyatı men etmiştir. Onun aleni olanını da gizli olanını da. Allah'dan başka, "sena"nın kendisine daha sevimli geldiği bir kimse de yoktur. Bundan dolayı Kendisini "sena" etmiştir. Allah'tan daha ziyade, kendisinden özür istenmeyi seven de

yoktur. Bu sebeble kitabı indirmiş ve Peygamberler göndermiştir. (Kullar özür dilesin diye.)
Ravi: Hz. İbni Abbas(r.a.)

8. Ümmetimden şu üç hasletten fazlasından korkmam:Malları çoğalır, birbirlerini çekemezler vuruşurlar. Kitab ilmini öğrenirler te'vile kalkarlar. Halbuki te'vilini Allah'dan başkası bilmez. (Aldıkları gibi amel etmeleri lazım) İlim sahiplerini görürler de, onlardan istifade etmezler ve onlara ehemmiyet vermezler.
Ravi: Hz. Ebû Malik el Eş'ari (r.a.)

9. Şefaat etmekte devam ederim ve şefaatim de kabul olunur: Öyle ki, "Ya Rabbi La ilahe illallah diyen hakkında şefaatimi kabul et deyinceye kadar." Bunun üzerine şöyle buyurulur: "Bu iş ne Sana ne de Senden evvelkilere aittir, bu Bana aittir." Ve "La ilahe illallah" diyen hiç kimse Cehennemde kalmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 463
1. Cariyesini ölüye ağlattırmak islamda yoktur. Mehirsiz almak ve ona mukabil mehirsiz vermek de yoktur. Mezara ve temele kurban kesmek de İslam'da yoktur. Mükellefleri ayağına çağırıp tahsilat yapmak yoktur. Yarışta hayvan yetiştirmek, yarışta hayvan kızıştırmak da İslamda yoktur. Yağmacılık yapan da bizden değildir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

2. Bunu söyliyenleri yalancı saymam: Arası gerginleşen iki kişinin arasını düzeltmek gayesile söylediği söz; Harpte düşmanı şaşırtmak için söylenen ve kadının kocasının gönlünü yapmak ve kocanın hanımının gönlünü yapmak için söylediği söz.
Ravi: Hz. Ümmi Gülsüm binti Ukbe (r.a.)

3. Emanete riayeti olmıyanın imanı ve ahdi olmıyanın da dini yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Emanete riayeti olmıyanın imanı ve ahdi olmıyanın da dini yoktur. Muhammed (s.a.v) in nefsi kudret elinde olan Zata yemin ederim ki, kulun dili dürüst olmadıkça dini dürüst olmaz. Kalbi dürüst olmadıkça dili dürüst olmaz. Komşusu "beraika"sından emin olmıyan Cennete giremez. Denildi ki: "Ya Rasulallah beraika nedir?" Buyurdu ki eziyeti ve zulmüdür. Hangi adam ki haramdan mal kazanır da ondan infak ederse ona sevap verilmez. Eğer sadaka verirse kabul olmaz. Elinde kalan da Cehennem bakımından gidişini artırır. Zira habisi habis örtmez. Lakin habisi temiz ve helal olan şey temizler.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Emaneti olmıyanın imanı, tahareti olmayanın namazı ve namazı olmayanın da dini yoktur. Namazın dindeki yeri, başın gövdedeki yeri gibidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Bir adam dedi ki: "Ya Resulallah ben edeb yerime elledim ve

de namaz kıldım." Bunun üzerine Resulullah; zararı yok o senin bir azandır buyurdu.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Beis yok reyhanıdır koklıyabilir. (Oruçlu iken ailesini öpen birisi hakkında sorulduğunda bu hadis varid oldu.)
Ravi: Hz. Enes r.a

8. Muttaki olana zenginlikten beis yok. Lakin sıhhat, mutteki olana, zenginlikten hayırlıdır. Gönül hoşluğu (hoş hatırlık) da nimettendir.
Ravi: Hz. Yesar İbni Abd (r.a.)

9. Bir kimse din kardeşine zalim de olsa, mazlumda olsa yardım etsin. Eğer zalimse men etsin bu ona yardımdır. Eğer mazlumsa ona yardım etsin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Söz naklinde, manayı değiştirmezse takdim tehirde zarar yoktur.
Ravi: Hz. Vasıla (r.a.)

11. Bir adamın satın alacağı cariyeyi çevirip bakmasında mahzur yoktur. Yanlız avret mahalli hariç. Onun avdeti de dizleri ile izarının düğümlendiği yere kadardır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 464
1. İzarınızı (alt elbiseyi) yarı baldır ve topuğa kadar uzatmakta beis yoktur. Sizden evvelkilerden biri ağır elbiselerle kibirili olarak evinden çıktı da, Allah ona Arşının üstünden nazar etti ve ona gazab etti. Arza emretti ve arz onu alaşağı etti. O kimse arz içinde hala batmakta devam etmektedir. Öyleyse Allah'ın gazabından hazer edin.
Ravi: Hz. Câbir İbni Süleym (r.a.)

2. Belanın nüzulünden evvel ve nüzulünden sonra, Kur'an dan bir şey yazıp da takmakta beis yoktur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Kabir ehline yapılan iyilikten efdal ihsan yoktur ve onu ancak mü'min yoklar.
Ravi: Hz. Câbir(r.a.)

4. Evlere gelirken kapının karşısından gelmeyin. Lakin onlara yandan gelin ve izin isteyin. Size izin verilirse içeri girin, yoksa dönün.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Busr (r.a.)

5. Sadakayı fıtır (zekat, öşr) ancak şu dört şeyden olur. Arpa, buğday, kuru üzüm, hurma.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

6. Bir dinarı iki dinara, bir dirhemi iki dirheme, bir ölçeği iki ölçeğe almayın. Zira Ben sizin için ribadan korkarım.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Halkın mallarının kıymetlerini seçip almayın. Yaşlı deveyi de, gencini de ayıplısını da alın (zekat hususunda)
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Uyuyana ve konuşana iktida etme.
Ravi: Hz. Mücahid (r.a.)

9. Halk için iyi veya kötü, bir hükümet lazımdır. Amma iyisi taksimde adalet yapar, ganimeti aranızda eşit taksim eder. Facire gelince; mü'min onda mübtela kılınır. Halbuki facir hükümet bile "herc"den daha hayırlıdır. Denildi ki; "Herc nedir Ya Resulallah?" Buyurdu ki, öldürme ve yalandır (anarşi)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Gerek yere batmak, suret değiştirmek ve gerekse taş yağmak zaruridir. Dediler ki; "Ya Resulallah bu ümmete mi?" Buyurdu ki evet, onlar şarkıcı cariyeler edindiklerinde, zinayı helal saydıklarında, riba yediklerinde, Harem (Mekke)de avlanmayı ve ipek giymeyi helal saydıklarında ve erkekler erkeklerle, kadınlar kadınlarla yetindiklerinde.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. "Kıyamül leyl" lazımdır. Deve sağımı veya koyun sağımı kadar olsa da. Yatsıdan sonra yatmadan evvelde yapılan (kılınan namaz) "Kıyamül leyl" den maduttur.
Ravi: Hz. İyas İbni Muaviye (r.a.)

12. Rivayeti (Hadisi) şehadetini kabul edeceğiniz kimselerden alın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 465
1. Kadın kocasını izni olmadan eve kimseyi alamaz ve izni olmadan döşeğinden kalkıp nafile kılamaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Gelip de selam vermiyeni içeri almıyabilirsiniz.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Sabah şafağı böylece-ellerini yayarak uzattı- gözüne gözükmedikçe ezan okuma.
Ravi: Hz. Bilal (r.a.)

4. Allah'ın kullarına eza etmeyin. Onları ayıblamayın ve gizli ayıblarını aramayın. Zira kim müslüman kardeşinin ayıbını ararsa Allah da onun ayıbını arar. Hatta öyleki, evinden çıkmasa da onu rezil eder.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

5. Bir kadın kocasına dünyada eza ederse, o adamın hurilerden olan zevcesi şöyle der: "Allah kahretsin eza etme ona. Üç günlük koltuğa sığınmış senin yanında muvakkattır o. Kısa zaman sonra seni terkedecek." der.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Dayanarak yemek yeme, kalbur üstünde de yeme. Camide de ayni yerde namaz kılmayı adet etme. Cuna günü de herkesi çiğneyip geçme. Yoksa kıyamette Allah seni onlara köprü yapar.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

7. Boğulmuş hayvanı yeme. Zira o şeytanın kestiğidir.
Ravi: Hz Ebu Hureyre ra

8. -Baş parmakla şehadet parmağını göstererek- Bunlarla yemeyin. Şu üçle yeyin, zira bu sünnettir. Beşle de yemeyin, zira o bedevi arabinin yemesidir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Sol elinizle yemeyin, sol el ile içmeyin, zira şeytan sol eli ile yer, solu ile içer.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. İki kişiye amir olma ve onların önüne geçme.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. İyice öğrenmeden ve emir olunanı bilmeden "Emri bil maruf ve nehyi anil münker" yapmaya kalma.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. İmamdan evvel hareket etmeyin. Tekbir alınca alın. "Veleddâllîn" deyince "amin" deyin. Rüku edince rüku edin, "Semiallahu limen hamideh" deyince "Allahümme Rabbena ve lekel hamd" deyin ve imamdan evvel başınızı kaldırmayın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Kadın kadına mübaşerette bulunursa ikisi de zaniye olur. Erkek erkeğe de mübaşeret ederse onlar da zanidir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

14. Bir yığın götürü zahireye mukabil götürü zahire satılmaz. Muayyen bir kileye de yine götürü zahire satılmaz.
Ravi: Hz. Hovat İni Cubeyr (r.a.)

Sayfa: 466

1. Ümmü veled satılmaz.(Ümmü velet: Çocuk annesi olan cariye)
Ravi: Hz. Havvat İbni Cubeyr r.a

2. Salahı zahir oluncaya kadar meyva (ağacında iken) satılmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Salahı zahir olmadıkça ve afet ondan gitmedikçe meyvayı satın almayın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Taş atmaca alış veriş yapmayın. Birinin fiatı üzerine de fiat vermeyin. El koymaca da (görmeden, bakmadan) alış veriş yapmayın. Kim, sütü sağılmadan bırakılmış bir hayvanı alır da hoşlanmayıp geri verecek olursa bir ölçek de zahire versin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Birbirinize karşı buğz etmeyin, münasebetlerinizi kesmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin, çekememezlik yapmayın. Ey Allah'ın kulları Allah (z.c.hz.)nin emrettiği gibi kardeş olun. Bir müslümanın, kardeşini üç günden fazla terk etmesi helal olmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Selamdan evvel söze başlamayın. Kim selamdan önce söze başlarsa ona cevap vermeyin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Şarkıcı cariye satmayın, onları satın da almayın. Onlara öğretmeyin. Bunların alış verişinde hayır yoktur. Parası da haramdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Secdede ellerini avucunun üstüne dayayıp koltuklarını da böğürlerinden açarsan, her azan seninle secde etmiş olur.
Ravi: Hz. İbni Ömer ra.

9. Ağlama ya Ebu Hureyre, dünyada açlık çekip, Allah'ın mağfiretini ümid eden kimse, kıyamette şiddetli azaba maruz kalmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Ağlama (Ey Osman r.a) Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, yüz kızım olsa ve vefat etseler bir tane kalmayıncya kadar sana verirdim. Ve işte Cibril (a.s), Allah (z.c.hz.)nin ölen kızım yerine kardeşini sana vermemi emrettiğini, mehrini de aynen yapmamı haber verdi. (BunuHz. Osman (r.a.)'ya söylemişti)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Ağlama, zira Cebrail (a.s) Bana haber verdi ki, humma ümmetimin Cehennemden payıdır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Ağlama ya Ömer (r.a) dağların altın olarak hareket etmesini dilesiydim, hareket ederlerdi. Eğer dünyanın Allah'ın indinde sinek kanadı kadar kıymeti olsaydı kafirlere ondan bir şey vermezdi.
Ravi: Hz. Ataa (r.a.)

13. Umuru diniyyeyi ehli ele aldığı zaman dine ağlamayın ve lakin onu ehli olmıyan üzerine alırsa ona ağlayın.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

14. Bir dinarı iki dinara, bir dirheme, bir Saa'yı iki Saa'ya satmayın. Zira Ben sizin üzerinize ribadan korkarım. Denildi ki; "Ya Resulallah adam bir atı bir çok at karşılığında satıyor. Cins deveyi de alalade deve karşılığında satıyor." Buyurdu ki, peşi olursa zararı yok.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

1. Kendisinde can olan mahluku hedef edinmeyin. (Nişan için)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Camileri yol edinmeyin, meğer zikir veya namaz için ola.
Ravi: Hz. İbni Ömer ra

3. Evlerinizi kabir edinmeyin, evde de namaz kılın. Zira şeytan Bakara suresinin okunduğu evden kaçar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Evinizde uyuyacağınız zaman ateşi kapatın ve söndürün.
Ravi: Hz. Salim (r.a.)

5. Namazı kasden terketmeyin, ey kadın. Kim namazı kasden terkederse, Allah ve Peygamberin zimmetinden çıkar.
Ravi: Hz. Ümmü Eymen (r.a.)

6. Düşmanla karşılaşmayı istemeyin. Allah'dan afiyet isteyin. Onlarla karşılaşınca da Allah'ı çok zikredin. Eğer onlar direnir, gürültü ve şamata yaparlarsa siz sükut edin.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Düşmanla karşılaşmayı temenni etmeyin. Allah'dan afiyet isteyin. Zira siz onlarla beraber neyin imtihan edildiğini bilmezsiniz. Onlarla karşılaşınca "Allahümme ente Rabbına ve Rübbühüm ve mevasına vemevasihim bi yedike ve inneme taktülühüm etne." deyin ve yere çökün. Ne vakit üzerinize yürürlerse kalkın ve tekbir alın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Bevlettiğiniz helada abdest almayın. Zira Mü'minin abdest suyu hasenatı ile beraber mizana girer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Kur'anla mücadele etmeyin. Allahın kitabının bazı kısımlarını bazısına yalanlatmayın (tezat aramayın) Vallahi; mü'min onunla

mücadele ederse yenilir. Münafık onunla mücadele ederse, galip geldiğiniz zannetse bile mahkum olur. (Galebesi necat sebebi olmaz)
Ravi: Hz. Abdurrahman ibni Cubeyr (r.a.)

10. Evlerinizi kabir etmeyin. Hiç şüphe yok ki şeytan, sure-i Bakara okunan evden çıkar gider.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Benim kabrimi bayramlık etmeyin (sık gidin) Evinizi de kabir yapmayın. Nedere olursanız olun olduğunuz yerde selatü selam getirin. Sizin selatü selamınız Bana ulaşır.
Ravi: Hz. Hüseyin (r.a.)

12. Şu namazı, öğle namazının ilk ve son sünneti gibi yapmayın. Sünneti ile farzı arasını aralayın. (Sabah namazını sünneti ile farzını biraz aralayın)
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büceyne r.a

13. Beni yolcunun (su kabı) gibi yapmayın. Yolcu kabını su ile doldurur. İhtiyacı olursa onu içer, icap etmezse içmez döker. Beni sözünüzün başında, ortasında ve sonunda anın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

Sayfa: 468
1. Şehidin kanı yerde kurumadan onun Cennetteki zevceleri, ayrıldıkları yerde yavrularını bırakmış iki kuş gibi koşuşurlar. Her birinin elinde Cennet elbiseleri ile, Öyle ki yanlız onlar bütün dünya ve içindekilerden hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Yol uğraklarında oturmayın. Oturmanız lazımsa selam alın. Kadınlara ve haramlara bakmayın. Yol soranlara gösterin ve yüklerine yardım edin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Her alimin meclisinde oturmayın, ancak şu beş şeyden diğer beş şeye davet eden alimin yanında oturun: Şekden yakine, kibirden tevazua, münaferet ve husumetten hayırhahlığa, riyakarlıktan ihlasa ve dünyaya yönelmiş olmaktan zühde .
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Kabirler üzerine oturmayın ve onlara karşı namaz da kılmayın.
Ravi: Hz. Vasile İbni Eska (r.a.)

5. Taze hurma ile kuru hurmayı, hurma ile üzümü karışık olarak şıra yapmayın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Varise vasiyet olmaz. Verese isterse o başka.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Hain erkek ve kadının, zani erkek ve zaniye kadının, İslamda kardeşine kin sahibi olanın şahidliği caiz olmaz.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

8. Hain erkek ve kadının, had vurulmuş erkek ve kadının, kardeşine kini olanın, yalancı şahidliği tecrübe edilenin, ev halkına tabi olanların (hizmetçiler gibi) akrabalık olması ve velilik ihtimali olanın şehadetleri caiz olmaz.

Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Kocasının izni olmadan, kadının kendi malını hibe etmesi caiz olmaz, kocası ismetine sahib olduğu müddetçe.
Ravi: Hz. Amr İbnni Şuayb (r.a.)

10. Yabancı milletten insanların birbirine şehadeti caiz değildir. Yanlız müslüman milleti hariç. Zira müslümanların diğer bütün milletlere şehadeti caizdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Her hadisi herkese söylemeyin, aklı alacak adama söyleyin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Bir veya iki defa emmek süt mahremliğini tesis etmez. (Hanefi mezhebinde ediyor. Bir defa da olsa)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Perşembe günü hacamat olmayın. Zira kim o gün hacamat olur da başına hoşa gitmiyecek bir şey gelirse, kabahatı kendinde bulsun.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 469
1. Ey kadınlar ancak mahreminiz olan erkeklerle konuşun. Olmıyanlarla konuşmayın.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

2. Cüzzamlıya sürekli nazarla bakmayın.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Kılacağınız namaz için gün doğuşunu ve gün batışını gözlemeyin. Zira güneş, şeytanın iki boynuzu arasından çıkar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. İyilikten hiç bir şeyi küçük görme ,yap. Velev ki su istiyenin kabına kovandan su dökmen de olsa, arkadaşını güzel çehre ve latif muamele ile karşılamak da olsa ve senden ayrıldığı zaman onu gıybetten korumak da olsa. (Marufu ihmal etme yap)
Ravi:

5. Babalarınızın ismi ile yemin etmeyin. Kim Allah'a yemin ederse sadık olsun. Ve kime de Allah'ın ismi ile yemin edilirse razı olsun. Razı olmıyanın Allah'la alakası kalmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Sadaka (zekat) zengine de, sıhhati, kudreti yerinde olana da verilmez.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

7. Zengine sadaka helal olmaz, ancak şu beş kişi hariç: Allah yolunda gaziye, hükümet hesabına zekat toplıyana, borçluya, fakire verilen zekatı ondan malı ile satın alan adama veya fakirin kendisine verileni zengin komşusuna yollamış veya onu davet etmiş durumda olana.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. İki müslümanın birbirini üç günden fazla terketmesi olmaz. İkisi rast gelir de biri selam verir diğeri de alırsa sevabta müşterek olurlar. Eğer selamı almazsa veren günahtan beridir.

Diğeri günahı yüklenir. Eğer birbirini terketmiş vaziyette ölürlerse Cennete bir araya gelemezler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Üç defa talak gören kadın, yeni kocası ile münasebette bulunmayınca ayrılsa da eskisi ile evlenemez.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. (üç talak halinde) ikinci kocası kadının balcağızından, kadın da erkeğin balcağızından tatmadıkça kadın birinci kocasına helal olmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Kur'andan bir şeyi düşman memleketine götürmeyin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Dininizi ehli kitaba sormayın. Onlar kendileri de dalalete düştüler ve sizden öncekileri de açık bir sapıklıkla saptırdılar.
Ravi: Hz. Ebû Esim ra

13. Cuma gecesini diğer geceler arasından kıyama tahsis etmeyin ve Cuma gününü de diğer günlerden ayırıb oruca tahsis etmeyin. Adet etmişseniz başka
Ravi: Hz. Ebû Hureyre ra

Sayfa: 470

1. Kocası vefat eden kadın, kınalanmasın, sürme çekmesin, koku sürmesin, boyalı elbise giymesin, süs ve ziynet takmasın (4 ay 10 gün)
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.a.)

2. Saflarınızda ileri geri durmayın. Öyle durursanız kalbleriniz de öyle aykırı olur. Allah (z.c.hz.) ve melekleri ön saftakilere selat ederler.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

3. Çakıl av avlamaya ve düşman tenkiline yaramaz. Diş kırmak, göz sakatlamak gibi sebebiyet verir.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Muğaffel (r.a.)

4. Mescidden çıkma. Ta ki sana Benden önce Davud oğlu Süleyman (a.s)den başka hiç birisine nazil olmayan bir sureden bir ayet öğreteyim. Namazına ve okumana ne ile başlarsın? De ki: "Bismillahirrahmanirrahim". Buyurdu ki, bak işte bu odur.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

5. Peygamberleri birbirine tafdil etmeyin. Muhakkak ki insanlar (birinci surda) düşerler de Ben yerin yarılıp da baas olanların ilki olurum. Bir de bakarım ki, Musa (a.s) Arşın direklerinden birine tutunmuş. Bilmem ki ilk sayhada (surda) düşüp ölenler arasında mı idi, yoksa Tur dağındaki "Sayka" da muhasebesi yapıldımıydı? (Yahudinin birisi Musa (a.s)ı tafdil eden bir şekilde kasem etmiş. Müslümanın birisi de Hz. Muhammed (sa.v)den de mi demiş ve ona bir tokat vurmuş. Onun üzerine yukarıdaki hadis varid olmuştur.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Evine müttekiden başkasını sokma, ikram da mü'minden başkasına yapma.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. İçinde çan olan eve melek girmez ve içinde çan olan kafileye

de melek yoldaşlık etmez.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. İçinde resim veya heykel gibi bir şey olan eve melaike girmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Kendisinde, suret, köpek ve cünüb bulunan eve melek girmez.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Bir adamın kalbine iman tatlılığı girmez, ta ki doğru dahi olsa bir takım lakırdıları, yalan olması tehlikesine karşı, terketmedikçe ve haklı dahi olsa bazı mücadeleden sakınmadıkça.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

11. Nefislerine zulüm edip de helak olan kavmin meskenlerine girmeyin. Ancak (mecbursanız), onlara isabet edenin benzerinin size de isabet etmesinden sakınarak ağlar bir tarzda girin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. (Hz. Ali'ye hitaben) Heykelleri, suretleri imha et. Yüksek yapılmış kabirleri de dümdüz et.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. Akşam yemeğini bırakma, bir avuç hurma da olsa. Zira onu terketmek insanı çabuk kocaltır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Akşam yemeğini bırakmayın, velev bir avuç kuru ekmek de olsa. Zira onu terketmek ihtiyarlatıcıdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Kendinize beddua etmeyin, ancak hayırla dua edin. Zire melaike dediğinize "amin" der.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.a.)

16. Kendiniz çocuklarınız, hiçmetçiniz veya malınız hakkında fena dua etmeyin. Olur da saatına rastlar Allah tarafından kabul olunur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 471

1. Umeranıza fesatla dua etmeyin. Zira onları iyiliğini sizin iyiliğiniz, onların fenalığ sizin fenalığınız demektir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Cüzzamlıya sürekli nazar etmeyin. Ve onlarla konuştuğunuzda sizinle aralarında bir mızrak kadar mesafe olsun.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Benim ashabımın kusurlarını zikretmeyin. Yoksa kalbleriniz onların aleyhine ihtilaf eder. Ashabımın iyiliklerini zikredin ki kalbleriniz ülfet etsin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Üç yerde Beni zikretmeyin; Yemek besmelesinde, hayvan keserken ve aksırma sırasında.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Zeyd (r.a.)

5. Muaviye (r.a) mülk sahibi oluncaya kadar günler ve geceler geçmez.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

6. Dünya gitmez, kadınlar kadınlarla, erkekler erkeklerle iktifa etmeyince. Bu "sihah" kadınlar için de zina mahiyetindedir.
Ravi: Hz. Vesile (r.a.)

7. Develeri içiripte salmayın. Memelerini bağlayın. Yoksa şeytana yarar.
Ravi: Hz. Seleme ibni Akva ra.

8. Hayvan ve çocuklarınızı güneş battıktan sonra salmayın, yatsının koyu karanlığı geçinceye kadar. Zira güneş battıktan yatsının karanlığı gidinceye kadar ki zaman şeytanların boşandığı zamandır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Beni hakkımın fevkine yükseltmeyin. Zira Allah Teala Beni Kendine Resul etmeden kul edinmiştir.
Ravi: Hz. Ali İbni Hüseyin (r.a.)

10. Deniz vasıtalarına, ancak Allah yolunda gaza veya umre veya hac edenler olarak binin. Muhakkak ki denizin altında ateş vardır, ve ateşin altında da yine deniz vardır. Sultandan dolayı başı sıkılmış adamdan da bir şey almayın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Cehenneme (cehennemlikler) atılmaya devam ettikçe o şöyle der; "Daha var mı?" İzzet sahibi Rab ayağını ona koyuncaya (tecelli edinceye) kadar. O zaman bir kısmı küçülür de, "İzzet ve keremin hakkı için pes pes" der. Cennette ise fazla yer bulunmaya devam eder. Hatta öyleki, Allah başka mahlukat yaratır da Cennetin fazla yerlerine onları iskan eder.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Ümmetimden bir taife Hak üzerine mücadele etmekte, kıyamete kadar galib olarak devam edecektir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 472

1. Ümmetimden bir taife, Allahın emrile hareket etmekte devam eder. Onlar hak üzerinde oldukları halde, kıyamet kopana kadar kendilerini terk eden ve muhalefet eden kimsenin onlara bir zararı dokunmaz. Taki Allahın emri gelinceye kadar onlar insanlara galibtirler.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

2. Ümmetimden bir taife, kendilerine düşmanlık edenlere galip oldukları halde, Hak üzerine mücadelede devam ederler. Hatta onların sonuncusu mesihüd deccal ile harp eder.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

3. Ümmetimden bir taife, kıyamet kopuncaya kadar yardım görmekte devam eder. Kendilerini terkedenlerin ayrılmaları da onlara bir zarar vermez.
Ravi: Hz. Muaviye İbni Kırra (r.a.)

4. Ümmetim dininde basiretli olmakta devam eder. Taki yahudiler gibi, akşam namazı için yıldız çıkmasını beklemedikçe, nasraniler gibi de sabahda yıldızların kaybolmasını beklemedikçe ve cenazeyi de sahiplerine bırakmadıkça. (Cenazeyi teşyi etmeyi bırakmadıkça)
Ravi: Hz. Hars İbni Vehb r.a

5. Hilafet beni Ümeyyede deva eder, bir defa ellerinden (Abbasilerce) süratle çakilip alınıncya kadar. Onlardan çıkınca da hayattan hayır yoktur.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

6. "La ilahe illallah" kelimesi halktan gadabı men etmekte devam eder, dünyaları düzelip de dinden gideni ehemmiyetsiz görmedikçe. O zaman bu kelimeyi söylediklerinde kendilerine "Yalan söylüyorsunuz. Siz onun ehli değilsiniz" denilir.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Erkam (r.a.)

7. Ümmet şeriatı hasene üzerine devam eder, aralarında şu üç

hal zahir olmadıkça; İlim kendilerniden alınmadıkça, aralarında habis veled çoğalmadıkça, "Sakkarun" aralarında zahir olmadıkça, Dediler ki: "Sakkarun nedir?" Buyurdu ki, bunlar içmeden sarhoş olanlardır. Ahir zamanda gelirler, birbirlerile karşılaştıklarında aralarındaki selamları lanetleşmektir.
Ravi: Hz. Muaz İbni Enes (r.a.)

8. Kıyamet gününde şu beş şeyden hesap vermedikçe Adem oğlunun ayakları Rabbının huzurundan ayrılmaz: Ömrünü nerede ifna etti. Gençliğini nasıl geçirdi. Malını nasıl kazandı. Malını nereye harcadı. İlmi ile nasıl amel etti.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. Kulun ayakları ayrılmaz, şu dört şeyden sual olmadıkça: Ömrünü nerede ifna etti. İlmi ile nasıl amel etti. Malını nerede kazandı, nasıl harcadı. Cismini nerede çürüttü.
Ravi: Hz. Berze (r.a.)

10. Bir adama karısını niye dövüyor diye sorma. Kime itimad ediyor kime itimad etmiyor diye de sorma. Vitri kılmadan da uyuma
Ravi: Hz. Ömer r.a

Sayfa: 473

1. Kimseden bir şey isteme, sana Cennet var. Kızıma, gene Cenneti hak edersin. Güneş batmdan günde yetmiş kere istiğfar et. Allah senin yetmiş senelik günahını affeder. Dedi ki: "Benim yetmiş senelik günahım yok." Buyurdu ki; Ev halkın için. Dedi ki: "Ev halkımın da yoksa?" Buyurdu ki, komşuların için.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Dahim ra.

2. Ehli kitabdan bir şey sormayın. Zira Ben onların size doğruyu haber verip te, sizin onları yalanlamanızdan veya onların size yalan haber veripte sizin onları tasdik etmenizden korkarım. Size Kur'an kafidir ona yapışın. Zira onda sizden evvelkilerin ve sizden sonrakilerin haberi vardır ve aranızda O "ayırd" edicidir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Beyaz horoza sövmeyin. Zira o Benim, Ben de onun dostuyum. Onun düşmanı Benim düşmanımdır. Beni Hak olarak baas Edene yemin ederim ki, Adem oğlulları onun yanında olanı bilse, onun tüyünü ve etini altın, gümüşle alırlardı. O, sesinin gittiği yere kadar cinni kovar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Dünyaya sövmeyin. Zira mü'min için o ne güzel binektir. Hayra onun üzerine erişir. Şerden de onunla kurtulur.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. Dehre sövmeyin. Zira Allah (z.c.hz.) buyurdu ki: "Dehr Benim Geceyi eskiten, tazeleyen Benim. Dünyaya hükümdar olanların birini getirir, birini götürürüm."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Rüzgara sövmeyin. Hoşunuza gitmiyen bir şey görürseniz şöyle deyin: "Biz Senden bu rüzgarın hayrını, ondaki hayrı ve onunla emrolunanın hayrını dileriz ve bu rüzgarın şerrinden, onda olanın şerrinden ve onunla emrolunanın şerrinden Sana sığınırız."
Ravi: Hz. Ubeyd İbni Kaab (r.a.)

7. Ehli Şama sövmeyin. Zira "Kırklar" onların içindedir.
Ravi: Hz Ali (r.a.)

8. Eshabıma sövmeyin. Kim eshabıma söverse, Allah'ın, meleklerin, bütün insanların laneti onun üzerine olsun. Onun kıyamet gününde ne farzı ve nede nafilesi kabul olunur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Geceye, gündüze, güneşe, aya ve rüzgara sövmeyin. Çünkü onlar, bir kavme Rahmet, diğerine azabdır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. "Rızkım gecikti" diye sabırsızlanmayın. Zira hiç bir kul son rızkına erişmeden ölmez. Allahd'an korkun, helal yeyin, haramdan kaçının.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Duvarlara süslü halılar örtmeyin. Kim ki izinsiz din kardeşinin mektubuna bakarsa ateşe bakmış gibi olur. Allah'a dua ederken ellerinizi göğe doğru açın, aşağı doğru çevirmeyin,bitince yüzünüze sürün.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 474
1. Yahudilerin selam verdiği gibi selam vermeyin. Zira onlar elle, başla işeretle selam verirler.
Ravi: Hz. Câbire (r.a.)

2. Köleni Rabak, Eflak, Yesar, Neciha gibi isimlerle isimlendirme. "O orada mı" denilirse "Hayır" diye cevap verilir.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

3. Sadakaları(zekat mallarını) miktarı tesbit olmadan ve akit yapılmadan satın almayın.
Ravi: Hz. Mekbul (r.a.)

4. Üç mescidden başkasına sefer ittihaz edilmez. Mescidi Haram, Şu Benim mescidim ve Mescidi Aksa.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Nefsiniz üzerine şiddetli davranmayın ki, Allah tarafından üzerinize şiddet gelmesin. Sizden evvel Nasaradan bir kavim nefislerine böyle şiddetli davrandılar da Allah onlara şiddet verdi. İşte bu onların savmalarda ve kiliselerde icad ettikleri "Ruhbanlık kalıntılarıdır" ki Allah onu onlara yazmamıştı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Suyu, ağaçtan oyma kaseden, kabaktan, şarab kabından içmeyin, kırbadan için.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Melaike, aralarında köpek veya çan olan kervana yaklaşmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hureyre r.e

8. İnciyi, yani fıkhı köpeklerin ağzına bırakmayın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. İnciyi (ilmi) hınzırların ağzına bırakmayın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Yolculuktan gece dönmeyi itiyad etmeyin. Gündüz gelin. (Bir rivayete göre de yatsıdan sonra gelmeyin, yahut haberli olsunlar..)
Ravi: Hz. Ebû Seleme r.a

11. Bu günden sonra kıyamete kadar Mekke harp görmez, (Yani onun üzerine harp olmaz)
Ravi: Hz Hars İbni Malik (r.a.)

12. Allahın Peygamberlerini birbirleri üzerine tafdil etmeyin. Muhakkak Sur'a üfrülür de semavat ve arzda olanlar -Allahın dilediği hariç- düşüp ölürler. Sonra ikinci Sura üfürülür. Ben dirilerin ilki olurum. Bir de bakarım ki Hz. Musa (a.s) Arşa tutunmuş. Bilmem ki Tur günündeki "Sayka" sebebile muhasebe mi edildi, yoksa Benden evvel mi diriltildi. Ve de Ben Muhammed (s.a.v)in Metta oğlu Yunus (a.s) dan daha faziletli olduğunu söyleyemem.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Şu sakalları, tüylerinizi bozmayın, boyamayın. Şayet boyarsanız keten rengine ve kına rengine boyayın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 475
1. Secdede gözlerinizi kapamayın, zira bu yahudi adetidir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Cahiliyyette ölen babalarınızla iftihar etmeyin. Nefsim yed-i kudretinde Olana kasem ederim ki, gübre kurtları cahiliyette ölen babalarınızdan (Kafir olandan) efdaldir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Ağlama aç kaldım diye ey Ebu Cuheyfe. Kıyamette insanların en aç kalacak olanları, dünyada en çok tok olanları olacaktır.
Ravi: Hz. Ebû Cuheyfe (r.a.)

4. Allahın kendisini değil, yarattıklarını tefekkür edin. Zira Allah bir melek yaratmıştır ki, ayakları yedi kat yerin altında başı da semayı ulyayı aşmıştır. İki ayağı ile topuğu arasındaki mesafe altıyüz yıllık yoldur. Halbuki Hâlik mahlukundan daha azamdır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Selam (r.a.)

5. Çekirgeyi öldürmeyin. Zira onlar Allah'ın cünudunun (askerlerinin) büyüklerindendir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Ümmetim Taundan başka şeyle fena bulmaz. Bu deve guddesi gibi bir şiştir ve iltihaplanır. Bir yerde Taun olduğunda, orada kalan şehiddir, oradan kaçan da cepheden kaçmış gibidir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Namazlarınızda ve cenazelerinizde sefihlerinizi öne geçirmeyin.
Ravi: Hz. Hakim İbni Salt (r.a.)

8. Sefihlerinizi ve çocuklarınızı namaz ve cenazelerinizde öne geçirmeyin. Zira imamlarınız, sizin Allah indinde murahhaslarınızdır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Atlarınızın alın kaküllerini kesmeyin, orada hayır yazılıdır. Yelelerini de kesmeyin, onlarla ısınırlar. Kuyruklarını da kesmeyin, onlarla sinekleri kovarlar.
Ravi: Hz. Atabe ibni Abd r.a

10. Sakın bilmediğin şeyle hüküm verme. Bir şeyde tereddüd edersen, anlayıncaya kadar dur veya Bana sor. (Hz. Muazı bir yere gönderirken buyurulmuştur.)
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

11. Dilinle maruftan başka birşey söyleme, elini de hayırdan başka bir yere uzatma.
Ravi: Hz. Esved İbni Aslam (r.a.)

12. Eti bıçakla kesmeyin, bu acem usulüdür. Dişinizle koparın, bu daha lezzetli ve daha sıhhidir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Ekmeği acemler gibi (bıçakla) kesmeyin. Sizden biri et yemek istediğinde onu bıçakla kesmesin. Lakin onu elile alsın ağzı ile koparsın. Zira bu daha lezzetli ve daha sıhhidir.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.a.)

Sayfa: 476
1. "Aleykesselam" deme. Zira aleykesselam ölülerin selamıdır. Lakin "Esselamü Aleyke" de.
Ravi: Hz. Câbir İbni Süleym (r.a.)

2. Münafıka "efendimiz" demeyin. Eğer o sizin efendiniz olursa o zaman Allah'ın gadabına uğrarsınız.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

3. "Allah diledi ve filan diledi" demeyin. Lakin "Allah diledi sonra filan diledi" deyin.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

4. "Razaman" demeyin. Zira Ramazan Aziz ve Celil olan Allah'ın isimlerinden bir isimdir. Lakin Rmazan ayı deyin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Kıyamet kopmaz. Taki insanlar mescidler hususunda tefahür etmedikçe. (Bizde şöyle cami var diye)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Kıyamet kopmaz, ancak yağmurlarda bereket kalmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kıyamet kopmaz, yer yüzünde "Allah, Allah" diyen kaldıkça.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Kıyamet kopmaz, ta ki zamanda yakınlık oluncaya kadar. Öyle ki, bir sene bir ay gibi olur. Bir ay Cuma, hafta gibi, bir Cuma bir gün, bir gün bir saat, bir saatte bir ateş yanıncaya kadar geçen zaman gibi sürer.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Kıyamet kopmaz, ümmetimden bir taife herkes üzerinde hakim olmadıkça. Onlar kendilerini terk edenlerin terk etmesine aldırmazlar ve kendilerine yardım edene de aldırmazlar.
Ravi: Hz. Muaviye (r.a.)

10. Kıyamet kopmaz, Fırat altundan bir dağ açmadıkça. Burada halkın onda dokuzu kırılır.(mücadelede)
Ravi: Hz. Ukey İbni Kaab (r.a.)

11. Kıyamet kopmaz, ilim kabzolunmadıkça, zelzeleler çoğalmadıkça, zamanda yakınlık olmadıkça, fitneler zahir olmadıkça, herç çoğalmadıkça ki, o öldürmedir ve aranızda mal çoğalır ve taşar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Sizde mal çoğalıp artmadıkça kıyamet kopmaz. Öyle ki mal sahibi zekatını kabul edecek birini arar da ona arz eder o da şöyle der; "Benim (şimdi) buna ihtiyacım yok."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. İki büyük taife, davaları bir olduğu halde, çarpışmadan kıyamet kopmaz. Aralarına büyük bir mukatele olur ve otuza yakın deccal ve yalancılar baas olunur. Onların hepsi de kendini Allah'ın Resulü zanneder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 477
1. Kıyamet kopmaz, siz yahudilerle harb etmedikçe. Hatta taşlar bile arkasındaki yahudiyi "Ya müslüman şu benim arkamdaki yahudidir onu öldür" diye haber verir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Kıyamet kopmaz, siz Türklerle mukatele etmedikçe, Onlar küçük gözlü, basık burunlu, kırmızı meşin suratlı, aynı zamanda keçe ayakkabılıdır. Öyle zaman gelir ki sizden biri ehli ve malı da dahil, her ne pahasına olursa olsun Beni görmek ister.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Acemlerden Kirman ve Huz ile mukatele etmedikçe kıyamet kopmaz. Onların burunları yassı, küçük gözlü, kalkan gibi kırmızı meşin suratlıdırlar ve keçe ayakkabıları vardır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Güneş garbten doğmadıkça kıyamet kopmaz. O batıdan doğduğunda, insanlar onu görür ve hepsi de iman ederler. Lakin işte bu "imanın, daha önce iman etmediği için hiç bir nefse fayda vermediği zamandır."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bir adam bir kabrin yanından geçerken"keşki onun yerinde ben olsaydım" demedikçe kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Kahtan'dan (yemende)bir adam çıkıp ta asası ile insanları sevk etmedikçe kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Sığırların dilleri ile yemekleri gibi, dilleri ile yiyen bir kavim çıkmadıkça kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

8. Benim Ehli Beytimden bir adam yer yüzüne hakim olmadıkça kıyamet kopmaz. Onun alnı açıktır, kemer burunludur. O yer

yüzünün daha evvel zulümle doldurulduğu gibi, dünyayı adaletle doldurur. İdaresi yedi sene sürer.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Rükn ve Kur'anı kerim kaldırılmadan kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer ra

10. Yetmiş tane yalancı çıkmadan kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

11. Bir adam "elli kadının tedbirini" deruhte etmedikçe kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Zühd laftan, Verağ da yalandan ibaret olmadıkça kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Kalbler birbirine yabancı olmadan, sözler birbirinden ayrılmadan ana-baba bir, kardeşler farklı dinlerden olmadıkça kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 478

1. Bir kadın üzerine gösterilen kıskançlık gibi, bir erkek çocuğu da yapılmadan kıyamet kopmaz
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Lut kavminin amelini mübah saymaları sebebi ile, gökten (yıldızlarla) taş yağıp bir takım kavimlerin başları ezilmedikçe kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Çocuk öfkeli, yağmur sıcak olmadıkça, adi kimseler iyi addedilmedikçe, iyilere kızılmadıkça, küçük büyüğe ve karaktersiz kimse, iyi insanlara cüretkarlık yapmadıkça kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Kıyamet kopmaz, Ta ki ondan önce daha yüz sene evvelinden yeryüzünde Allah'a ibadet kalmaz.
Ravi: Hz. Hureyde (r.a.)

5. Rumlara ait Konstantiniyye (Roma) tesbihle ve tekbirle müslümanlarca feth edilmedikçe kıyamet kopmaz (Yetmiş bin Şamlı bunu yapacak)
Ravi: . Hz Abr İbni Avf r.a

6. Şeytan, yollarda yürüyerek, çarşıda gezerek ve "falan oğlu filan Resulallah'dan bunu şöyle şöyle rivayet etti." Demeden kıyamet kopmaz.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

7. Meryem oğlu İsa(a.s) hakem, adalet dağıtıcı ve imamı adil olarak nazil olmadıkça kıyamet kopmaz. Öyle ki o haçı kırar, domuzu öldürür, cizyeyi kaldırır. Mal da çok artar ve onu kabul ettirecek kimse bulunmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Bu geceye zorlanmayın. Zira siz ona takat getiremezsiniz.

Sizden biri uyukladığı zaman yatağında uzansın. Zira bu daha salimdir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Dini kendi ayarınızla ölçmeyin. Zira din kıyas kabul etmez. İlk kıyas yapan da iblistir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Oruçlu iken gündüz sürme çekme, gece ismit çek. Zira bu gözleri korur ve parlatır, kirpikleri de büyütür.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Mabet (r.a.)

11. Allah'ın zikri olmadan çok söz söyleme. Zira Allah'ın zikri olmaksızın, sözün çokluğu, kalbin kasvetine sebebtir. Muhakkak ki insanların Allah'a en uzağı, kalpleri kasvetli olanlardır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Benden, Kur'an'dan başka şey yazmayın. Kim Benden Kur'an'dan başka bir şey yazmışsa onu imha etsin. Benden hadis rivayet edin. Buna mani yok. Kim Bana kasten yalan isnad ederse Cehennemden yerine hazırlansın.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Çok kaygı çekme, mukadder olan olur ve takdir olunan rızkın da sana gelir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

14. Suya ağzınızı uzatıp içmeyin, önce elinizi için. Zira elden daha iyi kab olmaz.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 479
1. Hastalarınızı yemek içmek için zorlamayın. Zira Allah onları yedirir ve içirir.
Ravi: Hz. Ukbe (r.a.)

2. Çarşıya ilk giren de olma, son çıkan da olma. Zira şeytan orada yumurtladı ve civcivledi.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

3. İnsanlar dilinden ve elinden salim olmadıkça (kamil) müslüman olamazsın. İlminle amil olmadıkça alim olamazsın. Vera sahibi olmadıkça abid olamazsın. Zahid olmadıkça da vera sahibi olamazsın. Sukütünü uzat, düşünmeyi çoğalt, gülmeyi azalt. Zira çok gülme kalbi ifsad eder.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Ayıplayıcı, medih edici, taan edici ve ölüm mürgi taslayıcı (tembel ve gözü kör) olmayın.
Ravi: Hz. Mekhul (r.a.)

5. Allah'ın laneti, gazabı ve ateşi ile birbirinize beddua etmeyin.
Ravi: Hz. Semure İbni Cündeb (r.a.)

6. (İhramlı iken) gömlek, sarık, don, bornoz ve mest giymeyin. Ancak bir kimse nalın bulamazsa, topuklarından aşağısını kesip mest giyebilir. Zaferan veya vers ile kokulanmış şey giymeyin. İhramlı kadın yüzünü örtmesin, eldiven de giymesin. Hz. İbni Ömer r.a(Bir adam geldi "Ya Resulallah ihramlı kimse ne giyer? Diye sordu. Bu hadis varid oldu.)
Ravi:

7. Şehre mal getiren kimseyi karşılamayın. Kim karşılayıp da ondan bir şey satın almışsa, o malın sahibi çarşıya geldi zaman muhayyerdir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Hasta gözükmeyin hasta olursunuz, kabrinizi kazmayın

ölürsünüz.
Ravi: Hz. Vehb İbni Kays (r.a.)

9. Benden bir şeyi saklamayın. Zira Ben Allah'ın kitabında helal kıldığından başkasını helal kılmam ve Allah'ın kitabında haram kıldığından başkasını da haram kılmam.
Ravi: Hz. Âişe ra

10. Ölümü temenni etmeyin. Zira ölümün korkusu şiddetlidir. Kulun ömrünün uzun olması ve Allah'ın kendisini inabe ile merzuk kılması saadettendir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Sakın borcun varken ölme. Zira ahiret, hasenat ve seyyiat yeridir. Orada, karşılık ve ödeme olarak altın ve gümüş yoktur ve hiç kimseye zulüm olunmaz. (Haklar hasenattan alınarak veya günah yüklenerek karşılanır)
Ravi: Hz. İbni Ömer r.a

12. Nezir yapmayın, zira bu nezir kaderden bir şeye fayda etmez. Sadece bu sayede cimriden bir şey sızdırılır.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 480
1. Mevtanıza necis muamelesi yapmayın. Zira mü'min ne hayatında ne de ölümünde necis olmaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Beyaz tüyleri yolmayın. Zira o, müslümanın nurudur. Hiç bir müslüman yoktur ki, islamda saçını ağartsın da Allah ona bu sebeple bir hasene vermesin, bir derece yükseltmesin ve bir günahını da affetmesin olmaz.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Kadınları göze çarpar mevkilere oturtmayın, yazıyı da öğretmeyin. Dikiş öğretin ve sure-I Nuru da iyi öğretin.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Kıyamet kopmaz, denizden şeytanlar çıkıp ta insanlara Kur'an öğretmedikçe.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Aralarında akrabası ile alakasını kesen şahıs bulunan kavme Rahmet gelmez.
Ravi: Hz. İbni Ebu Evfa (r.a.)

6. Kadın halasının üzerine, halada kardeşinin kızı üzerine ve kadın teyzesinin üzerine, teyzede kız kardeşinin kızı üzerine, büyük kız küçük kız üzerine, küçükte büyük üzerine bir nikah altına getirilemez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Meclislerde yalnız üç kişiye yer açılır: "Yaşlıya, yaşından dolayı, İlim sahibine, ilminden dolayı. Adil sultana, sultanlığından dolayı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. "Celeb" (tahsildarın ayağına adam çağırtmak), "Ceneb" (Uzak bir yere oturup zekat malını ayağına getirmek) ve "şigar" (mehirsiz birbirleri ile kız alıp vermek) yoktur. Yağma şeklinde

birisinden bir şey alan bizden değildir.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

9. İki şeyden başkasına imrenilmez: Allah kendisine mal vermiş. Onu Hak yolunda harcıyor. İlim vermiş. Hem onunla amel ediyor, hem de öğretiyor.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Allah ve Resulünden başkası için koruluk (hudud) yoktur.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Emzirme müddeti geçtikten sonra süt kardeşlik yok. İftarsız oruç ta yoktur. Aklı baliğ olduktan sonra yetimlik yok, geceye kadar laf orucu da yok. Nikahtan evvel de talak yoktur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Üç şeyden başka şeyde nefes etmek yoktur: Nazar için, Zehirli hayvanların sokmasına karşı veya durmayan kan için.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

13. Küçüğün, gaibin ve satışı işittiği halde sükut eden ortağın ortağı üzerine şufa hakkı yoktur. Şuf'a düğümleri çözmek gibidir. Hz. İbni Ömer r.a(Küçüğe buluğa ermedikçe, gaib olan adam gelmedikçe, ortağın ortak üzerine alım satımı duyup ta sükut etmişse şufa hakkı yoktur.)
Ravi:

14. Şumluk yoktur. Eğer şumluk olsa idi atta, kadında ve meskende olurdu.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 481
1. İkindiden sonra güneş batıncaya, sabah namazından sonra güneş doğuncaya kadar namaz yoktur. Yalnız Mekke'de, Mekke'de.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

2. Cami komşusu için camiden başka yerde namaz yoktur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Yemek hazırken namaz yok, büyük küçük abdest zorlarken de namaz yoktur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Abdesti olmayanın namazı, besmele ile olmayanın abdesti yoktur. (Hayrı yok)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Abdesti olmayanın namazı yoktur. Besmele çekmeyenin abdesti yoktur. Bana iman etmeyen Allah'a iman etmiş olmaz. Ensarı sevemeyenin de Bana imanı yoktur.
Ravi: Hz. Said İbni Zeyd (r.a.)

6. Zarar vermek ve zarara zararla mukabele etmek de yoktur. Kim zarar verirse Allah ona zarar verir. Kim güçlük çıkarırsa Allah da ona güçlük çıkarır.
Ravi: Hz. Abr İbni Yahya (r.a.)

7. Zarar vermek ve zarara zararla mukabele etmek yoktur. Bir adam komşusunun duvarına kiriş atabilir. Sahipsiz ve imar edilmemiş yerde yol yedi arşındır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Allah'a masiyet olan yerde kimseye itaat yoktur. İtaat ancak meşru yerdedir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.)ne isyan mahiyetinde olan yerde, mahluka itaat

yoktur.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

10. Malik olmadığın yerde talak yoktur. Malik olmadığın şeyde azad etmek yoktur. Malik olmadığın şeyde satış yoktur. Malik olmadığın şeyde nezre vefa yoktur. Allah Teala'nın rızası aranmayan şeyde nezir yoktur. Bir kimse günah işlemeye yemin ederse onun için yemin yoktur. Bir kimse sıla-I rahimi kesmek için yemin ederse onun için de yemin yoktur.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

11. Hastalık sirayeti yoktur (Allah izin vermedikçe). Muharremin Sefer ayına tebdili de yoktur. Kuşu uğursuz saymakta yoktur. İki ay otuzar gün olmaz. Kim ahdini bozarsa Cennet kokusu koklayamaz.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

12. Kendiliğinden hastalık sirayeti ve şumluk yoktur. İyiye yorma hoşuma gider. İyiye yorma da güzel kelimedir.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

13. Kendiliğinden hastalık sirayeti ve şumluk yoktur. Kuş ötmesi üzerinde şumlarına da yoktur. Safer ayının şumluğu da yoktur. Cüzzamlıdan aslandan kaçar gibi kaç.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 482

1. Allah (z.c.hz.)nin rızası dahilinde tedbir gibi akıl, haramdan sakınmak gibi vera ve iyi ahlak gibi asalet yoktur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Allah'ın tayin ettiği hadlerden başka, on sopadan fazla ceza yoktur.
Ravi: Hz. Sahabeden biri.

3. Cehaletten şiddetli fakirlik, akıldan daha faydalı zenginlik, tefekkür gibi de ibadet yoktur.
Ravi: Hz. Haris (r.a.)

4. Tetebbürsüz kıraat, fıkıhsız da ibaded olmaz. Bir fıkıh meclisi altmış senelik ibadetten hayırlıdır.
Ravi: Hz. İbni Ömer ra.

5. Ağacındaki meyvadan dolayı ve "cumardan" (hurma göbeği) dolayı el kesilmez. (Çalıp yemekte ve on dirhemden az da el kesmek yok diye ilave var.)
Ravi: Hz. Rafiğ ra.

6. Amelsiz söz, niyetsiz amel ve söz olmaz. Niyetin, amelin ve sözün kıymeti de ancak sünnete uymakladır. Hz. Ali r.a(Esas olan Peygamberlerimize tabiyettir.)
Ravi:

7. Masiyet ve gadapta nezir yoktur. Kefareti de kefareti yemindir.
Ravi: Hz. İmran (r.a.)

8. Allah'a masiyet olan yerde ve malik olmadığı şeyde de nezir olmaz.
Ravi: Hz. İmran İbni Hüseyin (r.a.)

9. Velisiz nikah olmaz. Velisi olmayanın velisi hükümettir.
Ravi: Hz. Âişe ra.

10. Allah (z.c.hz.)nin mü'minlerin ezanını kabul ettiği gibi kabul ettiği bir şey yoktur. Kur'an'da da güzel sesli birinin okumasını kabul ettiği kadar kabul ettiği hiç bir şey yoktur.
Ravi: Hz. Mekal İbni Yesar (r.a.)

11. Sizden hiç biriniz layıkı ile iman etmiş olmaz; Beni çocuğundan, ana babasından ve bütün insanlardan fazla sevmedikçe.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Erkek Ekkekle tek elbisede beraber yatamazlar. Kadın kadınla da öyle. (Bir yorgan altında da öyle hükmünü çıkarmışlar.)
Ravi: Hz. Câbir r.a

13. Erkek Erkekle, kadın kadınla beraber bulunamaz.(Bir örtü altında) Ve bir erkeğin diğer bir erkeğin avretine ve bir kadının da diğer kadının avretine bakması helal olmaz.
Ravi: Hz. Zeyd İbni Eslem

14. Üzüm kararmadıkça, tane katılaşmadıkça satılmaz.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Adam din kardeşinin alış verişi üzerine alış verişe giremez ve kardeşinin talibi olduğu kadına da talib olamaz. Meğer ki izin vere. (Veya o adamın işi iyi bir neticeye varmamışsa o başka)
Ravi: Hz. İbni Ömer.a

Sayfa: 483
1. Bazınız, bazınızın alış verişi üzerine alış veriş yapmasın. Malı pazara girmeden karşılamayın.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Ensara ancak münafık buğz eder. Kim Bize, yani Ehli Beyte buğz ederse, o münafığın ta kendisidir. Kim Ebu Bekir (r.a) ve Ömer (r.a)a buğz ederse o da münafıktır.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

3. Allah'a ve ahiret gününe iman eden adam Ensara buğz edemez. (Bir sebeb olsa da)
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Kul müttekilerden olamaz, beis olmayanı, beis ihtimalinden sakınarak terk etmedikçe.
Ravi: Hz. Aliye es Sadi (r.a.)

5. Kul imanın hakikatine erişemez; kendine istediğini halk için de istemedikçe.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Kul sarih bir imana varamaz, (yalan olan) şakayı ve yalanı terk etmedikçe ve haklı da olsa cidali bırakmadıkça.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Sizden biri yıkanacağı yerde bevl edipte gusul veya abdest almasın. Zira bütün vesveseler bundandır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Mugaffel (r.a.)

8. Biriniz akmayan durgun suya bevl edip te onunla yıkanmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Ayrı din salikleri birbirine varis olamaz. Bir milletin diğer millete şehadeti de muteber olamaz. Ümmeti Muhammed (s.a.v)'in şehadeti müstesna. Zira onun diğerlerine şehadeti caizdir.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. Bir cemaat toplanıp ta, bir kısmı dua eder, ötekiler de "amin" derse o duayı Allah kabul eder.
Ravi: Hz. Habib İbni Mesleme (r.a.)

11. Allah yolunda hasıl olup ta yutulan toz ile Cehennem dumanı bir kulun karnında ebeden toplanmaz. Hasislik ile iman da bir kulun kalbinde ebeden toplanmaz.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Dört şey bir mü'minde toplanırsa, Allah ona bu sebeble Cenneti vacib kılar; Dilde doğruluk, malda cömertlik, kalbde muhabbet, gizli ve aşikarede hayırhahlık.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Bir müslüman bir kafiri öldürüp de, dininde müstakim olur ve Allah'a kurbiyetle say ederse, o kafirle Cehennemde birleşmezler. Bir adamın içinde fisebilillah toz ile Cehennem dumanı ve bir kalbde iman ile hased de birleşmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 484

1. Bu ölüm durumunda, bir kulun kalbinde şu iki şey birleşirse, Allah ona ancak ümid ettiğini verir ve korktuğundan emin kılar. (Peygamber (s.a.v.) efendimiz ölüm halinde bir zatı yoklamış, "kendini nasıl buluyorsun "diye sorunca, o kimse "Allah'dan ümid ediyorum ama günahlarımdan da korkuyorum" demiş. O zama yukarıdaki hadis varid olmuştur.
Ravi: Hz. Enes r.a

2. Bir adama, Allah'ın hadlerinden bir haddin gayrisinde, on kamçıdan fazla vurulmaz.
Ravi: Hz. Ebû Burde İbni Niyar (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) ümmetimi ebeden dalalette cem etmez. Büyük karaltıda olun. Allah'ın kudret eli cemaat üzerindedir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Şu dördün muhabbeti bir münafığın kalbinde toplanmaz; Ebu Bekir (r.a) Ömer (r.a) Osman (r.a) ve Ali (r.a)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Ensarı mü'minden başkası sevemez ve münafıktan başkası da onlara buğz edemez. Kim Ensarı severse Allah da onu sever. Kim Ersara buğz ederse Allah da ona buğz ede.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

6. Şabanın yarı gecesinde (Berat gecesinde "La ilahe illallah" kavlini Allahdan hiç bir şey men etmez. Ancak içkici bir kimsenin veya gözünü dünyaya dikmiş olanın ağzından çıkan müstesna.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Beyliğe haris olup ta adalet yapan yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

8. Bir halife için beytülmalden iki kaptan fazlasına malik olması helal olmaz. Bir kap kendisinin ve ehlinin yediği kaptır. Bir kap ta misafirlerinin önüne koyduğudur.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Müslümanlara müşriklerin ganimetlerinden hiçbiri helal olmaz. Az olsun çok olsun, iplik olsun iğne olsun, ne alana ne verene. Ancak hakkı ile olan hariç.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

10. "La ilahe illallah Muhammedür Resulallah" a şehaded eden bir müslümanın kanı, ancak şu üç halden biri sebebi ile helal olabilir: Zinakar dul (veya evli). Cana karşı can ve dinini terk etme, cemaatten ayrılma.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. Ehli kıbleden hiç bir kimsenin kanı helal olmaz, şunlar hariç; Öldürüp karşılığında öldürülen, zinakar dul ve cemaatten ayrılan kimse.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

1. Köpek parası, kahin parası ve cariyenin gayri meşru münasebetinin parası helal olmaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Alış verişle karz (ödünç) bir araya gelmez. Bir ahidde iki şart olmaz. Tazmin edilmeyen şeyin kazancı helal olmaz ve elde olmayan malın satışı helal olmaz.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

3. İki adamın arasına izinsiz oturmak caiz olmaz.
Ravi: Hz. Amr İbni Şuayb (r.a.)

4. Bir müslüman adama, kardeşini üç günden fazla terk etmesi helal olmaz. Görüşmek hususunda önden davranan Cennete önce girer.
Ravi: Hz. Ebû Hureyre ra

5. Kul hakikat-I imanı hak etmez. Allah için gazab etmedikçe ve Allah için razı olmadıkça. Bunu yaptığı zaman ise imanın hakikatına muhakkak müstehak olur. "Benim dostlarım, evliyam onlardır ki, Benim zikrolunuşumla zikrolunur ve onların zikrolunuşu ile de Ben zikrolunurum."
Ravi: Hz. Amr İbni Hamid (r.a.)

6. Allah'a ve kıyamet gününe iman eden bir kadın için bir gün, bir gecelik yolu yalnız gitmesi helal olmaz. Mahremi ile beraber olmak hariç.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir kadın için, üç günlük ve daha fazla bir yolu sefere çıkması helal olmaz. Ancak yanında babası veya oğlu veya kocası veya erkek kardeşi veya bir mahremi olması hariç.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Bir kadın için kocası evde iken onun izni olmadan nafile oruç

tutmak ve evine izinsiz adam almak helal olmaz. Kocasının emri olmadan infak ettiği şeyin yarı sevabı kocasına verilir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir müslümana, canının çıkmasından hoş bir şey olmadıkça (canından bezmedikçe) deccal çıkmaz.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Bir adam Medine'den yüz çevirerek çıkarsa, Allah (z.c.hz.) Medine için ondan hayırlısını nasip eder. Halbuki bilselerdi Medine onlar için daha hayırlıydı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Deccal insanlarca kendinden bahsedilmekten zuhul edilmedikçe (unutulmadıkça) ve imamlar da minberlerde ondan bahsetmeyi terk etmedikçe çıkmaz.
Ravi: Hz. Saab İbni Cessame (r.a.)

12. Bir adam sadakadan bir şeyi yetmiş şeytanın dişinden kurtarmadan veremez.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

13. Cennete, hilebaz, hasis, adi adam, iyiliği başa kakan, hain ve kölesini fena kullanan kimse giremez. Cennetin kapısını çalacak olanların ilki erkek ve kadın kölelerdir. Öyle ise Allah'dan korkun, sizinle Allah arasında olan ve sizinle köleleriniz arasında olan umuru hususunuz-u güzel tutun.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

Sayfa: 486
1. Cennete, başa kakıcı, anaya-babaya asi olan, içkiye idmanlı olan, söz taşıyan, büyüye inanan giremez (Yani Cehennemde tımar görmeden.)
Ravi: Hz. Ebû Said r.a

2. Kalbinde zerre miktarı kibir olan kimse Cennete giremez. Denildi ki: "Bir adam elbisesinin ve ayakkabısının güzel olmasını severse?" Buyurdu ki, Allah güzeldir ve güzelliği sever. Kibir, Hakka razı olmamak ve halka hor bakmaktır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Cennete cevvaz (kendine yontan), katı yürekli olan, hasis, adi adam, çetin ahlaklı, pis boğaz, insanlara karşı gaddar, göbeği büyük kimse giremez.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ganamı (r.a.)

4. Medine'ye deccal korkusu girmez. O günü Medine'nin yedi kapısı vardır ve her birinde de ikişer melek duracaktır.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

5. Deccal Mekke ve Medine'ye giremez.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Benimle evlenen veya kendisinden kız alıp verdiğim kimseler Cehenneme girmez.
Ravi: Hz Hars (r.a.)

7. Beni gören müslüman ve Beni göreni gören ve Beni göreni göreni gören de Cehenneme girmez. (Ashaba tabiin ve tebal tabiin)
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ukbe ra.

8. Sizlerden biri evlad yetiştirmek fikrinden vazgeçmesin. Zira bir kimse öldüğü zaman onun çocuğu yoksa ismi kesilir.
Ravi: Hz. Hafsa (r.a.)

9. Kafir müslümana ve müslüman da kafire varis olamaz.
Ravi: Hz. Umame İbni Zeyd (r.a.)

10. Müslüman hristiyana varis olamaz. Meğer ki köle veya cariyesi olsun.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Kaderi, duadan başka şey geri çeviremez. Ömrü de ancak iyilik artırır. Bir adam, günahı sebebile kendine isabet edecek rızkından mahrum olabilir.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

12. Deniz yolculuğuna, hac ve umre yapacak kimseden ve Allah yolunda gazi olandan başkası çıkmasın. Zira denizin altında ateş ve ateşin altında da deniz vardır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

13. Ehli garb (Şamlı ve mücahidler) kıyamete kadar hak üzerinde galib olurlar.
Ravi: Hz. Saad İbni ebu Vakkas (r.a.)

Sayfa: 487
1. Kul, din kardeşinin hacetinde bulundukça, Allah da onun hacetini gözetmeye devam eder.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. "La ilahe illallah" sözü, Allah'ın gadabını kullarından uzaklaştırmaya devam eder, dünyaları yolunda iken dinlerindeki eksikliği görmez oluncaya kadar. O zaman yine söylerler fakat Allah (z.c.hz.) onlara "Yalan söylüyorsunuz" buyurur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. İnsanlar birbirini çekememezlik yapmadıkça, hayırda devam edeceklerdir.
Ravi: Hz. Danıra İbni Saibe (r.a.)

4. Bela mü'min erkek ve kadının bedeninde malında ve evladında devam eder. Ta ki üzerinde hiç bir günah kalmadan Allah'a kavuşuncaya kadar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Bu din kaim olarak devam eder, Kureyşten on iki halife oluncaya kadar. Sonra kıyamete yakın yalancılar peyda olur.
Ravi: Hz. Câbir ibni Semure (r.a.)

6. Bu din Kureyşten on iki halife gelip gidinceye kadar kaim olarak devam eder. Her birinde ümmet birleşmiş vaziyettedir. Ondan sonra ise herc-ü-merc başlar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Mü'min din kardeşine hayırhahlık ettikçe, dininde genişlik bulmakta devam eder. Bundan vaz geçerse tevfikat selb olunur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Bu iş, ondan ayrılanlara rağmen muzaffer olarak devam edecektir. Muhaliflerin ve ayrılanların ona zararı olmaz, taki Kureyşten on iki halife gelene kadar.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Malı çalınan adam, günahı olmıyan bir kimseye suizanna devam eder, o derecede k,I bu hırsızın günahını geçer.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Ümmetimden bir kısmı ikindiden evvel dört rek'at namaz kılmaya devam eder, o derecede ki, Allah onlara mutlaka mağfiret eder.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Sizlerden biri namazı beklediği müddetçe namazda olmakta devam eder. Ve melaike de sizden birine mescidde olduğu sürece şöyle: "Allah'ım onu affet, Allah'ın ona merhamet et." Diye dua etmekte devam eder, dünya kelamı söylemedikçe.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. İş günden güne şiddetini artırır ve dünya da ancak gerilemeyi artırır. İnsanlarında ancak hasisliği artar. Kıyamette ancak şerliler üzerine kopar. Benden sonra Meryem oğlu İsa (a.s) dan başka nübüvvet mertebesinde kimse gelmeyecektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 488
1. Zina yapan kimse, zina ederken mü'min değildir. Şarap için de içerken mü'min değildir. Hırsızlık yapan da hırsızlık yaparken mü'min değildir, yağmacılık yapan bir mevki sahibi kimse de yağmacılık yaparken mü'min değildir. Öyle bir yağmacılık ki; o adamın cür'etine hayretten dolayı insanların gözü ona dikilir. (Müslimin Ebu Hureyre (r.a)dan rivayetinde "sizden hiç biriniz ganimetten bir şey çaldığında mü'min değildir. Aman sakının sakının" ibaresi ilavesi vardır)
Ravi: Hz. Abdullah İbni Evfa r.a

2. Bir kul abdesti layıkı ile alırsa, Allah onun gelmiş geçmiş günahlarının mağfiret eder.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

3. Kulun imanı, kalbi doğrulmadan ve kalbi de dili doğrulmadan doğrulmaz ve komşusu zulmünden emin olmadan da Cennete giremez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. On ve daha fazla kişiye amir olan kimse kıyamet gününde eli boynuna bağlı olarak gelir. İyi yaptığı tahakkuk ederse kelepçe çözülür. Kötü ise bağ üzerine bağ artırılır.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

5. İnsan sırt üstü yatıp ta, dizini büküp yağını ayak üzere koymasın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Sizden biri sırt üstü yatıp ta ayağını ayak üzere atmasın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Benim bu mescidimde bir adam, ezanı işitip de sonra hacetsiz olarak çıkar namaza da dönmezse o münafıktır.
Ravi: Hz: Ebu Hureyre (r.a.)

8. Kur'an en tatlı olarak, Allah azze ve celleden haşyet duyan

adamdan dinlenir.
Ravi: Hz. Tagus (r.a.)

9. Yatsı ve sabah namazına münafık devam edemez.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Enes (r.a.)

10. Ümmetimden bir adam Medine'nin sıkıntısına sabrederse, kıyamette ona şahit ve şefaatçi olaram.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Biriniz omuzunda bir şey olmadan tek (izar) elbise ile namaz kılmasın. (Tek bir alt örtü, peştemal ile)
Ravi: Hz. Ebû Hureyre r.a

1. Bir kul Allah yolunda oruç tutarsa, o gün sebebile Allah onun yüzünü Cehennemden yetmiş yıllık yere uzaklaştırır. (azada oruç)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Bir mü'min kula, yorgunluk, ağrı, kaygı, hüzün, gam, eza isabet etse, hatta ayağına diken batsa, bunları Allah onun günahlarına kefaret kılar.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Bir Adem oğluna isabet eden ağaç sıyrıntısı, ayak kayması veya damar sıyrıntısı ancak bir günahı sebebiledir. Allah'ın affettiği ise daha çoktur. (Yani musibetler günahsız olmaz)
Ravi: Hz. Ebû Hureyre r.a

4. Hastayı üç günden evvel yoklamak lazım gelmez.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Adamın itikadını anlamadan müslümanlığı hoşunuza gidip kara vermeyin.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Kulağı önden, arkadan kesilmiş uzunluğuna yarılmış, delinmiş veya gözü kör hayvan kurban olmaz.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Hayız ve cünüb kadın, saç diplerini yıkayabiliyorsa, saçını sökmemesi zarar vermez.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Allah (z.chz) bu ümmeti yarım günden öteye geri bırakmaz. Şam bir adamın ve Ehli Beytinin sofrasını görmedikçe. Şam o adamın sofrasını gördüğünde Kostantiniyye feth olunur.
Ravi: Hz. Ebû Salebe (r.a.)

9. Erkek kadının, kadın da erkeğin artırdığı sudan yıkanmasın

ve yıkandığı yerde bevl etmesin, her gün de saçını taramasın.
Ravi: Hz. Sahabeden biri.

10. Bir müslüman ağaç diker, ekin eker de ondan bir insan, bir kuş veya bir mahluk yerse, bu sebeble kendisine sevap yazılır.
Ravi: Hz. Amr İbni Asi (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) bid'ad (itikat) taşıyan kimsenin, namazını, orucunu, sadakasını, haccını, umresini, cihadını, farzını ve nafilesini (hiç bir ibadetini) kabul etmez. Ve o kimse hamurdan kıl çıkar gibi islamiyetten çıkar.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

12. Bir kavim Allahı zikretmeye otururlarsa, melekler onları sarar, rahmet onları kaplar ve üzerlerine itminan gelir. Ve Allah (z.c.hz.) bu kimseleri Mele-i Alada zikreder. (Ve Zekere humullahu fi men indek)
Ravi: Hz. Ebû Hureyre r.a

13. Sizlerden biri "benim nefsim habis oldu" demesin. "Nefsim puslaştı" desin.
Ravi: Hz. Ebû Urvan İbni Sebil (r.a.)

Sayfa: 490
1. Sizden biri sakın "Allah'ım dilersen beni affet, Allah'ım dilersen bana merhamet et, Allah'ım dilersen bana rızık ver". Demesin. İstediğinde azimli olsun. Zira Allah dilediğini yapar ve onu zorlayacak ta yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Sizden biri sakın "Benim kulum, benim cariyem" demesin. Hepiniz Allah'ın kullarısınız. Sizin kadınlarınızın hepsi de Allah'ın cariyeleridir. Lakin "kölem, cariyem, gencim ve genç kızım" desin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Sizden biri "Benim kulum, benim cariyem" demesin, köle de "Rabbım hanım Rabbım" demesin, Malik "yiğidim, genç kızım", köle de "efendim, hanım efendim" desin. Zira siz memluklarsınız. Rab ise Allah azze ve Celledir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Sizlerden biri meclislerinde Kureyşe ayağa kalmasın. Ancak Hasan (r.a) Hüseyin (r.a) ve onların sülalesi müstesna.
Ravi: Hz. Eban (r.a.)

5. Adam meclisinde ayağa kalkmasın. Lakin adam müslüman kardeşine yer açsın.
Ravi: Hz. Ebû Umame(r.a.)

6. Adam adama yerinden ayağa kalkmasın. Lakin adam müslüman kardeşine yer açsın.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

7. Sizden birine, halktan korkması, işittiği veya gördüğü bir hakikatı söylemeye mani olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Bilal'in ezanı da, ince uzun devam eden fecri kazib de sahurunuza mani olmasın. Lakin ufuktaki fecri sadık hariç.

Ravi: Hz. Cündeb (r.a.)

9. Sizlerden birini sail bir şey istediği zaman onun yerine Cehenneme ya bir yahudiyi veya bir nasraniyi atar.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

10. Müslüman bir adam ölünce Allah (z.c.hz.) onun yerine Cehenneme ya bir yahudiyi veya bir nasraniyi atar.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

11. Memleketlerden bir beldede ashabımdan biri ölürse, o onlar için nur olur ve Allah kıyamet gününde kendisini o belde ahalisine seyyid kılar.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

12. Bir mislümanın üç çocuğu ölsün de Cehenneme girsin bu olmaz. Ancak yemin yerini bulsun için başka.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Sizlerden biri sakın Allah (z.c.hz.)a hüsnü zan ediyor olmaktan başka türlü ölmesin.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 491
1. Sizlerden biri, Allah (z.c.hz.) ne zannını güzelleştirmeden ölmesin. Zira Cennetin bedeli Allah'a hüsnü zandır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Allah'a masiyette, sıla-I rahmi kesmekte ve malik olmadığın şeyde sana yemin ve nezir yoktur.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

3. Babasının yemini yanında çocuğun yemini yok, kocasını yeminine karşı kadının yemini yoktur. Sahibinin yemini yanında kölenin yemini yoktur. Sıla-I rahmin kesilmesinde yemin yoktur. Masiyette nezir yoktur. Nikahtan önce talak yoktur. Sahib olmadan evvel azad yoktur. Akşama kadar susmak şeklinde de oruç yoktur. İftar etmeden peşi sıra oruç yoktur. Büluğa erdikten sonra yetimlik yoktur. Süt kesmeden sonra süt kardeşliği yoktur. Hicretten sonra badiyede kalmak yoktur. Fetihten sonra hicret mükellefiyeti yoktur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Sizden biri Kur'an'ın üçte birini okumadıkça sakın uyumasın. Dediler ki: "Nasıl güç yeter?" Buyurdu ki, "Kulhuvallahu ehad, Kul euzu birabbil felak, Kul euzu birabbinnas'ı okumaya güç yetmez mi ?
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. İki yüzlü kimseye, Aziz ve Celil olan Allah'ın yanında emin olarak haşr olmak layık değildir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. Alim için bilgisi üzerine sükut, cahil içinde cehli üzerine sükut caiz olmaz. Zira Allah teala şöyle buyurdu.: "Bilmiyorsan ehli zikre sorunuz."
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Kendisinde şu üç haslet olmayanın "emri bil maruf ve nehyi anil münker" yapması doğru değildir: Emrettiği ve nehyetiği şeyi

kendisinin tatbiki, Emrettiği ve nehyettiği şey hususunda alim olması. Nehyettiği hususta adaletli olması.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir müslamana kendini zelil etmesi layık olmaz. Denildi ki: "Nefsi insanı nasıl zelil eder?" Buyurdu ki, gücü yetmeyecek belalara kendini atar.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

9. Biriniz farzdan bir şey eksik yaparsa, Allah (z.c.hz.) onu nafile namazlardan tamamlar.
Ravi: Ensardan biri

10. Bir kimse bir ses işitmedikçe veya bir koku duymadıkça namazdan ayrılmasın. (Birisi namazda insan bir şey kaçırdı gibi geliyor demişti de bu hadis varid oldu)
Ravi: Hz. Abbad İbni Temim r.a

11. Evde kab içinde idrar bırakılmasın. Zira melaike böyle odaya girmez. Ve yıkandığı yerde de küçük abdest bozulmasın.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Yezid (r.a.)

1. İhramdaki adam evlenmemsin, nikah yapmasın ve kadına da talib olmasın.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

2. Ya Ebu Bekir (r.a) Allah sana Rıdvanı Ekberi verdi. Dedi ki; "Onun Rıdvanı Ekberi nedir?" Buyurdu ki, muhakkak ki Allah halka umumi olarak tecelli edecek, sana ise hususi olarak tecelli edecektir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Ya Ebu Bekir, muhakkak Allah Adem (a.s)ı yaratmasından Beni Peygamber olarak göndermesine kadar, Bana iman edenlerin sevabını Bana verdi. Ve Allah Teala sana da ya Ebu Bekir, Benim Peygamber gönderilmemden kıyamete kadar Bana iman edenlerin sevabını verdi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Ey Ebu Bekir Allah sana "Sıddık" ismi verdi.
Ravi: Hz Umumi Hani (r.a.)

5. Ey Ebu Eyyüb, Allah ve Resulünün yapanından razı olacağı bir sadakayı sana söyleyeyim mi? İnsanların arası bozuldu mu ıslah edersin ve birbirinden uzaklaştıklarında aralarını yaklaştırırsın.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

6. Ya Ebu Eyyub, kabirlerinde azab görmekte olan yahudilerin feryadlarından benim işittiğimi sen de işitiyor musun?
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

7. Ya Ebu Eyyub, sen onu İranlı diye ayıblama (Selman (r.a)ı), Eğer din Süreyya yıldızında asılı olsaydı, Faris evladından bazıları ona yetişirdi.
Ravi: Hz. Sefine (r.a.)

8. Ya Ebu Cüheyfe, geyirmeni kısa tut. Kıyamette insanların açlıkları en uzun sürecek olanları dünyada toklukları fazla

olanlarıdır.
Ravi: Hz. Mikdam (r.a.)

9. Ya Ebud Derda, diğer geceleri bırakarak Cuma gecesini ihyaya ve diğer günleri bırakarak Cuma günüün oruca tahsis etme.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

10. Ya Ebud Derda, bedeninin senin üzerinde hakkı vardır. Ehlinin senin üzerinde hakkı vardır. Rabbının da senin üzerinde hakkı vardır. Şu halde her hak sahibinin hakkını ver. Oruç tut ve ye. Kıyam et ve uyu ve de ehline git.
Ravi: Hz. Ebû Cüheyfe (r.a.)

11. Ya Ebu Zer Ben seni zayıf görüyorum. Halbuki Ben kendim için sevdiğimi senin içinde severim. Sakın iki kişiye emir olma ve yetim malını üzerine alma.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

12. Ya Ebu Zer, mescidde senin gözünde en yüksek adama bak. Dedi ki: "Baktım bir de ne göreyim üzerinde kıymetli bir elbise olan bir adam, dedim ki,u." Buyurdu ki, bir de mescidde en aşağı olan adama bak, Dedi ki; "Baktım bir de ne göreyim, üzerinde yırtık elbiseler olan bir adam, dedim ki şu." Buyurdu ki, Nefsim yed-I kudretinde Olana yemin ederim ki; kıyamet gününde Allah indinde şu yamalı adam onun gibi (güzel elbiseli olan) yer dolusu adamdan hayırlıdır.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

Sayfa: 493
1. Ey Ebu Rezin, muhakkak ki bir müslüman bir din kardeşini ziyaret ettiğinde onun yetmiş bi melek teşyi eder ve istiğfarda bulunarak "Ya Rabbi, O senin rızan uğurunda yokladığı gibi, Sen de onu yokla" derler.
Ravi: Hz. Ebû Resin (r.a.)

2. Ey Ebu Rezin Siz ayın on dördünde mehtabı izdihamsız görmüyor musunuz? Halbuki o Allah'ın yarattıklarından bir mahluktur. Allah ise mahlukatından çok yüksektir. (Kıyamet gününde Rabbımızı görebilecek miyiz ve bunu ne ile istidlal ederiz diye sorulduğunda yukarıki hadis varid oldu)
Ravi: Hz. Ebû Rezin r.a

3. Ey Adem oğlu nimetin tamamı nedir bilir misin? Muhakkak ki, Cehennemden kurtulup Cennete girmek, tamamın nimettendir.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

4. Ey Adem oğlu sen Allah'ın azabına mukavemet edemezsin. Desen olmaz mı ki: "Rabbena atina fiddünya haseneten ve filahireti haseneten ve kına azabennar."
Ravi: Hz. Hasen (r.a.)

5. Ey Adem oğlu dünyadan zaruret miktarına razı ol. Zira ölecek olana bu azık çoktur.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

6. Ey Adem oğlu ne yapacaksın dünya ile Helali hesap, haramı ise azabtır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Ey İbni Havale, hilafetin arzı mukaddese nazil olduğunu görürsen o vakit sarsıntılar, inkilaplar büyük işler yaklaştı emektir. Ve kıyamet o zaman benim elimin senin başına yakınlığından daha yakındır.
Ravi: Hz. İbni Havale (r.a.)

8. Ya Ektem, kavminden başkası ile gaza et. Ahlakın güzel olur, daha kerim olursun ve arkadaşlarına ikram edersin. Ya Ektem, arkadaşın hayırlısı dörtten aşağı olmayandır. Keşif kolunun hayırlısı kırk kişidir veya haddi münasibidir. Pişdarlar (öncü)dört yüz, ordunun hayırlısı dört bindir ve on iki bin kişi azlıktan dolayı yenilmez.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ya Esma, kadın, kız baliğa oldu mu onun artık yüzü ile elinden başka yeri gözükmemek icap eder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Ya Eba Fatıma, secdeyi çok yap, Zira Allah teala secde eden müslüman yoktur ki, Allah onun derecesini yükseltmesin. Ey Ebu Fatıma, şayet Benimle buluşmak istiyorsan secdeyi çokça et. (Efendimize mülaki olmanın bir yolu da çok secde etmektir)
Ravi: Hz. Ebû Fatıma El Ezdi r.a

Sayfa: 494
1. Ey Ümmü Harise, o Cennette yüksek derecelerdedir. Muhakkak ki oğlun Firdevsi Alayı buldu. Firdevs, Cennetin ortası en yüksek ve en kıymetli yeridir. Hz. Enes r.a(Bedir gazasında şehid olan oğlundan annesi haber sormuş, eğer Cennette değilse adam akıllı ağlıyayım demğş. O zaman yukariki hadis varid olmuştur.)
Ravi:

2. Ey Ümmi Rafi, namaza kalktığında Allahı on kere tesbih, Onu on kere tehlil ve Ona on kere hamd ve Onu on kere tekbir et ve Ona on kere de istiğfar et. Muhakkak ki, sen on kere tesbih ettiğin zaman Allah buyurur; "Bu benim içindir." Tehlil ettiğin zaman; "Bu benim içindir", buyurur, Hamd ettiğin zaman; "Bu benim içindir", buyurur, istiğfar ettiğin zaman ise; "Seni mutlaka mağfiret ettim" buyurur.
Ravi: Hz. Ummi Rafi (r.a.)

3. Ya Ümmi Seleme, hiç bir adam yoktur ki, kalbi Allahın parmaklarından iki parmağı (tasarrufu) arasında olmasın. O, dilediğini sabit kılar, dilediğini kaydırır.
Ravi: Hz. Ummi Seleme (r.a.)

4. Ya Ummi Ula, müjde, Müslümanın hastalığı hatalarını giderir. Ateşin altın ve gümüşün kirini gidermesi gibi.
Ravi: Hz. Ummi Ula (r.a.)

5. Ya Ummi Atiyye (kız sünnetçisi) sünnet yaptığında bu işi hafif al. Bu onların simalarına parlaklık ve kocalarının daha ziyade haz duymalarına sebeb olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ey Ümmi Kays, Bu Kabristan görüyor musun? Buradan Allah kıyamette, yüzleri ayın on dördü gibi yetmiş bin kişiyi diriltecek ve onlar hesapsız Cennete gireceklerdir. (Baki kabristan)
Ravi: Hz. Ummi Kays (r.a.)

7. Ya Enes bir şey yapacağında yedi kere Rabbın Allah (z.c.hz.) den istihare (hayır) talep et, ondan sonra gönlüne dolana bak, ne doğarsa hayır ondadır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Ya Enes, bir kimse üç gece ateşlenirse günahlarından anadan doğduğu gün gibi çıkar. On gün hastalanırsa semadan nida olunur ki, "Geçmişin af olundu, defterini yenile."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ya Enes bilmez misin ki din kardeşinin kalbine sevinç sokmaklığın sebebi mağfirettendir. Onun sıkıntısını atar, gamını açarsın, borcuna mühlet verir veya ödersin. Çoluğuna çocuğuna yardım edersin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Ya Enes bu gece Allah (z.c.hz.) Bana Kevser ikram etti. O Cennete bir nehirdir ki; Uzunluğu altı yüz yıllık, genişliği ise şark ile garb arası gibidir. Ondan, Benden evvel hiç bir kimse içemez. Ondan ahdini ayak altına alan, itretimi yitiren ve ehli Beytimi katl eden tadamaz.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

11. Ey nas siz nefret ettiricilersiniz. Kim halka imam olursa hafif tutsun. Zira arkasında zaif, yaşlı ve iş sahibi olabilir.
Ravi: Hz. Ebû Mes'ud (r.a.)

Sayfa: 495

1. Ey insanlar kendinizi hoş tutun. Zira iş sağır ve gaibe dua etmiyorsunuz. Siz, sizi işiten ve her yerde yakın ve beraber olan Allah'a dua ediyorsunuz.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

2. Ey insanlar, bazınız bazınızı öldürmesin, birbirinize çarpmayın ve şeytan taşlarken ufak taşlar atın.
Ravi: Hz. Ümmü Cündeb (r.a.)

3. Ey insanlar, her aileye her sene bir kurban bayramı bir de Receb ayı kurbanı vardır. (Sonradan nesh olunmuş)
Ravi: Hz. Miknet İbni Süleym (r.a.)

4. Ey insanlar selamı verin, yemek yedirin, akraba yoklayın ve gece herkes uykuda iken namaz kılın. Cennete selamla girersiniz.
Ravi: Hz. Abd İbni Humeyd (r.a.)

5. Ey insanlar, ilim kabz olunmadan ve kaldırılmadan ilime sahip olun. Öğrenenle öğreten sevapta ortaktır. Böyle olmayan insanlarda hayır yoktur.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Ey insanlar haya etmiyor musunuz? Yemeyeceğiniz şeyleri topluyor, oturmayacağınız binalar yapıyor, idrak etmeyeceğiniz emeller güdüyorsunuz. Bundan utanmıyormusunuz.?
Ravi: Hz. Ummmi Velid binti Ömer (r.a.)

7. Ey insanlar, Allah'tan korkusunu kendinize re'sul mal edinirseniz rızık size sermayesiz v e ticaretsiz gelir. Sonra şu mealdeki ayeti okudu; "Kim Allah'dan korkarsa Allah ona (helal ve taata) bir çıkış yaratır ve ummadığı yerden de onu rızıklandırır."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

8. Ey insanlar, Allah Teala kitabını Peygamberlerin lisanı üzere

indirdi. Helalini helal, haramını haram kıldı. Peygamberlerinin lisanı üzerine indirdiği kitabında helal kıldıkları kıyamete kadar helaldir. Peygamberinin lisanı üzerine indirdiği kitabındaki haram kıldıkları da kıyamete kadar haramdır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ey insanlar tedavi olun. Zira Allah (z.c.hz.) hiç bir dert vermedi ki, onun şifasını da yaratmış olmasın. "Sam" hariç. Sam da ölümdür.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Ey insanlar, kadınlarınızı süslenerek giyinmekten ve mescidde gururlanarak, yürümekten men ediniz. Zira beni İsrail, kadınlarının süslü elbiseler giymesi ve mescidlerde gururlanarak yürümelerine kadar lanetlenmediler.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 496
1. Ey Busre her hatanda Allah (z.chz)ni zirket ki, Allah seni hatanın yanında mağfiretle zikretsin. Kocana itaat et, bu sana dünya ve ahiret hayrı olarak kafidir. Ana-babana iyilik et ki evinin hayrı çok olsun.
Ravi: Hz. Busre ra.

2. Ey Abdülmuttalib oğulları, size bir bela, hüzün, meşakkat veya bir sıkıntı gelirse "Allah, Allahu Rabbuna la şerikeleh" deyin.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Ey Abdulmuttalib oğulları, kalkanınıza sahib olun. Yemek yedirin, hoş sözlü olun. Ey Abdulmuttalip oğulları yemek yedirin. Kelamı güzel edin.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

4. Ey Hubeyd her ne zaman günah işlersen hemen tevbe et. Dedi ki; "Ya Resullallah o zaman günahlarım çoğalır." Buyurdu ki, Allah'ın affı senin günahlarından daha çoktur ey Hubeyd ibni Haris.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Ey Cabir, Kur'anda nazil olan surenin hayırlısını sana haber vereyim mi? Bu "Fatiha-tül kitab" dır. Onda he derde şifa vardır.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Ey Harmele oğlu Hazım. "La havle vela kuvvete illa billih" sözünü çok söyle. Zira bu Cennet hazinelerinden bir hazinedir.
Ravi: Hz. Hazım (r.a.)

7. Ya Hasan, müşrikleri hicvet, Cebrail (a.s) seninle beraberdir. Ashabım silahla harb ederken sende dilinle harb et.
Ravi: Hz. Hasan İbni Sabit (r.a.)

8. Ya Halid, Eshabı Bedirden bir adama nasıl söz söylüyorsun? Eğer sen Uhud dağı kadar altını infak etsen, onun yaptığını

yapamazsın, onun derecesini bulamazsın.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Evfe (r.a.)

9. Ya Habis sığınanların sığındıklarının en efdalini sana haber vereyim mi? "Kul euzu bi Rabbil felak ve kul euzu bi Rabbin nas" işte bu ikisi muavizeteyn'dir.
Ravi: Hz. İbni Abbas el Cuheni (r.a.)

10. Ey Hasan, Allah'ın Resulü adına cevap ver. Allah'ım onu Ruhul Kudüsle teyid et.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

11. Ya Hafsa, çok sözden sakın, zira zikrullahsız çok söz kalbi öldürür. Ve Allah'ı çok zikreden sözde kalbi ihya eder.
Ravi: Hz. Hafza (r.a.)

12. Ya Hakim, kesbin en helali o uğurda şu ikisinin yürümesi (yanu iki ayağın) şu ikisinin işlemesi (iki elin) ve şunun (alnının) terlemesi ile elde edilendir.
Ravi: Hz. Hakim İbni Hisan (r.a.)

13. Ya Hamza, bu dünya tatlı bir yeşilliktir. Kim onu hakkı ile alırsa kendisine mübarek olur. Allah'ın malına ve Resulünün malına dalan niceleri vardır ki onun hakkı ateştir.
Ravi: Hz. Hamzanın hanımı Havie (r.a.)

Sayfa: 497
1. Ey Hümran, bir kimse birisine ateş verirse, bu ateşin pişirdiğinin hepsini sadaka etmiş gibidir. Kim bir tuz verirse sanki o tuzla yapılan yemeği sadaka etmiş gibidir. Kim de bir müslümana su olan yerde bir içimlik su verirse bir köle azad etmiş gibidir. Su olmayan yerde bir içimlik su verirse sanki bir insanı ihya etmiş gibi olur.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Ya Halid, muhakkak ki Benden sonra, yakın hadiseler, fitneler, ayrılık ve ihtilaflar olur. bunlar olduğu zaman Allah'ın katil kulu olmaktansa, elinden gelirse maktul kulu olur.
Ravi: Hz. Halid İbni Urfuta (r.a.)

3. Ya Zübeyr, Rızık kapısı Arş-Aladan yerin dibine kadar açıktır. Allah (z.c.hz.) her kulu himmetine ve hacetine göre rızıklandırır.
Ravi: Hz. Zubeyr (r.a.)

4. Ey Selman, Her yenen ve içilen şeyin içine kanı olmıyan hayvan düşerse, böyle şey yenir, içilir. Onunla abdest te alınır.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

5. Ya Selman, Bana secde etme. Ben ölürsem kabrime mi secde edeceksin ne dersin? Bana secde etme. Ölmeyen Allah (z.c.hz.) ne secde et.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

6. Ya Selman, ibtilaya uğrıyan kimsenin duası makbuldür. Öyleyse dua et, duadan da istediğini dile sen dua et, Ben "amin" diyeyim.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

7. Ya Selman, Bana buğz etme dininden ayrılırsın. Sordu ki: "Ya Resulallah Sana nasıl buğz edebilirim?" Buyurdu ki, araba buğz edersen Bana buğz etmiş olursun.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

8. Ya Abbas, şu üç şeyi senin kavmin terketmez. Nesebi ta'n etmek, cenazede merasimle ağlamak, yağmuru yıldızlara isnad etmek.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Ya Abbas sen Benim amcamsın, babamın yarısısın. Ehli Beytimin de hayırlısısın. Benden sonra geri kalanlar içinde sene yüz otuz beş olunca senin evlatların halife olurlar. Saffah onlardandır. Mansur onlardandır. Mehdi onlardandır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Ya Ubade, fakirken de, zenginken de, neş'eli iken de, üzüntülü iken de, emirler sana dünyayı verse de, malını yeseler de, sırtına vursalar da, dinle ve itaat et. Masiyet hariç.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

Sayfa: 498
1. Ya Abbas, bu işi Allah Benimle başlattı. Senin sülalenden biri ile bitirecek. O delikanlı dünyayı, evvelce zulümle dolduğu gibi, tekrar adaletle dolduracak ve o İsa (a.s)la namaz kılacak.
Ravi: Hz. Ammr İbni Yaser (r.a.)

2. Ya Abdullah, filanca gibi olma. O gece kalkardı. Sonra gece namazını terketti.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Ya Abdurrahman İbni Semure, beylik isteme. O sana istemen üzere verilirse onunla bırakılırsın. (Allah sana sahip olmaz) Eğer istemeden o sana verilirse o hususta yardım görürsün. Bir şeye yemin eder de ondan daha hayırlısını bulursan o hayırlı işi yap ve yeminine kefaret ver.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Semure (r.a.)

4. Ya Osman, Allah Beni ruhbaniyetle baas etmedi. Allah indinde dinin hayırlısı kolay tevhid yoludur.
Ravi: Hz. Ebû Klade (r.a.)

5. Ya Osman muhakkak ki Allah (z.c.hz.) bize ruhbaniyete edel kolay ve Hakka temayül dinini ve bu şerefli yerde (minadan Arafat'a kadar) tekbiri buyurdu. Eğer sen de Bizdensen Bizim yaptığımızı yap. (Şiddet gösterme)
Ravi: Hz. Ebû Umeyye r.a

6. Ya Osman sana teşbir ederim. Şu Cibril (a.s)dır. Allah'dan Bana haber veriyor ki, hiç bir mü'min yoktur ki, arka arkaya üç kere aksırsın da onun kalbinde iman sahib olmasın.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Ya Osman, Allah (z.c.hz.) sana bir gömlek giydirecek, münafıklar çıkartmak isterlerse Bana mülaki oluncaya kadar onu sakın çıkartma.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Ya Osman (ra) Benden sonra sana hilafet verilecek. Münafıkların lafına bakıp ta onu çıkartma ve o gün oruçlu ol. Benim yanımda iftar edersin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ya Ali (r.a), Benimle sade Peygamberlikte rakip olamazsın. Benden sonraasla nübüvvet yoktur. Halka yedi cihetten rekabet edersin ki, bu hususta Kureyşten hiç bir kimse seninle boy ölçüşemez. Sen onların Allaha ilk iman edenisin. Allahın ahdine onların en vefalısısın. Allahın emri hususunda onların en kavisisin. Onların müsavaat üzere en iyi taksim edenisin. Onların. Raiye üzerinde en ziyade adelet edenisin. Onların emri kazayı en ziyade görüp seçenisin ve onların Allah indinde en ziyade meziyeti olanısın.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

10. Ya Ali (a.s) İslam çıplaktır. Elbisesi takva ve daha kıymetli elbisesi de hidayettir. Ziyneti haya, direği vera, kıvamı salih amel ve islamın esası da Bana ve Ehli muhabbettir.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

11. Ya Ali (r.a) sana bir dua öğreteyim ki, onunla dua ettiğinde, zerreler adedince günahın olsa mağfiret olursun: "Allahümme la ilahe entel halimül hakim, tebarek te Subhaneke Rabbül-Arşil azim."
Ravi: Hz. Amr İbni Murre (r.a.)

Sayfa: 499
1. Ya Ali (r.a) razı olmaz mısın Benim nezdimde Hz. Musa (a.s)ın yanındaki Harun (a.s)ın mevkiinde olasın? Yalnız Benden sonra Peygamberlik yoktur.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

2. Ya Alı (r.a), istihare eden mahrum olmadı, istişare eden de pişman olmadı. Ya Ali (r.a) yolculuğa seherde çıkmaya bak. Zira geceleyin gündüze göre daha iyi yol kat'edilir. Ya Ali (r.a), Bismillah ile erken yolculuğa çıkmaya bak. Muhakkak ki, Allah erken vakitleri ümmetime bereketli kılmıştır.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Ya Ali (a.s), tırnak kesmek, koltuk, kasık temizlemek perşembedendir. Cuma günü de kokulanır ve yeni elbise giyersin.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Ya Ammar (r.a), Allah (z.c.hz.)nin bir meleği vardır ki, ona bütün mahlukatın söylediğini dinlemek kabiliyetini vermiştir. Ben ölünce kıyamete kadar o kabrimde durur ve ümmetimden bir kimse Bana ne zaman salat getirse onu ismi ve baba ismi ile Bana bildirir de, der ki: "Ya Muhammed (s.a.v) falan sana şöyle şöyle salat eyledi." Bunun üzerine Rab, bu adama her bir salatına karşılık on salat eder.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

5. Ya Amca (Hz. Abbas r.a) muhakkak ki Allah (z.c.hz) Beni ins ve cinden korudu.
Ravi: Hz. Abbas (r.a.)

6. Ya Aişe (r.a) kavminin küfürden kurtulmaları yeni olmasaydı, Kabeyi yıkardım ve halkın bir taraftan girip diğer taraftan çıkacağı şekilde ona iki kapı yapardım.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Ya Aişe(r.a) Hayberde yediğim yemeğin elemini halen

duyuyorum. Bu sıra, bu zehirden dolayı şah damarımın koptuğu sıradır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Ya Aişe (r.a) ne zaman kötü söylediğimi gördün. Muhakkak ki kıyamet gününde, Allah yanında menzile, itibari ile insanların en şerlisi, şerrinden korktukları için, insanların kendisini terk ettikleri kimsedir. (Kapıya gelen bir adam için "ne kötü adam" buyurduktan sonra içeri girince ona iyi muamele ettiğini gören Hz. Aişe'nin "Ya Resulallah, şimdi de böyle muamele ettin" demesi üzerine yukarıdaki hadis varid olmuştur.
Ravi: Hz. Âişe r.a

9. Ya (Aişe r.a) Allah refiktir (müsamaha edicidir) her işti rıfkı sever.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Ya Aişe (r.a) kıyamet gününde insanların en şiddetli azab görecek olanı, Cenabı Hakkın yaradışını taklid edenlerdir. (Canlı resmi ve heykeli yapanlar)
Ravi: Hz. Âişe r.a

11. Ya Aişe (r.a) Allah (z.c.hz.) güzeldir, güzelliği sever. Bir adam ihvanına çıktığı zaman vakar ve behçet ile çıksın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Ya Aişe (r.a) Allah (z.chz) Beni Cennette Meryem binti İmran ve Asiye binti Muzahim ile tezvic buyurdu.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 500
1. Ya Aişe (r.a) ateşten, velev bir hurma parçası ile olsun, siperlen. Zira o tok kimseye yaradığı kadar aça da yarar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Ya Aişe (r.a) dinlerini tefrikaya verip, bölük olanlar, bunlar bu ümmetin bid'at ehlidir. Ehli heva ve ehli delalettir. Ya Aişe, muhakkak ki her günah sahibi için tevbe vardır. Ancak heva ve bid'at ashabı hariç. Ben onlardan beriyim, onlar da Benden beridir.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

3. Ya Aişe (r.a) kul bir secde ederse, Allah (z.c.hz) o secde yerini yedi kat yere kadar tahir eder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Ya Aişe (r.a)bu iki elbiseyi yıka. Bilmez misin elbise tesbih eder ve kirlenince tesbihi kesilir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Ya Aişe (r.a) yazık yine yazık o kimseye ki, bu yüze bakmaktan mahrum oldu. Mü'min olsun, kafir olsun hiç kimse yoktur ki, Benim yüzüme bakmaktan memnun olacak olmasın.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Ya Aişe (r.a) bilmez misin ki, Bizim cesedlerimiz ehli Cennet ruhları üzerinde biter ve o bedenlerden çıkan bir şeyi arz yutar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Ya Aişe (r.a) biliyor musun Allah (z.c.hz.) kendisi ile dua edildiği zaman kabul edeceği ismi Azamı Bana bildirdi. Dedi ki; "Onu bana da öğret" Buyurdu ki, o sana gerekmez ya Aişe (r.a)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Ya Aişe (r.a) Bana rıfk ile muamele yap, zira Allah bir ev halkına iyilik murat ettiğinde onlara rıfk kapısını gösterir.
Ravi: Hz. Ata İbni Yesar (r.a.)

9. Ya Aişe (r.a) kim sana sen istemeksizin bir hediye verirse onu kabul et. Zira o Allah'ın sana sunduğu bir rızıktır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Ya Aişe (r.a) sana Allah'ın takvası ve rıfk gerekir. Zira herhangi bir şeyde rıfk olursa onu ancak, ziynetlendirmiş olur. Bir şeyde de rıfk olmazsa onu çirkinleştirir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Ya Fatma (r.a) kalk kurbanının yanında hazır bulun. Zira damlayan ilk damla ile işlemiş olduğun her günah af olunur. Ve şöyle söyle "İnne salatî ve nüsukî ve mahyâye ve memâtî Lillahi Rabbil alemîn. Lâ şerikeleh ve bi zâlike ümirtü ve ene evvelül-müslimîn" (Benim namazım vesair ibadetim, dinim, hayatım ve ölümüm Rabbil Alemin olan Allah içindir. Onun şeriki yoktur. Ben bu tevhid ile emrolundum ben müslümanlardanım) Denildi ki; "Ya Resulallah, bu Sana ve ehli Beytine mi mahsustur?" Buyurdu ki, hayır bilakis bütün müslümanlara aittir.
Ravi: Hz. Umran İbni Hüseyin (r.a.)

Sayfa: 501

1. Ya Fatıma (r.a.) senin hoşuna gider mi? Halkın "Hz. Muhammed (s.a.v) in kızı Fatıma (r.a.)'ın elinde ateşten zincirler var" demesi?
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

2. Ya Fatıma (r.a.) Allah (z.c.hz.) senin gazabın için gazab eder, senin rızan için razı olur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Ya nahif, akrabanı yokla ki, ömrün uzun olur. Marufu yap ki, evinin hayrı çok olur. Her taş ve toprak yanında Allah'ı zikret ki, kıyamet günü Ben sana şahid olayım. (Her yer ve her adımda zikret)
Ravi: Hz. Nahif İbni Yezid (r.a.)

4. Ya Muaz (r.a) Vallahi Ben seni seviyorum. Sana tavsiye ediyorum Ya Muaz, her namazdan sonra şöyle söylemeyi sakın bırakma: "Allahümme e'innî alâ zikrike ve şükrike ve hüsnü ibâdetike." (Ve her abdestte mazmaza esnasında söylemek)
Ravi: Hz. Muaz ibni Cebel (r.a.)

5. Ya Muaz (r.a.) hiç şüphe yok ki mü'mini Kur'an, hevasının çoğundan men eder.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

6. Ya Muaz (r.a.), Allah'ın senin elinde ehli şirkten bir adamı hidayete sevk etmesi, senin bir çok kızıl develere malik olmandan hayırlıdır.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. Ya Muaz (r.a.) her gün ne kadar zikredersin? On bin kadar zikrediyor musun? Ben sana bir takım kelimeler göstereyim mi ki onlar sana hem kolay, hem de on bin ve on binden daha büyüktür. Bu: "Lâ ilâhe illallâhü adede kelimâtihi, Lâ ilâhe illallâhü adede halkıhi, Lâ ilâhe illallâhü zinete arşihi, Lâ ilâhe illallâhü melee semavâtihi, Lâ ilâhe illallâhü mislü zalike meahü,

velhamdülillahi mislü zalike meahü, la yuhsîhi melekün velâ ğayruhu." Söylemendir ki, bunun ecrini ne melek, ne de başka bir mahluk sayamaz.
Ravi: Hz. Ebû Şibl (r.a.)

8. Ey tüccar cemaati, muhakkak ki tacirler kıyamet günü füccar olarak baas olunurlar. Allah'tan ittika eden, iyilikte bulunan ve sadık olan hariç.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

9. Ey kadınlar topluluğu, sadaka veriniz. Ziynetlerinizden de olsa. Zira siz kıyamette Cehennemliklerin ekseriyetini teşkil edeceksiniz.
Ravi: Hz. Zeyneb (r.anha)

10. Ey Ensar topluluğu (tüylerinizi) kırmızı veya sarıya boyayın, ehli kitaba muhalefet edin. Don ve izar giyinin ve ehli kitaba muhalefet edin. Sakalları uzatın ehli kitaba muhalefet edin.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 502
1. Ey tüccar cemaati, bu alış verişe manasız söz ve yemin karışır, muamelenize sadaka da girsin.
Ravi: Hz. Kays İbni Ebu Gazve (r.a.)

2. Ey delikanlılar topluluğu, sizden kim evlenmek elinden geliyorsa evlensin. Zira bu, gözü haramdan korur ve ırz için de en iyi muhafazadır. Kimin de gücü yetmezse oruç tutsun. Zira bu onun için enemedir.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Ey mü'minlerin kadınları, tehlil, tesbih ve takdis'e devam edin. Gaflet etmeyin ki rahmeti unutursunuz. Parmaklarınızla sayın. Bunlar sorguya çekileceklerdir ve tesbihe şehadet edeceklerdir.
Ravi: Hz. Hani İbni Osman (r.a.)

4. Ey kara haberciler, ey kara haberciler, ey kara haberciler. Sizin üzerinize korktuğum şeylerin en korkuncu riya ve gizli şehvettir.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Zeyd (r.a.)

5. Ya Vabisa, geldin Bana iyilik ve günahtan soruyorsun. Neyi yapmandan için rahat oluyorsa o iyidir. Ne ki nefsinde tereddüt ve ihtilaç uyandırıyor o günahtır; sana insanlar fetva verse de.
Ravi: Hz. Vabisa (r.a.)

6. Ya Vasiba (r.a.), kalbinden fetva al. İyilik, kalbin mutmain olduğu ve nefsin itminan bulduğu şeydir. Günah ise, nefsini tırmalayan ve kalbe tereddüd uyandıran şeydir. İnsanlar sana fetva verse de "o doğrudur" deseler de.
Ravi: Hz. Vabisa (r.a.)

7. Ey yahudi, insan hepsinden, her ikisinin menisinden yaratılır. Erkek menisi kalındır. Ondan kemik ve sinir yaratılır. Kadının mutfesi ince nutfedir. Ondan et ve kan yaratılır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

8. Adam keşke doğduğu yerin dışında, garib olarak ölseydi. Zira bir adam garib ölürse, o öldüğü yerle memleketi arasındaki mesafe Cennette ölçülür. (Kendine ona göre yer verilir.)
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

9. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, adam malın kendisine nereden geldiğine, helaldan mı, haramdan mı geldiğine aldırmayacak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

10. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, ümmetim ihtilafı sırasında Benim sünnetime tutunan eliyle ateş tutan bir kimse gibi olacaktır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

11. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, onların yüzleri insan yüzü, kalbleri şeytan kalbidir. Kan dökücülerdir. Çirkin hareketlerden kaçmazlar. Eğer sen onlara tabi olursan seni gözetirler. Eğer onlara güvenirsen sana ihanet ederler. Onların çocukları ahlaksız, gençleri arsız olur. Yaşlıları ise marufu emretmez, münkeri nehyetmez olur. Sünnet aralarında bid'at, bid'at ise aralarında sünnet gibidir. İdarecileri sapıktır. İşte bu zamanda Allah onlara şerlilerini musallat kılar. Hayırlıları dua eder, fakat duaları kabul olmaz.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 503
1. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, yanında altın ve gümüşü olmayan rahat etmez.
Ravi: Hz. Mikdam (r.a.)

2. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki, mü'min o zaman müminlere dua edecek te Allah (z.c.hz.) şöyle buyuracak: "Kendi nefsine dua et sana icabet edeyim, umuma gelince Ben onlara gazablıyım."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Sizin üzerinize bir zaman gelir ki, boğulmaya maruz adam gibi dua etmeyen yakayı kurtaramaz.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

4. İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelir ki, Camilerde halka halinde toplanırlar, gayeleri dünyevi olur. Allah'ın onlara ihtiyacı yoktur. Bunların arasına girmeyin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki o zamanki halkın efdali "hafifül haz" olanıdır. Denildi ki; "Ya Resulallah hafifül haz nedir?" Buyurdu ki, çoluk çocuğu az olanlardır.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki, bir saat düşünürlerde kendilerine namaz kıldıracak imam bulamazlar.
Ravi: Hz. Selame binti Hür (r.a.)

7. İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki, o zaman da onlar riba yerler, yemeyene de tozu bulaşır.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki, zenginler tenezzüh için, orta halliler ticaret için, onların kur'aları riya ve gösteriş için, fakirler ise dilenmek için hac ederler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ümmetim üzerine bir zaman gelir ki fukaha bir birini çekemez. Tekelerin birbirlerini kıskandığı gibi, birbirlerini kıskanırlar.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Sizin üzerinize bir zaman gelir ki, adam acizlikle facirlik arasında muhayyer kalır. Kim bu zamana ulaşırsa aczi, fücura tercih etsin.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki, adamın imanı soyulur da haberi olmaz. Halbuki o gömleğinin soyulduğu gibi soyulmuştur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

12. İnsanlar üzerine bir zaman gelir ki onda ulema, köpekler öldürülür gibi öldürülür. Keşke o zaman ulema birlik olsaydı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 504
1. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, şimdi sizin aranızda münafığın gizlendiği gibi, mü'min gizlenecek.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek, adam bir kavmin içinde oturacak ta kendisini dile alacaklar korkusu ile kalkamayacak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek ki, onların hepsi Kur'an okur, ibadete çalışırlar ve ehli bid'atle de meşgul olurlar. Lakin bilmedikleri cihetten müşrik olurlar ve okumalarına ve ilimlerine bedel rızık alırlar ve dünyayı din karşılığında yerler. İşte bunlar, kör deccalin avanesi olacaklardır.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek, şeytanlar onların evlatlarına ortak olacaklar. Denildi ki; "Bu da olacak mı ya Resulallah?" Buyurdu ki, evet. Dediler ki: "Bizim evlatlarımızı onların evladından nasıl ayırdedeceğiz?" Buyurdu ki: "Haya ve merhamet azlığından anlaşılacak.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek, uleması da hukeması da fitne olacak. Mescitler ve kurra çoğalacak ama hiç alim bulunmayacak, tek tük ulema kalacak.
Ravi: Hz. Behz (r.a.)

6. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek, günaha girmeksizin aralarında geçinmeye kuvvet bulunamayacak. Öyle ki, adam yalan söyleyecek ve yemin de edecek. Bu zaman gelince kaçın. Denildi ki: "Nereye kaçalım?" Buyurdu ki: "Allah'a, Kitabına ve Peygamberin sünnetine kaçın."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. İnsanlar üzerine bir zaman gelecek, kaygıları kursakları, şerefleri malları, kıbleleri kadınları olacak. Dinleri de altın ve

gümüşleri olacaktır. Bunlar halkın şerlileridir ve Allah yanında onların nasibi yoktur.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Kıyamet günü, taleb-i ilmin mürekkebi ile şehidin kanı getirilir ve tartılır. Bu bunun üzerine öteki de ona üstün gelmez.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amr (r.a.)

9. Vali getirilir, sıratın üzerinde durdurulup öyle bir sallanır ki, onun her uzvu yerinden ayrılır. Eğer adil ise uzuvlar birleşir ve geçip kurtulur. Eğer zalim ise yetmiş yıl ateşe aşağı gider.
Ravi: Hz. Bişr İbni Asm (r.a.)

Sayfa: 505
1. Adalet sahibi kadı, kıyamet günü getirilir, şiddetli bir hesapla karşılaşır ve temenni eder ki: "Keşke iki kişi arasında bir hurma davası fasl etmeseydi."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Kıyamet günü bir adam mizana getirilir. Sonra doksan dokuz sicil defteri getirilir ki, onlardan her sicil göz alasıya günahla doludur. Mizanın bir gözüne bunlar konur, sonra onun için bunun gibi bir kağıt çıkarılır. Baş parmağı ile diğer parmağının yarısı üzerinde onu tutar. Onda "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühû" vardır. O diğer kefeye konulur da bu bütün hata ve günahlarını bastırır.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Kıyamet günü ümmetimden bir adam divana getirilir ki, kendisi için Cenneti hak edecek sevabı bulunmaz. Allah (z.c.hz.) buyurur ki; "Onu Cennete sokun. Zira o efradı ailesine karşı merhametli idi."
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Kıyamet gününde, Adem evladından bir takım kavimler getirilir ki, yanlarında dağlar gibi hasenat vardır. Bunlar Cenneti görecek gibi yaklaştığında: "Sizin orada nasibiniz yok" denilir. (İtikadları dürüst ve riayetleri halis olmadıkları için)
Ravi: Hz. Salim (r.a.)

5. Kötü ulema, kıyamet günü divana getirilirler ve Cehennem ateşine atılır ve onlardan biri Cehennemde merkebin değirmen taşı etrafında dönmesi gibi, bağırsakları ile döner. Kendisine denilir ki: "Eyvah sana, biz senin yüzünden hidayet bulduk. Nedir bu halin?" Der ki: "Ben, size men ettiğim şeyi kendim yapıyordum."
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

6. Kıyamet gününde, nimetler, hasene ve seyyie ile getirilir. Allah Teala nimetlerden bir nimete şöyle buyurur: "Kulumun

hasenatından hakkını al." O zaman adamda bir tek hasene kalmaz, o nimetle gider.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kıyamet günü Hacer-i Esved huzura getirilir, onun fasih bir dili olduğu halde ve o iman ile kendisini istilam edenlere şehadet eder.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Adem oğlu kıyamet günü getirilir ve mizanın kefeleri önünde durdurulur. Ona bir melek tayin edilir. Eğer mizanı ağır gelirse melek mahlukatın duyacağı bir sesle şöyle nida eder: "Filan kimse bundan sonra ebedi olarak şekavete düşmeyecek bir saadetle said oldu." Eğer mizanı hafif gelirse, melek gene mahlukatın işiteceği bir sesle, şöyle nida eder: "Falan kimse bundan sonra said olmayacak bir şekavette şaki oldu"
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ehli Cennet orada yerler içerler, fakat sümkürmek, abdeste gitmek, bevletmek olmaz. Onların yedikleri geğirti ve misk gibi bir ter şeklinde çıkar. Kendilerine tesbih ve hamd nefes gibi tabii bir şey olur.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

1. Toprak insanın her şeyini yer . Yalnız kuyruk sokumundan hardal tanesi kadar bir yeri çürütmez. İşte ondan meydana gelirsiniz.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Cemaate, onların Allah'ın kitabını en iyi okuyanı iman olur. Eğer kıraatte müsavi ise, onların sünneti en iyi bileni, sünnette müsavi ise onların hicrete önce gideni, hicrette de müsavi iseler, yaşça onların önde olanı imam olur. Misafir ev sahibine veya biri Sultana, izni olmadıkça imam olmasın ve misafir evin ihtiram mevkiine oturmasın.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

3. Ehli Cehenneme emir olunur. Saf olurlar. Onların içinden bir müslüman geçirilir. Birisi der: "Ya filan, bana şefaat etsene." O da: "Sen kimsin der. "Beni bilmiyor musun? Sen benden su istemiştin de ben sana su vermiştim." der. Bunun üzerine o adama şefaat eder. Bunun gibi birisi de: "Sen benden hediye istemiştin de bende vermiştim" der.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

4. Cebrail (a.s.)'a emrolunur, her sabah nur deryasına iyice girer. Sonra çıkar ve iyi silkinir. Ondan yetmiş bin damla düşer ve Allah her damladan bir melek yaratır. Bunlar Beyti Mamuru ziyaret ederler, orada namaz kılarlar, sonra dilediği yere kadar giderler de tesbihlerine kıyamete kadar devam ederler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) şu topraktan ve şu haremden yetmiş bin kişi baas eder ki, onlar Cennete hesapsız girerler. Ve her biri de yetmiş bin kişiye şefaat eder. Onların yüzleri bedir gecesindeki ay gibidir. (Böylece dört milyar dokuz yüz milyon kişi Cennete hesapsız girecek.)
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

6. Alim ile abid baas olur. Abide: "Gir Cennete" denir. Alime de:

"Burada dur da insanlara şefaat edersin; onların ahlakını güzel ettiğinden dolayı" denir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Cennette, Allah'ın kalmasını dilediği kadar yer boş kalır. Sonra Allah orası için ayrıca dilediğinden bir halk yaratır. (Cennet ehli yerlerine yerleştikten ve en ufağına gözünün gördüğü yer senin dendikten sonra.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Ölüyü üç şey takib eder: Ehli iyali, malı ve ameli. İlk ikisi gelir döner, biri onunla kalır. Ehli ve malı döner, ameli kalır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Deccala, İsfahan yahudilerinden yetmiş bin yahudi tabi olur. Hepsinin üzerlerinde taylasan vardır.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Zaman yakınlaşır ve ilim kalkar, hasislik ortaya bırakılır, fitneler zahir olur ve herc çoğalır. Denildi ki: "Herc nedir Ya Resulallah?" Buyurdu ki, katildir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Namazınızda şeytan sizinle oynar. Kim namaz kılar da tek mi çift mi kıldığını bilmezse iki secde ile secde yapsın. Zira bu ikisi namazın tamamlanmasıdır.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

3. Cehennem getirilir. Yetmiş bin yular ile yedilerek. Her bir yularda yetmiş bin melek onu çeker.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

4. Kıyamet gününde müslamanlardan bir cemaat dağlar gibi günahlarla gelir. Allah (z.c.hz.) onları affeder ve günahları yahudilere yüklenir.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Bir cemaat gelir, sünneti öldürürler ve dine "telbis"i, halisliğini bozacak şeyleri sokarlar. Allah'ın, lanet edicilerin, meleklerin ve bütün halkın laneti onların üzerine olsun.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

6. İnsanlar, düşük çocuktan şeyhi faniye kadar, otuz üç yaşındaki oğullar olarak, Adem (a.s.) yaradılışında ve Yusuf (r.a.) güzelliğinde, Eyyüb (a.s.) ahlakında sürmeli ve süslü olarak haşrolur (Ve öyle Cennete girerler.)
Ravi: Hz. Mikdat İbni el Esved (r.a.)

7. Bu ilim, aşırı giden bid'atçların tahrifi, ihdas edicilerin isnadları ve cahillerin tevilleri ondan uzaklaştırıldığı halde, her doğruluktan sapandan korunur.
Ravi: Hz. İbrahim İbni Abdurrahman (r.a.)

8. Üç karyeyi (Allah (z.c.hz.) yeşil zebercete tebdil eder. Ve

onları zifafa giren gelinler gibi tebaasına kavuşturur. Askalan, İskenderiye ve Kazvin.(Şehidler tebşir ediliyor)
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

9. Bir kavim, Cehennemden kokmuş olarak ve ateş kendilerini yakıp dağlamış olarak dışarı çıkar da Allah'ın Rahmeti ve şefaat edicilerin şefaati ile Cennete girerler ki, onlar orada "Cehennemlikler" diye isimlendirilir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

10. Deccal çıkar ve beraberinde bir nehir ve bir de ateş hendeği bulunur. Kim onun nehrine girerse, günahı sabit olur, ecrini ise kaybeder. Kim ki ateş hendeğine girerse, ecri sabit olur, günahı ise sükut eder. Bundan sonra, işte o kıyamet saatidir.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

11. Şarkta başı tıraşlı bir cemaat çıkar. Onlar Kur'an'ı okurlar, hançerlerini geçmez. Onları öldürenlere ve onlar tarafından öldürülenlere ne mutlu.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

12. Ahir zamanda cahil reisler topluluğu çıkar. İnsanları fitneye düşürürler, hem dalâlete düşerler, hem de dalâlete düşürürler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 508

1. İçki müptelası adam kabrinden çıkar, iki gözü arasında şöyle yazılmış olur: "Allah'ın mağfiretinden mahrumdur." Riba yiyen de kabrinden iki gözü arasında: "Allah yanında hücceti yoktur" diye yazılı olarak kalkar. Muhtekir de kabrinden iki gözü arasında: "Ya kafir ateşten yerine hazırlan" diye yazılmış olarak kalkar.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

2. Deccal, Horasan denilen yerden çıkar, ona bir kavim tabi olur ki yüzleri meşin gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

3. Şarkta başları tıraşlı bir kavim çıkar. Kur'an'ı dilleri ile okurlar lakin hançerelerini geçmez. Onlar dinden, okun yaydan çıktığı gibi çıkarlar.
Ravi: Hz. Sehl İbni Hüneyf (r.a.)

4. Horasandan siyah bayraklılar çıkar ve İlyaya (Kudüsü şerife) kadar önlerine bir şey tutunamaz.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Şark tarafından bir cemaat meydana gelir. Kur'an okurlar hançerelerinden aşağı geçmez. Onlardan bir taife inkıraz bulsa, diğer taife zuhur eder. Son partileri deccal ile beraber olurlar
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

6. Şarktan bir cemaat çıkar, Mehdinin saltanatına yardım ederler.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Amr (r.a.)

7. Ümmetimin sonunda Mehdi (a.s.) çıkar, Allah (z.c.hz.) ona rahmetini indirir. Arz ona nebatını çıkarır. Mal sahih olarak verilir ve müsavaat üzere taksim edilir. Davar çok olur. Cariyeler bile saygı görür. Yedi veya sekiz yıl yaşar. (Yedi veya sekiz rakamında ravi tereddüd etmiş.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

8. Ümmetimin içinden Mehdi (a.s.) çıkar. Beş veya yedi veya dokuz (sene) kalır. (Ravi sayıda tereddüd etmiş) Sonra üzerlerine bol Rahmet gönderilir. Arz nebatatından bir şey saklamaz bitirir. Mal hakir olur. Bir adam ona gelir ve şöyle der: "Ya Mehdi bana ver, bana ver." Ona elbisesinin taşıyabileceği kadar verir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Bu ümmetten bir kavim çıkar ki, yanlarında sığır kuyrukları gibi kamçılar vardır. Sabah Allah'ın gadabında gider, akşam Allah'ın gadabında dönerler.
Ravi: Hz Ebu Ümame (r.a.)

10. Ehli Beytimden bir adam çıkar, ismi ismime, ahlakı ahlakıma mutabık olur. Dünyayı ahlak ve nesafetle doldurulur. Evvelce zulm ve cevr ile dolduğu gibi
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

11. Allah'ın eli müezzinin başı üstündedir, ezanını bitirinceye kadar, Sesinin uzadığı kadar da mağfiret olunur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Cennette hiç bir ev ve oda ehli kalmaz ki, bir adama şöyle demesinler: "Merhaba, merhaba, bize buyurun." İşte o adam sensin ya Ebu Bekir.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 509
1. Müslümanların fukarası, Cennete zenginlerinden beş yüz sene evvel girer. Hatta zenginlerden biri onlarla girmek ister de elinden tutulur, geri getirilir.
Ravi: Hz. Said İbni Amir (r.a.)

2. Bu kabilenin ehlinden, Cehenneme Allah'dan başkasının sayamayacağı kadar insan girer. Allah'a isyanları, Ona masiyete cüretleri ve taatına muhalefetleri sebebiyle. Bunlar Cehenneme girer de Bana şefaat etmem izni verilir. Ve Ben Allah'a ayakta iken onu sena ettiğim gibi secde ederek de sena ederim. O zaman denilir ki: "Kaldır başını, iste verilsin o, şefaat dile, şefaatin kabul olunsun."
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

3. Ümmetimden yetmiş bin kişi Cennete hesapsız girer. Bunlar dağlanmazlar, muska yazmazlar ve şumlanmazlar, Rablerine tevekkül eden kimselerdir.
Ravi: Hz. Habbab ibni Eret (r.a.)

4. Maruf (hayır) yüz kişinin elinde dolaşır. Bunda en sonuncusunun da birincisi kadar nasibi olur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Salihler önden öne gider (ölür), Geriye arpanın, hurmanın hışırı gibi hışırı kalır. Allah (z.c.hz.) bunlara kıymet vermez
Ravi: Hz. Mirdas (r.a.)

6. Salihler birer birer ölürler. Geriye arpanın, hurmanın hışırı gibi olanlar kalır ki, Allah (z.c.hz.) bunlara kıymet vermez.
Ravi: Hz. Mirdas (r.a.)

7. Allah rahmet eyleye. Ümmetimden don giyen kadınlara, Allah rahmet eyleye, ümmetimden don giyen kadınlara. Allah ümmetimden don giyen kadınlara rahmet eylesin. Ey insanlar kendinize donlar edininiz. Bu setir hususunda en elverişlidir ve kadınlarınızı dışarı çıktıklarında bununla siyanet edin.

Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Kıyamet gününde, Cehennemden bir boyun uzanır. Bu der ki: "Benim hakkım şu üç sınıftır; İnatçı, zalim Allah'a şirk koşanlar, haksız yere adam öldürenler."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) bu ilimle bir takım cemaati yükseltir ve onlara kılavuz ve rehber eder ve onlara hayırda uyulur. Onların asarı söylenir, ömürleri uzun olur, melaike dostluklarına heves eder ve kanatları ile onları siyanet ederler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Mü'min Cennette yetmiş iki zevce ile tezevvüc eder. Yetmişi Cennet, ikisi de dünya kadınlarındandır.
Ravi: Hz. İbni Ebu Beltea (r.a.)

Sayfa: 510
1. Ehli Cennetten bir adam, dört bin bakire, sekiz bin dul ve yüz huri ile tezevvüc eder. Bunlar her yedi günde bir toplanır ve mislini mahlukatın duymadığı korunmuş bir sesle şöyle derler: "Biz ebediyiz, fena bulmayız. Biz nimetlendirilmişleriz, zelil olmayız. Biz razı kimseleriz kızmayız. Biz ikamet ehliyiz, göç görmeyiz. Müjdeler olsun bizim efendimiz olana, bizim kendisinin olduğumuz kimseye."
Ravi: Hz. İbni Ebu Evfa (r.a.)

2. Müslümanlar onların silahlarının kılıflarını, yaylarını kalkanlarını, oklarını yedi sene yakacaklar. (Ye'cüc me'cüc kastediliyor.)
Ravi: Hz. Nervas (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) şu dört geceye hayır bezl eder. Kurban bayramı, Ramazan bayramı, Şabanın yarı gecesi ki onda eceller, rızıklar yazılır ve hacda yazılır. Bir de arefe gecesi, Ezana kadar.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Bir gecede Allah Tealanın kitabı silinir de, müslümanların içinde silinmedik hiçbir ayet ve harf kalmadığı halde insanlar sabahlar.
Ravi: Hz. Ebû Huzeyfe (r.a.)

5. Siz ikiniz kolaylaştırın güçleştirmeyin. Müjdeleyin nefret ettirmeyin. Birbirinizle iyi geçinin ihtilafa düşmeyin. (Ebu Musa el Eş'ari ile raviye hitabetti.)
Ravi: Hz. Said İbni Ebu Burde (r.a.)

6. Kolaylık gösterin güçlük göstermeyin. Müjdeleyin ürkütmeyin. Öfkelendiğin zaman da sus.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Kolaylaştırın zorlaştırmayın. Teskin edin nefret ettirmeyin.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Ehli Cehenneme uyuzluk musallat kılınır. Kemikleri görününceye kadar kaşınırlar. Ve derler ki: "Bu bize ne sebeble musallat kılındı?" Denilir ki: "Ehli imana, ezanız sebebiyle"
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Küçük büyüğe, bir ikiye, az çoğa, binitli yayaya, geçen oturana, ayakta olan oturana selam verir.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 511
1. Binitli yayaya, yaya oturana, az çoğa selam verir.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Binitli yayaya selam verir. Yaya oturana selam verir, Daha az olan daha çok selam verir. Kim selama icabet ederse ona sahip olur. Kim de selama icabet etmezse bizden değildir.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Şibl (r.a.)

3. Şehid, kıyamet gününde ehli beytinden yetmiş kişiye şefaat eder.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

4. Hapşırma, üç defaya kadar teşmit edilir, "Yerhamükellah" denilir. (Şayet elhamdülillah derse) Eğer fazla hapşırırsa istersen teşmit et, istersen sus.
Ravi: Hz. Ubeyd İbni Rifaa (r.a.)

5. Sizden birinin her mafsalı başına her gün bir sadaka icab eder. Her namaz ona sadakadır. Oruç sadakadır, hac sadakadır, tesbih sadakadır, tekbir sadakadır, tahmid sadakadır. Sizden birinin "duha"nın iki rek'atını kılması bunların yerine kafi gelir.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) şu üç kavme güler (razı olur): Namaz safına duran cemaate, arkadaşları ile beraber mukatele eden adama ve gecenin karanlığında (uykusundan kalkıp) kıyam eden adama.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

7. Bineğin önünde olan, binmiş halde iken, (hayvanın) yaptığı zararın üçte ikisini, terkisinde olan ise üçte birini tazmin eder.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Abdest yedi şeyden iade olur. İdrar damlasından, akar kandan, ağız dolusu istifradan, ağız dolusu gidip gelen istifradan, yaslanarak uyumadan, namazda kahkaha ile

gülmeden, (karından) çıkmış kandan.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Adam kölesinin dilediği kadarını azad edebilir. İster üçte birini, ister dörtte birini, ister beşte birini. Onunla Allah arasında güçlük yoktur.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Fudale (r.a.)

10. Dağ başında koyun güttüğü halde, namaz için ezan okuyup namaz kılan kimseden Allah (z.c.hz.) hoşlanır. Ve Allah Teala buyurur ki: "Şu kuluma bakın ezan okuyor, namaz kılıyor. Benden korkuyor. Kulumu affettim ve onu Cennete dahil ettim."
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) kulunun "Rabbiğfirlî" demesinden hoşlanır ve şöyle buyurur: "Kulum Benden başka günahları affedici bir kimse olmadığını bildi."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 512

1. Cehennemde günahkarlar imanlarının noksanı kadar, azab olunur.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Mü'mine Cennette temas hususunda yüz adam kuvveti verilir.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. İnsanlar kıyamet gününde terlerler. Öyle ki yerde yetmiş arşın ter gider ve onları kulaklarına ulaşıncaya kadar gemler ve gömer.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. Şehide altı haslet verilir. Kanını ilk damlasında bütün günahı affolunur. Cennette yeri gösterilir. Huril 'îyn ile evlendirilir. Büyük korku ve kabir azabından emin kılınır. Kendisine iman hullesi giydirilir.
Ravi: Hz. Kays El Cüzami (r.a.)

5. Ehli nar Cehennemde büyür. Öyle ki, onlardan birini kulağının yumuşağı ile omuzu arası yedi yüz yıllık yol olur. Cildinin kalınlığı ise yetmiş arşındır. Azı dişi de Uhud gibidir.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Erkek çocuktan iki, kız çocuktan bir koyun kesilir. (akika olarak) Bunu onun isminin üzerine kesiniz ve şöyle deyiniz: "Bismillahi Vallahu ekber, Allahümme leke ve ileyke hazihi akikatü fülan"
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Sizden biri başının arkası üstüne uyuduğu zaman şeytan üç düğüm atar. Her düğümü yerine sağlamlaştırmak için de "uzun gece boyunca uyu diyerek" eliyle vurur. Eğer o kimse uyanır da Allah'ı zikrederse bir düğüm çözülür, abdest alırsa bir düğüm daha çözülür. Eğer namaz kılarsa bütün düğümleri çözülmüş olarak, o neşeli bir şekilde ve ferah bir gönülle sabahlar. Yoksa mahzun bir kalbe ve tembel olarak sabaha çıkar.

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Her Peygamber kendisinden öncekinin ömrünün yarısı kadar yaşar. Meryem oğlu İsa (a.s.) kavmi arasında kırk yıl durdu.
Ravi: Hz. Ameş (r.a.)

9. Dört şeyden gusül edilir: Cenabetten, Cuma guslü, ölü yıkamadan ve hacamattan sonra.
Ravi: Hz. Zübeyr (r.a.)

10. Müezzin sesinin ulaştığı her yaş ve kurunun onu işitip icabet ettiği yere kadar af olunur. Ona onunla beraber namaz kılanın sevabının misli de vardır.
Ravi: Hz. Berâ (r.a.)

11. Muhafaza meleklerinin duymadığı "Zikri hafi", duyduğu zikir üzerine yetmiş bu kadar kat üstündür.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Sizin kalanlarınız, Ürdün nehri üzerinde Deccalla mukatele edeceksiniz. Siz nehrin şarkında, onlar ise garbında olduğu halde.
Ravi: Hz Nuheyk İbni Sarim (r.a.)

Sayfa: 513
1. Kur'an'a sahip olana, Cennete girdiğinde, "Oku ve yüksel" denir. O da yanındaki son Kur'an ayetini okuyuncaya kadar okur ve her ayetle bir derece yükselir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Ana babasına asi olana: "İstediğin ibadeti yap sana mağfiret etmem" denir ve sadık olana da: "Bildiğini yap seni mağfiret edeceğim" denir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Allah (z.c.hz.) ulemayı ve onunla da ilmi kabzeder. Ve bir takım gençler, merkebin merkebe sıçradığı gibi, birbirine sıçrar ve ihtiyarlar hakir görülür.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. İhramdaki bir kimse yılanı, akrebi, zararlı haşeratı, saldırgan köpeği, çaylağı, yırtıcı hayvanı öldürebilir. Kargaya atar fakat öldürmez.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

5. Hoş sözlük, oruç ve her sene hacca devam etmek, cihad derecesine yakın olur. Bunda başka da ona yaklaşan bir şey yoktur.
Ravi: Sahabeden biri (r.a.)

6. Bir kimsenin önünde, semerlerin arkasındaki ağaç parçası kadar sütre olmazsa, kadın, merkeb ve siyah köpek geçmesi namazını bozar. Denildi ki: "Siyah köpeğin durumu, kırmızıya göre neden böyle?" Buyurdu ki: "Siyah köpek şeytandır."
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

7. Namazı keser; köpek, merkeb, hayızlı kadın, yahudi, nasrani, mecusi ve hınzır. Yanlız sana bir taş atımı uzaksa o zaman hariç.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Nâ hak yere öldürülen adam, kıyamette yol üzerinde

oturtulur ve katili geçerken onu yakalar ve der ki: "Yarabbi bu adam benim oruç ve namazımı kesti." Sonra katil de, ona emir veren de azab olunur.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

9. Allah Teala şöyle buyurur: "Bir kimse azasını haramdan çekmezse, Benim onun yemesini içmesini terk etmesine ihtiyacım yok."
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

10. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Eğer Rahmetimden hoşlanıyorsanız halkıma iyi muamele yapın."
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

11. Allah (z.c.hz.) şöyle buyurur: "Günah yapılıp da, onu affımın yanında büyük görene, gazablandığım gibi hiç kimseye gazablanmam. Eğer cezayı acele verici olsaydım veya acele etmek Benim şanımdan olsaydı, Rahmetimden ümit kesenlere cezayı acele verirdim. Eğer kullarıma merhamet etmeseydim bile, Benim huzurumda durmak kendilerini korkutanlara bundan dolayı Rahmet ederdim. Sevaplarını verirdim. Korktuklarından da emin ederdim."
Ravi: Hz. Münteci (r.a.)

1. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kulum Benden isterse veririm. İstemezse gadab ederim."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kaderime inanan, yazıma razı olan, rızkıma kanaat eden, Benim için şehvetini terk eden genç, işte o Benim indimde meleklerimden bazısı gibidir
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Sabahleyin, akşamleyin, uyurken on defa: "Lâ havle velâ kuvvete illâ Billah" diyen ümmetine haber ver ki, uykuları sırasında dünya belaları, geceleyin şeytanın hileleri, sabahleyin gazabım onlardan kaldırılır."
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ey Adem oğlu Beni kendi kendine zikredersen Ben de seni kendi yanımda zikrederim. Sen Beni topluluk arasında zikredersen, Ben de seni topluluk arasında onlardan daha efdal ve ekrem olarak zikrederim. Eğer Bana bir karış yaklaşırsan Ben de sana bir arşın yaklaşırım. Eğer Bana bir arşın yaklaşırsan Ben sana bir kulaç yaklaşırım, eğer Bana yürüyerek gelirsen Ben sana koşarak gelirim."
Ravi: Hz. Mamer İbni Zaide (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ey Adem oğlu kızdığın zaman Beni zikret ki gazablandığım zaman seni affımla anayım da helak olunanlar arasında seni helak etmeyeyim."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Allah (z.c.hz) buyurur: "İhtiyarlık Benim nurumdan bir nurdur. Muhakkak ki, Ben nuruma narımla azab etmekten haya ederim. Öyleyse sen de Benden haya et."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) buyuruyor: "Ey Adem oğlu, benim iznimle sen kendi nefsinin dilediğini isteyen kimsesin. Benim irademle nefsin

için irade ettiğini irade ettiğim kimsesin. Sana olan nimetimin fazlı ile masiyet işlemeye kuvvet buldun. Benim ismetimle tevfikimle, yardımımla ve afiyetimle Benim farzlarımı eda etmiş oldun. Şu halde Ben senin ihsanına senden daha evlayım. Sen de günahına Benden daha layıksın. Hayır sana Benden izhar oldu. Benden sana ceza, cinayetine karşılık oldu. Sen nefsin için Benden neye razı oldunsa, Ben de sana onu layık gördüm.
Ravi: Hz. İbni Amir (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Hiç bir kul yoktur ki, onun razı olduğu veya olmadığı bir hüküm vereyim de onun için hayırlı olmasın."
Ravi: Hz. Suheyb (r.a.)

Sayfa: 515
1. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Beni bir gün zikredeni veya bir makamda benden korkanı ateşten çıkarın."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Benim yolumda mücahid olan kimse Benim uhdemdedir. Ruhunu Kabzedersem onu Cennete varis ederim. Memleketine döndürürsen sevab veya ganaimle döndürürüm." (Ganimette ecirsiz değil.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Muhakkak ki, Ben ehli arza azab etmeye kast ederim de, evlerine devam edenlere, Benim için birbirini sevenlere, seherlerde istiğfar edenlere baktığım zaman ondan sarfı nazar ederim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) kıyamet gününde kullarına hüküm vermek için kürsüsünün üzerinde ulemaya şöyle buyurur: "Ben ilmimi, hilmimi size ancak sizi affetmek için verdim. Sizden olana aldırmam."
Ravi: Hz. Salebe İbni Hakem (r.a.)

5. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kullarıma dört hasletle in'amda bulundum; Zahireye güve musallat ettim, yoksa zenginler bunu altın gümüş saklar gibi saklarlardı. Cesede kokmayı musallat ettim, böyle olmazsa dost dostu ebediyyen gömmezdi. Mahsun olmaya teselliyi musallat kıldım, yoksa nesil kesilirdi. Ecele hükmettim, emeli uzattım, yoksa dünya harap olurdu. Maişet sahibi maişeti işine önem vermezdi."
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Benim için böyle tevazu edeni ben de öyle yükseltirim."
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Allah (z.c.hz.) buyurur: "İzzetim, Celalim, cömertliğim ve

halkımın Bana ihtiyacı makamının izzinde yükseltmem hakkı için, Ben muhakkak ki islamda ihtiyarlayan erkek ve kadın kuluma azab etmekten haya ederim." Sonra Resûlallah ağladı. Denildi ki: "Ya Resûlallah seni ağlatan nedir?" Buyurdu ki: Allah'ın kendisinden haya ettiği halde, Allah'tan haya etmeyen kimseye ağlıyorum.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ey Adem oğlu, Cenneti Cehennem üzerine tercih edin. Ve amellerinizi iptal etmeyin. Yoksa ebedi olarak tepesi aşağı Cehenneme atılırsınız."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

9. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ey Adem oğlu, ne ile insafa geleceksin? Ben sana nimetlerimle sevgimi izhar ediyorum. Sen ise isyanlarınla Beni gazablandırıyorsun. Benim hayrım sana iniyor, senin şerrin ise Bana yükseliyor. Bir kerim melek her gün ve her gece Bana senden çirkin bir amel getiriyor. Ey Adem oğlu, biri senin vasfını, senin olduğunu bildirmeyerek saysa ilk kızan sen olursun.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 516
1. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben kendimi haya ediyor buluyorum, kulum Bana elini kaldırsın da Ben onu boş çevireyim." Melekler dediler ki: "Ya Rabbi o istiyor amma ehli değil" Allah buyurur ki: "Ben takva ve mağfiret ehliyim. Sizi şahid tutarım ki onu affettim."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben izzetim ve Celalim hakkı için zulmedenden er veya geç intikamımı alacağım. Ve mazlumu görüp de yardıma gücü yettiği halde yardım etmeyenden de intikamımı alacağım."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "İzzetim hakkı için kulumun üzerinde iki korkuyu ve iki eminliği toplamam. Dünyada Benden emin olursa kıyamet günü onu korkuturum. Dünyada Benden korkarsa kıyamet günü onu emin kılarım."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Bir kimsenin iki gözünü giderdiğimde o sabreder ve halis olursa onun için Cennetten başka bir sevab vermeye razı olmam."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Rab tebareke ve teala buyurur: "Kimi Kur'an ve Benim zikrim, Benden istemekten meşgul ederse, ona, isteyenlere verdiğimin en efdalini veririm." Allah'ın kelamının sair kelamlara fazileti, Allah'ın bütün mahlukatına üstünlüğü gibidir.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

6. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Bir kimse mahlukatımdan zaif bir kimseye bir iyilikte bulunur da, onun da kendisini mükafatlandırmaya gücü yetmezse, ona karşılık kendisini mükafatlandıracak olan bizzat Ben olurum."
Ravi: Hz. Dinar (r.a.)

7. Allah Tebareke ve Teala kıyamet gününde şöyle buyurur: "Ey Adem kalk, ümmetinden binde dokuz yüz doksan dokuzunu Cehenneme, birini de Cennete ayır." O zaman ashab yere uzanarak ağlamaya başladı. Buyurdu ki: "Başlarınızı kaldırın. Nefsim yed-i kudretinde Olana yemin ederim ki, ümmetim, ümmetler içinde siyah öküzün cildindeki beyaz tüy gibidir."
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

8. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Benden ötürü birbirine sevgi gösterenlere Benim muhabbetim haktır. Benden ötürü birbirlerini ziyaret edenlere Benim muhabbetim haktır. Benden ötürü birbirlerine bezledenlere Benim muhabbetim haktır. Benden ötürü birbirlerine olan nezirlerine sadakat gösterenlere muhabbetim haktır. Benden ötürü birbirlerine yardım edenlere muhabbetim haktır." Bir mü'min erkek veya mü'mine kadın yoktur ki, sulbünden buluğa ermemiş üç evladı Allah'a takdim etsin de, o çocuklara rahmetinin fazlı sebebiyle, kendilerini Cennete sokmasın, bu olmaz.
Ravi: Hz. Amr İbni Abase (r.a.)

Sayfa: 517
1. Rabbimiz şöyle buyurur: "Ey Adem oğlu, Benim ibadetim için kalbini fariğ eyle ki, kalbini zenginlikle, elini rızıkla doldurayım. Ey Adem oğlu, Benden uzaklaşırsan kalbini ihtiyaçla, elini de işle doldururum.
Ravi: Hz. Ma'kil İbni Yesar (r.a.)

2. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Ben namazı, azametim için tevazu eden, halkıma kibir etmeyen, gününü zikir ile geçiren, günahına mu'sır olmayıp istiğfarla yatan, aç doyuran, garibi koruyan, küçüğe merhamet eden, büyüğe saygı gösteren kimseden kabul ederim. İşte o Benden isterse Ben ona veririm. Bana dua ederse kabul ederim. Bana tazarru ederse ona merhamet ederim. Benim nazarımda onun misali, Cennetlerde firdevs misalidir ki, meyvaları bozulmaz ve hali değişmez."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

3. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kulum üzerine Benimle meşgul olmak galib olursa, onun talebini ve lezzetini zikrimde kılarım. Böyle olduğunda o Bana, Ben ona aşık oluruz. Ve bu halde aradaki hicabı ref ederim ve bu hali ona galib kılarım. Halk sehiv ettiğinde o sehiv etmez. Bunların sözü Peygamberlerin sözüdür ve bunlar gerçek kahramanlardır. Ve ehli arza ukubet veya azab murad ettiğim zaman onları hatırlarım da onlar sebebiyle bu azabdan sarfı nazar ederim."
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

4. Allah (z.c.hz.) buyurur: "Kulumun defterine bakın. Kimi ki Cenneti Benden istemiş görürseniz onu kendisine veririm. Kim de Cehennemden Bana sığınmışsa onu ondan korurum.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Her gün bela der ki: "Nereye gideyim?" Allah (z.c.hz.) buyurur: "Dost ve ehli taatıma git. Seninle iyilerini imtihan ederim, sabırlarını sınar, günahlarını siler ve derecelerini yükseltirim." Bolluk da her gün: " Nereye gideyim?" der. Allah (z.c.hz.) de şöyle buyurur: "Ehli masiyete git. Bununla

tuğyanlarını murad ederim. Günahlarını katlarım. Seninle acele ederim, nimeti dünyada veririm ve onların gafletini artırırım.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Hastanın inlemesi yazılır. Eğer sabırlı ise inlemesi sevab yazılır. Eğer inlemesi sabırızlıktan ise "helû'an" (sabırsız-tamahkar) olarak yazılır ve ecir yoktur ona.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

7. Ahir zamanda bir kavim olacak ki, güvercin kursağı gibi (tüylerini) siyaha boyayacaklar. İşte bu kimseler Cennet kokusu koklayamazlar.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 518
1. Kahinlerin birinden bir adam gelecek de, Kur'an'ı Kerim'i bir okutma okutacak ki, ondan sonra onun kadar okutan olmayacak.
Ravi: Hz. Ebû Bürde (r.a.)

2. Ümmetimde iki adam olacak. Birisi "Vehb"dir ki, Allah ona bahşedecektir. Diğeri ise "ğaylan"dır. Onun bu ümmet üzerine olan fitnesi şeytanın fitnesinden eşed olacaktır.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Samid (r.a.)

3. Deccalden evvel yetmiş küsur deccal olacaktır. (73-79kadar)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Benden sonra hulefa, hulefadan sonra umera, umeradan sonra melikler, meliklerden sonra Cebabire, Cebabireden sonra ise Ehli Beytimden bir kimse gelir de, O yeryüzünü adaletle doldurur. Ondan sonra da "Kahtani" gelir. Beni gönderen Zata kasem ederim ki, O, diğerlerinden aşağı değildir.
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Kays (r.a.)

5. Ramazanda bir seda olur. (manası anlaşılır) Şevvalde de bir seda olur. (manası anlaşılmaz) Zülkade de kabileler birbiri ile çarpışır. Zilhilcce'de hacılar talana uğrar. Muharrem'de gökten şöyle nida olur: "Dikkat ediniz. Filan kimse Allah'ın halkının hayırlarındandır. Onu dinleyiniz ve ona uyunuz."
Ravi: Hz. Şehr İbni Havşeb (r.a.)

6. Ahir zamanda zalim umera, fasık vüzera, hain hakimler ve yalancı ulema gelir. Her kim onlara yetişirse sakın onların yardımcıları, vergi memuru, haznedarı ve onların emniyet memurları olmasın.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

7. Ahir zamanda bir kavim sultanın huzuruna varır. Sultanlar Allah'ın emriyle hareket etmezler, onlar da nehyetmezler. Allah'ın laneti işte bunların üzerine olsun.

Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.a.)

8. Medine'nin "Acve" hurmasından yedi gün, her gün yedi hurma yemek cüzzama fayda vardır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Allah Teala hafaza melekleri olan kiramen katibine şöyle emreder: "Kuluma, ızdırab halinde bir şey yazmayın."
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

10. Mü'minler için (kıyamette) nurdan kürsüler kurulur. Bir bulut üzerlerine gölge yapar ve onlara mahşer günü, gündüzün bir saati gibi gelir.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

11. Cuma günü on iki saattir. Ondan bir saat vardır ki, o saatte mü'min bir kul Allah Tealadan ne isterse Allah onu kendisine verir. Öyle ise bunu ikindinin son saatlerinde arayın.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 519
1. Resulullah (s.a.s.), beyaz, güzel ve mutedil idiler.
Ravi: Hz. Ebû Tufeyl (r.a.)

2. Efendimiz (s.a.s.) beyaz idiler, gümüşten dökülmüş gibi. Saçları da hafif kıvırcık ve mutedil idi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Efendimiz (s.a.s.) beyaza pembe karışık renkte idi. Gözleri siyah, kirpikleri sık ve uzun idi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

4. Efendimiz (s.a.s.) beyaz, pembeye çalar, başları büyücek, kerimane hareketli, kaşları arası açık ve kirpikleri sık ve uzundu.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Efendimiz (s.a.s.) yüz ve ahlakça da halkın en güzeli idi. Ne fazla uzun, ne de fazla kısa idiler.
Ravi: Hz. Bera İbni Azib (r.a.)

6. Efendimiz (s.a.s.) ayakları itibariyle de beşerin en güzeli idiler.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Büreyde (r.a.)

7. Efendimiz (s.a.s.) ahlakça insanların en güzeli idiler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Efendimiz (s.a.s.) insanların en güzeli, insanların en cömerdi ve insanların en bahadırı idiler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Efendimiz (s.a.s.) sıfatça, cemali Peygamberisi ile insanların en güzeli idi. Uzuna meyleden bir boyu vardı. Omuzları arası geniş ve yüz etleri hafifti. Saçlarının siyahı kuvvetli, gözleri sürmeli, kirpikleri uzundu. Ayağı ile yere bastığında tamamiyle basardı. Ayak çukuru hafifti. Ridasını omuzlarından bırakınca gümüş parçası gibi görülürdü. Gülünce mübarek ağzından nur

parlardı.
Ravi: Hz Ebu Hureyre (r.a.)

10. Efendimiz (s.a.s.)in renkleri parlak, terleri inci gibi ve yürürken hafif öne meyilli yürürdü.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Efendimiz (s.a.s.) haya bakımından, evinde örtüsü içindeki bakire bir kızdan daha kuvvetli bir hayaya maliktiler.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Efendimiz (s.a.s.) Halkın ezasına fevkalade sabırlı idiler.
Ravi: Hz. İsmail İbni Ayyas (r.a.)

13. Ön dişleri seyrekti. Konuşurken dişleri arasından nur çıkıyor gibi gözükürdü.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Sırtındaki Nübüvvet mührü kabarık bir et parçası gibiydi.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

15. Mührü nübüvveti pembe kırmızıya çalar, güvercin yumurtası gibi bir gudde idi.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

16. Mübarek sakalı gayet güzeldi.
Ravi: Hz. Adda İbni Halid (r.a.)

Sayfa: 520

1. Kavmi arasında orta boylu, ne uzun ne kısa idiler. Mübarek tenleri gayet nurlu idi, ne sönük beyaz, ne de esmerdi. Saçları ne düz ne de fazla kıvırcıktı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Bilekleri geniş, omuzları arası açık, kirpikleri sık ve uzundu.
Ravi: H.z Ebu Hureyre (r.a.)

3. Mübarek saçları uzadığında kulak yumuşağını, omuzları üzerinde kalacak şekilde biraz geçerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Mübarek sakalında beyaz tüyü tahminen yirmi kadardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Başı, elleri ve ayakları büyücekti.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Mübarek ağızları geniş, gözünün beyazı hafif kırmızımsı idi ve ökçeleri de kaba etli değildi.
Ravi: H.z. Cabir İbni Semure (r.a.)

7. Mübarek başları büyücek ve sakalları gür idi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Efendimiz (s.a.v.) iri yapılı, azametli idi ve yüzü ayın ondördü gibi parlardı. Ortadan uzun, başı büyücek, saçı mutedil kıvırcık idi. Saçı bazen kulak yumuşağını geçer, rengi parlak, alnı geniş, kaşları ince ve gür idi. İki kaşı arasında bir damar gazab halinde kabarırdı. Burnu ince, hafif mukavves, sakalı sık, yanakları hafif, ağzı geniş, dişleri seyrek ve latif idi. Boynundan göbeğine hafif kıllı, boynu gümüş parlaklığında yapma bebek gibi, yapısı bedenlice ve endamlı idi. Göğsü karnı birdi. Göğsü geniş, omuzları açık, mafsalları ince, soyunduğunda bedeni nur gibi idi. Göğüs kemiğinden göbeğine kadar, tüyden ince bir hat bulunurdu. Meme ve karnında tüy yoktu. Kolları, omuzları ve

göğsünün yukarı kısmı kıllı idi. Bilekleri uzun, avucu geniş, uzun saçları lüle gibi idi. El ve ayak parmakları etli, parmakları uzun, ayağının çukuru mutedil, üstü üzerinde su durmayacak derecede düzdü. Yürürken öne meyilli düz yürür, yürüyüşü mütevazı ve seri ve de yüksek bir yerden dökülen su gibi idi. Döndüğünde bütün vücudu ile dönerdi. Sükut halinde yere bakışı semaya nazarından fazla olurdu ve ekser bakışı mülahazalı idi. Yürürken ashabını önüne katardı. Karşılaşmada selamı ilk önce kendileri verirdi.
Ravi: Hz. Hind İbni Ebu Hale (r.a.)

9. Mübarek baldırlarında incelik vardı.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

Sayfa: 521

1. Efendimiz (s.a.v.) in mübarek kelamlarında kesiklik ve yavaşlık vardı. (Tane tane konuşurdu acele söylemezdi.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Terlemeleri çok idi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Sakalının tüyleri çok idi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

4. Mübarek kelamları seçikti. Her işiten onu anlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Mübarek yüzleri güneş ve ay gibi idi ve müdevverdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

6. Renklerin kendisine en sevgilisi yeşildi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Ahlakların içerisinde kendisine en menfuru yalancılıktı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Hurmadan en ziyade Acve'yi severdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Elbiselerden en çok sevdiği gömlekti.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

10. Koyunun en ziyade ön kısmını severlerdi.
Ravi: Hz. Mücahid (r.a.)

11. Koyunun kol kısmının etini ısırıp yemesini severlerdi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Elbiselerden en ziyade sevdiği Yemen alacası idi.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Dini ibadetin kendisine en sevgili olanı, sahibinin üzerinde devamlılık gösterdiği ibadet idi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha) **...(AÇIKLAMASI MEC)**

14. Kokuların içinde en ziyade kına çiçeğini severlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Şerbetlerin içinde tatlı ve soğuk olanını severlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

16. İçilecek şeylerde en çok sütü severlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

17. Şerbetlerin içinde en çok bal şerbetini severlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

18. Ayların içinde en ziyade Şaban'da oruç tutmayı severlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

19. Boyaların içinde sirke ile yapılan boyayı severlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

20. Boyaların içinde en çok sarıyı severlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Evfa (r.a.)

21. Yemeklerin içinde ekmek tiridi ile, hurma, tereyağı ve keşten yapılmış tiridi severdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

22. Amelin içinde az da olsa devamlısını severlerdi.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

23. Meyvaların içinde taze hurma ile kavun, karpuzu severdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

24. Etler içinde kürek etini severdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 522
1. (Sahrada) Def'i hacet için siperlenmekte yer tümseği veya hurmalık arasını seçerlerdi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

2. Efendimiz (sa.v) halkın namazca tamam ve tadili erkanlı olarak en hafif kılanı idi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Halk ile namaz kıldıklarında, halkın en hafif kılanı, kendi kendine olunca en ağır kılanı idi.
Ravi: Hz. Ebû Vakil (r.a.)

4. Bir hastaya geldiklerinde veya hasta kendisine getirildiğinde "Ezhebil be'se Rabbennâsi eşfi ve enteş şâfi. La şifâe illa şifâüke şifâen la yuğâdiru sakamen": (Ey insanların Rabbi, zararı gider, şifa ihsan et, şifa veren ancak sensin. Senin şifandan başka şifa yoktur. Hiçbir hastalık bırakmayacak şifa ihsan buyur) diye dua buyururlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Birisinin kapısına geldiklerinde tam karşıdan gelmez, lakin sağ veya sol kanadına siper gelir ve "Esselamü Aleyküm, Esselamü Aleyküm" derlerdi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Bişr (r.a.)

6. Kendisine ganimet geldiğinde, gününde taksim eder, bekara bir, evliye iki pay verirlerdi.
Ravi: Hz. Avf İbni Malik (r.a.)

7. Huzuruna bir kimse geldiğinde, yüzünde beşaret görürse elini eline alırlardı.
Ravi: Hz. İkrie (r.a.)

8. Bir adam geldiğinde, taşıdığı isim hoşlanmadığı bir isim olursa, onu değiştirirlerdi.
Ravi: Hz. Utbe İbni Abd (r.a.)

9. Bir kavim zekat vergilerini getirdiklerinde, onlara "Allahümme salli ala âli filanen": (Allahım filan kimseleri ve ailelerini rahmetine mazhar kıl) diye dua buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Evfa (r.a.)

10. Kendilerini mesrur edecek bir işle karşılaştıklarında şöyle buyururlardı: "Elhamdülillâhillezî bi ni'metihî tetümmüs salihâti": (Hamd o Allah'a mahsustur ki, iyilikler ancak onun nimeti ile tamam olur) Kendileri hoşlanmadığı bir şeyle karşılaştıklarında ise şöyle buyururlardı: "Elhamdülillâhi ala külli halin." (Her durumda Hamd Allah'a mahsustur.)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Kendilerine yenecek bir şey getirildiğinde, "Bu hediye mi sadaka mı?" diye sorarlardı. "Sadakadır" denildiğinde kendileri yetmez, ashabına "siz yiyiniz" buyururlardı. "Hediyedir" denilirse, elini uzatır ve onlarla beraber yerlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Esirler getirildiğinde bir aileyi toplu olarak bir yere verirler ve onların ayrılmalarını hoş görmezlerdi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Süt getirildiğinde "berekettir" buyururlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Bir yemek getirildiğinde önünden yer. Hurma getirildiğinde veya (meyvada) eli cevelan ederdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. Turfanda hurma (meyva) getirildiğinde gözlerine ve dudaklarına kor ve: "Yarabbi bize evvelini gösterdiğin gibi onun sonunu da göster" buyurur, sonra onu yanlarında bulunan çocuklara verirlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 523
1. Bedir ve Rıdvan bi'atında bulunan bir kimsenin cenazesi getirildiğinde, onun üzerine dokuz tekbir alırdı. Fakat Bedir'de bulunup da Rıdvan biatında bulunmamış, yahut da biatı Rıdvan'da bulunup da Bedir'de bulunmamış bir kimse getirildiğinde, onun üzerine yedi tekbir alırdı. Ne Bedir, ne de Bi'atı Rıdvan'da bulunmayan kimsenin cenazesi getirildiğinde ise onun üzerine dört tekbir alırlardı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Kadınları ile münasebet yapacağında yanlarına sokulur ve öperlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Useyd Es-sâidi (r.a.)

3. Yeminde cehd ettiklerinde: "Hayır Ebul Kasım'ın canı kudret elinde olan Zata yemin ederim" buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

4. Yattıklarında sağ ellerini sağ yanağının altına korlardı.
Ravi: Hz. Hafsa (r.anha)

5. Yatacakları zaman ellerini yanağının altına kor: "Bismike Allahümme ahyâ ve bismike emûtü.": (Ancak isminle yaşarım, isminle ölürüm) buyurur uyandıklarında da,: "Elhamdülillahillezi ahyana ba'de mâ emâtenâ ve ileyhin nüşûr": (Hamd o Allah'a mahsustur ki, bizleri ölü hale getirdikten sonra tekrar diriltti. Öldükten sonra diriltmek ancak O'na mahsustur) buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

6. Yatacakları zaman şöyle buyururlardı: "Allahım senin isminle yanımı yere koydum. Allahım günahımı bağışla, şeytanı benden uzaklaştır. Beni bağlardan kurtar, mizanımı ağır kıl ve Beni mele'i alaya yükselt"
Ravi: Hz. Ebû Zuheyr el Emmari (r.a.)

7. Yatacaklarında "Kul ya Eyyühel kâfirûn" suresini sonuna kadar okurlardı.

Ravi: Hz. Ubad İbni Ahdar (r.a.)

8. Efradı ailesinden birini sıtma tuttuğunda bulamaç emrederlerdi. Yapılıp iki kere verilirdi. Sonra şöyle buyururdu; Bu, mahzun gönlü takviye eder ve üzüntüyü giderir. Sizden birinin su ile yüzündeki kiri giderdiği gibi.
Ravi: Hz Aişe (r.a.)

9. Yağlandıklarında, sol eline döker önce kaşına sonra gözlerine başlarına sürerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Defi hacette yere yaklaşmadan elbiselerini kaldırmazlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Defi hacette en uzak bir yere giderlerdi.
Ravi: Hz. Bilal İbni Haris (r.a.)

12. Sert bir yerde küçük abdest yapmak istediklerinde önce toprağı bir ağaç parçası ile kabalaştırırlardı. Toprak kabartıldıktan sonra küçük abdestini bozarlardı.
Ravi: Hz. Talha İbni ebi Kenan (r.a.)

Sayfa: 524
1. Cünübken uyumak istediklerinde, taharetlenir ve namaz abdesti alırlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Cünübken uyumak murad ettiklerinde, namaz abdesti gibi abdest alır, yemek veya içmek istediklerinde ellerini yıkar ondan sonra yer ve içerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Hanımlarından hayızlı biriyle mübaşerette bulunmak istediklerinde, izar tutunmalarını emrederlerdi. Ancak ondan sonra onunla mübaşerette bulunurlardı.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

4. Adet halindeki bir zevcesine mübaşerette bulunmak istediğinde edep yerlerini örttürürlerdi.
Ravi: Hz. Mü'minlerin validelerinden biri

5. Sefer murad ettiklerinde aileleri arasında kur'a çekerlerdi. Hangisine isabet ederse, beraberinde onu götürürlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. İhrama girerken buldukları kokunun en güzelini sürünürlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Bir adama hediye vermek istediklerinde zemzem ikram ederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Bir kimsenin leh veya aleyhinde dua yapmak istediklerinde (namazda) rükudan kalkınca dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. İtikafa girmek istediklerinde sabah namazını kılar sonra girerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Bir askeri uğurlamak murad ettiklerinde: "Estevdi'ullahe dîneküm ve emâneteküm ve havâtîme amâliküm": (Dininizi, emanetinizi ve işlerinizin akibetini Allah'a emanet ederim) buyururlardı.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Yezid (r.a.)

11. Bir sefere gitmek istediklerinde gidilecek yeri gizler, (başka yeri ima ederek) sefer ederlerdi.
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik (r.a.)

12. Uyumak istediklerinde sağ ellerini yanaklarının altına kor ve sonra üç defa "Allahümme gınî azâbeke yevme teb'asü ibâdeke": (Yarabbi kullarını baas ettiğinde Beni azabından koru) buyururlardı.
Ravi: Hz. Hafsa (r.anha)

13. Sefer murad ettiklerinde: "Allahümme bike asûlü ve bike ehûlü ve bike esîru": (Allahım ancak seninle galebe ederim, seninle korunurum ve senin yardımınla düşman üzerine yürürüm) buyururlardı.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

14. Kadınlardan birini nikahlamak murad ettiklerinde perde arkasından: "Ey kızım filan adam seni istiyor. Onu istemiyorsan (hayır) de. Zira hiç kimse (hayır) demekten utanmamalıdır. Eğer razı isen bil ki senin (sükutun) ikrardır" derdi.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

15. Yeni bir elbise giydiğinde onu gömlek, imame yahud rida diye adıyla anar sonra şöyle derlerdi: "Allahümme lekel hamdü, ente kesevtenîhi, es'elüke min hayrihî ve hayri mâ suni'a lehû, ve eûzubike min şerrihi ve şerri mâ suni'a lehû": (Allahım Hamd sana mahsustur. Bunu bana Sen giydirdin. Onun hayrını ve onunla yapılanın hayrını Senden niyaz ederim. Onun şerrinden ve onunla yapılan şeyin şerrinden de Sana sığınırım)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

1. Yeni bir elbise giydiklerinde onu Cuma günü giyerlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Habere intizarda kaldıklarında, "Ummadığın adam sana haberi getirir" mısrasını söylerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Yağmur talebinde bulunduklarında: "Allahım kullarına su ver, Rahmetini yay ve ölü beldene hayat ver" şeklinde dua buyururlardı.
Ravi: Hz İbni Amr (r.a.)

4. Yağmur dilediklerinde: "Allahım toprağımıza bereketini, ziynetini ve sekinetini indir. Bizleri rızıklandır, rızık vericilerin en hayırlısı Sensin" mealinde dua buyururlardı.
Ravi: Hz. Semure (r.a.)

5. Namaza başladıklarında önce: "Subhaneke Allahümme ve bihamdike ve tebareke kesmüke ve teala ceddüke ve lâ ilâhe gayrüke": (Allahım Seni Hamd ederek tesbih ederim, Senin ismin ne yücedir, azametin de yücedir. Senden başka ilah yoktur) buyururlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Hacer-i esvedi istilam ettiklerinde, onu öper ve sağ yanağını üzerlerine koyarlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Misvak kullandıklarında, onu kendisinden sonra en büyük adama verirdi. Halbuki bir şey içerlerse onu sağ tarafında bulunan kimseye verirlerdi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Kaab (r.a.)

8. Soğuk şiddetlendiğinde (kışın) öğlen namazını erken kılarlardı. Sıcak arttığında (yazın) ise öğle namazını geciktirirlerdi.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Şimal rüzgarı şiddetlendiğinde: "Allahım bu rüzgarla gönderdiğinin şerrinden sana sığınırım" buyururlardı.
Ravi: Hz. Osman İbni Ebil As (r.a.)

10. Rüzgar şiddetlendiğinde: "Allahım onu yağmur yüklü rüzgar eyle, akim yüklü eyleme" diye buyururlardı.
Ravi: Hz. Seleme İbni El Ekva (r.a.)

11. Rahatsızlık hissettiklerinde "muavezeteyni" okur, ellerine üfler ve vücuduna sürerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Rahatsızlığında Cebrail (a.s) Ona okur ve şöyle derdi: "Allah sana her türlü hastalıktan iyilik ve şifa versin. Haset ettiğinde hasedcinin şerrinden ve her gözü dokunan kimsenin şerrinden Seni korusun.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Rahatsızlıklarında bir avuç çörek otu alıp ağızlarına kor ve bal ile su içerlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Biri başından rahatsız olsa, "git hacamat ol", ayağından olursa "git ayağını kuma koy" tavsiyesine bulunurlardı.
Ravi: Hz. Selma (r.anha)

15. Bir haceti unutmaktan korktuklarında, parmak veya yüzüğüne ip bağlarlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

16. Bir şiddet isabet ettiğinde dua ederken ellerini fazla kaldırırlardı. O derecedeki, koltuk altlarının beyazı görünürdü.
Ravi: Hz. Bera (r.a.)

Sayfa: 526
1. Kendisine veya ashabından birisine göz ağrısı isabet ettiğinde, şu kelimelerle dua buyururlardı: "Yarabbi beni gözümden faydalandır. Onu bana varis et. Düşmanın zararının benden uzaklaştığını bana göster. Ve bana zulmedene karşı bana yardım et.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Kendisine bir gam veya sıkıntı isabet ettiğinde: "Kulların yardımından Allah'ın yardımı bana kafidir. Yaratılmışların yardımından ise Halik'in yardımı bana yeter. Rızıklananlardan ise rızık vericinin yardımı bana yeter. Bütün işlerimde, bana yeten Rabbım kafidir bana. Allah bana yeter, O ne güzel vekildir. Allah bana yeter, Ondan başka ilah yoktur, Ben ancak O'na tevekkül ettim. Ve O büyük Arşın Rabbidir" diye buyururlardı.
Ravi: Hz. İbni Ebud Dünya (r.a.)

3. Sabahladıklarında ve akşamladıklarında şu duayı okurlardı: "Allahım ansızın gelecek şeyin hayrını ister ve ansızın gelecek şeyin şerrinden sana sığınırım. Muhakkak ki kul sabahladığında ve akşamladığında kendisine ansızın ne geleceğini bilemez."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Sabahladıklarında ve akşamladıklarında şöyle buyururlardı: "İslam fıtratı ve ihlas kelimesi üzerine ve bir de Peygamberimiz Muhammed (s.a.v)'in dini üzerine, babamız İbrahim (a.s) Peygamberin milleti üzerine sabahlamış olduk. O hanif ve müslim idi. Ve o asla müşriklerden olmadı."
Ravi: Hz. Abdurrahman İbni Ebza (r.a.)

5. Ot kullandıklarında edep mahalline kendileri tutunur. Koltuklarına aileleri yardım ederlerdi.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

6. Ot kullandıklarında edep yerine kendi eliyle tutunurlardı.
Ravi: Hz. Hubeyb İbni Ehl Sabit (r.a.)

7. Ehli Beytinden birinin yalan söylediğine vakıf olduklarında, o tövbe edinceye kadar, kendisine yüz vermezlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. İftar ettiklerinde: "Susuzluk gitti, damarlar ıslandı, sevap ta takarrur etti inşaallah" buyururlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

9. İftar ettiklerinde şöyle buyururlardı: "Allahümme leke sumtü ve ala rızkike eftartü" (Allahım ancak senin için oruç tuttum ve Senin verdiğin rızıkla iftar ettim.)
Ravi: Hz. Muaz ibni Zahire (r.a.)

10. Sarık sardıklarında sarığın ucunu iki küreği arasından uzatırlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Bir şeye üzüldüklerinde, sakalını tutarlar ve ona bakarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. İftar ettiğinde şöyle dua ederlerdi: "Allahümme leke sumtü ve ala rızkike eftartü. Fetekabbel minnî inneke entes semî'ul alim."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 527
1. İftar ettiği zaman şöyle buyururdu: "Hamd olsun o Allah'a ki, bana yardım etti de oruç tuttum. Ve bana rızık verdi de iftarımı açtım."
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

2. Bir cemaat nezdinde iftar ettiklerinde şöyle dua ederlerdi: "Eftara 'ındekümüssâimûn ve ekele taâmekümül ebrar ve tenezzelet aleykümül Melâike.": (Sofranızda oruçlular iftar etsin, yemeğinizi takva sahipleri yesin ve melekler üzerinizden eksik olmasın.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir cemaat sofrasında iftar ettiklerinde şöyle buyururlardı: "Oruçlular sofranızda iftar etsin. Melekler sizin için istiğfarda bulunsun.
Ravi: Hz. İbni Zubeyr (r.a.)

4. Sürmeyi tek olarak çeker, tütsüyü de tek yapardı. (İstincayı da tek yapardı)
Ravi: Hz. Akabe İbni Amr (r.a.)

5. Yemek yediklerinde parmağının üçünü de yalardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Yemek yediklerinde önünden yerlerdi. (Parmakları başka yere aşmazdı)
Ravi: Hz. Hakem İbni Amr (r.a.)

7. Yediklerinde veya içtiklerinde: "Elhamdülillahillezi et'ame ve segâ ve sevveğahû ve cealehû mahrecen": (Hamd olsun o Allah'a ki, yedirdi ve içirdi ve onu kolaylaştırdı ve onun için çıkış halk etti) buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

8. Ailesi ile müşakerette bulunduklarında gusl ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Nesebi saadetlerini saydıklarında Muid İbni Adnan İbni Uded'i geçmezlerdi. Orada durur ve şöyle buyururlardı. Neseb ilmi iddiasında bulunanlar yalan söylüyorlar, Allah Teala: "Ve kurûnen beyne zâlike kesîrâ" (El Furkan suresi ayet 28) (Bunlar arasında bir çok nesiller geçmiştir) buyurduktan sonra.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Vahiy nazil olduğunda, başlarını eğerlerdi. Ashabı da öyle yaparlardı. Tamamlandığında başlarını kaldırırlardı.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

11. Vahiy nazil olduğunda, sıkılırlar ve yüzlerinin rengi değişirdi.
Ravi: Hz Ubâde (r.a.)

12. Vahiy nazil olduğunda, kendilerinden arı uğultusu gibi bir şey duyulurdu.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

13. Namazdan çıktıklarında üç defa istiğfar ederler sonra: "Allahümme entesselamü ve minkes selam tebarekte ya zel celali vel ikram": (Allahım, her şeyden emin olan ancak sensin, her türlü noksanlıktan emin kılmak da ancak Sendendir, Ey Celal ve ikram sahibi Allahım Senin azametin ne yücedir) buyururlardı.
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

14. Farz namazdan çıktıklarında yerlerini değiştirirlerdi. (Cemaate önünü dönmek meselesi)
Ravi: Hz Yezid İbni Esved (r.a.)

15. Güneş ve ay tutulduğunda açılıncaya kadar dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Numen İbni Beşir (r.a.)

16. Bir şeye üzüldüklerinde mübarek sakallarını fazla messederlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hureyye (r.a.)

17. Mühim bir meselede başlarını semaya kaldırır. "Subhanellahilazim" der ve duada cehd ettiklerinde de, "Ya hayyü ya kayyum" buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 528
1. Yatağına girdiklerinde şöyle dua ederlerdi: "Hamd olsun o Allah'a ki, bizi yedirdi, içirdi ve bize kafi geldi ve bizi barındırdı. Nice kimseler vardır ki, onlara kifayet eden ve onları barındıran yoktur."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Kendilerine vahiy geldiğinde bir zaman sekir hali gibi sessiz kalırlardı.
Ravi: Hz. İkrime (r.a.)

3. İnsanlar kendilerine bi'at ettiklerinde, onlara "Elimden geldiği kadar" sözünü koydururlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Ashabından bir kimseyi bir işe memuren gönderdiklerinde, "Müjdeleyici olun korkutucu olmayın, kolaylık gösterin, güçlük göstermeyin" buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

5. Asker veya öncü müfreze gönderdiklerinde, sabahın ilk vaktinde gönderirlerdi.
Ravi: Hz. Sakr İbi Bedae (r.a.)

6. Bir emir gönderdiklerinde: "Hutbeyi kısa, sözü az et. Zira teshir mahiyetinde sözler vardır" buyururlardı. (Mukaddemeyi uzun etmemek)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

7. Bir adamdan bir şey duyduğunda, "Filan kimseye ne oluyor" demezdi. Lakin, "Ne oluyor bir takım adamlara ki böyle söylüyorlar" derlerdi.
Ravi: Hz. Âişe ra

8. Gece uyanıp da döşeklerinde döndüklerinde: "La ilahe illallahül vahidül kahhar, Rabbis semavati vel ardı vema beynehümel Azizül gaffar" buyururlardı.

Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Konuştuklarında anlaşılıncaya kadar bir kelimeyi üç defa tekrar ederlerdi. Bir kavme, geldiklerinde de onlara üç defaya kadar selam verdikleri olurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Gece uyandıklarında: "Ya Rabbi beni mağfiret et, Rahmetine erdir ve Beni en doğru yola ilet" buyururlardı.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

11. Kuşluk yediklerinde akşam yemezlerdi ve akşam yediklerinde kuşluk yemezlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

12. Teheccüd kıldıklarında, her iki rek'atte bir selam verirlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

13. Abdest aldıklarında, fazla suyu alıkor ve secde yerine akıtırlardı. (Alnına veya yere)
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

14. Abdest aldıklarında, bir avuç suyu önlerine serperlerdi.
Ravi: Hz. Sufyan es Sakafi (r.a.)

15. Abdest aldığında, yüzüğünü hareket ettirirlerdi.
Ravi: Hz Ebu Rafi (r.a.)

16. Abdest aldıklarında, suyu dirseklerinden dolaştırırlardı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 529
1. Abdest aldıkarında, sakallarını ayrı su ile hilallerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Abdest aldıklarında, bir avuç su ile çeneleri altından sakallarını hilallerler ve şöyle buyururlardı: "Rabbim Bana böylece emretti."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Abdest aldıklarında, kulaklarını ovarlar ve sonra parmakları ile sakallarını alttan hilallerlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Abdest aldıklarında, iki rik'at namaz kılar sonra namaza çıkarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Abdest aldıklarında, küçük parmakları ile ayak parmaklarını hilallerlerdi.
Ravi: Hz. Müstevrit (r.a.)

6. Abdest aldıklarında, yüzlerini elbiselerinin bir tarafına sürdükleri vaki idi.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. "Ğayril mağdûbi aleyhim veladdallin" dedikten sonra, ön safta olanların işiteceği bir sesle "amin" derlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Kış geldiğinde kışlığa Cuma gecesi taşınırlardı. Yaz gelince de yazlık eve yine Cuma gecesi taşınırlardı. Yeni elbise giydiklerinde Allah'a hamd eder, iki rek'at namaz kılar ve eskisini de birine verirlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Cebrail (a.s) kendine gelip "Bismillahirrahmanirrahim" diye okuduğunda bir surenin nazil olacağını bilirlerdi.

Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

10. Kendilerine bir mal geldiğinde sabah geldi ise akşamlatmaz, akşamsa sabahlatmazlardı.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Ali (r.a.)

11. Kendilerine gülme geldiğinde ellerini ağızlarına tutarlardı.
Ravi: Hz. Murre Es-Sakafi (r.a.)

12. Sevinç verici bir iş olduğunda Allah'a şükür olarak secdeye kapanırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Bekre (r.a.)

13. Bir mecliste oturduğu zaman kalkmak istediklerinde, on onbeş defa "estağfirullah" derlerdi.
Ravi: Hz Ebu Umame (r.a.)

14. Oturduklarında elleriyle "ihtiba" ederlerdi. (Elleriyle dizlerini tutarak oturmak, Peygamberler oturuşu.)
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

15. Konuşmak için oturunca, çok kere nazarlarını semaya dikerlerdi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Selam (r.a.)

16. Konuşmaya oturduklarında, ayakkabılarını çıkarırlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Oturduklarında, ashabı kendisini halka halka çevirirlerdi.
Ravi: Hz. Kurre İbni İyaz (r.a.)

18. Bir şey kendilerini sıktığında namaza dururlardı.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

Sayfa: 530
1. Kendilerine üzücü bir şey isabet ettiğinde: "Lâ ilâhe illallahü'l-halimül kerim, Subhânellahi Rabbil arşil azim, Elhamdülillâhi Rabbil alemin" diyerek dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Abdullah ibni Cafer (r.a.)

2. Kefarete izin oluncaya kadar yeminlerinde hânis (yemin bozma) olmamışlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Yemin ettiklerinde, "Muhammed (s.a.v)'in nefsi kudret elinde olan Zata yemin ederim ki" şeklinde buyururlardı.
Ravi: Hz. Rifaa el Cuheni (r.a.)

4. Kendilerini sıtma veya ateş bastıklarında bir kırba suyu başlarından döküp yıkanırlardı.
Ravi: Hz. Semure İbni Cundeb (r.a.)

5. Bir kavmin şerrinden korktuklarında: "Allahım onlara karşı bizi korumanı diler ve şerlerinden Sana sığınırız" diye dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

6. Bir şeye nazar isabet etmesinden korktuklarında: "Allahım onu ona mubarek et ve onu zarardan koru" diye dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Said İbni Hakim (r.a.)

7. Abdest bozmaktan çıktıklarında "Gufrâneke" (Bizi mağfiret et) derlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Heldan çıktıklarında: "Elhamdülillahillezî ezhebe annil ezâ ve âfânî": (Hamd olsun o Allah'a ki, eza veren şeyden beni kurtarıp bana afiyet verdi) buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Zerr (r.a.)

9. Defi hacetten çıktıklarında: "Elhamdülillahillezi ahsene ileyye

fi evvelihî ve ahirihî": (Evvelinde ve sonunda bana ihsan eden Allah'a hamd olsun) buyururlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Evden çıktıklarında: "Bismillâhi't-tüklânu 'alellâhi, Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhi": (Allah'ın adıyla, itimad ancak Allah'adır. Ne men edici ne de yapıcı bir kuvvet vardır, ancak Allah'a mahsustur) diye buyururlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Evden çıktıklarında: "Bismillâh tevekkeltü 'alellah, Yarabbi, kaymaktan, dalâlete düşmekten, zulmetmek ve edilmekten, cahillik etmek veya edilmekten Sana sığınırız" diye dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

12. Evden çıktıklarında: "Bismillâhi Rabbî, eûzubike min en ezille ev edılle ev azlime ev uzleme ev echele ev yüchele aleyye) diye dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

13. Bayram günü sokağa çıktıklarında başka bir yoldan dönerlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 531
1. Evden çıktıklarında şöyle dua ederlerdi: "Bismillahi tevekkeltü alellah, La havle vela kuvvete illa billah, Allahümme innî eûzubike en edılle ev udalle ev ezille ev üzelle ev azlime ev uzleme ev echele ev üchele aleyye ev ebğî ev yubğâ aleyye." (Bismillah, tevekkeltü alellah La havle vela kuvvete illa billah, dalalete düşmekten veya düşürülmekten, kaymaktan veya kaydırılmaktan, zulüm yapmaktan veya zulme uğramaktan cahillik etmekten veya edilmekten, taşkınlık etmekten veya edilmekten sana sığınırım.)
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

2. Hitabede bulunduğunda mübarek gözleri kızarır, Sesi yükselir, heyecanı artardı. "Akşam vakti" veya "Sabah vakti" diyerek sanki bir orduyu uyarır gibi konuşurdu.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

3. Harp zamanı (ashabına) hitap ettiğinde, bir yay kirişine dayanarak konuşur, Cuma günü hitap ettiğinde bir asaya dayanarak konuşurlardı.
Ravi: Hz. Saad (r.a.)

4. Hitap ettiği zaman bir mızrağa veya asaya dayanırlardı.
Ravi: Hz. Ata (r.a.)

5. Bir hanımı nikahlamak istediğinde ona "cefne"yi hatırlatırdı. (Cefne-Bir sini. Burada maddeten geçim genişliğini ifade etmek için kullanılmıştır.)
Ravi: Hz. Saad İbni Ubâde (r.a.)

6. (Bir kadını) nikahlamak istediklerinde, kabul olunmazsa tekrarlamazdı. Bir kadını nikahlamak istediğinde, kadın önce kabul etmeyip sonra icabet edince, "Senden başka bir örtüye büründük" buyurdu
Ravi: Hz. Mücahid (r.a.)

7. Hanımları ile yalnız kaldıklarında, insanların en yumuşağı, en

kerimi, güler yüzlüsü ve mütebessimi olanı idi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Helaya girdiklerinde yüzüğünü çıkarırlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Helaya girecekleri zaman şöyle dua ederlerdi: "Bismillah, Allahümme innî eûzübike minel hubsi vel habâis" (Bismillah, Allahım şeytanlıklardan ve murdarlıklardan Sana sığınırım.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Helaya girecekleri zaman, "Ya Zelcelâl" derlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Büyük hacet için çıktıklarında: "Ya Rabbi, her türlü kir ve murdarlıktan ve kovulmuş şeytanlıktan Sana sığınırım" derlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Helaya girdiklerine, ayakkabısını giyer, başlarını örterlerdi.
Ravi: Hz. Hubeyb İbni Salih (r.a.)

13. Helaya girecekleri zaman şöyle dua ederlerdi: "Allahım kir ve murdarlıktan, başkalarını kirletecek necasetten, taşlanmış şeytandan Sana sığınırım." Heladan çıktıklarında da şöyle dua ederlerdi: "Hamd olsun o Allah'a ki, nimetin lezzetini bana tattırdı, kuvvetini bende ibka etti ve eza verenini benden uzaklaştırdı."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

1. Mescide girdiği zaman şöyle dua ederlerdi: "Taşlanmış şeytandan büyük Allah'a ve onun Zatı kerimine, O'nun ezeli saltanatına sığınırım." Resulu Ekrem şöyle buyururdu; İnsan oğlu böyle dediğinde şeytan da şöyle der: "Günün kalan kısmında da bu kimse benden korundu."
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

2. Mescide girdiği zaman şöyle dua ederlerdi: "Bismillah vesselamü ala Resulillah, Allahümme mağfirlî zünûbî, veftahlî ebvâbe Rahmetike." (Allahım günahlarımı bağışla ve bana merhamet kapılarını aç.) Mescidden çıktığında ise şöyle dua ederlerdi: "Bismillah vesselamü ala Resulillah, Allahümme mağfirli zünûbî veftahlî ebvâbe fazlike." (Allahım günahlarımı bağışla ve bana fazlının kapılarını aç)
Ravi: Hz. Fatma (r.anha)

3. Mescide girdikleri zaman: "Allahümme salli ala Muhammedin ve sellim aleyhi" der, şu duayı okurlardı: "Rabbiğfirlî zünûbî veftahlî ebvâbe Rahmetike." Ve mescidden çıktıklarında da yine salatü selam getirdikten sonra şöyle dua ederlerdi: "Rabbiğfirlî zünûbî veftahlî ebvâbe fadlike."
Ravi: Hz. Fatma (r.anha)

4. Mescide girdiklerinde şöyle dua ederlerdi: "Bismillah, Allahümme salli ala Muhammedin ve ezvâci Muhammedin."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Çarşıya girdikleri zaman şöyle dua ederlerdi: "Bismillah, Allahım bu çarşının ve çarşıda bulunanların en hayırlısını senden dilerim ve burada bulunanların şerrinden Sana sığınırım. Allahım bu pazarda yalan yeminle karşılaşmaktan ve kayba uğratıcı hile ile karşılaşmaktan Sana sığınırım."
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

6. Evine girmek istedikleri zaman misvak kullanırlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Evine girdiklerinde, "Yanınızda yenecek bir şey var mı?" diye sorarlardı. Bir şey olmadığı söylenince de, "Ben oruçluyum" buyururlardı. (Öğleden evvel)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Kabristana girdikleri zaman şöyle derlerdi: "Allaha iman ederek dünyadan çıkmış olan ey fani ruhlar, çürümüş bedenler, toprak olan kemikler selam üzerinize olsun. Allahım, indi ilahinde bunlara rahmet indir ve bizden (onlara) selam ulaştır."
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

9. Hasta ziyaretine gittiği zaman şöyle derlerdi: "Senin için (zararlı) bir durum yoktur. İnşallah bu, günahlardan temizlenmektir."
Ravi: Hz İbni Abbas (r.a.)

10. Recep ayı girdiği zaman şöyle dua ederlerdi: "Allahım Recep ve Şaban'ı bizler için mübarek kıl ve bizi Ramazan'a eriştir." Cuma gecesi geldiğinde de şöyle derlerdi: "Bu gece mesud bir gece ve nurlu bir gündür."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Ramazan ayı girdiğinde nezdindeki her esiri bırakır ve her istiyene verirlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Ramazan ayı girdiğinde elini eteğini toplar, sonra da Ramazan çıkıncaya kadar yatağına girmezlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 533
1. Ramazan ayı, girdiğinde rengi değişir, namazı çoğaltır ve tamamiyle duaya koyulur, rengi şafak gibi olurdu.
Ravi: Hz Aişe (r.a.)

2. Son on gün girdiğinde elini eteğini toplar geceyi ihya eder ve ev halkını uyandırırlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Bir kimseye dua ettiği zaman duanın bereketi, o şahsa, onun çocuğuna ve çocuğunun çocuğuna erişirdi.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

4. Dua ettiklerinde, önce kendilerinden başlarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

5. Dua ettiklerinde, ellerini kaldırır ve ellerini (duadan sonra) yüzlerine sürerlerdi.
Ravi: Hz. Zeyd (r.a.)

6. Dua ettikleri zaman avuçlarının içini yüzüne karşı tutarlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Cuma günü minbere yaklaştığında, yanında oturan kimselere selam verirlerdi. Minbere çıkıncada yüzünü halka çevirir, sonra oturmazdan önce onlara selam verirlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bir kimseyi hatırlayıp ona dua ettiklerinde önce kendilerinden başlarlardı.
Ravi: Hz. Ubeyy İbni Kaab (r.a.)

9. Bir koyun kestiklerinde, "Bunun bir kısmını Hatice (r.a)'nın dostlarına gönderiniz" buyururlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Hilali gördüklerinde, "Yarabbi bunu hayır ve bereket ayı kıl"

ve aya karşı üç kere "Seni halk eden Allah'a iman ettim" derlerdi. Sonra da şöyle buyururlardı: Hamd olsun o Allah'a ki, şu ayı alıp bu ayı getirdi."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

11. Def-i hacete çıktıklarında, en uzak mahalle giderlerdi.
Ravi: Hz. Muğire (r.a.)

12. Yağmur yağdığını gördüklerinde, "Allahım bunu faydalı yağmur kıl" diye dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Hilali gördüklerinde yüzünü ondan çevirirlerdi.
Ravi: Hz. Katade

14. Hilali gördüklerinde: "Allahım onu hayır ve bereket ayı kıl" der ve ayrıca üç defa şöyle dua ederlerdi: "Allahım bu ayın hayrını, bereketini senden isterim. Bu ayın hayır ve bereketini ve kaderin iyiliğini Senden diler ve onun zararından Sana sığınırım."
Ravi: Hz. Rafiğ İbni Hudeyc (r.a.)

15. Hilali gördüklerinde: "Allahım onu üzerimize bereket, iman, selamet ve İslam ayı kıl. Ey hilal Benim Rabbım ve senin Rabbın Allah'tır" buyururlardı.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

16. Hilali gördüklerinde: "Allahu ekber, Allahu ekber, Elhamdülillah, lâ havle velâ kuvvete illâ billah. Allahümme innî es'elüke min hayri hâza'ş şehri ve eûzubike min şerril kaderi ve min şerri yevmil mahşeri" diye dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Ubâde (r.a.)

1. Hilali gördüğünde şöyle dua ederlerdi: "Allahım onu bizim için emniyet, iman, selamet, islam ve bir de Senin sevip razı olduğun şeye muvaffakiyetimiz için vesile kıl. Bizim de, senin de ey hilal, Rabbimiz Allah'tır."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

2. Hilali gördüğünde şöyle dua ederlerdi: "Allahım onu bizim için emniyet, iman, selamet, islam, sekinet, afiyet ve güzel rızık vesilesi kıl."
Ravi: Hz. Cündeb Es-Sülemi (r.a.)

3. Hilali gördüğünde "Hayır ayı olsun" der ve şöyle dua ederlerdi: "Hamd olsun o Allah'a ki, o ayı götürüp bu ayı getirdi. Allahım bu ayın hayrını, nurunu, bereketini, hidayetini, temizliğini ve onun afiyet vesilesi olmasını senden isterim."
Ravi: Hz. Abdullah İbni Mutraf (r.a.)

4. Suheyl'i gördüğünde: "Allah Suheyl'e lanet etsin. O haksız vergi alıyordu. Bu sebeble mesh olundu." buyurdu.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

5. Sevdiği bir şeyi gördüğünde şöyle derlerdi: "Elhamdülillahillezi bi ni'metihî tetimmus sâlihât." Hoşlanmadığı bir şeyi gördüklerinde de şöyle derlerdi: "Elhamdülillahi ala külli hal. Rabbi eûzubike min hali ehlin nar."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Bir şeyden çekindiğinde şöyle derlerdi: "Allah, Allahu Rabbî lâ şerîke leh." (Allah, Allah Rabbımdır, O'nun ortağı yoktur.)
Ravi: Hz. Sevban (r.a.)

7. Bir şeyden hoşnut olduğunda sükut ederlerdi.
Ravi: Hz Süheyl İbni Saad (r.a.)

8. Evlenen bir kimseyi tebrik ettiğinde ona şöyle dua ederlerdi: "Allah bunu senin için mübarek kılsın ve hayırlı etsin, her ikinizi

hayırda birleştirsin."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Duada ellerini kaldırdığı zaman yüzüne sürmedikçe indirmezlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Sabah namazının son rikatında başını rükudan kaldırdıklarında "kunut" okurlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Gözünü kaldırıp semaya baktıklarında şöyle derlerdi: "Ya musarrifel kulûbi sebbit kalbî alâ taatike." (Ey gönüllere tasarruf eden Allahım, kalbimi Senin taatın üzerinde sabit kıl)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Sofrası kaldırıldığı zaman şöyle derlerdi: "Elhamdülillahi hamden kesîran, tayyiben, mübâreken fîh, Elhamdülillahillezi kefânâ ve âvânâ gayru mekfiyyin velâ mekfûrin velâ müveddain velâ müstağnâ anhü Rabbina." (Mübarek, halis ve pek çok hamd ile Allaha hamd ederiz. Hamd olsun o Allah'a ki, bize kafi geldi. Bizi barındırdı. Rabbimiz hiç bir şeye muhtaç değildir. Nimetine nankörlük edilmez, nimeti terk olunmaz ve onun nimetinden müstağni kalınmaz.)
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

13. Rükua vardıklarında belini öyle düz tutarlardı ki, üzerine su dökülse durabilirdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 535
1. Rukua vardıklarında üç defa, "Subhane Rabbiyel azim ve bihamdihi" derlerdi. Secdeye vardığında da üç defa, "Sübhane Rabbiyel âlâ ve bihamdihi" derlerdi.
Ravi: Hz. Ukbe İbni Amir (r.a.)

2. Rükua vardıklarında parmaklarını açar ve secdeye vardıklarında ise parmaklarını kaparlardı.
Ravi: Hz. Vali İbni Hucr (r.a.)

3. Şeytan taşlamaya gittiklerinde yürüyerek gider, yürüyerek gelirlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Büyük şeytanı taşladığında durmazdı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Ailelerinden birinin gözü ağrıdığında, gözü iyileşinceye kadar onunla münasebette bulunmazlardı.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

6. Evlendiğinde veya birini evlendirdiğinde hurma saçarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Duada hayır bir şey istediklerinde avuçlarını yüzlerine karşı tutarlar, bir şeyden sakınmak istediklerinde avuçlarını yere karşı tutarlardı.
Ravi: Hz. Saib İbni Hallad (r.a.)

8. (Bir dereye) bol su geldiğinde "Haydin, Allah'ın suyunu temiz kıldığı şu vadiye çıkalım da o sudan temizlenerek Allah'a hamd edelim."derlerdi.
Ravi: Hz. Yezid İbni el Hadi (r.a.)

9. Secde ettiklerinde, beyazı görülecek şekilde koltuklarını açık tutarlardı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Secdede alınları açık bulunurdu.
Ravi: Hz. Salih İbni Hayran (r.a.)

11. Bir şeye sevindiklerinde yüzleri parlayıp ay parçası gibi olurdu.
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik (r.a.)

12. Namazdan selam verdiklerinde üç defa: "Subhâne Rabbike Rabbil izzeti ammâ yesifûn ve selâmün alel mürselin velhamdülillahi Rabbil alemin" derlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Namazdan selam verdiklerinde ancak: "Allahümme entes selamü ve minkes selam Tebarekte ya zel Celali vel ikram" diyecek miktarda otururlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Müezzini işittiklerinde onun dediği gibi derler. "Hayyaalesselati hayyaalel felahe" geldiğinde "La havle vela kuvvete illa billah" derlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Rafiğ (r.a.)

15. Müezzini işittiğinde şehadet kelimelerini okur ve "Ben de, Ben de" (şehadet ederim) derlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

16. Gök gürültüsü ve yıldırım sesi duyduklarında, "Ya Rabbi bizi gazabınla öldürme, bizi azabınla karşılama ve bundan önce bizleri affet" şeklinde dua ederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 536
1. Ashabından çirkin bir isim işittiklerinde, onu daha güzel bir isimle değiştirirlerdi.
Ravi: Hz. Urve (r.a.)

2. Bir şey içtiklerinde üç nefeste içerlerdi ve: "Bu daha afiyetli, hazmı daha kolay ve dertten beri olmak için daha uygundur" buyururlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Su içtiklerinde şöyle dua ederlerdi: "Hamd olsun o Allah'a ki, Rahmeti ile bize tatlı ve güzel su içirdi, günahlarımız sebebiyle onu tuzlu ve acı kılmadı."
Ravi: Hz. Ebû Cafer (r.a.)

4. Bir kaptan bir şey içtiklerinde üç defa alırlardı. Her bir nefeste "Bismillah" derlerdi, sonunda da şükrederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

5. İçtiklerinde arada iki nefes alırlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.a.)

6. Cenazede hazır bulunduklarında, sükutları ve mülahazaları çok olurdu.
Ravi: Hz. Ebû Revvad (r.a.)

7. Cenazede hazır olduklarında, kendilerinde hüzün gözükür ve mülahazada bulunurlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Cenazeyi teşyi ettiklerinde, hüzünleri fazlalaşır, sözleri azalır ve mülahazaları çoğalırdı.
Ravi: Hz. İmran İbni Hüseyin (r.a.)

9. Minbere çıktıklarında selam verirlerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

10. Sabah namazını kıldıklarında Medine ahalisinin hizmetçileri içi su dolu kovalarla gelirler o da mübarek ellerini içine sokarlardı. (teberrüken)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Sabah namazını kıldıktan sonra güneş çıkıncaya (işrake) kadar otururlardı.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

12. Sabah namazını kıldıktan sonra yüzünü halka döner ve cemaate "İçinizde hastası olan var mı, onu ziyaret edeyim", "hayır" dediklerinde, "İçinizde cenazesi olan var mı, onu teşyi edeyim", "Hayır" dediklerinde, "İçinizde bir rüya gören varsa onu bize anlatsın" buyururlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

13. Sabahın sünnetinden sonra sağ yanı üzerine biraz uzanırdı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Bir namaza başladımı artık ona devam ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 537

1. Namaz kıldıklarında sağ eliyle başlarını mesh ederler ve şöyle dua ederlerdi: "Bismillahillezi la ilahe gayrihu, errahmanirrahim, Allahümme ezhib annil hemme vel hüzün." (O Allahın adıyla başlarım ki, Ondan başka ilah yoktur. O Rahman ve Rahimdir. Allahım üzüntü ve kederi bizden gider.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Beyt-i Şerifi her tavafta, hem Haceri Esvedi hem de Rüknü Yemaniyi istilam ederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Yazlığa çıkmak istediklerinde Cuma gecesi çıkmayı severlerdi. Kışlığa girerken de keza Cuma gecesi girerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Bir yerde gecelediklerinde, gece zaman var ise sağ elini yastık yaparlardı. Sabah namazından önce gecelediklerine başını sağ avucu içersine koyup kolunu dikerlerdi.(Uyumamak için)
Ravi: Hz. Ebû Katade (r.a.)

5. Sabah namazını kıldıklarında, (seferde) hayvanını yedeğe alarak biraz yürürlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Şiddetli rüzgarda şöyle dua buyururlardı: "Ya Rabbi bunun hayrını ve bunda olanların hayrını ve bununla gönderdiklerinin hayrını Senden isterim. Ya Rabbi, bunun şerrinden, bunda bulunanların şerrinden ve bununla gönderilenlerin şerrinden Sana sığınırım."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Aksırdığı vakit, "Elhamdülillah" buyururlardı. Kendisine "Yerhamükellah" denildiğinde, O da Yehdîkümullah ve yuslihu bâleküm" derlerdi.
Ravi: Hz. İbni Cafer (r.a.)

8. Aksırdıklarında elini ağızlarına tutarlar, bununla veya mendille sesini indirirlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Bir amel yaptıklarında onda sebat ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Gaza ettiklerinde: Ya Rabbi Benim kolum ve yardımcım Sensin ve Sana dayanarak mukatele ederim" buyururlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Gazab ettiklerinde yüzleri kızarırdı.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

12. Ayakta iken gazab ederse, otururlardı. Otururken uzanırlardı ve gazabı süratle giderdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

13. Gazab ettiklerinde Hz. Ali (r.a)'dan başka kendisine kimse sokulamazdı.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

14. Hz. Aişe validemiz öfkelendiğinde, onun burnunu oğuştururlar ve ona Ey Ayşecik, şu duayı oku derlerdi: "Allahım, Ey Muhammedin (s.a.v) Rabbi, günahımı bağışla, kalbimin öfkesini gider, beni fitnelerin saptırmalarından beri kıl."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. Öğlenin evvelki dört rik'atını (ilk sünneti) fevt ettiklerinde son iki rik'atten (sünnetten)sonra kılarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

Sayfa: 538
1. Yemekten sonra şu duayı okurlardı: "Elhamdülillahillezî et'amenâ ve sekânâ ve ce'alenâ müslimin."
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

2. Cenazeyi defnettikten sonra kabrin üzerinde durur ve ashaba dönüp: "Kardeşiniz için istiğfar edin ve onun için Allah'dan tesbit taleb edin (tevhidde sabit olsun). Zira şimdi o suale tabi tutulacaktır." buyururlardı.
Ravi: Hz. Osman (r.a.)

3. Yemek bittikten sonra şu duayı ederlerdi: "Allahım Hamd Sana mahsustur. Yedirdin içirdin, doyurdun, suya kandırdın. Nimetine nankörlük edilmeksizin ve nimetin terkedilmeksizin ve Senin nimetinden müstağni kılınmaksızın Hamd ancak Sana mahsustur.
Ravi: Suleym'den birşahıs

4. Hacda "telbiyeyi" bitirdiği zaman, Allah'dan rızasını ve mağfiretini diler ve Rahmeti ile kendisini ateşten koruması için O'na sığınırdı.
Ravi: Hz. Huzeyme İbni Sabit (r.a.)

5. İhvanından birini üç gün görmeyince onu sorardı. Şayet sefere gitmiş ise onun için dua ederdi. Orada ise evine giderdi. Hasta ise ziyaret ederdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Bir şeyi üç defa söylerse, bir daha ona dönmezlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hadred (r.a.)

7. Bilal (r.a) "Kadkametisselatü" dediklerinde, namaza tekbir alırlardı.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Ebu Evfa (r.a.)

8. Gece uykudan uyanınca ağızlarını misvaklarlardı.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

9. Gece namaz kılmak için kalktıklarında önce hafif iki rik'at ile namazlarına başlarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Namaza kalktıklarında, tekbiri ellerini uzatarak alırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Huzeyfe (r.a.)

11. Minber üzerinde kalktıklarında, ashab yüzlerini kendisine çevirirlerdi.
Ravi: Hz. Sabit (r.a.)

12. Namazda secdeden sonra kalkarken bir ellerine dayanarak kalkarlardı.
Ravi: Hz. Bali İbni Hucr (r.a.)

13. Namazda secdeden kalkarken bir ellerine dayanarak kalkarlardı. (Son zamanlarında)
Ravi: Hz. Vali İbni Hucr (r.a.)

14. Bir meclisten kalktıklarında, yirmi defa aşikar olarak "İstiğfar" ederlerdi.
Ravi: Hz. Abdullahil Hadrami (r.a.)

15. Kendilerine bir heyet geldiğinde, güzel esvablarını giyerler ve ashabına da böyle yapmalarını söylerlerdi.
Ravi: Hz. Cündüb İbni Mekis (r.a.)

16. Seferden geldiklerinde, evvela mescide gelir iki rikat namaz kılarlar, sonra Fatıma (r.a)'ya uğrarlar ve sonra hanımlarına giderlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Sahabe (r.a.)

Sayfa: 539
1. Seferden gelince Ehl-i Beytinin çocukları tarafından karşılanırlardı.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

2. Gece kalkıp Kur'an okuduklarında, bazen engin, bazen sesli okurlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Kur'an okuduklarında: "Allah ölüleri diriltmeye kadir değil midir?" ayetine geldiklerinde "Evet, kadirdir" derlerdi. "Allah her şeyin en Hakimi değil mi?" ayetini okuyunca da "Evet en Hakimidir" derlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

4. "Sebbihisme Rabbikel a'lâ" suresini okuduklarında, "Sübhâne Rabbiyel a'lâ" derlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Kendisine yemek gelince, "Bismillah" derler yemeği yerlerdi. Sonra da bitince şu duayı okurlardı: "Allahım muhakkak ki Sen, yedirdin, içirdin, zengin kıldın, mal verdin, hidayet ettin ve seçtin, (mümtaz kıldın) Allahım verdiğin nimetten Sana hamd olsun"
Ravi: Hz. Sahabeden biri

6. Gaza, umre veya hacdan geldiklerinde, yüksek bir yerde üç defa tekbir alırlar ve sonra, "Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerike leh, lehül mülkü ve lehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr" derler ve şu mealdeki duayı okurlardı. "Biz vazifeden dönüyoruz, Allah'a tövbe ediyoruz. Rabbımıza ibadet edip secde ediyor ve ona hamd ediyoruz. Allah vaadinde sadıktır. Kuluna yardım edip fırkaları hezimete uğratmıştır."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

7. Taze hurma bulunduğunda ancak taze hurma ile iftar ederlerdi. Taze hurma bulunmadığında ise hurma ile iftar

ederlerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

8. Bayram namazına başka yoldan gider, başka yollardan gelirlerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

9. Seferde değilse Ramazanın son on gününde itikafa girerlerdi. Seferde iseler, gelecek yılın son iki on gününü itikafta geçirirlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Namazların tek rek'atlarında yere ilişmeden kalkarlardı.
Ravi: Hz. Malik ibni Huveylis (r.a.)

11. Oruçlu olduklarında birine emrederlerdi, yüksek bir yerden güneşin battığını haber versinler diye, "Güneş battı" deyince de iftar ederlerdi.
Ravi: Hz. Ebud derda (r.a.)

12. Rükua veya secdeye vardıklarında şöyle derlerdi:
"Subhâneke ve bi hamdike estağfiruke ve etûbu ileyke."
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

13. Zilhiccenin yedisi geldi mi, insanlara hutbe irad ederler ve hac usulünü (usulü haccı) onlara tarif ederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 540
1. Namaz için "iftitah tekbiri" aldığında parmaklarını açık tutarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

2. Bir şeye canları sıkıldığında şöyle derlerdi: "Ya hayyu ya kayyum, bi Rahmetike estağîsu." (Ey hay ve kayyum olan Allah, Rahmetinden istimdad ederim.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Bir şeyden hoşlanmadıkları zaman bu, simalarında görülürdü.
Ravi: Hz. Enes ra

4. Gömlek giymeye sağ taraftan başlarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

5. Ashabından bir kimse ile karşılaştığında o kalkınca kendileri de kalkardı. Ve o şahıs gidinceye kadar kendileri ayrılmazlardı. Ashabından biri ile karşılaştığında elini eline alır, o şahıs bırakmadıkça kendileri elini bırakmazlardı. Ashabından biri ile karşılaştığında kulağına bir şey söylemek isterse ona yaklaşır, o kişi ayrılmadıkça kendileri ondan ayrılmazlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ashabından birine tesadüf edince onu okşar ve dua ederdi.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

7. Ashabından birine rastlayınca önce selam verir, sonra musafaha ederdi.
Ravi: Hz. Cündüb (r.a.)

8. Bir kimsenin ismini çıkaramazsa ona "Ey Abdullah oğlu" diye hitab ederlerdi.
Ravi: Hz. Cariye el Ensari (r.a.)

9. Bir korku ayeti geldiğinde Allah'a sığınır, bir rahmet ayeti geçince de rahmet isterlerdi. Allah'ı tenzih eden bir ayet

geçtiğinde de O'nu tesbih ederlerdi.
Ravi: Hz Huzeyfe (r.a.)

10. Cehennemin zikredildiği ayet geçince: "Yazık Cehennem ehline" der ve Cehennemden Allah'a sığınırdı.
Ravi: Hz. Ebû Leyla (r.a.)

11. Kabristana gidince şöyle selam verirlerdi: "Esselamü aleyküm ehled diyâr. Minel mü'minîne vel mü'minât vessâlihîne vessalihât ve innâ inşâallahü bikum lâhikûn."
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Ehli Beytinden biri hastalanınca ona "kul eûzü"leri okur ve nefes ederdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

13. Yolda yürürken sağa sola bakmazdı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

14. Yolda giderken ashabını önden yollardı ve "Arkayı melaikeye bırakın" derdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 541
1. Yürüdüğü zaman vakarlı fakat hızlı giderdi. Yanındakiler ona yetişemezdi.
Ravi: Hz Yezid İbni Mirsad (r.a.)

2. Yürürken kuvvetli adımlarla yürürdü.
Ravi: Hz. Ebû Atabe (r.a.)

3. Yürürken konuşmazlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Ya hastalık veya bir sebeble gece teheccüd kılamayınca, gündüz on iki rek'at namaz kılarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Uykuya yatınca sağ elini yanağı altına koyar ve: "Allahümme gınî azâbeke yevme teb'asu ibâdeke" (Allahım kıyamet günü kullarını diriltiğinde beni azabından koru) buyururlardı.
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

6. Uykusunda nefesi yükselirdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. Bir konağa konduğunda, öğleni kılmadan oradan geçmezdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir yere konduğunda veya seferden geldiğinde, iki rek'at kılmadan oturmazlardı.
Ravi: Hz. Fudale (r.a.)

9. Kendisine vahiy geldiğinde, hava soğuk da olsa, alnından inci tanesi gibi terler dökülürdü.
Ravi: Hz. İbni Sabit (r.a.)

10. Vahiy nazil olduğunda, başına ağrı geldiği ve bundan dolayı (başına) kına vurdukları olmuştur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Bir kaygı veya üzüntü gelince: "Ya Hayyu ya Kayyum, bi Rahmetike estağîsu" derlerdi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

12. Bir konağa indiğinde, iki rek'at kılmayınca ayrılmazlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Aynada yüzlerine nazar ettiklerinde şöyle dua ederlerdi: "Elhamdülillahillezi sevvâ halkî fe addelehu, ve kerrame sûrete vechî fe hassenehâ ve ce'alenî minel müslimîn." (O Allah'a hamd ederim ki, bedenimi güzel ve mutedil yarattı. Yüzümün görünüşünü mükerrem ve güzel kıldı ve Beni mü'minlerden kıldı)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Aynada yüzlerine nazar ettiklerinde şöyle derlerdi: "Hamd olsun o Allaha ki Benim siretimi ve suretimi güzel yarattı. Benden başkasında çirkinlik veren şeyi Bende güzel kıldı." Sürme çektiklerinde de her bir gözüne iki defa çekerlerdi. Ücüncüyü de hem ona, hem one çekerlerdi. Ayakkabısını giydiğinde sağdan, çıkardığında soldan başlarlardı. Mescide sağ ayağı ile girerlerdi. (Sol ile çıkılır) Alıp vermede her şeyde sağla başlamayı severlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Beyti Şerife baktıklarında şöyle dua ederlerdi: Allahümme zid Beytike hâzâ teşrîfen ve ta'zîmen ve tekrîmen ve birren ve mehâbeten." (Allahım Senin bu Beytinin şerefini artır. Ona tazimi, tekrimi, iyilik ve mehabeti ziyade eyle)
Ravi: Hz. Huzeyfe (r.a.)

16. Yeni aya baktıklarında şöyle dua ederlerdi: "Allahım bu hilali mübarek ve iyilik ayı kıl. Ey hilal, seni yaratan ve güzelleştiren Allah'a iman ettim. Ne yücedir o Allah ki, yaratanların en güzelidir."
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

1. Fırtına şiddetlendiğinde, rüzgara karşı dururlar ve iki dizleri üzerine kalkıp ellerini uzatarak şöyle dua ederlerdi: "Yarabbi, bu rüzgarın hayrını ve onunla gönderilenin iyiliğini Senden isterim. Onun şerrinden ve onunla gönderilenin zararından Sana sığınırım. Allahım onu bir Rahmet kıl ve azab vesilesi eyleme. Ya Rabbi onu rahatlık vesilesi kıl ve onu faydasız kılma."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Ailesi ile temasta bulunduklarında, elleriyle teyemmüm ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Bir adamı yüzü koyun ve örtüsüz yatarken görürlerse, ayakları ile dürterler ve: "Bu Allahın en sevmediği bir yatış şekli" derlerdi.
Ravi: Hz. Şerid İbni Suveyd (r.a.)

4. Bir kimse ile vedalaşırken o adam elini bırakmadan bırakmaz ve "dinini, emanetini ve amellerin sonuçlarını Allaha emanet ederim" derdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

5. Cenaze kabre konduğunda şöyle derlerdi: "Bismillah ve billah ve fisebilillah ve alâ milleti Resûlillah."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

6. Çocuklara ve ailelerine halkın en merhametlisi idi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Yeminleri çok kere "Hayır, kalblere tasarruf eden hakkı için" şeklinde olurdu.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. En çok yaptıkları duaları şöyle idi: "Ya mukallibel kulûb, sebbit kalbî alâ dînike.": (Ey kalbleri çeviren Rabbım, kalbimi dinine sabit kıl) Bu husus sorulduğunda şöyle demişlerdi: "Hiç

bir kimse yoktur ki, kalbi Allahın parmaklarından iki parmak arasında olmasın. Allah kimi dilerse onu doğrultur, kimi de dilerse onu kaydırır.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

9. Arefe gününde ekser duası şöyle idi: "Lâ ilâhe illallahu vahdehu lâ şerîkeleh, lehül mülkü ve lehülhamdü, biyedihil hayr ve hüve alâ külli şey'in kadîr."
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. Ekseri orucu Pazartesi ve Perşembe idi. Bu husus kendisinden sorulduğunda şöyle buyururlardı: "Ameller Pazartesi ve Perşembe günleri sunulur. Her müslüman mağfiret olunur. Ancak birbirlerini terkeden kişiler müstesna. Allah teala "onları geri bırakın" buyurur.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Orucunun ekserisi Cumartesi ve pazar günleri idi ve şöyle derdi: Bu günler müşriklerin bayram günüdür. Onlara muhalif hareket etmeyi severim.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

Sayfa: 543
1. En çok okuduğu dua: "Rabbenâ âtinâ fiddünya haseneten ve fil ahireti haseneten ve ginâ azâbennâr" idi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Odasının kapısını tırnakla vururlardı.(Parmak ucuyla)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Mührü şerifi gümüşten ve taşı da Habeş akikindendi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Yüzüğü gümüştendi ve taş yeri de yine gümüştendi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Gözleri uyur, kalbi uyumazdı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Ahlakı Kur'an idi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Sancağı siyah, bayrağı beyaz idi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Ekseriyetle Cuma günü gusl ederlerdi. Bazen de terk ettikleri olurdu.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Bazen yarım baş ağrıları tutar ve bir iki gün mescide çıkamazlardı.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

10. Oynamadan ve karıştırmaksızın namazda sakallarını tuttukları olurdu.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Ailesine çok merhametli idiler.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Çok merhametli idiler. Ona birisi geldiğinde eğer yanında bir şey var ise verirler, olmazsa vaad ederler ve vaadini de yerine getirirler idi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Vuruşu şiddetli idi. (Hiç bir güreşte sırtı yere gelmemişti eskiden)
Ravi: Hz. Muhammed İbni Ali (r.a.)

14. Sükutları uzun, gülmeleri kısa idi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

15. Döşekleri, insanın kabirde altına konan şeye yakın bir şeydi (çok hafifti) ve mescid baş taraflarında kalırdı.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

16. Döşekleri kıl kilim (palası) idi. (Bunu da kullanmadıkları vaki idi)
Ravi: Hz. Hafsa (r.anha)

17. Atına "Mürteciz" derlerdi. Devesine "Kusva", katırına, "Düldül" merkebine de "Ufeyr" derlerdi. Zırhına "Zâtül füdul" ve kılıcına da "Zülfikar" denilirdi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

18. Muaşeretinde hafif yollu latifeci idiler.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

19. Kıraatını uzatırlardı, (med yapar) fakat terci (titretme) yapmazlardı.
Ravi: Hz. Ebû Bekir (r.a.)

Sayfa: 544
1. Gömlekleri topuktan yukarı, yenleri de parmakları ile beraberdi. (seferi gömleği)
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

2. Gömleğin yeni bileğine kadardı. (hazeri gömleği)
Ravi: Hz. Emre binti Yezid (r.a.)

3. Ekseriyetle Hz. Fatma (r.a)'yı başının tepesinden öperdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Yemen kumaşından bir elbisesi vardı. Cuma ve bayramlarda onu giyerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. Evlerinde bir karavana vardı ki dört halkası vardı.
Ravi: Hz. Abdullah ibni Buşr (r.a.)

6. Kargı taşırlardı (icabında atıp da vurmak için) Namaz kılınca bunu önüne dikerlerdi.
Ravi: Hz. İsmet İbni Malik (r.a.)

7. Bir merkebi vardı, ismi "Ufeyr" idi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

8. Abdestten sonra kullandıkları bir havlusu vardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Bir kutusu vardı, ondan koku sürünürlerdi.
Ravi: Hz. Enes ra

10. Efendimiz (s.a.v)'in bir kılıcı vardı. Kabzası ve kınının ucu gümüş işlemeli idi. Ayrıca gümüşten halkaları vardı, ismine "Zülfikar" denilirdi. Ok ve yayı vardı, ismine "Zessedat" denirdi. Ok mahfazası vardı, ismine "Zelcuma" denirdi. Bakır işlemeli bir zırhı vardı, ona "Zatül fudul" denirdi. Kargısı vardı, "Enneb'âü" denirdi. Kalkanı vardı, "Zagan" denirdi. Al bir atı vardı, adına

"Mürtecis" denirdi. Yağız bir atı vardı, ona "Sekıb" denirdi. Bir eğeri vardı, ona "raac" adı verilirdi. Boz bir katırı vardı, ona "Düldül" denirdi. Bir devesi vardı, "Kusva" denilirdi. Bir merkebi vardı, ona "Yafur" denirdi. bir yaygısı vardı, "kez" denilirdi. Bir harbisi vardı ona "Nemr" denirdi. Bir ibriği vardı, ona "Sadr" adı verilirdi. Bir aynası vardı, ona "Midelle" adı verilirdi. Bir makası vardı, ona "Câmi' " denilirdi. Beyaz bir çubuğu vardı, ona da "Memşûk" denilirdi.
Ravi: Hz İbni Abbas (r.a.)

11. Bir atı vardı "Zarib" derlerdi. Diğer bir atına da "Lizaz" derlerdi.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

12. Bir atı vardı ki, ona "Lahîf" derlerdi.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

13. Cam bardakları vardı. Ondan içerlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Ağaçtan bir kabı vardı. Gece icab edince onu kullanırlardı.
Ravi: Hz. Emime binti Rakika (r.a.)

15. "Ğarrâ" denilen bir kabı vardı ki, onu dört kişi taşırdı.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Busr (r.a.)

16. Sürmedanlığı vardı. Her gece ondan üç birine, üç diğer gözüne sürme kullanırlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 545
1. Ferace gibi bir şeyi vardı ki, evde, ailesi ile otururken giyerdi. Vers ile boyalı olanını giyince su serperdi.(Ya kokulu su veya serinlik için sudur.)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. İki müezzinleri vardı. Biri Bilal (r.a) diğeri âmâ olan İbni Ümmü Mektum (r.a) idi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

3. Nalınının tasması iki bölüktü.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. İnsanların en güleç yüzlüsü ve hoş canlısı idiler.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

5. Efendimiz (s.a.v), halkın en latifecisi idi. (Karşılarındakini sıkmazlardı)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Hadimine, "Senin bir ihtiyacın var mı?" diye sorardı.
Ravi: Hadimlerinden biri

7. Devesinin ismi "Azbâ" katırının ismi "Şehbâ", merkebinin ismi "Ya'fûr", Cariyesinin isme "Hadıra" idi
Ravi: Hz. Cafer İbni Muhammed (r.a.)

8. Gece üzerinde uyudukları yastıklarının yüzü meşin, içi lifti.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Zan ile iş yapmaz, bir kimsenin diğer bir kimse aleyhine lafını kabul etmezdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Bayramlarda ezan okutturmazdı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

11. Meleklerin gelişi ve Cebrail (a.s) ile konuşması sebebiyle, sarımsak, soğan ve pırasa yemezlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Çekirge, böbrek ve keler yemezlerdi. Fakat yasak etmemişlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Dayanarak yemezdi. Arkasından iki şahsı bile yürütmezdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. (Hayberde) yahudi kadınının zehirli koyun yemeği hadisesinden sonra gelen hediyeden yemezlerdi. Ta ki emirleri üzerine hediyeyi getiren yiyinceye kadar.
Ravi: Hz. Ammar (r.a.)

15. Bir şeyi fenaya yormazdı, iyiye yorardı.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

16. Gece uyanınca ağzını mutlaka misvaklardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

17. Gusl'den sonra abdest almazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

18. Çamura basınca (bulaşınca) yine abdest almazlardı.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

19. Ramazan bayramına ancak iki kişinin şehadetinden sonra cevaz verirlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

20. Konuşmalarında tebessüm ederlerdi.
Ravi: Hz. Ebud Derda (r.a.)

Sayfa: 546

1. Ramazan bayramında yemek yer çıkardı. Kurban bayramında ise kurban kesince yerdi.
Ravi: Hz. Büreyde (r.a.)

2. Yarına bir iş veya şey bırakmazlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Öğlenin farzından evvel dört rek'at, sabahın farzından evvel iki rek'at kılmayı bırakmazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Teheccüde kalkmayı hiç bırakmazlardı. Hastalık veya halsizlik hallerinde oturarak kılarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Sabah namazının sünnetini, seferde de, hazarda da, sağlıkta da, hastalıkta da bırakmazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. "Eyyamül Bîyz" (ayın ortasında 13.14.15'inci günler tutulan üç günlük oruç) orucunu ne hazerde, ne de seferde bırakmazlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

7. İnsanlar kendisinden men edilmez ve bunun içinde dövülmezlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Gerek gece, gerek gündüz uykudan uyanınca misvak kullanırlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Söylediğini ekseriya üç defa söylerler ve bir daha kendisine sorulmazdı.
Ravi: Hz. Zeyyad İbni Saad (r.a.)

10. Güzel kokuyu red etmezlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Farz namazdan sonra sünneti, farzı kıldığı yerde kılmazlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

12. Kendisinden bir şey istenince ya verir veya susarlardı.(yok demezlerdi)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Sadece Hacer-i Esved ve Rüknü Yemani'yi istilam ederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

14. Biatte kadınların elini almazlardı.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

15. Bir yudum su ile de olsa orucunu bozmadan akşam namazı kılmazlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. Bayram namazından evvel namaz kılmazlardı. Evine döndüklerinde iki rek'at kılarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Enes (r.a.)

17. Cumadan ve akşamdan sonraki iki rek'atı ekseriya evde kılarlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

18. Bedeninde bir yara veya diken batmış bir yer olursa, üzerine kına korlardı.
Ravi: Hz. Selma (r.a.)

Sayfa: 547
1. Gülmesi tebessümü geçmezdi.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

2. Sefer dönüşünde eve gece gelmezdi.
Ravi: Hz. Enes(r.a.)

3. Cuma günü (hutbede) mev'izayı uzatmazlardı.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

4. Hastayı ancak üç gün sonra ziyaret ederlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Kendisine "Bismillahirrahmanirrahim" nazil olduktan sonra sure başını ondan anlarlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas ra

6. Ramazan bayramında evde, bazen yedi hurma yedikten sonra camiye giderlerdi.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

7. Seferde ve hazerde şu beş şeyi yanında ayırmazdı. Ayna, sürmedanlık, tarak, misvak ve sakal tarağı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Kur'anın tamamını üç günden az müddet içinde okumazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Karanlık bir evde, kandille aydınlanıncaya kadar, oturmazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Bir meclisten kalkınca mutlaka şu duayı okurlardı: "Sübhaneke Allahümme Rabbî ve bi hamdike, lâ ilâhe illâ ente, estağfirüke ve etûbü ileyke" Ve şöyle buyururlardı: Her kim bulunduğu meclisten kalktığında bunları okursa o meclisteki hataları bağışlanır.

Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Hemen hemen ev halkından bayram namazına çıkmayan bırakmazlardı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

12. Hemen hemen hiç "Hayır" demezlerdi. Bir şey istenildiğinde onu yapmak isterlerse "Evet" derlerdi. Yapmak istemezlerse susarlardı.
Ravi: Hz. Muhammed İbni Hanefi (r.a.)

13. Hemen hemen kendisinden istenileni yaparlardı.
Ravi: Hz. Talha (r.a.)

14. Abdest alma ve sadaka verme işlerini kimseye bırakmazlar, bizzat kendileri yaparlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

15. Namaz kılanlar arasında onların en çok namaz kılanı ve zikredenler arasında da onların en çok zikredeni idiler.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

16. Yürüdüğü vakit geri dönmezlerdi. Eteği bir dala takılınca kendileri dönmez, arkadaşları kurtarırlardı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

17. Akşam namazından kendilerini ne yemek ve ne de başka bir şey meşgul etmezdi. (Akşamı bir an evvle kılarlardı.)
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

Sayfa: 548

1. Kendisinden istenileni vermesine hiç bir şey engel olamazdı.
Ravi: Hz. Ebû Useyd Es-sa'idi (r.a.)

2. Misvak kullanmadan uyumazlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Uyudukları zaman misvak baş ucunda bulunurdu. Ve uyandıkları zaman da ilk önce misvak kullanırlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. "Secde" suresini ve "Tebarekellezî biyedihil mülk" suresini okumadan uyumazlardı.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

5. "Beni İsrail" ve "Zümer" surelerini okuduktan sonra uyurlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Gülmekte ileri gitmezlerdi.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semure (r.a.)

7. Bir menzilden ayrılınca iki rek'at namaz kılarlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Bir şeyi yerken, içerken üflemez ve kabın içinde nefes almazlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Kimseyi hoşuna gitmiyen şeyle yüzlemezlerdi. (Azarlamazlardı)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Bir kimseyi vali olarak gönderecekleri zaman onun imamesini kendileri sarar ve ucunu da sağ kulağı arkasından sarkıtırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

11. Mü'minlerin zayıflarına gidip onları yoklar, hastalarını ziyaret eder, onların cenazelerinde hazır bulunurlardı.
Ravi: Hz. Sehi İbni Hanif (r.a.)

12. Getirilen hurma kurtlu ise, kurdunu ayıklardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Yeni doğan çocuklar getirildiğinde, onlar için hayır ve bereket ister ve ağızlarına hurma koyar ve onlar için dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Yaş hurmayı sağ tarafına, kavun karpuzu sol tarafına kor, yaş hurma ile kavun karpuzu beraber yerlerdi. Meyvaların kendisine en sevimli olanı bunlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Cebrail (a.s)'dan ayetleri beşer beşer telakki ederlerdi.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

16. Misk'i alıp onu sakalına ve başına sürerlerdi.
Ravi: Hz. Seleme İbni El Ekva (r.a.)

17. Sakalını boyundan ve yanlarından düzeltirlerdi.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

18. Kavun karpuzu yaş hurma ile yerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

19. Yaş hurmayı yer, çekirdeğini tabağa korlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 549
1. Taze hurma ve kavunu çok yerlerdi ve "Bunlar güzel meyvalar" derlerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Üzümü salkımından tutarak yerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Hediyeyi yer, sadakayı yemezdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Hıyarı yaş hurma ile yerlerdi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

5. Üç parmakla yerler ve onları yıkamadan önce yalarlardı.
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik ra.

6. Kavun karpuzu yaş hurma ile yer, bunun sıcaklığı diğerinin soğukluğunu, şunun soğukluğu da diğerinin sıcaklığını kırar derlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Üç parmakla yer, dördüncüsünü yardımcı olarak kullanırlardı.
Ravi: Hz. Amir İbni Rabia (r.a.)

8. Ateş dokunan şeyden yer, sonra abdest yenilemeden namaz kılardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

9. Evlenmeyi emreder ve bekarlığı şiddetle red ederlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Ailelerine, uyuyacakları zaman "otuz üç kere Subhanallah, otuz üç kere Elhamdülillah otuz üç kere de Allahuekber" demelerini tavsiye ederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Münde (r.a.)

11. İnsanlar arasında bağlılık için hediye ile emrederlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

12. Küsuf (güneş tutulması) namazından önce köle azad etmeyi (ve sadaka vermeyi) emrederledi.
Ravi: Hz Enes (r.a.)

13. Nazara karşı okumayı emrederdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Sadakayı fıtrı bayram namazından evvel vermeyi emrederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Her iki bayramda, kızlarına ve hanımlarına bayram namazına çıkmalarını emrederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

16. Yabancılara ayrılık olsun diye "saçları" boyamayı emrederlerdi.
Ravi: Hz. Atabe ibni Abd (r.a.)

17. İnsanın bedeninden ayrılan şu yedi cüz'ün gömülmesini emrederlerdi. Saç, tırnak, kan, adet kanı, diş, pıhtı, çocuk doğduğunda atılması gereken maddeler.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

18. Müslüman olana sünnet olmayı emrederlerdi, seksen yaşında olsa bile.
Ravi: Hz. Katade (r.a.)

Sayfa: 550
1. Adet halindeki zevcelerine gömlek üzerinden mübaşerette bulunurlardı.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

2. Oruçlarını evvela içecek şeyle bozarlardı ve onu bir nefeste içmeyip iki veya üç nefeste içerlerdi.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

3. İftarda hurmadan başlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Şehir dışına, su başlarına çıktıkları olurdu. (tenezzüh gibi)
Ravi: Hz. Âişe r,a

5. Havuzlara adam gönderir su getirtir ondan içer ve müslümanların ellerinin değdiği işde teberrük addederlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer ra

6. Arka arkaya aç yattıkları geceler vaki idi. Kendi ve ailesi efradının akşam yiyecek bir şey bulamadıkları olurdu. Ekmeklerinin çoğu arpa ekmeği idi.
Ravi: Hz. . İbni Abbas ra.

7. Beni Nadr hurmalarını satar ve lakin aile efradı için bir senelik hurma alıkorlardı.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

8. İpek giyenleri takip eder ve çıkarttırırdı.
Ravi: Hz. Ebû Hureyre ra

9. Hanımlarının evlerinde güzel koku arar ve sürünürdü.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Menzilini (defi hacet yerini) temiz seçtiği gibi idrarda da dikkatliydiler.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

11. Pazartesi, Perşembe oruçlarını takip ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Yüzüğünü sağ eline takarlardı.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

13. Yüzüğünü sol eline taktıkları da olurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Yüzüğünü sağ eline takarlardı. Sonra sol eline taktıkları da vaki idi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

15. Gümüşten yüzük takarlardı.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Cafer (r.a.)

16. Seferlerde geri kalan zuafayı yedeğine alır, kayırırdı. Ve onlara dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Cafer (r.a.)

17. Belanın zorlamasından, şekavete düşmekten, sui kazaya uğramaktan, düşmanların şerlerinden Allah'a sığınırdı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 551

1. Beş şeyden Allah'a sığınırdı: Korkaklıktan, cimrilikten, kötü yaşayıştan, kalb fitnesinden ve kabir azabından.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Muavizeteyn sureleri nazil oluncaya kadar, cinlerden ve insan nazarından bazı dualarla Allah'a sığınırdı. (Euzubillah derlerdi.) Bu iki sure gelince onları okudu ve başkasını bıraktı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Ansızın ölmekten Allah'a sığınırlardı. Ölmezden önce hastalanmaktan hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

4. Bir şeyi iyiye yorar, uğursuz saymaz ve güzel ismi severdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Şiiri sevmezlerdi. Ancak, "Ummadığın yerden sana haberler gelir" şeklindeki beyti söylerlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. "İnsanı ihtiyarlık ve müslümanlık fena şeylerden korur." Mealindeki şiiri söylerlerdi.
Ravi: Hz. Hasan (r.a.)

7. Her ay ot tutunur ve her on beş günde bir tırnaklarını keserlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer ra.

8. Her namaz için abdest alırlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Ateş dokunmuş sudan abdest alırlardı.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

10. Abdest aldıktan sonra (hanımlarını) öper, öylece namaz kılar, abdest yenilemezlerdi.

Ravi: Hz Aişe (r.a.)

11. Abdest aldıklarında azalarını birer defa, ikişer defa, üçer defa yıkarlardı.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

12. Temiz toprak ile teyemmüm yapar, ellerini ve yüzünü birer defa mesh ederdi.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

13. Ramazanın son on günü ve gecesinde her zamandan fazla ibadete gayret ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Yemek, içmek, abdest, giyinmek, almak ve vermek için sağ elini kullanırdı. Bunlardan başkası için de sol elini kullanırlardı.
Ravi: Hz. Hafsa (r.anha)

15. Yüzüğünün taş tarafını içeri avucuna çevririrdi. (Süs olmasın diye)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. Hz.Abbas (r.a)'a evladın babaya yaptığı tazimi gösterirdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 552
1. Yerde dizlerini dikip ellerini önde bağlayarak otururlardı.
Ravi: Hz. İlyas İbni Salebe (r.a.)

2. Yerde oturur, yerde yer, koyununu kendi sağar, bir köle arpa ekmeğine çağırsa icabet ederdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Minbere çıktığında müezzin (ezanı) birinceye kadar otururlardı. Sonra kalkıp hutbe okur, sonra hiç bir şey söylemeksizin otururlar, sonra kalkıp ikinci hutbeyi okurlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Seferde öğlenle ikindiyi, akşamla yatsıyı cem ettiği vaki idi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Kavun karpuzla yaş hurmayı birleştirirlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Namazda, muhacir ve ensarın, namazın erkanını almaları için kendilerine yakın durmalarından hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Kabağı severlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Temizliğinde, ayakkabı giymesinde, taranmasında ve her umurunda muktedir olduğu nisbette sağdan başlamayı severlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Gazaya perşembe günü çıkmayı severlerdi.
Ravi: Hz. Kaab İbni Malik (r.a.)

10. Üç hurma ile veya ateş dokunmamış bir şeyle iftar etmeyi severlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Tatlı ve balı severlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Hurma salkımını severlerdi ve daima ondan bir şey elinde bulunurdu.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

13. Meyvalardan kavun ve üzümü severlerdi.
Ravi: Hz. Muaviye ibni Yezid (r.a.)

14. Kaymakla kuru hurmayı severlerdi.
Ravi: Hz. İbni Bişr (r.a.)

15. Hıyarı severlerdi.
Ravi: Hz. Rubey ibni Muaviye (r.a.)

16. "Sebbihısme" suresini severlerdi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

17. Hacamat olurlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. Başlarından ve kürek aralarından kan aldırır ve "Kim böyle yaparsa herhangi bir şeyle tedavi görmemesinden ona bir şey zarar vermez buyururlardı.
Ravi: Hz. Ebû Kebşe (r.a.)

Sayfa: 553
1. Başından hacamat ettirirler ve ona "Cankurtaran" derlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

2. Boyundan ve kürek kemiği civarından hacamat olurdu. Ayın on yedi, on dokuz ve yirmi birinci günlerinde kan aldırırlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Öyle söz söylerdi ki, saymak isteyen kimse kelimeleri sayabilirdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

4. Bıyıklarını kısaltırlardı.
Ravi: Hz. Ummi Ayyas (r.a.)

5. Yeminleri, "Hayır, kalbleri çeviren hakkı için" şeklinde idi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

6. Zemzem suyu getirtirlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Bayram namazlarına yürüyerek gider, yürüyerek dönerlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

8. Bayramlara yürüyerek çıkar, kametsiz, ezansız namazı kılar, sonra başka yoldan yine yüreyerek dönerdi.
Ravi: Hz. Ebû Rafiğ (r.a.)

9. Bayramlara seslerini yükselterek tehlil ve tekbirlerle çıkarlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

10. (Cuma) günü ayakta hutbe okurlar, her iki hutbe arasında oturur, Kur'andan ayetler okur, insanlara (Allah'ın nimetlerini) hatırlatırlardı.
Ravi: Hz. Câbir İbni Semura (r.a.)

11. Her Cuma "Kaf" suresinden hutbe irad ederlerdi.
Ravi: Hz. Umumi Hişam binti Haris (r.a.)

12. Bir kadına talib olunca şöyle derlerdi: Senin için şu şu ve Saadın "Cefne"si vardır (bir sini). Her nereye gidersen o Benimle beraber sana gelir.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

13. Elbisesini diker, ayakkabısını yamar, bir erkeğin evde yapacağı her işi yaparlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Hamama girer ve ot tutunurlardı.
Ravi: Hz. Vasile (r.a.)

15. Oruçlu iken, sahurdan sonra cünüb bulundukları ve sabaha karşı yıkandıkları vaki idi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

16. Arpa ekmeği ve eritilmiş iç yağına davet edilseler giderlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Sıkıntı anında şu duayı okurlardı: "Lâ ilâhe illallahül azîmül halîm, lâ ilâhe illallahü Rabbül arşil azîm, lâ ilâhe illallahu Rabbüs semâvâtis Seb'i ve Rabbül ardı ve Rabbül Arşil kerim."
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 554

1. Gece veya gündüz bir saatte ezvac-ı tahirelerini yokladığı olurdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Sarığı başına sarar ve ucunu arkadan iki kürek arasına sarkıtırdı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

3. Kurbanı kendi eliyle keserlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Allah Tealayı zikirsiz geçirdiği vakit yoktu.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

5. Gece karanlıkta, gündüz aydınlığındaki gibi görürdü.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

6. Evladın babaya gösterdiği hürmeti Abbas (r.a) için gösterir, ona tazim eder, ona büyük saygı gösterir ve onun yeminini yerine getirirlerdi.
Ravi: Hz. Ömer (r.a.)

7. Yürürken, izarının arkasını toplar önünü sarkıtırdı.
Ravi: Hz. Yezid İbni ebu Hubeyd (r.a.)

8. Hayvana binince arkasına adam alırdı. Yemeğini yerde yer, kölenin davetine icabet eder ve merkebe binerlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Merkebe eğersiz bindiği bile vaki olmuştur.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Utbe (r.a.)

10. Merkebe biner, ayakkabısını onarır, gömleğini yamar, yün yelek giyer ve "Benim sünnetimden yüz çeviren Benden değildir" derlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

11. Cumadan önce dört, sonra da dört (rek'at) kılardı. Onların arasını bir şeyle ayırmazdı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

12. Ensarı ziyaret eder, çocuklarına selam verir ve onların (çocukların) başlarını okşardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Abdestinden artan su ile misvaklanırdı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Misvakı enlemesine kullanır, suyu emerek içerlerdi. Üç defa nefes alır ve derlerdi ki: "Bu türlü içmek daha iyi, hazmı daha kolay ve sıhhate daha uygundur."
Ravi: Hz. Rabia İbni Ektem (r.a.)

15. Sade öd ağac ile tütsülenir, ona bazen kafur da katardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

16. İftarda sütle iftar etmek hoşuna giderdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

Sayfa: 555
1. Duanın muhtasar ve geniş manalısını severdi. Diğerlerini bırakırdı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Sefere Perşembe günü çıkmayı severlerdi.
Ravi: Hz. Ummü Seleme (r.a.)

3. Dabağlanmış post üstünde namaz kılmayı severdi.
Ravi: Hz. Muğire (r.a.)

4. Bahçelerde namaz kılmayı severdi.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

5. "Sugyâ" denilen yerden tatlı su getirilmesinden hoşlanırlardı. Diğer bir lafızda ise; Sugyâ kuyusundan kendisi için tatlı su getirilirdi denilmektedir.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Tedavi için susam yağını burunlarına damlatır ve sedr suyu ile başlarını yıkarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Cafer (r.a.)

7. İlk saf için üç kere, ikinci saf için bir defa istiğfarda bulunurlardı.
Ravi: Hz. İrbad (r.a.)

8. Duasına "Subhane Rabbiyel Aliyyil a'lel Vehhab" diyerek başlarlardı.
Ravi: Hz. Seleme İbni el Ekva (r.a.)

9. Savaşa: "Allah'dan müslümanların zaifleri hürmetine yardım dileyerek" başlarlardı.
Ravi: Hz. Ümeyy İbni Abdullah (r.a.)

10. Yağmur taleb ettiğinde, ilk damlalarda, izarı hariç, diğer elbiselerini tamamen çıkarırlardı.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

11. Elbiselerine meni bulaştığında izhir otu ile elbiselerini temizlerlerdi. Sonra namazını kılar, kuruduktan sonra ovar, gene onunla namazlarını kıldıkları vaki olurdu.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Hasır üstünde namaz kılarlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

13. Kısrağa "Feres" adı verirlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

14. Hurma ile sütü "İki atyeb" (iki hoş şey) diye adlandırırdı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. Kendisinden bir koku gelmesi ona ağır gelirdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

16. Açlıktan beline taş bağlarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

17. Namazda işaret ederdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. İçilecek şeyi üç seferde içer, başlarken besmele çeker, bitince "Elhamdülillah" derdi.
Ravi: Hz. Nevfel İbni Muaviye (r.a.)

19. Kadınlarla elbise üstünden musafaha ettiği vaki idi. (Rıdvan biatinde)
Ravi: Hz. Muakkıl İbni Yesar (r.a.)

Sayfa: 556
1. Kabı, kedinin su içmesi için eğdiği, ve kedi su içtikten sonra kalan su ile abdest aldığı vaki idi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Ayakkabıları ile namaz kıldığı vaki idi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

3. Duha namazını altı rek'at kılarlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Duhayı dört rekat kılarlardı. Ve Allah nasib ettiği kadar artırırlardı.
Ravi: Hz Aişe (r.a.)

5. Hurma lifinden yapılmış seccade üzerinde namaz kılarlardı.
Ravi: Hz. Meymune (r.anha)

6. Hayvan üzerinde (nafile) namaz kılarlar ve onun gittiği tarafa doğru namaza devam ederlerdi. Fakat farzlar için yere iner ve kıbleye istikbal ederlerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

7. Öğlenin farzından evvel iki, sonra da iki rek'at kılarlardı. Akşamdan sonra, evinde iki rek'at, keza yatsıdan sonra iki rek'at kılarlardı. Cumadan sonra dönünceye kadar namaz kılmaz ve evinde iki rik'at kılarlardı.
Ravi: Hz İbni Ömer (r.a.)

8. Gece on üç rek'at namaz kılarlardı. Üç rek'atı vitir ve iki rek'at sabah namazının sünneti bunlardandır.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. İkindiden evvel iki rek'at namaz kılarlardı.
Ravi: Hz Ali (r.a.)

10. Gece namazlarını ikişer ikişer kılarlar sonra misvak

kullanırlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

11. Hasır üzerinde ve debağlanmış post üzerinde namaz kılarlardı.
Ravi: Hz. Muğire ra

12. İkindiden evvel iki rek'at namaz kılardı.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

13. Hasır üzerinde namaz kılarlardı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

14. Güneş meyl ettiğinde öğlenin farzından önce, aralarını ayırmadan bir selam ile dört rekat namaz kılar ve "Güneş meyl edince semanın kapıları açılır" buyururdu.
Ravi: Hz. Ebû Eyyub (r.a.)

15. Akşamla yatsı arası nafile namaz kılarlardı. İki rek'atla yirmi rek'at arası, (Evabin namazı)
Ravi: Hz. Ubeyd (r.a.)

16. Kendileri namaz kılarken Hasan ile Hüseyin (r.a) oynar ve arkasına çıkar otururlardı.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

17. Ashabına hizmet eden kişiyi görmezse, ona dua ederlerdi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

Sayfa: 557
1. Muharremin onuncu (aşûre) günü oruç tutar ve onu emrederlerdi.
Ravi: Hz. Ali (r.a.)

2. Pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

3. Her ayın başında oruç tutarlardı. Cuma günlerini ekseriya oruçlu geçirirlerdi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

4. Zilhiccenin dokuzuncu gününü, aşûre gününü ve her aydan üç günü oruçla geçirirlerdi. Ayın ilk Pazartesi, Perşembe ve diğer Cuma'nın Pazartesi gününü tutarlardı.
Ravi: Hz. Hafsa (r.anha)

5. Bir ayın Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günlerinde, diğer ayın ise Salı, Çarşamba ve Perşembe günlerinde oruç tutarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

6. Boynuzlu ve siyah-beyazlı iki koç kurban eder ve keserken "Bismillah Allahu Ekber" derlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

7. Bir koyunu bütün ev halkı için keserdi.
Ravi: Hz. Abdullah İbni Hişam (r.a.)

8. İçki cezasında nalın ve hurma değnekleri ile vururdu.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

9. Namazda sağ elini, sol eli üstüne koyar ve çok defa namaz kılarken sakalını tutarlardı.
Ravi: Hz . Amr İbni Haris (r.a.)

10. Ata yem verirlerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

11. Bir gusülle bütün ailesini dolaştığı vaki idi.
Ravi: Hz. Enes(r.a.)

12. Rüyayı güzel isme göre yorardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Güzel rüya hoşuna giderdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Tirid hoşuna giderdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

15. Bir hacet için çıktıklarında: "Hayır ve bereketle ve zaferle git" denilmesini severdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

16. Kına çiçeğinin kokusundan hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

17. Kabak hoşlarına giderdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

18. Adamın en çok sevdiği isimleri ve künyesi ile çağrılmasından hoşlanırdı.
Ravi: Hz. Hanzele (r.a.)

19. Taze hurma ile karpuzu severdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

1. Taze hurma bulundukça onunla iftar etmek hoşuna giderdi. Taze hurma olmazsa kuru hurma ile orucunu bozardı. Ve bir, üç, beş, yedi olmak üzere tek olarak yerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

2. Turuncu ve kırmızı güvercinlere bakmak hoşuna giderdi. (İbni Kali "kırmızı güvercin" sözü ile elmayı kastettiğini söyler)
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Yeşile ve akarsuya nazar etmek hoşuna giderdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

4. Gece teheccüd kılmaktan hoşlanırdı.
Ravi: Hz. Cündüp (r.a.)

5. Duayı ve istiğfarı üçer defa yapmak hoşuna giderdi.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

6. Kol etinden hoşlanırdı.
Ravi: Hz. İbni Mes'ud (r.anhüma)

7. Kürek eti ve kol etinden hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

8. Soğuk tatlıdan hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Güzel kokudan hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. İyiye yormayı sever, uğursuzluk addetmekten hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Düşmanla zeval vakti karşılaşmayı isterlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Evf (r.a.)

12. Kabların örtülü olmasından hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Cafer (r.a.)

13. Hurmayı salkımı ile tutrak yemekten hoşlanırdı.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

14. Sarı bakır tastan abdest almaktan hoşlanırdı.
Ravi: Hz. Zeyneb binti Cahş (r.anha)

15. Namazda ayetleri saydığı da olurdu.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

16. Bir tarafa teveccüh buyurunca kendinden evvel güzel kokuları farkedilirdi.
Ravi: Hz. İbrahim (r.a.)

17. Tesbihi sayarlardı.
Ravi: Hz. İbni Amr (r.a.)

18. Ashabı Kiramına, humma ve bütün ağrılara karşı şu duayı okumalarını öğretirlerdi: "Bismillahil kebîr, eûzübillahil Azîm min şerri külli ırkın neârin, ve min şerri harrin nar." (Büyük Allah adıyla, atan her damarın şerrinden ve ateşin hararetinin verdiği zarardan yüce Allah'a sığınırım"
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

Sayfa: 559
1. Ev hizmetlerini yaparlar ve ekseriya dikilecek şeyleri de dikerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. İtikafta olduğu halde hastayı ziyaret ederlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Anlaşılması için sözü üç defa tekrarlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

4. Gusulde kullandığı su bir sa' (1040 dirhem=3.3 kg) abdestte kullandığı ise bir "müd" idi. (müd =800 gr)
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

5. Ailesi ile birlikte aynı kaptan guslederlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

6. Cuma günü, Ramazan ve Kurban bayramı günleri ve arefe günü guslederlerdi.
Ravi: Hz. Fakih İbni Saad (r.a.)

7. Tahareti üç defa yaparlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

8. Çirkin ismi değiştirirdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Akşam namazdan önce taze hurma ile iftar ederdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Elbisesini temizler, koyununu sağar, şahsi hizmetlerini bizzat yaparlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

11. Hediyeyi kabul eder, onun karşılığını da verirlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Söz söylerken kavmin en şeririne lafını teveccüh ettirirlerdi. Ki onunla ünsiyet kursun.
Ravi: Hz. Amr İbni As (r.a.)

13. Oruçlu iken, ihramda iken, abdestli iken ailelerini öper, sonra abdest yenilemeden namazını kılardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

14. Oruçlu iken ailesini öperdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. İhramlı iken ailesini öperlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

16. Aileleri arasında adil bir şekilde taksim yaparlar ve şöyle dua ederlerdi: "Allahım, muktedir olduğum ölçüde bu benim yaptığım taksimdir. Senin sahip olduğun ve benim malik olmadığım hususlarda beni muahaze teme Allahım."
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

17. Seferde namazı kasr eder ve tamam kıldığı da olurdu. Keza seferde orucu açar, bazen de tutardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

18. Kıraatını ayet ayet okurlardı. "Elhamdülillahi Rabbil alemin" der durur, sonra "Errahmanirrahim" der, dururlardı.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

19. Ramazan bayramı günü karşısına geçip def çalındığı olurdu. (O da ses çıkarmazdı.)
Ravi: Hz. Kaya İbni Saad (r.a.)

20. Cuma günü namaza gitmeden önce, tırnaklarını keser, bıyıklarını kısaltırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

Sayfa: 560

1. Birisine kızınca "Ne oluyor o alnı topraklanasıcaya" derlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

2. Horoz ötünce namaza kalkarlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

3. Ayakları yarılıncaya kadar ibadet ettikleri olurdu.
Ravi: Hz. Muğire (r.a.)

4. Hutbe aralarında tekbir getirir ve bayramların hutbelerinde çok tekbir alırlardı.
Ravi: Hz. Ebû Rafi (r.a.)

5. Oruçlu iken sürmelenirlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Rafi (r.a.)

6. Her gece sürme çeker, her ay hacamat olur ve her yıl ilaç içelerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

7. Çok kere başını örterlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

8. Çok kere başını örter, başını yağlar ve sakalını da tararlardı.
Ravi: Hz. Sehl İbni Saad (r.a.)

9. Zikri çok eder, lüzumsuz işten sakınır, namazı uzun kılar, hutbeyi kısa yapar ve dullar, miskinler ve köle ile beraber yürüyüp onların hacetlerini görmekten çekinmezlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Said (r.a.)

10. Gizli nikahtan hoşlanmaz, def ile ilanını isterlerdi.
Ravi: Hz. Ebul Hasan El Mazini (r.a.)

11. Atın "Şikkâlını" sevmezlerdi. (Üç ayağının rengi değişik olması)

Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

12. Kaba ve iri sesle söyliyenlerden hoşlanmazdı. Kişinin sesini kısmasını severlerdi.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

13. Dağlanmak ve sıcak yemekten hoşlanmazdı. "Yemeği soğutunuz. Zira o berekettir, Sıcak yemekte bereket olmaz" buyururlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

14. Kına kokusundan hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

15. Namazda esnemekten hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Ebû Ümâme (r.a.)

Sayfa: 561
1. Harpte gürültü yapmaktan hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Ebû Mûsa (r.a.)

2. "Nübüvvet mührü"nün görülmesinden hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Ubâde İbni Amr (r.a.)

3. Bir kimsenin arkasından gelmesinden hoşlanmazlardı. Fakat sağından veya solundan gitmesini isterlerdi.
Ravi: Hz. Amr İbni As (r.a.)

4. Suallerden hoşlanmazlardı. (Fitneyi mucip sualleri de ayıplardı) Ancak Ebu Ruzeyn'in sualleri hoşuna gider ve ona icabet ederlerdi.
Ravi: Hz. Ebû Ruzeyn (r.a.)

5. Kanın feveranından hoşlanmazlardı. Ancak üç günden sonra örtü üstünden aileleri ile mübaşeretleri vaki olurdu.
Ravi: Hz. Ümmü Seleme (r.anha)

6. Yemeğin ortasından yemekten hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Selman (r.a.)

7. Yemeğin üzerindeki dumanı zail olmadan, yenilmesinden hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Cuveyriye (r.anha)

8. Camide şiddetli aksırmaktan hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Ebû Hüreyre (r.a.)

9. Kadının elinde kına eseri olmamasından hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

10. Ayağının pabuçtan dışarı, pabucunun da ayağından dışarı çıkmasından hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Ziyad İbni Saad (r.a.)

11. Kelerin yenilmesinden hoşlanmazlardı.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

12. Koyundan yedi şeyi sevmezdi: Öd kesesi, mesane husyeleri, erkeklik ve dişilik uzuvları, guddeler ve kan. Koyunun ön tarafından hoşlanırlardı.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.a.)

13. Bevl dolayısıyle böbreklerden hoşlanmazları.
Ravi: H. İbni Abbas (r.a.)

14. Kızlarına ipek baş örtüsü kullandırırlardı.
Ravi: Hz. ibni Ömer (r.a.)

15. Bayram ve Cumalarda kırmızı bir aba giyerlerdi.
Ravi: Hz. Câbir (r.a.)

16. Yenleri ve boyu kısa gömlek giyerlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

17. Topukları yukarı, yenleri parmak uçlarına kadar olan gömlek giyerlerdi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

18. Beyaz takke giyerdi.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

Sayfa: 562
1. Başa yatık, beyaz, kalansüve (başlık) giyerlerdi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

2. Sarıklarının altında ve sarıksız olarak kalansüve giyerler, o olmadan da sarık sararlar, Yemen mamulü takke de giyerlerdi ki, beyaz bir serputşu. Keza harpte kulaklarına kadar o serpuşun uçları inerdi. Çok kere namaz kılarken, kalansüveyi çıkarıp, sütre olarak önlerine koydukları olurdu. Silahına, atına ve eşyasına isim vermek adet-i seniyelerinden idi.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

3. Yumuşak sahtiyan ayakkabı giyerlerdi. Sakallarını za'feran ve vers ile boyadıkları olurdu.
Ravi: Hz. İbni Ömer (r.anhüma)

4. Namazda sağ veya sola meylettiği olurdu. Fakat başını geriye çevirdiği vaki olmamıştır.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

5. Namazda kendisinin arkasında önce erkekler, sonra erkek çocuklar, sonra da kadınlar saf tutarlardı.
Ravi: Hz. Ebû Malik el Eş'ari (r.a.)

6. Abdestte yüzünü libasının ucu ile kuruladığı vaki idi.
Ravi: Hz. Muaz (r.a.)

7. Öyle yürürdü ki, yürüyüşünden aciz ve tembel olmadığı anlaşılırdı.
Ravi: Hz. İbni Abbas (r.anhüma)

8. Nefes alıp verdiği duyulacak şekilde uyuduğu, sonra kalkıp abdest yenilemeden namaza devam ettiği vaki idi.
Ravi: Hz. Âişe (r.anha)

9. Cuma günü minberden indiğinde, haceti olan bir kişi ile konuştuktan sonra, mihraba geçip namaz kıldıkları vaki idi.

Ravi: Hz. Enes (r.a.)

10. Son sözü: "Namaza, namaza (dikkat edin) idareniz altında bulunanlar ve memlükleriniz hususunda Allah'tan korkun." Oldu.
Ravi: Hz Ali (r.a.)

11. Son sözü: "Allah yahudi ve nasarayı helak etsin. Onlar Peygamberlerinin kabirlerini mescid ittihaz ettiler. Arab topraklarında iki din kalmasın" demek olmuştur.
Ravi: Hz. Ubeyde (r.a.)

12. Hz. Peygamberin son sözleri: "Celâle Rabbî errefî' fekad bellağtü" (Rabbimin yüce Celalini ihtiyar ettim ve emrolunduğumu tebliğ ettim) olmuş ve sonra irtihal buyurmuşlardı.
Ravi: Hz. Enes (r.a.)

19. 01. 2001 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

ALLAH'IN SEVDİĞİ HALLER

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, her türlü ikrâm u ihsânı üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak hem dünyada, hem âhirette cümlenizi sevindirsin, aziz ve bahtiyâr eylesin...

c. Halkla İyi Geçinmek

Gelelim bu akşamki üçüncü hadis-i şerife. Bu akşam okuyacağımız üçüncü hadis-i şerif Aişe anamızdan, Aişe-i Sıddîka Validemiz'den. Deylemî *Müsnedül-Firdevs'*inde rivayet etmiş. Hakim-i Tirmizî de *Nevâdir'*inde rivayet eylemiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

ان الله عز وجل امرني بمداراة الناس ، كما
امرني باقامة الفرائض
(الحكيم الترمذى فى النوادر ، والديلمى عن عائشة)

RE. 87/2 *(İnnallàhe azze ve celle emeranî bimüdârâtin-nâs, kemâ emeranî biikàmetil-ferâid.)* "Allah-u Teàlâ Hazretleri, Azîz ve Celîl olan, sonsuz derecede izzet, sonsuz derecede celâl sahibi olan Allah, hiç şüphesiz bana emir buyurdu ki, bana emretti ki, *(bimüdârâtin-nâs)* insanlara müdârât eyleyeyim..."

Müdârât eylemek ne demek?.. Dâra-yudarî-mudâraten. Sülâsisi derâ-yedrî-dirâyeten geliyor. İf'al babından edrâ-yüdrî Kur'an-ı Kerim'de bir çok yerde geçiyor;

وما ادراك ما يوم الدن (الانفطار)

(Ve mâ edrâke mâ yevmüd-dîn) meselâ. Derâ-yedrî-dirayet; aklını kullanarak, tefekkürünü kullanarak, düşüne düşüne bir şeyi yapmak. Edrâ; birisini düşündürmek, birisine bir şeyi anlatmak mânâsına.

Müdârât da, karşılıklı anlayışlı olmak demek. İnsanlarla müdarât eylemek ne demek? Halini anlamak, anlayışla karşılamak demek. İnsan acizdir, zavallıdır; ihtiyarlık halidir, gençlik hâlidir, beşer halidir diye, hallerini anlayışla karşılamak...

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"--İnsanları böyle anlayışla karşılamayı, aczleri, eksiklikleri olabileceğini düşünüp anlayışla karşılamayı Allah bana emretti."

Yâni hemen kızmayacak, müsamahakâr olacak, affedici olacak ve hemen her suçundan dolayı cezalandırmayacak. "E olur böyle şeyler" diyecek. Şöyle gönül çekici tarzda, dirayetle, basiretle, kiyâset ve siyasetle insanları idare edecek.

Çünkü, eğer bir yönetici, bir idareci, bir başkan sert olursa, anlayışsız olursa, katı olursa; etrafındaki insanlar birer ikişer kırılır, giderler.

Peygamber Efendimiz'e de nasıl buyuruluyor Kur'an-ı Kerim'de; *bismillâhir-rahmânir-rahim:*

فبمارحمةٍ من الله لنت لهم، ولو كنت فظًّا غليظ
القلبِ لانفضّوا من حولك (آل عمران:١٥٩)

(Febimâ rahmetin minallàhi linte lehüm) "Ey Rasûlüm bu söz dinlemezlik hadisesi karşısında ashabına karşı sen Allah'ın bir lütfu eseri olarak yumuşak davrandın. *(Velev künte fazzan)* Öyle katı sözlü, katı davranışlı, sert, haşin tavırlı bir kimse olsaydın, *(galîzel-kalbi)* katı kalpli bir kimse olsaydın; *(lenfaddù min havlike)* bu olaylardan,

savaşın arkasındaki o şeylerden gönül yıkıntılarından, üzüntülerden dolayı etrafındakiler dağılıp giderlerdi." (Âl-i İmran: 159)

Etrafındaki insanları dağıtmayacak gibi, görevini yapacak gibi, teşvik edecek gibi mâneviyâtlarını yükseltecek gibi, teşvikkâr, anlayışlı olmayı emretmiş Allah-u a'lem Peygamber Efendimiz'e, Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Mânâ bu olmalı. İnsanlara müdarât etmekle emrolundum denilmesinin muradı, anlamı bu olmalı.

Hakikaten de Peygamber SAS Efendimiz, savaşlarda bile çok yumuşak davrandı. Hattâ hayatı boyunca ömrü savaşla geçti. Hikmet peygamberi, rahmet peygamberi ama, aynı zamanda cihad peygamberi... Kâfirlerle, müşriklerle cihadları oldu, yahudilerle cihadları oldu, hristiyanlarla cihadları oldu. Seriyyeler hazırladı, askeri birlikler gönderdi, çölün haşin kabilelerini yola getirdi. Nice nice savaşlar oldu.

Bütün bu faaliyetlerinin içinde, öldürülen insan sayısı 150 kişi. Onlar da çok inat edenler, çok karşı gelenler, Allah'ın gazabına, kahrına uğramaya müstehak olmuş insanlar... Yoksa öyle kırıp geçirme gibi bir durum olmadı.

Koca Mekke fethi hadisesi... Mekke fetholunuyor müşriklerin merkezleri ele geçiriliyor, yıllarca müslümanlara kan kusturmuş insanlar ele geçiriliyor.. Efendimiz:

"--Kâbe'ye sığınanlar emniyette olacak!" buyurdu.

Hatta Kureyş'in reisi durumunda olan Ebû Süfyan'a da bir pâye verdi:

"--Ebû Süfyan'ın evinde toplananlar affolunacak, emin olunacak, öldürülmeyecek!" buyurdu.

Koca Mekke'nin fethi hadisesinde inatçı, müşrik, ille savaşanlardan birkaç tanesi öldürüldü. Hatta müslümanların komutanlarından bazıları:

"--Şimdi artık müşrikler elimize geçiyor; yıllarca bize yaptıkları zulümlerin işkencelerin hesabını soracağız, onlara göstereceğiz!" gibi sözler söyledi diye, Efendimiz onu komutanlık görevinden gerilere aldı. Yâni kızgınlıkla hareket etmesin diye.

Fetih Sûresi'nde de zaten, "Böyle kimin ne olduğunu insanlar bilmeyebilir. Kalbi mü'min olanlara da zarar verilir." diye Cenâb-ı Hakk'ın böyle bir çatışma durumunu emretmediğini, engellediğini anlıyoruz ayet-i kerimelerden.

Peygamber Efendimiz'in hayatı, böyle anlayışla, yumuşaklıkla, affedicilikle geçmiştir. *(Kemâ emerenî ikàmetil-ferâid)* "Allah'ın farizalarını, emirlerini yerine getirmeyi emrettiği gibi, Allah bana insanlara müdarât ederek, basiretle, dirayetle idare ederek, hallerine göre onlara muamele ederek, anlayışla karşılamayı da emretti." buyurmuştur.

İkinci cümleden de anlıyoruz ki, bu hadis-i şeriften, farzları da yapmakta hiç tereddüt göstermedi Peygamber Efendimiz. Yâni Allah'ın emirlerinden bir emrin yapılmasında asla gevşeklik göstermedi. Emredilenleri harfiyyen yaptı. Yasaklananlardan da kesinlikle, apaçık bir şekilde, kesin bir tarzda kaçındı ve kaçındırdı. Yasakları işleyene de müsamaha etmedi, farzları yapmayana da müsamaha etmedi. Gayet titiz davrandı. Cenâb-ı Hakk'ın rızasından bir zerre ayrılmamaya çok büyük gayret gösterdi.

Ama o farzların yapılması, yasaklardan kaçınması emri yanısıra, Allah-u Teàlâ Hazretleri ona rahmeti, anlayışı, affediciliği de emretmiş olduğundan, ömrü böyle geçti. Yâni suç işleyene bile, eğer bir ceza verecekse suçu kadar, suçunun büyüklüğü ve gerektirdiği kadar ceza vermeyi, daha aşırı gitmemeyi de emrediyor:

وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به ، ولئن
صبرتم لهو خيرٌ للصابرين (النحل:١٢٦)

(Ve in àkabtüm feàkıbû bimisli mâ ùkıbtüm bihî, ve lein sabertüm lehüve hayrun lis-sàbirîn.) "Eğer ceza vermek isterseniz, size yapılanın aynıyla mukabele edin! Sabrederseniz, and olsun ki, bu sabredenler için daha iyidir." diye cezalıların bile cezasının ölçüden öteye gitmemesini, hatta affedilmesinin daha iyi olacağını Allah-u Teàlâ Hazretleri emretti ve Peygamber Efendimiz de aynen öylece îfa etti.

Bir de düşünün meşhur olan bir olayı: İki kişi çarpışıyordu. Çarpışanlardan birisi müşrik, birisi de Peygamber Efendimiz'in yakın ashabından bir kişi... İsmini söylemeyelim. Çarpışıyorken, mü'min müşriki aşağıya devirdi, kılıcını kaldırdı. O da o sırada *"Lâ ilâhe illallah"* dedi ama, o kaldırdığı kılıcı vurdu ve o kavganın sıcaklığı içinde müşriki öldürdü. Bunu Peygamber Efendimiz'e bildirdiler.

Öldüren kimse dedi ki:

"--Yâ Rasûllallah, ölümden korktuğu için *"Lâ ilâhe illallah"* dedi. Daha önce benimle çarpışıyordu."

Peygamber Efendimiz dedi ki:

"--*(Hel lâ şakakte kalbehû)* Kalbini açıp, yarıp da içinde niyetin nasıl olduğunu görmeli değil miydin? Öyle kötü olduğunu anladıktan sonra öldürmeli değil miydin?.. Öyle yapmayacağına göre, sözünü doğru kabul edecektin, öldürmekten vaz geçecektin!.. Ne olacak, *"Lâ ilâhe illallah"* diyen insanla ahirette ne olacak senin halin?.. Ne olacak, *"Lâ ilâhe illallah"* diyen bir insanı öldürdün. Öyle bir sözü söyleyen insanla senin mahkeme-i kübrâda halin ne olacak?.." dedi. Tekrar tekrar söyledi.

Demek ki, savaşta bile, en son noktada bile hatasından döneni, müslüman oldum diyeni bırakmak gerekiyor. Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi böyle.

Yâni sonuna kadar sert bir şekilde karşılık vermemiş, affetmiş. Kendisine hicveden şairler, sonra kendisine sığındığı zaman, affetmiş, hırkasını bahşetmiş. Kendisine Mekke'de çok zulmeden insanlar, sonra müslüman olmuşlar, onlara iltifat etmiş Peygamber Efendimiz.

Hayatı hep böyle sevgi tezahürleriyle, affediciliklerle, bağışlamayla, rahmetle, merhametle, şefkatle muamele etmekle geçmiş olan yüce bir Peygamber... Tabii onun ahlâkı bizim için nümûne-i imtisâldir. Yâni o ahlâkı biz de elde etmeye çalışmalıyız!

لقد جاءكم رسولٌ من انفسكم عزيزٌ، عليه ما عنتم
حريصٌ عليكم بالمؤمنين رؤفٌ رحيم (التوبة:١٢٨)

(Lekad câeküm rasûlün min enfüsiküm azîz, aleyhi mâ anittüm harîsun aleyküm bil-mü'minîne raûfün rahîm.) [Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O size çok düşkün, mü'minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.] (Tevbe: 128) Tevbe Sûresi'nin sonundaki ayet-i kerimede Peygamber SAS Efendimiz böyle tarif ediliyor.

Peygamber Efendimiz çok raûf, yâni re'fetli, yumuşak kalpli; çok rahim, yâni merhametli ve müslümanların üzerine böyle şefkatle eğilmiş, onlara kol kanat germiş, onların üzülmemesini istiyor, onları kollamağa çalışıyor. Böyle geçirdi hayatını...

Birisi vefat ettiği zaman, cenazesinde dedi ki:

"--Böyle arkasından borcunu ve sairesini ödeyecek velisi olmayanın velisi benim. Kimin borcu ve sairesi varsa o mübarek mevtanın borcunu ben öderim. Malı kalmışsa, malını da ailesi, mirasçıları paylaşsın. Ben onların borçlarını yüklenirim!" diye buyurdu.

Yâni nasıl fedakârca, nasıl yüklerini hafif edip, onları borçlardan kurtarıp, mes'uliyetlerden kurtarıp nasıl ahirette rahat etmelerini sağlamaya gayret ettiğini her vesileyle görüyoruz.

Verdiği zaman doyurucu verdi. Bir koyun değil, bir sürü verdi bir kişiye. Ama bir kabilenin müslüman olmasını sağladı. Her şeyi bu ayet-i kerimelerde, bu okuduğum ayet-i kerimelerde tasvir edildiği vech ile bu hadis-i şeriflerde kendisinin beyan buyurduğu şekilde cereyan etti.

Biz de aynı güzel halleri edinmekle vazifeliyiz. Çünkü Peygamber Efendimiz bize, örnek alalım diye gönderildi. Peygamberâne huyları, Peygamber Efendimiz'in o şahane huylarını öğrenmeliyiz, anlamalıyız! O şekilde davranmaya kendimizi zorlamalı, o güzel huyları kazanmaya çalışmalıyız.

Allah hepimize Peygamber SAS'in ahlâkı ile, Kur'an-ı Kerim'de beyan edilen ahlâk ile ahlâklanmayı nasip etsin...

Çünkü Hazreti Aişe Vâlidemiz'e:

"--Peygamber Efendimiz'in ahlâkı nasıldı? diye sormuşlar, biraz tasvir etsin diye.

O da buyurmuş ki soruyu sorana:

"--Sen Kur'an-ı Kerim'i okumadın mı mübarek?.. Peygamberin ahlâkı Kur'an-ı Kerim idi."

Yâni Kur'an-ı Kerim'in her ayeti üzerinde, en derin şekilde düşünüp, en güzel şekilde onu hayatına uygulayan, aksettiren; Kur'an-ı Kerim'in o ayetinin mûcebince hayatını düzenleyen, ona göre yaşayan en önde gelen birinci insandı Peygamber SAS Efendimiz. Yâni ahlâkı Kur'an'dı.

Ahlâk-ı Peygamberî dediğimiz zaman onu nereden öğreneceğiz; Kur'an-ı Kerim'i okuyacağız, öğreneceğiz. Siret kitaplarını okuyacağız. Efendimiz'in hayatını, pırıl pırıl ahlâkını çok güzel anlatan, çok güzel, çok mükemmel, mufassal, Türkçe, kıymetli, değerli kaynaklardan derlenmiş çok güzel kitaplar var... Onları okuyun aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

O güzel huylara sahip olmaya çalışın! Bizdeki kötü huyları atalım, güzel huyları alalım ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri insanları güzel huylarıyla seviyor ve çok büyük mükâfatlara güzel huylarıyla eriştiriyor.

Hepimizi Cenâb-ı Hak en güzel huylara sahip eylesin... Sevdiği kul eylesin... Cennetiyle, cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühü, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

19. 01. 2001 - AVUSTRALYA

19. 01. 2001 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

ALLAH'IN SEVDİĞİ HALLER

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, her türlü ikrâm u ihsânı üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak hem dünyada, hem âhirette cümlenizi sevindirsin, aziz ve bahtiyâr eylesin...

b. Allah Güzeldir, Güzelliği sever

İkincisi, bugün okuyacağım hadis-i şerîflerin buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

ان الله تعالى جميلٌ يحب الجمال، و يحب اذا انعم
على عبده نعمة ان يرى اثرها عليه، و يبغض البؤس
والتبأس، ولكن الكبر ان تسفه الحق وتبغض الخلق
(هناد عن يحيى بن جعدة)

RE. 87/11 *(İnnallàhe teàlâ cemîlun yuhibbul-cemâl, ve yuhibbu izâ en'ame alâ abdihî ni'meten en yerâ eserehâ aleyh, ve yubğıdul-bü'se vettebe'üs, velàkinnel-kibre en tesfehel-hakka ve tubğidal-halk.) Sadaka rasûlüllàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu ikinci hadîs-i şerîfte, Peygamber Efendimiz Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin cemâl sâhibi olduğunu beyân buyuruyor:

(İnnallàhe teàlâ cemîlün) "Hiç şüphe yok ki, muhakkak ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri güzeldir, cemâl sahibidir; hem de sonsuz güzelliklerin sâhibidir. *(Yuhibbül-cemâl)* Güzelliği de sever. Yâni, Allah-u Teàlâ Hazretleri her şeyin güzel olmasını, güzel olanını, güzel yapılanını sever."

O halde biz de nasıl olmalıyız?.. Güzelliği işleyen, güzelliği edinen, güzelliğe sahip olan, güzelliği yapan, güzel davranan müslümanlar olmalıyız. Her işimizde güzellik olmalı! İşimizin evsâfının başında ihlâslı olmak varsa, samimi olmak varsa, bir vasfı da bir sıfatı da işimizin güzel olması, güzel yapılması... Sözümüzün güzel olması, amelimizin güzel olması, düşüncemizin güzel olması, huyumuzun güzel olması; çehremizin mütebbessim olması, güzel olması, giyimimizin kuşamımızın, her şeyimizin güzel olması... Çünkü Allah

güzelliği sever.

(Ve yuhibbu izâ en'ame alâ abdihî ni'meten) "Ve yine Allah-u Teàlâ Hazretleri, kuluna bir nîmet ikram ettiği zaman, *(en yerâ eserehâ aleyhi)* bu nimetinin o kulu üzerinde tezâhür etmesini sever. Tesirinin, izinin, emâresinin, belirtisinin kulu üzerinde görünmesini sever. Zenginlik vermişse, kulda zenginlik olduğunun görünmesini sever."

(Ve yubğıdul-bü'se vettebe'üse) "Fakirliğini arz etmeyi, fakir değilken de böyle pejmürde, fakir görünüşlü olmayı sevmez." Demek ki, hey'et itibâriyle, görünüm itibariyle, derli toplu olmayı sever. Çünkü güzeldir, güzelliği seviyor ve verdiği nimetlerin de tezâhür etmesini, kulları üzerinde görülmesini istiyor .

"--Ey kulum, ben sana şu nimetleri vermiştim, niye görülmüyor ortada?.. Ortalıkta niye görülmüyor, niye saklıyorsun, niye gizliyorsun?.. Niye o nimetlere sâhip olduğun halde, sanki o nimetler yokmuş gibi, mahrummuşsun gibi, halka öyle görünüyorsun?" diye, onu sevmez, ona buğz eder. Nimetlerinin eseri kulun üzerinde görülmeli!

Demek ki güzel giyinmek, güzel heyetle, güzel bir görünümle gezinmek görünümünü düzeltmeye çalışmak;

sakalını taramak, saçını taramak, elbisesini düzgün giyinmek; çamursuz, temiz olması, görünümün hoş olması vs... Bunların hepsini Allah sever, güzelliği sever. Öyle pejmürde görünüşlülüğü, fakirmiş gibi, hiçbir şeyi yokmuş gibi perişan görüntülü olmayı sevmez.

"--Yâhu sen böyle değilsin ki, nedir bu perişan görünüş?" diye sevmez.

Bunlar, yâni giydiğinin güzel olması kibir değildir. *(Ve làkinnel-kibre)* "Lâkin asıl kibir nedir?.. *(En tesfehel-hakka)* Hakkı bilmezlikten, hakkı anlamazlıktan gelmektir, hakkı idrak etmez görünmektir, hakkı teslim etmemektir kibir..."

Yâni söylüyorsun, söylüyorsun, kibirli bir adam bir türlü bir türlü hakikati kabul etmiyor. Diretiyor, burnu havada... İşte o kibirdir. Başka?.. *(Ve tübgidal-halk)* "Halka da kızmaktır." Halkı beğenmiyor, sevmiyor, kızıyor, tepeden bakıyor. Hak söz söylendiği zaman da anlamıyor, bir türlü kabul etmiyor. Câhillikten geliyor, bilmezlikten geliyor, aldırmıyor yâni... İşte kibir budur.

Bu hadis-i şerifin Allah-u a'lem sebeb-i vürûdu, yâni Efendimiz'in mübarek fem-i saadetinden sadır olmasının, varid olmasının, söylenmesinin sebebi: Bir keresinde Peygamber SAS buyurdu ki:

"--Kalbinde zerre kadar kibir olan kimse cennete girmeyecek! Allah, kibirliyi sevmiyor, mütekebbiri sevmiyor, büyükleneni, ululananı, koca burunlu olanı sevmiyor. Zerre kadar kalbinde böyle bir şey varsa, o cennete girmeyecek!" buyurunca, sahabe-i kiram çok telaşlandılar. *(Rıdvânullahi aleyhim ecmaîn.)* Bir zât-ı muhterem sormuş Peygamber Efendimiz'e:

"--Yâ Rasûlallah! İnsan olarak, beşer olarak temiz giyinmeyi, güzel giyinmeyi, güzel şeyler yemeyi seviyoruz; bu da kibir midir?.." diye sordu telaşından.

O zaman, Peygamber SAS Efendimiz böyle buyurdu:

"--Hayır! Allah güzeldir, güzelliği sever. Yâni temiz giyinin, o kibir değildir. Allah bir nimet verdiyse size, zenginlik verdiyse, varlık verdiyse; tabii o varlığınız giyiminizden, kuşamınızdan, davranışınızdan belli olacak. Size verilen varlıkları belli etmeyecek, öyle tebdil-i kıyafet gibi perişan kılıklı olmayacaksınız. Bu kibir değildir. Böyle fakirmiş gibi görünmeyi Allah sevmez, Taklit etmeyi, veyahut kendi zenginliğini, varlığını saklamayı sevmez. Asıl kibir, hakkı kabul etmemektir. Hak söyleniyor, söyleniyor kabul etmiyor; budur kibir. Bir de halka kızmaktır, sevmemektir, buğz etmektir, tepeden bakmaktır." buyuruyor.

Tabii bu hadis-i şeriften alacağımız çok dersler var. Hak söz söylendiği zaman, kimden söylenirse söylensin hakkı kabul edeceğiz. Düşman söyledi... Düşman söyledi ama doğru söyledi... "Tamam, sen haklısın!" diyeceğiz. Böyle yaparsa, düşmanlıklar bile erir. Bu adam insaflı bir kimse derler, güzel huylu derler, bak hak söylenince kabul ediyor derler. Düşmanı bile insanın, sevmeye başlar.

Hakkı kabul edeceğiz bir; bir de halka kızmayacağız, halkı hoş göreceğiz, tepeden bakmayacağız. Fakirse, Allah zenginlik vermemiş. Çirkin ise, Allah güzel yaratmamış. Hepsi Cenâb-ı Hakk'ın vergisi. Sana vermiş, ona vermemiş. Sen şükret de, ona kızma. Sen zenginsin, sen güzelsin diye, zengin olmayana, senin gibi alımlı endamlı olmayana kızma, hor girme yâni garibanları. Onlara tepeden bakma!..

Bu durumda olacağız, mütevazi olacağız. Hepsini verenin Allah olduğunu bileceğiz, isterse alabileceğini de bileceğiz. Çünkü bakarsın, arslan gibiyken felç olur, eli ayağı tutmaz olabilir. Güzelken, bir hastalık gelir, yüzü gözü gider. Hani ne derler:

"--Bir konağa, zenginliğe güvenme; bir kıvılcım zenginliği giderir. Güzelliğinle mağrur olma; bir sivilce güzelliği giderir." derler. Bir sivilce çıkar, bir çıban olur, bir yara olur; herkes iğrenir, yanından kaçar insanın...

Hepsinin Allah'tan geldiğini bilip şükredeceğiz.

Bir de birisini senden aşağı durumda olduğunu görünce:

"--Yâ Rabbi, bu kuluna böyle durumlar nasip olmuş, elhamdü lillah bende ne nimetler var. Sana hamd olsun, çok şükür yâ Rabbi!.." diyeceksin.

Hasta, sakat veya kötü görünüşlü bir kimse gördüğümüz zaman da, içimizden:

الحمد الله الذى عافانى من مبتلاك به

(Elhamdü lillâhillezî àfâni min mebtelâke bihî) "Seni bu mübtelâ ettiği şu kötü duruma beni düşürmeyen Allah'a hamd ü senâ olsun!" diyeceğiz. Yâni kendimizin üzerimizdeki nimetleri anlayıp, düşünüp, idrak edip, hamd ü senâ edeceğiz.

Ondan sonra da hepimizde bir güzellik duygusu olacak. Her konuda her işimizi güzel yapmaya gayret edeceğiz. Çünkü, *(İnnallàhe teàlâ cemîlun yuhibbul-cemâl)* "Allah güzeldir, güzelliği sever." Bu çok güzel bir şey... Her şeyimiz güzel olunca, Allah'ın sevgisini de kazanacağız yâni.

Onun için güzelliğimize dikkat edelim! Sözümüzün güzel olmasına, huyumuzun güzel olmasına, dindarlığımızın

güzel olmasına, imanımızın güzel olmasına, ihlâsımızın güzel olmasına, ibadetlerimizin güzel olmasına, elbisemizin temiz, güzel olmasına, saçımızın sakalımızın güzel olmasına; dişimizin fırçalanmış, misvaklanmış güzel olmasına, tırnaklarımızın kesilmiş, güzel olmasına; her şeyimizde güzel olmayı, güzelliği sağlayacak her şeye dikkat edeceğiz.

İnsan kulübede oturabilir ama, alır eline şu kadar bir teneke ucuz kireç; sulandırır, bir fırçayla duvarlara sürer. Kulübe pırıl pırıl bembeyaz olur veya renk katar, renkli olur. Şirin olur, tatlı olur, toprak ama tatlı olur. Ahşap ama bir güzel boya vurursanız, güzel olur.

Evin önünü toprak bile olsa, silip süpürürseniz güzel olur. Çimenlendirirseniz, daha güzel olur. Çiçeklendirirseniz, daha güzel olur. Çiçeklerin en güzellerini, kokulularını koyarsanız, daha güzel olur. Daha güzeli var, güzelin güzeli var; en güzeli yapmaya çalışmalı! Her şeyinde güzellik görülmeli, mü'minin her şeyi güzel olmalı! Güzelliğin timsali olmalı mü'min...

Hepimizi Cenâb-ı Hak en güzel huylara sahip eylesin... Sevdiği kul eylesin... Cennetiyle, cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühü, aziz ve

sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

19. 01. 2001 - AVUSTRALYA

19. 01. 2001 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

ALLAH'IN SEVDİĞİ HALLER

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, her türlü ikrâm u ihsânı üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak hem dünyada, hem âhirette cümlenizi sevindirsin, aziz ve bahtiyâr eylesin...

a. Allah'ın Duaları Kabul Etmesi

Peygamber SAS Efendimiz'den Enes RA'ın rivâyet ettiği ve Hâkim (Rh.A)'in Müstedrek'inde kaydettiğine göre Peygamber Efendimiz bu akşamki birinci hadîs-i şerifin metninde şöyle buyuruyor:

ان الله عز وجل رحيمٌ حيٌّ كريمٌ، يستحيي من
عبده ان يرفع اليه يديه ثم لا يضع فيهما خيراً
(ك. عن انس)

RE. 87/13 *(İnnallàhe azze ve celle rahîmün hayyiyün kerîmün, yestahyî min abdihî en yerfaa ileyhi yedeyhi sümme lâ yedau fîhimâ hayrâ.) Sadaka rasûlüllàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Bu hadîs-i şerîf müjdeli... Sevindirici mazmunu olanı, sevindirecek bir haberi bilgiyi ihtivâ eden bir hadîs-i şerîf. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(İnnallàhe) "Hiç şüphe yok ki Allah *(azze ve celle)*, çok izzet sahibi olan, çok celâl sâhibi olan, sonsuz izzet ve celal sâhibi olan, aziz ve celil olan Allah-u Teàlâ Hazretleri *(rahîmun)* merhametlidir; acıyan, merhamet edendir, rahmeti, merhameti çok olandır. O kadar çoktur ki, merhametlilerin en merhametlisidir. Dünyadaki bütün merhametleri toplasak, rahmetinin %1'i kadardır. %99'u ahirete saklanmıştır. Kullarını sever, kullarına acır, merhamet eder.

(Hayyiyün) "Hayâ sahibidir; yâni Cenâb-ı Hak hayâ eder, utanır. *(Kerîmün)* Kerem sâhibidir; yâni cömerttir, güzel bağışlarda, davranışlarda bulunucudur. Ekremül-ekremîndir hattâ... *(Yestahyî min abdihî)* Kulundan istihyâ eder, hayâ eder, utanır." Sübhànallah!.. Efendimiz böyle buyuruyor: Allah-u Teàlâ Hazretleri utanır kulundan... *(En yerfaa ileyhi)* "O kulu, Rabbine, Allah'a iki elini kaldırmış, ellerini açmış duâ ediyor da; *(sümme lâ yedau*

fîhimâ hayrâ) Allah da o duâ eden kulunun açmış olduğu avuçlarına hiçbir hayır koymuyor. Böyle yapmaktan utanır Allah..."

Yâni, duâ için açılmış olan iki elini, kolunu, içine hiçbir hayır koymadan, boş çevirmez, boş çevirmeye hayâ eder. Kereminden, lütfundan, merhametinden dolayı kulu boş çevirmez. Elini boş döndürmez, avucunu boş bırakmaz Allah-u Teàlâ Hazretleri. Mutlaka duâ edene lütfeder, bir şeyler ihsân eder.

--Nasıl bir şeyler ihsan eder?..

Ya istediğini ihsân eder... Bugün bir eve misâfir gittik. Kadıncağız, temiz kalpli saf bir kimse. İşte bir geniş ev istiyormuş. Küçük eski bir evde oturuyorlarmış. Mahallede yeni bir inşaat başlamış. Onun önünden geçerken:

"--İşte ben böyle bir ev istiyorum!" demiş.

"--İstiyorsun ama bu çok para, büyük bir ev bu, bunu biz nasıl alırız?.." filan derken, Allah-u Teàlâ Hazretleri evin sâhiplerini evi satma kararına getirttirmiş. İtalyanmış onlar, karı ile koca arasında geçimsizlik olmuş, evi satmaya girişmişler. Bunlar da, "Bizim o kadar paramız yok filân demişler ama, nasıl olduysa, yine de istenen

paradan çok az bir para teklif etmişler, "Şu kadar verebiliriz." diye.

Haber gitmiş ev sahiplerine... Ev sahibi, "Aman vaz geçmesinler, ben hemen veriyorum!" demiş, hemen vermiş. Böylece ummadıkları eve nail olmuşlar.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, kulun istediğini bazen böyle aynen veriyor. "Şu evi istiyorum!" diyor, o evi veriyor. Bazen daha hayırlısını verir, istediğinden âlâsını verir. Bâzen de en güzel mükâfat olarak, âhirette ona çok büyük sevaplar verir. Ama elini boş döndürmez, eline mutlaka bir şeyler koyar. Avucu boş dönmez.

Çünkü, Cenâb-ı Hakkın burada üç sıfatını söylüyor, Peygamber Efendimiz. Tabii Aziz ve Celil olduğunu sıfat olarak ayrıca söylüyor:

"--Aziz ve Celil olan Allah-u Teàlâ Hazretleri, hiç şüphe yok ki Rahîm'dir, Hayiy'dir, Kerîm'dir." diyor.

Yâni üç sıfatını beyan ediyor: Birisi; merhametli olması Cenâb-ı Hakkın kullarına şefkatli, merhametli olması... İkincisi; utanması, hayâ etmesi Cenâb-ı Hakkın... Üçüncüsü de; cömertlik, kerem sâhibi olması... Kulu istediği halde, onu vermemekten utanıyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Tabii Cenâb-ı Hak alemlerin Rabbidir, her şey onundur. Biz de onun kullarıyız. Bütün bu sıfatlar bize, Cenâb-ı Hakk'ın lütfunu, keremini anlatmak için kullanılmış sıfatlardır.

Cenâb-ı Hakkın, zât-ı şerîfini ve esmâ-i hüsnâsını ve onların hakikatini anlamak, tabii beşer için imkânsızdır. Çünkü, *(leyse kemislihî şey'ün)* Allah-u Teàlâ Hazretleri gibi, insanların tanıdığı, etrafındaki, çevresindeki varlıklardan, hiçbir şey yoktur ki, şuna benziyor, denilsin. Her şeyi rubûbiyyetinin şanına uygun şekilde eşsizdir, emsalsizdir, yegânedir, tektir. Her sıfatı bizim bildiğimiz sıfatlardan çok daha yüce, çok daha farklı, bizim idrâkimizin çok çok daha üstündedir ama, Peygamber Efendimiz'in bu güzel anlatımından biliyoruz ki, Rabbimiz kullarına merhamet ediyor.

Hatta bir defasında esirlerden bir kadın, öbür kâfilede kalmış olan çocuğunun yanına koştu gitti. Hemen onu yakaladı, bağrına bastı. Harpte esir alınmış, ganimet esirler bunlar. Peygamber Efendimiz de, o kadının bu kâfileden koşup, öbür kâfileye gidip, orada çocuğunu bulup, bağrına basıp kucaklamasını seyretti sahabeyle beraber. Sonra ashabına sordu:

"--Ey Ashabım, ne dersiniz; bu şefkatli anne, şu çocuğunu bağrına sımsıkı basan kadıncağız bu çocuğunu

kendi elleriyle ateşe atar mı?.."

"--Atmaz yâ Resullallah! Bak ne kadar anne şefakati cûşa geldi. Nasıl çocuğunu kucakladı, nasıl bağrına basıyor. Ne kadar sevgi, ne kadar candan bir şefkat... Yapmaz, çocuğunu bu ateşe atmaz, kesinlikle atmaz!" dediler.

"--İşte Allah-u Teàlâ Hazretleri, bu kadıncağızın bu evlâdına olan sevgisinden, şefkatinden, muhabbetinden kat kat daha fazla, çok çok daha fazla kullarına şefkatlidir, merhametlidir." buyurdu.

Demek ki, Allah-u Teàlâ Hazretleri, kullarına lütf etmiş, rahmetmiş, peygamberler göndermiş, kitaplar indirmiş, cennete girmelerine sebeb olacak yolları ve amelleri ve işleri, faaliyetleri, halleri, huyları bir bir kullarına öğretmiş cennete girsinler diye...

Kur'ân-ı Kerîm'de de buyruluyor ki, *bismillâhir-rahmânir-rahîm:*

والله يدعوا الى دار السلام (يونس: ١٢)

(Vallàhu yed'ù ilâ dâris-selâm) "Dârus-selâm olan, selâmet yurdu olan cennetine kullarını Allah dâvet ediyor, çağırıyor. 'Gelin kullarım, cennetime gelin!' diye."

Tabii, girmeyen niye girmiyor?.. İnatçılığından, kendi

günahkarlığından, kendi isyânından, kendisinin kusurundan, kabahatinden dolayı girmiyor.

Demek ki, el açtık mı, duâ ettik mi, mutlaka mükâfat var. Allah-u Teàlâ Hazretleri açılan elleri boş çevirmiyor. O halde duâ edelim, çok duacı olalım, ağzı dualı kul olalım! Çünkü, dua da ibâdettir, zikir gibidir, tefekkür gibidir. Nasıl onlar ibâdetse, duâ etmek de ibâdettir.

O bakımdan, her vesile ile aklımıza, gönlümüze doğan mânâları düşünerek çevremize, kendimize, dünyamıza, âhiretimize, dostlarımıza duâ edelim. Bol bol duâlar edelim! Ümmet-i Muhammed'e duâ edelim. Hep hayırları isteyelim Cenâb-ı Haktan, çünkü eller boş dönmüyor. İşte, böyle bir müjdesi Peygamber Efendimiz'in. Bugünkü hâdis-i şerîflerin ilki.

Hepimizi Cenâb-ı Hak en güzel huylara sahip eylesin... Sevdiği kul eylesin... Cennetiyle, cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühü, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

19. 01. 2001 - AVUSTRALYA

26. 01. 2001 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

İSLÂM'IN HER ŞEYİ GÜZEL!

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Cumanız mübarek olsun... Cenâb-ı Hak bütün mübarekliklere, hayırlara, rahmetlere, bereketlere dünyada ahirette sizleri nâil eylesin... Rahmetine mazhar eylesin, iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin, sevindirsin, mükafatlara erdirsin...

a. Amellere Sûret Verilmesi

Peygamber SAS Efendimiz'den bir hadîs-i şerifle başlıyorum:

ان المؤمن اذا خرج من قبره صورله عمله صورة
حسنة وشارةٍ حسنة، فيقول له: ما انت، فوالله
اني لاراك امرّء الصدق؟ فيقول: انا عملك.
فيكون له نوراً او قائداً الى الجنة. وان الكافر
اذا خرج من قبره صور له عمله في صورة سيئة
و شارة سيئة، فيقول: ما انت، فوالله اني لاراك
امرء السوء؟ فيقول: اناعملك. فينطلق به حتى
يدخله النار (ابن جرير عن قتادة مرسلاً)

RE. 106/12 *(İnnel-mü'mine izâ harace min kabrihî suvvira lehû amelühû fi sûretün haseneten ve şâretin haseneh, feyekùlü lehû: Mâ ente, fevallàhi innî leerâke imrees-sıdk? Fe yekùl: Ene amelük. Feyekûnü lehû nûran ev kàiden ilel-cenneh. Ve innel-kâfire izâ harace min kabrihî suvvira lehû amelühû suretün seyyietün ve şâretin seyyieh, feyekul: Mâ ente, fevallàhi innî leerâke imrees-sûi? Feyekùl: Ene amelük. Feyentaliku bihî hattâ yudhilehün-nâr.) Sadaka rasûlüllàh, fi mâ kàl, ev kemâ kàl.*

Sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, mü'min kardeşlerim! Bu birinci hadîs-i şerif, mü'minin ve münâfığın ba'sü bağdel-mevt'te, yâni öldükten sonra kabrinden kalktığı zamanki durumunu anlatan bir hadîs-i şerif. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(İnnel-mü'mine) "Mü'min hiç şüphe yok ki, muhakkak ki, mü'min olan, imanlı olan, müslüman olan kul, *(izâ harece min kabrihi)* kabrinden kalktığı zaman..." Tabii ne zaman

kalkacak?.. İsrâfil AS Sûr'a üfürecek. Birinci defa sûr'a üfürünce kıyâmet kopacak; yıldızlar sapır sapır dökülecek, ay güneş birbirine karışacak, denizler yarılacak, dağlar hallaç pamuğu gibi atılacak... Korkunç kıyâmet halleri.

Sûr'a ikinci defa üfürülünce de, insanlar kabirden kalkacak.

ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيامٌ ينظرون
(الزمر: ٦٨)

(Sümme nüfihâ fîhi uhrâ feizâ hüm kıyâmün yenzurûn.) [Sonra Sûr'a bir daha üflenince, hemen ayağa kalkıp bakışıp dururlar.] *(Zümer: 68)*

İşte bu ikinci defa Sûr'a üfürüldükten sonra, insanlar ahiret aleminde kabirden kalktıkları zaman, *(Suvvire lehû ameluhû fî sûretin hasenetin)* "Mü'min kulun dünyada işlediği amelleri, iyilikler, güzel bir şekil ile, güzel bir görünüm ile, güzel bir sûrette, güzel bir insan sûretinde karşısına çıkartılır." Halbuki amelleri, bütün ömrü boyunca yaptığı ibadetler, namazlar, oruçlar, zikirler, tesbihler, hayırlar, hasenat, hayrat, sadaka-yı cariyeler vs. Ama Cenâb-ı Hak bütün bu manevî sonuca, amellerinin hepsine, topuna böyle bir güzel insan sûreti verir.

(Ve şâretin hasenetin) "Güzel bir kıyafet içinde, güzel bir

elbise giymiş, tertemiz, alımlı, gösterişli, sevimli, güzel bir sûrette insan şeklinde karşısına çıkartır amelini, Allah-u Teàlâ Hazretleri.

(Feyekùl) Bu kul der ki: *(Mâ ente)* "Sen neyin nesisin, nesin sen? *(Fevallàhi)* Allah'a yemin olsun ki, *(innî leerâke imrees-sıdkı)* ben seni sıdk u sadâkat sahibi, şöyle iyi, güzel bir insan olarak görüyorum. Bende öyle bir intiba uyandırıyorsun, ben seni öyle görüyorum. Sen hoş, iyi bir insan gibi, doğru dürüst bir insan gibi görünüyorsun." der.

(Feyekùl)" O da der ki: *(Ene amelüke)* "Ben senin dünyadaki işlediğin amelinim, amellerinim!" Yâni amel iş, dünyadaki bütün işlerinin sonucu . İnsan bir ömür boyu yaşıyor. Seyyiâtıyla, hasenâtıyla ameli. Dünyadaki ameli, toplam ameli, böyle güzel bir sûrette karşısına çıkıyor.

(Feyekûnu lehû nûran) "Kendisine nur olur bu, aydınlatır." Çünkü anlaşılıyor ki, ahirette bazı insanlar, meselâ zalimler karanlıklarda kalacak:

الظلم ظلماتٌ يوم القيمة (راموز: ١٣/١٣)

(Ez-zulmü zulümâtün yevmel-kıyâmeh) Kıyamet gününde zulüm karanlıklar şeklinde olacak, zâlimler karanlıkta

kalacak. Sonra mü'minler sıratı geçerken, amelleri nur olacak da, "Aman yarı yolda sönüvermesin, bu tehlikeli yolda cehenneme düşmeyelim! *(Rabbenâ etmimlenâ nûrenâ)* Rabbimiz, nurumuzu tamamla!" diye yalvarıp yakaracaklar mü'minler.

Demek ki ameli nur olacak, etrafı aydınlatacak ışıl ışıl. *(Ev kàiden ilel-cenneti)* "Yâhut bir başka deyişle, cennete götüren bir kılavuz olacak, sevk edici olacak, sürücü olacak. İinsan sûretinde ona görünecek:

"--Düş peşime, bak ben sana yolu aydınlatıveriyorum, haydi gidelim!" diye, onu cennete götürecek.

Çünkü insanoğlu, bizler, etrafımızdaki olayları kendi alıştığımız, bildiğimiz varlıklar şeklinde algılıyoruz da, Cenâb-ı Hak da bize o şekilde sûretlendiriyor, mücessem şekil olarak karşımıza öyle getiriyor.

Başka bir hadis-i şerifi de hatırlayacaksınız: Kabre giren bir insan, kabirde yalnızlıktan bayağı korkmuşken, "Eyvah, tenha bir yer, ürperiyorum burada, korkuyorum!" derken, o yalnızlıkta bakacak ki, yanında güzel yüzlü, güleç yüzlü, hoş bir insan... Diyecek ki:

"--Bu tenha yerde ben ürkmüşken, çekinmişken, seni görünce sevindim. Sen iyi bir kimseye benziyorsun, sen

kimsin?" diyecek.

O zaman o da diyecek ki:

"--Ben senin dünyada okuduğun Tebâreke Sûresi'yim!"

Bakın, demek ki Cenâb-ı Hak okunan sûreye de insan şekli verip öyle gönderebiliyor. Yâni ona öyle gösteriyor, öyle temsil olunuyor.

Cenâb-ı Hak buna kàdir. Meselâ meleklerini mü'minin karşısına çıkartır, bir insan şeklinde... Hatta ashàb-ı kiram Peygamber Efendimiz'le otururken, Cebrâil AS böyle tertemiz elbiseli, ama hiç üzerinde toz, toprak yok, yoldan gelmiş bir kimse gibi değil. Oralı bir kimse de değil, kimse tanımıyor. Hem yabancı, hem de yoldan gelmiş hâli yok... Öyle bir şekilde kalabalığı yara yara, kalabalığın arasından geldi, geldi, Rasûlüllah'ın önüne oturdu, dizini dizine dayadı ve dedi ki:

"--Bana imandan bilgi ver, haber ver! bana İslâm'dan bilgi ver?.." dedi.

Böyle çeşitli sorular sordu. Önce İslâm'ı sordu, sonra imanı sordu, sonra ihsânı sordu, sonra kıyamet alâmetlerini sordu... Peygamber Efendimiz hepsini cevaplandırdı ve o şahıs gitti. Ama Peygamber Efendimiz cevapları verdikçe, o da her seferinde:

"--Doğru söyledin, tamam." dedi.

Sahabe-i kiram diyorlar ki:

"--Allah Allah! Bu yabancı zât, çok güzel giyimli, tatlı bir kimse ama, nasıl bir şahıs ki hem soruyu soruyor, hem de Peygamberimiz gibi bir insana, yâni Allah'ın rasûlüne, Rasûlüllah'a 'İyi, doğru bildin, tamam!' diyor."

"Allah Allah!" diye şaşırdılar hepsi. Bütün sahabe gördüler. Bu tek kişinin gördüğü olay değil, hepsinin gördüğü bir şey. Gidince, dedi ki Peygamber Efendimiz:

"--Bu kimdir, tanıdınız mı, bildiniz mi?"

"--Allah'ın Rasûlü bilir, biz bilemedik." dediler.

Dedi ki:

"--Bu Cebrâil AS'dı. Size dininizi öğretmek için geldi. Soruları sordu, gitti."

Demek ki, Allah Cebrâil AS'a herkesin göreceği bir şekilde insan sûretinde, giyimli bir insan gibi bir sûret verdi, karşısına çıkarttı ve konuşturttu.

Bu, olayların Peygamber Efendimiz'in ruh dünyasından, kendi hayallerinden ibaret olmadığının da önemli bir

misâli bu. Çünkü öteki bütün insanlar da gördüler bu sefer. Tanınmayan bir kimse olarak birden geldi. Hem de uzak yoldan gelmiş gibi toz toprak, ter, pas, kir izi de yok. Ondan sonra kalktı gitti, bir daha görünmedi.

Demek ki, Efendimiz'in dışında bir takım olaylar cereyan ediyor. Sadece Peygamber Efendimiz'in ruh dünyasından, hayalinden, --hani öyle düşünebilir imana gelmemiş insanlar-- öyle değil. Demek ki Cebrâil AS var, Cebrâil AS Peygamber Efendimiz'e geliyor. Bazen kimsenin görmediği şekilde geliyor ama, o da Peygamber Efendimiz'in ruh dünyası değil. Dışardan bir varlık olarak, Cebrâil AS olarak geliyor. Bazen de görünecek şekilde geliyor.

Başka melekler de böyle Kur'an-ı Kerim'de var. İbrahim AS'ın evine geldiler, böyle birkaç kişi halinde. Böyle misaller çok, hadis-i şeriflerde geçiyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri melekleri, insanların anlayacağı bir şekil vererek karşılarına getirebiliyor. Amelleri, Kur'an-ı Kerim sûrelerini böyle şekil vererek karşılarına getirebiliyor. Her şeye kàdir olan Mevlâm.

Mü'min böylece cennete sevk olunur. Amelleri tarafından. Amelleri kılavuz olur, nur olur. İnsanı cennete sevkeder. Allah cümlemize sevdiği amelleri işlemeyi

nasib eylesin... Sevdiği kul olmayı nasib eylesin... *(Ba'sü ba'del-mevti hakkun)* Öldükten sonra dirilmek haktır. Bu ikinci dirilmeden, ikinci hayatın başladığı zaman, amellerimizi karşımıza güzel sûrette, güzel kıyafetli bir şekilde getirsin... Bize nur ve kılavuz eylesin... Bizim cennete götürsün lütf u keremiyle... Ne kadar güzel!

(Ve innel-kâfire izâ harace min kabrihî) "Kâfir de artık kıyamet kopmuş, kabrinden kalktığı zaman. *(Suvvire lehû amelehû fî sûretin şeyyietin ve şâretin seyyietin)* Onun ameli de onun karşısına çirkin suratlı bir insan olarak çıkartılır; pis elbiselerle, çirkin kıyafetli olarak. O zaman o da, *(Feyekùlü: Mâ ente)* "Sen kimsin yâ, neyin nesisin? *(Fevallàhi innî leerâkemrees-sûi)* Ben senin kötü bir adam olduğunu anlıyorum, hissediyorum, fena bir adamsın, tehlikeli, korkunç bir insansın sen. Sen kimsin yahu, neyin nesisin?" diye sorar.

Mâ diye soruyor, men diye sormuyor, "Neyin nesisin?" demek yâni. Kişi sorusu değil de, eşyayla ilgili soru. Men olsaydı "Kim?" olurdu; mâ "Ne?" demek. *(Mâ ente)* "Sen neyin nesisin?" demek yâni. O da der ki: *(Feyekùlû ene amelüke)* "Sen şimdi beni çirkin çirkin görebiliyorsun, ben senin amelinim, dünyada işlediğin kötülükler işte bu şekilde karşına geliyor. *(Feyentaliku bihî)* O kâfiri götürür, *(hattâ yüdhilehun-nâr)* cehenneme tıkıncaya kadar götürür. Kâfir de cehenneme girer .

Tabii kâfir cehenneme girecek, mü'min cennete girecek. Arada başka bir şart, durum var mı. Var! Mü'minlerin günahkârları da, günahları ve hatalarının cezasını çekmek üzere cehenneme atılacaklar. Allah sizi hiç cehenneme atılmadan, azaba giriftar olmadan, ateşlere yanmadan, milyonlarca yıl cehennemde beklemeden, yanıp kara kömür gibi olmadan, doğrudan doğruya cennetine girenlerden eylesin...

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Mü'minler var dünyada, kâfirler var. Etrafımıza bakıyoruz, siz de bakıyorsunuz, görüyorsunuz. Yâni mü'minlerin hepsi ille dünyada böyle çok kötü durumda mı?.. Hayır! Mü'minlerin de sağlıklısı var, mü'minlerin de zengini var, mü'minlerin de arabası, evi, barkı olanları var...

Mü'minlerin de çoluk çocuğu, işi gücü, sağlığı afiyeti yerinde olanları var; kâfirlerin de... Mü'minlerin de hastalıklı, dertli olanları var; kâfirlerin de hastalıklısı, dertlisi, sıkıntıda olanı, maddî azap çekeni, harp darp göreni var... İşte Vietnam, işte Güneydoğu Asya, Afrika ülkeleri, işte Güney Amerika... Biliyorsunuz. Yâni mü'minle kâfir arasında dünyada esas itibariyle, "Mü'min olursan çok sıkıntı çekeceksin, kâfir olursan çok tatlı gün geçireceksin!" diye de bir şey yok.

İmtihan dünyasında her insanı Cenâb-ı Hak, zenginlikle,

fakirlikle, varlıkla, yoklukla, sağlıkla, hastalıkla imtihan ediyor. Herkesin başına gelebiliyor bu gibi olaylar. Onlara takındığı tavır, onların karşısındaki tepkisi ile, Allah mükâfatlandırıyor veya mükâfatı alamıyor. Yahut da cezaya müstehak duruma düşebiliyor.

Şunu anlatmak, şunu söylemek istiyorum: Cenâb-ı Hakk'ın muamelesi karşısında, mü'minle kâfir arasında insan olarak çok büyük bir fark yok... İkisi de dünyada aynı şeylerle karşılaşıyorlar. O zaman ahiretini mahvetmeye ne lüzum var! Yâni kâfirin ahiretini mahvetmesine ne lüzum var. Mü'min ol, Cenâb-ı Hak dünyada da, ahirette de iyilik versin.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي
الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (البقرة: ٢٠١)

(Rabbenâ âtinâ fid-dünyâ haseneten ve fil-âhireti haseneten, vekınâ azâben-nâr) "Rabbimiz, bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver, bizi ateşin azabından koru!" Böyle dua edin diye, Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de kendisi bu duayı bize öğretiyor. "Dünyada da iyilik verilmesini isteyin!" diye tavsiye buyuruyor.

İslâm nedir?.. İslâm hem dünyada, hem ahirette insana saadeti veren bir ilâhî nizamdır. O kadar güzeldir ki; hem dünyada mutlu ediyor, hem ahirette mutlu ediyor. Hem

bedenen mutlu ediyor, hem rûhen mutlu ediyor. Her yönden... Hem sıhhî bakımdan mutlu ediyor, hem aklî bakımdan mutlu ediyor. Her yönden İslâm güzel, İslâm'ın ahkâmı güzel...

Ama insanlar nedense küfre sapıyor, helâl nimetler, helâl lezzetler de dünyada pek âlâ, bol bol, yeter miktarda olduğu halde, haram lezzetlere, keyiflere, zevklere kayıp ahiretlerini mahvediyorlar.

Kâfirlik akıllıca bir şey değil mü'min kardeşlerim, sevgili dinleyiciler; veya beni dinleyen herkes olabilir, belki "İslâm hak mı değil mi?" diye düşünen mütereddit insanlar olabilir. Veyahut müslüman anneden babadan doğmuş amma işte aldığı eğitim, görgü, radyo, televizyon, duyduğu sözler, okuduğu yazılar, makaleler dolayısıyla da kafası karışmış insanlar olabilir.

Aziz ve muhterem kardeşlerim, İslâm'ın her şeyi güzel!.. İçki içirtmediği güzel, tesettürü güzel, hırsızlık yaptırtmadığı güzel, rüşveti yasakladığı güzel.

--Hocam sen güzel şeyleri sayıyorsun. Bir de öteki şeyleri say bakalım!..

Cihad da güzel. Oruç da güzel, aç kalmak da güzel... Malından vermek de güzel. Çünkü bunların da öbür

tarafından baktığın zaman, çok büyük faydaları var. Her şeyi güzel İslâm'ın...

"--Ver!" dediği zaman vereceksin, verdirtmesi güzel.

"--Verme!" dediği zaman vermeyeceksin, elinde tutması güzel!

Her şeyi güzel ama, insanlar bunu anlayamıyorlar. Anlayanlar var... Yâni ilâhî kitabın okutulduğu, öğretildiği yörelerde, Allah'ın Rasûlünün tebliğâtının anlatıldığı yörelerde, bunları öğrenip ona göre hayatını düzenleyenler var.

Geçen gün, yurtdışında doktora yapan bir talebemle görüştüm, dünyada küreselleşme, globalleşme akımı diye büyük bir akım var. Bu akım radyo ve televizyonlarla bütün dünyaya yayılıyor ve bütün dünyadaki insanları kendi evvelki örf ve adetlerinden koparıp, potada eritip yeni bir global insan tipi ortaya çıkartıyor. Benim talebenin dediğine göre, bunu vahim bir gelişme olarak kiliselerde inceliyorlarmış:

"--Eyvah, bu globalleşme, bu küreselleşme yüzünden bizim de dindaşlarımız gidiyor elden, bize de inananlar azalıyor, bize bağlılar vazgeçiyor, ne yapmamız lâzım?.." diye inceliyorlarmış.

Fakat bu akımın, bu erimenin içinde, herkesin birbirine benzeşmesi, vur patlasın, çal oyansın, zevk, sefa eğlence, maddî, inanca dayalı olmayan bir yaşam tarzının yanısıra; bu hal vicdanları harekete geçirdiğinden, bazı insanlarda da aklı, mantığı, vicdanı dine yönelme ve dine yapışma noktasına getiriyor insanları ve çok güzel dindar oluyorlar. Arkadaş diyor ki:

"Bu yurtdışındaki üniversitelerde bakıyorum birçok genç, etrafındaki çirkef dünyadan iğrendikleri için temiz dünyaya, yâni İslâm'ın güzel dünyasına geliyorlar ve çok kuvvetli İslâmlaşma akımı var.

Onun için, aziz ve sevgili kardeşlerim, İslâm'ın güzelliğini bilin!.. Çirkefleşmeye doğru, yâni insanoğlunun alçalma, hayvânîleşme, şehvetperest olma, inançsız olma, kapkara olma, zift gibi olma durumuna gittiği şu dönemde, İslâm insanı a'lâ-yı illiyyîne çıkartıyor. Kurtarıyor bu uçurumdan, bu çukurdan; yükseklere çıkartıyor, tertemiz yerlere çıkartıyor.

Aman İslâm'a sımsıkı sarılın! Aman çoluk çocuğunuza İslâm'ı güzel öğretin, korkmayın! Kur'an-ı öğretin, korkmayın. Peygamber Efendimiz'in sünnetini öğretin öğretin, Allah'a sığının, korkmayın!..

Çünkü Kur'an'a sarılan gayr-i müslimler müslüman

oluyor. Askerlerden, senatörlerden, yazarlardan, siyâsîlerden, elçilerden, konsoloslardan çok kimseler müslüman oluyor... Komünist olarak yetişmiş, müslüman oluyor; hıristiyan olarak yetişmiş, müslüman oluyor veya yahudi olarak yetişmiş müslüman oluyor. Ben bunların isimlerini zaman zaman konuşmalarımda veriyorum.

Kur'an-ı Kerim kendisi, Rabbimizin kelâmı, imanı öğretiyor ve ıslâh ediyor insanı. Bize düşen Kur'an-ı Kerim'i çoluk çocuğumuza, kendimize, hanımımıza, çevremize öğretmek... Onun için Ku'an'a ne kadar hizmet edersek, Kur'an'ın öğrenilmesini, öğretilmesini ne kadar çoğaltır, yaygınlaştırırsak ve güzel öğretirsek; yâni baskılı, yalan, yanlış, eğerek, büğerek, te'vil ederek değil... "Kur'an ne diyor? İlk önce bunu bir anlayım." diyerek öğrenirsek çok kâr ederiz.

Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini öğrenirsek çok kâr ederiz. Sapasağlam hadis kitapları var. Yâni çok titiz şekilde hazırlanmış, çok büyük alimlerin hazırladığı, cümle cihanın güzelliğini kabul ettiği hadis kitapları var. Diyanet İşleri neşretti. İmam Buhârî'nin *Sahîh-i Buhàrî* dediğimiz eseri, altı sahih hadis kitabı vs... Bu sahih kitapları lütfen çoluk çocuğunuzla beraber okuyun! Kendiniz, hanımınız, çoluğunuz çocuğunuz okusun!..

Hadis dünyasına, hadisler havasına, alemine girin;

girdiğiniz zaman kurtulursunuz. Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifleri Kur'an-ı Kerim'in de en güzel tefsiridir. Kur'an-ı Kerim'in en büyük tefsiri Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifleri külliyatıdır. Başka tefsir aramaya lüzum kalmaz.

Onun için, hem Kur'an'ı okuyun, hem de hadis-i şerifleri okuyun! Çünkü asrımızın bütün küfür cereyanlarına, bütün nefsânî maddî cereyanlarına, şeytànî akımlarına deva Kur'an-ı Kerim'de, Peygamber Efendimiz'in sünnetinde... Yâni İslâm dininde var, aman bunu iyi öğrenin!.. Sapanlar, ayağı kayanlar, uçuruma düşenler, mahvolanlar, imanını kaybedenler, dünya ve ahiretini mahvedenler niçin mahvediyor?.. Kur'an'dan koptuğu için, sünnetten koptuğu için, kendisine yabancılaştığı için, İslâm'dan uzaklaştığı için...

Küfür cereyanlarına kapılıyor, onları çok güzel okuyor. Ta Yunanlıların efsanelerinden, eski filozoflarından hepsini okuyor. Okuduğu zaman bir tad da almıyor, anlamıyor da, ama onları okuyor. Dünya klasikleri, Latin klasikleri, Avrupa klasikleri... bilmem ne, kafası doluyor, tereddütler içinde bunalıp kalıyor.

O Avrupalı insanların çoğu, bakıyoruz hayatının sonunda intihar ediyor. Çünkü sorunları çözemiyor. Bazısı da çözüyor, imana geliyor, koyu bir dindarane hayat

yaşıyor... O da mücadeleyi bırakıp mağlub olmak ve teslim olmak tarzında oluyor. Çünkü yanlış bir inanca giriyor, haça puta tapıyor.

O bakımdan İslâm'a sımsıkı sarılın, kurutuluş İslâm'da, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

Aziz ve sevgili dinleyiciler, *esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..*

26. 01. 2001 - AVUSTRALYA

26. 01. 2001 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

İSLÂM'IN HER ŞEYİ GÜZEL!

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Cumanız mübarek olsun... Cenâb-ı Hak bütün mübarekliklere, hayırlara, rahmetlere, bereketlere dünyada ahirette sizleri nâil eylesin... Rahmetine mazhar eylesin, iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin, sevindirsin, mükafatlara erdirsin...

c. Hastalığın Mü'mine Faydası

Üçüncü hadis-i şerifi okuyorum. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

ان المؤمن اذا اصابه السقم ثم اعفاه الله منه كان
كفارة لما مضى من ذنوبه ، وموعظة له فيما
يستقبل . وان المنافق اذا مرض ثم اعفى ، كان
كالبعير عقل اهله ثم ارسلوه ، فلم يدر لم عقلوه
ولم يدر لم ارسلوه (د . طب . عن عامر الدام)

RE. 107/2 *(İnnel-mü'mine izâ esàbehüs-sekamü sümme a'fâhullàhu minhü kâne keffâreten limâ madà min zünûbihî, ve mev'izaten lehû fîmâ yestakbil. Ve innel-münâfika izâ marida sümme u'fiye, kâne kel-baîri akale ehlühû sümme erselûhü, felem yedri lime akalûhü ve lem yedri lime erselûh.)*

Amir RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(İnnel-mü'mine izâ esàbehüs-sekamü) "Muhakkak ki mü'min kul, hastalık isabet etti de hastalandı mı..." Hastalanıyor insan, ateşlere düşüyor, cayır cayır yanıyor, yatağa yatıyor. Doktorlar geliyor, ilaçlar vs. Hastalık kolay bir şey değil. Allah afiyet versin...

(Sümme a'fâhullàhu minhü) "Sonra Allah da onu o hastalıktan kurtardı mı..." Yara olabilir, büyük bir yara açılır, aylarca devam eder. Midesinde ülser olur, kanama olur... Allah korusun, verem olur... vs.

"Mü'min kul hastalandı da, sonra Allah onu afiyete erdirdi mi, *(kâne keffâreten limâ madà min zünûbihî)* o hastalıktan önceki zamana kadar işlemiş olduğu bütün günahlara, bu geçirdiği şiddetli hastalık kefâret olur. Günahları silinir, onları affeder Allah... Hastalandı, ızdırab çekti, sabretti, kaderine razı oldu, şikâyette

bulunmadı, isyan etmedi; onun için Allah onu günahlardan çıkartır, anasından doğduğu günkü gibi tertemiz olur. Başka hadis-i şeriflerde bu ifadeyle geçtiği için, naklen söylüyorum. Hastalıktan kurtulduğu zaman, bir bebek kadar mâsum hale gelir.

Başka ne olur?.. *(Ve mev'izaten lehû fîmâ yestakbil)* "Geçmiş günahları siliniyor, bir de bu hastalığı ona gelecek ömrü için, hastalıktan sonraki ömrü için bir öğüt, nasihat olur."

"--Haa, hastalık var... Bu sefer iyi oldum ama, bir dahaki sefere belki iyi olmam da, vefat ederim. Aman ayağımı denk alayım, Cenâb-ı Hakk'a daha güzel kulluk edeyim! Aman haramlara, günahlara yanaşmamaya, bulaşmamaya çok dikkat edeyim, takvâ ehli olayım!" diye, bu hastalık ona bir de öğütçü olur, vaiz olur.

Demek ki hastalanınca, müslümana böyle çeşitli yönlerden faydalar oluyor, hastalıktan istifadesi oluyor. Bu mü'minin durumu.

Buna mukàbil, *(Ve innel-münâfika izâ marida)* "Münafık hastalandığı zaman..." Münafık ne demek?.. İyi gibi görünüyor, içi pis, kafası yamuk, kalbi yamuk, niyeti bozuk... Hem mürâîlik yapıyor, dışa kendisini iyi göstermeğe çalışıyor, hem de kalbinden yamuk

olduğundan, içinde fitne fesat olduğundan, kötü işler yapıyor.

"Münafık da hastalandığı zaman, *(sümme u'fiye)* sonra da kendisine afiyet verildiği zaman, *(kâne kel-baîri)* deve gibidir. Anlamaz bu hastalıktan; ne ibret alır, ne istifade eder. Deve gibidir.

Nasıl bir deve gibidir?.. *(Akale ehlühû sümme erselûhü)* "Sahibi bağlamış, sonra da bağını çözmüş, salıvermiş deveyi... *(Felem yedri lime akalûhü ve lem yedri lime erselûhû)* Bağladıkları zaman neden bağladıklarının farkında değil, salıverdikleri zaman niçin salıverildiğinin farkında değil. Böyle bir deve gibi yaşar münafık.

Yatırsalar, deve yatırılmıyor. Çöktürseler, kalkamasın diye ayağını bağlıyorlar, kalkamıyor. Çektiriyorlar, öyle kurban ediyorlar. Otursalar oturur, sonunda ne olacağını bilmez. Vaz geçseler, çözseler neden çözdüklerini bilmez.

İnsan deve mi?.. İnsan öyle mi olmalı?.. İnsan yaradanını bilmeli, Rabbinin emrine uygun hareket etmeğe gayret etmeli!.. Maalesef öyle olmuyor, gafletle ömür geçiriyorlar. Ondan sonra bir zaman geliyor, ömür bitiyor; Allah-u Teàlâ Hazretleri, "Gel bakalım, vâden yetti!" diye çekip alıyor. Ahirette de iş işten geçmiş oluyor.

Allah gaflete düşürmesin, ömrü zâyî ettirmesin, boşa geçirtmesin, yanlış yollarda çürüttürmesin... Rızasını kazanmayı nasib etsin...

Hayatta karşılaştığınız her olay birer imtihandır. İmtihanı başarıyla geçirmeğe dikkat edin! sabredilecek hallerde sabredin, şükredilecek hallerde şükredin!.. Rızâ-yı Bârî'yi kazanıp huzuruna sevdiği kul olarak varmaya dikkat edin!..

Aziz ve sevgili dinleyiciler, *esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..*

26. 01. 2001 - AVUSTRALYA

26. 01. 2001 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

İSLÂM'IN HER ŞEYİ GÜZEL!

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Cumanız mübarek olsun... Cenâb-ı Hak bütün mübarekliklere, hayırlara, rahmetlere, bereketlere dünyada ahirette sizleri nâil eylesin... Rahmetine mazhar eylesin, iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin, sevindirsin, mükafatlara erdirsin...

b. Allah İçin Birbirini Sevenler

Gelelim, bugünümüzün ikinci hadis-i şerifine. Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

ان المتحابين في الله في ظل عرش الله يوم لاظل
الا ظله، يفزع الناس ولا يفزعون، ويخاف الناس
ولا يخافون (طب. عن معاذ)

RE. 107/4 *(İnnel-mütehàbbîne fillâhi fî zılli arşillâhi*

yevme lâ zılle illâ zılluh, yefzeun-nâsü ve lâ yefzeûn, ve yehàfun-nâsü ve lâ yehàfûn.)

Muaz RA'dan Taberânî rivayet etmiş. Bu konuda pek çok hadis-i şerifler var. Onlardan müjdeli bir tanesi. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(İnnel-mütehàbbîne fillâh) "Birbirlerini Allah için seven mü'minler..." Bu sevgi kadınla erkek arasındaki cinsel temâyül değil. Mü'min mü'mini mü'min olduğundan, iman kardeşliğinden, Kur'an kardeşliğinden, İslâm kardoeşliğinden dolayı seviyor. Mü'minin mü'mini sevmesi, birbirleriyle ahbab olması... Birisi Kars'ta, birisi Edirne'de; birisi Sinop'ta, birisi Adana'da; ama askerlikte tanışıyorlar, hacda tanışıyorlar, mektepte tanışıyorlar, muhabbet ediyorlar. İkisi de namazlı, niyazlı, müslüman, namuslu, helâl kazanmayı, helâlden yemeyi, çirkin işlere bulaşmamayı düşünen insanlar, birbirlerini Allah yolunda seviyorlar. Mü'minlerin kardeş olduğunu Allah Kur'an-ı Kerim'de söylemiş diye seviyorlar.

İşte böyle birbirini din kardeşi olarak sevmek, arkadaşını Allah için sevmek, ahiret için sevmek... Bu çok önemli. Böyle insanları Allah çok büyük mükâfâtla mükâfâtlandıracak. Her zaman buna dair hadis-i şerifler geliyor karşımıza, bu da onlardan bir tanesi... İşin sadece bir safhasını gösterecek, sonucuna doğru olan bir

safhasını anlatacak bir hadis-i şerif.

Size tavsiye ederim ey mü'minler, ey müslümanlar! Birbirlerinizi candan sevin, candan yardımlaşın, candan kardeşlik edin! Çünkü, Allah için birbirleriyle muhabbet edenler, ahiret kardeşi olanlar, ahiret yolunda birbirlerine dost olanların mükâfâtı çok büyük.İşte buyuruyor ki:

(Fî zılli arşillâhi yevme lâ zılle illâ zılluh) "Arş-ı A'lânın gölgesinden başka gölgenin olmadığı günde, bu birbirini Allah için sevenler Arş'ın gölgesinde olacaklar."

Arş-ı A'zam, Cenâb-ı Hakk'ın Arşı, Arşullah çok büyük bir yaratık... Onun altı da gölge ve çok safâlı bir gölge... Mahşer halkı meydanda, güneş tepelerine yaklaştırılmış, terlere batmışlar, ter toprağa işlemiş. Kimisinin topuğuna, kimisinin dizine, kimisinin göbeğine, kimisinin boynuna, kulağı hizasına, ağzının hizasına gelmiş... Terler içinde yüzüyorlar, çırpınıyorlar, sıcaktan patlayacak gibi, hesabı bekliyorlar.

Daha azab değil, cehennem değil bu, sadece mahkeme-i kübrâ olacak, hesaba çekilecekler, cennetlik mi cehennemlik mi olacakları kararlaştırılacak... Öyle korkulu bir gün. O günde güneşin altında bekliyorlar.

Şimdi tabii Türkiye'deki kardeşlerim kış mevsimindeler,

havalar soğuk... Ama Avustralya'daki kardeşlerimiz sıcaktan nereye sığınacaklarını şaşırıyorlar. Çok sıcak, bazı yerlerde 40 derece, 45 derece sıcaklıklar oluyor. Bayağı insanı eritecek gibi bunaltıcı sıcaklıklar oluyor. Dünyanın öbür tarafında da, meselâ Sibirya'da soğuktan insanların ayakları, elleri donuyor. Hastanelerde kan revan içinde, elleri ayakları sarılmış, donmuş insanlar... Sonunda elleri ayakları kesilecek.

Öyle soğuk, böyle sıcak, dünya böyle... Tabii, cehennemde de soğuklar, sıcaklar var. Ama daha cehenneme gitmeden, mahşer yerinde güneş tepelerine yaklaştırılmış, güneşin altında beklemek çok zor bir şey...

Orada sadakaları, zekâtları mü'minlere gölge edecek. Ama özel meziyetleri olan, Allah'ın özel ikramına mazhar olacak kullarvar. Onlar Arş-ı A'lâ'nın gölgesi altında gölgelenecekler. Bir kere Arş-ı A'lâ yüksek; o kadar yüksek ki, Arş'ın gölgesinde olanlar, mahşer halkına, yukarıdan aşağıya, yıldızların dünyaya baktığı gibi bakacaklar. Yerdekilerle yıldızdakiler arasındaki fark gibi fark olacak.

İşte onlardan, Arş'ın gölgesinde gölgelenen insan topluluklarından birisi de, birbirlerini Allah için seven insanlar. Onun için, birbirinizi lütfen şu maddî dünya için, küçük hesaplarla veya maddî sebeplerle, paraydı,

puldu, borçtu, alacaktı, mirastı ve sâireydi diye; veya komşulukta, "İşte o bizim bahçemize çöp attı da... Onun ağacı benim bahçeme geldi gölge yaptı da... Onun çocuğu bizim çocuğa çelme taktı da, o buna bir yumruk attı da... Top oynarken bizim camı kırdı da..." filân diye kırmayın, darılmayın! Değmez. Birbirinizle Allah'ın seveceği tarzda güzel kardeşlik edin!

Böyle yaparsanız, Cenâb-ı Hak sizi Arş'ın gölgesinde gölgelendirecek, özel muamele yapacak. Sıradan müslümanlar, özel muameleye mazhar olamayanlar aşağıda güneşin altında bekleyecekler. Onlara sadakaları, zekâtları gölge yapacak ama, yine de aşağıdalar, yine de terler içindeler... Arş'ın gölgesinde gölgelenenler çok yüksek insanlar. Onun için birbirinizi Allah için sevin, Allah için birbirini sevenler sınıfına girmeğe çalışın!..

"Allah için birbirini sevenler, Arş-ı A'zam'ın gölgesinde gölgelenecekler. *(Yevme lâ zılle illâ zılluhû)* Allah'ın Arş'ının gölgesinden başka bir gölgenin olmadığı günde..." Sadakaların, zekâtların gölge yapması var; başka...

Sonra, *(Yefzeun-nâsü)* "İnsanlar dehşette kalırlar, telaş içinde, korku içinde kalırlar." Korkunç bir heyecan, kalbleri güp güp atıyor. Sıraları gelince hesaba çekilecekler; bakalım cennete mi gidecekler, cehenneme

mi gidecekler?.. Durumu bilmiyorlar, sonucun nasıl tecelli edeceğini bilmiyorlar. Çünkü tartı var, hesap var, sevaplar günahlar tartılacak. *(Ve lâ yefzeûn)* "İnsanlar böyle korku içindeyken, bunlar dehşette, korkuda, heyecanda değil." Allah Allah, millet aşağıda ne kadar telaş içinde; bunlar Arş'ın gölgesinde, hiç telaşsız, korkusuz, sâkin, huzur içindeler.

(Ve yehàfün-nâs) "İnsanlar korkuyorlar. 'Acaba cehenneme atılır mıyım? Acaba Cenâb-ı Hak beni kahrına gazabına mı uğratır?' diye korkuyorlar."

O mahkeme-i kübrâ zorlu bir gün, Peygamberlerin dahi korkuları olacak. Kimsenin kendisine güvenemediği bir zaman. Kardeşin kardeşten kaçtığı, karının kocadan kaçtığı, evlâdın babadan, anadan kaçtığı, karı kocanın birbirinden kaçtığı, firar ettiği bir gün.

يوم يفرّ المرء من اخيه. وامّه وابيه. وصاحبته
و بنيه. لكل امرئٍ منهم يومئذٍ شأنٌ يغنيه
(عبس: ٣٤-٣٧)

(Yevme yefirrül-mer'ü min ahîh. Ve ümmihî ve ebîh. Ve sàhibetihî ve benîh. Likütimriin minhüm yevme izin şe'nün yuğnîh.) [O gün kişi kardeşinden, annesinden ve babasından, hanımından ve çocuklarından kaçar. O gün herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır.] *(Abese: 34-37)*

Bu ayet-i kerimeyi de size sık sık hatırlatıyorum. Herkes birbirinden kaçacak, çünkü akrabalık bağları kalmayacak, herkes birbirinden hakkını istemeğe gelecek. Ancak müttakîler müstesnâ... Müttakîler de yine, birbirini Allah için sevenler oluyorlar.

Allah için sevenlerden olursanız, kurtulursunuz.

--Neye dayanarak söylüyorsun?..

--Hadis-i şeriflere dayanarak söylüyorum.

Onun için, Allah için birbini seven, din kardeşi olan, ahiret kardeşi olan, takvâ ehli olan insanlar haline gelmeğe çalışın! Başka bir çıkar yol yok... Onun için o yola girin, cennet yoluna girin, takvâ yoluna girin, nefsi terbiye yoluna girin; insanda aşkullahı, muhabbetullahı uyandıracak yola girin, o eğitimi alın! Başka kurtuluş yok, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!..

Aziz ve sevgili dinleyiciler, *esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..*

26. 01. 2001 - AVUSTRALYA

29. 12. 2000 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

RAMAZAN'DAN SONRA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Çok sevinçli, kat kat bereketli, katmerli mübarek bir günde size hitap ediyorum. Hem bayramınız mübarek olsun, hem cumanız mübarek olsun!.. Cenâb-ı Hak sizleri dünya ve ahiretin her türlü hayırlarına, lütuflarına erdirsin... Sevdiği kullar eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

d. Rasûlüllah'ın Dostları

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

اوليائى منكم المتقون، فان كنتم اولئك فذلك
والا فابصروا ثم ابصروا، و الا يئتين الناس
با الاعمال، وتأتون بالاثقال فيعرض عنكم
(ك . عن اسمعيل بن عبيد بن رفاعة الزرقى
عن ابه عن جده)

RE 162/1 *(Evliyâî minküm el-müttekùn)* "Ey mü'minler, sizin içinizden benim dostlarım, takvâ ehli kimselerdir."

Peygamber Efendimiz'in dostları, onun sevdiği kimseler kimlermiş?.. *(El-müttekùn)* "Takvâ ehli olan kimseler."

Demek ki, biz Ramazan mekteb-i âlîside, Ramazanın yüce ihtisas mektebinde, lisans üstü, doktora, veyahut böyle üstaz olma mektebi diyelim artık, kıymeti çok yüksek çünkü; o mektepte öğreneceğimiz en önemli şey takvâ olacak. Günahlardan korunmak, sakınmak, Allah'tan korkmak, cehenneme düşmemek için dikkatli olmak; Allah'ın rızasını kaybetmemek için dikkatli olmak; titiz müslüman olmak, kulluğunu pür dikkat güzel yapmak... İşte o hâli alacaktık Ramazanda...

Oruçla da iradeyi kuvvetlendirme eğitimi aldık, irademizi kuvvetlendirdik. Otuz gün, su karşımızda olduğu halde, su içmedik sıcak günlerde... Karnımız acıktığı, midemiz burkulduğu halde yemek yemedik. Diğer arzularımızı tutabildik. Hah, tutulabiliyormuş, sigara içilmiyormuş, alışkanlıklar kenarda durabiliyormuş. İnsanın en tabii içgüdüleri bile, icabında sabırla yenilebiliyormuş. Onları

öğrendik.

İşte Ramazan'dan sonra da, artık o öğrenilen takvânın uygulanması lâzım! Yâni kulların günahlardan kaçması lâzım, günahlara yanaşmaması lâzım!.. Ramazan'dan önceki kötü alışkanlıklarına düşmemesi lâzım! Ve iyi kul olarak devam etmesi lâzım!..

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: *(Fein küntüm ülâike fezâlike)* "Eğer siz takvâ ehli insanlar olabilmişseniz, ne âlâ, çok iyi; o zaman, benim dostlarım olursunuz." O zaman Rasûlüllah'ın dostları sınıfına yükselirsiniz, o yüksek sınıfa girersiniz.

(Ve illâ feebsirû, sümme ebsirû) "Eğer müttakî kullar olamadıysanız; haramlardan, günahlardan sakınan, Allah'tan korkan, Allah'ın sevgisini kazanmaya, gazabına uğramamağa gayret eden, attığı adımları dikkatli atan, gözüne sahip olan, diline sahip olan, eline sahip olan bir müslüman olamadıysanız; bekleyin o zaman, bakın bakalım başınıza geleceklere!.." diye buyuruyor Peygamber Efendimiz.

Bir de tavsiye buyuruyor: *(Lâ ye'tînen-nâsü bil-a'mâl, ve te'tûne bil-eskàl)* "İnsanlar güzel güzel ibadetler yapmış, sevapları kazanmış olarak Allah'ın huzuruna, ahirete gelirken; siz de böyle dağlar gibi günah yüklerini

yüklenmiş olarak gelmeyin! Böyle bir duruma düşmeyin!"

(Feyu'radu anküm) "O zaman Cenâb-ı Hak size nazar eylemez, kimse sizin yüzünüze bakmaz, yüzünüze bakılmaz." Rasûlüllah bakmaz; şefaatçi olabilecek alim, fazıl, mübarek, kâmil kimseler bakmaz. Allah sevmedi mi, Allah'ın sevmediği kimseye hiç başkasının bakacağı olmaz. Allah'ın sevdiğine, müsaade ettiğine bakarlar. Onun için takvâyı da mutlaka ve mutlaka öğrenmeli, müttakî kul olmayı da sağlamalıyız.

Cenâb-ı Hakk'ın sevgisini kazanmayı, Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasîb eylesin... Hem dünyada sevdiği kul olarak yaşayıp, hem de ahirette huzuruna vardığımız zaman en büyük mükâfâtlara ermeyi nasib eylesin...

Rabbimiz cümlemizi, cümlenizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Sevdiği, razı olduğu kullarından eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin... Selâmına erenlerden, cemâlini görenlerden eylesin...

Allah hepinizden razı olsun...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

29. 12. 2000 - İSVEÇ

29. 12. 2000 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

RAMAZAN'DAN SONRA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Çok sevinçli, kat kat bereketli, katmerli mübarek bir günde size hitap ediyorum. Hem bayramınız mübarek olsun, hem cumanız mübarek olsun!.. Cenâb-ı Hak sizleri dünya ve ahiretin her türlü hayırlarına, lütuflarına erdirsin... Sevdiği kullar eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

e. İnsanların En Cömerdi

Diğer bir hadis-i şerifte de Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

الا اخبركم عن الجود: الاجود الله، الاجود الله،
الاجود الله! وانا اجود ولد آدم، و اجودهم من
بعدى: رجلٌ علم علمًا فنشر علمه يبعث يوم
القيامة امة وحده، ورجلٌ جاد بنفسه فى سبيل
الله حتى يقتل (ع. هب. عن انس)

RE. 163/5 *(Elâ uhbiruküm anil-ecved: El-ecvedü allàh, el-ecvedü allàh, el-ecvedü allàh, ve ene ecvedü veled-i âdem, ve ecvedühüm min ba'dî racülün alime ilmen feneşera ilmehû yüb'asü yevmel-kıyâmeti ümmeten vahdehû, ve racülün câde binefsihî fî sebîlillâh, hattâ yuktel.)* Enes RA'ten İbn-i Abdil-Berr rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(Elâ uhbiruküm anil-ecved) "Dikkat edin, pür dikkat beni dinleyin, bütün dikkatinizi toplayın, iyice dinleyin ki, ben size en cömerdi haber vereceğim!" buyurduktan sonra, uyardıktan sonra, dinleyicilerin dikkatlerini toplamalarını ikaz olarak söyledikten sonra buyuruyor ki:

(El-ecvedü allah) "En cömert Allah'tır! *(El-ecvedü allah)* En cömert Allah'tır! *(El-ecvedü allah)* En cömert Allah'tır!"

Allah-u Teàlâ Hazretleri ekber'dir, en büyüktür; a'zam'dır, en uludur; ekrem'dir, en kerem sahibidir; ecved'dir, en cûd u sehâ sâhibidir. Her şeyi en büyüktür, hem de hiçbir şeyle mukayese edilmeyecek gibi... Lütfundan, cûd u

kereminden herkese rızıklar ihsan ediyor. Nice nice nimetlerle insanları perverde ediyor.

(Ve ene ecvedü veledi âdem) "Ben de Cenâb-ı Hakk'ın peygamberi, habîbi olarak, benî Âdem'in, yâni insan cinsinin, âdemoğullarının en cömerdiyim."

Peygamber SAS Efendimiz hayatında bunun sayısız misallerini göstermiştir, kitaplara girmiştir. Gözleri açık bırakacak, ağızları hayretten açık bırakacak bollukta, çoklukta verirdi. Yanına dağlar kadar mal, mülk, para gelse, onu hemen akşama bırakmadan dağıtırdı. Akşam gelirse, sabaha çıkmadan dağıtırdı. Verdiğini öyle bir doyururdu ki, bir kişiye bir sürü verirdi. O kadar bol bol verirdi Peygamber Efendimiz.

Veled, vüld diye de okunabilir. O zaman çocuklar mânâsına gelir, daha iyi. *(Ve ene ecvedü vüldi âdem)* "Ben Adem AS'ın çocuklarının en cömerdiyim." olur.

Evet, Peygamber Efendimiz maddeten, mânen, ilmen, irfanen her yönden insanların en cömerdiydi.

(Ve ecvedühüm min ba'dî) "Müslümanların benden sonra en cömerdi..." Kimdir? *(Racülün alime ilmen feneşere ilmehû)* "Bir adam ki ilmi bildi, ve o bildiği ilmi neşretti, yaydı, öğretti."

Evet, demek ki ilmi bilip de insanlara ilmi öğreten bir müslüman alim kişi, alim ve muallim kişi; biliyor, bildiğini de öğretiyor. O da insanların en cömertidir.

Çünkü para verse; o aldığı parayla insan gider çarşıdan, pazardan bir şeyler alır ama; alimin verdiği ilimle kazandığı manevî faydalar, hatta maddî ve dünyevî faydaların yanında, o alacağı yiyecek, giyecek, eşya, metâ çok cüz'î kalır. Çünkü insan bazen bir alimden bir söz duyar, hayatı değişir, görüşü değişir, yönü değişir. Bir sözden, bir alimin bir mübarek sözünden, bir mübareğin irşadından cennete doğru yönünü değiştirir, cennetlik olur. Demek ki, en cömert onlardır. Manevî bakımdan hazineler veriyorlar insanlara.

(Yüb'asü yevmel-kıyâmeti ümmeten vahdehû) "Kıyamet gününde tek başına bir ümmet olarak haşrolur bir alim." Ümmet kalabalık demek. Böyle bir sevk edicinin etrafında toplanmış, ona bağlı insanlar topluluğu demek... Tek başına bir ümmet şerefini kazanır. Yâni topluluğa, yığınla insana bedel olmuş oluyor. Bu Rasûlüllah'tan sonra en cömert insandır.

O halde muhterem kardeşlerim! Lütfen Ramazan mekteb-i âlîsinde öğrendiğiniz güzel bilgileri etrafınıza yayın; bu lütfu, bu cömertliği gösterin!.. Ramazan'da neler öğrendiyseniz, çoluk çocuğunuza öğretin, komşunuza

öğretin, arkadaşlarınıza öğretin, etrafa öğretin; İslâm yayılsın!..

Ben, dünyayı gezen bir kardeşiniz olarak görüyorum: Başka dinlerin mensupları yanlış inançlarına rağmen çok ustaca çalışıyorlar, çok milletleri kendi tarafına çekiyorlar, ilerleme kaydediyorlar. Hak dinin mensubu olan müslümanlar, kendi ülkelerinde kan kaybediyor; kendi çocuklarını iyi yetiştiremiyor, sahip çıkamıyor; hatta kendilerine sahip olamıyorlar.

Onun için, ilmi öğrenmek ve neşretmek, öğretmek, yaymak, benimsetmek bu devirde çok büyük önem kazanmış bulunuyor. Lütfen Ramazanda öğrendiklerini öğretmeye başlayarak, siz de İslâm'ın tanıtılması, öğretilmesi gayreti içindeki hissenizi alın, yerinizi alın, çalışmaları yapın!..

(Ve racülün câde binefsihî fî sebîlillâh hattâ yuktele) "Bir de en cömert insan kimdir?" Ama, alimden sonra söylüyor Peygamber Efendimiz: "En cömert diğer bir insan da, hayatını feda ediyor, hayatını bahşediyor, Allah yoluna harcıyor. Allah yolunda savaşıyor, sonunda şehid oluncaya kadar... Nihayet şehid oluyor, hayatını veriyor." E bu da tabii büyük fedâkârlık... İnsanın hayattan kıymetli nesi var? Hayatını veriyor, daha nesini versin?..

Elbette bu da çok cömert ama, dikkat ederseniz hayatı vermekte savaşmakta, ya kendisi feda oluyor, ya da karşı taraftaki insanlar hayatlarından oluyorlar. Yâni savaş istenilen bir şey değil. Olduğu zaman iki taraftan da zayiat veriliyor.

Ama alimin yaptığında, alimin çalışmasında ölen yok; kaybedilenlerin kazanılması var. Kaybedilecek olanların, belki öldürülecek olanların kazanılması var. Belki başının kesilmesi gerekenlerin kazanılması var. Onun için, ilim çok önemli...

Cenâb-ı Hakk'ın sevgisini kazanmayı, Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasîb eylesin... Hem dünyada sevdiği kul olarak yaşayıp, hem de ahirette huzuruna vardığımız zaman en büyük mükâfâtlara ermeyi nasib eylesin...

Rabbimiz cümlemizi, cümlenizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Sevdiği, razı olduğu kullarından eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin... Selâmına erenlerden, cemâlini görenlerden eylesin...

Allah hepinizden razı olsun...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

29. 12. 2000 - İSVEÇ

29. 12. 2000 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

RAMAZAN'DAN SONRA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Çok sevinçli, kat kat bereketli, katmerli mübarek bir günde size hitap ediyorum. Hem bayramınız mübarek olsun, hem cumanız mübarek olsun!.. Cenâb-ı Hak sizleri dünya ve ahiretin her türlü hayırlarına, lütuflarına erdirsin... Sevdiği kullar eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

f. İlim İslâm'ın Hayatıdır

Peygamber Efendimiz'in bir hadis-i şerifini burada mutlaka yeri gelmişken bir daha hatırlayalım:

العلم حياة الاسلام (ابو الشيخ عن ابن عباس)

RE. 223/10 *(El-ilmü hayâtül-islâm)* "İlim İslâm'ın canıdır, hayatıdır. İlim varsa İslâm vardır." demek ama, demek ki ilim aynı zamanda insanlığın da hayatıdır, insaniyetin de hayatıdır. Yâni İslâm'ın da hayatıdır, insanoğlunun da hayatıdır ilim. Çünkü ilim öğrendiği zaman, bir insan kurtuluyor; maddeten de, manen de, dünyada da, ahirette de kurtuluyor. Demek ki hayatı kurtuluyor. Öteki türlü hayatı sönecekti. Hem bu dünyada sönecekti, hem de kâfir olarak öldüğü zaman ahirette sönecekti.

Onun için ilmi, alimin derecesini öne almış Peygamber Efendimiz. Hakîkaten de, dinimizin emri, bildirmesi böyledir. Alimin derecesi daha üstündür. Alim cennetin kapısında durur, "İstediğine şefaat et!" denilir kendisine, şefaat eder. Şehidden dahi daha üstündür. Alimin mürekkebi şehidin kanıyla tartılır ve daha üstün gelir.

O bakımdan çoluk çocuğunuzdan en akıllı olanını İslâmî ilimlere sevkedin! Kur'an'ı öğretin! Sünnet-i seniyyeyi, dinin ahkâmını öğretin!.. O da Allah rızası için, maddî fayda beklemeden, vicdanının sesinden başka bir baskıya kulak asmadan Kur'an'ı öğretsin insanlara!.. O çocuğunuz öğretsin, size de sevaplar gelsin.

Tabii, zamanı gelince de bazan ilim de artık yetmez; ülkenin korunması için, müslümanların korunması için savaşmak gerekebilir. Düşman saldırır. O zaman da kurtuluş ihtimalı yok, nihayet şehid oluncaya kadar çarpışıyor. Ama Allah-u Teàlâ Hazretleri de ona en büyük sevapları veriyor. O cömertlik de çok güzel.

Demek ki, Ramazan mekteb-i âlîsinde öğrendiklerimizi Ramazandan sonra tatbik edeceğiz.

Başka söylememiz gereken neler var?.. Sabır denilen şeyi öğrendik Ramazanda. Sabrı Allah çok seviyor ve Peygamber Efendimiz çok tavsiye ediyor.

ان الله مع الصابرين (البقرة:١٥٣)

(İnnallàhe meas-sàbirîn.) "Allah hiç şüphe yok ki, sabredenlerin yanındadır. Onları seviyor, onlarla beraberdir."

Kendimizi, arzularımızı dizginlemeyi öğrendik, tutmayı öğrendik; irademizi kuvvetlendirdik. Bu sabırdan çok sevaplar kazanır insan. Sabredin, sabredin, sevapları kazanın!

Sonra Ramazanda Kur'an-ı Kerim'i aşk ile, şevk ile camilerde okuduk, mukabelelerde dinledik. Kendimiz evimizde hatimler sürdük. Ramazandan sonra da o sevgili

kitabımıza, Kur'an-ı Kerimimize bağlılığımızı gevşetmeyelim! Sevgimiz gevşemesin! Var gücümüzle Kur'an-ı Kerim'i ezberlemeye, öğrenmeye, çoluk çocuğumuza öğretmege gayret edelim!

Şimdi benim elimde imkân olsa, ben şu sırada tek söz sahibi insan olsam, müslümanların hepsine ilkönce Kur'an-ı Kerim'i öğretirim. Kur'an-ı Kerim'i ezberletirim, Kur'an-ı Kerim'i öğretirim. Kur'an-ı Kerim'i öğrettikten sonra da, öteki ilimleri öğretirken, öteki ilimlerin eğrisini, doğrusunu o Kur'an bilgisiyle öğrenebilir. En sağlam yerden anafikirleri almış olduğu için, ana kaynağı bulmuş olduğu için, o zaman çok başarılı olur.

İnsanların böyle bir taraftan kendisini müslüman sanıp da, bir taraftan İslâm'a çok aykırı işler yapması, tersten başlamalarından oluyor. Kur'an-ı Kerim'den başlarsa; "Bak bu Kur'an-ı Kerim Allah'ın kelâmıdır. Muhammed-i Mustafâsına, Habîb-i Edîbine bunu vahiy ile indirmiş. Kur'an-ı Kerim bunları emrediyor, bunu iyi ezberle evlâdım!" derse, ona göre yetiştirirse; çocuğuna "Hayatında senin amacın Kur'an-ı Kerim'i öğrenip, öğrendiğin Kur'an'a göre hayatını sürmektir, geçirmektir." diye öğretirse; ona göre yürürken, karşılaştığı her olayda Kur'an terazisinde olayı tartar, ölçer, doğruyu eğriden ayırır. Kur'an-ı Kerim'in nuruyla, kılavuzluğuyla doğru yolu bırakmaz, yanlış yollara kaymaz.

Kur'an-ı Kerim'in kıraatini de, hatmini de, tefsirini de, öğrenilmesini de çok daha ciddî bir şekilde, Ramazandan sonra devam ettirmenizi tavsiye ederim.

Geceleyin yemek yemek için sahura kalktığınız gibi, bu sefer de mânevî ziyafet sofralarında, o mânevî ikramları almak için, gece vakti teheccüde kalkmanızı tavsiye ederim. Çünkü:

ركعتان من الليل خيرٌ من الدنيا وما فيها

(Rek'atâni minel-leyli) "Geceleyin kılınan iki rekât bir namaz..." Farz değil bu da, yatsıdan sonra, vitirden sonra, sabah namazından önce, arada kılınan iki rekât

Cenâb-ı Hakk'ın sevgisini kazanmayı, Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasîb eylesin... Hem dünyada sevdiği kul olarak yaşayıp, hem de ahirette huzuruna vardığımız zaman en büyük mükâfâtlara ermeyi nasib eylesin...

Rabbimiz cümlemizi, cümlenizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Sevdiği, razı olduğu kullarından eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin... Selâmına erenlerden, cemâlini görenlerden eylesin...

Allah hepinizden razı olsun...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

29. 12. 2000 - İSVEÇ

29. 12. 2000 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

RAMAZAN'DAN SONRA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Çok sevinçli, kat kat bereketli, katmerli mübarek bir günde size hitap ediyorum. Hem bayramınız mübarek olsun, hem cumanız mübarek olsun!.. Cenâb-ı Hak sizleri dünya ve ahiretin her türlü hayırlarına, lütuflarına erdirsin... Sevdiği kullar eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

b. Şevvalde Altı Gün Oruç

Şimdi Peygamber Efendimiz SAS bir hadis-i şerifinde buyurmuşlar ki:

من صام رمضان واتبعه ستًّا من شوال كان كصوم الدهر (ط . حم . م . د . ن . ت . ه . حب . عن ابى ايوب ؛ بز . هب . عن ثوبان)

RE. 425/11 *(Men sâme ramedàne ve etbeahû sitten min şevvâl, kâne kesavmid-dehr.)* Sadaka rasûlüllàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.

Bu hadis-i şerif, mübarek kabri İstanbulumuzu şereflendiren Ebû Eyyûb el-Ensarî Hazretleri tarafından da rivayet edilmiş. Bazı kaynaklarda Sevban RA'dan da rivayet edilmiş. Mühim kaynaklarımızda var. Ahmed İbn-i Hambel'in *Müsned'*inde, Tahavî'de, Ebû Dâvud'da, Neseî'de, Tirmizî'de, İbn-i Mâce'de var, Müslim'de var. Sahih bir hadis-i şerif, râvileri kuvvetli.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(Men sâme ramedàn) "Kim Ramazanı oruçla geçirirse, Ramazandaki oruç vazifesini yaparsa; *(ve etbaahû sitten min şevval)* Şevvalde de altıyı buna eklerse..." Şevval nedir? Ramazandan sonraki aydır. Bayramın ilk günü, Şevvalin biri olmuş oluyor. Ramazan biter bitmez başlayan ay Şevval ayıdır.

"Şevval ayında altı günü eklerse bu Ramazan ayına; *(kâne kesavmid-dehr)* tüm seneyi, bütün hayatını oruçlu geçirmiş gibi olur." *Dehr,* zaman demek. *Savmud-dehr* de,

bütün zamanını oruçlu geçirmek demek ama, senenin bütün günlerinde oruç tutmak mânâsına kullanılıyor.

Tabii, bu *savmud-dehr,* Peygamber Efendimiz tarafından tavsiye olunmamış. O zaman insan orucu günlük adeti haline getirmiş olur. Öyle olmayacak; bir gün tutacak, bazı günler tutmayacak ki, açlığı da tokluğu da vücud tatsın ve aç kaldığı zaman zorlansın da, oradan bir eğitim olsun, sevap olsun, meşakkatten dolayı mükâfaat olsun diye, usül böyle.

Hiç bir gün bırakmıyor, her gün oruç tutuyor... Bu makbul değil! Ama insan bu bütün seneyi niçin oruç tutar?.. Sevap kazanmak için:

"--Orucun sevabı çok. Ben de bütün sene hergün oruç tutarım, böylece her gün sevaplı geçirmiş olurum."

Böyle yapmak doğru değil ama, o arzu edilen sevaba ulaşmanın bir yolu var. İşte bu hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyurmuş:

"--Ramazan'dan sonraki ayda, Şevval ayında altı gün kim oruç tutarsa, bütün seneyi oruçla geçirmiş gibi olur."

Bu hadis-i şerifinde Peygamber Efendimiz böyle söylediğine göre, tamamdır. İnşallah biz de bayramdan sonraki günlerde altı gün oruç tutarak, böylece

Ramazandan sonra altı gün daha tutup bütün seneyi oruçla geçirmiş olmanın zevkini, sevabını, mükâfâtını yakalayalım. Allah ihsan eylesin...

Şimdi tabii, bir de bunun çeşitli bilgilerimizle te'yid ve takviyesi babında, şu açıklamayı yapabiliriz: Biliyorsunuz, *(El-hasenetü biaşri emsâlihâ)* "Yapılan iyi bir hareket, ibadetin mükâfâtı --en aşağı-- bire ondur."

O zaman Ramazanın otuz gün orucu, bire on hesabıyla olursa 300 eder. Altı gün oruç da bire on hesabıyla, 60 eder; ikisi 360 olur. Zaten kamerî sene 354 gün, yâni 360 bile değil. Hicri sene, aya göre olan sene, yâni Ramazandan Ramazana, hacdan hacca, dinî hayatta kullandığımız sene 354 gündür, biraz da saatlerle küsüratı var. Bu güneş takviminden farklı. Arada 11 gün kadar fark var.

Bizim kullandığımız güneş yılı 365 gün. Her sene de aynı olmuyor da, dört senede bir Şubat 29 oluyor. Biliyorsunuz, bu işlerin böyle bazı incelikleri var, veya tam kurala uymaz gibi görünen yönleri var.

Demek ki, 300 + 60 = 360; bütün seneyi oruç tutmuş gibi oluyor. Ama buradan şu anlaşılmasın:

--Allah oruca bire on verecek...

Hayır! Bire on değil, bire yetmiş değil, bire yediyüz değil, ondan da fazla vereceğini, bigayri hisab vereceğini hadis-i şeriflerden biliyoruz. Çünkü oruç sabır ibadetidir. Güzel yapıldığı zaman, sabrın mükâfâtı:

انما يوفى الصابرون اجرهم بغير حساب (الزمر:١٠)

(İnnemâ yüveffes-sabirûne ecrahüm bigayri hisâb) "Sabredenlerin mükâfâtı hesaba sığmayacak kadar yâni rakamlarla söylenemeyecek kadar, daha yüksek, daha fazla olur."

Demek ki mükâfat bakımından, belki çok çok çok daha büyük mükâfâtlar alacak Ramazanı ve Şevvalin altı gün orucunu tutanlar; ama sanki bütün sene de oruçla geçirilmiş gibi olacak.

Onun için bu sohbetimde bu hadis-i şerifi aradım, kaynaklardan buldum, size okudum. Hatırlatıyorum ki: Bayramdan sonraki günlerde altı gün orucunu isterseniz peşpeşe tutun, isterseniz ikişer, üçer Şevval ayı içinde tamamlayın! Bu oruçları böylece tutarak, bütün seneyi oruç tutmuş olma noktasına ulaşın!..

Şimdi tabii Ramazan bir mektep, o mektepte okuduk. Mektepte okuduktan sonra, insan öğrendiklerini tatbik etmeli... İslâm'da en önemli olan iş, iyi bilgilerini uygulamaktır, ilmiyle amil olmaktır, öğrendiklerini tatbik

etmektir. Tatbik etmezse, biliyor ama yapmıyor denilir. Hem dini bakımdan kusurlu duruma düşer; hem de dünyevî bakımdan, böyle insanlar pek makbul değildir. Yâni sözü var, hareketi yok... Palavracı derler, atıyor derler, sözünü tutmuyor derler. O bakımdan, insanın öğrendiğini de uygulaması lâzım!

Ramazanda oruç tutmayı öğrendik, Şevvalde de altı gün devam ediyoruz. Ondan sonra da, haftanın pazartesi perşembe oruçları var, sünnet olan... Her Arabî ayın başında, ortasında, sonunda oruç tutmak var... Ortasındaki 13-14-15'i eyyâm-ı biyz oruçları var, mehtaplı gecelerin gündüzlerindeki oruçlar... Tabii bunların da devam etmesi, Ramazanda öğrendiğimiz oruç ibadetini senenin uygun günlerinde, Allah'ın rızasına, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uygun olarak uygulanması olacaktır.

O halde mektebi mezun olanlar, bitirenler, başarıyla bitirenler, ona devam ederler. Biz de, Ramazan mektebi mezunları olarak bütün müslüman kardeşlerimize, bu Şevval orucunu da tavsiye ediyoruz.

Cenâb-ı Hakk'ın sevgisini kazanmayı, Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasîb eylesin... Hem dünyada sevdiği kul olarak yaşayıp, hem de ahirette huzuruna vardığımız zaman en büyük mükâfâtlara ermeyi nasib

eylesin...

Rabbimiz cümlemizi, cümlenizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Sevdiği, razı olduğu kullarından eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin... Selâmına erenlerden, cemâlini görenlerden eylesin...

Allah hepinizden razı olsun...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

29. 12. 2000 - İSVEÇ

29. 12. 2000 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

RAMAZAN'DAN SONRA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Çok sevinçli, kat kat bereketli, katmerli mübarek bir günde size hitap ediyorum. Hem bayramınız mübarek olsun, hem cumanız mübarek olsun!.. Cenâb-ı Hak sizleri dünya ve ahiretin her türlü hayırlarına, lütuflarına erdirsin... Sevdiği kullar eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

c. Bir Gün Orucun Sevabı

Ayrıca her hafta, Şevval geçtikten sonra da pazartesi perşembe oruçlarını tavsiye ederiz, Efendimiz'in tavsiyesidir. Farz değildir ama farz olmayan oruçların da

çok sevabı var. O hususta da Enes RA'den İbnün-Neccar ve İbn-i Asâkir'in rivayet ettiği bir hadis-i şerifi okuyuvereyim:

من صام يومًا تطوّعًا فلو اعطى ملئ الارض
ذهبًا ، ما وفى اجره دون يوم الحساب
(كر . وابن النجار عن انس)

RE. 426/3 *(Men sàme yevmen tatavvuan felev u'tiye mil'el-ardı zeheben mâ vefâ ecrehû dûne yevmil-hisâb.)*

"Kim tatavvu' olarak, yâni ibadet ve taat duygusuyla Allah'tan sevap umduğu için, sevap kazanayım diye, farz olmadığı halde, kendiliğinden, Allah'ın sevdiği kul olayım diye bir gün oruç tutsa; eğer o kimseye, yeryüzü bir boş kap olsa da, onun dolusunca altın verilse, bu yine, hesap gününde o tuttuğu bir günlük nafile orucun ecrini karşılayamaz."

Demek ki, dünyalar dolusu altınlardan daha büyük sevap oluyor. O bakımdan bu oruçları tutmanızı tavsiye ederim!

Bir de kulağınızda kalsın, zihninizde kalsın, defterinize, bir takviminizin kenarına yazın: Hacca gitmeyen kardeşlerimiz Kurban Bayramının arafesinde oruç tutarsa, o da çok sevap. "Hem geçmiş senenin günahları affolunacak, hem de gelecek senenin günahları affolunacak!" diye bildiriyor Peygamber Efendimiz.

Bu da çok önemli bir şey. Demek ki, bir sene daha yaşatacak Allah... Hem de günahları affedecek. Yâni, belki de günah yaptırmayacak, iyi bir kul olarak yaşatacak. Hem ömür veriliyor, hem de salih bir insan olarak ömür geçirmesi nasib oluyor demektir.

Demek ki, Ramazan mekteb-i âlîsinde, yâni yüksek mektebinde Ramazanın mânevî mektebinde öğrendiğimiz orucu, Ramazandan sonra da, bu Şevvalin altı gün orucuyla beraber başlayarak tutacağız.

Sonra zâten ayet-i kerimeden, Ramazanın ana amacının, hedefinin ne olduğunu biliyoruz. Hatırlayacaksınız:

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (البقرة:١٨٣)

(Yâ eyyühellezîne âmenû) "Ey iman edenler, *(kütibe aleykümüs-sıyâm)* oruç sizin boynunuza farz olarak, bir ibadet olarak farz kılındı, ödevleriniz arasına yazıldı, farz vazifeler arasına yazıldı; *(kemâ kütibe alellezîne min kabliküm)* sizden önceki peygamberlerin ümmetlerine de yazılmış olduğu gibi, Allah'ın emretmiş olduğu gibi, size de yazıldı, size de farz kılındı; *(lealleküm tettekùn)* tâ ki, takvâ ehli olasınız."

Demek ki, hedef takvâyı öğrenmek, takvâ ehli olmak,

müttakî bir kul haline gelmek... Demek ki, orucu çok şifalı, çok kıymetli bir ilaç olarak düşünürsek, benzetmeyi öyle yaparsak; amansız olan, çok zor tedavi edilecek olan bir hastalığa iyi geliyor. Hangi hastalığa iyi geliyor?.. Takvâsızlığa, Allah'tan korkmadan bildiğini işlemek gibi böyle gafil, câhil, küstah, bîhaber yaşama durumuna; veyahut haramlardan, günahlardan kaçınmadan, kendisini mahvedecek bir dolu dizgin, tehlikeli gidiş ile gitme durumuna, ilaç oluyor.

Demek ki, Ramazan takvâyı kazandırıyor insana... *(Fe innet-takvâ hayruz-zâd)* Takvâ da ahiret yolcusunun en önemli azığıdır, en çok lâzım olan malıdır. Yanında en çok bulunması gereken haslettir takvâ ehli olmak.

Cenâb-ı Hakk'ın sevgisini kazanmayı, Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasîb eylesin... Hem dünyada sevdiği kul olarak yaşayıp, hem de ahirette huzuruna vardığımız zaman en büyük mükâfâtlara ermeyi nasib eylesin...

Rabbimiz cümlemizi, cümlenizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Sevdiği, razı olduğu kullarından eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin... Selâmına erenlerden, cemâlini görenlerden eylesin...

Allah hepinizden razı olsun...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

29. 12. 2000 - İSVEÇ

29. 12. 2000 AKRA CUMA SOHBETİ

Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

Hazırlayan: ERKAYALAR

RAMAZAN'DAN SONRA YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Çok sevinçli, kat kat bereketli, katmerli mübarek bir günde size hitap ediyorum. Hem bayramınız mübarek olsun, hem cumanız mübarek olsun!.. Cenâb-ı Hak sizleri dünya ve ahiretin her türlü hayırlarına, lütuflarına erdirsin... Sevdiği kullar eylesin... İki cihanda aziz ve bahtiyar olun...

Bir hadis-i şerif daha söyleyerek, sohbetimi bitirmek istiyorum. Peygamber SAS Efendimiz'in en çok sevdiği şey, hadisi şerifte geçiyor. Onun metnini de okuyarak Peygamber Efendimiz'in arzusunu, zevkini, isteğini, işaretini size bildirmiş olayım:

Peygamber SAS hakkında Aişe-i Sıddîka Vâlidemiz naklediyor ki, Buhàrî'de ve İbn-i Mâce'de var:

كان احب الدين اليه، ما داوم عليه صاحبه
(خ . ه . عن عائشة)

RE. 521/13 *(Kâne ehabbüd-dîni ileyh)* "Peygamber Efendimiz'in nazarında, peygamberâne isabetli görüşüne göre, en sevimli dindarlik, en güzel dindarlık; *(mâ dâveme aleyhi sàhibühû)* yaptığı ibadete, o ibadeti yapan kimsenin devam ettiği dindarlıktır." Yâni bir insan dindarlığına göre yaptığı güzel ibadeti devam ettiriyorsa, muvakkat bir zaman yapıp da bırakmıyorsa; işte Peygamber Efendimiz o kimsenin dindarlığını seviyormuş. Aişe-i Sıddîka Vâlidemizin bu rivayetinden anlaşılan bu.

O halde Ramazandaki güzel halinizi, Ramazandan sonra da aynen, daha güzel bir şekilde devam ettirin. Ramazandaki o meleklik, o safiyet aynen devam etsin, artsın, eksilmesin, daha ziyade olsun...

Cenâb-ı Hakk'ın sevgisini kazanmayı, Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize nasîb eylesin... Hem dünyada sevdiği kul olarak yaşayıp, hem de ahirette huzuruna vardığımız zaman en büyük mükâfâtlara ermeyi nasib eylesin...

Rabbimiz cümlemizi, cümlenizi cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Sevdiği, razı olduğu kullarından eylesin... Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin... Selâmına erenlerden, cemâlini görenlerden eylesin...

Allah hepinizden razı olsun...

Esselâmü aleyküm ve rahmetullàhi ve berekâtühû!..

29. 12. 2000 - İSVEÇ